

INŠTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK FRANA RAMOVŠA

ZGODOVINSKI INŠTITUT MILKA KOSA

MUZIKOLOŠKI INŠTITUT

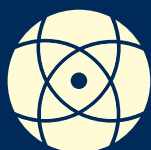
INŠTITUT ZA SLOVENSKO NARODOPISJE

INŠTITUT ZA SLOVENSKO IZSELJENSTVO IN MIGRACIJE

GEOGRAFSKI INŠTITUT ANTONA MELIKA

PALEONTOLOŠKI INŠTITUT IVANA RAKOVCA

DRUŽBENOMEDICINSKI INŠTITUT

ZNANSTVENORAZISKOVALNI CENTER

SLOVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI

POROČILO O DELU 2022

INŠTITUT ZA ARHEOLOGIJO

UMETNOSTNOZGODOVINSKI INŠTITUT FRANCETA STELETA

INŠTITUT ZA SLOVENSKO LITERATURO IN LITERARNE VEDE

GLASBENONARODOPISNI INŠTITUT

FILOZOFSKI INŠTITUT

INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE KRASA

BIOLOŠKI INŠTITUT JOVANA HADŽIJA

INŠTITUT ZA KULTURNO ZGODOVINO

INŠTITUT ZA ANTROPOLOŠKE IN PROSTORSKE ŠTUDIJE

INŠTITUT ZA KULTURNE IN SPOMINSKE ŠTUDIJE

ZALOŽBA ZRC

POROČILO O DELU 2022

POROČILO O DELU 2022

© ZRC SAZU, 2023

Odgovorni urednici

Anja Serec Hodžar in Petra Kolenc

Lektorski pregled

Anja Mugerli

Urednica za bibliografijo

Alenka Porenta

Za vsebino poročil odgovarjajo vodje inštitutov in enot ZRC SAZU.

Bibliografije, ki so objavljene na spletnih straneh inštitutov ZRC SAZU, so del Poročila o delu ZRC SAZU za leto 2022.

Oblikovanje

Tanja Radež

Prelom in priprava za tisk

Biro11

Fotografije

Igor Lapajne, Marko Zaplatil in sodelavci inštitutov

Založila

Založba ZRC

Novi trg 2, 1000 Ljubljana

www.zrc-sazu.si

Za založnika

Oto Luthar

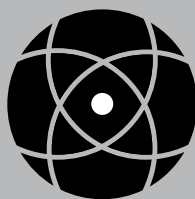
Tisk

Birografika Bori

Naklada

200 izvodov

ISSN 1408-2349

ZNANSTVENORAZISKOVALNI CENTER

SLOVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI

POROČILO O DELU 2022

LJUBLJANA 2023

KAZALO

OTO LUTHAR: NAMESTO POROČILA	7
IN LIEU OF REPORT	9
IZZIVI RAZNOLIKOSTI	11
GENERACIJE ZNANOSTI	12
NOVI DOKTORJI ZNANOSTI	16
INŠTITUTI JUBILANTI	18
SPLOŠNA ORGANIZIRANOST ZRC SAZU	20
Uprava	23
Projektna, poslovna in kadrovska analiza	24
Raziskovalne postaje	27
PREDSTAVITEV RAZISKOVALNIH REZULTATOV IN PRENOS ZNANJA	30
Pedagoška dejavnost	31
Založba ZRC in Atrij ZRC	36
Koncertni cikel	45
Historični seminar ZRC SAZU	46
INFRASTRUKTURNI PROGRAM NARAVNA IN KULTURNA DEDIŠČINA	48

INŠTITUTI	57
Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša	59
Inštitut za arheologijo	85
Zgodovinski inštitut Milka Kosa	101
Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta	115
Muzikološki inštitut	129
Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede	137
Inštitut za slovensko narodopisje	147
Glasbenonarodopisni inštitut	167
Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije	181
Filozofski inštitut	199
Geografski inštitut Antona Melika	207
Inštitut za raziskovanje krasa	243
Paleontološki inštitut Ivana Rakovca	265
Biološki inštitut Jovana Hadžija	273
Družbenomedicinski inštitut	287
Inštitut za kulturno zgodovino	295
Inštitut za antropološke in prostorske študije	305
Inštitut za kulturne in spominske študije	321

NAMESTO POROČILA

Ena od slabih posledic »hitrega življenja« in s tem povezanega kroničnega pomanjkanja časa v življenju ustanove, kakršna je ZRC SAZU, je rutina – ponavljanje in nereflektirano prenašanje ustaljenih delovnih ter miselnih praks. Za raziskovalno delo, ki ga opravljamo, je to lahko celo pogubno. Enako velja tudi za opisovanje raziskovalnih in drugih rezultatov. Če pri tem slepo sledimo ustaljenim okvirom in strukturi formalnega poročila, tvegamo, da se vsebina, ki jo želimo predstaviti, lahko kar hitro izgubi med suhoparnim naštevanjem posameznih del in splošno statistiko, in to ne glede na izjemnost ali prelomnost vsakokratnega rezultata.

Žal se tega spomnimo samo ob okroglih obletnicah ali ob pripravi poročil za daljša časovna obdobja. Za raziskovalno delo, ki z rutino preprosto ni združljivo, pa je to povsem nesprejemljivo in nič ne pretiravamo, če se metaforično izrazimo, da sta raziskovanje in rutina kot noč in dan, njuno mešanje pa formula za katastrofo. In prav zato v nadaljevanju predstavljam nekoliko drugačen pogled na opravljeno delo v letu 2022. Namesto sprehoda skozi različna področja, namesto naštevanja in izpostavljanja posameznih uspehov ..., bom poskusil oblikovati osnovno skico tega, kaj smo, kako delamo in za kaj si (v znanosti) prizadevamo.

Kdo in kaj smo?

Po 42 letih samostojnega načrtovanja, organiziranja in izvajanja temeljnih raziskav je ZRC SAZU iz mreže raziskovalnih skupin, ki formalno delujejo v okviru posameznih inštitutov, prerasel v interdisciplinarni raziskovalni biotop, v katerem se rojevajo nova odkritja in spoznanja. V njem znanstvenice in znanstveniki ter strokovne sodelavke in strokovni sodelavci nismo samo gostje, temveč njegov sestavni del. Po drugi strani tudi nismo brezimni (ali brezumni) delci, ki spominjajo na borgovske drone iz fantazijskega filmskega vesolja Zvezdnih stez, ki delujejo kot sateliti istega uma, temveč razmišljujoči, neposlušni in neodvisni posameznice ter posamezniki, ki jih družijo predvsem želja po vrhunskem znanstvenem delu.

Smiselno združeni v drugi največji slovenski inštitutski trust znanja, idej, veščin, metod, teorij in iniciativ odgovorno ter sistematično raziskujemo preteklost slovenskega in evropskega prostora, jezik in besedno ustvarjalnost ljudi, ki živijo in so živeli v njem, njihove navade, rituale in kulturne prakse. Ob tem smo tudi najboljši poznavalci zemeljske površine tega prostora, njenih kamnin in prsti, konfiguracije, podzemnega sveta – vključno z najredkejšimi rastlinskimi in živalskimi vrstami. Enako velja za poznavanje biodiverzitete na površju in vsepovsod vmes, o čemer pričajo tudi naša prizadevanja za reanimacijo elektronske zbirke FloVegSi, ki smo jo zasnovali že v prejšnjem stoletju.

Historični del ZRC-jevskega raziskovanja se razteza od arheoloških raziskav materialne in nematerialne kulture do politične, družbene, gospodarske ter kulturne zgodovine minulega stoletja. Delo arheologov pri tem nadgrajuje znanje mediavelistk in mediavelistov, ti pa štafeto predajajo umetnostnim zgodovinaricam in zgodovinarjem, muzikologinjam in etnologom. Pri zadnji primopredaji svoje znanje združuje ves humanistični del ZRC-ja, saj kompleksnih družbenih in kulturnih procesov ter praks, ki jih je prinesel čas po razsvetljenstvu, preprosto ni mogoče razložiti z raziskovalnim instrumentarijem posamičnih ved. Ne nazadnje tudi zato, ker v okviru svojih raziskav ne sledimo samo osrednjim (političnim) akterjem, temveč tudi vsakdanjemu življenju običajnih ljudi. Zanima nas njihov vsakdanji urbani in neurbani življenjski svet, njihove religiozne, idejne, kulturne preference, vse skupaj pa nadgrajuje raziskovanje njihove samopodobe. Geografije npr. zato že dolgo ne predstavljamo več kot zgolj vede o prostoru, temveč kot vedo, ki išče odgovore na različna družbena vprašanja. Samo takšna geografija lahko razmišlja o vzorcih poselitve, izginotju ledenikov ali pa volilnih preferencah prebivalcev slovenskih pokrajin. Kulturne krajine za nas tako niso samo vinogradniške (in druge) terase, temveč tudi mestni promet z vsemi spremljajočimi pojavi, vplivi in posledicami.

Glede na to nas v preučevanju biodiverzitete ne zanima samo posamezna rastlinska ali živalska vrsta sama po sebi, temveč je v ospredju našega zanimanja tudi ta vrsta kot napovedovalka ali označevalka lokalnih, regionalnih in globalnih gospodarskih, družbenih ter klimatskih sprememb. Podobno velja za raziskave kraške pokrajine v Sloveniji in drugih delih sveta. Iz vede, ki se je pred slabim stoletjem oblikovala prav na podlagi preučevanja kraške planote med Vipavsko dolino, Jadranskim morjem in Notranjsko oz. Brkini, je krasoslovje preraslo v eno vodilnih disciplin v okviru ved o zemlji. V zadnjih sto letih se je krasoslovje spremenilo v kompleksno raziskovanje voda, podzemnih vodnih tokov (in njihove onesnaženosti), podzemne favne in flore (vključno z vplivom, ki ga ima na oboje človekovo ravnanje), vse pomembnejši del krasoslovnih raziskav pa predstavljajo raziskovalne ekspedicije v druge dele sveta.

Kako delamo?

V zadnjih letih se vidno povečuje nabor interdisciplinarnih in transdisciplinarnih raziskav. V začetku je bilo več prvih, v zadnjih letih pa opazno zlasti pri raziskavah izseljenskih skupnosti in sodobnih migracij, spomina in vsakdanjega življenja prihaja do hibridizacije metodologij različnih družboslovnih ter humanističnih ved. Rojevajo se nove metode, nove perspektive in nove teorije, katerih skupni rezultat so tako nova raziskovalna vprašanja kakor tudi vrsta poglobljenih sintez. Vzporedno s tem skrbno pazimo, da raziskovalna hibridizacija ne načenja preverjenih temeljnih spoznanj posameznih ved oz. da ne prihaja do izgube identitet posameznih disciplin.

Za kaj si (v znanosti) prizadevamo?

Skupaj s SAZU smo zavezani k raziskovanju naravne in kulturne dediščine slovenskega naroda. V okviru sistematičnih raziskav slovenskega jezika, kultur, preteklosti, umetnosti in družbenih razmer po eni in biodiverzitete ter drugih bioloških in geoloških pojavov na drugi strani pa vse pogosteje sodelujemo z raziskovalkami in raziskovalci v regiji, Evropi in drugih delih sveta. Na ta način že desetletja vstopamo na globalni raziskovalni zemljevid in ugotavljamo, kako »globalno« vpliva na življenje v Sloveniji in bližji okolici. Pri tem stavimo na temeljne raziskave, ki so predpogoj za nova, izvirna spoznanja in odkritja. Ustanovam, ki premorejo tako širok nabor obojega, poleg tega pa se lahko pohvalijo s tako bogatimi zbirkami raziskovalnih podatkov kot ZRC SAZU, ni treba posebej skrbeti za predpisani prenos znanja. Ta namreč poteka sproti, vsak dan, v različne smeri in nagovarja različne javnosti, o čemer ne nazadnje pričajo jezikovno svetovanje, prepoln urnik dogodkov v domačem Atriju, prisotnost v različnih medijih in izobraževalni program Podiplomske šole ZRC SAZU.

prof dr. Oto Luthar,
direktor ZRC SAZU

IN LIEU OF REPORT

One of the bad consequences of a busy schedule and the related chronic lack of time in the life of an institution such as ZRC SAZU is routine - the repetition and unreflected transfer of established working and thinking practices. Routine is dangerous and can even be detrimental to the research work. The same applies to describing the results of research or other type of work. If we blindly follow the set framework and structure of a formal report, we risk losing the actual content to insipid listing of individual works and general statistics, no matter how remarkable or ground-breaking each research result may be.

Unfortunately, this consideration only comes to mind at important anniversaries or when preparing reports for longer time periods. Research work is simply incompatible with routine, and it is no exaggeration to say that research and routine are like night and day, and mixing them is a formula for disaster. That is why, in what follows, I present a slightly different view of the work done in 2022. Instead of going through the different areas, instead of listing and highlighting individual successes..., I will try to draw a basic sketch of who we are, how we work and what we are striving for (in science).

Who we are and what we do?

After 42 years of independent planning, organisation and implementation of basic research, the SAZU ZRC has evolved from a network of research groups formally operating within individual institutes into an interdisciplinary research hub where new discoveries and insights are born. We, researchers and specialists, are not just guests, but an integral part of it. On the other hand, we are also not nameless (or mindless) particles resembling Borg drones from the fictional cinematic universe of Star Trek, acting as satellites of the same mind, we are in fact thinking, disobedient and independent individuals, united above all by the desire to do cutting-edge scientific work.

Meaningfully united in the second largest Slovenian institutional trust of knowledge, ideas, skills, methods, theories and initiatives, we responsibly and systematically research the past of Slovenian and European territory, the language and verbal creativity of the people who live and have lived in it, their customs, rituals and cultural practices. We are also the best experts on the land surface of this territory, its rocks and soils, its configuration, its underground world - including its rarest species of flora and fauna. The same is true of our knowledge of biodiversity on the surface and elsewhere, as evidenced by our efforts to reanimate the electronic database FloVegSi, which was conceived in the past century.

The historical research accomplished within the Centre ranges from archaeological research on material and non-material culture to the political, social, economic and cultural history of the past century. The work of archaeologists is complemented by the expertise of mediaevalists, who work hand in hand with art historians, musicologists and ethnologists. As a matter of fact, the entire humanities section of the ZRC is pooling its knowledge, because the complex social and cultural processes and practices brought about by the post-Enlightenment era simply cannot be explained by the research instrumentation of individual disciplines. Reason being that the research work is not focused solely on central (political) actors, but extends also to everyday lives of ordinary people. We are interested in their everyday urban and non-urban life, their religious, ideological and cultural preferences, all of which is further upgraded by research of their self-image. Geography, for example, has long been seen as a study of Earth's surface whereas now we represent it as a science that seeks answers to various social questions. That is why geographical studies are also about settlement patterns, the disappearance of glaciers or the voting preferences of the inhabitants of Slovenian regions. A researcher's idea of cultural landscapes is not limited to vineyard (and other) terraces, but also includes urban traffic with all its connected phenomena, impacts and consequences.

In this context, biodiversity studies are not all about single plant or animal species per se, but also encompass research on how that species acts as a predictor or marker of local, regional and global economic, social and climatic change. The same is true for research on karst landscapes in Slovenia and other parts of the world. A discipline that emerged less than a century ago from the study of the karst plateau between the Vipava Valley, the Adriatic Sea and Notranjska, karstology has grown into one of the leading disciplines within the earth sciences. Over the last 100 years, karst studies have evolved into a complex study of water bodies, groundwater flows (and their pollution), underground fauna and flora (including the impact of human activities on both), and exploratory expeditions to other parts of the world have become an increasingly important part of karst research.

How we do it?

In recent years, there has been a marked increase in the range of interdisciplinary and transdisciplinary research. While in the beginning the interdisciplinary research was in the lead, in recent years there has been a strong hybridisation of methodologies from different social sciences and humanities, particularly in research of expatriate communities and contemporary migration, memory and everyday life. New methods, new perspectives and new theories are emerging, bringing with them new research questions and a series of in-depth syntheses. At the same time, great care must be taken to ensure that research hybridisation does not undermine the proven foundations of single disciplines or lead to a loss of the identities of single disciplines.

What we strive for (in science)?

Together with SAZU, we are committed to researching the natural and cultural heritage of the Slovenian nation. Our systematic research of Slovenian language, cultures, history, art and social conditions on the one hand, and biodiversity, other biological and geological phenomena on the other, leads to an ever increasing collaboration with researchers in the region, across Europe and in other parts of the world. For quite some decades now we are present in the global research map, finding out how the „global“ affects life in Slovenia and the surrounding area. We rely on basic research as a prerequisite for new, original insights and discoveries. Institutions that have such a wide range of both, and can boast such rich research databases as ZRC SAZU, do not have to worry about the transfer of knowledge. It simply takes place on an ongoing basis, every day, in different directions and addressing different audiences, as evidenced by the programme of language consultancy, a full schedule of events in the Atrium, our presence in various media and the educational programme of Postgraduate School of ZRC SAZU.

Oto Luthar, PhD,
director of ZRC SAZU

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Oto Luthar', written in a cursive style.

IZZIVI RAZNOLIKOSTI

Kot obljubljeni lani, z letošnjim letom spreminjamo tako vizualno podobo kot vsebinske poudarke Letopisa. Razlogov za prenovo je več. ZRC SAZU se je v preteklih dvajsetih letih kot inštitucija zelo razširil, tako po obsegu kot tudi po vsebinah svojega delovanja. Nastali so novi inštituti, raziskovanje v virtualnem svetu je postalo vsakdanje. Spremembe pri delu so povzročile tudi potrebo po spremembah pri poročanju o delu. Nove tehnologije nam omogočajo, da lažje povežemo tiskano poročilo s podatki na spletu in tako bralcem, ki jih zanimajo podrobnosti, za katere ni prostora v tiskani publikaciji, ponudimo druge poti do informacij.

Poseben izziv pri urejanju Poročila o delu ZRC SAZU je najti formo, ki bo ustrezala raznolikosti posameznih inštitutov, združenih v Znanstveno-raziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Torej skleniti kompromis, da se v končni verziji najdejo tako ogromni inštituti z več deset sodelavci kot tudi tisti s petimi ali šestimi zaposlenimi. Upoštevati posebnosti humanistike, družboslovja in naravoslovja, združiti suhoparne statistične podatke z izčrpnimi vsebinskimi dosežki in iz množice vseh rezultatov izbrati tiste, ki so res najpomembnejši, je uredniški izziv. Prav zaradi zavedanja, da je mnogo ostalo skritega, vas kot urednici spodbujava, da uporabite QR kode in odkrijete širše razsežnosti dela na ZRC SAZU, kot nam jih je uspelo predstaviti v Poročilu o delu za leto 2022.

Urednici

GENERACIJE Znanosti

Tudi letos je v Atriju ZRC, osrednjem in enem najlepših prireditvenih prizorišč v ZRC SAZU, potekala slovesnost Generacije znanosti – po dveh pandemskih letih, ko je bilo v imenu zaježitve širjenja bolezni treba upoštevati številne omejitve, letos spet v živo in brez omejitev. Kot ponavadi so bila priznanja – srebrni in zlati znak – podeljena za odličnost v znanosti, modri znak pa ostaja rezerviran za strokovne sodelavce. Tudi zaslužni raziskovalci se smejo veseliti priznanja za svoje zasluge; letos sta bila taka kar dva. Prireditev je vodil igralec Vito Weiss in tudi letos jo je posnela ekipa nacionalne televizije, pozneje pa so posnetek uvrstili na program. Prireditev Generacije znanosti, ki smo si jo zamislili v 90. letih, je bila letos že 29. po vrsti. Za naslednje leto se ob okroglem jubileju obeta nekaj sprememb, priprave že potekajo, zagotovo pa se ne bomo odrekli rdeči niti slovesnosti, ki bo tudi vnaprej potekala v prvih pomladnih dneh: preplet odličnosti v znanosti z odličnostjo v umetnosti.

Modri znak ZRC SAZU

mag. Matej Ažman

Mag. Matej Ažman že dobri dve desetletji predano opravlja funkcijo tajnika Filozofskega inštituta. Poleg natančnosti, zanesljivosti in upoštevanja rokov ga odlikujeta tudi požrtvovalnost in pripravljenost, da je kolegom in kolegicam za pomoč na voljo tudi zunaj delovnega časa, kar nikakor ni samoumevno, zagotovo pa priča o zmožnosti prilagajanja strukturno nenapovedljivemu značaju raziskovalnega dela, ki se občasno izmakne gotovemu terminskemu načrtovanju.

Poleg tega Matej Ažman pomaga pri prijavih raziskovalnih projektov in administrativnem vodenju programa, organizaciji dogodkov, vodenju knjižnice in urejanju spletne strani Filozofskega inštituta. Še posebej kaže izpostaviti njegov prispevek pri urejanju Letopisa ZRC SAZU, ki ga je skupaj z Barbaro Svetina urejal več kot deset let.

Modri znak ZRC SAZU

Tanja Pavčič

Tanjo Pavčič zaznamuje izjemna sposobnost za reševanje strokovnih izzivov, zato ne prese- neča, da je prav ona v Raziskovalni pisarni ZRC SAZU uspešno zasnovala delovne procese za administrativno spremljanje mednarodnih projektov. Poleg tega je pomembno prispevala k oblikovanju skupine zanesljivih sodelavk, zaradi česar si Raziskovalne pisarne brez nje skoraj ne znamo predstavljati.

Tanja Pavčič zna ohraniti mir tudi, ko se obveznosti zgostijo in so časovni pritiski izjemni. Vedno najde ustrezno organizacijsko rešitev ali smiselno pojasnilo, zato se v očeh domačih in tujih projektnih partnerjev krepi zaupanje v ZRC SAZU ter njegovo Raziskovalno pisarno. V zadnjih dveh letih je postala nepogrešljiva tudi pri razvijanju in preizkušanju programa za projektno vodenje. Predlagala je že številne novosti, ki so zmanjšale ročno vodenje zahtevne administracije in izboljšale povezanost med projektnimi evidencami.

Dejstvo, da jo je za nagrado predlagalo več organizacijskih enot, priča o tem, kako nepogrešljiva je za celotno ustanovo.

Srebrni znak ZRC SAZU

dr. Maruša Goluža

Dr. Maruša Goluža, raziskovalko Geografskega inštituta Antona Melika, je po diplomji, v kateri je obravnavala funkcijo počitniških bivališč na podeželju, karierna pot mimo nekaj vmesnih postaj vodila do interdisciplinarnega raziskovalnega dela na področju prostorskega načrtovanja.

Naslov doktorske disertacije, ki jo je zagovarjala lani, je *Konflikti pri umeščanju prometne infrastrukture v prostor v Sloveniji*. V njej je opozorila na pomen povezovanja geografije, prostorskega načrtovanja, sociologije in upravnopravnih ved, obenem pa izpostavila izrazito geografski pogled, ki je za razumevanje konfliktnosti v prostoru osrednjega pomena.

Ker so konflikti sestavni del prostorskega načrtovanja v Sloveniji in ker v določenih primerih celo zavirajo trajnostni prostorski razvoj, je Maruša skušala ugotoviti, kako se je temu mogoče izogniti in doseči večjo legitimnost načrtovalskih rešitev. Ob predstavitvi tipologije konfliktov in njihovega reševanja je slovenske primere iz prakse primerjala s tistimi iz drugih delov sveta. Pri tem je izhajala iz umeščanja avtocestnega odseka v Trebnjem ter hitre ceste med Šentrupertom in Velenjem. V študiji problematike reševanja konfliktov pri prostorskem načrtovanju je med drugim izpostavila šibko kulturo participativnega odločanja v Sloveniji.

Zlati znak ZRC SAZU

izr. prof. dr. Matej Šekli

Po diplomji iz primerjalnega slovanskega jezikoslovja ter slovenskega jezika in književnosti na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani je leta 2007 tam tudi doktoriral, študijsko pa se je izpopolnjeval v Leipzigu, Bonnu in Vilni. Njegovo raziskovalno in pedagoško delo je razpeto med Dialektološko sekcijo Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša in Katedro za primerjalno slovansko jezikoslovje Oddelka za slavistiko na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani.

Šeklijevo raziskovalno delo je usmerjeno v primerjalno slovansko jezikoslovje, zgodovinsko slovnico in narečjeslovje (dialektologijo) slovenskega jezika.

V njegovem opusu posebno mesto zavzemajo njegove tri monografije: *Zemljepisna in osebna lastna imena v kraju Livek in njegovi okolici* (2008), *Primerjalno glasoslovje slovanskih jezikov: od praindoevropsčine do praslovanščine* (2014) in *Tipologija lingvogenez slovanskih jezikov* (2018). Omeniti velja še visokošolski učbenik *Primerjalno glasoslovje slovanskih jezikov: od praslovanščine do posameznih slovanskih jezikov*.

V zadnjih letih je nase še posebej opozoril z interpretacijo števnikov, ki so bili nedavno odkriti v t. i. Heiligenkreuškem rokopisu iz druge polovice 12. stoletja, s čimer je potrdil, da gre za zgodnjo slovenščino.

Zaslužni raziskovalec ZRC SAZU prof. dr. Andrej Mihevc

Kot raziskovalec Inštituta za raziskovanje krasa se je prof. dr. Andrej Mihevc ukvarjal s celo paleto raziskovalnih vprašanj krasoslovja. Predvsem ga zanima morfologija in speleogeneza krasa, deloval pa je tudi na področju hidrologije, jamske klime, datacij sedimentov in rabe jam. Pri tem je stavil na spoznanja različnih disciplin – od geografije, geologije, paleontologije, arheologije, zgodovine do biologije, kar so vsako leto znova spoznavali tudi vsakokratni udeleženske in udeleženci Mednarodne krasoslovne šole.

V okviru te je pripomogel k temu, da je sedež Mednarodne speleološke zveze prav na Inštitutu za raziskovanje krasa v Postojni.

V svojem življenjskem delu, ki ga je posvetil Škocjanskim jamam in v okviru katerega je ugotavljal razvoj jamskega sistema ter denudacijo kraškega površja, je Mihevc opozoril tudi na razgibano dinamiko raztapljanja apnenca in v krasoslovje vpeljal pojem brezstropne jame.

Poleg tega je zaslužen še za nekaj pomembnih odkritij: v Beli krajini je odkril črnega močeriila, v jami Bestažovca neolitike jamske poslikave, v črnotiškem kamnolomu najstarejšo fosilno jamsko žival marifugijo in permafrost na Trnovskem gozdu.

V zadnjih letih je pomagal pri vzpostavitvi muzejske zbirke o krasu, kot vrhunski jamar pa prispeval tudi k razjasnjevanju slovenske polpretekle zgodovine.

Zaslužni raziskovalec ZRC SAZU prof. ddr. Andrej Pleterski

Prof. ddr. Andrej Pleterski je upokojeni znanstveni svetnik Inštituta za arheologijo. Pri svojem delu se osredotoča na raziskovanje kulturnih pojavov in procesov v zgodnjem srednjem veku na ozemlju Slovenije in v širšem prostoru vzhodnih Alp ter na vlogo zgodnjih Slovanov v evropskem prostoru.

Je avtor odmevnih monografij o materialni kulturi. V njih se je posvetil največjemu bajuvarskemu grobišču Altenerding, zgodnjersrednjeveški naselbini na blejski Pristavi, ogromnemu grobišču Župna cerkev v Kranju, kronološkim sistemom, bivanjski kulturi in življenjskemu prostoru nasploh. Pri tem je prostor obravnaval kot artefakt in ideogram starega verovanjskega sistema.

Na največji odmev pa je naletelo njegovo delovanje pri oblikovanju novega raziskovalnega področja z enigmatičnim poimenovanjem kulturni genom, ki ga sam opredeljuje kot »skupek spoznanj o delovanju sveta in iz njih izpeljanih pravil, ki urejajo življenje posameznika in skupnosti«.

Za konec velja omeniti tudi njegovo dolgoletno uredniško delo pri reviji *Studia mythologica Slavica*. Andrej Pleterski se je med študenti uveljavil kot izjemen mentor in nepopustljiv podpornik raziskovalcev na začetku kariere. Poleg tega je vnet zagovornik odprte znanosti in izjemno priljubljen univerzitetni predavatelj.

NOVI DOKTORJI
ZNANOSTI

V LETU 2022 SO DOKTORIRALI:

Eva Turk, Biološki inštitut Jovana Hadžija:

Biogeografija, makroevolucijski vzorci in populacijska genetika pri pajkih zlatih mrežarjih (Nephilidae), Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, 14. 2.

Vesna Krmelj, Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta:

Korespondenca Franceta Steleta kot vir in izhodišče za umetnostnozgodovinsko interpretacijo in zgodovino umetnostne zgodovine na Slovenskem, Podiplomska šola ZRC SAZU, 15. 2.

Blaž Kogovšek, Inštitut za raziskovanje krasa:

Characterization of a Karst aquifer in the recharge area of Malenščica and Unica springs based on spatial and temporal variations of natural tracers, Fakulteta za podiplomski študij Univerze v Novi Gorici, 16. 2.

Maruša Goluža, Geografski inštitut Antona Melika:

Konflikti pri umeščanju prometne infrastrukture v prostor v Sloveniji, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani, 29. 4.

Anja Iskra, Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta:

Kulturna politika in likovna umetnost v Mariboru v času nemške okupacije 1941–1945, Podiplomska šola ZRC SAZU, 9. 5.

Lovel Kukuljan, Inštitut za raziskovanje krasa:

CO₂ Dynamics and dissolutional Processes in the Karst Vadose Zone, Fakulteta za podiplomski študij Univerze v Novi Gorici, 20. 6.

Tina Berden, Inštitut za arheologijo:

Navport (Vrhnika) – arheološko najdišče Kočevarjev vrt, Podiplomska šola ZRC SAZU, 5. 9.

Liza Stančič, Inštitut za antropološke in prostorske študije:

Ugotavljanje sprememb rečnih prodišč z daljinskim zaznavanjem, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani, 11. 10.

INŠTITUTI
JUBILANTI

50 LET SAMOSTOJNEGA DELOVANJA UMETNOSTNOZGODOVINSKEGA INŠTITUTA FRANCETA STELETA ZRC SAZU

Leta 1947 je France Stele (1886–1972) pri Inštitutu za zgodovino SAZU ustanovil Sekcijo za zgodovino umetnosti in s tem tlakoval pot razvoju osrednje znanstvenoraziskovalne inštitucije s področja umetnostne zgodovine v slovenskem prostoru. Dne 28. 11. 1972 se je s sklepom predsedstva SAZU sekcija preoblikovala v samostojni inštitut, ki je bil 20. 3. 1975 poimenovan po Francetu Steletu. V začetku leta je z namenom počastitve jubileja in spomina na ustanovitelja inštituta izšla obsežna monografija *Art in Slovenia at a Cultural Crossroads* s prevodi petnajstih novejših in odmevnejših izvornih znanstvenih razprav, ki so jih objavili člani inštitutskega raziskovalnega programa. Izbrane študije razkrivajo širok spekter tematik, ki se jim posvečajo raziskovalci, in nudijo možnost številnih nadaljnjih raziskav v širšem evropskem prostoru. Obhajanju obletnice sta bila posvečena tudi dva mednarodna simpozija: *Umetnostna in arhitekturna dediščina plemstva med stari- mi in novimi režimi: transformacije, reinterpretacije in nove namembnosti* in *Corpus picturarum muralium medii aevi*. V počastitev obeh obletnic je inštitut poskrbel tudi za digitalizacijo terenskih zapiskov Franceta Steleta, njihovih prepisov, njegove fototeke ter vseh pisem in druge dokumentacije, naslovljene nanj. V poklon jubileju smo se povezali tudi z ljubljanskim Mestnim muzejem, kjer je večina inštitutskih sodelavcev predavala na temo Raziskujmo preteklost Ljubljane in 150-letnice rojstva Jožefa Plečnika. Na inštitutskih spletnih straneh smo objavili spominske zapise, ki so jih v počastitev jubileja napisala tri velika imena slovenske umetnostne zgodovine, četrtega pa bomo izdali v knjižni obliki. Ob obletnici smo izdelali tudi priložnostni simbolni spominek ter organizirali ekskurzijo za vse zaposlene ZRC SAZU v kartuziji Žiče in Jurklošter, ki sodita med najpomembnejše srednjeveške spomenike v slovenskem prostoru, oba pa sta izjemnega pomena tudi v širšem evropskem prostoru. V Žičah smo se seznanili z zgodovino in umetnostno zapuščino kartuzijanov, po nedavnih obnovitvenih delih pa kartuzijo doživeli na povsem nov način. V Jurkloštru smo predstavili zadnje raziskave stavbne zgodovine kartuzije, ki je povezana tako z grofi Celjskimi kot z vpetostjo srednjeveškega samostana v politične dogodke na najvišjem evropskem nivoju. Udeležence ekskurzije smo seznanili tudi z najverjetnejšo lokacijo groba Veronike Deseniške.

ZGODOVINSKI INŠTITUT MILKA KOSA ZRC SAZU – NA SLEDI PRETEKLOSTI ŽE 50 LET

Začetki Zgodovinskega inštituta Milka Kosa segajo v leto 1947, ko je bila kot del Inštituta za zgodovino ustanovljena Sekcija za občo in narodno zgodovino. Prvi upravnik Inštituta za zgodovino in načelnik sekcije je postal dr. Milko Kos. Leta 1972 je sekcija postala samostojen inštitut z imenom Inštitut za občo in narodno zgodovino, ki se je leta 1977 preimenoval v Zgodovinski inštitut Milka Kosa. Sodelavke in sodelavci inštituta nadaljujemo tradicijo raziskovanja gospodarske in družbene zgodovine v najširšem pomenu besede, obenem pa odpiramo nove dimenzije na raziskovalnih področjih, ki so v slovenskem zgodovinpisju manj raziskana, tako v razumevanju in poznavanju srednjeveške zgodovine, urbane zgodovine, zgodovine plemstva in genealoških raziskav, zgodovine identitet, zgodovine morale in družbenih razmerij, zgodovine bolezni in zdravstvenih sistemov, diplomatske zgodovine in zgodovine prve svetovne vojne, posvečamo se kritičnim izdajam virov in nadaljujemo s pionirskim delom slovenske historične topografije od srednjega veka do 19. stoletja. Obletnico inštituta smo obeleževali na inštitutskih spletnih straneh s prispevki sodelavk in sodelavcev, ki so bili objavljeni tudi na inštitutskem FB profilu. Objavili smo razmišljanja o preteklosti inštituta dr. Darjenke Mihelič in dr. Ignacija Vojeta, predstavili zapuščine akademikov Franca in Milka Kosa, dr. Boža Otorepca ter dr. Henrika Tume. Pošto smo opremljali s priložnostnim žigom in pripravili knjižno kazalko.

SPLOŠNA
ORGANIZIRANOST
ZRC SAZU

ORGANIZACIJSKA SHEMA ZRC SAZU

UPRAVNI ODBOR

DIREKTOR

ZNANSTVENI SVET

INŠTITUTI

Zgodovinski inštitut Milka Kosa	Inštitut za kulturne in spominske študije	Inštitut za kulturno zgodovino
Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta	Paleontološki inštitut Ivana Rakovca	Inštitut za raziskovanje krasa
Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije	Inštitut za antropološke in prostorske študije	Geografski inštitut Antona Melika
Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša	Inštitut za arheologijo	Biološki inštitut Jovana Hadžija
Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede	Muzikološki inštitut	Družbenomedicinski inštitut
Inštitut za slovensko narodopisje	Glasbenonarodopisni inštitut	Filozofski inštitut

UPRAVA

GLAVNA PISARNA		
Tajništvo		
Služba za predstavitev raziskovalnih rezultatov		
Tehnična služba		
INFRASTRUKTURNA PISARNA	RAZISKOVALNA PISARNA	POSLOVNA PISARNA
Oddelek za raziskovalno Infrastrukturo	Oddelek za raziskave ARRS	Oddelek za finance in računovodstvo
Oddelek za informatiko	Oddelek za mednarodne in aplikativne raziskave	Oddelek za pravne in kadrovske zadeve
	Oddelek za izvajanje projektov	

ZALOŽBA

VODSTVO ZRC SAZU

Direktor

Prof. dr. Oto Luthar.

Namestnici direktorja

Vanda Baloh, dr. Mimi Urbanc.

Pomočnici direktorja

Dr. Jerneja Fridl, Tanja Valte.

UPRAVNI ODBOR ZRC SAZU

Člani: dr. Drago Perko (predsednik), dr. Peter Klepec, akad. dr. Milček Komelj, akad. dr. Andrej Kranjc, akad. dddd. Jože Krašovec, Viljem Leban, Zoran Mezeg, dr. Petra Svolfjš stnica predsednika) in izr. članica SAZU dr. Jožica Škofic.

ZNANSTVENI SVET ZRC SAZU

Člani: dr. Mija Oter Gorenčič (predsednica), akad. dr. Tatjana Avšič-Županc, dr. Matej Gabrovec, akad. dr. Matija Gogala, dr. Boris Golec, dr. Špela Goričan, dr. Jana Horvat, dr. Marko Juvan, akad. dddd. Jože Krašovec, dr. Oto Luthar, dr. Ingrid Slavec Gradišnik, izr. članica SAZU dr. Jožica Škofic (podpredsednica), izr. član SAZU dr. Peter Vodopivec.

KOLEGIJ ZRC SAZU

Člani: dr. Kozma Ahačič, Vanda Baloh, dr. Jerneja Fridl, dr. Aleksander Horvat, dr. Matija Ogrin, dr. Metoda Kokole, dr. Mojca Kovačič, dr. Marina Lukšič Hacin, dr. Oto Luthar, dr. Mija Oter Gorenčič, dr. Tanja Petrović, dr. Gregor Pobežin, mag. Aleš Pogačnik, dr. Tadej Troha, dr. Tadej Slabe, dr. Ingrid Slavec Gradišnik, dr. Petra Svolfjšak, dr. Urban Šilc, dr. Lilijana Šprah, dr. Ivan Šprajc, dr. Mimi Urbanc, Tanja Valte, dr. Anton Velušček, dr. Matija Zorn.

UPRAVA

DIREKTOR

Dr. Oto Luthar.

GLAVNA PISARNA

Tajništvo ZRC SAZU

Nastja Hegediš, Diana Lavrič (do 4. 3.),
Jana Mancevič, Marija Maja Stipar

Služba za predstavitev raziskovalnih rezultatov

Anja Skapin, Agata Tadeja Tomažič

Tehnična služba

Marko Jevnikar, *vodja*
Nasiha Brakič, Naida Ferizi, Ivanka Gerlica,
Matic Jevnikar, Barbara Marinković,
Bernarda Rogič, Slavica Rogič, Amra
Šabotić, Melita Škrabl, Liljana Višič,
Slobodanka Višič, Manca Vollmayer
(od 31. 12.)

INFRASTRUKTURNA PISARNA

Dr. Jerneja Fridl, *pomočnica direktorja*

Oddelek za informatiko

Matija Likar, Primož Mesner,
Lovro Strmčnik

RAZISKOVALNA PISARNA

Dr. Mimi Urbanc, *namestnica direktorja*

Oddelek za raziskave ARRS

Tanja Valte, *pomočnica direktorja*

Oddelek za mednarodne in aplikativne raziskave

Magdalena Germek, Tinka Mihelič

Oddelek za izvajanje projektov

Tanja Pavčič, *vodja* (do 31. 3.),
Neva Stepic, *vodja* (od 1. 4.)
Janja Juretič (od 1. 4.), Nina Juvan
Mastnak, Olga Kardoš, Staša Koderman
(do 31. 3.), Tanja Pavčič (od 1. 4.),
Neva Stepic (do 31. 3.)

POSLOVNA PISARNA

Vanda Baloh, *namestnica direktorja*

Oddelek za finance in računovodstvo

Majda Bogdanovič, *vodja* (do 31. 3.),
Anja Mikolaj, *vodja* (od 1. 4.)
Elizabeta Ambrožič, Matevž Baloh,
Anja Mikolaj (do 31. 3.), Sara Močnik,
Urša Učakar Eftimov, Kristina Žnidaršič
(od 5. 12.)

Oddelek za pravne in kadrovske zadeve

Martina Jug, *vodja*
Dr. Breda Čebulj Sajko, Ivan Gale (od 8. 11.),
Maja Sara Gržan (od 20. 9.), Anita Janžekovič,
Janja Kodrič (do 30. 6.), Diana Lavrič
(od 5. 3.), Lucija Liška (od 28. 11.),
Katja Novak, mag. Jelka Pekolj,
Špela Žumer (do 31. 8.)

PREGLED PROJEKTOV NA ZRC SAZU

Preglednica: Število projektov, izvajanih leta 2022, glede na vrsto in vir financiranja

Vrsta projekta	Nosilec/koordinator	Sodelujoči/partner	SKUPAJ
	2022	2022	2022
ARRS – raziskovalni programi	18	2	20
ARRS – infrastrukturni program	1	0	1
ARRS – temeljni projekti (podaljšani) ¹	43 + (10)	25 + (3)	68 + (13)
ARRS – aplikativni projekti (podaljšani)	8 + (3)	2	10 + (3)
ARRS – ciljni raziskovalni programi	13	5	18
ARRS – vodilna agencija ²	12	2	14
ARRS – podoktorski projekti (podaljšani)	8 + (4)	0	8 + (4)
ARRS – mladi raziskovalci	36	0	36
SKUPAJ ARRS	156	39	195
Mednarodni centralizirani projekti ³	2	30	32
Mednarodni decentralizirani projekti ⁴	2	13	15
Mednarodni decentralizirani projekti iz naslova kohezijske politike ⁵	1	5	6
Drugi mednarodni projekti ⁶	0	6	6
SKUPAJ MEDNARODNI PROJEKTI	5	54	59
Nacionalni projekti (brez ARRS)	6	3	9
SKUPAJ PROJEKTI NACIONALNIH USTANOV⁷	6	3	9
Naročila na trgu ⁸	18	8	24
SKUPAJ NAROČILA NA TRGU	18	8	24

1 Vanje so vključeni tudi projekti ERA (oznaka H).

2 Sporazumi med agencijami: z avstrijsko, madžarsko in flamsko, ESF in ERC komplementarne sheme ter bilateralni raziskovalni projekti (oznaka N).

3 FP7, H2020, Hera, ERASMUS+, *Ustvarjalna Evropa, Evropa za državljanke*, drugi projekti Generalnih direktoriatov (EaSI, AMIF, COSME, EU Civil Protection).

4 Evropsko teritorialno sodelovanje (interregionalno, transnacionalno, čezmejno).

5 ESRR – Evropski sklad za regionalni razvoj, ESS – Evropski socialni sklad, KS – Kohezijski sklad.

6 Norveški in EGP-mehanizem, SCOPES, COST-akcije.

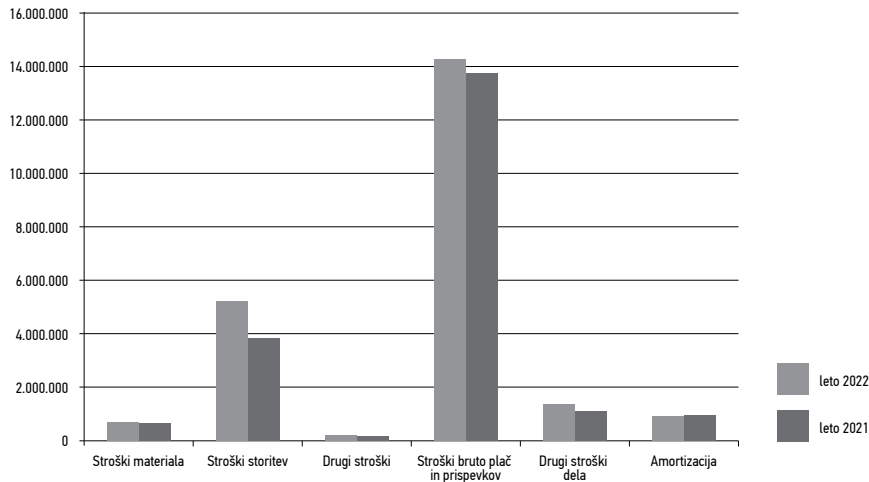
7 Projekti iz razpisov nacionalnih inštitucij (ministrstva, agencije (razen ARRS), uradi, DARS, ZRSZ, ZZS, občine, muzeji ipd.).

8 Domači in tuji naročniki storitev: gospodarske družbe, samostojni podjetniki, državne inštitucije, javni zavodi, društva ipd.

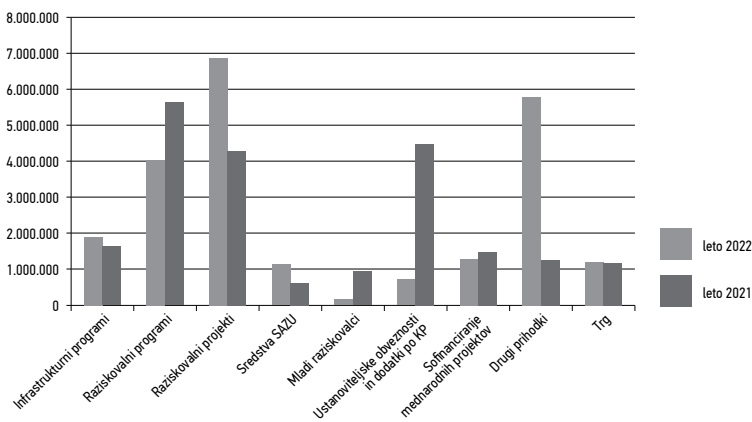

POSLOVNO POROČILO

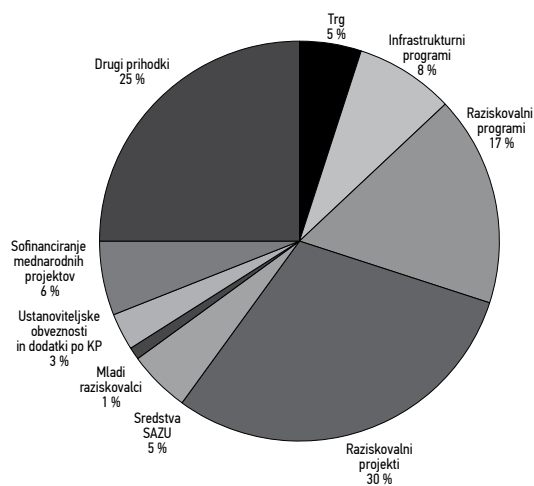
Primerjava celotnih nastalih stroškov v letih 2022 in 2021

Primerjava realiziranih prihodkov med leti 2022 in 2021

Struktura prihodkov 2022

KADROVSKA ANALIZA

Na dan 31. 12. 2022 je bilo na ZRC SAZU zaposlenih 391 sodelavcev, od tega 288 raziskovalcev in 103 strokovni, administrativni oz. tehnični sodelavci. V letu 2022 je bilo skupaj zaposlenih 36 mladih raziskovalcev, 7 od njih je doktoriralo. Poleg navedenega je doktoriral tudi 1 strokovni sodelavec.

Na ZRC SAZU smo v letu 2022 na novo zaposlili 22 oseb, vključno z 8 mladimi raziskovalci. Delovno razmerje je prenehalo 16 zaposlenim: 6 so potekle pogodbe o zaposlitvi za določen čas, 2 sta podala redno odpoved pogodbe o zaposlitvi, 8 se jih je upokojilo.

Inštitut	Asistent		Asistent z doktoratom		Znanstveni sodelavec		Višji znanstveni sodelavec		Znanstveni svetnik		Višji strokovno raziskovalni asistent		Strokovno raziskovalni sodelavec		Strokovno raziskovalni svetnik		Strokovni sodelavec		Višji strokovni sodelavec		Samostojni strokovni sodelavec		Vodilni strokovni sodelavec		Vodilni strokovni sodelavec z doktoratom		Ostali		Mladi raziskovalci		Skupaj po spolu	
	Spol	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M
Biološki inštitut Jovana Hadžija				1	1	1	1	1	1	3					1	1	1			1							1		2		11	4
Družbenomedicinski inštitut	1	1				1		3												1										1	6	
Filozofski inštitut		1			4				2	3	1																		1	7	5	
Geografski inštitut Antona Melika	1		1	2	8	7	2	1	5		1										1					1		2	2	20	14	
Glasbenonarodopisni inštitut					1	5	1	1	1						1					1	1								2	4	10	
Inštitut za kulturne in spominske študije				1	1	2		1	1													1					2			1	8	
Inštitut za antropološke in prostorske študije	1	2	1	1	3	5			2												1						1	1	1	9	10	
Inštitut za arheologijo	1	1	1	2	2	7	2	1	1	1		1					1				1			2		1		1	9	17		
Inštitut za kulturno zgodovino					1	3		2	1											2	1									4	6	
Inštitut za raziskovanje krasa		2			5	2	2	1	3	4					1											1	3	2	1	13	14	
Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša	1	2	2	8	14	3	6	2	3						1												3	2	4	17	34	
Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije	2	1	1	1	6	1		1	2		1				1												1		3	4	17	
Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede				2	2	2	3		1																			1	1	7	5	
Inštitut za slovensko narodopisje				1	1	6	1		1	3											1	2				1		2	1	7	13	
Muzikološki inštitut					2	2				1											1						1		2	2	7	
Paleontološki inštitut Ivana Rakovca			1			1	1	1		1	1			1			1												2	4	6	
Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta	1	1	2	1	4		2		1		1									1			1					1	1	5	12	
Zgodovinski inštitut Milka Kosa	1		2	3	1	3	1	3	1											1						1	1		13	5		
Uprava ZRC																								1		8	39			8	40	
Založba ZRC																											6	6		6	6	
SKUPAJ po spolu	5	11	11	14	44	69	20	21	25	22	3	3	0	1	1	0	3	5	4	7	3	3	1	3	0	1	18	57	14	22	152	239
SKUPAJ	16	0	25	0	113	0	41	0	47	0	6	0	1	0	1	0	8	0	11	0	6	0	4	0	1	0	75	0	36	0	391	48

RAZISKOVALNE POSTAJE

RAZISKOVALNA POSTAJA NOVA GORICA

Leta 1987 je bila v Novi Gorici ustanovljena raziskovalna enota Zgodovinskega inštituta Milka Kosa ZRC SAZU, v okviru katere je deloval zgodovinar dr. Branko Marušič. Leta 2004 se je raziskovalna enota razširila v Raziskovalno postajo ZRC SAZU, ki jo danes vodi dr. Jasna Fakin Bajec.

Sodelavci Postaje delujemo znotraj posameznih inštitutov ZRC SAZU z nalogami, ki so vezane na celoten slovenski narodnostni prostor in širše, družijo nas skupni raziskovalni projekt *Zahodna slovenska narodnostna meja v luči sprememb časa*.

Raziskovalna postaja je na Goriškem edina znanstvenoraziskovalna ustanova. Njen cilj je poglobljeno raziskovanje zgodovine, jezika, etnologije, bibliografije in umetnostne zgodovine prostora, ki vključuje tudi Slovence v Goriški in Videmski pokrajini.

Naša osnovna usmeritev so temeljne znanstvene raziskave o življenju v primorskem prostoru v preteklosti in sodobnosti. Zavedamo pa se, da je naše znanje lahko osnova za oblikovanje razvojnih strategij na področju gospodarstva, trajnostnega razvoja in krepitev regionalne ter lokalne identitete. Zato svoje delo usmerjamo tudi v aplikativne projekte in sodelovanje z različnimi ustanovami na tem območju, posebej z Mestno občino Nova Gorica in Občino Brda ter programsko podporo prihajajoči Evropski prestolnici kulture Go 2025!

Sodelavci na RP Nova Gorica so najtesneje povezani z delom kar 7 inštitutov ZRC SAZU. Kadrovska sestava po inštitutih je:

- Zgodovinski inštitut Milka Kosa: pridr. prof. dr. Neva Makuc, dr. Vojko Pavlin, dr. Petra Kolenc,
- Inštitut za slovensko narodopisje: doc. dr. Špela Ledinek Lozej, dr. Katarina Šrmpf Vendramin,
- Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša: prof. dr. Danila Zuljan Kumar,
- Inštitut za kulturne in spominske študije: doc. dr. Jasna Fakin Bajec (vodja RP NG),
- Inštitut za kulturno zgodovino: dr. Petra Testen Koren.

RAZISKOVALNA POSTAJA MARIBOR

Raziskovalna postaja ZRC SAZU Maribor je pričela delovati leta 2010 v treh pisarnah prenovljene stavbe Karantene, nekdanje moške kaznilnice na Pobreški cesti 20 v Mariboru. Od konca leta 2019 kadrovsko in prostorsko okrepljena deluje na ulici Moše Pijada 22. Na trenutni lokaciji Raziskovalna postaja obsega raznolike prostore, ki odsevajo raznolikost dela tukaj zaposlenih. Prostori vključujejo 9 pisarn, knjižnico in biološka laboratorija, kjer je na voljo do 20 delovnih mest. Med ostalimi prostori je srednje velik konferenčni prostor, majhna sejna soba in študijska soba dr. Ivana Stoparja.

Sodelavci na RP Maribor so najtesneje povezani z delom kar 7 inštitutov ZRC SAZU. Kadrovska sestava po inštitutih je:

- Biološki inštitut Jovana Hadžija: dr. Matjaž Gregorič, Rok Golobinek,
- Inštitut za kulturno zgodovino: dr. Mateja Ratej,
- Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije: mag. Asja Pehar Senekovič, dr. Kristina Toplak,
- Inštitut za slovensko narodopisje: dr. Maja Godina Golija,
- Muzikološki inštitut: dr. Marko Motnik,
- Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta: Tina Bratuša, Jure Donša, Nike Duh, dr. Anja Iskra,
- Zgodovinski inštitut Milka Kosa: dr. Gregor Antoličič, dr. Matjaž Grahornik.

Raziskovalno delo sodelavcev RP Maribor sega od humanizma in družboslovja vse do molekularne ter vedenjske biologije. Obsega tako področja, ki so tesno povezana z lokalnim okoljem Raziskovalne postaje, kakor tudi tista, ki so umeščena v kontekst svetovne znanosti. Obenem pripravljajo javne dogodke v sodelovanju z mariborskimi javnimi zavodi s področja kulture in znanosti. Raziskovalci so v svojem delu povezani s številnimi lokalnimi raziskovalnimi, izobraževalnimi in kulturnimi ustanovami ter društvi. Med drugim so to: Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru, Teološka knjižnica, Pokrajinski arhiv Maribor, Pokrajinski muzej Maribor, Nadškofijski arhiv Maribor, Univerzitetna knjižnica Maribor, Mariborska knjižnica, Miklošičeva knjižnica, Konservatorij za glasbo in balet Maribor, Zavod za zaposlovanje – Območna služba Maribor, Mladinski kulturni center Maribor, Regionalna razvojna agencija za Podravje, Slovenska filantropija – dnevni center za migrante, Andragoški zavod Maribor, Zavod Dress for Success Maribor, Kulturno društvo Pekre-Limbuš, GT22, Društvo Odnos, izpostava Maribor, Društvo za popularizacijo znanosti Metamorfoza.

RAZISKOVALNA POSTAJA BARJE

Na Raziskovalni postaji Barje delujejo Biološki inštitut Jovana Hadžija, ki se je tja preselil v celoti, ter laboratoriji Paleontološkega inštituta Ivana Rakovca in Geografskega inštituta Antona Melika. Uradni datum odprtja Raziskovalne postaje Barje je 18. april 2018. Poslopje so z mislijo na sožitje s precej občutljivim naravnim okoljem Ljubljanskega barja projektirali v biroju Styria Arhitektura. V Raziskovalni postaji Barje je tudi prostor za hrambo manj izposojanih, a vseeno dragocenih knjig inštitutskih knjižnic in prostor za skladiščenje publikacij Založbe ZRC. Raziskovalna postaja je povezana z Občino Ig, kjer so sodelavci BIJH in IZA pomagali pri postavitvi stalne razstave v interpretacijskem centru ter vzpostavitvi koliščarske naselbine. Sodelavci BIJH tudi intenzivno sodelujejo s Krajinskim parkom Ljubljansko barje v različnih naravovarstvenih projektih (ponovna naselitev barjanskega okarčka, renaturacija barja Mali plac).

RAZISKOVALNA POSTAJA PETANJCI

Raziskovalna postaja v Prekmurju je namenjena bivanju raziskovalcev in sodelavcev ZRC SAZU, ko potrebujejo odmik od ustaljenih prostorov in v primerih raziskovalnega dela v okolici. Poleg bivalnih kapacitet sta na voljo tudi pisarna in večji prostor, ki gosti razstave, večje sestanke in druge dogodke.

**PREDSTAVITEV
RAZISKOVALNIH
REZULTATOV
IN PRENOS ZNANJA**

PEDAGOŠKA DEJAVNOST

INŠTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK FRANA RAMOVŠA

- **Izr. prof. dr. Kozma Ahačič**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Izr. prof. dr. Helena Dobrovoljc**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana; Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici.
- **Prof. dr. Metka Furlan**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Doc. dr. Nataša Gliha Komac**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Januška Gostenčnik**, Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici.
- **Izr. prof. dr. Nataša Jakop**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana; Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Doc. dr. Mateja Jemec Tomazin**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana; Oddelek za pravne vede, jezik, prevajanje in tolmačenje, Univerza v Trstu, Italija.
- **Dr. Karmen Kenda-Jež**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Boris Kern**, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru; Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici.
- **Asist. dr. Simona Klemenčič**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Doc. dr. Andreja Legan Ravnikar**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Tina Lengar Verovnik**, Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani; AGRFT, Univerza v Ljubljani; Inštitut za slavistiko Univerze v Celovcu, Avstrija.
- **Asist. Nina Pahor**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Prof. dr. Marko Snoj**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Izr. prof. dr. Matej Šekli**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Prof. dr. Jožica Škofic**, Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici; Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Dr. Mitja Trojar**, Univerza Sigmunda Freuda Dunaj, podružnica Ljubljana.
- **Izr. prof. dr. Mladen Uhlak**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Izr. prof. dr. Jernej Vičič**, Fakulteta za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije Univerze na Primorskem.
- **Izr. prof. dr. Danila Zuljan Kumar**, Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici; Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem.
- **Doc. dr. Mojca Žagar Karer**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Prof. dr. Andreja Žele**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.

INŠTITUT ZA ARHEOLOGIJO

- **Doc. dr. Maja Andrič**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Izr. prof. dr. Jana Horvat**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Edisa Lozić**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Izr. prof. dr. Benjamin Štular**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Tjaša Tolar**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Doc. dr. Borut Toškan**, Fakulteta za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije Univerze na Primorskem; Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Izr. prof. dr. Anton Velušček**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.

ZGODOVINSKI INŠTITUT MILKA KOSA

- **Doc. dr. Gregor Antoličič**, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru.
- **Doc. dr. Miha Kosi**, Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem, Koper.
- **Pridr. izr. prof. dr. Neva Makuc**, Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici.
- **Prof. dr. Andrej Rahten**, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru; Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici.
- **Izr. prof. dr. Petra Svoljšak**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.

UMETNOSTNOZGODOVINSKI INŠTITUT FRANCETA STELETA

- **Dr. Gorazd Bence**, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru.
- **Andrej Furlan**, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru.
- **Dr. Anja Iskra**, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru.
- **Doc. dr. Tina Košak**, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru.
- **Doc. dr. Franci Lazarini**, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru.
- **Doc. dr. Katarina Mohar**, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru.
- **Doc. dr. Mija Oter Gorenčič**, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru.
- **Red. prof. dr. Polonca Vidmar**, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru.

MUZIKOLOŠKI INŠTITUT

- **Doc. dr. Katarina Šter**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.

INŠTITUT ZA SLOVENSKO LITERATURO IN LITERARNE VEDE

- **Doc. dr. Monika Deželak Trojar**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Izr. prof. dr. Marijan Dovič**, Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Jernej Habjan**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Andraž Jež**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Prof. dr. Marko Juvan**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Matija Ogrin**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Luka Vidmar**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Andrejka Žejn**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.

INŠTITUT ZA SLOVENSKO NARODOPISJE

- **Doc. dr. Saša Babič**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Tatiana Bajuk Senčar**, Nova Univerza, Ljubljana.
- **Prof. dr. Maja Godina Golija**, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru.
- **Doc. dr. Barbara Ivančič Kutin**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Izr. prof. dr. Miha Kozorog**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Doc. dr. Daša Ličen**, Fakulteta za turizem Univerze v Mariboru, Brežice.
- **Doc. dr. Špela Ledinek Lozej**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Izr. prof. dr. Dan Podjed**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Doc. dr. Saša Poljak Istenič**, Fakulteta za turizem Univerze v Mariboru, Brežice.

GLASBENONARODOPISNI INŠTITUT

- **Prof. dr. Marjetka Golež Kaučič**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Marija Klobčar**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Dr. Mojca Kovačič**, Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani.
- **Doc. dr. Drago Kunej**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani; Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani.
- **Doc. dr. Rebeka Kunej**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani; Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani.
- **Doc. dr. Anja Moric**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.

INŠTITUT ZA SLOVENSKO IZSELJENSTVO IN MIGRACIJE

- **Izr. prof. dr. Jure Gombač**, Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici.
- **Prof. dr. Aleksej Kalc**, Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem.
- **Manca Koren**, Fakulteta za uporabne družbene študije.
- **Doc. dr. Klara Kožar Rosulnik**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Prof. dr. Marina Lukšič Hacin**, Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici.
- **Izr. prof. dr. Mirjam Milharčič Hladnik**, Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici.
- **Dr. Jernej Mlekuž**, Visoka šola za turizem Izobraževalnega centra ERUDIO.
- **Dr. Nataša Rogelja Caf**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Doc. dr. Kristina Toplak**, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru.
- **Doc. dr. Mojca Vah Jevšnik**, Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici.
- **Pridr. prof. dr. Marijanca Ajša Vižintin**, Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici.
- **Dr. Miha Zobec**, Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem.

FILOZOFSKI INŠTITUT

- **Doc. dr. Rok Benčin**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Aleš Bunta**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Prof. dr. Marina Gržinić Mauhler**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana; Akademie der bildenden Künste Wien, Dunaj, Avstrija.
- **Izr. prof. dr. Peter Klepec**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Dr. Boštjan Nedoh**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana; Fakulteta za varnostne vede Univerze v Mariboru.
- **Prof. dr. Jelica Šumič Riha**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Tadej Troha**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana; Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Oddelek za pedagogiko in andragogiko.
- **Izr. prof. dr. Matjaž Vesel**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Prof. dr. Alenka Zupančič Žerdin**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana, European Graduate School, Saas Fee, Švica.

GEOGRAFSKI INŠTITUT ANTONA MELIKA

- **Doc. dr. David Bole**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Rok Ciglič**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Mateja Ferk**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Matej Gabrovec**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Blaž Komac**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Jani Kozina**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Dr. Matej Lipar**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Janez Nared**, Fakulteta za humanistične študije in Fakulteta za management Univerze na Primorskem, Koper; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Mag. Miha Pavšek**, Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, Ljubljana; Izobraževalni center za zaščito in reševanje, Ig; Univerza za tretje življenjsko obdobje Sevnica.
- **Doc. dr. Katarina Polajnar Horvat**, Fakulteta za poslovne in upravne vede Univerze v Novem mestu.
- **Doc. dr. Mateja Šmid Hribar**, Fakulteta za slovenske in mednarodne študije Nove univerze, Ljubljana.
- **Doc. dr. Daniela Alexandra Teixeira da Costa Ribeiro**, Fakulteta za poslovne in upravne vede Univerze v Novem mestu.
- **Izr. prof. Matija Zorn**, Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem, Koper; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.

INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE KRASA

- **Doc. dr. Magdalena Aljančič**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Dr. Matej Blatnik**, Univerza v Mariboru.
- **Pridr. prof. dr. Franci Gabrovšek**, Univerza v Novi Gorici.
- **Izr. prof. dr. Martin Knez**, Univerza v Novi Gorici; Univerza na Primorskem, Koper; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Peter Kozel**, Univerza v Novi Gorici; Univerza v Mariboru.
- **Izr. prof. dr. Janez Mulec**, Univerza v Novi Gorici; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Asist. Uroš Novak**, Podiplomska šola ZRC SAZU.
- **Dr. Bojan Otoničar**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Pridr. prof. dr. Metka Petrič**, Univerza v Novi Gorici; Univerza na Primorskem, Koper; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Prof. dr. Tanja Pipan**, Univerza v Novi Gorici; Univerza v Mariboru; Univerza na Primorskem, Koper; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Dr. Mitja Prelovšek**, Univerza v Novi Gorici; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Izr. prof. dr. Nataša Ravbar**, Univerza v Novi Gorici; Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto.
- **Prof. dr. Tadej Slabe**, Univerza v Novi Gorici; Univerza na Primorskem, Koper; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Prof. dr. Stanka Šebela**, Univerza v Novi Gorici; Univerza na Primorskem, Koper; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Asist. Astrid Švara**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Izr. prof. dr. Nadja Zupan Hajna**, Univerza v Novi Gorici, Podiplomska šola ZRC SAZU.

PALEONTOLOŠKI INŠTITUT IVANA RAKOVCA

- **Asist. dr. Tim Cifer**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Špela Goričan**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Izr. prof. dr. Aleksander Horvat**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Asist. Urša Kastelic Kovačič**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Asist. Anja Kocjančič**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Andrea Martín Pérez**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Prof. dr. Nina Zupančič**, Naravoslovnotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani.

BIOLOŠKI INŠTITUT JOVANA HADŽIJA

- **Prof. dr. Andraž Čarni**, Fakulteta za vinogradništvo in vinarstvo Univerze v Novi Gorici; Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani; Fakulteta za naravoslovje in matematiko Univerze v Mariboru; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Matjaž Gregorič**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Prof. dr. Simona Kralj – Fišer**, Fakulteta za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije Univerze na Primorskem, Koper; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Prof. dr. Matjaž Kuntner**, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani
- **Izr. prof. dr. Urban Šilc**, Fakulteta za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije Univerze na Primorskem, Koper; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.

INŠTITUT ZA KULTURNO ZGODOVINO

- **Prof. ddr. Irena Avsenik Nabergoj**, Teološka fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Prof. ddr. Igor Grdina**, Alma Mater Europeae.
- **Izr. prof. dr. Gregor Pobežin**, Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem; Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Prof. dr. Urška Perenič**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.

INŠTITUT ZA ANTROPOLOŠKE IN PROSTORSKE ŠTUDIJE

- **Prof. dr. Borut Telban**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Maja Petrovič-Šteger**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Prof. dr. Ivan Šprajc**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Izr. prof. dr. Žiga Kokalj**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Nataša Gregorič Bon**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.

INŠTITUT ZA KULTURNE IN SPOMINSKE ŠTUDIJE

- **Doc. dr. Jasna Fakin Bajec**, Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici.
- **Izr. prof. dr. Ana Hofman**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Katja Kobolt**, Akademija umetnosti Univerze v Novi Gorici.
- **Prof. dr. Oto Luthar**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Prof. dr. Tanja Petrovič**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Dr. Martin Pogačar**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.

ZALOŽBA ZRC

Poslanstvo Založbe ZRC, ki v okviru ZRC SAZU deluje kot enota za založništvo in izdajateljsko dejavnost, je opravljanje treh med seboj tesno prepletenih dejavnosti: produkcije in založništva znanstvene literature, prodaje knjig ter promocije znanstvenih dosežkov.

PERSONALNA SESTAVA

Vodja in glavni urednik: mag. Aleš Pogačnik.

Likovno-grafična urednika: Branko Vidmar, Nina Semolič (od aprila 2022).

Vodja prodaje: Barbara Borovnik Filipič.

Knjižna prodaja in promocija: mag. Anita Abram, mag. Ciril Oberstar, Tamara Mateša.

Vodja prireditev (Atrij ZRC): Irena Naglič.

Samostojna tehnika: Igor Lapajne, Marko Zaplatil.

Tajnica: Barbara Šuštar.

Tehnik: Gašper Gabrijelčič.

Sodelavci knjigarne Azil: Manca Arnuš, Luka Oprešnik, Alja Grlica.

ZALOŽNIŠKI SVET ZALOŽBE ZRC:

doc. dr. Saša Babič, dr. Matjaž Bizjak, dr. Klemen Grabnar, dr. Matjaž Geršič, doc. dr. Rebeka Kunej, doc. dr. Jernej Mlekuž, dr. Zvezdana Modrijan, dr. Mija Michelizza, mag. Aleš Pogačnik (po funkciji), doc. dr. Nataša Viršek Ravbar.

PRODUKCIJA

Založba ZRC je hišna akademska založba, ki je bila ustanovljena leta 1993 in v prvi vrsti skrbi za objavljanje del, ki nastajajo v okviru inštitutov ZRC SAZU. Zalaga 17 strokovnih oziroma znanstvenih revij in izdaja – večinoma v eni od 70 knjižnih (pod)zbirok – izvirne znanstvene monografije, vključno s prevodi, leksikografskimi deli, kritičnimi izdajami virov in zemljevidi. Dejavnost založbe zajema tudi elektronske medije (CD-plošče, spletne publikacije) in avdiovizualno produkcijo. Od leta 2011 sodita pod organizacijsko enoto Založbe ZRC še knjigarna Azil, specializirana za humanistično in družboslovno literaturo, in Atrij ZRC, javni prostor za promocijo znanstvenoraziskovalnega dela ZRC SAZU, ki se z več prireditvami tedensko dejavno vključuje v kulturno in družabno življenje mesta.

Založba ZRC že nekaj časa letno objavi okoli 100 publikacij. Z letnico 2022 je izšlo 68 monografskih publikacij (vključno z dvema ponatisoma in eno družabno igro), od tega jih je 23 sočasno izšlo tudi v prostem dostopu na našem OMP repozitoriju (<https://omp.zrc-sazu.si/>), 15 pa le v e-formatu (pdf ali html).

V letu 2022 je izšlo še 31 tiskanih revijalnih števil. Vse (razen števil *Umetnostne kronike*) so prav tako prosto dostopne na spletišču <https://ojs.zrc-sazu.si>, prosto dostopni sta tudi reviji *Heriskop* in (od leta 2021) spletna revija *Alternator*, ki je v letu 2022 objavila 40 člankov in prvič izšla tudi v tiskani obliki (z izborom doslej objavljenih člankov). V letu 2021 smo s pomočjo Barbare Svetina, sicer članice ZIMK, ki prevzema koordinacijo revijalne publicistike, v vse bolj vpliven mednarodni indeks Directory of Open Journals (DOAJ) uspeli uvrstiti še štiri naše revije.

Junija 2022 je bila večina naših e-knjig vključenih v indeks Directory of Open Acces Books (DOAB). Ker smo v letu 2022 uspešno poskenirali monografije, ki jih nismo imeli v digitalnem formatu, se je monografski (OMP) repozitorij precej povečal. Decembra 2022 smo na OMP repozitoriju, ki je bil oktobra nadgrajen v različico 3.3.013, ponujali v prostem dostopu 737 monografskih publikacij ali skoraj polovico vse knjižne produkcije ZRC SAZU. Decembra 2022 je bilo na portalu *Google Books* 940 naših monografij. V tem letu so si obiskovalci s pomočjo Googlove storitve 284.938-krat ogledali katero od naših publikacij in prelistali 1,5 milijona strani. Mednarodno oznako DOI je imelo decembra 2022 3908 naših člankov, 755 monografij in 359 poglavij (<https://www.crossref.org/members/prep/2363>).

Izdajateljsko so prvo polovico leta 2022 zaznamovale publikacije, ki so jih sprožila aktualna politična dogajanja: *Sramota in Ustava Republike Slovenije* (na pobudo kolektiva Non-grupa) ter *Kovidni režim* Tomaža Mastnaka, obe slednji v zbirki Pamflet Inštituta za kulturne in spomske študije. Zgodovinski inštitut Milka Kosa je objavil pomembno novo poglavje (spletne) zbirke Slovenska historična topografija; *Historično topografijo Primorske (do leta 1500)* so pripravili Matjaž Bizjak, Jurij Šilc, Miha Seručnik in Neva Makuc. Primož Gašperič (Geografski inštitut Antona Melika) je lanskoletno uspešnico *Kartografski zakladi slovenskega ozemlja* dopolnil z izvirno študijo *Zgodovinska kartografija ozemlja Slovenije*. Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša je seriji rastočih slovarjev v letu 2022 dodal prva zvezka Šolskega slovarja (Špela Petric Žižič) in Šolskega etimološkega slovarja (Marko Snoj). Zbornik *Pravopis na zrnu graha* (uredili Tina Lengar Verovnik in Urška Vranjek Ošlak) se je tudi po številu ogledov na spletu pridružil rekordom že objavljenih zbornikov o pravopisnih vprašanjih. Po naključju sta bili čezmejni, odročni Terski dolini posvečeni dve monografiji. Inštitut za slovensko narodopisje jo je objavil v zbirki Slovenski pravljíčarji (*Folklorno gradivo iz Tera – 1940. Terenski zapisi Milka Matičetovega*, uredili Barbara Ivančič Kutin in Monika Kropej Telban), Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša pa v zbirki *Linguistica et philologica*; monografija Janoša Ježovnika *Glasovne in naglasne značilnosti terskega narečja* je že 43. knjiga zbirke. Čez poletje so najbolj odmevali obsežna zbornika *Art in Slovenia at a Cultural Crossroads* (uredili Mija Oter Gorenčič in Barbara Vodopivec, Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta) in *Kolektivne identitete skozi prizmo zgodovine dolgega trajanja* (uredil Vanja Kočevar, Zgodovinski inštitut Milka Kosa) ter provokativna monografija *Zakaj ZDA nima ministrstva za kulturo?* Blaža Kosovela. Ne smemo pozabiti tudi na četrti in peti zvezek *Novega Slovenskega biografskega leksikona* (črki C in Č), ki ju je za Inštitut za kulturno zgodovino uredila Barbara Svetina. Najodmevnejša monografija jesenskega knjižnega sejma je bil odličen strip *Vojna*, v katerem je Hrvat Gorazd Duplačnič opisal slovensko osamosvajanje v letu 1991 skozi lastne oči najstniškega nabornika JLA (Inštitut za kulturne in spomske študije, prevod Andrej E. Skubic). V zadnjih dneh leta 2022 sta izšli deli, ki bosta več pozornosti zagotovo deležni v letu 2023. Prvo je prevod dveh temeljnih knjig antropologa Gregoryja Batesona (Inštitut za kulturno zgodovino, prevod Miran Možina) s skupnim naslovom *Onkraj kartezijskega uma*. Drugo pa je bogato ilustirana monografija Damjana Prelovška *Narodna in univerzitetna knjižnica* (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta).

Knjiga o NUK-u je izšla v sozaložništvu Narodne in univerzitetne knjižnice ter Fakultete za arhitekturo Univerze v Ljubljani. V letu 2022 so izšle še nekatere druge monografije, in sicer v sodelovanju z drugimi ustanovami, kot so (po abecednem vrstnem redu): Center for Slavic Languages and Literatures (Hebrew University of Jerusalem), Fakulteta za upravo Univerze v Ljubljani, Forum Ljubljana, Kappa Vu, Podiplomska šola ZRC SAZU, Studia humanitatis, Zavod Bunker, Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Izid večine naših revij in več knjig je podprla Javna agencija za raziskovalno dejavnost (ARRS), nekatere tudi Slovenska akademija znanosti in umetnosti, zbirko Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev podpira Javna agencija za knjigo, razkošno knjigo *Nesmrtni kamen in njegovi mojstri v gornji Vipavski dolini in okolici* Božidarja Premrla pa je podprlo več ustanov ter posameznikov.

* = zgolj kot elektronska publikacija

Zbirke

(od starejših do novejših)

Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev

Primož Kozak: *Zbrano delo, 6. knjiga.*

Edvard Kocbek: *Zbrano delo, 17. knjiga.*

Miran Jarc: *Zbrano delo, 6. knjiga.*

GIS v Sloveniji

Mateja Breg Valjavec, Rok Ciglič, Špela Čonč, Matjaž Geršič, Drago Perko, Matija Zorn (ur.): *Preteklost in prihodnost.*

Slovarji

Maja Capuder Štembal, Živa Deu, Silvo Pivk, Damjan Švara, Miha Jeršek: *Kamnarski terminološki slovar.*

Nika Hudej, Maja Klun, Andreja Kostelec, Polonca Kovač, Jernej Podlipnik: *Davčni terminološki slovar.*

Kozma Ahačič, Metod Čepar, Alenka Jelovšek, Andreja Legan Ravnikar, Majda Merše, Jožica Narat, France Novak, Francka Premk: *Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja [drugi natis]. A–D.*

*Marko Snoj: *Šolski etimološki slovar 2021.*

*Špela Petric Žižić: *Šolski slovar slovenskega jezika 2021.*

*Manca Černivec, Helena Dobrovoljc, Matej Meterc, Tina Lengar Verovnik, Urška Ošlak Vranjek, Peter Weiss (ur.): *ePravopis 2021.*

*Nataša Gliha Komac, Nataša Jakop, Janoš Ježovnik, Boris Kern, Simona Klemenčič, Domen Krvina, Nina Ledinek, Matej Meterc, Mija Michelizza, Tanja Mirtič, Matic Pavlič, Andrej Perdih, Špela Petric, Marko Snoj, Andreja Žele (ur.): *Slovar slovenskega knjižnega jezika 2021.*

*Helena Dobrovoljc, Manca Černivec, Tina Lengar Verovnik (ur.): *Pravopisne kategorije ePravopisa 2021.*

Linguistica et philologica

Janoš Ježovnik: *Glasovne in naglasne značilnosti terskega narečja.*

Danila Zuljan Kumar: *Skladnja nadiškega in briškega narečja.*

Geografija Slovenije

Janez Nared, Peter Repolusk, Damjan Kavaš, Alma Zavodnik Lamovšek, Gregor Čok, Gašper Mrak: *Spodbujanje razvoja obmejnih problemskih območij v Sloveniji.*

Primož Gašperič: *Zgodovinska kartografija ozemlja Slovenije.*

Življenja in dela

Mateja Ratej (ur.): *Biografski almanah XIX. stoletja.*

Thesaurus memoriae

Barbara Žabota: *Matična knjiga prve ljubljanske protestantske občine iz zadnje četrtine 16. stoletja.*

Dušan Kos: *V službi njegovega veličanstva. Razburljivo življenje in melanholičen konec Franca Henrika Raigersfelda (1697–1760), državnega uradnika in gospodarstvenika, svetovljana in družinskega očeta.*

Folkloristika

Marija Klobčar: *Poslušajte štimo moja [drugi natis].*

Studia mythologica Slavica Supplementa

Saša Babič, Katja Hrobat Virloget (ur.): *Staroverstvo v Sloveniji med religijo in znanostjo.*

Slovenski pravljicarji

Milko Matičetov: *Folklorno gradivo iz Tera – 1940. Terenski zapisi Milka Matičetovega.*

Umetnine v žepu

Katarina Šmid: *Rimska nekropola Šempeter v Savinjski dolini.*

Damjan Prelovšek: *Zacherlova hiša na Dunaju.*

E-Monographiae Instituti Archaeologici Sloveniae

*Benjamin Štular: *Grave Orientation In The Middle Ages. A Case Study from Bled Island.*

*Katia F. Achino, Anton Velušček (ur.): *The lake-dwelling phenomenon.*

Novi Slovenski biografski leksikon

Barbara Svetina Štrbenc (ur.): *Novi Slovenski biografski leksikon. Četrta knjiga: C.*

Barbara Svetina Štrbenc (ur.): *Novi Slovenski biografski leksikon. Peta knjiga: Č.*

Fran

*Alenka Jelovšek, Metod Čepar, Andreja Legan Ravnikar, Eva Trivunović, Mitja Trojar: *Slovensko-nemško-latinski slovar po rokopisnem slovarju Hipolita Novomeškega Dictionarium trilingue (1711–1712) z listkovnim gradivom Jožeta Stabeja.*

SHT

Matjaž Bizjak, Jurij Šilc, Miha Seručnik, Neva Makuc (ur.): *Historična topografija Primorske (do leta 1500).*

Pamflet

Michael Schafir: *Iliberalizem in antisemitizem v postkomunizmu v primerjalni perspektivi.*

Janko Pleterski: *Preklicati revolucijo v slovenski zgodovini?*

Tomaž Mastnak: *Kovidni režim. Kje smo?*

Ustava Republike Slovenije/Constitution of the Republic of Slovenia.

efka

Tatiana Bajuk Senčar, Miha Kozorog, Katalina Munda Hornök, Ingrid Slavec Gradišnik: *Meje. Antropološki uvidi.*

Samostojne izdaje

(po datumu izida, od novejših do starejših)

- Herwig Wolfram: *Rimsko cesarstvo in njegovi Germani. Zgodba o nastanku in prihodu.*
- Gregory Bateson: *Onkraj kartezijanskega dualizma.*
- Damjan Prelovšek: *Narodna in univerzitetna knjižnica.*
- *Barbara Lovrečič, Mercedes Lovrečič (ur.): *Javnozdravstveni izzivi demence.*
- Saša Babič, Matej Meterc: *Pregovorni spomin 2.*
- Goran Duplančič: *Vojna.*
- Anja Skapin (ur.): *Alternator 2022.*
- Božidar Premrl: *Nesmrtni kamen in njegovi mojstri v gornji Vipavski dolini in okolici.*
- Lilijana Šprah (ur.): *Od seznanjenosti s težavami v duševnem zdravju do učinkovitega odzivanja z manj stigme/From Mental Health Awareness To Effective Responses With Less Stigma. Zdaj je čas, da znanje prenesemo v prakso!/Now is the time to put knowledge into practice!*
- Martin Pogačar, Iva Kosmos (ur.): *Social Impact in Arts and Culture. The Diverse Lives of a Concept.*
- *Jerneja Žganec Gros, Tanja Mirtič, Miroslav Romih, Kozma Ahačič: *Slovar izgovorjav OptiLEX.*
- *Helena Dobrovoljc, Tina Lengar Verovnik, Marta Kocjan Barle, Nataša Jakop, Peter Weiss, Hotimir Tivadar: *Komentarji poglavij I–IV Pravopisa 8.0.*
- *Helena Dobrovoljc, Tina Lengar Verovnik, Nataša Jakop, Marta Kocjan Barle, Peter Weiss, Hotimir Tivadar, Janez Orešnik, Aleksandra Bizjak Končar, Andrej E. Skubic: *Pravopis 8.0. I Pisna znamenja, II Krajšave, Pripombe javne razprave.*
- *Helena Dobrovoljc, Tina Lengar Verovnik, Nataša Jakop, Marta Kocjan Barle, Peter Weiss, Hotimir Tivadar, Janez Orešnik, Aleksandra Bizjak Končar, Andrej E. Skubic: *Pravopis 8.0. III Velika in mala začetnica, IV Prevzete besede in besedne zveze, Pripombe javne razprave.*
- Evelyn Steintaler, Verena Loisel: *Peršmanova domačija. 25. april 1945.*
- Vanja Kočevar (ur.): *Kolektivne identitete skozi prizmo zgodovine dolgega trajanja. Slovenski pogledi.*
- *Boris Golec: *Najstarejša oklicna knjiga v slovenščini/Das älteste Verlautbarungsbuch in slowenischer Sprache. Knjiga ženitnih oklicev ljubljanske stolne župnije sv. Nikolaja iz let 1737–1759/Das Eheaufgebotsbuch der Laibacher Dompfarre St. Nikolaus/Sv. Nikolaj aus den Jahren 1737–1759.*
- Blaž Kosovel: *Zakaj ZDA nimajo ministrstva za kulturo. Od agrikulture do kulturne industrije, od mesta Rim do ameriške civilizacije.*
- Barbara Vodopivec, Mija Oter Gorenčič (ur.): *Art in Slovenia at a cultural crossroads.*
- Jani Kozina, Joern Harfst, David Bole, Jasmin Sandriester, Jernej Tiran (ur.): *Vključevanje mladih v industrijskih mestih/Engaging Young People in Industrial Towns. Katalog dobrih praks/Catalogue of good practices.*

- Jani Kozina, Joern Harfst, David Bole, Jasmin Sandriester, Jernej Tiran (ur.): *Einbindung junger Menschen in Industriestädten/Engaging Young People in Industrial Towns. Katalog guter Praktiken/Catalogue of good practices.*
- Tina Lengar Verovnik, Urška Vranjek Ošlak (ur.): *Pravopis na zrnu graha. Razprave o pravopisnih vprašanjih.*
- Danila Zuljan Kumar, Petra Kolenc (ur.): *Saggi scelti sulla storia, lingua e cultura/società slovena al confine italo-sloveno.*
- Jacques Tardi: *Krik ljudstva. Drugi del.*
- Simona Kostanjšek Brglez: *Umetnost za turizem/Art for Tourism. Predstavitev projekta, njegovih rezultatov in smernice za oblikovanje turističnih produktov/Presentation of the Project, Its Results and Guidelines for Tourist Product Design.*
- Polona Vidmar, Sergey R. Kravtsov (ur.): *Jewish-Slavic Cultural Horizons. Essays on Jewish History and Art in Slavic Lands.*
- Boris Kern (ur.): *Mediji in govorjena slovenščina. Zbornik s posveta.*
- NON-GRUPA: *Sramota.*
- Dan Podjed, Katarina Polajnar Horvat (ur.): *Nevidno življenje odpadkov.*
- *Oskar Rieding: *Four Concert Miniatures for Violin and Piano/Štiri koncertne miniature.*
- Lea Kuhar, Dragan Petrevski, Vita Zalar (ur.): *Platforma 3.*
- Leo Koffler: *Leov zapis. Beg in alija v poročilu Lea Kofflerja, 1941–1944.*
- Grzegorz Kwiatkowski: *Žetev.*

Periodika

Acta carsologica, 51, št. 1, 2, 3.

Acta geographica Slovenica, 62, št. 1, 2, 3.

Acta historiae artis Slovenica, 27, št. 1, 2.

AEMI Journal 19–20.

**Alternator*, 2, 1–40.

Arheološki vestnik, št. 73.

De musica disserenda, 18, št. 1–2.

Dve domovini/Two Homelands, št. 55, 56.

Filozofski vestnik, 43, št. 1, 2, 3.

Hacquetia, 21, št. 1, 2.

Heriskop, št. 3.

Izvestje, št. 19.

Jezikoslovni zapiski, 28, št. 1, 2.

Slovenski jezik/Slovene Linguistic Studies 14/2022.

Studia mythologica Slavica, št. 25.

Traditiones, 51, št. 1, 2, 3.

Umetnostna kronika, št. 74, 75, 76, 77.

PRODAJA

Založba ZRC si s svojimi tiskanimi izdajami prizadeva za stalno prisotnost v slovenskem knjigotrškem prostoru. Aktivno to počne zlasti z udeležbo na knjižnih sejmih. V letu 2022 je založba s svojo sejmsko ponudbo sodelovala na osmih knjižnih sejmih po Sloveniji, to so: Sejem na zraku 5, Liber.ac 2022, Grafit, 25. Slovenski dnevi knjige v Mariboru, Sejem na zraku 6, Knjižni festival Mesto knjige, 38. Slovenski knjižni sejem (SKS), Knjige pod jelkami. Posebej uspešna je bila njena udeležba na 38. SKS, ki je letos po dveh letih premora ponovno potekal v živo in prvokrat na novi lokaciji. Založba ZRC je na sejmu nase opozorila s stojnico in dvema dogodkoma.

Lanski »mini knjižni sejm« na Novem trgu so v letu 2022 postali Azilovi bazarji. Bilo jih je pet: spomladanski bazar, majski stripovski bazar, junijski bazar, roza bazar in rojstnodnevni bazar. Nekateri med njimi so imeli tudi spremljevalni program (podrisovanje stripov z Izarjem Lunačkom na stripovskem bazarju), drugi so bili del širšega programa (roza bazar kot del programa Roza_ZRC+, Azilov rojstnodnevni bazar kot del programa ob 41-letnici ZRC SAZU). Bazarji so poskrbeli za živahno dogajanje na včasih pozabljenem ljubljanskem trgu, hkrati pa mimoidoče uspešno opozorili na dejavnost ZRC SAZU, še posebej na knjigarno Azil.

Leto 2022 je bilo prelomno za spletno prodajo Založbe ZRC; po večletnih prizadevanjih je v januarju 2022 namreč začela delovati spletna knjigarna. V 11 mesecih delovanja je spletna knjigarna zabeležila 440 naročil in se uspešno približala sodobnemu kupcu knjig. V letu 2022 se je izdatno povečalo tudi število naročil knjig iz tujine, tako za fizične naročnike kot za inštitucije, s čimer Založba ZRC krepi vezi s številnimi domačimi kulturnimi in izobraževalnimi ustanovami.

Knjigarna Azil, hišna knjigarna Založbe ZRC, se je poleti 2021 preselila v prenovljene prostore, v letu 2022 pa se je v njih popolnoma udomačila. Na novo lokacijo so se navadili tudi obiskovalci, ki jih poleg novih svetlih prostorov, do katerih je moč dostopati z ulice, privabi še razširjena ponudba, ki jo večji prostor omogoča. V novih prostorih je poleg skrbno izbrane in vselej aktualne ponudbe domačih ter tujih naslovov z najrazličnejših področij humanistike in družboslovja svoj kotiček dobilo tudi leposlovje. Leposlovni kotiček se je v letu 2022 okrepil – v Azilu je vselej na voljo aktualno domače in najsodobnejše tuje leposlovje.

Tudi v letu 2022 so pri Založbi ZRC skrbeli za stalno navzočnost na družbenih omrežjih Facebook in Instagram (objave o knjižnih novostih, sejmskih in ostalih posebnih ponudbah). Poleg rednih objav recenzij in oglasov v reviji Bukla so letos za dodatno promocijo poskrbeli tudi s sodelovanjem z Radiem Študent (nagradne igre, pasice, brana obvestila). Nova, večja in dostopnejša lokacija knjigarne Azil ter izdatna promocijska dejavnost skozi celo leto sta odločilno prispevali k povečanemu obisku knjigarne, njeni vse večji prepoznavnosti in vedno boljši prodaji tako knjig Založbe ZRC kot tudi ostalih knjig. Knjigarna Azil tudi v letu 2022 potrjuje, da sodi med najpomembnejše ljubljanske knjigarne.

Najbolje prodajane knjige Založbe ZRC v letu 2022

Naslov	Količina
Ustava Republike Slovenije	778
Fašizem in demokracija (1. in 2. natis)	327
Iz nevidne strani neba (4. natis)	288
Pregovorni spomin 1	285
Sramota	255
Kovidni režim	250
Za socializem in svobodo mišljenja	247
Nesmrtni kamen in njegovi mojstri ...	224
Preklicati revolucijo v slovenski zgodovini	178
Plečnikova cerkev za Bežigradom	177
Problem povečevanja človeške energije (druga izdaja)	167
Staroverstvo v Sloveniji med religijo in znanostjo	164
Davčni terminološki slovar	156
Maus (3. natis)	153
Zakaj ZDA nimajo ministrstva za kulturo?	152
Zacherlova hiša na Dunaju	139
Črni plamen (1. in 2. natis)	139
Pregovorni spomin 2	136

PROMOCIJA

V letu 2022 sta Založba ZRC in Knjigarna Azil promocijsko ter prodajno sodelovali na 51 prireditvah, od tega sta jih 40 organizirali sami. Šestnajst prireditev je knjigarna Azil izvedla v sodelovanju z drugimi slovenskimi založbami in ob podpori Javne agencije za knjigo RS. YouTube kanal ZRC SAZU je letos pridobil 250 novih naročnikov, skupaj jih je že 981. Na njem je objavljenih 849 posnetkov, tudi z novinarskih konferenc Založbe ZRC (posnetke posameznih predstavitev knjig, teh je 303, poobjavimo še na spletnih straneh publikacij) ter s predstavitev v knjigarni Azil in Atriju ZRC. V celotnem kanalu smo v letu 2022 zabeležili 41.345 ogledov posameznih posnetkov.

V **Atriju ZRC** se je v letu 2022 odvilo 100 prireditev – od literarnih večerov, predavanj, okroglih miz, novinarskih konferenc, javnih tribun, simpozijev do razstav, kongresov, koncertov in plesnih predstav. Med prireditvami sicer prevladujejo pogovori in okrogle mize, je pa Atrij ZRC v letu 2022 dokončno zaživel kot galerijski prostor z rednimi razstavami, ki jih kurirajo kolegi z Umetnostnozgodovinskega inštituta. Vedno bolj se uveljavlja tudi kot glasbeno in plesno prizorišče.

Izpostaviti velja celodnevni program prireditev ob odstranitvi rezilne žice z meje in pročelja stavbe ZRC SAZU z naslovom *Manj žice, več razuma* ter vrsto tradicionalnih prireditev ZRC SAZU: redne novinarske konference Založbe ZRC, predstavitve knjižnih novosti v sodelovanju z drugimi založbami, *Generacije znanosti, Zajuckaj in zapoj, Stara glasba na Novem trgu* in predavanja v okviru projekta *Znanost na cesti*. Letos je bilo več prireditev v Atriju ZRC posvečenih stripom, ki so izšli pri Založbi ZRC ali sorodnih založbah. Med prireditvami, ki se poklanjajo raziskovalcem in raziskovalkam, velja seveda omeniti vsakoletne *Generacije znanosti*. Med večjimi znanstvenimi konferencami in simpoziji, ki vedno pogosteje potekajo v Atriju, lahko tudi tokrat omenimo arheološki *Grošljevi simpozij*. V decembru 2022 smo organizirali še glasbeni koncert slovensko-avstrijsko-češke zasedbe Kabinet čudes Brutka Bimbiča z naslovom »Hommage a cliché«.

Atrij smo leta 2022 dodatno tehnično opremili z najkvalitetnejšo opremo za izvedbo t. i. hibridnih prireditev, ki vključujejo izvajanje videoprenosov.

Prireditve v organizaciji Založbe ZRC in knjigarne Azil:

- prva redna novinarska konferenca Založbe ZRC (3. februar 2022, Atrij ZRC)
- *Črni plamen* v Gorici (17. februar 2022, Knjižnica Damir Feigel, Gorica)
- okrogla miza ob predstavitvi treh knjižnih izdaj Založbe Sophia (3. marec 2022, Atrij ZRC in Azil)
- *Tri biografije, tri ženske* (21. marec 2022, Atrij ZRC in Azil)
- predstavitev knjige *Sramota* v Novi Gorici (24. marec 2022, bodoče knjižno središče v Novi Gorici)
- druga redna novinarska konferenca Založbe ZRC (31. marec 2022, Atrij ZRC)
- Keine Chance: pogovor ob izidu posebnega časopisa s poročili z balkanske begunske poti (1. april 2022, Atrij ZRC in Azil)
- Krik ljudstva: upor v stripu, glasbi in filmu (4. april 2022, Atrij ZRC in Azil)
- predstavitev knjige *Sramota* v Velenju (5. april 2022, Knjižnica Velenje)
- Azilov spomladanski bazar (8. april 2022, knjigarna Azil in stojnica pred njo)
- Knjiga z jajčki in ostala jajčka, pogovor o stripu (14. april 2022, Atrij ZRC in Azil)
- predstavitev knjige *Sramota* v Kranju (19. april 2022, Layerjeva hiša)
- prvi v seriji pogovorov o demokraciji s predstavitvijo knjige *Sramota* (20. april 2022, Atrij ZRC in Azil)
- predstavitev knjige *Sramota* v Slovenj Gradcu (28. april 2022, Knjižnica Ksaverja Meška)
- pogovor o knjigi *O odločanju in osebni avtonomiji* (4. maj 2022, Atrij ZRC in Azil)
- pogovor o knjigi *Delo. Globalnohistorična perspektiva od 13. do 21. stoletja* (5. maj 2022, Atrij ZRC in Azil)
- pogovor o knjigi *Tujost kapitala* (12. maj 2022, Atrij ZRC in Azil)
- Azilov majski stripovski bazar (13. maj 2022, knjigarna Azil in stojnica pred njo)
- predstavitev knjige *Potovanje v Indijo: misijonarska potopisa, konteksti in analize* (17. maj 2022, Atrij ZRC in Azil)
- tretja redna novinarska konferenca Založbe ZRC (18. maj 2022, Atrij ZRC)
- Domoljubje: predstavitev tematske številke Dialogov (23. maj 2022, Atrij ZRC in Azil)
- predstavitev novih publikacij sodelavk in sodelavcev Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici (26. maj 2022, bodoče knjižno središče v Novi Gorici)
- predstavitev knjige *Z dežja pod kap in nazaj* (26. maj 2022, Atrij ZRC in Azil)
- Azilov junijski bazar (3. junij 2022, knjigarna Azil in stojnica pred njo)
- predstavitev knjige *Zakaj ZDA nimajo ministrstva za kulturo?* (14. junij 2022, Atrij ZRC in Azil)
- predstavitev knjige *Svoboda je glagol* (15. junij 2022, Atrij ZRC in Azil)
- Azilov roza bazar (16. junij 2022, knjigarna Azil in stojnica pred njo)
- predstavitev knjige *Sramota* v Celju (18. junij 2022, Oder)
- Manj žice, več razuma: prireditve ob odstranitvi rezilne žice z meje in pročelja stavbe ZRC SAZU (29. september 2022, Atrij ZRC)

- Znanost med platnicami: knjižni sejem ob 41-letnici ZRC SAZU in prvi obletnici selitve knjigarne Azil v nove prostore (= Azilov rojstnodnevni bazar, 29. september 2022, knjigarna Azil in stojnica v veži)
- četrta redna novinarska konferenca Založbe ZRC (29. september 2022, Atrij ZRC)
- Iz Grosuplja do New Yorka, razmisleki Luisa Adamiča za današnji svet (29. september 2022, Atrij ZRC in Azil)
- Slovar – čuvar, krmar, šušmar ali ... car? (okrogla miza ob mednarodnem dnevu slovarjev, 14. oktober 2022, Atrij ZRC in Azil)
- pogovor o knjigi *V tišini spomina* (25. oktober 2022, Atrij ZRC in Azil)
- Amerika tukaj in tam, simpozij ob izidu knjige *Ljudska zgodovina Združenih držav Amerike* (10. november 2022, Atrij ZRC in Azil)
- Družbeni učinek v umetnosti in kulturi, pogovor ob izidu knjige (15. november 2022, Atrij ZRC in Azil)
- Staroverstvo med religijo in znanostjo – okrogla miza ob izidu knjige (17. november 2022, Atrij ZRC in Azil)
- peta redna novinarska konferenca Založbe ZRC (30. november 2022, Atrij ZRC)
- dogodek ob zaključku projekta URB_ART (13. december 2022, Atrij ZRC)
- Kabinet čudes Brutka Bimbiča in koncert »Homage a cliché« (15. december 2022, Atrij ZRC)

Druge prireditve, na katerih se je predstavila Založba ZRC:

- sedmi dan odprtih vrat v ateljejih arhitektk, krajinskih arhitektk, gradbenic in oblikovalk (8. 3., v sodelovanju s Centrom arhitekture Slovenije, posebna ponudba v knjigarni Azil)
- Azil kot postojanka na sprehodu po ženski literarni Ljubljani (14. 3., v sodelovanju z Ljubljano, Unescovim mestom literature, posebna ponudba v knjigarni Azil)
- V ospredje V: pionirke slovenske arhitekture, gradbeništva in oblikovanja (28. 3. – 19. 5., v sodelovanju s Centrom arhitekture Slovenije in Galerijo DESSA, Azil)
- Sejem na zraku 5 (knjižni sejem, Kongresni trg, 22.–23. 4., organizira Ljubljana, Unescovo mesto literature)
- Sejem Liber.ac 2022 (knjižni sejem, 24.–26. 5., organizira Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani)
- Grafit, festival in sejem stripa (4. 6., organizira Antikvariat Glavan)
- 13. Grošljev simpozij: Vraževerje in čarovništvo v antiki (6.–9. 6., Atrij ZRC, organizirata Inštitut za arheologijo ZRC SAZU ter Društvo za antične in humanistične študije, posebna ponudba v knjigarni Azil)
- 25. Slovenski dnevi knjige v Mariboru (knjižni sejem, 13.–18. 6., Grajski trg, organizira Zavod za turizem Maribor)
- Sejem na zraku 6 (knjižni sejem, 17.–19. 6., vrt Društva slovenskih pisateljev, organizira Društvo slovenskih pisateljev)
- 38. Slovenski knjižni sejem (knjižni sejem, 22.–27. 11., Gospodarsko razstavišče)
- Knjižni festival Mesto knjige (knjižni sejem, 30. 8. – 2. 10., Delpinova ulica, Nova Gorica, organizira Festival Mesto knjige)
- Knjige pod jelkami (knjižni sejem, 20.–23. 12., Delpinova ulica, Nova Gorica, organizira Festival Mesto knjige)

HARMONIA CONCERTANS KONCERTNI CIKEL V ATRIJU

ZRC SAZU je podprl izvajanje koncertnega cikla *Harmonia concertans – Stara glasba na Novem trgu*. V letu 2022 je Muzikološki inštitut v sodelovanju z ansamblom za staro glasbo *musica cubicularis* ter zavodom *Harmonia Antiqua Labacensis* pripravil dvanajsto sezono tega cikla v obliki šestih koncertov (13. 3., 16. 5., 24. 6., 16. 9., 24. 10. in 21. 11.) za manjše in večje sestave. Koncerti so bili tematski in vsak izmed njih je bil skrbno zasnovan kot slogovno zaokrožena celota. Na prvem koncertu, **Ples z versajskih odrov**, je zazvenela glasba francoskih mojstrov od Lullyja do Couperina. Gostja ansambla je bila violinistka in specialistka za baročni ples Mojca Gal, ki se ukvarja s plesom nekdanjih poklicnih plesalcev, ki so nastopali na opernih in gledaliških odrih. Na sporedu drugega koncerta, **He puelle regie: glasbene sledi ženskih samostanov na Slovenskem**, so bili dolgo pozabljeni koralni spevi iz samostana dominikank v Radljah ob Dravi in samostana kartuzijank v francoskem Gosnayju. Izvedeni spevi kartuzijank so se ohranili v Pleterjah na Slovenskem. Ta koncert je bil del raziskovalnega projekta ARRS J6-1809. Na tretjem koncertu, **Koncerti iz Ptujске zbirke: z izvirnimi orglami Janeza Frančiška Janečka (1748)**, je zazvenela glasba iz rokopisov, hranjenih v Knjižnici Ivana Potrča na Ptujju. Ta posebna zbirka je v srednji Evropi edinstvena, saj vsebuje kar enaintrideset koncertov za solistično glasbilo s tipkami in spremljavo godal. Na koncertu je zazvenel izviren orgelski pozitiv celjskega mojstra Janeza Frančiška Janečka iz leta 1748. Septembrski koncert je bil naslovljen **Jurij Slatkonja in dunajska dvorna kapela**. V Ljubljani rojen Jurij Slatkonja je več kot dve desetletji vodil dvorno glasbeno kapelo cesarja Maksimilijana I. in pozneje postal prvi pravi dunajski škof. Pripisujemo mu le kratek latinski motet in štiriglasno posvetno pesem. Na koncertu je zato zazvenela še glasba njegovih slavnih sodobnikov in kolegov. Spored petega koncerta, **Zvonovi, labirint in lestvica**, je bil v celoti posvečen glasbi **Marina Maraisa** (1656–1728). Sezono je zaključil **Komični intermezzo**, ki so ga leta 1740 verjetno poslušali v Ljubljani: *Pimpinone* in *Vespetta* Tomasa Albinonija. To delo je leta 1740 uprizorila beneško-graška skupina opernega impresarja Angela Mingottija. Trije koncerti so bili pospremljeni s predkoncertnimi predstavitvami sporedov, na katerih so govorili Metoda Kokole, Domen Marinčič, Marko Motnik in Tomaž Sevšek. Koncertni cikel sta podprla tudi Mestna občina Ljubljana in Ministrstvo za kulturo.

Koncertni cikel ima svojo spletno stran: <http://hc.zrc-sazu.si>.

HISTORIČNI SEMINAR ZRC SAZU

KOORDINACIJSKI ODBOR SEMINARJA

Vodji: dr. Katarina Keber (ZIMK), dr. Luka Vidmar (ISLLV).

Člani: dr. Katarina Šter (MI), dr. Mojca Žagar Karer (ISJFR), dr. Matjaž Geršič (GIAM).

Člani svetovalci: dr. Maja Godina Golija, dr. Metoda Kokole, dr. Marina Lukšič Hacin, mag. Aleš Pogačnik, dr. Petra Svoltjšak.

UREDNIŠKI ODBOR PUBLIKACIJE

Člani: dr. Katarina Keber, dr. Katarina Šter, dr. Luka Vidmar, dr. Mojca Žagar Karer.

V letu 2022 je bilo v okviru Historičnega seminarja izvedenih sedem samostojnih predavanj, štiri predavanja tujih predavateljic in predavateljev ter tri predavanja domačih predavateljic in predavateljev v Atriju ZRC in Mali dvorani ZRC SAZU.

- **Daša Ličen:** *O tržaškem meščanstvu druge polovice 19. stoletja onkraj nacionalnih pripadnosti* (10. 2.).
- **Andreas Golob:** *Potek in omejitve cenzure v Notranji Avstriji: primer Trsta v obdobju 1780–1809* (21. 3.).
- **Matjaž Grahornik:** *Rodbina Herberstein od srednjega veka do danes* (7. 4.).
- **Helena Grochola-Szczepanek:** *Korpus govornenega jezika kot delovni pripomoček dialektologa* (26. 9.).
- **Wolfgang Göderle:** *Mungi na Jadranu: okoljska mikrozgodovina Habsburškega cesarstva* (29. 9.).
- **Sylvia Stegbauer:** *Jezuiti v Gradcu: zgodovina zgradb in njihove funkcionalnosti* (4. 10.).
- **Miha Kosi:** *Križarske vojne – fenomen evropske srednjeveške zgodovine in njegovo preučevanje* (25. 10.).

V letu 2022 se je pripravljala publikacija *Historični seminar* v uredništvu dr. Mojce Žagar Karer in dr. Katarine Šter.

INFRASTRUKTURNI
PROGRAM NARAVNA
IN KULTURNA
DEDIŠČINA

NARAVNA IN KULTURNA DEDIŠČINA

Vrsta projekta: infrastrukturni program.

Financer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS (ARRS).

Vodja: dr. Jerneja Fridl.

Čas trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2027.

Infrastrukturni program *Naravna in kulturna dediščina* poteka že od leta 2004, ko je ARRS prvič financirala posamične podatkovne zbirke in tako postavila temelje sistematični infrastrukturni dejavnosti raziskovalnih ustanov. Leta 2022 se je začelo novo šestletno programsko obdobje financiranja infrastrukturnih programov, tokrat v skladu z novim zakonom o Znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (ZZrID) v okviru Institucionalnega stebra financiranja, v katerem so poleg infrastrukturnega programa še ustanoviteljske obveznosti.

Smernice dolgoročnega infrastrukturnega razvoja na ZRC SAZU sta začrtala tudi aprila 2021 sprejet nacionalni Načrt za okrevanje in odpornost, saj naj bi z njim zagotovili strukturne spremembe, ki bodo izboljšale sistem odprte znanosti, ter maja 2022 sprejet Načrt razvoja raziskovalne infrastrukture 2030 (NRRI 2030), ki je vsebinsko usklajen s prednostnim seznamom mednarodnih projektov Evropskega strateškega foruma za raziskovalne infrastrukture (ESFRI Roadmap 2021). Sledili smo tudi pripravi Uredbe o izvajanju znanstvenoraziskovalnega dela v skladu z načeli odprte znanosti z namenom, da bomo dolgoročno lažje izpolnjevali ali sledili začrtanim smernicam. Prav zato smo ob reorganizaciji upravnih služb predvideli tudi samostojno Infrastrukturno pisarno, ki smo jo v letu 2022 začeli vzpostavljati.

Že vsa leta infrastrukturni program strokovno, tehnično in programsko podpira terensko, laboratorijsko, dokumentacijsko, informacijsko in predstavitveno dejavnost, ki poteka na 18 inštitutih znotraj ZRC SAZU. Temeljno poslanstvo infrastrukturnega programa je podpora raziskovalnim programom, temeljnim raziskovalnim projektom, aplikativnim in podoktorskim projektom ter ciljnim raziskovalnim projektom; urejanje in obdelava gradiv po vnaprej zasnovanih znanstvenih postopkih v obliki t. i. podatkovnih zbirk in korpusov; predstavitev raziskovalnih dosežkov strokovni ali širši javnosti z objavami člankov v znanstvenih revijah ali monografijah, na simpozijih, konferencah, predavanjih, koncertih, razstavah, novinarskih konferencah in protokolarnih sprejemih. O izjemnem pomenu infrastrukturne dejavnosti ZRC SAZU priča tudi že utečeno dolgoročno sodelovanje s številnimi državnimi in drugimi vladnimi organi ali resorji pri izvajanju njihove službe. Rezultat večdesetletnih prizadevanj je aktivno partnerstvo pri vseh humanistično usmerjenih projektih ESFRI, ki jih je MIZŠ v Načrtu razvoja raziskovalnih infrastruktur (NRRI) 2011–2020 uvrstilo med prioritete projekte.

V infrastrukturnem programu *Naravna in kulturna dediščina* lahko z vidika sodelovanja organizacijskih enot, postavljenih ciljev in doseženih rezultatov infrastrukturno dejavnost ZRC SAZU delimo na:

- A. skupno infrastrukturno dejavnost, ki je vodena centralizirano in postavlja infrastrukturne temelje vsem organizacijskim enotam;
- B. infrastrukturne dejavnosti notranjih organizacijskih enot, ki so prilagojene specifičnim zahtevam raziskovalne dejavnosti posamezne enote.

A. SKUPNE INFRASTRUKTURNE DEJAVNOSTI V LETU 2022

Ena najpomembnejših skupnih infrastrukturnih dejavnosti poteka v okviru **Založbe ZRC**, ki je podrobneje predstavljena v svojem poglavju.

Za prost dostop do objav ZRC SAZU uporabljamo odprtokodni programski rešitvi Public Knowledge Project (PKP), in sicer **Open Journal Systems** za urednikovanje, arhiviranje in predstavitev serijskih publikacij ter **Open Monograph Press** za monografije. Vse naše revije, razen Umetnostne kronike, so vključene na portal serijskih publikacij (<https://ojs.zrc-sazu.si/>). Nadaljevali smo z digitaliziranjem monografij, tako da je bilo decembra 2022 na repozitoriju OMP, ki je bil oktobra nadgrajen v različico 3.3.013, v prostem dostopu 737 monografskih publikacij ali skoraj polovica vse knjižne produkcije ZRC SAZU.

Postopoma in neprestano nadgrajujemo **spletno stran ZRC SAZU** z novimi funkcionalnostmi. Tako je med drugim zaživela spletna trgovina knjigarne Azil. Le-ta registriranim uporabnikom ponuja določene prednosti, kot so popust na redno ceno publikacij, hitrejši in enostavnejši naslednji nakup ter obveščanje o posebnih ponudbah.

Nadaljevali smo sistematično **skeniranje obsežnega nabora raznorodnih gradiv** in s tem poskrbeli za digitalizacijo več sto tisoč besedilnih, fotografskih ali kartografskih gradiv, predvsem arhivov z dokumenti trajnega pomena. Za objavo v zbirki raznorodnih gradiv Arzenal smo uredili metapodatke starejših zemljevidov.

Na spletnem portalu **Slovenska biografija** je bilo v okviru NSBL do konca leta 2022 objavljenih 1301 in iz *Primorskega slovenskega biograf-skega leksikona (PSBL)* 2476 gesel. Že objavljene biograme smo redno posodabljali z novimi podatki in popravki. Izšla sta četrti in peti zvezek NSBL (gesla o osebnostih in družinah s priimki na C in Č).

Opravljen in izveden je bilo javno naročilo in izbira izvajalca za izdelavo aplikacije za vodenje podatkov in gradiva arhiva Slovenskega biografskega leksikona (ASBL) ter uredništva Novega Slovenskega biografskega leksikona (NSBL):

- podpora pri vzdrževanju in upravljanju baz podatkov z metapodatkovnim korpurnim strežniškim sistemom;
- oblikovanje novih osebnih map v bio-bibliografski podatkovni zbirki in dopolnjevanje obstoječih;
- urednikovanje gradiv za peti in šesti zvezek *NSBL*.

B. INFRASTRUKTURNE DEJAVNOSTI OSEMNAJSTIH ORGANIZACIJSKIH ENOT

Podobno kot v preteklih letih je bil tudi v letu 2022 največji del infrastrukturne podpore namenjen nacionalnim raziskovalnim programom ter nacionalnim raziskovalnim in aplikativnim projektom, ki jih je financirala Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS (ARRS). Sodelavci infrastrukturnega programa so tehnično in strokovno podpirali 18 raziskovalnih programov, ki so potekali v ZRC SAZU, dva, na katerih smo sodelujoči, in 175 projektov ARRS (temeljnih, aplikativnih, doktorskih in CRP-projektov ter projektov mladih raziskovalcev). Sodelovanje infrastrukturnih sodelavk in sodelavcev je zajelo še 32 mednarodnih centraliziranih projektov, šest mednarodnih decentraliziranih projektov in šest kohezijskih projektov. Prav tako je bilo nujno infrastrukturno sodelovanje pri 24 tržnih projektih.

Sodelovanje inštitutskih sodelavcev infrastrukturnega programa je pri omenjenih projektih obsegalo predvsem:

- terensko dejavnost* (geodetske izmere kraških jam in ledenika, arheološka izkopavanja, popis in fotografiranje umetnostnozgodovinskih spomenikov, sledilne poskuse voda, kartiranje vegetacije in biotopov, intervjuvanje deležnikov, obiske arhivov, muzejev in drugih inštitucij doma ter v tujini, snemanje etnoloških in drugih dokumentacijskih filmov ...);
- laboratorijsko dejavnost* (paleontološke, mikrobotanične, arheološke, biološke, speleološke analize terenskih vzorcev ...);
- informacijsko dejavnost* (geografske informacijske analize, obdelave satelitskih posnetkov, modeliranje, leksikološke analize, fotografiranje, skeniranje in digitaliziranje rokopisnih virov ali tiskov, urejanje podatkovnih zbirk z metapodatki ...);
- dokumentacijsko dejavnost* (urejanje in vnašanje rezultatov vzorcev, gradiv in podatkov v podatkovne zbirke, razvrščanje in katalogiziranje gradiva, arhiviranje, statistične obdelave vzorcev ...);
- predstavitveno dejavnost* (pripravo raziskovalnih podatkov in rezultatov za objave v publikacijah in na spletu, organizacijo simpozijev, razstav ter srečanj projektnih partnerjev, informiranje širše javnosti ...).

Za leto 2022 so med številnimi inštitutskimi infrastrukturnimi dejavnostmi izpostavljene le nekatere odmevnejše:

- programiranje za strojno identifikacijo toponimov in antroponimov v latinskih tekstih;
- dopolnjevanje *Korpusa srednjeveških in zgodnje novoveških latinskih napisov na Slovenskem*;
- postavljanje *Podatkovne zbirke Slovenskega biografskega leksikona* (PZSBL);
- podatkovna zbirka pokopanih na avstro-ogrskih vojaških pokopališčih v prostoru nekdanje soške fronte;
- spletna razstava *Tu je vse končano, vse v razvalinah. [s!]* *Obnova Primorske po prvi svetovni vojni*;
- priprava večjezične razstave *Europe's Last Peasant War: Violence and Revolution in Austria-Hungary and its Successors, 1914-1950* (Muzej narodne osvoboditve Maribor, Gradski muzej Varaždin (Hrvaška), Záhorské múzeum Skalica (Slovaška));
- spletna aplikacija *Slovenska historična topografija* (<https://topografija.zrc-sazu.si/>);
- spletna zbirka *Plemiška heraldika na Slovenskem* (v nastajanju);
- spletna zbirka *Centralni katalog srednjeveških listin*;
- digitalizacija pisem dr. Henrika Tume;
- priprava arhitekturnih posnetkov v digitalni obliki, 3D modelov, vizualizacij stavb in razvoja gradnje, posnetkov z brezpilotnim letalnikom ter fotografij s 360-stopinjno kamero;
- priprava razstav: *Kuge, lakote in vojske reši nas, o Gospod! Varaščanci, cehovski obrtniki in sakralna znamenja; Eva Petrič. Igra trnov & vrtnic; Tanja Verlak. Via Fotografija*. Priprava koncepta razstave *V ospredje V: pionirke slovenske arhitekture, gradbeništva in oblikovanja*;
- urejanje digitalnih zbirk: *Arkas, Zbiva, Ptuj in Libera*;
- urejanje naravoslovnih referenčnih zbirk za arheologijo: zbirka arheozooloških vzorcev, zbirka makrobotaničnih vzorcev, zbirka palinoloških vzorcev;
- vodenje nacionalnega *Registra starejše glasbene dediščine na Slovenskem*, obenem vključenega v mednarodno zbirko sorodnih podatkov *RISM (Répertoire International des Sources Musicales)*;
- organizacija celoletnega cikla koncertov *Harmonia concertans – Stara glasba na Novem trgu*;

- evidentiranje, urejanje in digitaliziranje terenskega gradiva ter podatkov, zbranih pri raziskovalnem programu *Narodna in kulturna identiteta slovenskega izseljenstva v kontekstu raziskovanja migracij*;
- zbiranje in urejanje gradiv za dopolnjevanje zaokrožene ter javno objavljene zbirke Življenjske zgodbe (<http://zgodbe.zrc-sazu.si/index.html#gradiva>);
- izvajanje aktivnosti v *Jezikovni svetovalnici* (<http://isjfr.zrc-sazu.si/svetovalnica#v>), kjer odgovarjamo na jezikovna vprašanja, ki jih zastavljajo zahtevnejši profesionalni in splošni jezikovni uporabniki;
- vzdrževanje spletnega mesta *Terminologišče* (<http://isjfr.zrc-sazu.si/terminologisce#v>) za iskanje slovarskih sestavkov po različnih terminoloških slovarjih in terminološko jezikovno svetovanje;
- skeniranje in digitalno označevanje listkovnih ter zvezkovnih zbirk Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša;
- dopolnjevanje spletnega *Registra rokopisov slovenskega slovstva*;
- razširitev elektronskega korpusa *100 slovenskih romanov* z več kot 200 literarnimi deli;
- dopolnjevanje in urejanje Arhiva snovne ter nesnovne dediščine v Dokumentacijskem oddelku, ki hrani rokopisno, pisno, fotografsko, zvočno idr. gradivo;
- vzdrževanje, dopolnjevanje, urejanje zbirk v Avdiovizualnem laboratoriju (digitalna fototeka, AV-gradiva in filmi);
- priprava in obdelava zvočnega, avdio, video in foto gradiva za razne multimedijske publikacije (avdio zgoščenke, spletne objave, video produkcije in drugo);
- izvedba intervjujev, fokusnih skupin, spletne ankete in javnega posveta z akterji s področja urbane umetnosti;
- urejanje in digitalizacija zapuščine Franceta Marolta;
- izvedba cikla ljudskoglasbenih delavnic;
- izvedba koncertov poustvarjalcev škotske in slovenske ljudske glasbe;
- digitalizacija in metapodatkovna oprema zvočnega gradiva arhiva ljudskih pesmi Notranjske ter območja Domžal;
- urejanje podatkovnih baz, izdelava zapisnikov k terenskemu gradivu, transkripcije intervjujev;
- priprava gradiva za spletno objavo Digitalne zbirke gramofonskih plošč, priprava gradiva ter oblikovanje spletnih zbirk Etnomuza, Etnofon in DigGni, objava izbranega pesemskega gradiva dvojezičnih pesmi;
- podpora pri izdajanju serijskih in monografskih publikacij;
- dopolnjevanje in urejanje spletnega bloga *Vsakdanjik*;
- dopolnjevanje in urejanje zbirke spomenikov ter prostorov socialistične industrijske kulturne dediščine na območju nekdanje Jugoslavije;
- dopolnjevanje ter urejanje spletnega portala *Spol in znanost* (<https://spolinznanost.zrc-sazu.si/>);
- priprava razstave Izgubljeni spomini: Otroci Černobila na Kubi (september 2023);
- priprava fotografske razstave o 80. letih (Cankarjev dom);
- snemanje fotografij, videov in 3D modelov površja z novim brezpilotnim letalnikom na več kraških območjih Slovenije;
- zvezne meritve jamske mikroklimе, na Notranjskem krasu pa zvezne meritve fizikalnih parametrov preniklih in izvirnih voda ter zajem vzorcev za laboratorijske kemijske in mikrobiološke analize;
- sourejanje zbirke o slovenskih kraških jamah v Katastru jam;
- analiziranje rezultatov terenskih raziskav z uporabo naravnih in umetnih sledil z različnimi statističnimi metodami ter orodji za numerično hidrološko modeliranje;
- izvajanje zveznih meritev fizikalnih parametrov najpomembnejših kraških izvirov ter zajemanje vzorcev za kemijsko in bakteriološko analizo ob različnih hidroloških razmerah;
- stalne meritve ledenika pod Skuto in Triglavskega ledenika od leta 1946 ter dopolnjevanje podatkov za bazo *World Glacier Monitoring Service*;
- GIS-analize naravnogeografskih, humanogeografskih in regionalnogeografskih slojev za zahtevnejše prostorske analize;
- terenske raziskave mezozojskih in kenozojskih bazenskih, platformnih in terestričnih karbonatov v Sloveniji, Španiji, Avstriji ter Črni gori; laboratorijska preparacija kamnin in fosilov;
- geološke spremljave gradbenih del, namenjene evidentiranju in ohranjanju geološke naravne dediščine;
- vzorčenje, prepariranje in fotografiranje živali, nabiranje, fotografiranje ter herbariziranje rastlin, vzorčenje in kartiranje rastlinskih združb;
- vnašanje podatkov in fotografij v podatkovne zbirke, analiza tkivnih preparatov, računalniško obdelovanje sekvenc DNK, izvajanje filogenetskih analiz in urejanje rezultatov; dopolnjevanje podatkovnih zbirk (npr. *FloVegSi*, *Vegetacija Slovenije*);
- razvijanje novih tehnik in metod obdelave podatkov s težiščem na laserskem skeniranju, objektni klasifikaciji satelitskih posnetkov ter uporabi metod strojnega učenja;
- inovativno generiranje novih spremenljivk, pomembnih pri modeliranju okolja, statistične analize njihove pomembnosti, tehnike kognitivnega kartiranja ter modeliranje naravne in kulturne pokrajine;
- pomoč pri prevajanju in urejanju filozofskih ter psihoanalitičnih del nemškega govornega področja;
- izvedba intervjujev z udeleženci in udeleženkami delavnic OMRA;

- nadgradnja spletne izobraževalne platforme OMRA (www.omra.si), namenjene dvigu pismenosti o duševnem zdravju;
- izvedba delavnic o prepoznavanju motenj razpoloženja in osebnostnih motenj ter zmanjševanju stigme na področju duševnega zdravja, namenjenih laičnim in strokovnim javnostim;
- organizacija in izvedba nacionalne konference ob svetovnem dnevu duševnega zdravja;
- izvedba javnih izobraževalnih dogodkov ob svetovnem dnevu narcistične zlorabe (predavanje in filmska predstava) ter svetovnem dnevu varnosti in zdravja pri delu (okrogla miza);
- izvedba intervjujev, kako okoliščine stresa v kmetovanju vplivajo na z zdravjem povezane stiske kmetov, kako jih ti razlagajo, osmišljajo oz. se spoprijemajo z njimi v ruralnih skupnostih Pomurja;
- soorganizacija nacionalne konference Stanje in izzivi na področju Alzheimerjeve bolezni v Sloveniji v luči nove realnosti;
- izvedba fokusnih skupin z upravljalci in uporabniki nacionalnih zdravstvenih podatkovnih zbirk.

SODELOVANJE V OKVIRU EVROPSKIH RAZISKOVALNIH INFRASTRUKTUR ESFRI

ZRC SAZU je aktiven član petih evropskih raziskovalnih infrastruktur ESFRI (le-te ne sodijo v institucionalni steber financiranja), ki jih je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport tudi v Osnutku načrta razvoja raziskovalnih infrastruktur 2021–2030 uvrstilo na seznam nacionalno pomembnih projektov.

DARIAH – Digitalna raziskovalna infrastruktura za umetnost in humanistiko (Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities)

DARIAH je namenjena vzpodbujanju in podpori digitalno usmerjenih raziskav ter poučevanju na področju humanistike. Slovenska infrastruktura DARIAH-SI je članica DARIAH ERIC in je organizirana kot konzorcij dveh partnerjev – Inštituta za novejšo zgodovino (INZ) in ZRC SAZU. V praksi raziskovalna infrastruktura sodeluje s številnimi ustanovami s področja humanistike in družboslovja ter skrbi, da v skladu s smernicami DARIAH njeno delovanje pokriva potrebe vseh večjih akterjev na področju humanistike v Sloveniji v smeri izgradnje nacionalne digitalne raziskovalne infrastrukture. Poudarek dela je na razvoju, vzdrževanju in upravljanju infrastrukture, ki predstavlja osnovno podporo raziskovalnim praksam, utemeljenim na digitalni tehnologiji. V sodelovanju z že obstoječimi raziskovalnimi skupnostmi DARIAH povezuje posamezne aktivnosti digitalne humanistike po vsej Evropi – predvsem na podlagi uveljavljenih primerov dobre prakse. Iz tega sodelovanja nastajajo novi znanstveni rezultati, ki jih DARIAH-SI s svojimi aktivnostmi ohranja, do njih ponuja dostop ter omogoča njihovo širjenje in ponovno uporabo. Pri tem je poseben poudarek namenjen sledenju uveljavljenim praksam, predvsem pa metodološkim in tehničnim standardom.

Pomembnejši dosežki v letu 2022

Podpora digitalnim zbirkam in digitalno humanističnim projektom, mdr.:

- Kartografska zbirka Zemljepisnega muzeja. Več tisoč digitaliziranih zemljevidov in atlasov. Objava: Arzenal.
- Zbirka terenskih zvočnih zapisov: gradivo za etnologijo in folkloristiko. Tonski terenski posnetki pogovorov, viri za področja etnologije in folkloristike. Objava: Arzenal.
- Collection of Slovenian paremiological units Pregovori 1.0 (<http://hdl.handle.net/11356/1455>).
- Centralna kartoteka srednjeveških listin za Slovenijo (CKSL). Objava: teiZRC.
- FloVegSi. Priprava načrta za posodobitev programa za urejanje bioloških podatkov in pripravo bioloških kart.
- PZSBL, vzpostavitev tehnološke platforme za celovito upravljanje s podatki, vezanimi na različne vidike priprave in upravljanja projektov SBL.
- PODOBA – BESEDA – ZNANJE. Življenje idej v prostoru med vzhodnimi Alpami in severnim Jadranom 1400–1800.
- Zbirka pripovednega izročila (1952–1972).

Ozaveščanje raziskovalcev, akademske skupnosti in širše zainteresirane javnosti o novostih na področju digitalne humanistike:

- Izobraževanje na temo GIS-orodij v okviru projekta *MINERVA*, 16.–19. 5., Firenze, Italija. Izobraževalne delavnice, na katerih so bili uporabniki seznanjeni z možnostmi odprtokodnih GIS-orodij, so hkrati služile kot testiranje izobraževalnih vsebin, ki so bile pripravljene v okviru projekta.
- *Mapping cultural heritage*, 12. 10., Reka, Hrvaška, delavnica v organizaciji Benedikta Peraka in Vjerana Pavlakovića. Delavnica je bila namenjena predstavitvi in zbiranju povratnih informacij o orodjih, ki jih uporabljajo v sodelovalnem projektu organizatorjev.
- *The 2nd DARIAH-HR International Conference Digital Humanities & Heritage*, Reka, Hrvaška, 13. 10., referat Miha Seručnika Slovenian historical topography. A medievalist's gazetteer. Predstavljeno spletišče je uporabniški vmesnik za zbirko podatkov oz. imenik srednjeveških toponimov za območje Slovenije.
- Sodelovanje z delovno skupino *ELDAH*: zaključen in oddan je bil prevod spletnega orodja »Čarovnik za izdelavo obrazcev za soglasja« (DARIAH ELDAH Consent Form Wizard), <<https://consent.dariah.eu>>.

Sodelovanje pri vzpostavljanju evropskih normativov, prioritet, politik na področju digitalne humanistike in vključevanje v aktivnosti DARIAH-EU:

- *The 2nd DARIAH-HR International Conference Digital Humanities & Heritage*, Reka, Hrvaška, 13. 10., Miha Seručnik, somoderator panela (session 4).
- *DARIAH 2022 Annual Event*, 31. 5. – 3. 6., Atene, Grčija: sodelovanje na mreženju predstavnikov DARIAH delovnih skupin 2. 6. 2022. Sestanek je bil posvečen vprašanju izmenjave informacij med delovnimi skupinami DARIAH.
- *PUBMET 2022*, 9. konferenca odprte znanosti, 14.–16. 9., Zadar, Hrvaška. Mreženje s člani mreže OPERAS, na tržnici pa so bili prisotni tudi ponudniki storitev odprtega dostopa od založnikov do različnih institucij.

LIFEWATCH – Znanstvena in tehnološka infrastruktura za podatke o biotski raznovrstnosti in opazovalnice (Science and Technology Infrastructure for Biodiversity Data and Observatories)

Znanstvena in tehnološka evropska infrastruktura za biodiverzitetne ter ekosistemske raziskave je evropski infrastrukturni konzorcij, ki nudi raziskovalne zmogljivosti e-znanosti vsem deležnikom, ki želijo prispevati znanje ter poglobiti razumevanje o biotski raznovrstnosti, ekosistemskih storitvah in okoljskih spremembah, da bi civilni družbi pomagali pri reševanju ključnih planetarnih izzivov. Nacionalni konzorcij LifeWatch-SI, ki ga sestavlja deset partnerjev, je bil ustanovljen 19. 11. 2015, leta 2016 pa je Vlada Republike Slovenije sprejela sklep o sodelovanju v Konzorciju evropske infrastrukture za e-znanost in tehnologijo za raziskave biotske raznovrstnosti in ekosistemov – LifeWatch. Slovenija je postala ena izmed ustanovnih članic LifeWatch ERIC, ki je bil ustanovljen 17. 3. 2017.

Pomembnejši dosežki v letu 2022:

- Vzpostavili in nadgradili smo nacionalno vozlišče LifeWatch-SI, skupaj z računalniško infrastrukturo za zbiranje in urejanje podatkov. Prvi rezultati so naslednje baze: obročkova baza podatkov BRDbase je podatkovna zbirka Slovenskega centra za obročkanje ptičev, FOR-PLAT zbira podatke iz gozdnih ekosistemov, boja VIDA s podatki iz Tržaškega zaliva in KRASoslovna baza podatkov.
- Razvili smo metapodatkovni portal (<https://metadata.izrk.zrc-sazu.si>) po strukturi metapodatkovnega portala LifeWatch ERIC. Vzporedno je bil vzpostavljen interni sistem hrambe podatkov (Nextcloud) za potrebe konzorcija LifeWatch Slovenija (<https://cloud.izrk.zrc-sazu.si>).
- V sodelovanju z LifeWatch ERIC smo organizirali mednarodno srečanje »SOS Proteus: ohranjanje Proteusa in njegovega habitata pred izzivi podnebnih sprememb«. Ob tej priložnosti je bila organizirana okrogla miza na temo »e-znanost in odprta znanost za reševanje izzivov pri ohranjanju Proteusa«. Predstavljena sta bila dva virtualna laboratorija, ki ju LifeWatch Slovenija trenutno gradi (ProteusWatch vLab in Kras Groundwater Habitats vLab). Dogodek je dostopen na LifeWatching TV (<https://www.lifewatching.tv/?video=sos-proteus-round-table-session-live>).

eLTER – Integrirana evropska dolgoročna socio-ekološka raziskovalna infrastruktura ekosistemov & kritičnih con (Integrated European Long-Term Ecosystem, Critical Zone & Socio-Ecological Research Infrastructure)

Projekt razvija temeljit sistemski pristop pri opazovanju in analiziranju okoljskega sistema, saj vključuje biološko, geološko, hidrološko in socio-ekološko perspektivo. Je edina raziskovalna infrastruktura (RI), ki celostno vključuje integrirane vplive stresorjev na najrazličnejše evropske ekosisteme in kritične cone. eLTER RI vključuje kopenska, sladkovodna in priobalna vodna raziskovalna območja. V okviru eLTER RI se *in situ* opravljajo ekosistemske, biodiverzitetne in socio-ekološke raziskave ter monitoring, omogoča se sočasno locirano pridobivanje in zbiranje okoljskih podatkov. Raziskovalna infrastruktura eLTER je status ESFRI pridobila septembra 2018. Sedemnajst držav je politično podprlo vlogo ESFRI, med njimi tudi Slovenija, 161 raziskovalnih inštitucij v 27 državah pa je podpisalo znanstveni memorandum o soglasju za eLTER RI.

Pomembnejši dosežki v letu 2022:

- Sporazum o ustanovitvi konzorcija eLTER-SI je v juliju 2022 podpisalo osem nacionalnih partnerjev.
- Aktivno sodelujemo pri dveh EU projektih v okviru evropskega konzorcija: eLTER Preparatory Phase Project (eLTER PPP) in eLTER Advanced Community Project (eLTER PLUS).
- Izbrane raziskovalne aktivnosti v okviru dveh akreditiranih eLTER mest smo prikazali v video posnetku »Karst Research at eLTER Slovenia sites«, dostopnem na <https://lter.zrc-sazu.si/media/>.

EPOS – Evropski sistem opazovanja plošč (European Plate Observing System)

Evropska infrastruktura EPOS zajema številne vede s področja geoznanosti: geologijo, seizmologijo, vulkanologijo, geokemijo, geodezijo, geomagnetizem, analitične in eksperimentalne laboratorijske raziskave s področja ved o Zemlji, satelitske podatke in geomorfologijo (fizični, geokemični in antropogeni procesi). Osnovni namen infrastrukturnega sodelovanja je s pomočjo terenskih meritev in razvoja infrastrukturnih mest spremljati ter zbirati podatke o trdni Zemlji z vidika fizikalnih, kemijskih in geoloških sistemov. V letu 2022 je ZRC SAZU oblikoval nov Storymap za EPOS Slovenija – research data and sites: <https://arcg.is/1SbLqG>, ter dopolnjeval bazo podatkov EPOS: <https://metadata.izrk.zrc-sazu.si/srv/eng/catalog.search#/home>. Izvedli so sestanek slovenskega konzorcija EPOS SI ter aktivno sodelovali na domačih in mednarodnih konferencah. ZRC SAZU se aktivno vključuje v EPOS TCS NFO (near fault observatories) s SLO KARST NFO.

Pomembnejši dosežki v letu 2022:

- Sodelovanje v aktivnostih WP7, WP2 in PC (project council) projekta *H2020 EPOS SP*. V letu 2022 so se predstavniki ZRC SAZU udeležili številnih virtualnih sestankov, vezanih na aktivnosti WP2 (21. 6.), WP7 (13. 1., 7. 3., 5. 5., 22. 6., 29. 6., 21. 11., 30. 11.) in PC (21. 6., 22. 6., 23. 6.).
- Dne 8. 6. so predstavniki ZRC SAZU in EPOS ERIC organizirali hibridno srečanje v Postojni z naslovom *EPOS SP Project Workshop – Integration of EPOS ERIC new members*.
- Dne 30. 9. so predstavniki ZRC SAZU v okviru European Researchers Night v Postojnski jami organizirali terenska predavanja, vezana na aktivnosti EPOS.

CLARIN – Infrastruktura za skupne jezikovne vire in tehnologije (Common Language Resources and Technology Infrastructure)

Infrastruktura CLARIN je namenjena zagotavljanju dostopa do jezikovnih virov in storitev ter njihovega razvoja za raziskave v humanistiki in družboslovju pa tudi na drugih raziskovalnih področjih, ki vključujejo raziskave jezika oz. jezikovnih podatkov. Spodbuja empirično podprto raziskovanje slovenščine, izgradnjo in uporabo jezikovnih virov ter tehnologij za slovenščino. Slovenska infrastruktura CLARIN.SI je članica CLARIN ERIC in je organizirana kot konzorcij partnerjev, v katerem so združene vse glavne institucije, ki se v Sloveniji ukvarjajo z razvojem ali uporabo jezikovnih virov in tehnologij, od univerz (Univerza v Ljubljani, Univerza v Mariboru, Univerza na Primorskem, Univerza v Novi Gorici), raziskovalnih inštitutov (ZRC SAZU, Institut Jožef Stefan, Inštitut za novejšo zgodovino), raziskovalnih podjetij (Alpineon, d. o. o., Amebis, d. o. o.) do društev oz. zavodov (Slovensko društvo za jezikovne tehnologije, Zavod za uporabno slovenistiko Trojina). Redno delovanje CLARIN.SI poteka v obliki rednih sestankov po spletu in v živo. Letni sestanek Upravnega odbora CLARIN.SI je potekal na ZRC SAZU 13. 12..

Pomembnejši dosežki v letu 2022:

- Glavna storitev CLARIN.SI je vzdrževanje in urejanje (pregledovanje vnosov) CTS certificiranega repozitorija jezikovnih virov in programske opreme, ki je vpet v mrežo repozitorijev CLARIN. V 2022 je bilo v repozitorij CLARIN.SI oddanih, pregledanih in sprejetih v objavo 239 novih virov, od tega 83 za slovenski jezik. Ob koncu 2022 je repozitorij vseboval 493 vnosov, od tega 173 za slovenski jezik.
- Druga pomembna storitev infrastrukture so konkordančniki CLARIN.SI, tj. spletne storitve za analizo korpusov. Nameščena je bila nova različica konkordančnika noSketch Engine in lokalizirana v slovenski jezik. Konec 2022 so konkordančniki ponujali 153 korpusov. K-center CLASSLA - CLARIN.SI K-Centre CLASSLA (središče znanja za južnoslovanske jezike) je sodeloval pri oblikovanju treh novih vnosov, skupaj 32.
- CLARIN.SI je sodeloval v projektu »Razvoj slovenščine v digitalnem okolju« (RSDO), ki poteka na ZRC SAZU. V okviru delovnega sklopa 6 so bili preverjeni in pretvorjeni izdelani viri za deponiranje v repozitorij CLARIN.SI ter za vključitev v konkordančnike infrastrukture. V 2022 je ZRC SAZU prispeval 13 jezikovnih virov.
- Mateja Jemec Tomazin je sodelovala v delovni skupini CLARIN ERIC, in sicer v skupini za pravna vprašanja.
- Mateja Jemec Tomazin je sodelovala v organizaciji in programskem odboru 13. mednarodne konference »Jezikovne tehnologije in digitalna humanistika«, ki je potekala 15.–16. 9. 2022 na FDV UL.

SPLETNI NASLOV INFRASTRUKTURNEGA PROGRAMA:

<https://www.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/naravna-kulturna-dediscina>

The background of the page is a complex, abstract geometric pattern composed of various-sized gray and white squares and rectangles. The pattern is irregular and non-repeating, creating a textured, mosaic-like effect. The central text is positioned within a white rectangular area that is part of this pattern.

INŠTITUTI

Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša (ISJFR) je osrednja ustanova, ki se ukvarja s sistematičnim spremljanjem in raziskovanjem slovenskega jezika v vseh pojavnih različicah in obdobjih. Na inštitutu nastajajo številne raziskave in se izdelujejo temeljna slovaropisna dela slovenskega jezika. Temeljni jezikovni priročniki so dostopni na inštitutskem portalu Fran, ki je vstopna točka za brskanje po 44 slovarjih, 4 korpusih in številnih zbirkah ter odgovorih v obeh jezikovnih svetovalnicah.

INŠTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK FRANA RAMOVŠA

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<http://isjfr.zrc-sazu.si/>

ZNANSTVENI SVET:

akad. prof. dr. Marko Snoj, akad. prof. ddr. Marija Stanonik, izr. članica SAZU prof. dr. Andreja Žele, izr. prof. dr. Kozma Ahačič, izr. prof. dr. Nataša Jakop (predsednica), doc. dr. Andreja Legan Ravnikar, doc. dr. Mojca Žagar Karer (namestnica predsednice).

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: izr. prof. dr. Kozma Ahačič.

Namestnika predstojnika: doc. dr. Nataša Gliha Komac, dr. Janoš Ježovnik.

Višja področna referentka I: Alenka Porenta.

Tajnica: Alenka Lap.

ORGANIZACIJSKE ENOTE:

Leksikološka sekcija

Vodja: dr. Janoš Ježovnik.

Znanstvena svetnika: akad. prof. dr. Marko Snoj, izr. članica SAZU prof. dr. Andreja Žele (d. d. r.).

Višji znanstveni sodelavki: dr. Aleksandra Bizjak Končar, izr. prof. dr. Nataša Jakop.

Znanstveni sodelavci: doc. dr. Nataša Gliha Komac, doc. dr. Boris Kern, dr. Simona Klemenčič, dr. Domen Krvina, dr. Nina Ledinek, dr. Matej Meterc (40 %), dr. Mija Michelizza, dr. Tanja Mirtič (starševski dopust od 8. 9.), dr. Andrej Perdih, dr. Špela Petric Žižič, doc. dr. Mladen Uhlík (d. d. r.).

Asistenta z doktoratom: dr. Janoš Ježovnik, dr. Duša Race.

Asistenti, mladi raziskovalci: Dejan Gabrovšek, Maja Rotter (od 1. 10.).

Delovodja: Karmen Nemeč (20 % od novembra).

Zunanja sodelavka: Maja Rotter (do 30. 9.).

Pravopisna sekcija

Vodja: izr. prof. dr. Helena Dobrovoljc.

Višja znanstvena sodelavca: izr. prof. dr. Helena Dobrovoljc, dr. Peter Weiss.

Znanstveni sodelavci: doc. dr. Tina Lengar Verovnik (d. d. r.), dr. Matej Meterc (60 %), doc. dr. Mladen Uhlík (d. d. r.).

Asistentka z doktoratom: dr. Urška Vranjek Ošlak.

Asistentka, mlada raziskovalka: Manca Černivec.

Strokovna sodelavka: Teja Završnik.

Zunanja sodelavka: Pia Rednak (od 1. 10.).

Terminološka sekcija

Vodja: doc. dr. Mojca Žagar Karer.

Znanstveni sodelavci: dr. Simon Atelšek, dr. Tanja Fajfar (pon. izv. 22. 6. 2022), doc. dr. Mateja Jemec Tomazin, doc. dr. Mojca Žagar Karer.

Asistentka, mlada raziskovalka: Jera Sitar.

Delovodja: Karmen Nemeč (80 % od novembra).

Dialektološka sekcija

Vodja: dr. Karmen Kenda-Jež.

Znanstvena svetnica: izr. članica SAZU prof. dr. Jožica Škofic.

Višji znanstveni sodelavci: dr. Tjaša Jakop, dr. Karmen Kenda-Jež, izr. prof. dr. Matej Šekli (d. d. r.).

Znanstveni sodelavci: doc. dr. Januška Gostenčnik, dr. Mojca Kumin Horvat, izr. prof. dr. Jernej Vičič (d. d. r.), izr. prof. dr. Danila Zuljan Kumar.

Asistentka, mlada raziskovalka: Nina Pahor.

Sekcija za zgodovino slovenskega jezika

Vodja: doc. dr. Andreja Legan Ravnikar.

Znanstveni svetnik: izr. prof. dr. Kozma Ahačič.

Višja znanstvena sodelavka: doc. dr. Andreja Legan Ravnikar.

Znanstvena sodelavca: dr. Metod Čepar (starševski dopust od 6. 7. do 2. 9.), dr. Alenka Jelovšek.

Asistent z doktoratom: dr. Mitja Trojar.

Asistentka, mlada raziskovalka: Eva Trivunović (starševski dopust do 18. 1.).

Etimološko-onomastična sekcija

Vodja: prof. dr. Metka Furlan.

Znanstvena svetnica: prof. dr. Metka Furlan.

Znanstveni sodelavec: dr. Silvo Torkar (do 4. 1.).

Asistent, mladi raziskovalec: Miha Sušnik.

Zunanji sodelavec: dr. Silvo Torkar (od 5. 1. do 30. 4.).

Jezikovnotehnoški razvojni center JetRCe (medseksijska skupina)

Vodja: doc. dr. Mateja Jemec Tomazin.

Člani: izr. prof. dr. Tomaž Erjavec (d. d. r.), dr. A. Jelovšek, dr. J. Ježovnik, dr. K. Kenda-Jež, dr. M. Kumin Horvat, dr. A. Perdih, dr. M. Sušnik, izr. prof. dr. J. Vičič, dr. U. Vranjek Ošlak.

RAZISKOVALNA PROGRAMA IN PROJEKTI

Vključevanje pravnega izrazja evropskega prava v slovenski pravni sistem

Oznaka: P5-0217.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Grega Strban (Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Tanja Fajfar.

Sodelavci: T. Fajfar, K. Nemec.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2018 – 31. 12. 2023.

V okviru programa nastaja slovenska terminologija, ki označuje pojme pravnega reda Evropske unije. Terminografsko pregledanih in usklajenih je bilo 118 slovarskih sestavkov, ki vključujejo iztočnico v angleškem jeziku, razlago, slovenski ustreznik, morebitni sinonim in pogosto tudi povezane termine.

Slovenski jezik v sinhronem in diahronem razvoju

Oznaka: P6-0038.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Kozma Ahačič.

Sodelavci: K. Ahačič, S. Atelšek, A. Bizjak Končar, M. Čepar, D. Divjak Race, H. Dobrovoljc, M. Furlan, N. Gliha Komac, J. Gostenčnik, N. Jakop, T. Jakop (do 1. 9.), M. Jemec Tomazin, J. Ježovnik (od 1. 9.), K. Kenda-Jež, B. Kern, S. Klemenčič, D. Krvina, M. Kumin Horvat, A. Lap, N. Ledinek, A. Legan Ravnikar, M. Meterc, M. Michelizza, T. Mirtič, A. Perdih, Š. Petric Žižič, A. Porenta, M. Snoj, M. Šekli, J. Škofic, S. Torkar (do 4. 1.), M. Trojar, M. Uhlík, U. Vranjek Ošlak, J. Vičič, P. Weiss, M. Žagar Karer, A. Žele, D. Zuljan Kumar, I. Grdina (Inštitut za kulturno zgodovino).

Obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2027.

Spletna stran: <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/slovenski-jezik-v-sinhronem-in-diahronem-razvoju-1>.

eSSKJ: Slovar slovenskega knjižnega jezika

Glavni uredniki: A. Bizjak Končar, D. Divjak Race, D. Gabrovšek, N. Gliha Komac, N. Jakop, J. Ježovnik, B. Kern, S. Klemenčič, D. Krvina, N. Ledinek, M. Meterc, T. Mirtič, M. Pavlič, A. Perdih, Š. Petric Žižič, M. Rotter, M. Snoj, M. Uhlík, A. Žele.

Redigiranih in pregledanih je bilo 486 enobesednih slovarskih iztočnic s pripadajočimi stalnimi besednimi zvezami (175 enot) in frazeološkimi enotami (82 enot; pri pripravi gradiva za frazeološke preglede je sodelovala K. Nemec). Sestavki so bili na portalu Fran objavljeni 3. 12. Ge-slovniška baza je bila napolnjena z vsebino iz *Slovarja slovenskega knjižnega jezika* in *Slovenskega pravopisa*. Vzpostavljena je bila osnovna različica uporabniškega vmesnika. Izdelan je bil nov sistem slovarskih oznak (D. Divjak Race, N. Gliha Komac) in dopolnjene so bile nekatere tipologije slovarskih razlag, ki so bile skupaj z drugimi spremembami vnesene v redakcijski priročnik.

Lematska baza

Izdelanih je bilo 482 novih opisov. Vzporedno z urejanjem baze so se izvajale spletne anketne raziskave govornih knjižnih slovenščine (T. Mirtič, J. Ježovnik, M. Snoj; A. Perdih – tehnološka podpora).

Sprotni slovar slovenskega jezika

Slovar je bil dopolnjen z novimi, še neuslovarjenimi besedami (167), v manjši meri tudi z novimi pomeni že uslovarjenega besedja (19). Objavljenih je bilo 186 slovarskih sestavkov. Pri več sestavkih je bila vzpostavljena sinonimija (D. Krvina; T. Mirtič, J. Ježovnik, M. Snoj – oblike, izgovor in naglas). Slovarski sestavki so bili opremljeni z etimološkimi osvetlitvami (S. Klemenčič, M. Rotter).

Fran: slovarji Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU

Urednik portala: K. Ahačič.

Uredniški odbor: H. Dobrovoljc, J. Ježovnik, M. Kumin Horvat, N. Ledinek, A. Perdih, A. Porenta, M. Snoj, M. Žagar Karer.

Izobraževalna dejavnost: N. Jakop.

Urednica oblikovanja: D. Divjak Race.

Spletna stran: www.fran.si.

Dela za pripravo in objavo Frana 10.0, ki je bil objavljen 3. 12., je vodil K. Ahačič, tehnološko podporo je nudilo podjetje Amebis, programska oprema, d. o. o. Pri tehnični in tehničnouredniški pripravi slovarjev za objavo so sodelovali: J. Ježovnik, N. Ledinek, M. Michelizza, A. Perdih, Š. Petric Žižić – eSSKJ; J. Ježovnik – ePravopis; D. Krvin, J. Ježovnik – Sprotni slovar slovenskega jezika; A. Perdih – Novi etimološki slovar slovenskega jezika; A. Žele, J. Ježovnik – Slovar neglagolske vezljivosti v slovenščini; K. Ahačič, M. Čepar, A. Jelovšek, A. Legan Ravnikar, E. Trivunović – eSSKJ16; J. Ježovnik – Slovenska-nemško-latinski slovar po rokopisnem slovarju Hipolita Novomeškega. Pri pregledu slovarskih baz so poleg navedenih sodelovali še: D. Divjak Race, D. Gabrovšek, N. Gliha Komac, N. Jakop, B. Kern, S. Klemenčič. Ob koncu leta je portal Fran obsegal 44 slovarjev s skupaj 754.778 slovarskimi sestavki, dva zvezka Slovenskega lingvističnega atlasa, jezikovno in terminološko svetovalnico ter 14 zbirk.

Fonolaboratorij Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša

Vodja: T. Mirtič.

Potekalo je presnemavanje in digitalizacija analognih zvočnih posnetkov slovenskih narečij (K. Kenda-Jež).

ZRCola 2

Urednik: J. Ježovnik.

Spletna stran: <https://zrcola.zrc-sazu.si>.

Odpravljene so bile manjše napake v delovanju programa, pisava je bila dopolnjena v skladu s potrebami uporabnikov.

ePravopis

Glavni uredniki: M. Černivec, H. Dobrovoljc, T. Lengar Verovnik, M. Meterc, U. Vranjek Ošlak, P. Weiss.

Sodelovanje pri pravorečnih podatkih: Pia Rednak, Luka Horjak.

Strokovna sodelavka: Teja Završnik.

Obstoječi slovarski zbirki je bilo dodanih 764 novih slovarskih sestavkov. Celotna slovarska zbirka je bila pravorečno izpopolnjena, in sicer je bil vsaki iztočnici dodan t. i. izgovorni sklop, v katerem je zapisan izgovor iztočnic, roditeljske oblike, kadar se osnova krajša ali daljša, zaradi preglaševanja pa tudi izgovor orodnika. S slovarskih iztočnic so bila odstranjena naglasna znamenja.

Pravopisna komisija pri SAZU in ZRC SAZU

Predsednica: H. Dobrovoljc.

Podpredsednica: T. Lengar Verovnik.

Strokovni sodelavki: M. Černivec, U. Vranjek Ošlak.

Člani komisije v ožjem sestavu: H. Dobrovoljc, N. Jakop, T. Lengar Verovnik, T. Mirtič (od septembra), P. Weiss; Janez Orešnik (SAZU); Hotimir Tivadar (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani); Marta Kocjan Barle (lektorica, fonetičarka).

Člani komisije v širšem sestavu: K. Ahačič, M. Snoj, M. Žagar Karer, A. Žele; D. Perko (od septembra, Geografski inštitut Antona Melika); Nataša Logar (Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani); Peter Holozan (AMEBIS, programska oprema, d. o. o.); Andrej E. Skubic (samostojni kulturni ustvarjalec); Marko Jesenšek, Irena Stramljič Breznik (Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru); Mateja Petrovčič (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani).

Spletna stran: <https://pravopisna-komisija.zrc-sazu.si>.

Pravopisna komisija v ožjem sestavu se je sestala šestkrat. Ob preglednicah za tuje jezike se je sestajala posebna delovna skupina (M. Kocjan Barle, T. Lengar Verovnik, P. Weiss, H. Dobrovoljc in kot strokovna sodelavka z inštituta U. Vranjek Ošlak). V tehnično urejanje in pretvorbo v format TEI so bili oddani poglavje Glasoslovni oris ter pravila za prevzemanje iz albanščine, estonščine, finščine, francoščine, italijanščine, madžarščine, poljščine, slovaščine, španščine in turščine, zbrani v poglavju O prevzemanju iz posameznih jezikov.

Jezikovno svetovanje

Moderatorica: H. Dobrovoljc.

Uredniški odbor: H. Dobrovoljc, N. Gliha Komac, A. Jelovšek, T. Lengar Verovnik, M. Michelizza, U. Vranjek Ošlak, P. Weiss.

Spletna stran: <https://svetovalnica.zrc-sazu.si>.

Sodelavci inštituta so odgovorili na 296 spletno zastavljenih vprašanj različnih uporabnikov, svetovalna dejavnost je del različnih programov in projektov. Odgovarjali so: K. Ahačič (4), M. Černivec (15), H. Dobrovoljc (88), T. Fajfar (1), M. Furlan (4), D. Gabrovšek (4), N. Gliha Komac (9), N. Jakop (1), T. Jakop (1), A. Jelovšek (21), J. Ježovnik (5), B. Kern (7), S. Klemenčič (1), D. Krvina (7), M. Kumin Horvat (1), N. Ledinek (2), T. Lengar Verovnik (25), M. Meterc (6), M. Michelizza (17), T. Mirtič (1), Š. Petric Žižič (1), M. Snoj (2), M. Sušnik (4), J. Škofic (1), S. Torkar (5), M. Uhlik (6), U. Vranjek Ošlak (43), P. Weiss (8), T. Završnik (2), M. Žagar Karer (1), A. Žele (23); uredništvo JS (1).

Terminologične

Spletna stran: <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/terminologisce>.

Sodelavci Terminološke sekcije na *Terminologičnu* redno objavljajo terminološke odgovore, nove terminološke slovarje, posodobljajo seznam terminoloških člankov in monografij ter informacije o nastajajočih terminoloških slovarjih. Septembra je bila dodana elektronska izdaja *Davčnega terminološkega slovarja*, decembra pa *Kamnarskega terminološkega slovarja*. Dopolnjena je bila struktura metapodatkov terminoloških odgovorov za izmenjavo z drugimi terminološkimi mesti. V Terminološki svetovalnici so bili urejeni datumi pri vprašanih, pregledano je bilo navajanje virov pri odgovorih (K. Nemeč) in dopolnjen je bil izbor terminološke teorije za leto 2022 (T. Fajfar).

Terminološko svetovanje

Uredniški odbor: S. Atelšek, T. Fajfar, M. Jemec Tomazin, J. Sitar, M. Žagar Karer.

Objavljenih je bilo 63 skupnih mnenj o terminoloških problemih z različnih strokovnih področij: farmacija, pravo, letalstvo, agronomija, onkologija, dedno pravo, geografija, medicina, promet, ekologija, ekonomija, mednarodno pomorsko pravo, likovna umetnost, gradbeništvo, politologija, prehranska industrija, biologija, migracije, računalništvo, genetika, jezikoslovje, zobozdravstvo, šport, gozdarstvo, vojska, gasilstvo, geologija itd.

Adaptacija Terminološkega slovarja avtomatike v angleščino

Dodanih je bilo 279 slovarskih sestavkov (M. Žagar Karer in zunanji sodelavci).

Botanični terminološki slovar (2., dopolnjena in pregledana izdaja)

Opravljen je bil terminografski pregled (S. Atelšek, T. Fajfar, M. Jemec Tomazin, M. Žagar Karer in J. Sitar).

Kamnarski terminološki slovar

Opravljen je bil terminografski pregled (S. Atelšek, M. Jemec Tomazin in J. Sitar). Slovar je bil zaključen in izdan (M. Žagar Karer, T. Fajfar in zunanji sodelavci; K. Nemeč).

Terminološki slovar živinoreje

Popravljenih je bilo 821 slovarskih sestavkov (S. Atelšek, M. Trojar in zunanji sodelavci; K. Nemeč).

Terminološki slovar agronomije

Dodanih je bilo 193 novih in pregledanih 3499 slovarskih sestavkov (T. Fajfar, M. Jemec Tomazin in zunanji sodelavci; K. Nemeč).

Splošni tehniški slovar

Potekalo je pregledovanje in zaključevanje slovarja (zunanja sodelavka M. Humar in drugi zunanji sodelavci; K. Nemeč). Opravljen je bil terminografski pregled (T. Fajfar, M. Jemec Tomazin in J. Sitar).

Kriminalistični terminološki slovar

Dodanih je bilo 233 slovarskih sestavkov (M. Žagar Karer in zunanji sodelavci; K. Nemeč).

Davčni terminološki slovar

Slovar je bil zaključen in izdan (M. Jemec Tomazin in zunanji sodelavci; K. Nemeč).

Fizioterapevtski terminološki slovar

Dodanih je bilo 258 slovarskih sestavkov (S. Atelšek, J. Sitar in zunanji sodelavci; K. Nemeč).

Računalniški terminološki slovar

Dodanih je bilo 1039 slovarskih sestavkov (T. Fajfar in zunanji sodelavci; K. Nemeč).

Gledališki terminološki slovar (3., dopolnjena izdaja)

Dodanih in popravljenih je bilo 190 slovarskih sestavkov (M. Žagar Karer in zunanji sodelavci; K. Nemeč).

Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja (E–J)

Uredniški odbor: Andreja Legan Ravnikar (gl. ur.), Kozma Ahačič (gl. ur.), Metod Čepar (gl. ur.), Alenka Jelovšek (gl. ur.), Eva Trivunović, Mitja Trojar.

Pregledanih je bilo 10.346 listkov za opravljenih skupno 219 prvih redakcij novih slovarskih sestavkov, 46 iztočnic je bilo spremenjenih v kazalke ali izločenih zaradi citatnosti in združevanja glasovnih različic. Opravljena je bila 101 druga redakcija in 36 tretjih redakcij. Identificiranih je bilo tudi nekaj napak v knjižni verziji prvega zvezka SSKJ16 (A–D), ki so bile v iLexu že odpravljene. Nadaljevalo se je zbiranje in analiza sklanjatvenih vzorcev samostalnikov vseh spolov iz celotnega korpusa besedil slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja (M. Čepar).

Novi etimološki slovar slovenskega jezika (NESSJ)

Avtorica: M. Furlan.

Uredniški svet: H. Dobrovoljc, M. Furlan, K. Kenda-Jež, A. Legar Ravnikar, M. Sušnik, M. Šekli, S. Torkar.

Geselsko je bilo obdelanih 393 zoonimskih in nezoonimskih iztočnic; za objavo na portalu Fran je bilo prilagojenih 64 zoonimskih gesel iz pomenškega polja 'čmrlj'.

Metelkova zbirka slovenskih toponimov 1823

Monografija je bila dokončana in pripravljena za uredniški ter recenzentski postopek (S. Torkar).

Pleteršnikova rokopisna zbirka zemljepisnih imen

Potekala sta prepis in označevanje Pleteršnikove rokopisne zbirke, in sicer je bil dokončan prepis tematske enote po slovničnih značilnostih, začelo pa se je enako delo na tematski enoti po topoleksemin (M. Furlan, M. Sušnik).

France Bezljaj: Etimološki slovar slovenskega jezika

Slovar je bil pretvorjen iz izhodiščnega formata v format XML (M. Snój), opravljena so bila nekatera začetna tehničnourejevalna dela (M. Sušnik).

Slovenski lingvistični atlas (SLA)

Potekala je končna redakcija zvezka SLA 3 *Kmetovanje*. Terenske raziskave za SLA 4 *Vas in poklici* so potekale v 4 raziskovalnih točkah, transkribirano je bilo novo gradivo za 2 točki, pripravljeni so bili indeksi za 2 vprašani. Za prenos v podatkovno zbirko je bilo pripravljenih 18 rokopisnih zapisov SLA. Nadaljevala se je preureditev skenov listkovne kartoteke in zvezkoteke.

Skeniranje in digitalizacija gradiva

Izvedena je bila druga faza skeniranja kartotečnega gradiva *Etimološko-onomastične sekcije* (M. Furlan, M. Sušnik), opravljena je bila digitalizacija kartotečnega gradiva iz 17., 18. in 19. stoletja (345.000 listkov) *Sekcije za zgodovino slovenskega jezika* (M. Čepar, A. Legan Ravnikar, M. Trojar). Na *Dialektološki sekciji* je bilo digitalizirano vse neposkenirano gradivo zapisov OLA (okrog 4000 strani).

Zgodovina slovenskega literarnega prevoda

Oznaka: J6-2584.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Nike Kocijančič Pokorn (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Kozma Ahačič.

Sodelavci: K. Ahačič, D. Krvina.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2023.

Spletna stran: <https://www.ff.uni-lj.si/raziskovanje/zgodovina-slovenskega-literarnega-prevoda>.

Pripravi posameznih poglavij projektne monografije je sledilo več krogov recenzij in dopolnitev. Konec leta je bila monografija pripravljena za tisk. Nadaljevalo se je pregledovanje obstoječih nacionalnih zgodovin literarnega prevajanja in zgodovinskih raziskav slovenskega literarnega prevajanja do vključno 18. stoletja. Pripravljen je bil prispevek *Prevajanje v času protestantizma (1550–1595)*.

Kombinatorika besedotvornih obrazil v slovenščini

Oznaka: J6-3131.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Boris Kern.

Sodelavci: B. Kern, N. Ledinek, A. Žele.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Spletna stran: <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/kombinatorika-besedotvornih-obrazil-v-slovenscini>.

Izvedene so bile tri faze projekta: digitalizacija in formalizacija obstoječih tiskanih besedotvornih virov slovenskega jezika (vključno z ureditvijo pravnega vidika uporabe podatkov iz jezikovnih virov), pregled in evalvacija izluščenega nabora kombinacij besedotvornih obrazil ter uporaba korpusnih virov. Projektna skupina se je podrobno seznanila s korpusom MetaFida (T. Erjavec).

Temeljne raziskave za razvoj govornih virov in tehnologij za slovenščino (MEZZANINE)

Oznaka: J7-4642.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Darinka Verdonik (Univerza v Mariboru, Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko).

Vodja na ZRC SAZU: Karmen Kenda-Jež.

Sodelavci: H. Dobrovoljc, J. Gostenčnik, J. Ježovnik, K. Kenda-Jež, J. Škofic.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Spletna stran:

<https://ff.um.si/projekt/mezzanine-temeljne-raziskave-za-razvoj-govornih-virov-in-tehnologij-za-slovenski-jezik>.

Izdelan je bil podrobnejši načrt prve aktivnosti *Jezikovnogeografska analiza nestandardnih fonemov*, po katerem se je (1) začelo vnašanje gradiva za obravnavo samoglasniških in soglasniških odrazov, (2) pripravljena je bila zasnova minimalnega besednega seznama za raziskave slovenskega glasovnega inventarja.

i-SLA – Interaktivni atlas slovenskih narečij

Oznaka: L6-2628.

Vrsta projekta: aplikativni raziskovalni projekt.

Sofinancerja: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Vodja: Jožica Škofic.

Sodelavci: J. Gostenčnik, T. Jakop, J. Ježovnik, K. Kenda-Jež, M. Kumin Horvat, M. Šekli, J. Škofic, J. Vičič, D. Zuljan Kumar (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša); A. Grlj (Inštitut za antropološke in prostorske študije).

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2023.

Spletna stran: <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/i-sla-interaktivni-atlas-slovenskih-narecij>.

V sodelovanju s podjetjem Rubín je potekal razvoj spletne aplikacije DIAtlas in spletišča iSLA. V DIAtlas so bili poskusno uvoženi podatki iz stare podatkovne zbirke SlovarRed, prenovljena je bila narečna karta iSLA, zasnovana je bila aplikacija za zajem gradiva z množičenjem. V okviru projekta je bil organiziran 4. *Slovenski dialektološki posvet*.

Raziskave ogroženih narečij v slovenskem jezikovnem prostoru (Radgonski kot, Gradiščanska, Hum na Sotli z okolico, Dubravica z okolico)

Oznaka: V6-2109.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerja: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Urad vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Vodja: Januška Gostenčnik.

Sodelavci: J. Gostenčnik, T. Jakop, M. Kumin Horvat (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša); P. Pipan (Geografski inštitut Antona Melika).

Obdobje trajanja: 1. 9. 2021 – 31. 8. 2024.

Spletna stran:

<https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/raziskave-ogrozenih-narecij-v-slovenskem-jezikovnem-prostoru-radgonski-kot>.

Zbiranje gradiva na terenu se je začelo v Radgonskem kotu v Avstriji, Humu na Sutli z okolico in Dubravici z okolico na Hrvaškem. Na podlagi dosedanjih zapisov za SLA so bili izdelani štirje fonološki opisi, ki so bili skupaj s predstavitvijo projekta objavljeni v *Jezikoslovnih zapisih* 28/2.

Rastoča baza pravorečnih težav

Oznaka: Z6-1890.

Vrsta projekta: podoktorski raziskovalni projekt.

Sofinancerja: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Vodja: Tanja Mirtič.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2019 – 28. 2. 2022.

Spletna stran: <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/rastoca-baza-pravorecnih-tezav>.

V *Rastočo bazo pravorečnih težav* (tj. bazo naglasnomestnih težav) je bilo dodanih 41 novih enot, pri katerih so bile ugotovljene spremembe naglasnega mesta v sodobni knjižni slovenščini. Vzporedno je potekalo dopolnjevanje in urejanje v bazi že obravnavanih enot.

Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda

Oznaka: NKDSN.

Vrsta projekta: dolgoročni podporni program.

Sofinancer: Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Vodja: Kozma Ahačič.

Sodelavci: K. Ahačič, S. Atelšek, A. Bizjak Končar, M. Čepar, M. Černivec, H. Dobrovoljc, T. Erjavec, T. Fajfar, M. Furlan, N. Gliha Komac, J. Gostenčnik, N. Jakop, A. Jelovšek, M. Jemec Tomazin, J. Ježovnik, K. Kenda-Jež, B. Kern, S. Klemenčič, D. Krvina, A. Lap, N. Ledinek, A. Legan Ravnikar, M. Meterc, M. Michelizza, T. Mirtič, K. Nemec, A. Perdih, Š. Petric Žižic, A. Porenta, J. Škofic, M. Snoj, S. Torkar, M. Trojar, U. Vranjek Ošlak, P. Weiss, M. Žagar Karer, T. Završnik, A. Žele (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša); I. Grdina (Inštitut za kulturno zgodovino).

Obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2022.

Redakcija tretje izdaje Slovarja slovenskega knjižnega jezika, ki kot rastoči slovar pod oznako eSSKJ izhaja na slovarskem portalu Fran, in s tem povezane raziskave ter svetovanja

Pripravljali smo slovarske sestavke različnih besednih vrst na podlagi koncepta in drugih konceptualnih rešitev. Posebno pozornost smo namenili prečiščenju slovarske baze: pregledali, dopolnili in objavili smo slovarske sestavke, ki so v preteklih letih zastali v različnih fazah dela zlasti zaradi nerazrešenih metodoloških vprašanj. Obenem smo naslovili ta in nekatera druga konceptualna in metodološka vprašanja. Vsebinsko smo dopolnili geslovniško bazo in jo strukturno prilagodili glede na izkazane potrebe ter lematško bazo dopolnili z vnosi, povezanimi z aktualnimi slovarskimi sestavki. Vzporedno smo izvajali leksikološke, skladišne, oblikoslovne, glasoslovne in druge raziskave knjižnega jezika, izsledki katerih so bili objavljeni v različnih znanstvenih publikacijah ter predstavljeni na znanstvenih srečanjih. Sodelovali smo pri jezikovnem svetovanju, ki ga ponuja inštitut zainteresirani javnosti, zlasti preko Jezikovne svetovalnice.

Posodobitev pravopisnih pravil in redakcija novega pravopisnega priručnika in s tem povezane raziskave ter svetovanja

Pripravili smo nov prirastek v *ePravopisu*, rastočem slovarju, in poskrbeli za njegovo elektronsko objavo (kot e-knjiga). Obstoječa gesla smo dopolnjevali glede na rezultate vzporednih raziskav in glede na odločitve Pravopisne komisije, ki so predstavljene v poglavjih *Pravopisa 8.0*. Prvi del poglavja »Slovnični oris za pravopis« in deset preglednic za prevzemanje iz tujih jezikov so bili oddani v tehnično obdelavo 24. 10. V Jezikovni svetovalnici smo odgovorili na 237 vprašanj.

Redakcija terminoloških slovarjev različnih strok in s tem povezane raziskave ter svetovanja

Nadaljevalo se je delo pri terminoloških slovarjih različnih strok, in sicer: živinoreja, agronomija, tiflopedagogika, kriminalistika, fizioterapija, računalništvo. Zaključena in izdana sta bila dva slovarja, in sicer Davčni terminološki slovar in Kamnarski terminološki slovar. Nadaljevalo se je tudi delo za 2. izdajo botaničnega in gledališkega slovarja. Potekalo je svetovanje v Terminološki svetovalnici na Terminologišču.

Redakcija Slovarja slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja in s tem povezane raziskave ter svetovanja

Pripravili smo prvo redakcijo letno načrtovanih gesel za črki E in F za drugi zvezek SSKJ16 (E–J), prvi zvezek SSKJ16 (A–D) pa smo objavili na portalu Fran: eSSKJ16 Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja, Spletni rastoči slovar na www.fran.si. Novo redakcijsko problematiko smo reševali na sestankih. Nadaljevali smo z analizo sklanjatvenih vzorcev pregibnih besednih vrst od E do vključno J z najvišjo frekvenco in vnos v iLex. Potekale so raziskave zgodovine slovenskega jezika, posebej knjižnega jezika od 16. do začetka 18. stoletja ter jezikovno svetovanje o (starejšem) slovenskem besedju v jezikovni svetovalnici, po telefonu in e-pošti.

Izdelovanje geolingvističnih del in s tem povezane raziskave ter svetovanja

Leto 2022 je bilo osredotočeno na pripravo končnih besedil za izdajo zvezka SLA 3 (Kmetovanje). Dokončani so bili komentarji in karte, opravljen je bil uredniški pregled gradivskih indeksov, komentarjev in kart, besedilo je pripravljeno za zadnji uredniški pregled pred prelomom. Terensko jezikovno-geografsko delo za SLA 4 je potekalo v omejenem obsegu, vse druge dejavnosti (digitalizacija rokopisnega in zvočnega gradiva SLA in OLA, poskusni vnosi gradiva za SLA 4 in dopolnjevanje tabele s celotnim gradivom OLA) so bile posvečene vsebinskim in gradivskim pripravam za prehod na novo podatkovno zbirko in nov program za urejanje jezikovno-geografskih podatkov. Potekale so dialektološke raziskave, sodelovali smo pri jezikovnem svetovanju v Jezikovni svetovalnici, po telefonu in e-pošti.

Priprava in izboljševanje interpretacij občno- in lastnoimenskega gradiva in s tem povezane raziskave ter svetovanja

Zaključile so se analize gradiva v Metelkovi zbirki slovenskih toponimov iz leta 1823, ki bodo izšle v obliki monografije. Nadaljevale so se etimološke analize pri izdelavi zoonimskih in drugih gesel Novega etimološkega slovarja slovenskega jezika. Pripravljali se je popolni prepis rokopisne zbirke zemljepisnih imen Maksa Pleteršnika. Potekale so etimološke raziskave ter jezikovno svetovanje v Jezikovni svetovalnici, po telefonu in e-pošti.

Celoviti servis za uporabnike slovenskega knjižnega jezika: Fran, Franček in Jezikovna svetovalnica

Oznaka: Servis SKJ.

Vrsta projekta: nacionalni aplikativni projekt.

Sofinancer: Ministrstvo za kulturo.

Vodja: Janoš Ježovnik.

Sodelavci: M. Černivec, D. Divjak Race, H. Dobrovoljc, D. Gabrovšek, N. Gliha Komac, A. Jelovšek, J. Ježovnik, B. Kern, S. Klemenčič, D. Krvina, N. Ledinek, T. Lengar Verovnik, M. Meterc, M. Michelizza, T. Mirtič, A. Perdih, Š. Petric Žižić, A. Porenta, M. Rotter, M. Snoj, U. Vranjek Ošlak, P. Weiss.

Obdobje trajanja: 21. 9. 2021 – 15. 11. 2022.

Spletna stran: <https://isjfr.zrc-sazu.si/en/node/102426>.

Izvedena so bila tehnološko-urejevalna dela ter objavljena letna prirastka rastočih slovarjev *eSSKJ* in *Sprotnega slovarja slovenskega jezika*. Slovarski sestavki letnega prirastka so bili opremljeni z etimološkimi osvetlitvami. Izdelani so bili studijski posnetki knjižne izgovarjave 700 slovarskih iztočnic *eSSKJ* v osnovni, pri pregibnih besednih vrstah pa tudi v odvisni obliki. Pripravljenih je bilo 505 novih slovarskih sestavkov Šolskega slovarja slovenskega jezika in 502 etimološki osvetlitvi, prilagojeni učencem od 6. do 9. razreda osnovne šole.

Jezikovni portali za vse

Oznaka: Promocija SJ 2022.

Vrsta projekta: nacionalni aplikativni projekt.

Sofinancer: Ministrstvo za kulturo.

Vodja: Helena Dobrovoljc.

Sodelavci: K. Ahačič, M. Černivec, D. Divjak Race, H. Dobrovoljc, N. Gliha Komac, J. Ježovnik, S. Klemenčič, N. Ledinek, A. Perdih.

Obdobje trajanja: 25. 4. 2022 – 15. 11. 2022.

Spletna stran:

<https://giam.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/jezikovni-portali-za-vse-fran-francek-terminologisce-jezikovna-svetovalnica>.

Posneli smo štiri promocijske filme, ki predstavljajo in spodbujajo rabo jezikovnih priručnikov. Scenariji filmov niso neposredno usmerjeni k opozarjanju na jezikovne zadrege, temveč igralci z načinom ubesedovanja v vsakdanjih situacijah gledalstvo opozarjajo na jezik kot pojav. Organizirali smo natečaj za najboljši osnovnošolski in srednješolski film na temo slovenskega portala Franček. Pripravili smo časovni načrt in vsebinsko strategijo objav za obdobje projekta.

Dostopni slovarji, dostopni posnetki, dostopna slovenščina

Oznaka: Dostopni slovarji.

Vrsta projekta: nacionalni aplikativni projekt.

Sofinancer: Ministrstvo za kulturo.

Vodja: Tina Lengar Verovnik.

Sodelavci: K. Ahačič, M. Čepar, T. Jakop, A. Jelovšek, K. Kenda-Jež, S. Klemenčič, M. Kumin Horvat, A. Legan Ravnikar, A. Perdih, A. Porenta, M. Trojar, U. Vranjek Ošlak, D. Zuljan Kumar (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša); B. Ivančič Kutin, A. Kuharič, M. Peče (Inštitut za slovensko narodopisje); P. Vendramin (Glasbenonarodopisni inštitut).

Obdobje trajanja: 1. 8. 2022 – 31. 10. 2023.

Spletna stran: <https://www.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/dostopni-slovarji-dostopni-posnetki-dostopna-slovenscina>.

Portaloma Fran in Franček je bil dodan vmesnik Userway, ki omogoča boljšo dostopnost. *eSSKJ* je bil opremljen s povezavami do relevantnih slovarskih sestavkov v spletnem *Slovarju slovenskega znakovnega jezika*. Pripravljen je bil obrnjeni spletni listkovni slovar *Slovensko-nemško-latinski slovar po rokopisnem slovarju Hipolita Novomeškega Dictionarium trilingue (1711–1712): z listkovnim gradivom Jožeta Stabeja*. Digitalizirani so bili posnetki s 67 zvočnih kaset iz zapuščine akad. Zinke Zorko in 13 zvočnih kaset akad. Tineta Logarja. Zvočno gradivo je bilo presneto v digitalno obliko, opravljena je bila sprotna prepoznavna in osnovno evidentiranje gradiva.

Razvoj slovenščine v digitalnem okolju

Oznaka: RSDO.

Vrsta projekta: kohezijski decentralizirani projekt – ESRR.

Sofinancer: Ministrstvo za kulturo.

Vodja: Simon Krek (Institut „Jožef Stefan“).

Vodja na ZRC SAZU: Janoš Ježovnik.

Sodelavci: S. Atelšek, D. Divjak Race, H. Dobrovoljc, T. Fajfar, N. Gliha Komac, M. Jemec Tomazin, J. Ježovnik,

D. Krvina, N. Ledinek, T. Mirtič, K. Nemec, A. Perdih, M. Trojar, M. Žagar Karer, A. Žele.

Obdobje trajanja: 22. 4. 2020 – 28. 2. 2023.

Spletna stran: <https://rsdo.slovenscina.eu>.

Opravljen je bil ročni pregled lematizacije in oblikoskladenskega označevanja terminoloških večbesednih enot. Konec leta bil objavljen *Slovenski terminološki portal* z različnimi terminološkimi viri, orodjem za luščanje terminoloških kandidatov, urejevalnikom za izdelavo novih terminoloških virov in odgovori na terminološka vprašanja, na katera odgovarjajo sodelavci *Terminološke sekcije*, ter smernice za samostojno izdelavo terminoloških virov. Pripravljena in objavljena je bila vzorčna zbirka s 359 slovarskimi sestavki *Terminološki slovar s področja umetne inteligence*. Dokončano je bilo pregledovanje standardiziranih zapisov (pribl. 64 ur transkripcij javnega govora, pribl. 57 ur transkripcij nejavnega govora in pribl. 202 uri transkripcij parlamentarnega govora).

Gasilski terminološki slovar

Oznaka: Gasilski slovar.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Ministrstvo za obrambo RS.

Vodja: Mateja Jemec Tomazin.

Sodelavci: M. Jemec Tomazin, K. Nemec.

Obdobje trajanja: 20. 5. 2021 – 19. 5. 2024.

Izdelanih je bilo 434 slovarskih sestavkov.

Zahodna slovenska narodnostna meja v luči sprememb časa (Občina Brda)

Vrsta projekta: tržni projekt.

Financer: Občina Brda.

Vodja: D. Zuljan Kumar.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2019 – 31. 12. 2023.

Izdana je bila znanstvena monografija *Saggi scelti sulla storia, sulla lingua e sulla società slovena al confine italo-sloveno*. Za Slovarček kmetijskega izrazja Brd je bilo opravljeno terensko delo v vaseh Gornje Cerovo, Medana in Golo Brdo.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI ZRC SAZU

Dediščina na obrobjih.

Novi pogledi na dediščino in identiteto znotraj in onkraj nacionalnega

Oznaka: P5-0408.

Vodilni inštitut z opisom programa: Inštitut za slovensko narodopisje.

PODOBA – BESEDA – ZNANJE.

Življenje idej v prostoru med vzhodnimi Alpami in Severnim Jadranom 1400–1800

Oznaka: P6-0437.

Vodilni inštitut z opisom programa: Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta.

Tradicionalne paremiološke enote v dialogu s sodobno rabo

Oznaka: J6-2579.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko narodopisje.

Standardizacija hidronimov v Registru zemljepisnih imen

Oznaka: V6-2108.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Geografski inštitut Antona Melika.

Mikrotoponimi v Porabju

Oznaka: V6-2110.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Geografski inštitut Antona Melika.

Večjezični slovar za področje geoinformatike

Oznaka: V2-2133.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za antropološke in prostorske študije.

Zahodna narodnostna meja v luči sprememb časa

Oznaka: Zahodna meja.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Zgodovinski inštitut Milka Kosa.

(In)tangible European Heritage – Visual analysis, Curation and Communication

Oznaka: InTaVia.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za kulturno zgodovino.

Potomci slovenskih izseljencev ter ohranjanje slovenskega jezika v Bosni in Hercegovini: SloBih-ohrana

Oznaka: BI-BA/21-23-018.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Manca Černivec

Oznaka: MR-50582.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Helena Dobrovoljc.

Drugi mentorici: Nataša Gliha Komac, Helena Dobrovoljc (somentorica) (Podiplomska šola ZRC SAZU).

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

Nadaljevalo se je sodelovanje pri pripravi slovarskih sestavkov za *ePravopis* in pri pripravljanju odgovorov za Jezikovno svetovalnico. Doktorska disertacija z naslovom *Normativnost v splošnih enojezičnih slovarjih* je bila novembra 2022 oddana v branje članom komisije za zagovor.

Eva Trivunović

Oznaka: MR-52018.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Alenka Jelovšek.

Druga mentorica: Andreja Legan Ravnikar (Podiplomska šola ZRC SAZU).

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

Kandidatka se je vpisala v dodatni letnik (absolventski staž) na Podiplomski šoli ZRC SAZU in sproti opravila vse študijske obveznosti. Nadaljuje z delom na doktorski disertaciji *Biblijski frazemi v zgodovinskem jezikoslovju: sinhroni in diahroni vidiki*. Konzultacije z mentoricama A. Legan Ravnikar in A. Jelovšek so potekale po potrebi. Sodelovala je pri pripravi slovarskih sestavkov za 2. zvezek SSKJ16 (E–J).

Dejan Gabrovšek

Oznaka: MR-53502.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mlademu raziskovalcu: Nina Ledinek.

Druga mentorja: Andreja Žele, Domen Krvina (somentor) (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Mladi raziskovalec se je v *Leksikološki sekciji* usposabljal s pripravo slovarskih sestavkov *eSSKJ* in Šolskega slovarja slovenskega jezika ter s pregledovanjem sestavkov *Sprotnega slovarja slovenskega jezika*. Udeležil se je mednarodne delavnice o leksikografiji in korpusnem jezikoslovju Lexicom (Telč, Češka, junij 2022), v soavtorstvu izdal en izvorni znanstveni članek in pripravljala doktorsko disertacijo.

Miha Sušnik

Oznaka: MR-54765.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Andrej Perdih.

Druga mentorica: Metka Furlan (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Dopolnjevalo se je slovensko knjižno, historično in narečno gradivo v zvezi s temo disertacije, obdelano je bilo relevantno češko, novo vključeno hrvaško in drugo slovansko gradivo, nadaljevala sta se tudi zbiranje in analiza indoevropskega komparativnega gradiva v zvezi z jezikovnim pojavom.

Nina Pahor

Oznaka: MR-55885.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Januška Gostenčnik.

Druga mentorja: Matej Šekli, Januška Gostenčnik (somentorica) (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Nadaljevalo se je usposabljanje za delo v dialektološki sekciji (udeležba pri terenskem delu, sodelovanje na vseh stopnjah priprave zvezka SLA 3 *Kmetovanje*, uvajanje v uredniško pregledovanje morfoloških analiz). Opravljene so bile vse izpitne obveznosti in oddana je bila dispozicija doktorskega dela.

Jera Sitar

Oznaka: MR-55887.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Mojca Žagar Karer.

Druga mentorica: Mateja Jemec Tomazin (Podiplomska šola ZRC SAZU).

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

Usposabljanje v *Terminološki sekciji* se je nadaljevalo s sodelovanjem pri *Fizioterapevtskem terminološkem slovarju* in *Terminološki svetovalnici*. Opravljene so bile vse študijske obveznosti doktorskega študija za vpis v 2. letnik, na Podiplomski šoli ZRC SAZU je bila predstavljena tema doktorske disertacije, postavljena so bila izhodišča za dispozicijo in pregledana je bila relevantna literatura.

Maja Rotter

Oznaka: MR-56871.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mladi raziskovalki: Kozma Ahačič.

Drugi mentor: Marko Snoj (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Mlada raziskovalka se je usposabljala v *Leksikološki sekciji* s pregledovanjem etimoloških osvetlitev v *eSSKJ* in *Sprotnem slovarju slovenskega jezika*. Vzoredno je pregledovala študijsko literaturo ter pripravljala in oddala dispozicijo doktorske disertacije.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **K. Ahačič** je redni član ustanove L'Institut d'études slaves v Parizu, član Predmetne razvojne skupine za slovenščino na Zavodu RS za šolstvo, Ekspertne skupine za prenovu učnih načrtov na ravni osnovnošolskega in gimnazijskega izobraževanja, Delovne skupine za pripravo strategije jezikovnega izobraževanja do leta 2030 pri Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, Strokovnega sveta za splošno izobraževanje Republike Slovenije in Strokovne komisije za slovenski jezik pri Ministrstvu za kulturo. Je sourednik revije *Slovenski jezik / Slovene Linguistic Studies*, član uredniškega odbora *Slavistične revije* in glavni urednik revije *Književni jezik* (Sarajevo). Je član skupine za pripravo akcije *Beseda leta* in koordinator prispevkov *Beseda tedna* pri časniku *Delo*.
- **S. Atelšek** je za tisk pripravil naslednje inštitutske publikacije: *Pravopis na zrnju graha*, *Glasovne in naglasne značilnosti terskega narečja*, *Davčni terminološki slovar* in *Kamnarski terminološki slovar*.
- **A. Bizjak Končar** je članica mednarodnih društev European Systemic Functional Linguistic Association in International Systemic Functional Linguistic Association.
- **M. Čepar** skrbi za knjižnico Sekcije za zgodovino slovenskega jezika.
- **M. Černivec** je moderatorica *Jezikovne svetovalnice za učitelje* v okviru portala *Franček*.
- **D. Divjak Race** je članica uredniškega odbora portala *Franček*, tehnična urednica revije *Slovenski jezik / Slovene Linguistic Studies* (z M. Michelizza) in urednica inštitutske spletne strani (z A. Lap).
- **H. Dobrovoljc** je članica Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije, urednica zbirke *Lingua Slovenica*, članica uredniškega odbora revije *Alternator* in *Kamniškega zbornika* ter članica programsko-organizacijskega odbora Škrabčevih dnevov. Je pedagoška somentorica eni doktorski študentki. Do novembra je bila članica Založniškega sveta Založbe ZRC.
- **T. Erjavec** je nacionalni koordinator infrastrukture CLARIN.SI in član odbora nacionalnih koordinatorjev pri CLARIN ERIC. Bil je predsednik programskega odbora *CLARIN Annual Conference 2022* (CLARIN 2022, Praga) ter sopredsednik in sourednik mednarodne konference *Jezikovne tehnologije in digitalna humanistika* (SDJT 2022, Ljubljana). Bil je član programskih odborov naslednjih konferenc: *Digital Parliamentary Data in Action (DiPaDA 2022)* ter delavnic *NLP for Similar Languages, Varieties and Dialects (VarDial 2022)* in *Workshop on Creating, Enriching and Using Parliamentary Corpora (ParlaCLARIN III)*. Je pedagoški mentor eni doktorski študentki.
- **T. Fajfar** je članica Terminološke komisije pri Mednarodnem slavističnem komiteju.
- **M. Furlan** je članica Etimološke komisije pri Mednarodnem slavističnem komiteju, članica Deutsche Orient-Gesellschaft (Berlin) in Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen pri Vladi Republike Slovenije. Sodeluje v uredniškem odboru revije *Jezikoslovni zapiski*. Je pedagoška mentorica enemu doktorskemu študentu.
- **N. Gliha Komac** je članica mednarodnega Odbora strokovnjakov za Evropsko listino o regionalnih ali manjšinskih jezikih pri Svetu Evrope, Komisije za slovenski jezik v javnosti pri SAZU in Delovne skupine za pripravo strategije jezikovnega izobraževanja do leta 2030 pri Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport. Deluje v znanstvenem svetu Slovenskega raziskovalnega inštituta SLORI (Italija) in je predsednica Slovenskega kulturnega središča Planika Kanalska dolina (Italija). Sodeluje v strokovnem svetu spletnega portala *Slovenščina kot manjšinski jezik*. Bila je članica mednarodne komisije za izbor najboljšega magistrskega dela s področja jezikovne rabe, jezikovne politike in večjezičnosti pri European Federation of National Institutions for Language (EFNIL). Je pedagoška mentorica eni doktorski študentki, mentorirala pa je tudi študentko na študijskem obisku v Sloveniji prek programa Visit Slovenia (ASEF).
- **J. Gostenčnik** za dialektološko sekcijo ureja e-zbirko člankov iz slovenske dialektologije. Je pedagoška somentorica eni doktorski študentki.
- **N. Jakop** je koordinatorica modula Leksikologija, leksikografija, slovničarstvo na Podiplomski šoli ZRC SAZU in članica Komisije za slovansko frazeologijo pri Mednarodnem slavističnem komiteju. Je pedagoška mentorica eni doktorski študentki.
- **T. Jakop** je članica uredniškega odbora in tehnična urednica revije *Heriskop: razprave o dediščinjenju na obrobju* (od 1. 9.) ter urednica *Istrskobeneškega jezikovnega atlasa slovenske Istre / Atlante linguistico istroveneto dell'Istria nordoccidentale* Suzane Todorovič. Sodeluje pri *ESSJ (Encyclopedia of Slavic Languages and Linguistics)*. Je članica interdisciplinarne ekipe projekta *Agon(ija) epidemije*. Kot članica organizacijskega odbora je sodelovala pri organizaciji sedmih mednarodnih okroglih miz in srečanja *Svoboda govora med epidemijo* v Atriju ZRC.
- **A. Jelovšek** je članica uredniškega odbora in tehnična urednica revije *Jezikoslovni zapiski* ter sourednica *Korpusa16* na portalu *Fran*.
- **M. Jemec Tomazin** je članica uredniškega odbora revije *Jezikoslovni zapiski*, članica Terminološke komisije pri Mednarodnem slavističnem komiteju, upravnega odbora CLARIN.SI in odbora za pravna in etična vprašanja CLIC pri CLARIN ERIC. Bila je članica programskega odbora mednarodnih konferenc *Jezikovne tehnologije in digitalna humanistika* (SDJT 2022) in *Agglutinative Language Technologies as a challenge of Natural Language Processing* (ALTNLP). Je pedagoška mentorica eni doktorski študentki.
- **J. Ježovnik** je član uredniškega odbora portala *Franček*, glavni in tehnični urednik spletišča *Heriskop* (do 1. 9.) ter član organizacijskega odbora *Shoda za znanost*.
- **K. Kenda-Jež** je članica mednarodne komisije *Slovanskega lingvističnega atlasa* (OLA) pri Mednarodnem slavističnem komiteju in predsednica slovenske nacionalne komisije OLA. Je članica uredniškega odbora *Jezikoslovnih zapiskov* in revije *Rozprawy komisji językowej ŁTN* iz Lodža (Poljska).

- **B. Kern** je član Komisije za besedotvorje pri Mednarodnem slavističnem komiteju, uredniškega odbora *Kamniškega zbornika*. Bil je član programskega odbora 6. mednarodne znanstvene konference *Slavistični znanstveni premisleki: Infrastruktura za raziskave govora v humanistiki in jezikovnih tehnologijah* (organizator Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru, Slavistično društvo Maribor) ter programskega odbora *Slovenskega slavističnega kongresa* v Mariboru. Je tudi član združenj Slavic Linguistics Society in EURALEX.
- **S. Klemenčič** je članica upravnega odbora Mednarodne lingvistične olimpijade (IOL) in Azijsko-pacifiške lingvistične olimpijade (APLO). Vodi delavnice lingvistične logike za osnovnošolce, srednješolce in mentorje in sodeluje pri izbirnem tekmovanju iz lingvistike za izbor ekipe za Mednarodno lingvistično olimpijado. Je mentorica slovenske ekipe na Mednarodni lingvistični olimpijadi. Vodi akcijo *Beseda leta* ter koordinira akciji *Beseda leta* in *Kretnja leta*. Je predsednica častnega razsodišča Zveze za tehnično kulturo Slovenije.
- **D. Krvina** je pedagoški somentor enemu doktorskemu študentu.
- **M. Kumin Horvat** je članica Pomurske akademsko-znanstvene unije (PAZU), kjer deluje kot članica komisije za Pomursko raziskovalno nagrado. Je pedagoška somentorica enemu doktorskemu študentu.
- **N. Ledinek** je članica uredniškega odbora portala *Franček* ter upravnega odbora CLARIN.SI. Je tudi članica programskega in organizacijskega odbora prireditev *Mednarodni dan slovarjev*.
- **A. Legan Ravnikar** je članica Slovenskega slavističnega komiteja pri Mednarodnem slavističnem komiteju ter članica izvršilnega odbora in vodja jezikoslovne sekcije Slovenskega društva za preučevanje 18. stoletja (SD18). Je urednica knjižne zbirke *Linguistica et philologica* in sourednica *Korpusa16* na portalu *Fran*. Je pedagoška mentorica eni doktorski študentki.
- **T. Lengar Verovnik** je članica komisije za kakovost na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani. Bila je članica programskega odbora 41. simpozija Obdobja in članica programskega odbora 2. kongresa Lektorskega društva. Je pedagoška mentorica enemu magistrskemu in enemu doktorskemu študentu.
- **M. Meterc** je član uredniškega odbora mednarodne znanstvene revije *Proverbium: Yearbook of International Proverb Scholarship*. Skupaj s Sašo Babič je zasnoval igro *Pregovorni spomin ob 40-letnici ZRC SAZU*. Je pedagoški somentor eni doktorski študentki.
- **M. Michelizza** je vodja Sekcije za leksiko pri Zvezi društev Slavistično društvo Slovenije (ZSDS) in delegatka Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU v upravnem odboru ZSDS. Je članica programskega in organizacijskega odbora prireditev *Mednarodni dan slovarjev*. Je tudi tehnična urednica revije *Slovenski jezik / Slovene Linguistic Studies* (z D. Divjak Race). Bila je članica strokovne komisije za izbor štipendistk in štipendistov Škrabčeve ustanove.
- **T. Mirtič** je vodja normativnega protokola, ki usklajuje normativna vprašanja med posameznimi delovnimi skupinami inštituta.
- **A. Perdih** je član uredniškega odbora portala *Franček* in urednik podzbirke *Rastoči slovarji*. Je član Komisije za leksikologijo in leksikografijo pri Mednarodnem slavističnem komiteju. Je pedagoški somentor eni doktorski študentki.
- **Š. Petric Žižič** je članica uredniškega odbora portala *Franček* in urednica Šolskega slovarja slovenskega jezika.
- **A. Porenta** je urednica za bibliografijo pri *Poročilu o delu ZRC SAZU* in sourednica spletne rastoče zbirke *Knjige* na portalu *Fran*.
- **M. Snój** je redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti in podpredsednik Komisije za slovenski jezik v javnosti pri SAZU, član Sveta za razvoj pri SAZU, Komisije za tisk in publikacije SAZU in Medresorske skupine za spremljanje izvajanja jezikovne politike Republike Slovenije. Je urednik zbirke *Slovarji*, sourednik spletne rastoče zbirke *Knjige* na portalu *Fran*, član uredniškega odbora revije *Slovenski jezik / Slovene Linguistic Studies*, Komisije za nagrade in priznanja ZRC SAZU in Študijskega sveta programa *Slavistika* na državni univerzi v Sankt Peterburgu, Ruska federacija. Je pedagoški mentor trem doktorskim študentom.
- **M. Šekli** je predsednik Državne predmetne komisije za splošno maturo za slovenščino in član Državne komisije za splošno maturo. Do 30. 9. je bil predsednik Zveze društev Slavistično društvo Slovenije. Je član mednarodne komisije *Slovenskega lingvističnega atlasa (OLA)* pri Mednarodnem slavističnem komiteju, Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen in Društva za indoevropsko primerjalno jezikoslovje (*Indogermanische Gesellschaft*). Deluje kot član uredniškega odbora revije *Ars et humanitas in Slavistične revije*. Z Lidijo Rezoničnik je organiziral *Slovenski slavistični kongres 2022* (Trst/Trieste, Italija in Koper/Capodistria, 29. 9. – 1. 10.) s krovno temo *Slovenski jezik in književnost med kulturami*, ob kongresu je izšel tudi *Zbornik Slavističnega društva Slovenije* 32. Je pedagoški (so) mentor trem doktorskim študentom.
- **J. Škofic** je izredna članica Slovenske akademije znanosti in umetnosti in namestnica tajnika II. razreda za filološke in literarne vede, predsednica slovenske nacionalne komisije pri *Evropskem lingvističnem atlasu (ALE)* in članica njegovega uredniškega odbora. Je članica Dialektološke komisije pri Mednarodnem slavističnem komiteju, znanstvenega sveta jezikoslovne revije *Gwary Dziś* (Poznań, Poljska), Mednarodnega društva dialektologov in geolingvistov (International Society of Dialectologists and Geolinguists – SIDG) in komisije za imenovanja v SIDG. Je urednica knjižne zbirke *Jezikovni atlas*, sourednica nastajajoče serije znanstvenih člankov *Dialect Classifications of Languages in Europe* (DIACLEU) v spletni reviji *Dialectologia* in urednica spletne strani www.diacl.eu. Sodeluje v mednarodnem projektu *Verba Alpina* (LMU München). Je svetovalka Razvojnega projekta Gorenjske (RAGOR) pri projektih zbiranja hišnih in ledinskih imen. Je pedagoška mentorica eni doktorski študentki in dvema magistrskima študentoma.
- **S. Torkar** je član Onomastične komisije pri Mednarodnem slavističnem komiteju, recenzentskega sveta revije *Voprosy onomastiki*, znanstvenih svetov revij *Slavia Occidentalis*, *Prace językoznawcze* in elektronske revije *Translatorica&Translata* ter uredništva revije *Magisterium. Movoznavči studiji* in član mednarodne raziskovalne skupine Pracownia Onomastyki Słowiańskiej na Inštitutu za slovansko filologijo Univerze v Wrocławu, Poljska.

- **M. Trojar** je sourednik spletne strani *Knjige* na portalu *Fran*.
- **M. Uhlík** je član uredniškega odbora mednarodne enciklopedije *Encyclopedia of Slavic Languages and Linguistics* (Brill) ter uredniških odborov mednarodnih revij in zbornikov *Philological Studies (Filološke pripombe)*, *Književni jezik, Rhema/Rema*, *Wiener Slawistischer Almanach* in *Vestnik Moskovskega universiteta: naučnyj žurnal. Serija 9, Filologija*. Deluje kot recenzent nastajajočega enciklopedičnega priročnika *Cambridge Handbook of Slavic* (Cambridge University Press). Je pedagoški (so)mentor trem doktorskim študentkam.
- **J. Vičič** je član upravnega odbora CLARIN.SI in član medresorske delovne skupine za Uredbo EU o umetni inteligenci. Predsedoval je programskemu odboru mednarodne konference *Agglutinative Language Technologies as a challenge of Natural Language Processing (ALTNLP)*. Je pedagoški mentor eni doktorski študentki.
- **P. Weiss** je glavni urednik revije *Jezikoslovni zapiski*, predsednik računalniške sekcije pri *Slovanskem lingvističnem atlasu (OLA)* in član uredniškega odbora revije *Slovenski jezik / Slovene Linguistic Studies*.
- **D. Zuljan Kumar** je članica nadzornega odbora Zavoda za kulturo Občine Brda, članica odbora za pripravo *Gradnikovih večerov* v Brdih in programsko-organizacijskega odbora Škrabčevih dnevov. Sodeluje v slovensko-italijanski skupini za vpis pokrajine Brda/Collio/Cuei na Unescov seznam kulturne dediščine in v programskem odboru Občine Brda za pripravo programa za Novo Gorico kot EPK 2025. Je pedagoška somentorica eni doktorski študentki.
- **M. Žagar Karer** je članica upravnega odbora Evropskega združenja za terminologijo (EAFT), Terminološke komisije pri Mednarodnem slavističnem komiteju, koordinacijskega odbora Historičnega seminarja in uredniškega odbora publikacije *Historični seminar*. Je članica znanstvenega odbora mednarodne revije *Terminology Science & Research*. Bila je članica programskega odbora mednarodne konference *Terminology and Specialized Knowledge Representation. New Perspectives on User Needs*.
- **A. Žele** je izredna članica Slovenske akademije znanosti in umetnosti, II. razreda za filološke in literarne vede, članica uredniškega odbora in glavna urednica za jezikoslovje pri *Slavistični reviji*, članica uredniških odborov *Jezikoslovnih zapiskov* in *Slavistike*, Mednarodne komisije za slovnično zgradbo slovanskih jezikov pri Mednarodnem slavističnem komiteju in Strokovne komisije za slovenski jezik pri Ministrstvu za kulturo (do septembra). Je pedagoška mentorica trem doktorskim študentom.

Inštitutski sodelavci so delovali kot recenzenti prispevkov več domačih in tujih znanstvenih revij, monografij in projektov, kot ocenjevalci pri habilitacijskih postopkih in člani komisij za zagovor doktorskih disertacij.

Pripravljali so tedensko rubriko *Beseda tedna v Delu* in s svojimi prispevki sodelovali v različnih slovenskih tiskanih medijih. S skupaj 83 prispevki so nastopili v različnih radijskih in televizijskih oddajah: K. Ahačič (9), M. Černivec (1), H. Dobrovoljc (5), N. Gliha Komac (3), T. Jakop (1), A. Jelovšek (1), M. Jemec Tomazin (6), J. Ježovnik (1), B. Kern (7), S. Klemenčič (14), D. Krvina (1), M. Kumin Hrovat (3), A. Legan Ravnikar (1), T. Lengar Verovnik (2), M. Meterc (4), M. Michelizza (4), N. Pahor (1), A. Perdih (1), M. Snoj (5), M. Šekli (5), J. Škofic (2), M. Uhlík (1), U. Vranjek Ošlak (4), D. Zuljan Kumar (1).

RAZSTAVE:

- **Fran Ramovš (14. 9. 1890 – 16. 9. 1952): ob 70. obletnici smrti**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 20.–30. 9. (avtorici K. Kenda-Jež, Vera Smole).

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **Mednarodni dan slovarjev 2022**. S soorganizatorjem: ZSDSDS. Ljubljana, dogodek v živo in na spletu, 12. in 14. 10., <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/dogodki/mednarodni-dan-slovarjev-2022>.
- **Ramovšev dan**. Mednarodno srečanje in dan Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, 20. 10.
- **4. Slovenski dialektološki posvet**. Mednarodni simpozij. S soorganizatorjem: Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Ljubljana, 22.–23. 10.

KNJIŽNICA

Vodja: A. Porenta.

Knjižnični fond se je povečal za 154 monografij in 21 zvezkov revij. Nadaljevalo se je izločanje nejezikoslovnega gradiva in dokončalo izločanje publikacij, ki so služile kot gradivo za prvo izdajo SSKJ (in bodo shranjene kot arhivsko gradivo). Zaradi prenove prostorov v 1. nadstropju je bila v novembru in decembru večina knjig deponiranih v škatle.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- **Mediji in govorjena slovenščina: Zbornik s posveta.** Uredil Boris Kern. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Danila Zuljan Kumar, **Skladnja nadiškega in briškega narečja.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Linguistica et philologica, 42).
- Marko Snoj, **Šolski etimološki slovar slovenskega jezika 2021.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. Elektronski vir (Slovarji. Rastoči slovarji).
- **Šolski slovar slovenskega jezika 2021.** Uredila Špela Petric Žižič. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. Elektronski vir (Slovarji. Rastoči slovarji).
- **ePravopis 2021.** Uredili Manca Černivec, Helena Dobrovoljc, Tina Lengar Verovnik, Matej Meterc, Urška Vranjek Ošlak in Peter Weiss. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. Elektronski vir (Slovarji. Rastoči slovarji).
- **Slovar slovenskega knjižnega jezika 2021.** Uredili Aleksandra Bizjak Končar, Manca Černivec, Dejan Gabrovšek, Nataša Gliha Komac, Nataša Jakop, Janoš Ježovnik, Boris Kern, Simona Klemenčič, Domen Krvina, Nina Ledinek, Matej Meterc, Mija Michelizza, Tanja Mirtič, Matic Pavlič, Andrej Perdih, Špela Petric Žižič, Duša Race, Marko Snoj in Andreja Žele. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. Elektronski vir (Slovarji. Rastoči slovarji).
- **Pravopisne kategorije ePravopisa 2021.** Uredile Manca Černivec, Helena Dobrovoljc, Tina Lengar Verovnik in Urška Vranjek Ošlak. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. Elektronski vir (Slovarji. Rastoči slovarji).
- **Pravopis na zrnu graha.** Uredili Tina Lengar Verovnik in Urška Vranjek Ošlak. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Janoš Ježovnik, **Glasovne in naglasne značilnosti terskega narečja.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Linguistica et philologica, 43).
- **Davčni terminološki slovar.** Uredila Mateja Jemec Tomazin. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Slovarji).
- **Jezikoslovni zapiski 28/1, 2.** Uredil Peter Weiss. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Helena Dobrovoljc, Tina Lengar Verovnik, Marta Kocjan Barle, Nataša Jakop, Peter Weiss, Hotimir Tivadar, Janez Orešnik, Aleksandra Bizjak Končar in Andrej E. Skubic, **Pravopis 8.0 – Pravila novega slovenskega pravopisa za javno razpravo: 1. del.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. Elektronski vir.
- Helena Dobrovoljc, Tina Lengar Verovnik, Marta Kocjan Barle, Nataša Jakop, Peter Weiss, Hotimir Tivadar, Janez Orešnik, Aleksandra Bizjak Končar in Andrej E. Skubic, **Pravopis 8.0 – Pravila novega slovenskega pravopisa za javno razpravo: 2. del.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. Elektronski vir.
- Helena Dobrovoljc, Tina Lengar Verovnik, Marta Kocjan Barle, Nataša Jakop, Peter Weiss in Hotimir Tivadar, **Komentarji poglavij I–IV Pravopisa 8.0.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. Elektronski vir.
- Jerneja Žganec Gros, Tanja Mirtič, Miroslav Romih in Kozma Ahačič, **Slovar izgovorjav OptiLEX.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. Elektronski vir.
- **Slovensko-nemško-latinski slovar po rokopisnem slovarju Hipolita Novomeškega Dictionarium trilingue (1711–1712): z listkovnim gradivom Jožeta Stabeja.** Uredili Alenka Jelovšek, Metod Čepar, Andreja Legan Ravnikar, Eva Trivunović in Mitja Trojar. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. Elektronski vir (Fran).
- **Slovenski jezik / Slovene Linguistic Studies 14.** Uredila Kozma Ahačič in Grant H. Lundberg. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- **Kamnarski terminološki slovar.** Uredili Tanja Fajfar in Mojca Žagar Karer. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Slovarji).
- **Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja: A–D.** Drugi natis. Uredili Kozma Ahačič, Metod Čepar, Alenka Jelovšek, Andreja Legan Ravnikar, Majda Merše, Jožica Narat in France Novak. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Slovarji).
- **eSSKJ16: Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja.** Uredili Kozma Ahačič, Metod Čepar, Alenka Jelovšek, Andreja Legan Ravnikar in Eva Trivunović. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. Elektronski vir (Fran).

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- American Slovenian Education Foundation (ASEF), San Francisco, Združene države Amerike: projektno sodelovanje.
- Centre de Terminologia TERMCAT, Barcelona, Španija: raziskovalno sodelovanje.
- Committee of Experts of the European Charter for Regional or Minority Languages, Council of Europe, Strasbourg, Francija: strokovno sodelovanje.
- Dialect Classifications of Languages in Europe (DIACLEU), Fryske Akademy, Leeuwarden, Nizozemska: strokovno sodelovanje.
- European Association for Lexicography (EURALEX), Leiden, Nizozemska: strokovno sodelovanje.
- European Association for Terminology (EAFT), Barcelona, Španija: strokovno sodelovanje.
- European Federation of National Institutions for Language (EFNIL), Luxembourg, Luksemburg: strokovno in raziskovalno sodelovanje.
- Institut za hrvatski jezik i jezikoslovje, Zagreb, Hrvaška: strokovno in raziskovalno sodelovanje.
- Institut za jezik Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, Bosna in Hercegovina: strokovno in raziskovalno sodelovanje.
- Mednarodni slavistični komite: strokovno sodelovanje.
- Pracownia Onomastyki Słowiańskiej, Inštitut za slovansko filologijo Univerze, Wrocław, Poljska: raziskovalno sodelovanje.

- Slovanský ústav AV ČR, v. v. i., Praga, Češka: raziskovalno sodelovanje.
- The research infrastructure for language as social and cultural data (CLARIN), Utrecht, Nizozemska: projektno sodelovanje.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Prof. dr. Mária Lukácsné Bajzek, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budimpešta, Madžarska, 21.–23. 9.: Erasmus+, udeležba na 4. Slovenskem dialektološkem posvetu, seznanitev z delom sekcije.
- Dr. Helena Grochola Szczepanek, Instytut języka polskiego PAN, Krakov, Poljska, 26.–30. 9.: Erasmus+, seznanitev z geolingvističnim delom za SLA, predavanje Korpus govornega jezika kot dialektologov delovni pripomoček v Historičnem seminarju ZRC SAZU (26. 9.).
- Ana Malvina Porcelo Zakelj, American Slovenian Education Foundation ASEF, Tucumán, Argentina, 3. 5. – 12. 6.: program Visit Slovenia, študijsko izpopolnjevanje.
- Prof. dr. Vladimir Aleksandrovič Plungjan, Inštitut za ruski jezik Ruske akademije znanosti, Inštitut za jezikoslovje Ruske akademije znanosti, Moskva, 1. 12.: predavanje *Secondary word-forms in general morphology / Drugotne besedne oblike v splošnem oblikoslovju*.
- Polina Andrejevna Byčkova, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 21. 12.: predavanje *Nacionalni korpus ruskega jezika in sodobni korpusni viri*.

PREDAVANJA IN REFERATI (IZBOR)

Kozma Ahačič

Od enega znanstvenega in 7 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *A comprehensive language service for Slovenian language users: a dictionary portal for general and professional users, a language portal for children and teens, and two advisory pages*. Referat na mednarodnem forumu *Innovation, technologies and plurilingualism*, spletni dogodek, 9. 2.
- *Humanizem & zgodovinopisje*. Sodelovanje na okrogli mizi v ciklusu pogovorov Humanizem & mi ob otvoritvi razstave Evropa – dediščina humanistov, Ljubljana, 18. 2. (soavtorja M. Štuhec in J. Vinkler).
- *Fran in Franček – slovarji kot spremljevalci našega vsakdana*. Predavanje v ciklu jezikoslovnih predavanj *Naj slovenščina odmeva*, Ljubljana, 16. 3.

Simon Atelšek:

- *Metafore v čebelarški terminologiji*. Predavanje na *Evropski noči raziskovalcev 2022 Humanistika, to si ti! – Človek živali in žival človeku*, 30. 9.

Aleksandra Bizjak Končar:

- *Retorični potencial hagiografskega diskurza: avtorjev glas v Slomškovi izdaji svetniških življenjepisov* Djanja svetnikov božjih. Referat na 5. mednarodni znanstveni konferenci *Slavistični znanstveni premisleki: Hagiografija v luči sodobnih raziskav*, Maribor, 19. 5.
- *Besediloslovje med teorijo in prakso*. Predavanje na Podiplomski šoli ZRC SAZU, spletni dogodek, 30. 5.

Manca Černivec:

- *O knjižnem jeziku in pravopisu*. Predavanje na Gimnaziji Šentvid, namenjeno dijakom 4. letnika, 7. 12.

Duša Divjak Race:

- *Dejavniki pogovornega jezika*. Predavanje na *Lingvističnem krožku*, 1203. sestanek, Ljubljana, 21. 3.
- *Nastajanje spletnega rastočega slovarja slovenskega knjižnega jezika (eSSKJ)*. Referat na mednarodnem znanstvenem posvetu *Leksikografski postopki u različitim tipovima referentnih djela ANUBiH*, Sarajevo, spletni dogodek, 28. 5. (soavtorica N. Gliha Komac).

Helena Dobrovljč

Od 5 znanstvenih in 2 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Problemska izhodišča prenove slovenskega pravopisa*. Predavanje na Oddelku za klasično filologijo, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 5. 1.
- *Ključna beseda »covid-19«: jezikovno svetovanje in zadrege govorcev slovenščine v obdobju pandemije koronavirusa z vidika teorije jezikovnega menedžmenta*. Predavanje na Podiplomski šoli ZRC SAZU, spletni dogodek, 14. 3.
- *Slovenski knjižni jezik danes*. Predavanje Slavističnemu društvu Trst-Gorica-Videm. Trst, Italija, 7. 4.

Tomaž Erjavec:

- *Korpus MetaFida*. Predavanje v okviru dogodka *Mednarodni dan slovarjev 2022: Slovarji včeraj, danes, jutri*, spletni dogodek, 12. 10.

Metka Furlan:

- *Diakritika v Alasijevem slovarju kot vir za naglasno mesto skrajno zahodnega narečnega gradiva*. Referat na mednarodnem simpoziju *4. Slovenski dialektološki posvet*, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša, Ljubljana, 20. 9.
- *Praslavska imenica na -i *qžb 'zmija'*. Referat na mednarodnem simpoziju *10. Skokovi etimološko-onomastički susreti*, Zagreb, Hrvaška, 10. 10.

Nataša Gliha Komac

Od 3 znanstvenih in 2 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *O oznakah in označevanju: iz slovaropisne prakse*. Predavanje na Podiplomski šoli ZRC SAZU, spletni dogodek, 9. 5.
- *Nastajanje spletnega rastočega slovarja slovenskega knjižnega jezika (eSSKJ)*. Referat na mednarodnem znanstvenem posvetu *Leksikografski postopek u različitim tipovima referentnih djela ANUBiH*, Sarajevo, Bosna in Hercegovina, spletni dogodek, 28. 5. (soavtorica D. Divjak Race).
- *Evropsko varstvo mednarodnih manjšin: pogledi slovenskih strokovnjakinj v nadzornih mehanizmih Sveta Evrope*. Predavanje na Akademskem forumu Nove univerze, Ljubljana, 1. 6.

Januška Gostenčnik:

- *Narečna klasifikacija govora Ravne Gore v Gorskem kotarju*. Referat na *4. Slovenskem dialektološkem posvetu*, Ljubljana, 22. 9.
- *Dolenjska narečna skupina*. Predavanje za študente 2. in 3. letnika dodiplomskega študija Oddelka za slovenistiko pri predmetu *Dialektologija*, Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem, Koper, 16. 12.

Nataša Jakop:

- *Pouk slovenščine na daljavo z uporabo portalov Franček in Fran*. Predavanje v okviru *Seminarja za učiteljice in učitelje slovenščine v čezoceanskih državah*, Zavod za šolstvo, spletni dogodek, 16. 2.
- *Lastnosti slovenskih pragmatičnih frazemov*. Vabljen predavanje za študente 3. letnika slovenistike, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 25. 4.
- *Kako raste frazeologija v enojezičnem razlagalnem slovarju za slovenščino?* Referat na Dvostranskem frazeološkem delovnem srečanju slovenskih in hrvaških frazeologov, Ljubljana, 16. 12.

Tjaša Jakop:

- *Dual forms in Slovenian from the 16th century onwards*. Referat na konferenci *HiSoN 2022*, Murcia, Španija, 2. 6.
- *Oblikoslovne posebnosti izbranih štajerskih govorov*. Referat na *4. Slovenskem dialektološkem posvetu*, Ljubljana, 23. 9.
- *Slovensko-hrvaški jezikovni stik v Slovenskem lingvističnem atlasu*. Referat na konferenci *Convegno scientifico internazionale di Italianistica in onore dell'accademico Goran Filipi / Mednarodni znanstveni skup talijanistike u čast akademiku Goranu Filipiju (1954–2021)*, Bale, Hrvaška, 22. 10.

Alenka Jelovšek:

- *The Incorporation of Proper Nouns of Non-Slavic Origin into the 16th-Century Slovenian Literary Language*. Referat na mednarodni konferenci *International Conference on Historical Lexicography and Lexicology*, spletni dogodek, 23. 6.
- *Svet, zbor, skupščina, parlament: poimenovanja za upravnopolitična predstavniška in posvetovalna telesa v zgodovini slovenskega jezika*. Referat na znanstveni konferenci *Parlamentarizem na Slovenskem v zgodovinski perspektivi: Ob tridesetem jubileju prve konstitutivne seje Državnega zbora in Državnega sveta republike Slovenije*, Ljubljana, 28. 11.
- *Jezikovna svetovalnica v desetem, jubilejnem letu delovanja (2012–2022)*. Predavanje na Lingvističnem krožku, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 19. 12. (s soavtoricami).

Mateja Jemec Tomazin

Od 3 znanstvenih in 2 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Franček, Fran in Terminologije*. Predavanje za študente slovenistike. Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem, Koper, 4. 1.
- *Sodobna davčna terminologija v slovenščini in hrvaščini*. Predavanje na terminološki okrogli mizi Inštituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, dogodek v živo in na spletu, Zagreb, Hrvaška, 27. 10.
- *O rdečem petelinu, pranju denarja in škarjastem prijemu*. Referat na Dvostranskem frazeološkem delovnem srečanju slovenskih in hrvaških frazeologov, Ljubljana, 16. 12.

Janoš Ježovnik

Od 1 znanstvenega in 3 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Slovenski znakovni jezik v novem slovarju slovenskega knjižnega jezika eSSKJ*. Referat na *Posvetu o implementaciji Ustavnega zakona o razvoju slovenskega znakovnega jezika*, Državni svet, Ljubljana, 25. 3.
- *Leksikološka sekcija Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU*. Referat na *Ramovšem dnevu – mednarodnem srečanju in dnevu Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU*, Ljubljana, 20. 9.
- *Tip *zi'ma v terskem narečju – arhaizem ali inovacija?* Referat na *4. slovenskem dialektološkem posvetu*, Ljubljana, 22. 9.

Karmen Kenda-Jež:

- *Multimedia online dictionary as a tool for the documentation of endangered dialects*. Referat na *Sociolinguistics symposium: inside and beyond binaries*, Gent, Belgija, 13. 7. (soavtorja A. Perdih in D. Race).
- *Dialektološka sekcija Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU*. Referat na *Ramovšem dnevu – mednarodnem srečanju in dnevu Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU*, Ljubljana, 20. 9.
- *Ramovševi teoretični pogledi na dialektologijo*. Referat na *4. Slovenskem dialektološkem posvetu*, Ljubljana, 22. 9.

Boris Kern

Od 8 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Multistage derivatives with the verbal word-formational bases in terms of morphotactics and semantics*. Referat na kongresu *Slavic Linguistics Society*, Saporu, Japonska, spletni dogodek, 19. 9. (soavtorica A. Žele).
- *Spolno vključujoča raba jezika*. Vabljen predavanje na Inštitutu za slavistiko Poljske akademije znanosti, spletni dogodek, 27. 10.
- *Gramatički sadržaji na leksikografskim portalima Fran i Franček*. Vabljen predavanje na mednarodni konferenci *Retrogram*, Zagreb, 2. 12.

Simona Klemenčič:

- *Slovenska beseda leta*. Referat na posvetu *Okrogli sto o konkursima i sajtovim za nove reči. Video konferencija u organizaciji časopisa „Novorečje“*, spletni dogodek, 21. 8.
- *Slovenska beseda leta*. Referat na konferenci *Słowa-kłucze*, Varšava, 3. 12.

Mojca Kumin Horvat:

- *Semaziološke karte v Slovenskem lingvističnem atlasu*. Referat na *4. Slovenskem dialektološkem posvetu*, Ljubljana, 22. 9.
- *Panonska narečna skupina v Slovenskem lingvističnem atlasu*. Referat na *20. znanstveni konferenci Pomurske akademske znanstvene unije Pomurska akademija Pomurju: pomen in vloga akademij za razvoj družbe*, Murska Sobota, 25. 11.

Nina Ledinek:

- *Luščenje in interpretacija specifičnih jezikovnih informacij iz sodobnih jezikovnih virov*. Delavnica na *Kongresu Lektorskega društva Slovenije 2022*, Izola, 6. 10. (soavtor A. Perdih).
- *Dileme pri obravnavi izhodiščnih terminov v splošnem razlagalnem slovarju slovensčine eSSKJ*. Referat na okrogli mizi *Hrvatska terminologija u europskome kontekstu: novi obzori*, Zagreb, Hrvaška, spletni dogodek, 27. 10. (soavtorica M. Michelizza).
- *Raba portala Franček*. Vabljen predavanje za študente 4. letnika slovenistike, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru, 6. 12.

Andreja Legan Ravnikar:

- *Pomenske lastnosti besed v zgodovinskem slovaropisju*. Predavanje na Podiplomski šoli ZRC SAZU, spletni dogodek, 3. 1.
- *Sekcija za zgodovino slovenskega jezika Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU*. Referat na *Ramovšem dnevu – mednarodnem srečanju in dnevu Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU*, Ljubljana, 20. 9.
- *Pomen Ramovševih jezikovnozgodovinskih raziskav za slovensko zgodovinsko leksikografijo*. Referat na mednarodni konferenci *Ramovšev simpozij*, Ljubljana, 21. 9.

Tina Lengar Verovnik:

- *Jezikovna svetovalnica v desetem, jubilejnem letu delovanja (2012–2022)*. Predavanje na Lingvističnem krožku, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 19. 12. (s soavtoricami).

Matej Meterc

Od 5 znanstvenih in 3 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Pomen razlikovanja med dopolnitvijo in razširitvijo pregovora s primeri iz podatkovne zbirke*. Referat na znanstvenem simpoziju Sodobne raziskave v paremiologiji, Ljubljana, 14. 1.
- *Výskum intersubjektívnej frazeológie: porovnanie korpusu slovenských nekonvenčných frazeologických replík s situáciou v poľskom jazyku*. Referat na mednarodni konferenci *Horizonty słowacistyki*, Sosnowiec, Poljska, 17. 5. (soavtor Jozef Pallay).
- *Prikaz pomensko povezanih paremij v Slovarju pregovorov in sorodnih paremioloških enot*. Referat na mednarodnem znanstvenem posvetu *Leksikografski postupak u različitim tipovima referentnih djela ANUBiH*, Sarajevo, Bosna in Hercegovina, spletni dogodek, 28. 5.

Mija Michelizza

Od 3 znanstvenih in 1 strokovnega predavanja izpostavljam:

- *Prekrivanke kot odraz aktualnega družbeno-političnega dogajanja: analiza slovenskih primerov na Twitterju*. Referat na okrogli mizi *Slivenice i ostali tipovi neologizama u slovenskim jezicima*, spletni dogodek, 12. 5.
- *Dileme pri obravnavi izhodiščnih terminov v splošnem razlagalnem slovarju slovenščine eSSKJ*. Referat na okrogli mizi *Hrvatska terminologija u europskome kontekstu: novi obzori*, Zagreb, Hrvaška, spletni dogodek, 27. 10. (soavtorica N. Ledinek).
- *Jezikovna svetovalnica v desetem, jubilejnem letu delovanja (2012–2022)*. Predavanje na Lingvističnem krožku, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 19. 12. (s soavtoricami).

Nina Pahor:

- *Gornja in dolnja lužiška srbsčina*. Predavanje v okviru slovanske bralne značke Študentske sekcije Zveze društev Slavistično društvo Slovenije, Ljubljana, 26. 4.
- *Govor kraja Števerjan v Brdih (SLA T087)*. Referat na 4. *Slovenskem dialektološkem posvetu*, Ljubljana, 22. 9.

Andrej Perdih:

- *Výzvy budování jazykového portálu slovinštiny Franček pro žáky základních a středních škol*. Predavanje za študente izbirnega seminarja *Korpusno slovaropisje, Ústav Českého národního korpusu, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova, Praga, Češka*, 10. 5.
- *Luščenje in interpretacija specifičnih jezikovnih informacij iz sodobnih jezikovnih virov*. Delavnica na *Kongresu Lektorskega društva Slovenije 2022*, Izola, 6. 10. (soavtorica N. Ledinek).

Špela Petric Žižić:

- *Šolski slovar slovenskega jezika na portalu Franček*. Predstavitev na Lingvističnem krožku, Ljubljana, 16. 5. (soavtorica L. Godec Soršak).
- Delavnici o portalu *Franček* v okviru prireditve *Noč raziskovalcev*, Filozofska fakulteta, Ljubljana, 30. 9.
- Predstavitev Šolskega slovarja na portalu *Franček* v okviru *Dneva slovarjev*, spletni dogodek, 12. 10.

Marko Snoj

Od 4 znanstvenih in 3 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Slovenska zemljepisna imena / Geographical names in Slovenia*. Uvodno predavanje na simpoziju *23rd Meeting of the Working Group on Exonyms*, Ljubljana, 31. 8.
- *O priimku Ramovš*. Predavanje na *Ramovševem simpoziju*, Ljubljana, SAZU, 21. 9.
- *O priimku Stanonik*. Predavanje na *Simpoziju o akad. Janezu Stanoniku*, Ljubljana, SAZU, 29. 9.

Miha Sušnik:

- *Plural forms in -a of non-neuter nouns in Slovenian and other Slavic languages*. Referat na mednarodnem simpoziju *10. Skokovi etimološko-onomastički susreti*, Zagreb, Hrvaška, 11. 10.
- *Množinske oblike na -a samostalnikov nesrednjega spola v slovenščini*. Referat na mednarodnem simpoziju *4. Slovenski dialektološki posvet*, Ljubljana, 23. 9.

Matej Šekli

Od 8 znanstvenih in 8 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *O jezikovni normativnosti nenormativno*. Referat na Kongresu lektorskega društva Slovenije, Izola, 6. 10.
- *Lo sloveno nel contesto delle lingue slave: seminario all'Università degli studi di Udine, Dipartimento di lingue e letterature, comunicazione, formazione e società*, Videm, Italija, 29. 11.
- *Zur linguistischen Interpretation der neu entdeckten altslowenischen Kustoden in einer Heiligenkreuzer Handschrift aus dem 12. Jahrhundert: Vortrag am Slowenischen Institut in Wien und am Institut für Österreichkunde*, Dunaj, Avstrija, 2. 12.

Jožica Škofic

Od 4 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Interaktivni atlas slovenskih narečij (i-SLA): od ideje do nove podatkovne zbirke*. Referat na mednarodnem znanstvenem posvetu *Leksikografski postopak u različitim tipovima referentnih djela ANUBiH*, Sarajevo, Bosna in Hercegovina, dogodek v živo in na spletu, 28. 5.
- *Ramovševa Dialektološka karta slovenskega jezika in njene naslednice*. Referat na *Ramovševem simpoziju*, Ljubljana, 21. 9.
- *Ramovšev Slovenski lingvistični atlas: pred izidom SLA 3*. Referat na *4. Slovenskem dialektološkem posvetu*, Ljubljana, 22. 9.

Eva Trivunović:

- *Sources and methods for collecting and analysing phraseological units in different periods of the Slovenian literary language*. Referat na mednarodni konferenci *Linguistica e Umanistica Digitale (LinUD 2022)*, Firence, Italija, 28. 6.
- *Diahrono raziskovanje frazemov*. Referat na *Dvostranskem frazeološkem delovnem srečanju slovenskih in hrvaških frazeologov*, Ljubljana, 16. 12.

Mitja Trojar:

- *La base diachronique de la terminologie linguistique slovène*. Predavanje v okviru Laboratorija za zgodovino jezikoslovnih teorij / Histoire des théories linguistiques, Université Paris Cité, spletni dogodek, 22. 4.

Mladen Uhlak:

- *Polisemija priloga smanjenog intenziteta: slučaj slovenskog komaj i njegovih slavenskih ekvivalenata*. Vabljen predavanje v ciklu predavanj Čovjek-Jezik-Svijet, Centar za bosanski, hrvatski i srpski jezik Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, spletni dogodek, 24. 11.

Jernej Vičič:

- *iAlive: evaluation and the impact of online suicide awareness components*. Predavanje na *19. European Symposium on Suicide & Suicidal Behaviour*, København, Danska, 25. 8. (s soavtorji).

Urška Vranjek Ošlak:

- *Uporabnost Jezikovne svetovalnice pri pripravi sodobnega pravopisnega slovarja*. Referat na dogodku *Mednarodni dan slovarjev 2022*, spletni dogodek, 12. 10.
- *Neologisms in the light of the new Slovenian normative guide*. Referat na mednarodni konferenci *XX EURALEX International Congress (EURALEX 2022)*, Mannheim, Nemčija, 15. 7.

Danila Zuljan Kumar:

- *Medjezikovno posredovanje: onstran meja mojega jezika in mojega sveta*. Referat na okrogli mizi ob izdaji monografije *Saggi scelti sulla storia, sulla lingua e sulla società slovena al confine italo-sloveno*, Nova Gorica, 26. 5. (s soavtoricami).
- *Deležje in deležijski polstavek v terskem narečju slovensščine*. Referat na *4. Slovenskem dialektološkem posvetu*, Ljubljana, 23. 9.

Mojca Žagar Karer:

- *Terminologija, terminološki viri in terminološko svetovanje*. Referat na Študentskem medicinskem kongresu, Ljubljana, 2. 4.
- *Terminološka sekcija*. Predstavitev Terminološke sekcije na Ramovševem dnevu, Ljubljana, 20. 9.
- *Terminološki slovar betonskih konstrukcij*. Predstavitev slovarja v okviru dogodka *Mednarodni dan slovarjev 2022: Slovarji včeraj, danes, jutri*, spletni dogodek, 12. 10.

Andreja Žele

Od 4 znanstvenih in 3 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Upotreba prisvojnih anafora u slovenačkom: svoj ,svoj' i lastni ,vlastit, sopstven'*. Referat na konferenci *Slovenstvo i savremeni svet: čovek, jezik, kultura* (60. skup slavista Srbije), Beograd, Srbija, dogodek v živo in na spletu, 13. 1. (soavtor M. Uhlík).
- *Multistage derivatives with the verbal word-formational bases in terms of morphotactics and semantics*. Referat na kongresu *Slavic Linguistics Society*, Sapore, Japonska, spletni dogodek, 19. 9. (soavtor B. Kern).

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

Dejan Gabrovšek:

- Lexicom, Telč, Češka, 13.–17. 6.: poletna leksikografska delavnica.

Nataša Gliha Komac:

- COMEX, Strasbourg, Francija, spletni dogodek in dva dogodka v živo 15.–17. 3., 13.–15. 6. in 15.–18. 11.: 72., 73. in 74. plenarno delovno srečanje.
- COMEX, Hamburg–Saterland–Oldenburg–Hannover–Bautzen/Budyšin–Berlin, Nemčija, 27. 3. – 1. 4.: delovna skupina na terenu.
- EFNIL, Vilna, 11.–13. 10.: 19. redno letno delovno srečanje.

Nataša Jakop:

- Filozofska fakulteta Univerze v Zagrebu, 7. 11.: promocijski dogodek ob izidu zbornika *Šareni filološki stručak* v čast prof. dr. Željki Fink Arsovski.

Mateja Jemec Tomazin:

- CLARIN ERIC, Praga, 9.–12. 10.: redna letna konferenca.
- Inštitut za srbski jezik SANU, Beograd, 15.–17. 11.: svečana akademija ob 75. obletnici.

Tjaša Jakop:

- Raziskovalni pohod / Hodinar po Beneški Sloveniji, Italija, 12.–13. 9.: raziskovalno delo v okviru programa *Dediščina na obrobjih*.

Janoš Ježovnik:

- Raziskovalni pohod / Hodinar po Beneški Sloveniji, Italija, 12.–13. 9.: raziskovalno delo v okviru programa *Dediščina na obrobjih*.
- EFNIL, Vilna, 11.–13. 10.: 19. redno letno delovno srečanje.

Boris Kern:

- EURALEX, Mannheim, Nemčija, 12.–16. 7.: udeležba na konferenci.
- Banjaluka, Bosna in Hercegovina, 28.–30. 11.: delovni obisk v okviru bilateralnega projekta *Potomci slovenskih izseljencev ter ohranjanje slovenskega jezika v Bosni in Hercegovini*.

Mija Michelizza:

- EURALEX, Mannheim, Nemčija, 12.–16. 7.: udeležba na konferenci.

Andrej Perdih:

- Inštitut za češki jezik AV ČR, Slovanski inštitut AV ČR, Inštitut za češki narodni korpus Karlove Univerze, Praga, Češka, 9.–13. 5.: delovni obisk.

Jera Sitar:

- Terminology and Specialized Knowledge Representation: New Perspectives on User Needs, Reka, Hrvaška, 9.–10. 6.: udeležba na konferenci.

Marko Snoj:

- Filozofska fakulteta na Reki, Hrvaška, 30. 9.: član komisije za zagovor disertacije.

Miha Sušnik:

- Inštitut za češki jezik, Dialektološki in etimološki oddelek, Brno, Češka, 24. 5. – 1. 7.: raziskovalno delo.

Matej Šekli:

- Sapienza, Università di Roma, Rim, Italija, 1. 3. – 1. 6.: gostujoči predavatelj.

Jožica Škofic:

- Bilboko Ingeniaritza Eskola, UPV/EHU, Bilbao, Španija, 11.–15. 7.: zasedanje uredniškega odbora DIACLEU.

Mojca Žagar Karer:

- EAFT, Reka, Hrvaška, 9.–10. 6.: sestanek upravnega odbora.
- Terminology and Specialized Knowledge Representation: New Perspectives on User Needs, Reka, Hrvaška, 9. –10. 6.: udeležba na konferenci.
- Terminološki center TERM CAT, Barcelona, Španija, 29. 6. – 1. 8.: raziskovalni obisk.
- EAFT, Stockholm, Švedska, 16.–17. 10.: sestanek upravnega odbora.

NAGRADE, ODLIKOVANJA IN PRIZNANJA

N. Gliha Komac

Priznanje Zveze slovenskih kulturnih društev v Italiji za dolgoletne zasluge.

K. Kenda-Jež

Priznanje Slovenskega kulturnega središča Planika v Kanalski dolini v Italiji za predano raziskovalno delo in objave, posvečene Kanalski dolini in njenim ljudem.

A. Porenta

Modri znak ZRC SAZU (*Generacije znanosti*).

SSKJ16 (A–D)

Najvidnejši raziskovalni dosežek *Odlični v znanosti 2022* po izboru ARRS.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

The staff at the Fran Ramovš Institute of the Slovenian Language comprises fifty-one researchers; among them, as of 31 December 2022, there are seven junior researchers and four technical assistants. Their work is carried out within six sections: Lexicological Section, Orthographic Section, Terminological Section, Dialectological Section, Etymological-Onomastic Section, Section for the History of the Slovenian Language and Centre for Language Technologies Development. This is the only Slovenian institute engaged in pure research on Slovenian; its activity is primarily directed towards lexicography and production of linguistic atlases. In 2022, the Institute published the following works: (1) *Mediji in govorjena slovenščina: Zbornik s posveta (Media and Spoken Slovene: Conference Proceedings)*; (2) Danila Zuljan Kumar, *Skladnja nadiškega in briškega narečja (The Syntax of the Natisone Valley and the Brda Dialects)*; (3) Marko Snoj, *Šolski etimološki slovar slovenskega jezika 2021 (The Learner's Etymological Dictionary of Slovene, online edition)*; (4) *Šolski slovar slovenskega jezika 2021 (The School Dictionary of the Slovenian Language 2021, online edition)*; (5) *ePravopis 2021 (Slovenian Normative Guide 2021, online edition)*; (6) *Slovar slovenskega knjižnega jezika 2021 (Dictionary of the Slovenian Standard Language 2021, online edition)*; (7) *Pravopisne kategorije ePravopisa 2021 (Problem Categories of ePravopis: Slovenian Normative Guide 2022, online edition)*; (8) *Pravopis na zrnu graha (Orthography and the Pea)*; (9) Janoš Ježovnik, *Glasovne in naglasne značilnosti terskega narečja (Phonetic and Accentual Features of the Tersko Dialect)*; (10) *Davčni terminološki slovar (Terminological Dictionary of Tax Terminology)*; (11) *Jezikoslovni zapiski (Linguistic Notes) 28/1, 2*; (12) *Pravopis 8.0 – Pravila novega slovenskega pravopisa za javno razpravo: 1. del (Slovenian Normative Guide 8.0 – Rules of the New Slovenian Normative Guide Released for Public Comment: Part 1)*; (13) *Pravopis 8.0 – Pravila novega slovenskega pravopisa za javno razpravo: 2. del (Slovenian Normative Guide 8.0 – Rules of the New Slovenian Normative Guide Released for Public Comment: Part 2)*; (14) *Komentarji poglavij I–IV Pravopisa 8.0 (Comments on Chapters I–IV of the Slovenian Normative Guide 8.0)*; (15) *Slovar izgovorjav OptiLEX (OptiLEX Pronunciation Dictionary)*; (16) *Slovensko-nemško-latinski slovar po rokopisnem slovarju Hipolita Novomeškega Dictionarium trilingue (1711–1712): z listkovnim gradivom Jožeta Stabeja (Slovenian-German-Latin Dictionary based on a manuscript dictionary Dictionarium trilingue (1711–1712) by Hippolytus Rudolphswertensis: including paper slip material produced by Jože Stabej)*; (17) *Slovenski jezik / Slovene Linguistic Studies 14*; (18) *Kamnarski terminološki slovar (Terminological Dictionary of Stonemasonry)*; (19) *Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja: A–D (Dictionary of the 16th-Century Slovenian Literary Language: A–D)*, 2nd impression; (20) *eSSKJ16: Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja (Dictionary of the 16th-Century Slovenian Literary Language, online edition)*.

The work on several dictionaries, linguistic atlases and monographs continued. The interinstitutional National Commission on Orthography continued the work on modernization of orthographic rules.

The dictionary portal Fran was updated. At the end of the year, Fran included 44 dictionaries with 300.899.305 entries altogether, two volumes of the linguistic atlas, two language counselling sites, and fourteen collections. 359 questions were answered on both language counselling sites. The Fran portal functions as a digital thesaurus which contains a large majority of Slovenian lexis in its synchronic, diachronic, diastatic and diatopic perspectives, and provides several services for language users.

Inštitut za arheologijo je največja arheološka raziskovalna skupina v Sloveniji, ki združuje raziskovalce z različnih področij arheologije. Njegovo delo je usmerjeno v temeljne raziskave, katerih cilj je pridobivanje novih znanj o poselitvenih strukturah, gospodarstvu, družbenih procesih in načinu življenja ljudi, ki so med prazgodovino in srednjim vekom prebivali na območju jugovzhodnih Alp.

INŠTITUT ZA ARHEOLOGIJO

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<https://iza2.zrc-sazu.si/sl>

ZNANSTVENI SVET:

akad. prof. dr. Rajko Bratož, akad. prof. dr. Ljubinka Teržan, izr. prof. dr. Jana Horvat (predsednica), izr. prof. dr. Anton Velušček, dr. Zvezdana Modrijan, dr. Sneža Tecco Hvala, doc. dr. Borut Toškan.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: izr. prof. dr. Anton Velušček.

Znanstveni svetniki: izr. prof. dr. Jana Horvat, izr. prof. dr. Benjamin Štular (od 23. 3.), izr. prof. dr. Anton Velušček.

Višji znanstveni sodelavci: dr. Sneža Tecco Hvala, doc. dr. Borut Toškan.

Znanstveni sodelavci: doc. dr. Maja Andrič, dr. Lucija Grahek, dr. Elena Leghissa, dr. Zvezdana Modrijan, dr. Primož Pavlin, dr. Anja Ragolič, doc. dr. Brina Škvor Jernejčič, doc. dr. Tjaša Tolar, dr. Matija Turk.

Višji strokovnoraziskovalni asistentki: Mateja Belak, Andreja Dolenc Vičič.

Asistenti z doktoratom: dr. Tina Berden (od 1. 11.), doc. dr. Edisa Lozić, dr. Jernej Rihter.

Asistenti, mladi raziskovalci: Nina Caf, Taja Skrt Kristan (od 1. 10.), Lars Zver.

Samostojni strokovni delavki: Tamara Korošec, Lucija Lavrenčič.

Višji strokovni sodelavec: Tilen Podobnik.

Tajnica: Maja Jevnikar.

Tehnik: Drago Valoh.

RAZISKOVALNI PROGRAM IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Arheološke raziskave

Oznaka: P6-0064.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Anton Velušček.

Sodelavci: M. Andrič, N. Caf, L. Grahek, J. Horvat, M. Jevnikar, T. Korošec, L. Lavrenčič, E. Lozić, Z. Modrijan, P. Pavlin, T. Podobnik, A. Ragolič, J. Rihter, B. Škvor Jernejčič, B. Štular, S. Tecco Hvala, T. Tolar, B. Toškan, M. Turk, D. Valoh, A. Velušček, L. Zver.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2027.

Preučevalo se je prazgodovinske najdbe in poselitveno dinamiko ter arheološke probleme Bele krajine. Ukvarjalo se je z rimsko urbanizacijo in grobišči. Intenzivne so bile palinološke in arheobotanične raziskave. Preučevalo se je odnose med človekom in živalmi. Razvijalo se je metode arheološkega LiDAR-ja. Potekalo je posodabljanje zbirke ARKAS. Nadgrajevalo se je spletni storitvi *Zbiva in Libera*. Sodelovalo se je pri organizaciji znanstvenih srečanj in pripravi razstav.

Skupnosti mrtvih, družbe živih. Pozna bronasta doba vzhodne Slovenije

Oznaka: J6-9363.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Martina Blečič Kavur (Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije).

Vodja na ZRC SAZU: Primož Pavlin.

Sodelavci: L. Grahek, P. Pavlin, B. Toškan.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2018 – 30. 6. 2022.

Izvedena je bila analiza pojavljanja živalskih ostankov v grobovih pozne bronaste dobe v Sloveniji, rezultati so bili predstavljeni na mednarodni konferenci.

Poselitev jugovzhodnoalpskega prostora v zgodnjem srednjem veku

Oznaka: J6-9450.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Financerja: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, FWF (Fonds zur Förderung der wissenschaftlichen Forschung).

Vodja: Benjamin Štular.

Sodelavci: M. Belak, J. Rihter, B. Štular.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2018 – 31. 10. 2022.

Zaključili smo z analizami podatkov in pripravili več znanstvenih objav.

Na stiku med Alpami in Mediteranom – kontinuiteta in prelomnice

Oznaka: J6-1802.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Snežana Tecco Hvala.

Sodelavci: J. Horvat, L. Lavrenčič, Z. Modrijan, B. Štular, S. Tecco Hvala.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2019 – 30. 6. 2023.

Poselitev Posočja v arheoloških dobah: zbrani in interpretirani so bili podatki o najdbah iz starejše železne dobe, podan je bil pregled novejših odkritij na območju posoške (svetolucijske) kulturne skupine; obdelani so bili podatki za pregled poselitve v pozni antiki. Grobišče iz starejše železne dobe na Mostu na Soči: izvedene so bile preliminarne analize načina pokopa, grobnih obeležij in strukture pridatkov z vidika kvantitativnih ter kvalitativnih razlik. Gradič pri Kobaridu: dokončan je bil terenski izvid, pripravljen je bil katalog drobnih najdb, začelo se je z analizami keramičnega gradiva, opravljene so bile tudi analize stekla. Opravljena je bila arheološka topografija območja med Krnskimi jezerom in dolino Babnik v Julijskih Alpah. Izvedeno je bilo sondiranje treh arheoloških lokacij na Malem Lepoču in Velikem Lepoču pod Bogatinskimi sedlom (Julijske Alpe) iz pozne antike ter zgodnjega srednjega veka.

5000 let paše in rudarjenja v Julijskih Alpah: proučevanje jezerskih sedimentov, antropogeno preoblikovane krajine in arheoloških najdb ter rekonstrukcija vpliva klime in človeka na okolje

Oznaka: J7-1817.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Maja Andrič.

Sodelavci: M. Andrič, J. Horvat, T. Podobnik, T. Tolar, B. Toškan, D. Valoh (Inštitut za arheologijo); Špela Goričan, Aleksander Horvat (Paleontološki inštitut Ivana Rakovca).

Obdobje trajanja: 1. 7. 2019 – 30. 6. 2023.

Zaključili smo s palinološko raziskavo vrtine z Blejskega jezera. Objavljeni so bili rezultati raziskave vrtine z jezera na Planini pri jezeru. Opravljena je bila analiza železove rude z arheoloških najdišč v visokogorju nad Bohinjem (Dolga Planja, Klek, Pečana). Opravljena je bila arheozoološka analiza skromnih skupkov živalskih ostankov z nekaj visokogorskih najdišč.

Pes ali njegov gospodar? Znanstvena študija človeških ali pasjih koproilitov s kolišča na Starih gmajnah v Sloveniji

Oznaka: J7-2598.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Tjaša Tolar.

Sodelavci: M. Andrič, T. Podobnik, T. Tolar, B. Toškan, D. Valoh, A. Velušček.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2020 – 31. 10. 2023.

Analizirani so bili pasji ostanki s kolišča Resnikov prekop pri Igu. Izbrani vzorci so bili posredovani v laboratorij za izvedbo analize stabilnih izotopov.

Identifikacija kamnolomov v rimski Panoniji (GENNI)

Oznaka: J6-4609.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Edisa Lozić.

Sodelavci: M. Belak, J. Horvat, E. Lozić, T. Podobnik, B. Štular, S. Tecco Hvala.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Vzpostavili smo protokole sodelovanja in pričeli s pripravo terenskih raziskav.

Colonia Ulpia Traiana Poetovio – nastanek in razvoj mesta

Oznaka: L6-1846.

Vrsta projekta: aplikativni raziskovalni projekt.

Sofinancerja: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Mestna občina Ptuj.

Vodja: Jana Horvat.

Sodelavci: T. Berden, A. Dolenc Vičič, J. Horvat, Z. Modrijan, A. Ragolič, B. Štular, S. Tecco Hvala, T. Tolar, B. Toškan.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2019 – 30. 6. 2023.

Analizirani sta bili drobno gradivo z izkopavanj leta 2020 na Panorami in epigrafsko gradivo s Panorame. Napisana je bila knjižica *Ptujska Panorama. Legijski tabor in antično mesto*, Umetnine v žepu 25 (založnik Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta, ZRC SAZU). Pripravljena sta bila razstava in razstavni katalog *Vojna in mir. Arheološke raziskave na Panorami na Ptuj v letu 2020* (sodelovanje z Ivo Ciglar, Pokrajinski muzej Ptuj - Ormož).

Kolapijani – ljudstvo ob reki Kolpi v železni dobi

Oznaka: L6-2627.

Vrsta projekta: aplikativni raziskovalni projekt.

Sofinancerja: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Vodja: Lucija Grahek.

Sodelavci: L. Grahek, T. Podobnik, A. Ragolič, S. Tecco Hvala, T. Tolar, B. Toškan.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2023.

Marca smo sodelovali pri zaščitnih predhodnih arheoloških raziskavah na širšem območju grobišča Pezdirčeva njiva v Podzemlju. Ker so te raziskave potrdile naše ugotovitve iz preteklih izkopavanj, smo se osredotočili na poterensko obdelavo vseh zbranih podatkov, analize vzorcev in najdb ter prve terenske raziskave železnodobnega naselja na Vinici. V oktobru smo tako izkopali prvi dve testni sondi na gradišču Šlemine nad Golekom pri Vinici, ki sta pokazali, da je bilo naselje ustanovljeno že v začetku starejše železne dobe, ko je bilo prvič dobro utrjeno s kamnitim obzidjem. Del rezultatov raziskovalnega projekta je že predstavljen na novi arheološki razstavi v Belokranjskem muzeju v Metliki, kjer je poleg izbora najimenitnejših najdb iz grobišča Pezdirčeva njiva v Podzemlju na ogled tudi animirani film o razvoju železnodobnega središča na Kučarju. Zbrani so bili epigrafski in pisni viri o Kolapijanih. Analizirano je bilo arheozoološko gradivo z dveh lokacij na območju Metlike.

Poetovio – od legijskega tabora do avtonomnega mesta

Oznaka: L6-4607.

Vrsta projekta: aplikativni raziskovalni projekt.

Sofinancerja: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Mestna občina Ptuj.

Vodja: Jana Horvat.

Sodelavci: M. Belak, J. Horvat, Z. Modrijan, A. Ragolič, T. Tolar, B. Toškan.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

S Pokrajinskim muzejem Ptuj – Ormož je bil sklenjen dogovor o obdelavi drobnega gradiva z izkopavanj 1911 in 1913. Napisana so bila besedila in pripravljene slike za informativne table na Panorami na Ptuj. Analiziran je bil korpus nagrobnih spomenikov.

Dinamike izmenjave in mobilnosti na Ljubljanskem barju: Pozno bakrenodobno kolišče Špica v Ljubljani

Oznaka: Z6-3224.

Vrsta projekta: podoktorski raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Elena Leghissa.

Sodelavka: E. Leghissa.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2021 – 31. 10. 2023.

Preučeni so bili terenska dokumentacija in do sedaj pripravljena poročila. Pregledan, opisan in izrisan je bil izbor keramičnih najdb, odkritih med arheološkimi izkopavanji kolišča Špica v letih 2009 in 2010. Na podlagi tipološko-kulturološkega ovrednotenja izbora keramičnih posod smo določili manjši izbor vzorcev – poleg kolišča Špica tudi z drugih sočasnih kolišč na Ljubljanskem barju (Dežmanova kolišča pri Igu, Parte, Založnica in Dušanovo), ki so bili nato petrografsko in nedestruktivno kemijsko analizirani. V teku sta obdelava in interpretacija rezultatov analiz.

Analiza grobišča Župna cerkev v Kranju (Slovenija)

Oznaka: Z6-4608.

Vrsta projekta: podoktorski raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Jernej Rihter.

Sodelavec: J. Rihter.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2022 – 31. 10. 2024.

V okviru delovnega paketa 1, ki zajema datiranje grobov, je bil opravljen pregled grobnih celot.

Metodološka zrelost zračnega laserskega skeniranja v arheologiji – pilotni projekt

Oznaka: N6-0132.

Vrsta projekta: Raziskovalni projekt komplementarne sheme za prijave na razpise ERC.

Financer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Benjamin Štular.

Sodelavci: M. Belak, L. Lavrenčič, E. Lozić, T. Podobnik, B. Štular (Inštitut za arheologijo); Ž. Kokalj (Inštitut za antropološke in prostorske študije).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2019 – 30. 9. 2023.

Objavili smo dva metodološka prispevka pri uglednih mednarodnih založbah. En članek je bil del izbora »Odlični v znanosti 2022«, ki ga je pripravil Znanstvenoraziskovalni svet posamezne vede Agencije za raziskovalno dejavnost ARRS.

Transforming data re-use in ARCHAeology (Transformacija ponovne uporabe podatkov v arheologiji)

Oznaka: TEtrARCHs.

Vrsta projekta: nacionalni aplikativni projekt.

Sofinancer: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

Vodja: Edisa Lozić.

Sodelavci: M. Belak, E. Lozić, T. Podobnik, B. Štular.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Vzpostavili smo protokole sodelovanja in pričeli s pripravami terenskih raziskav v okviru delovnega paketa 4.

Interpretacija biotske raznovrstnosti in dediščine kolišč na Ljubljanskem barju

Oznaka: Na-kolih.

Vrsta projekta: kohezijski decentralizirani projekt – ESRR.

Sofinancer: Ministrstvo za kulturo.

Vodja: Maja Zupančič (Občina Iga).

Vodji na ZRC SAZU: Elena Leghissa, Aleš Smrekar.

Sodelavci: M. Andrič, E. Leghissa, T. Tolar, B. Toškan, A. Velušček (Inštitut za arheologijo); K. Polajnar Horvat, A. Smrekar, M. Breg Valjavec (Geografski inštitut Antona Melika).

Obdobje trajanja: 1. 7. 2019 – 15. 11. 2022.

Postavljena je bila rekonstrukcija koliščarske naselbine iz tretjega tisočletja pr. Kr. Sodelavci Inštituta za arheologijo so aktivno sodelovali pri izgradnji vasi, pripravi in postavitvi notranje opreme ter drugih eksponatov. Pripravljene in oddane so bile dokončne vsebine za razstavo v novem Interpretacijskem centru v središču Iga in na tematski poti. Pripravljena je bila idejna zasnova za arheozoološke vsebine v okviru rekonstruirane koliščarske vasi in Interpretacijskega centra na Igu. Izbrani so bili razstavnih predmeti, pripravljeni in usklajeni spremljevalni teksti, oblikovana je bila zasnova arheozoologovega raziskovalnega kotička. V začetku decembra je potekal uraden zaključek operacije Na kolih, v okviru katerega je bil možen otvoritveni ogled pripravljenih vsebin.

Advanced Research Infrastructure for Archaeological Database Networking in Europe (Napredna raziskovalna infrastruktura za arheološko mreženje podatkov v Evropi plus)

Oznaka: ARIADNEplus.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje 2020.

Sofinancer: European Union, European commission, Directorate General for Research & Innovation, Innovation Union and European Research Area, Administration and finance, Pascale CID.

Vodja: Benjamin Štular.

Sodelavci: M. Belak, J. Rihter, B. Štular.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2019 – 31. 12. 2022.

Dokončali smo integracijo podatkovnih zbirk v vseevropsko zbirko ARIADNE portalu in pilotni projekt uporabe LiDAR-skih podatkov. Objavili smo podatkovni znanstveni članek o Globokih podatkih.

An AI on-demand platform to support research excellence in Europe (AI4Europe)

Oznaka: AI4EUROPE.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje Evropa.

Sofinancer: European Union, European commission, Research Executive Agency (REA).

Vodja: Edisa Lozić.

Sodelavci: M. Belak, E. Lozić, T. Podobnik, B. Štular.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 31. 12. 2025.

Pripravili smo strategije vključevanja deležnikov in obveščanja zainteresiranih javnosti v okviru delovnega paketa 6. V okviru delovnega paketa 1 smo se udeležili začetnega sestanka v mestu Cork, R. Irska.

Saving European Archaeology from the Digital Dark Age (Reševanje evropske arheologije pred digitalnim temnim vekom)

Oznaka: SEADDA.

Vrsta projekta: drugi mednarodni projekt – COST.

Sofinancer: COST Association.

Vodja: B. Štular.

Sodelavca: E. Lozić, B. Štular.

Obdobje trajanja: 4. 3. 2019 – 3. 3. 2023.

Izvedli smo priprave na zaključne aktivnosti projekta.

Interdisciplinary Resilience through Science and Cultural Heritage Education Network (Interdisciplinarna odpornost skozi izobraževalno mrežo znanosti in kulturne dediščine)

Oznaka: IRSCHEM.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Erasmus+.

Sofinancer: European Union, European commission, Education Audiovisual and Culture Executive Agency.

Vodja: Zvezdana Modrijan.

Sodelavca: L. Lavrenčič, Z. Modrijan.

Obdobje trajanja: 1. 4. 2021 – 31. 3. 2023.

Vodili smo PR-aktivnosti (Agata Tomažič). Pripravili smo konferenco v Ljubljani (Atrij ZRC SAZU, 11.–13. 3.). Na podlagi podatkovne zbirke smo (skupaj z Univerzo v Innsbrucku) pripravili podlage za module za E-učenje. Izveden je bil sestanek v Kobaridu 25. in 26. 10.

Arheozoološke raziskave za projekt »poizkopavalna obdelava arhivov najdišč za izvedena zaščitna arheološka izkopavanja na avtocestnih odsekih in posameznih lokacijah izkopavanj, kjer poizkopavalna obdelava še ni bila izvedena«

Oznaka: Arheozoološke raziskave.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije – Center za preventivno arheologijo.

Vodja: Borut Toškan.

Sodelavci: P. Pavlin, T. Podobnik, B. Toškan, M. Turk, D. Valoh.

Obdobje trajanja: 16. 6. 2017 – 30. 6. 2023.

Analizirano je bilo gradivo z lokacij Zadruga v Pragerskem in Sušet na Krasu. Objavljeni so bili rezultati arheozooloških analiz z lokacij Draga pri Beli Cerkvi, Bela Cerkev, Rogoza, Podgorica in Zgornje Radvanje.

Makrobotanične raziskave za projekt »poizkopavalna obdelava arhivov najdišč za izvedena zaščitna arheološka izkopavanja na avtocestnih odsekih in posameznih lokacijah izkopavanj, kjer poizkopavalna obdelava še ni bila izvedena«

Oznaka: Makrobotanične raziskave.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije – Center za preventivno arheologijo.

Vodja: Tjaša Tolar.

Sodelavci: T. Korošec, P. Pavlin, T. Podobnik, A. Ragolič, T. Tolar, M. Turk, D. Valoh.

Obdobje trajanja: 16. 6. 2017 – 30. 6. 2023.

Arheobotanično obdelani sta bili najdišči Velike njive in Sušec.

Palinološke analize za projekt »poizkopavalna obdelava arhivov najdišč za izvedena zaščitna arheološka izkopavanja na avtocestnih odsekih in posameznih lokacijah izkopavanj, kjer poizkopavalna obdelava še ni bila izvedena«

Oznaka: Palinološke analize.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije – Center za preventivno arheologijo.

Vodja: Maja Andrič.

Sodelavci: M. Andrič, T. Podobnik, A. Ragolič, T. Tolar, D. Valoh.

Obdobje trajanja: 22. 6. 2017 – 30. 6. 2022.

Brez dostavljenih novih vzorcev za palinološko analizo.

Predhodne arheološke raziskave pri gradnji Zavoda za prestajanje kazni zapora Ig

Oznaka: Arheologija Ig.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Ministrstvo za pravosodje.

Vodja: Zvezdana Modrijan.

Sodelavci: Z. Modrijan, T. Podobnik, T. Tolar, B. Toškan.

Obdobje trajanja: 28. 6. 2020 – 25. 7. 2022.

Zagnana je bila arheozoološka analiza bogatega zbira živalskih ostankov.

Digitalna arheologija slovenske gradiščne pokrajine

Oznaka: BI-US/22-24-126.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Benjamin Štular.

Sodelavci: E. Lozić, J. Rihter, B. Štular.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 30. 6. 2024.

S projektnimi partnerji smo vzpostavili protokole sodelovanja in načrt znanstvenih obiskov.

Mobility and Exchange in Ljubljansko barje: non-destructive analyses of Copper age pottery of Ljubljana culture in Central Slovenia
(Mobilnost in izmenjave na Ljubljanskem barju: nedestruktivne analize bakrenodobne keramike Ljubljanske kulture v osrednji Sloveniji)

Oznaka: MELB

Vrsta projekta: Iperion HS project (Grant Agreement No. 871034).

Sofinancer: Evropska unija.

Vodja: Elena Leghissa.

Sodelavci: E. Leghissa, A. Velušček.

Obdobje trajanja: 7.–11. 11. 2022.

V okviru projekta smo pripravili izbor keramičnih najdb s sočasnih najdišč tretjega tisočletja pr. Kr. z Ljubljanskega barja in na slednjem izvedli nedestruktivne analize (Prompt Gamma activation Analysis). Projekt je potekal v sodelovanju z raziskovalci iz Madžarske, Slovenije in Italije.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI ZRC SAZU

Zgodovinski atlas slovenskih mest

Oznaka: J6-9358.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Zgodovinski inštitut Milka Kosa.

Dežela stečkov: multikulturna družbena slika srednjeveške Hercegovine

Oznaka: J6-3145.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za antropološke in prostorske študije.

Geološki nadzor pri gradnji drugega tira železniške proge Divača–Koper

Oznaka: Geološki nadzor.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Paleontološki inštitut Ivana Rakovca.

Prostorska in okoljska rekonstrukcija srednjeveške pokrajine: primer Hercegovine

Oznaka: N6-0248.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za antropološke in prostorske študije.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Tina Berden

Oznaka: MR-50577.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Jana Horvat.

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

Oddana je bila doktorska disertacija z naslovom *Navport (Vrhnika): arheološko najdišče Kočevarjev vrt*, ki je 5. 9. uspešno prestala zagovor. Raziskovalka je na inštitutu od 1. 11. zaposlena kot asistentka z doktoratom in vključena v več raziskovalnih projektov.

Nina Caf

Oznaka: MR-52014.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Maja Andrič.

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

Zaključene so bile raziskave, delo se je osredotočilo na pisanje doktorske disertacije.

Taja Skrt Kristan

Oznaka: MR-56877.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Tjaša Tolar.

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

Določen je bil okvirni plan zbiranja in analize vzorcev. Na območju Ljubljanskega barja so bile na izbranih njivah popisane rastlinske vrste in zbrani vzorci zemlje za preliminarno analizo semenske banke.

Lars Zver

Oznaka: MR-52010.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Borut Toškan.

Druga mentorica: prof. dr. Elena Bužan (Univerza na Primorskem, Fakulteta za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta.

Nadaljevala se je analiza vzorcev in zbiranje gradiva ter pisanje člankov. Prvi rezultati so bili predstavljeni na konferencah.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **M. Andrič** je članica uredniškega odbora revije *Documenta Praehistorica* ter pedagoška mentorica eni podiplomski študentki in eni mladi raziskovalki.
- **L. Grahek** je mentorirala in usmerjala delo Kristijana Husiča, arheologa – kandidata za kustosa v Belokranjskem muzeju v Metliki.
- **J. Horvat** je članica uredniških odborov revije *Arheološki vestnik* in monografskih serij *Opera Instituti Archaeologici Sloveniae*, *E-Monographiae Instituti Archaeologici Sloveniae*, mentorica eni ter somentorica dvema doktorskima študentkama.
- **E. Leghissa** je v okviru izobraževanja vodnikov po Ljubljanskem barju pripravila in izvedla predavanje ter vodstvo po lžanskih koliščih ter rekonstrukciji koliščarske vasi.
- **E. Lozić** je sodirektorica mednarodne šole terenske arheologije „*The Wolves and the Caesars: Digital Landscape Archaeology in Slovenia*“ (organizira University of Wisconsin Oshkosh, ZDA) in soorganizatorica bionalne mednarodne znanstvene konference *TRAIL 2022*.
- **Z. Modrijan** je glavna urednica revije *Arheološki vestnik* in članica *Izvršnega odbora Slovenskega arheološkega društva*.
- **A. Ragolič** je članica uredniškega odbora revije *Arheološki vestnik*, komiteja v Združenju za grško in rimsko epigrafiko (Association Internationale d'Epigraphie Grecque et Latine) in organizacijskega odbora v *Epigraphy.info*. Je soorganizatorica vsakoletnega *Grošljevega simpozija*.
- **J. Rihter** je soorganizator bionalne mednarodne znanstvene konference *TRAIL 2022*.
- **B. Škvor Jernejčič** je članica uredniškega odbora revije *Arheo, glasilo Slovenskega arheološkega društva*.
- **B. Štular** je član uredniških odborov revije *Arheološki vestnik* in monografskih serij *Opera Instituti Archaeologici Sloveniae*, *E-Monographiae Instituti Archaeologici Sloveniae*, strokovnega sveta zavoda SPARC (*Spatial archaeometry research collaborations*, CAST, University of Arkansas), strokovnega sveta zavoda *Skupina STIK* in znanstvenega nadzornega sveta Arheološkega informacijskega sistema Češke Republike (*Archeologický informační systém České republiky*). Je sodirektor mednarodne šole terenske arheologije *The Wolves and the Caesars: Digital Landscape Archaeology in Slovenia* (organizira University of Wisconsin Oshkosh, ZDA), soorganizator bionalne mednarodne znanstvene konference *TRAIL 2022* in mednarodni evalvator EU projektov *Horizon 2020*.
- **S. Tecco Hvala** je bila glavna urednica revije *Arheološki vestnik* in članica Strokovne komisije za arheološke raziskave pri Ministrstvu za kulturo RS.
- **T. Tolar** je pedagoška mentorica dvema podiplomskima študentkama in eni mladi raziskovalki.
- **B. Toškan** je član uredniškega odbora revije *Arheološki vestnik* in pedagoški somentor enemu dodiplomskemu, enemu magistrskemu, enemu doktorskemu študentu ter mentor enemu mlademu raziskovalcu.
- **A. Velušček** je član uredniškega odbora monografskih serij *Opera Instituti Archaeologici Sloveniae*, *E-Monographiae Instituti Archaeologici Sloveniae* in poljudnoznanstvene revije *SLO – slovenski zgodovinski magazin*.

RAZSTAVE:

- **Arheološko bogastvo Bele krajine**, Belokranjski muzej v Metliki, otvoritev 27. 9. (avtorica L. Grahek).
- **Vojna in mir. Arheološke raziskave na Panorami na Ptuju v letu 2020**, Pokrajinski muzej Ptuj - Ormož, 15. 12. 2022 – 28. 2. 2023 (avtorici I. Ciglar, J. Horvat).

ZNANSTVENI SESTANKI:

- *TRAIL, Training and Research in the Archaeological Interpretation of Lidar* (Izobraževanje in raziskovanje na področju arheološke interpretacije Lidarja). Mednarodni znanstveni simpozij in spremljajoče delavnice. Soorganizator ZRC SAZU, Inštitut za antropološke in prostorske študije, Postojna, 27.–29. 4.
- *Vraževerje in čarovništvo v antiki. 13. Grošljev simpozij*. Soorganizator Društvo za antične in humanistične študije, Ljubljana, 6.–8. 6.
- *Roman urbanism in the north-eastern part of regio X, in Noricum and the Pannonian provinces: towns and secondary settlements. New results and perspectives*. Znanstveni simpozij. Soorganizatorji Pokrajinski muzej Celje, Universität Klagenfurt, Abt. für Alte Geschichte, Altertumskunde und Archäologie, Österreichisches Archäologisches Institut der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Celje, 20.–22. 10.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižnica

Bibliotečno obdelan fond se je povečal za 381 novih knjižničnih enot, od tega 175 monografij in 206 zvezkov periodike. Knjižnično gradivo je bilo pridobljeno z menjavo, nakupi, darovi in obveznimi izvodi. Na dom je bilo izposojenih 115 enot gradiva.

Libera. Računalniška zbirka literature o zgodnjem srednjem veku

Obdelana je bila vsa nova literatura, vnesenih je bilo 478 novih bibliografskih enot. Zbirko uporabljajo študenti ter kolegi doma in v tujini, zaradi nezadostnega financiranja potrebne infrastrukturne dejavnosti pa sedaj zanjo v celoti skrbijo raziskovalci, kar ogroža njen obstoj. V letu 2022 smo prenovili spletni vmesnik.

ZBIVA. Zbirka zgodnesrednjeveških arheoloških podatkov za vzhodne Alpe in obrobje

V letu 2022 je potekala nadgradnja podatkovne zbirke ZBIVA, zato smo minimalno vnašali najdišča (14 novih in 13 dopoljenih enot), grobov in predmetov pa na novo sploh nismo vnašali. Zaradi priprav na prenos podatkov na novo platformo smo dodali 1532 grobov iz dodatne baze in mnogim tabelam spremenili, posodobili ali dodali nova polja.

ARKAS. Arheološki kataster Slovenije

Sproti poteka dopolnjevanje spletne zbirke arheoloških najdišč Slovenije z novimi podatki in objavljenimi viri (v letu 2022 vpisanih 175 enot); del te zbirke je tudi spletna interaktivna karta.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- **Arheološki vestnik 73**. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Katia F. Achino, Anton Velušček, **The lake-dwelling phenomenon**. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Zbirka E-Monographiae Instituti Archaeologici Sloveniae 13).
- Benjamin Štular, **Grave Orientation In The Middle Ages. A Case Study from Bled Island**. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Zbirka E-Monographiae Instituti Archaeologici Sloveniae 14).

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- Arheološki muzej Istre, Pulj, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Arheološki muzej Zagreb, Zagreb, Hrvaška: projektno sodelovanje.
- Freie Universität Berlin, Berlin, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- International Centre for Theoretical Physics, Multidisciplinary Laboratory Centre for Theoretical Physics (ICTP), Trst, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Laboratoire des Sciences du Climat et de l'Environnement (LSCE), Gif-sur-Yvette, Francija: raziskovalno sodelovanje.
- Nuclear Analysis and Radiography Department, Centre for Energy Research, Budimpešta, Madžarska: raziskovalno sodelovanje.
- Österreichisches Archäologisches Institut der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Dunaj, Avstrija: soorganizacija simpozija.
- Republički zavod za zaščito kulturno-istorijskog i prirodnog nasljeđa Republike Srpske, Banja Luka, BiH: raziskovalno in projektno sodelovanje.
- Società per la preistoria e protostoria della regione Friuli-Venezia Giulia, Videm, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Stanford University, Archaeology Centre, Stanford, Združene države Amerike: projektno sodelovanje.

- Università Ca' Foscari, Benetke, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Università degli Studi di Padova, Dipartimento dei beni culturali, Padova, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Università degli Studi di Trieste, Dipartimento di Studi Umanistici, Trst, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Universität Graz, Institut für Archäologie, Gradec, Avstrija: projektno sodelovanje.
- Universität Klagenfurt, Abt. für Alte Geschichte, Altertumskunde und Archäologie, Celovec, Avstrija: soorganizacija simpozija.
- Université de Savoie, EDYTEM, Chambéry, Francija: raziskovalno sodelovanje.
- Vienna University of Technology, Dunaj, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Dr. Monika Milosavljević, Univerzitet u Beogradu, Filozofski fakultet, Beograd, Srbija, 5.–20. 3.: projektno in raziskovalno sodelovanje.
- Dolores Matika, Sveučilište u Zadru, Zadar, Hrvaška, 24. 5. 2021 – 13. 5. 2022: Erasmus+, študijsko izpopolnjevanje, praktično usposabljanje iz arheobotanike.
- Dr. Sonja Kačar, University College Dublin, School of Archaeology, Dublin, Irska, 16. 6.: ogled mezolitskih najdb iz Viktorjevega spodmola.
- Doc. dr. Zoran Čučković, Univerzitet Clermont Auvergne, Clermont-Ferrand, Francija, 29. 11. 2022 – 30. 1. 2023: gostujoči raziskovalec v okviru programa *Mobilité internationale sortante moyenne durée pour activité de recherche, program WOW 2.0, I-Site Cap 20-25*.

PREDAVANJA IN REFERATI (IZBOR)

Maja Andrič:

- *Gospodarska zgodovina gozdov na Solčavskem in v okolici v luči pelodnega zapisa in pisnih virov ter njeni vplivi na vrstno sestavo gozdov: 12.–18. stoletje*. Referat na znanstvenem simpoziju *Gozd in človek*, Ljubljana, 16. 3. (soavtor Žiga Zwitter).
- *Cvetni prah razkriva preteklost Bele krajine*. Predavanje iz cikla predavanj *Včeraj, danes, jutri*, Dragatuš, 21. 4.
- *Holocene changes in vegetation cover and lake dynamics due to natural and human impact in the Julian Alps, Slovenia*. Referat na znanstveni konferenci *15th International Symposium on the Interactions Between Sediments and Water*, Piran, 13. 6. (s soavtorji).

Tina Berden:

- *Rimska vas na Vrhnikih*. Predavanje v organizaciji Društva Fran Govekar lg, lg, 22. 3.
- *Early Roman settlers in Nauportus (Slovenia)*. Predavanje na simpoziju *Reti adriatiche. Uomini, merci, idee*, Macerata, Italija, 24. 6.
- *Poetovio*. Predavanje na simpoziju *Roman urbanism in the north-eastern part of regio X, in Noricum and the Pannonian provinces*, Celje, 21. 10. (soavtorja J. Horvat in Branko Mušič).

Nina Caf:

- *Holocene changes in vegetation cover and lake dynamics due to natural and human impact in the Julian Alps, Slovenia*. Referat na znanstveni konferenci *15th International Symposium on the Interactions Between Sediments and Water*, Piran, 13. 6. (s soavtorji).

Lucija Grahek

Od 1 znanstvenega in 5 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Raziskave korozijskih plasti vzorcev železnodobne čelade iz Podzemlja z metodo SEM-EDS*. Predavanje na *22. strokovnem srečanju konservatorjev-restavradorjev*, Brežice, 23. 5. (s soavtorji).
- *Archaeometallurgical investigations of a Late Iron Age helmet: an interdisciplinary approach*. Predstavitve posterja na *10th Interim Meeting of the ICOM-CC Metals Working Group „METAL 2022“*, Helsinki, Finska, dogodek v živo in na spletu, 8. 9. (s soavtorji).
- *Arheološko bogastvo Bele krajine*. Vodstvi po prvem delu istoimenske razstave, Metlika, 29. 9. in 1. 10.

Jana Horvat:

- *Raziskave na Panorami na Ptujju in Arheološki park Petoviona*. Predavanje v okviru Podiplomske šole ZRC SAZU, spletni dogodek, 18. 1.
- *The Archaeological Park Poetovio (Ptuj, Slovenia)*. Predavanje na simpoziju *Reti adriatiche. Uomini, merci, idee*, Macerata, Italija, 24. 6.
- *Poetovio*. Predavanje na simpoziju *Roman urbanism in the north-eastern part of regio X, in Noricum and the Pannonian provinces*, Celje, 21. 10. (soavtorja T. Berden, Branko Mušič).

Elena Leghissa:

- *Vučedol culture in the Ljubljansko barje: new insights into the definition of the »the Late Vučedol culture«.* Predavanje na mednarodni konferenci *Vučedol/kultura: ishodište i nasljeđe: 1. međunarodna znanstvena i stručna konferencija o vučedolskoj kulturi*, Vukovar, 8.–9. 12.

Edisa Lozić:

- *Airborne lidar data processing in the context of contemporary landscape archaeology.* Referat na znanstveni konferenci *Training and Research in the Archaeological Interpretation of Lidar*, Postojna, 27. 4. (soavtor B. Štular).
- *Landscape archaeology in the digital age.* Gostujoče predavanje dodiplomskim študentom modula „Anthro 362/562: Field Work in Archaeology“, University of Wisconsin Oshkosh, Department of Anthropology, Global Religions, and Cultures, Oshkosh, Združene države Amerike, 10. 6.
- *LiDAR in archaeology: archaeological interpretation in practice.* Gostujoče predavanje dodiplomskim študentom modula „Anthro 394: Field Experience - Digital Archaeology“, University of Wisconsin Oshkosh, Department of Anthropology, Global Religions, and Cultures, Oshkosh, Združene države Amerike, 10. 6.

Anja Ragolič

Od 3 znanstvenih in 1 strokovnega predavanja izpostavljam:

- *Trade and crafts in the epigraphic sources on the outskirts of the south-eastern Alps.* Predavanje na znanstveni konferenci *RAC/TRAC*, Split, Hrvaška, 7. 4.
- *Crossing the border to the afterlife – some new insights on the inscriptions of medieval stečki.* Predavanje na znanstveni konferenci *IMC*, spletni dogodek, 5. 7.
- *Mithraism in Poetovio: old data, new findings.* Predavanje na mednarodnem simpoziju *Contextualizing „Oriental“ cults: new lights on the evidence between the Danube and the Adriatic*, Zagreb, Hrvaška, 15. 9.

Jernej Rihter

Od 3 znanstvenih in 1 strokovnega predavanja izpostavljam:

- *Managing the archaeological data for a very large (Early-)Medieval cemetery: case study Župna Cerkev Kranj (Slovenia).* Predavanje v okviru Doctoral School of Archaeology: Cycle of Interdisciplinary Lectures na University of South Bohemia České Budějovice - Faculty of Arts, spletni dogodek, 7. 4.
- *Current state of research on the (Early-)Medieval Cemetery Župna Cerkev in Kranj (Slovenia) and further research.* Predavanje na mednarodnem posvetovanju *MERC, Medieval Europe Research Community „Postgraduate and Early Career Conference in Medieval Archaeology“*, Praga, Češka, 11. 5.
- *The last Early Medieval and first High Medieval burials with grave goods from the Župna Cerkev in Kranj Cemetery (Slovenia) in the light of stratigraphy and material culture.* Predavanje na mednarodnem posvetovanju *Power in Numbers: The Role of the Rural Population in Christianisation and State Formation II*, Praga, Češka, 12. 5.

Brina Škvor Jernejčič:

- *Networks and mobility at the beginning of the Late Bronze Age. New perspectives from the south-eastern Alpine Region (Slovenia).* Predavanje za doktorske študente Univerze v Plznu in Univerze v Českih Budějovicah, spletni dogodek, 14. 4.

Benjamin Štular:

- *Airborne lidar data processing in the context of contemporary landscape archaeology.* Referat na znanstveni konferenci *Training and Research in the Archaeological Interpretation of Lidar*, Postojna, 27. 4. (soavtorica E. Lozić).
- *LiDAR in archaeology: methods.* Gostujoče predavanje dodiplomskim študentom modula „Anthro 394: Field Experience - Digital Archaeology“, University of Wisconsin Oshkosh, Department of Anthropology, Global Religions, and Cultures, Oshkosh, Združene države Amerike, 10. 6.
- *Late Antique to Medieval Period in Slovenia.* Gostujoče predavanje dodiplomskim študentom modula „Anthro 362/562: Field Work in Archaeology“, University of Wisconsin Oshkosh, Department of Anthropology, Global Religions, and Cultures, Oshkosh, Združene države Amerike, 16. 6.

Tjaša Tolar:

- *Arheobotanika: veda, ki preučuje rastlinstvo v preteklosti.* Predavanje na *Botaničnih večerih*, spletni dogodek, 10. 1.
- *Archaeological site Cove of Bijeca 2015–2019, Istria (Croatia).* Predstavitev posterja na letnem posvetovanju *Deutsche Gesellschaft zur Förderung der Unterwasserarchäologie – DEGUWA Poseidon's Realm XXVII „Maritime Landscapes“*, Pulj, Hrvaška, 19. 5. (v soavtorstvu z Dolores Matika in Ido Koncani Uhač).
- *An inter-laboratory sieving test with waterlogged samples: how comparable are our results?* Predstavitev posterja na *19th Conference of the International Workgroup for Palaeoethnobotany – IWGP 2022*, České Budějovice, Češka, 15. 6. (s soavtorji).

Borut Toškan

Od 4 znanstvenih in 2 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Well buried mystery: re-deposited skeleton in the Roman period burial grounds at Kozolec in Ljubljana, Slovenia*. Predavanje na znanstveni konferenci RAC – TRAC 2020: Theoretical Roman Archaeology Conference, Split, Hrvaška, 7. 4. (s soavtorji).
- *Philogeny of Late Pleistocene and Holocene Bison from Slovenia and Hungary*. Predavanje na znanstveni konferenci 14. hrvatski biološki kongres, Pulj, Hrvaška, 13. 10. (s soavtorji).
- *Zgodovinska prisotnost alpskega kozoroga v Alpah in Sloveniji*. Predavanje na strokovnem posvetovanju *Alpski kozorog v Sloveniji včeraj, danes, jutri*, Bled, 19. 10.

Matija Turk:

- *Parska golobina in paleolitske raziskave na obrobju Pivške kotline*. Predavanje v organizaciji Zavoda za turizem Pivka, Pivka, 10. 3.
- *Archaeological treasures of Slovenia*. Predavanje na *International Biannual Meeting of the Mediterranean Society of Otolology and Audiology (MSOA 2020)*, Ljubljana, 24. 3.
- *Sledovi kamenodobnega človeka na Kamniškem*, predavanje v ciklu *Muzejski večeri*, Kamnik, 26. 10.

Lars Zver:

- *Archaeogenetic analysis of bison remains from Andrejina jama*. Predstavitev postra na *III. Doktorski Dan Bi(o)znanosti?*, Ljubljana, 7. 6. (s soavtorji).
- *Philogeny of Late Pleistocene and Holocene Bison from Slovenia and Hungary*. Predavanje na znanstveni konferenci 14. hrvatski biološki kongres, Pulj, Hrvaška, 13. 10. (s soavtorji).

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

Tina Berden:

- Šibenik, Hrvaška, 8. 11.: ogled arheoloških najdišč Šibenika.

Jana Horvat:

- Urbisaglia, Macerata, Italija, 11.–12. 4.: ogled arheološkega parka in sestanek s partnerji projekta Transfer.
- Omišalj, Hrvaška, 11.–14. 10.: ogled arheološkega parka Omišalj na Hvaru.
- Šibenik, Hrvaška, 8. 11.: ogled arheoloških najdišč Šibenika.

Anja Ragolič:

- Urbisaglia, Macerata, Italija, 11.–12. 4.: ogled arheološkega parka in sestanek s partnerji projekta Transfer.
- Omišalj, Hrvaška, 11.–14. 10.: ogled arheološkega parka Omišalj na Hvaru.
- Šibenik, Hrvaška, 8. 11.: ogled arheoloških najdišč Šibenika.

Tjaša Tolar:

- Austrian Archaeological Institute (OeAI) of the Austrian Academy of Sciences (OeAW), Dunaj, Avstrija, 22.–26. 4.: obisk v okviru projekta J7-2598.
- Integrative Prähistorische und Naturwissenschaftliche Archäologie (IPNA) – Archäobotanische Arbeitsgruppen, Universität Basel – Departement Umweltwissenschaften, Basel, 2.–6. 5.: udeležba na mednarodni delavnici *Towards a standardized methodology for archaeobotanical research in wetland sites*.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA

Programsko orodje OLiT: prostodostopno orodje za procesiranje LiDAR-skih podatkov in spremljajoči članek *Airborne LiDAR Point Cloud Processing for archaeology: Pipeline and QGIS Toolbox* (B. Štular in E. Lozić s soavtorjem) je bil izbran med najvidnejše raziskovalne dosežke v letu 2022 v okviru nacionalnega dogodka *Dan ARRS 2022: Podpiramo odličnost*.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

The Institute of Archaeology is the largest archaeological research group in Slovenia. In 2022 it includes 20 researchers from various fields of archaeology and seven specialist and technical assistants.

Our research activities include studies within the research programme and 28 individual research projects. The *Archaeological research* programme focuses on basic research and aims to study the development of man and society in the southeastern Alpine region since the oldest archaeological periods. It encompasses a very wide range of different activities, including the introduction and testing of new research methods, the development of databases and informatics systems, and new discoveries that will help us better understand archaeological settlement patterns, economics, social processes, and the general way of life of people in the southeastern Alpine region from prehistory to the early Middle Ages.

In 2022, our researchers worked on several projects, including *An AI on-demand platform to support research excellence in Europe*, *Analysis of the Cemetery Župna Cerkev in Kranj (Slovenia)*, *Digital Archaeology of a Slovenian Hillfort Landscape*, *Identifying quarries in the Roman Pannonia*, *Mobility and Exchange in Ljubljanska barje: non-destructive analyses of Copper age pottery of Ljubljana culture in Central Slovenia*, *Poetovio - from legionary fortress to autonomous town* and *Transforming data re-use in ARCHAeology*.

The Institute has a large library (about 61,000 objects) and the following databases (digital and paper): *ARKAS (Archaeological Cadastre of Slovenia)*, *LIBERA (Digitised Database of Early Mediaeval Literature)* and *ZBIVA (Early Mediaeval Archaeological Database for Eastern Alps and Hinterland)*.

The Institute publishes the annual journal *Arheološki vestnik* and two monograph series: *Opera Instituti Archaeologici Sloveniae (OIAS)* and *E-Monographiae Instituti Archaeologici Sloveniae (E- MIAS)*. The complete bibliography of the researchers of the Institute of Archaeology is available in the online bibliographic system COBISS.

The Institute maintains extensive international cooperation with numerous research institutions. In 2022, Institute researchers collaborated with 17 different research institutions from eight countries.

Our researchers participate in undergraduate and postgraduate teaching programmes at the University of Ljubljana, the University of Primorska and the Postgraduate School ZRC SAZU.

The OLIT software tool: a freely available tool for LiDAR data processing and the related paper *Airborne LiDAR Point Cloud Processing for archaeology: Pipeline and QGIS Toolbox* by B. Štular and E. Lozić with co-author was selected as one of the most outstanding research achievements of 2022 in the national event ARRS Day 2022: Supporting Excellence.

Sodelavke in sodelavci inštituta se ukvarjajo z raziskovanjem slovenske zgodovine od zgodnjega srednjega veka do konca prve svetovne vojne. Temeljna področja raziskovanja so: kritične objave virov, historična topografija in kolonizacija, zgodovina plemstva, identitet in (ob)mejnih prostorov, zgodovina zdravstva in bolezni, diplomatska zgodovina, zgodovinska biografika in historiografija ter prva svetovna vojna.

ZGODOVINSKI INŠTITUT MILKA KOSA

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<https://zimk.zrc-sazu.si/sl>

ZNANSTVENI SVET:

akad. prof. dr. Rajko Bratož, izr. član SAZU prof. dr. Peter Vodopivec, dr. Matjaž Bizjak, prof. dr. Boris Golec (podpredsednik), dr. Katarina Keber, dr. Miha Preinfalk (predsednik), izr. prof. dr. Petra Svoljšak.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: izr. prof. dr. Petra Svoljšak.

Namestnik predstojnice: dr. Miha Preinfalk.

Znanstveni svetniki: prof. dr. Boris Golec, dr. Dušan Kos, prof. dr. Andrej Rahten, izr. prof. dr. Petra Svoljšak.

Višji znanstveni sodelavci: dr. Matjaž Bizjak, dr. Katarina Keber, doc. dr. Miha Kosi, dr. Miha Preinfalk.

Znanstveni sodelavci: doc. dr. Gregor Antoličič, dr. Vanja Kočevar, pridr. prof. dr. Neva Makuc, dr. Miha Seručnik.

Asistenta z doktoratom: dr. Matjaž Grahornik, dr. Vojko Pavlin.

Asistenta, mlada raziskovalca: Jaka Banfi, Jaroš Krivec.

Področna podsekretarka: mag. Barbara Šterbenc Svetina.

Višja strokovna sodelavka: dr. Petra Kolenc (ZRC SAZU, Raziskovalna postaja v Novi Gorici).

RAZISKOVALNI PROGRAM IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Temeljne raziskave slovenske kulturne preteklosti

Oznaka: P6-0052.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Miha Preinfalk.

Sodelavci: J. Banfi, M. Bizjak, B. Golec, M. Grahornik, K. Keber, M. Kosi, J. Krivec, N. Makuc, M. Preinfalk, M. Seručnik, B. Šterbenc Svetina, P. Svoljšak.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2027.

Spletna stran: <https://zimk.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/temeljne-raziskave-slovenske-kulturne-preteklosti>.

Nadaljevalo se je delo na Centralni kartoteki srednjeveških listin, izvedene so bile arhivske raziskave v tujih arhivih, ki postopno dopolnjujejo korpus z novo evidentiranimi viri, obenem je potekalo delo na informatizaciji zbirke dr. Boža Otorepca. Nadaljevale so se tudi genealoške raziskave plemstva na Slovenskem, katerih rezultat je kritična objava vira in monografija. Objavljena je bila tudi elektronska monografija (kritična izdaja vira) o najstarejši oklicni knjigi v slovenščini iz srede 18. stoletja. Nadaljevalo se je raziskovanje tematik v zvezi z zdravstveno-socialnimi razmerami v 19. in na začetku 20. stoletja (zgodovina epidemij in cepljenja) ter v zvezi z begunstvom in državnim nasiljem med 1. svetovno vojno. Potekalo je tudi intenzivno historično-geografsko-kartografsko delo na zgodovinskem atlasu Ljubljane.

Zgodovinski atlas slovenskih mest

Oznaka: J6-9358.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Mihael Kosi.

Sodelavci: B. Golec, V. Kočevar, M. Kosi, M. Preinfalk (Zgodovinski inštitut Milka Kosa); G. Pobežin (Inštitut za kulturno zgodovino); J. Fridl (Geografski inštitut Antona Melika); B. Štular (Inštitut za arheologijo).

Obdobje trajanja: 1. 7. 2018 – 30. 6. 2022.

Spletna stran: <https://zimk.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/zgodovinski-atlas-slovenskih-mest-0>.

Zaključen je bil projekt priprave zgodovinskega atlasa mesta Ljubljane. Po smernicah Mednarodne komisije za zgodovino mest so bile v GIS izdelane kartografske predloge (merilo 1 : 4000) za tiskano izdajo atlasa in načrtovano digitalno verzijo. Časovni preseki ok. leta 1500, 1770, 1840 in po potresu 1895 prikazujejo tako rekonstrukcijo urbanega areala kot posestno ter funkcijsko strukturo mesta. Več manjših kart dodatno rekonstruirajo nekatere mestne predele, ki so do danes temeljito spremenili svojo nekdanjo podobo. Narejen je bil pregleden uvodni esej o zgodovini mesta ter pripravljen leksikon pomembnejših objektov, ki predstavlja historiate njihovega gradbenega razvoja in lastništva (več kot 350 objektov do začetka 20. stoletja). V projektu so sodelovali tudi sodelavci Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Postimperialne tranzicije in transformacije iz lokalne perspektive: slovenska mejna območja med dvojno monarhijo in nacionalnimi državami (1918–1923)

Oznaka: J6-1801.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Jernej Kosi (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Petra Svoljšak.

Sodelavci: K. Keber, A. Rahten, P. Svoljšak.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2019 – 30. 6. 2023.

Spletna stran:

<https://www.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/postimperialne-tranzicije-in-transformacije-iz-lokalne-perspektive-slovenska>.

Zbrano je bilo gradivo za pripravo raziskave o življenju na zasedenem primorskem ozemlju po 1. svetovni vojni in opravljena raziskava za knjigo o slovenskih pogledih na habsburško dinastijo v postimperialni dobi.

Kulturni in zgodovinski vidik staranja: izkušnje, reprezentacije, identitete

Oznaka: J6-2572.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Urška Bratož (Znanstveno-raziskovalno središče Koper).

Vodja na ZRC SAZU: Katarina Keber.

Sodelavci: K. Keber.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2023.

Spletna stran:

<https://www.zrs-kp.si/index.php/research/kulturnozgodovinski-vidiki-staranja/#1524471829769-1b150e93-628c>.

Opravljen je bil izpis umrlih starostnikov iz mrliške knjige ljubljanske župnije sv. Peter za tri petletna obdobja 19. stoletja.

Latinske in nemške kronike na Slovenskem

Oznaka: J7-2604.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Matej Hriberšek (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Miha Preinfalk.

Sodelavci: B. Golec, M. Grahornik, V. Pavlin, M. Preinfalk (Zgodovinski inštitut Milka Kosa); M. Deželak Trojar,

M. Ogrin, L. Vidmar (Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede); G. Pobežin (Inštitut za kulturno zgodovino).

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2023.

Spletna stran: <https://www.ff.uni-lj.si/latinske-nemske-kronike-na-slovenskem>.

Po dokončani transkripciji celotnega korpusa pisem Franca Franza baronu Erbergu je bil dokončan imenski indeks, zaključeni so bili tudi prevodi pisem za leto 1836. Pri latinski kroniki frančiškanskega pisca, provincialnega knjižničarja in arhivarja Mavra Fajdige (1734–1790), ohranjeni v rokopisu, je bila končana jezikovna interpretacija, potekale so priprave za njeno kritično izdajo. Raziskane so bile tudi druge kronike, zlasti jezuitske in kronikalni zapis Žige Skerpina.

Ambicije, karierizem, pohlep, prevare: socialno-materialne strategije, prakse in komunikacija družbenih elit na Slovenskem v zgodnjem novem veku

Oznaka: J6-2575.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Dušan Kos.

Sodelavci: B. Golec, K. Keber, V. Kočevar, D. Kos, M. Preinfalk.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2023.

Spletna stran: <https://zimk.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/ambicije-karierizem-pohlep-prevare-socialno-materialne-strategije-prakse-in>.

Raziskovalna skupina je preučila nekatere tipične oblike komunikacij in družinskih/skupinskih strategij ter praks pri iskanju socialnega in materialnega preživetja elit na Slovenskem med 15. in 19. stoletjem. Rezultat sta bili dve izdani monografiji, dva znanstvena članka in dva prispevka na znanstvenih konferencah. V projektu sodeluje tudi dr. Dragica Čeč (Znanstveno-raziskovalno središče Koper).

Epidemije in zdravstvo v interakciji. Epidemije kot javnozdravstveni problem v slovenskem prostoru od epidemij kuge do 20. stoletja

Oznaka: J6-3122.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Katarina Keber.

Sodelavci: B. Golec, M. Grahornik, K. Keber, V. Kočevar, M. Kosi, J. Krivec (Zgodovinski inštitut Milka Kosa);

M. Oter Gorenčič (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Spletna stran: <https://zimk.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/epidemije-in-zdravstvo-v-interakciji-epidemije-kot-javnozdravstveni-problem-v>.

Člani projektne skupine so opravili arhivske raziskave o novoveških epidemijah, špitalih v srednjem veku in zgodnjem uvajanju nove medicinske prakse – cepljenja. Oddanih in sprejetih v objavo je bilo pet člankov, dva prispevka sta bila predstavljena na tujih znanstvenih konferencah. V projektu sodeluje tudi dr. Urška Bratož (Znanstveno-raziskovalno središče Koper).

Toponomastična dediščina Primorske

Oznaka: L7-9424.

Vrsta projekta: aplikativni raziskovalni projekt.

Sofinancerja: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Vodja: Matjaž Bizjak.

Sodelavci: M. Bizjak, N. Makuc, M. Seručnik, M. Kosi.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2018 – 30. 6. 2022.

Spletna stran: <https://zimk.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/toponomasticna-dediscina-primorske>.

Člani projektne skupine so opravili še zadnje arhivske raziskave (Innsbruck) in dopolnitve podatkovne baze. Objavljena je bila elektronska knjiga *Historična topografija Primorske (do leta 1500)*, na spletni aplikaciji pa so bili opravljeni še zadnja testiranja in popravki. V projektu so sodelovali tudi dr. Tome Eftimov, dr. Peter Korošec in dr. Jurij Šilc (vsi Inštitut Jožef Stefan).

Historična topografija Posavinja in Posotelja

Oznaka: L6-4604.

Vrsta projekta: aplikativni raziskovalni projekt.

Sofinancerja: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Vodja: Matjaž Bizjak.

Sodelavci: M. Bizjak, M. Kosi, N. Makuc, M. Seručnik.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Spletna stran: <https://zimk.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/historicna-topografija-posavinja-in-posotelja>.

Opravljena je bila digitalizacija *Historične topografije Slovenske Štajerske* Pavla Blaznika in iz nje izločena vsebina, ki se ne nanaša na Posotelje in Posavinje. Besedilna datoteka je bila kolacionirana s tiskanim originalom. Člani projektne skupine so pričeli z delom na sistemskih in vsebinskih dopolnitvah ter popravkih. V projektu sodeluje tudi dr. Peter Korošec (Inštitut Jožef Stefan).

Pozabljene žrtve prve svetovne vojne – vdove, sirote in vojni invalidi

Oznaka: Z6-2662.

Vrsta projekta: podoktorski raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Gregor Antoličič.

Sodelavci: G. Antoličič.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 30. 4. 2023.

Spletna stran:

<https://zimk.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/pozabljene-zrtve-prve-svetovne-vojne-vdove-sirote-in-vojni-invalidi>.

V začetku leta se je nadaljevalo temeljno raziskovalno delo v domačih in tujih arhivih. Na tej podlagi se je jeseni začela priprava razstave, ki bo predvidoma odprta v Muzeju narodne osvoboditve Maribor v marcu 2023.

Zapuščinski inventarji družbenih elit na Štajerskem v zgodnjem novem veku

Oznaka: Z6-4606.

Vrsta projekta: podoktorski raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Matjaž Grahornik.

Sodelavci: M. Grahornik.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2022 – 31. 10. 2024.

Spletna stran:

<https://zimk.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/zapuscinski-inventarji-druzbenih-elit-na-stajerskem-v-zgodnjem-novem-veku>.

V prvi fazi je bil opravljen sistematičen pregled fonda deželna pravda (Landrecht) v Deželnem arhivu v Gradcu (Steiermärkisches Landesarchiv).

Zahodna narodnostna meja v luči sprememb časa

Oznaka: Zahodna meja.

Vrsta projekta: nacionalni aplikativni projekt.

Sofinancer: Mestna občina Nova Gorica.

Vodja: Jasna Fakin Bajec.

Sodelavci: P. Kolenc, N. Makuc, Š. Ledinek Lozej, P. Testen Koren, V. Pavlin.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2021 – 31. 12. 2022.

Projekt vključuje različne raziskovalne aktivnosti s področja zgodovinskih, jezikoslovnih, etnoloških in antropoloških tem v zahodnem slovenskem prostoru. Posebna pozornost je namenjena tudi vodenju in urejanju specializirane domoznanske ter Tumove knjižnice, digitalizaciji in metapodatkovnemu popisu Tumove pisemske zapuščine ter raziskavam, ki gradivo črpajo iz omenjenih knjižničnih baz. V okviru projekta je izšla 19. št. *Izvestja Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*. Izdana je bila znanstvena monografija *Saggi scelti sulla storia, sulla lingua e sulla società slovena al confine italo-sloveno*.

The Walk of Peace from the Alps to the Adriatic, Heritage of the First World War/Trajnostni razvoj dediščine prve svetovne vojne med Alpami in Jadranom

Oznaka: WALKofPEACE.

Vrsta projekta: EU decentralizirani projekt – Interreg Italija-Slovenija.

Sofinancerja: Regione autonoma Friuli Venezia Giulia, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja: Petra Svoljšak.

Sodelavci: P. Kolenc, P. Svoljšak.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2018 – 30. 6. 2022.

Spletna stran:

<https://zimk.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/walkofpeace-trajnostni-razvoj-dediscine-prve-svetovne-vojne-med-alpami>.

Pripravljena je bila spletna dvojezična e-razstava *Tu je vse končano, vse v razvalinah: obnova Primorske po prvi svetovni vojni* (https://zimk.zrc-sazu.si/sites/default/files/RAZSTAVA_OBNOVA_SLOV_LAHKA_POP.pdf) = *Qui e tutto in rovina: la ricostruzione del Litorale dopo Prima guerra mondiale* (https://zimk.zrc-sazu.si/sites/default/files/RAZSTAVA_OBNOVA_ITAL_POP.pdf). Postavljena je bila spletna baza podatkov o pokopanih na vojaških pokopališčih v Posočju.

Europe's Last Peasant War: Violence and Revolution in Austria-Hungary and its Successors, 1917-1945

Oznaka: PEASANTWAR.

Vrsta projekta: mednarodni tržni projekt.

Naročnik: UK Research and Innovation.

Vodja: Petra Svoljšak.

Sodelavci: P. Svoljšak.

Obdobje trajanja: 1. 2. 2021 – 30. 9. 2023.

Spletna stran:

<https://zimk.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/zadnja-kmecka-vojna-v-evropi-nasilje-in-revolucija-v-avstro-ogrski-in-njenih>.

Pripravljena je bila večjezična razstava *Europe's Last Peasant War: Violence and Revolution in Austria-Hungary and its Successors, 1914-1950*, ki je bila odprta v Muzeju narodne osvoboditve Maribor, Gradskem muzeju Varaždin (Hrvaška) in Záhorské múzeum v Skalici (Slovaška).

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI ZRC SAZU

PODOBA – BESEDA – ZNANJE.

Življenje idej v prostoru med vzhodnimi Alpami in Severnim Jadranom 1400–1800

Oznaka: P6-0437.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta.

Umetnina kot odsev znanja in povezovanja. Pomen izobrazbe in družbene vpetosti umetnikov in naročnikov v poznem srednjem in zgodnjem novem veku

Oznaka: J6-9439.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta.

Pritok glasbenikov na Slovensko v dolgem 19. stoletju – njihov vpliv in integracija

Oznaka: J6-9386.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Muzikološki inštitut.

Umetnost v času zatona plemstva: transformacije, translokacije in reinterpretacije

Oznaka: J6-1810.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta.

Meščanstvo kot umetnostni naročnik na Kranjskem in Štajerskem v 19. in prvi polovici 20. stoletja

Oznaka: J6-3136.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta.

Umetnostna dediščina grofov Celjskih

Oznaka: J6-4622.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta.

Materinstvo in reproduktivna politika v 19. in 20. stoletju

Oznaka: J6-4602.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za kulturno zgodovino.

Collaborative solutions for a heritage & consumer sensitive relocalization of sustainable, circular, and innovative Alpine textile value chains

Oznaka: AlpTextyles.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko narodopisje.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Jaka Banfi

Oznaka: MR-53499.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Miha Kosi.

Drugi mentor: Peter Štih (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Nadaljevalo se je delo pri doktorski disertaciji in razpravah ter transkripciji arhivskega gradiva. Objavljena sta bila znanstvena razprava in pregledni znanstveni članek.

Jaroš Krivec

Oznaka: MR-55888.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mlademu raziskovalcu: Katarina Keber.

Druga mentorica: Irena Selišnik (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Zbrana je bila relevantna strokovna literatura in nekateri relevantni viri, na katerih bo temeljila disertacija. Izdelana je bila dispozicija doktorske disertacije in opravljene so bile vse obveznosti za napredovanje v višji letnik doktorskega študija.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **G. Antoličič** je član Koordinacijskega odbora za raziskovanje diplomatske zgodovine (KORDZ) in uredniškega odbora zbirke *Studia Diplomatica Slovenica*. Je član uredniškega odbora revije *Zgodovina v šoli*. Pri Cankarjevi založbi je izdal knjigo *Maksimilijan: cesar po Napoleonovi milosti* in uredil knjigo *Karel I.: zadnji slovenski cesar*. Uredil je knjigo *Kongres po kongresu: ob 200-letnici ljubljanskega kongresa*, ki je izšla v soizdajateljstvu s Slovensko matico.
- **M. Bizjak** je član Založniškega sveta ZRC in uredniškega odbora elektronske zbirke *SHT – Slovenska historična topografija*.
- **B. Golec** je član naslednjih uredniških odborov/svetov: knjižnih zbirk *Thesaurus memoriae* (serije: *Dissertationes, Fontes, Opuscula*) in *Biblioteka – Bibliotheka* (SAZU), mednarodne znanstvene revije *Ekonomika i ekohistorija* in revije *Podravina, Časopisa za multidisciplinarna istraživanja* ter tudi revij *Šolska kronika* in *Arhivi*. Je član mednarodne Komisije za zgodovino in kulturo Nemcev v jugovzhodni Evropi (Kommission für die Geschichte und Kultur der Deutschen in Südosteuropa). Je podpredsednik Slovenskega društva za preučevanje 18. stoletja, vključenega v mednarodno združenje International Society for Eighteenth-Century Studies, predsednik nadzornega odbora Slovenskega zgodovinskega društva za novejšo in sodobno zgodovino. Je predsednik strokovne komisije za arhivsko dejavnost pri Ministrstvu za kulturo RS in kooptirani član vodstva Združenja za preučevanje 18. stoletja v jugovzhodni Evropi (Gesellschaft zur Erforschung des 18. Jahrhunderts im südöstlichen Europa).
- **M. Grahornik** je sodeloval s Pokrajinskim arhivom Maribor pri izdaji in predstavitvi 49. zvezka *Gradiva za zgodovino Maribora*.

- **K. Keber** je sokoordinatorica Historičnega seminarja ZRC SAZU in članica uredniških odborov: revije *Kronika*, *Historičnega seminarja*, knjižne zbirke *Thesaurus memoriae* (serije: *Dissertationes*, *Fontes*, *Opuscula*) ter urednica knjižne zbirke *Obzorja Koroške*, ki jo izdaja Zgodovinsko društvo za Koroško. Je članica Arhivske komisije Vlade RS in terminološka svetovalka za področje zgodovine pri slovarskih sestavkih v *e-SSKJ*. Je članica avstrijskega Združenja za socialno zgodovino medicine (Verein für Sozialgeschichte der Medizin). Je somentorica dvema doktorskima študentoma s področja zgodovine.
- **V. Kočever** je član izvršilnega odbora Slovenskega društva za preučevanje 18. stoletja in urednik znanstvene monografije *Kolektivne identitete skozi prizmo zgodovine dolgega trajanja: Slovenski pogledi*.
- **P. Kolenc** je urednica *Izvestja Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici* in članica uredniškega odbora *Goriškega letnika: zbornika Goriškega muzeja*, od leta 2022 z A. Serec Hodžar soureja Poročilo o delu ZRC SAZU. V letu 2022 je souredila publikacijo *S ciljem olepševati mesto/Nova Gorica na časovnem traku 1947–2022*, z D. Zuljan Kumar pa souredila publikacijo *Saggi scelti sulla storia, sulla lingua e sulla società slovena al confine italo-sloveno*. Strokovno sodeluje z društvi na Trnovsko-Banjški planoti, kjer vodi sekcijo za kulturo, v okviru katere nastaja knjižna zbirka *Besede s Planote*.
- **D. Kos** je član ustanove Institut für Österreichische Geschichtsforschung, Universität Wien, Dunaj, Avstrija.
- **M. Kosi** je slovenski predstavnik pri Mednarodni komisiji za zgodovino mest (Commission Internationale pour l'Histoire des Villes) in član delovne skupine za zgodovinske atlase mest (Atlas Working Group). Je član Mednarodne zgodovinske komisije za preučevanje Nemškega viteškega reda (Internationale Historische Kommission zur Erforschung des Deutschen Ordens) ter Zveze za proučevanje križarskih vojn in latinskega vzhoda (Society for the Study of the Crusades and the Latin East). Je član naslednjih uredniških odborov: knjižne zbirke *Thesaurus memoriae* (serije: *Dissertationes*, *Fontes*, *Opuscula*), revije *Kronika* in knjižne zbirke *Castellologica Slovenica* ter sourednik elektronske zbirke *SHT – Slovenska historična topografija*. Je somentor dvema doktorskima študentoma s področja arheologije.
- **N. Makuc** je članica Znanstvenega sveta študijskega programa Humanistika 3. stopnje na Fakulteti za humanistiko Univerze v Novi Gorici, dopisna članica Istituto Pio Paschini (Videm, Italija) in redna članica Istituto per gli Incontri Culturali Mitteleuropei – ICM (Gorica, Italija). Je tudi članica uredniškega odbora revije *Goriški letnik: zbornik Goriškega muzeja*.
- **V. Pavlin** je član Istituto di storia sociale e religiosa (ISSR, Gorica, Italija).
- **M. Preinfalk** je odgovorni urednik znanstvene revije *Kronika* in sourednik zbirke *Castellologica Slovenica*. Je član izvršnega odbora Slovenskega društva za preučevanje 18. stoletja in urednik društvenega *Biltena*, član Koordinacijskega odbora za raziskovanje diplomatske zgodovine (KORDZ) ter uredništva serije *Personae* zbirke *Studia diplomatica Slovenica* in *Viri: gradivo za materialno kulturo Slovencev* (publikacija Narodnega muzeja Slovenije). V letu 2022 je postal član Znanstvenega sveta Narodnega muzeja Slovenije. Pri založbi Viharnik je izdal knjigo *Plemiške rodbine na Slovenskem, 18. stoletje. Del 2, Od Del-Negrov do Škerpinov*.
- **A. Rahten** vodi Koordinacijski odbor za raziskovanje diplomatske zgodovine (KORDZ), ki skrbi za knjižno zbirko *Studia diplomatica Slovenica*. Je član uredniških odborov znanstvenih revij, kot so: Časopis za suvremenu povijest, *Pilar*, *Studia Historica Slovenica* in *International Journal of Diplomacy and Economy*, ter knjižne zbirke *Mednarodno pravo*. Je dopisni član Avstrijske akademije znanosti, član senata in habilitacijske komisije Filozofske fakultete Univerze v Mariboru ter član upravnega odbora Centra za evropsko prihodnost. Pri Cankarjevi založbi je izdal knjigo *Anton Korošec: slovenski državnik kraljeve Jugoslavije*.
- **M. Seručnik** je član mreže za digitalno humanistiko DARIAH (Digital research infrastructure for the arts and humanities) ter v njenem okviru delovnih skupin ELDAH (skupina za pravna in etična vprašanja), Geohumanities in DIMPO (Digital methods and practices observatory). Udeležuje se letnih srečanj mreže in sestankov delovnih skupin. Je tudi član Koordinacijskega odbora za raziskovanje diplomatske zgodovine (KORDZ), urednik inštitutskih spletnih strani, sourednik elektronske zbirke *SHT – Slovenska historična topografija* ter soskrbnik inštitutske knjižnice.
- **P. Svoljšak** je predsednica Upravnega odbora inštituta za novejšo zgodovino, podpredsednica Upravnega odbora ZRC SAZU in Ustanove Fundacija Poti miru v Posočju. Je članica Koordinacijskega odbora za raziskovanje diplomatske zgodovine (KORDZ), uredništva zbirke *Studia diplomatica Slovenica* in članica Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies (University of Pittsburgh, Pittsburgh, ZDA). Je članica Zgodovinskega odseka Slovenske matice in Arhivske komisije Vlade RS. Je članica Znanstvenega odbora revije *Studi Goriziani*. Je soskrbnica inštitutskega profila Facebook in članica komisije ZRC SAZU za izbor *Besede leta*.
- **B. Šterbenc Svetina** je bila s Petro Testen Koren glavna urednica *Novega Slovenskega biografskega leksikona* in tehnična urednica revije *Kronika*. Je pomočnica glavnega urednika Založbe ZRC za področje revij.

ZNANSTVENI SESTANKI:

- ***Humans in Motion: War Crisis and Refugees in Europe 1914–1923***. Mednarodni znanstveni simpozij in delavnica. S soorganizatorjem: Institute of History, Jagiellonian University, Krakov, Poljska, 19. 6. – 1. 7.
- ***Janez Trdina (1830–1905). Slovenski profesor varaždinske in reške gimnazije***. Soorganizatorja: HAZU, Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci in Inštitut za narodnostna vprašanja, Reka, Hrvaška, 23. 9.
- ***Habsburžani v 20. stoletju***. Okrogla miza. S soorganizatorjem: Cankarjeva založba, Ljubljana, 18. 10.

- *Precarious Workers, Wound Healers, Nobility, and Soldiers: Different Images of Precarity in the Long 19th Century*, panel na 54. mednarodni konvenciji ASEES, Chicago, Združene države Amerike, 11. 11.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižnica

Na inštitutu v Ljubljani in njegovi izpostavi v Novi Gorici je obsežna tematska knjižnica za vprašanja slovenske zgodovine. Knjižnica Zgodovinskega inštituta Milka Kosa v Ljubljani hrani tudi znanstveni del rokopisne in knjižne zapuščine Franca in Milka Kosa ter Boža Otorepca in Staneta Grande, v Novi Gorici pa Henrika Tume.

V letu 2022 je bilo v knjižnico inštituta v Ljubljani vpisanih 119 monografij in 51 zvezkov periodike, v knjižnico novogoriške izpostave pa 250 monografij in 146 zvezkov periodike.

Knjižnica v Novi Gorici ima na novo katalogiziranih 287 enot; inventariziranih je bilo 41 enot drobnega tiska goriškega (primorskega) domoznanstva ter 57 enot preostalega, predvsem periodičnega tiska, ki se postopoma vključuje v vzajemno katalogizacijo.

Centralna kartoteka srednjeveških listin (CKSL)

CKSL je zbirka listinskih virov, ki pokriva slovensko ozemlje v obdobju srednjega veka (okvirno do leta 1500). Nastajala je v letih 1975–1995 pod vodstvom pokojnega Boža Otorepca in obsega okoli 6300 tipkopisnih transkripcij listin na kartotečnih listkih. V okviru digitalizacije obstoječe kartotečne zbirke je bilo dokončano dopolnilno skeniranje. Pripravljena je bila shema za besedilni korpus in skript za avtomatsko označevanje besedil z osnovnimi XML/TEI semantičnimi značkami (tags). V teku so dogovori za objavo in hrambo zaključenega korpusa v repozitoriju.

Slovenska historična topografija (SHT)

SHT je podatkovna zbirka omemb krajevnih imen v zgodovinskih virih in kot taka osnovni pripomoček pri identifikaciji toponimov, na katere naletimo v najrazličnejših srednjeveških virih. Obenem omogoča različne raziskave na področju krajevnih imen, nudi pregled ohranjenih zgodovinskih virov za posamezen kraj idr. Zbirka, ki temelji na gradivu, zbranim v okviru dolgoletnih raziskav akademika Milka Kosa in Pavleta Blaznika, je zasnovana kot spletna aplikacija (<https://topografija.zrc-sazu.si>) ter je bila med 2011 in 2015 razvita v okviru projekta *Slovenski toponimi v času in prostoru (Historična topografija Slovenije od srednjega veka do 19. stoletja)*. Postopno se dopolnjuje s podatkovnimi korpusi za posamezne dele slovenskega ozemlja. Trenutno je v teku razširitev podatkovne baze na ozemlje zahodnega dela slovenske Štajerske v okviru projekta *Historična topografija Posavinja in Posotolja*.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- Matjaž Bizjak, Miha Seručnik, Jurij Šilc, Neva Makuc, *Historična topografija Primorske (do 1500). Na podlagi gradiva Milka Kosa*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU [elektronska izdaja].
- Dušan Kos, *V službi njenega veličanstva. Politika in elite med Dunajem, Ljubljano in Trstom v zapisih Franca Henrika barona Raigersfelda (1697–1760)*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Thesaurus memoriae. Dissertationes 15).
- Barbara Žabota, *Matična knjiga prve ljubljanske protestantske občine iz zadnje četrtine 16. stoletja*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Thesaurus memoriae. Fontes 16).
- *Kolektivne identitete skozi prizmo zgodovine dolgega trajanja: Slovenski pogledi*. Uredil Vanja Kočevar. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- *Saggi scelti sulla storia, sulla lingua e sulla società slovena al confine italo-sloveno*. Uredili Danila Zuljan Kumar in Petra Kolenc. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- Bayerische Akademie der Wissenschaften, Bayerische Landesbibliothek, München, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Commission Internationale pour l'Histoire des Villes (CIHV): slovenski predstavnik v Komisiji in član delovne skupine za zgodovinske atlase mest (Atlas Working Group).
- DARIAH (Digital research infrastructure for the arts and humanities), ELDAH (Ethics and legality in the arts and humanities): sodelovanje v delovni skupini.

- Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Hrvaška: sodelovanje pri mednarodnem projektu *Tranzicija hrvatskih elita iz Habsburške Monarhije u jugoslavensku državo*.
- In Flanders Fields Museum, Ieper, Belgija: raziskovalno sodelovanje.
- Institut für Bayerische Geschichte, Ludwig-Maximilians-Universität, München, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Institut für Österreichische Geschichtsforschung, Universität Wien, Dunaj, Avstrija: raziskovalno in publicistično sodelovanje.
- Instytut Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Krakov, Poljska: raziskovalno in projektno sodelovanje.
- International Society for Eighteenth-Century Studies, Gradec, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- International Society for First World War Studies: raziskovalno sodelovanje.
- Internationale Historische Kommission zur Erforschung des Deutschen Ordens (IHKEDO): slovenski predstavnik v komisiji.
- Istituto per gli Incontri Culturali Mitteleuropei, Gorica, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Sveučilište Jurja Dobrile, Pulj, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Universität Wien, Institut für Osteuropäische Geschichte, Avstrija: projektno sodelovanje.
- Wiener Stadt- und Landesarchiv, Dunaj, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.

PREDAVANJA IN REFERATI

Gregor Antoličič

Od 3 znanstvenih in 3 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Habsburžani v 20. stoletju*. Sodelovanje na okrogli mizi, Ljubljana, 18. 10.
- *Weapons, Death, Grief, and Homesickness: The Precarious Everyday Life of Slovenian Soldiers during the First World War*. Predavanje na 54. letni konvenciji Združenja za slovanske, vzhodnoevropske in evrazijske študije ASEES *Precarity*, tematski sklop *History: Central and Southeast Europe 1800–1918*, Chicago, Združene države Amerike, 11. 11.
- *Evropske dinastije v obdobju med svetovnim vojnama*. Predavanje na mednarodnem znanstvenem simpoziju *Slovenci in Karađorđevići*, Maribor, 6. 12.

Boris Golec:

- *Kranjski polihistor in sosednje dežele: ukvarjanje, odnosi in stiki J. V. Valvasorja s sosednjimi prostori*. Referat na simpoziju *Janez Vajkard Valvasor: Kranjec po domovini, Evropejec po duhu: mednarodni simpozij ob 350-letnici polihistorjevega prihoda na grad Bogenšperk*, Bogenšperk, 29. 9.
- *Podrijetlo, lokalno socijalno i kulturno okruženje »kranjskog Hrvata« Gregura Kapucina (1734.–1812.)*. Referat na mednarodnem simpoziju *Gregur Kapucin i njegovo djelo*, Zagreb, Hrvaška, 28. 10.

Matjaž Grahornik

Od 3 znanstvenih in 2 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Rodbina Herberstein od srednjega veka do danes*. Predavanje v okviru Historičnega seminarja, Ljubljana, 7. 4.
- *Osnove genealogije na primeru družinskega drevesa Glaserjev/Glazerjev*. Predavanje na 8. Glazerjevem posvetu *Naša dediščina. Dediščina na Ruškem*, Selnica ob Dravi, 20. 5.
- *Die erste Pestwelle in der (Unter-)Steiermark 1679–1680*. Predavanje na konferenci *Epidemien und Pandemien im pannonischen Raum* (41. Schläining Gespräche), Stadtschläining, Avstrija, 13. 9.

Katarina Keber:

- *Epidemije v zgodovini: črne koze, kolera in španska gripa*. Gostujoče predavanje dodiplomskim študentom pri predmetu *Izbrana poglavja iz slovenske zgodovine 19. stoletja* na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 5. 1.
- *A vanishing profession: Wound healers in the 19th century*. Predavanje na 54. letni konvenciji Združenja za slovanske, vzhodnoevropske in evrazijske študije ASEES *Precarity*, tematski sklop *History: Central and Southeast Europe 1800–1918*, Chicago, Združene države Amerike, 11. 11.

Vanja Kočvar:

- *Dedne poklonitve v Valvasorjevi Slavi vojvodine Kranjske*. Referat na simpoziju *Janez Vajkard Valvasor: Kranjec po domovini, Evropejec po duhu: mednarodni simpozij ob 350-letnici polihistorjevega prihoda na grad Bogenšperk*, Bogenšperk, 29. 9.
- *Kranjski deželni zbor ob koncu 16. in na začetku 17. stoletja: politični vidiki katoliške obnove in protireformacije*. Referat na simpoziju *Parlamentarizem na Slovenskem v zgodovinski perspektivi: ob tridesetem jubileju prve konstitutivne seje Državnega zbora in Državnega sveta Republike Slovenije*, Ljubljana, 28. 11.

Petra Kolenc:

- *Od kdaj nekaj avškega v Trnovskem gozdu?* Predavanje v okviru petkovih srečanj Agrarne skupnosti v Avčah, Avče, 9. 12.

Miha Kosi

Od 4 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Historical maps as a source for the town atlas of Ljubljana*. Referat na mednarodni konferenci *Maps as Original Sources: Town Plans and their Impact on the Knowledge of the Urban Past*, laši, Romunija, 5. 5.
- *Projektvorstellung »Zgodovinski atlas slovenskih mest«* (»*Historischer Atlas der slowenischen Städte*«). Predavanje v okviru 2. *Klagenfurter Mittelaltergespräche*, Celovec, Avstrija, 24. 6.
- *Križarske vojne: fenomen evropske srednjeveške zgodovine in njegovo preučevanje*. Predavanje v okviru Historičnega seminarja, Ljubljana, 25. 10.

Miha Preinfalk

Od 2 znanstvenih in 1 strokovnega predavanja izpostavljam:

- *Erberg na dunajskem dvoru ali kako je kranjski baron krojil usodo Evrope*, predavanje za Občino Dol, Dol pri Ljubljani, 12. 5.
- *The survival strategies of the nobility in the long 19th century*. Predavanje na 54. letni konvenciji Združenja za slovanske, vzhodnoevropske in evrazijske študije ASEES *Precairy*, tematski sklop *History: Central and Southeast Europe 1800–1918*, Chicago, Združene države Amerike, 11. 11.
- *Turjaška grafica Špela in njeno premoženje v Krškem*. Predavanje za Mestni muzej Krško, Krško, 6. 12.

Andrej Rahten

Od 5 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Korošec na dvoru Karađorđevićev*. Predavanje na mednarodnem simpoziju ob 150. obletnici rojstva Antona Korošca, Sv. Jurij ob Ščavnici, 15. 5.
- *Slovenski parlamentarci na cesarskem Dunaju in v kraljevi Jugoslaviji*. Referat na simpoziju *Parlamentarizem na Slovenskem v zgodovinski perspektivi*, Ljubljana, 29. 11.
- *Zunanjepolitični koncept kneza Pavla*. Prispevek na simpoziju *Slovenci in Karađorđevići*, Maribor, 7. 12.

Miha Seručnik:

- *Slovenian historical topography. A medievalist's gazetteer*. Predavanje na simpoziju *The 2nd DARIAH-HR International Conference Digital Humanities & Heritage*, Reka, Hrvaška, 13. 10.

Petra Svoljšak

Od 5 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Gefühlsleben im Krieg*. Prispevek na mednarodnem posvetovanju *Gefühlsleben in einer „zerrissenen“ Zeit. Die ländliche Gesellschaft im Zeitalter des Ersten Weltkrieges*, panel *Ila*, Gradec, Avstrija, 9. 6.
- *The Italian occupation of the Slovenian territory (1915–1917): preparations for the future annexation*. Predavanje na mednarodnem posvetovanju *The Great(er) War of Military Occupations in Europe. Antecedents, Experiences & Legacies*, Bruselj, Belgija, 25. 6.
- *Slovenski pogled na Karađorđeviče med prvo svetovno vojno*. Referat na mednarodni konferenci *Slovenci in Karađorđevići*, Maribor, 6. 12.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

Gregor Antoličič:

- Österreichisches Staatsarchiv (Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Kriegsarchiv), Dunaj, Avstrija, 20.–26. 3.: raziskovalno delo in udeležba na srečanju Slovensko-avstrijske zgodovinarske komisije.
- Österreichisches Staatsarchiv (Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Kriegsarchiv), Dunaj, Avstrija, 15.–18. 11. in 27. 11. – 4. 12.: raziskovalno delo.

Matjaž Bizjak:

- Tiroler Landesarchiv, Innsbruck, Avstrija, 30. 5. – 3. 6.: raziskovalno delo.
- Österreichisches Staatsarchiv (Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Finanz- und Hofkammerarchiv), Dunaj, Avstrija, 24.–28. 10.; 19.–23. 12.: raziskovalno delo.
- Archivio diplomatico, Trst, Italija, 28. 11.: raziskovalno delo.

Boris Golec:

- Österreichisches Staatsarchiv Wien, Dunaj, Avstrija, 2.–7. 5. in 26. 6. – 2. 7.: raziskovalno delo.
- Steiermärkisches Landesarchiv, Gradec, Avstrija, 23. 5., 5. 9., 9. 11.: raziskovalno delo.
- Nadbiskupijski arhiv Zagreb, 20. 6., 28. 10.: raziskovalno delo.

Matjaž Grahornik:

- Steiermärkisches Landesarchiv, Gradec, Avstrija, 8. in 15. 4., 24. 11., 1. 12.: raziskovalno delo.

Katarina Keber:

- Institut für Osteuropäische Geschichte, ogled stare AKH (Allgemeines Krankenhaus), Dunaj, Avstrija, 3.–6. 8.: raziskovalno delo.

Dušan Kos:

- Österreichisches Staatsarchiv (Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Finanzarchiv, Allgemeine Verwaltungsarchiv), Dunaj, Avstrija, 24.–30. 4., 20.–24. 6., 4.–5. 11.: raziskovalno delo.
- Arhiv Attems, Ločnik/Lucinico, Italija, 26. 5.: raziskovalno delo.

Miha Kosi:

- Österreichisches Staatsarchiv (Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Kriegsarchiv), Dunaj, Avstrija, 7.–9. 2. in 10.–14. 10.: raziskovalno delo.
- Steiermärkisches Landesarchiv, Gradec, Avstrija, 10.–11. 2. in 16.–18. 5.: raziskovalno delo.
- Maynooth University, Irska, 12.–16. 9.: letna konferenca Mednarodne komisije za zgodovino mest (CIHV), predstavitev rezultatov dela na atlasu Ljubljane.
- Diözesenarchiv Gurk, Celovec, Avstrija, 1. 12.: raziskovalno delo.

Neva Makuc:

- Museo Archeologico Nazionale Cividale, Čedad, Italija, 19. 4., 13. 6.: raziskovalno delo.
- Archivio diplomatico, Trst, Italija, 28. 11.: raziskovalno delo.
- Biblioteca Statale Isontina, Gorica, Italija: občasno raziskovalno delo.

Miha Preinfalk:

- Zasebni arhiv Levetzow-Lantieri, Gorica, Italija, 17. 2., 15. 3.: raziskovalno delo.
- Österreichisches Staatsarchiv (Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Kriegsarchiv in Allgemeines Verwaltungsarchiv), knjižnica »Adler«, Dunaj, Avstrija, 3.–9. 4., 18.–20. 7., 18.–24. 9.: raziskovalno delo.
- Zasebni arhiv grofov Attems, Ločnik/Lucinico, Italija, 8. 6., 13. 9.: raziskovalno delo.

Miha Seručnik:

- Eugenides Foundation, Atene, Grčija, 31. 5. – 3. 6.: letna konferenca mreže DARIAH, *Storytelling*.
- Univerza v Zadru, Hrvaška, 14.–16. 9.: konferenca PUBMET 2022, *The 9th Conference on Scholarly Communication in the Context of Open Science*.
- Archivio diplomatico, Trst, Italija, 28. 11.: raziskovalno delo.

Petra Svoljšak:

- Österreichisches Staatsarchiv (Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Kriegsarchiv), Dunaj, Avstrija, 21.–26. 8., 11.–14. 9.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA

Andrej Rahten, prejemnik zgodovinske nagrade KLIO, ki jo podeljuje Zveza zgodovinskih društev Slovenije, za knjigo *Po razpadu skupne države*.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

The Milko Kos Historical Institute celebrated the 50th anniversary on December 12, 2022.

The Institute is a central Slovenian institute for the study of Slovenian social and economic history from the Middle Ages to the collapse of the Habsburg Monarchy. Its research focuses on critical source editions, topography and colonization, economic and social history, history of the 19th and the first half of the 20th century, with an emphasis on the history of the First World War and diplomatic history.

In 2022, scholars conducted research within the framework of two research programmes (Basic Research in Slovenian Cultural Past, The Past of North-Eastern Slovenia among Slovenian Historical lands and in Interaction with the European Neighbourhood), one infrastructure programme and 20 research projects, including one cross-border project and two funded (one funded by the British Arts and Humanities Research Council) projects. The Institute publishes three book series: Thesaurus Memoriae with three editions - Dissertationes, Fontes and Opuscula; Studia diplomatica Slovenica with three series: Fontes, Monographiae and Persona and in cooperation with the France Stele Institute of Art History the series Castellologica Slovenica. In 2022, the Institute published five monographs:

- Matjaž Bizjak, Neva Nakuc, Miha Kosi, Miha Seručnik, Jurij Šilc, Neva Makuc, **Historična topografija Primorske (do 1500). Na podlagi gradiva Milka Kosa.** [Historical Topography of the Litoral (to 1500). Based on Milko Kos's collection]. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU [e-book].
- Dušan Kos, **V službi njenega veličanstva. Politika in elite med Dunajem, Ljubljano in Trstom v zapisih Franca Henrika barona Raigersfelda (1697–1760)** [In the name of Her Majesty. Politics and elites between Vienna, Ljubljana and Trieste Based to the records of Franc Henrik Baron Raigersfeld, 1697–1760]. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Thesaurus memoriae. Dissertationes 15).
- Barbara Žabota, **Matična knjiga prve ljubljanske protestantske občine iz zadnje četrtine 16. stoletja** [The Central Register of the Protestant community of Ljubljana in the Second Half of the 16th Century]. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Thesaurus memoriae. Fontes 16).
- **Kolektivne identitete skozi prizmo zgodovine dolgega trajanja: Slovenski pogledi** [Collective Identities Through the Prism of a History of Long Duration: the Slovenian Views]. Edited by Vanja Kočevar. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- **Saggi scelti sulla storia, sulla lingua e sulla società slovena al confine italo-sloveno** [Selected Essays on Slovenian History, Language and Society on the Italian-Slovenian Border]. Edited by Danila Zuljan Kumar and Petra Kolenc. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

The Institute's collaborators have also published and edited books for other Slovenian publishers (Cankarjeva založba, Slovenska matica, Viharnik).

The Institute's researchers collaborate on the *New Slovenian Biographical Lexicon* as editors and authors.

The Institute has (co-)organised three conferences:

- Humans in motion. *War Crisis and Refugees in Europe 1914–1923*. International conference. Co-organized with Jagellonian University, Institute of History, Krakow, 29.6. - 1.7.
- **Janez Trdina (1830–1905). Slovenian professor at the gymnasium in Varaždin and Rijeka.** Co-organization with HAZU, Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci, Inštitut za narodnostna vprašanja. Rijeka, CRO, 23. 9.
- The Habsburgs of the 20th Century. Roundtable, Atrium ZRC SAZU, 18.10.

The researchers cooperate with many European research institutes, archives and universities and create the networks for applying for European project funds. They participate in the conferences in Slovenia and abroad, because of the pandemic the conferences were organized mainly online. The Institute cooperates with the Ministry of Foreign Affairs and Austrian Embassy (Cultural Forum) in Ljubljana in organizing bilateral conferences on the history of diplomacy. The Institute cooperates with Slovenian municipalities, museums and the Slovenian Post as a consultant for commemorative stamps. Many researchers participate in undergraduate and postgraduate studies at the Slovenian Universities in Ljubljana, Maribor, Koper and Nova Gorica and at the Postgraduate School of the ZRC.

Inštitut je osrednja znanstvenoraziskovalna ustanova na področju umetnostne zgodovine v Sloveniji. Sodelavci preučujejo umetnostne spomenike od srednjega veka do novejšega časa. Izsledki prispevajo k ohranjanju umetnostnih spomenikov, ki so temelj identitete slovenskega naroda. Inštitut sodeluje z galerijskimi, muzejskimi in spomeniškovarstvenimi ustanovami v Sloveniji ter tujini.

UMETNOSTNOZGODOVINSKI INŠTITUT FRANCETA STELETA

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<http://uifs.zrc-sazu.si>

ZNANSTVENI SVET:

dr. Gorazd Bence, akad. prof. ddr. Janez Höfler, akad. izr. prof. dr. Milček Komelj, doc. dr. Katarina Mohar (podpredsednica), doc. dr. Mija Oter Gorenčič, doc. dr. Helena Seražin (predsednica), izr. prof. dr. Polonca Vidmar.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: doc. dr. Mija Oter Gorenčič.

Znanstveni svetnici: doc. dr. Mija Oter Gorenčič, doc. dr. Helena Seražin.

Višja znanstvena sodelavka: izr. prof. dr. Polonca Vidmar.

Znanstveni sodelavci: dr. Renata Komič Marn, doc. dr. Tina Košak, doc. dr. Franci Lazarini, doc. dr. Katarina Mohar, dr. Barbara Vodopivec.

Asistenti z doktoratom: dr. Gorazd Bence, dr. Anja Iskra, dr. Simona Kostanjšek Brglez, dr. Vesna Krmelj.

Višja strokovnoraziskovalna asistentka: mag. Andreja Rakovec.

Asistenti, mladi raziskovalci: Tina Bratuša, Jure Donša, Nike Duh.

Vodilni strokovni sodelavec: Andrej Furlan.

Višji strokovni sodelavec: Nejc Bernik.

Upokojena sodelavca: dr. Marjeta Ciglencički, dr. Ana Lavrič, dr. Blaž Resman.

RAZISKOVALNA PROGRAMA IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Umetnost na Slovenskem v stičišču kultur

Oznaka: P6-0061.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Mija Oter Gorenčič.

Sodelavci: G. Bence, T. Bratuša, J. Donša, N. Duh, A. Furlan, R. Komič Marn, S. Kostanjšek Brglez, T. Košak, F. Lazarini, K. Mohar, M. Oter Gorenčič, A. Rakovec, P. Vidmar, B. Vodopivec.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2027.

Spletna stran: <https://uifs.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/slovenska-umetnostna-identiteta-v-evropskem-okviru>.

V začetnem letu novega programskega obdobja so bile realizirane vse načrtovane raziskave, ki so segale na naslednja področja: ikonografija, umetnostno naročništvo, provenienca, recepcija, migracije, umetnostno topografiranje, delo na digitalnih zbirkah in korpusih. Vsebinsko so zajele čas od srednjega veka do vključno sodobne umetnosti, v obravnavo so bile zajete vse umetnostne zvrsti. Člani programske skupine so objavili več izvirnih znanstvenih prispevkov ter izvedli več predavanj na znanstvenih srečanjih v Sloveniji in tujini. Izdane so bile 4 redne številke *Umetnostne kronike*, 2 redni številki revije *Acta historiae artis Slovenica* in 3 publikacije v zbirki *Umetnine v žepu*. Izdane so bile še 3 monografije, med njimi obsežna knjiga s prispevki članov programske skupine *Art in Slovenia at a Cultural Crossroads*. Organizirane so bile tudi 3 mednarodne konference.

PODOBA – BESEDA – ZNANJE.

Življenje idej v prostoru med vzhodnimi Alpami in Severnim Jadranom 1400–1800

Oznaka: P6-0437.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Helena Seražin.

Sodelavci: H. Seražin (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta); A. Jelovšek, E. Trivunović (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša); V. Kočevar, D. Kos (Zgodovinski inštitut Milka Kosa); G. Pobežin (Inštitut za kulturno zgodovino).

Obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2027.

Spletna stran:

<https://uifs.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/podoba-beseda-znanje-zivljenje-idej-v-prostoru-med-vzhodnimi-alpami-in>.

V skladu z načrtom dela za prvo leto programa so bili realizirani vsi cilji: pripravljen je bil spletni portal *Podoba – beseda – znanje* (<https://podoba-beseda-znanje.zrc-sazu.si/>) kot osnova za digitalne korpuse; potekalo je zbiranje in analiza arhivskega gradiva, evidentiranje in raziskovanje starih tiskov in rokopisov v knjižnicah ter dokumentiranje in evidentiranje umetnostnih spomenikov in napisov na terenu; potekala je transkripcija, interpretacija in digitalizacija zbranega gradiva, ki bo umeščena na portal. Ob tem se je pripravljala korpus prve digitalne zbirke *Srednjeveški in zgodnjeno-veški napisi Slovenije* (G. Pobežin). Sprotno ugotovitve so bile strokovni javnosti predstavljene na domačih in mednarodnih znanstvenih konferencah (7) ter objavljene v domači in mednarodni znanstveni periodiki in znanstvenih monografijah (11), objavljena je bila znanstvena monografija (D. Kos).

Umetnina kot odsev znanja in povezovanja. Pomen izobrazbe in družbene vpetosti umetnikov in naročnikov v poznem srednjem in zgodnjem novem veku

Oznaka: J6-9439.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Mija Oter Gorenčič.

Sodelavci: G. Bence, A. Furlan, M. Oter Gorenčič, H. Seražin (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta); B. Golec, M. Kosi (Zgodovinski inštitut Milka Kosa).

Obdobje trajanja: 1. 7. 2018 – 30. 6. 2022.

Spletna stran:

<https://uifs.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/umetnina-kot-odsev-znanja-povezovanja-pomen-izobrazbe-druzbene-vpetosti>.

Vsi načrtovani cilji projekta so bili realizirani. Med trajanjem projekta so člani projektne skupine objavili 20 izvirnih znanstvenih člankov, 8 poglavij v znanstvenih monografijah, strokovno monografijo, postavili razstavo, imeli 4 projektne delavnice, 8 referatov na mednarodnih znanstvenih simpozijih v tujini in 11 referatov ali predavanj v Sloveniji.

Umetnost v času zatona plemstva: transformacije, translokacije in reinterpretacije

Oznaka: J6-1810.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Tina Košak.

Sodelavci: N. Bernik, R. Komić Marn, T. Košak, A. Rakovec, H. Seražin, B. Vodopivec (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta); M. Grahornik, M. Preinfalk (Zgodovinski inštitut Milka Kosa).

Obdobje trajanja: 1. 7. 2019 – 30. 6. 2023.

Spletna stran:

<https://uifs.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/umetnost-v-casu-zatona-plemstva-transformacije-translokacije-reinterpretacije>.

Nadaljevalo se je terensko delo in fotodokumentiranje grajske dediščine, potekalo je izrisovanje 3D renderjev izbranih gradov in pisanje gesel za spletni portal. Organizirali smo odmeven mednarodni simpozij; s prispevki so sodelovali referenti iz 12 držav. Člani projektne skupine so rezultate svojih raziskav predstavili na več konferencah doma in v tujini (mdr. v Salzanu in Olomoucu), objavili več znanstvenih prispevkov v mednarodno indeksiranih revijah in znanstvenih monografijah ter pripravili kritično izdajo vira. V okviru cikla predavanj *Umetnostna dediščina plemstva: včeraj – danes – jutri*, ki poteka v času projekta, smo pripravili dve gostujoči predavanji.

Transformacije – iz materialnega v virtualno. Digitalni korpus stenskega slikarstva – nove razsežnosti raziskav srednjeveške umetnosti v Sloveniji

Oznaka: J6-2587.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Mija Oter Gorenčič.

Sodelavci: G. Bence, N. Bernik, N. Duh, A. Iskra, K. Mohar, M. Oter Gorenčič.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2023.

Spletna stran:

<https://uifs.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/transformacije-iz-materialnega-v-virtualno-digitalni-korpus-stenskega>.

Delo je potekalo kot načrtovano. V teku so bile terenske raziskave, priprava besedil za dvojezični spletni korpus in tehnična analiza odvzetih vzorcev srednjeveških stenskih poslikav. Izvedeni sta bili mednarodna delavnica s predstavitvijo vmesnih rezultatov in mednarodna konferenca z referenti iz 10 držav. Člani projektne skupine so imeli 17 referatov na mednarodnih srečanjih in objavili 1 izvorni znanstveni članek ter 2 poglavji v znanstvenih monografijah.

Meščanstvo kot umetnostni naročnik na Kranjskem in Štajerskem v 19. in prvi polovici 20. stoletja

Oznaka: J6-3136.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Franci Lazarini (Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Barbara Vodopivec.

Sodelavci: R. Komić Marn, V. Krmelj, K. Mohar, M. Oter Gorenčič, B. Vodopivec (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta); A. Rahten (Zgodovinski inštitut Milka Kosa).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Spletna stran: <https://uifs.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/mescanstvo-kot-umetnostni-narocnik-na-kranjskem-stajerskem-v-19-prvi-polovici>.

Pretežno je potekalo individualno raziskovalno delo. Izvedena je bila interna delavnica projektne skupine (10. 6.), izdana strokovna monografija o Pisateljski vili, znanstveni in strokovni članek, delni rezultati raziskav so bili preko javnih nastopov predstavljeni strokovni in laični javnosti.

Likovno in arhitekturno razstavljanje med umetnostnimi in ideološkimi koncepti. Primer Slovenije, 1947–1979

Oznaka: J6-3137.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Beti Žerovc (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Katarina Mohar.

Sodelavci: K. Mohar.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Spletna stran:

<https://www.ff.uni-lj.si/likovno-arhitekturno-razstavljanje-med-umetnostnimi-ideoloskimi-koncepti-primer-slovenije-1947-1979>.

Nadaljevale so se raziskave razstavljanja likovne umetnosti, arhitekture, oblikovanja ter razstavnih institucij na Slovenskem in pripravljala poglavja za projektno monografijo. Svoje delo je članica projektne skupine predstavljala na znanstvenih konferencah in soorganizirala mednarodni projektni simpozij (Ljubljana, 21.–22. 4.).

Dediščina za vključujočo trajnostno preobrazbo – HEI-TRANSFORM

Oznaka: J7-4641.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Sonja Ifko (Univerza v Ljubljani, Fakulteta za arhitekturo).

Vodja na ZRC SAZU: Barbara Vodopivec.

Sodelavci: B. Vodopivec (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta);

J. Fakin Bajec (Inštitut za kulturne in spominske študije).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Spletna stran: <https://www.fa.uni-lj.si/raziskovalni-projekt/dediscina-za-vkljucujoco-trajnostno-preobrazbo-hei-transform>.

Potekale so dejavnosti identifikacije primerov dobrih in slabih praks ponovne vključujoče rabe objektov kulturne dediščine na degradiranih območjih v Sloveniji ter tujini. Raziskovalno delo je bilo osredotočeno na opredelitev izhodišč metodologije vrednotenja kulturne dediščine z vidika različnih ved.

Umetnostna dediščina grofov Celjskih

Oznaka: J6-4622.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Mija Oter Gorenčič.

Sodelavci: G. Bence, N. Bernik, M. Oter Gorenčič (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta);

M. Kosi (Zgodovinski inštitut Milka Kosa).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Spletna stran: <https://uifs.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/umetnostna-dediscina-grofov-celjskih>.

V okviru novopridobljenega projekta so se začele načrtovane raziskave. Usmerjene so bile v zbiranje podatkov za pripravo baze profanih in sakralnih spomenikov, povezanih z grofi Celjskimi. Izvedena sta bila začetna delavnica in terensko delo. Objavljen je bil izvirni znanstveni članek, izvedeni sta bili 2 predavanji.

„Moč žensk“. Uveljavljanje žensk pri ohranjanju naravne in kulturne dediščine na Finskem in v Sloveniji po letu 1918

Oznaka: BI-FI/20-22-005.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Barbara Vodopivec.

Sodelavci: K. Mohar, H. Seražin, B. Vodopivec.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2020 – 31. 10. 2022.

Spletna stran:

<https://uifs.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/moc-zensk-uvcljavljanje-zensk-pri-ohranjanju-naravne-kulturne-dediscine-na>.

Potekalo je terensko delo na Finskem, v okviru katerega so bila izvedena srečanja s predstavniki Univerze v Helsinkih, intervju s prof. dr. Renjo Suominen-Kokkonen o pionirkah arhitekture na Finskem in terenski ogledi izbranih lokacij. S partnerjem iz Finske smo pristopili k prijavi projekta programa Ustvarjalna Evropa o ženskah v kulturni dediščini.

Umetnost za turizem. Umetnostnozgodovinske vsebine kot podlaga razvoju trajnostnega turizma Vzhodne Slovenije

Oznaka: Raziskovalci 2.1.

Vrsta projekta: kohezijski decentralizirani projekt – ESRR.

Sofinancer: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

Vodja: Simona Kostanjšek Brglez.

Sodelavci: S. Kostanjšek Brglez.

Obdobje trajanja: 1. 4. 2019 – 31. 3. 2022.

Spletna stran: <https://www.umetnost-za-turizem.si>.

Projekt, katerega namen je bil sistematično raziskati in ovrednotiti umetnostno dediščino dela vzhodne kohezijske regije Slovenije (območje občin Maribor, Slovenska Bistrica, Makole in Poljčane), se je v letu 2022 zaključil. Med rezultati velja izpostaviti spletno razstavo *Preobrazbe mesta. Slovenska Bistrica med 18. stoletjem in letom 2020 – njeni ljudje in podobe trgov, ulic in stavb* (<https://www.umetnost-za-turizem.si/razstava/>), publikacijo *Umetnost za turizem: predstavitev projekta, njegovih rezultatov in smernice za oblikovanje turističnih produktov*, ZRC SAZU 2022 (<https://doi.org/10.3986/9789610506270>), in monografijo *Preobrazbe mesta. Zgodovinska, arhitekturna in umetnostna dediščina Slovenske Bistrice*, ki je plod triletnega raziskovalnega dela v projektu. Rezultati projekta so tudi gradivo za umetnostno topografijo obravnavanega področja ter vrsta znanstvenih in strokovnih objav vodje projekta. Projekt je s serijo predavanj in predstavitev ter s promocijo na družbenih omrežjih dosegel velik odmev v lokalnem okolju.

European Women's Remembrance

Oznaka: REWOMEN.

Vrsta projekta: EU decentralizirani projekt – Evropa za državljane.

Sofinancer: European Union, European Commission, Education Audiovisual and Culture Executive Agency.

Vodja: Helena Seražin.

Sodelavci: K. Mohar, H. Seražin, B. Vodopivec.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2021 – 31. 7. 2022.

Pripravljena so bila besedila za potujočo multimedijško razstavo, ki je bila od 9. do 30. 6. v Arhivu Vojvodine v Novem Sadu kot ena od aktivnosti v okviru Evropske prestolnice kulture ([https://www.rtv.rs/sr_lat/vojvodina/novi-sad/izlozba-rewomen-evropsko-zensko-secanje-u-arhivu-vojvodine-\(audio\)_1347663.html](https://www.rtv.rs/sr_lat/vojvodina/novi-sad/izlozba-rewomen-evropsko-zensko-secanje-u-arhivu-vojvodine-(audio)_1347663.html)).

Konte Oblak Legacy

Oznaka: Konteus.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Konteus investicije, d. o. o.

Vodja: Barbara Vodopivec.

Sodelavci: B. Vodopivec.

Obdobje trajanja: 14. 10. 2021 – 15. 10. 2023.

Nadaljevalo se je raziskovalno delo v izbranih arhivih, dokumentiranje gradiva v zasebnih arhivih in terensko delo; mdr. je potekal študijski obisk Bosne in Hercegovine, ki je vključeval arhivsko delo v Arhivu Republike Srpske ter Nacionalni biblioteki Bosne in Hercegovine, srečanja s predstavniki Univerze v Banjaluki in Univerze v Sarajevu ter ogled ključnih lokacij iz zgodovine družine Oblak.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI ZRC SAZU

Koprska Pretorska palača: podoba, pomen in namen

Oznaka: J6-2588.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za kulturno zgodovino.

Epidemije in zdravstvo v interakciji. Epidemije kot javnozdravstveni problem v slovenskem prostoru od epidemij kuge do 20. stoletja

Oznaka: J6-3122.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Zgodovinski inštitut Milka Kosa.

The Walk of Peace from the Alps to the Adriatic, Heritage of the First World War/Trajnostni razvoj dediščine prve svetovne vojne med Alpami in Jadranom

Oznaka: WALKofPEACE.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Zgodovinski inštitut Milka Kosa.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Tina Bratuša

Oznaka: MR-52016.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Polonca Vidmar.

Izobraževalna ustanova: Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta.

Potekalo je pisanje doktorske disertacije in priprava spletne baze. Objavljena sta bila 2 znanstvena članka, izveden je bil referat na Glazerjevem posvetu (soavtorstvo S. Kostanjšek Brglez), v okviru prireditve *Ruška dediščina* pa predavanje in vodstvo po ruški cerkvi (soavtorstvo S. Kostanjšek Brglez).

Jure Donša

Oznaka: MR-56872.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Tina Košak.

Izobraževalna ustanova: Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta.

V preteklem letu se je priključil projektu *Umetnost v času zatona plemstva: transformacije, translokacije in reinterpretacije*. Zbiral je arhivsko gradivo in temeljno literaturo na področju baročnega kiparstva ter opravil terensko delo.

Nike Duh

Oznaka: MR-55883.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Mija Oter Gorenčič.

Drugi mentor: Igor Sapač (Univerza v Mariboru, Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta.

V letu 2022 so bila za doktorsko delo na temo zapuščin prvih umetnostnih topografov kot vir za raziskave srednjeveške umetnosti spisana stanja raziskav in del biografij umetnostnih topografov, dopolnjen je bil seznam literature in pregledan del arhivskega gradiva v slovenskih ter avstrijskih arhivih.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **G. Bence** je tehnični urednik knjižne zbirke *Umetnine v žepu*.
- **A. Furlan** je član uredniškega odbora revije *Umetnostna kronika*.
- **R. Komič Marn** je glavna urednica revije *Umetnostna kronika* in članica uredniškega odbora revije *Acta historiae artis Slovenica*.
- **T. Košak** je članica nadzornega odbora Slovenskega umetnostnozgodovinskega društva ter uredniškega odbora revije *Acta historiae artis Slovenica* in knjižne serije *Castellologica Slovenica*. V letu 2022 je bila pedagoška mentorica 2 študentoma dodiplomskega študija, 2 študentoma drugostopenjskega študija in doktorskega študentu.
- **V. Krmelj** je področna urednica *Novega Slovenskega biografskega leksikona*.
- **F. Lazarini** je član uredniškega odbora zbirke *Castellologica Slovenica* ter revij *Umetnostna kronika* in *Zbornik za umetnostno zgodovino*. Prav tako je področni urednik za *Novi Slovenski biografski leksikon*. Bil je tudi evalvator doktorskega študijskega programa *Umetnostna zgodovina, kulturna dediščina in vizualna kultura* na Filozofski fakulteti Univerze v Zagrebu. Bil je mentor magistrski in somentor doktorski študentki.
- **K. Mohar** je glavna in odgovorna urednica revije *Acta historiae artis Slovenica*. Bila je članica strokovnega odbora mednarodnega simpozija *Razstavljanje na Slovenskem II*.
- **M. Oter Gorenčič** je članica uredniškega odbora revij *Acta historiae artis Slovenica*, *Alternator*, *Art is ON* in *Umetnostna kronika*, predsednica Znanstvenega sveta ZRC SAZU, članica Izvršnega odbora Slovenskega umetnostnozgodovinskega društva, uredniškega odbora zbirke *Thought, Society, Culture. Slovenian and South Eastern European Perspectives* založbe Peter Lang, mednarodnega znanstvenega komiteja zbirke *Analecta Cartusiana* in lokalna sourednica revije *RIHA Journal*. Bila je urednica tematske številke revije *Acta historiae artis Slovenica* 27/1 (= *Umetnina kot odsev znanja in povezovanja*) in sourednica znanstvene monografije *Art in Slovenia at a Cultural Crossroads*. V letu 2022 je bila raziskovalni mentor 2 doktorandoma in pedagoški mentor 2 magistrskima študentoma in 2 doktorandoma.
- **A. Rakovec** je področna urednica *Novega Slovenskega biografskega leksikona*, urednica spletnega portala *Likovna umetnost v prostoru mesta Maribor* in pomočnica glavne urednice revije *Umetnostna kronika*. Bila je urednica znanstvene monografije *Pod Zaloško goro in križem sv. Andreja*.
- **H. Seražin** je članica mednarodnega uredniškega odbora revije *Res Mobilis*, lokalna sourednica revije *RIHA Journal* in članica uredniškega odbora revije *Acta historiae artis Slovenica*, glavna urednica in članica uredniškega odbora zbirke *Umetnostna topografija Slovenije*, članica mednarodnega uredniškega odbora e-zbirke *Women's Creativity* ter njena glavna in odgovorna urednica, področna urednica *Novega Slovenskega biografskega leksikona*, predsednica Slovenskega umetnostnozgodovinskega društva, članica Znanstvenoraziskovalnega sveta za humanistiko pri ARRS.
- **P. Vidmar** je članica uredniškega odbora revij *Umetnostna kronika* in *Studia Historica Slovenica: časopis za humanistične in družboslovne študije*. Bila je pedagoška mentorica 3 dodiplomskim in podiplomskemu študentu.
- **B. Vodopivec** je članica uredniškega odbora revije *Umetnostna kronika* in področna urednica *Novega Slovenskega biografskega leksikona*. Bila je sourednica znanstvene monografije *Art in Slovenia at a Cultural Crossroads*.

RAZSTAVE:

- **V ospredje V: pionirke slovenske arhitekture, gradbeništva in oblikovanja**, Galerija Dessa, Ljubljana, 14. 3. – 19. 5. (avtorica koncepta razstave z inštituta: H. Seražin, oblikovalska zasnova: A. Furlan).
- **Eva Petrič. Igra trnov & vrtnic**, Atrij ZRC, Ljubljana, 22. 4. – 19. 5. (kustosinja z inštituta: A. Rakovec).
- **Kuge, lakote in vojske reši nas, o Gospod! Varašanci, cehovski obrtniki in sakralna znamenja**, Turnišče, 24. 6. – 31. 8. (avtor ulične razstave: G. Bence).
- **Tanja Verlak. Via Fotografia**, Atrij ZRC, Ljubljana, 20. 9. – 21. 10. (kustosinja z inštituta: A. Rakovec).

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **Medieval Murals in Virtual Space.** Mednarodna znanstvena delavnica. 25. 2., spletni dogodek.
- **Artistic and Architectural Heritage of the Nobility Between Old and New Regimes: Transformations, Reinterpretations and New Uses/Umetnostna in arhitekturna dediščina plemstva med starimi in novimi režimi: transformacije, reinterpretacije in nove namembnosti.** Mednarodni znanstveni simpozij. Ljubljana, 22.–24. 6., <https://uifs.zrc-sazu.si/sites/default/files/Artistic%20and%20Architectural%20Heritage.pdf>.
- **Corpus picturarum muralium medii aevi.** Mednarodni znanstveni simpozij. 1.–2. 9., spletni dogodek, https://uifs.zrc-sazu.si/sites/default/files/CORPUS%20PICTURARUM%20MURALIUM%20MEDII%20AEVI_Programme_1.-2.9.2022_2.pdf.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižnica

Vodja: V. Krmelj.

Knjižnični fond na inštitutu v Ljubljani se je povečal za 633 enot, na izpostavi v Mariboru pa za 1002 enoti. Skupaj se je knjižnica povečala za 1635 enot, od tega 1458 monografij in 177 zvezkov periodike. Potekalo je preoblikovanje signature iz sistema numerus currens signatur v signaturo po vsebinah na podlagi univerzalnega klasifikacijskega sistema (UDK). Določeni so bili vrstilci za vse gradivo. Predlog nove signature je bil poslan v Biblioteko SAZU in IZUM. Nadaljevalo se je urejanje korespondenčnega arhiva Franceta Steleta.

Dokumentacija

Inštitut hrani gradivo iz zapuščine Franceta Steleta (beležnice, tipkopisi terenskih zapiskov, fototeka, kartoteka umetnikov, korespondenca), topografsko bazo spomenikov s spisovnim in fotografskim gradivom. Potekalo je redno dopolnjevanje topografske baze spomenikov, kartoteke in baze umetnikov, specialnih kartotek in baz ter fototeke. Podatki so se zbirali po literaturi in arhivih ter s terenskim delom. Ob kartotečnih evidencah se je nadgrajevala računalniško vodena dokumentacija. Fotodokumentarno delo na terenu je obogatilo fototeko za več tisoč posnetkov (predvsem v digitalni obliki), s posnetki z brezpilotnim letalnikom in kamero 360°. Digitaliziranih je bilo več tisoč kosov gradiva.

Potekalo je zbiranje podatkov in dokumentiranje umetnostnih spomenikov na terenu ter arhivsko delo. Priprava arhitekturnih posnetkov na terenu je bila omejena predvsem na sakralne stavbe (N. Bernik). Po že ustaljeni metodologiji fototopografske dokumentacije se je za potrebe raziskovalnih, razstavnih in izdajateljskih projektov nadaljevalo terensko dokumentiranje po celotnem slovenskem ozemlju. V UE Kranj sta bili izvedeni terenski meritvi in digitalizacija sakralnih stavb (2 lokaciji). V okviru projekta *Umetnost v času zatona plemstva: transformacije, translokacije in interpretacije* je potekalo fotografiranje grajskih stavb po celotnem ozemlju Slovenije (A. Furlan: 20 grajskih stavb) in fotografiranje s kamero 360° (N. Bernik: 10 grajskih stavb).

V okviru projekta *Transformacije – iz materialnega v virtualno. Digitalni korpus stenskega slikarstva – nove razsežnosti raziskav srednjeveške umetnosti v Sloveniji* je fotografiranje potekalo po smernicah fototopografije s poudarkom na zahtevah projekta (natančno fotografiranje lokacije freske ali fragmenta na steni, fotografiranje detajlov barvnih slojev in fragmentov, priprava fotografskega gradiva za spletno objavo). V celoti je bilo fotografsko dokumentiranih 16 lokacij. Opravljene so bile terenske meritve, digitalni izrisi in fotografiranje s kamero 360° (16 lokacij). V okviru projekta *Meščanstvo kot umetnostni naročnik na Kranjskem in Štajerskem v 19. in prvi polovici 20. stoletja* in za potrebe založniškega programa je bilo izvedenih več fotodokumentiranih spomenikov kulturne dediščine.

Za Turizem Laško je bila izdelana video animacija 3D rekonstrukcije štirih faz razvoja kartuzijskega samostana.

V okviru projekta *Umetnostna dediščina grofov Celjskih* je bilo izvedeno terensko fotografiranje z letalnikom in delno s kamero 360° (4 lokacije).

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- **Acta historiae artis Slovenica 27/1** (= *Umetnina kot odsev znanja in povezovanja*), **27/2**. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- **Umetnostna kronika 74–77**. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- **Jewish-Slavic Cultural Horizons. Essays on Jewish History and Art in Slavic Lands.** Uredila Sergey R. Kravtsov, Polona Vidmar. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Jews and Slavs, 27).
- Simona Kostanjšek Brglez, **Umetnost za turizem. Predstavitev projekta, njegovih rezultatov in smernice za oblikovanje turističnih produktov/Art for Tourism. Presentation of the Project, Its Results and Guidelines for Tourist Product Design.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

- **Art in Slovenia at a Cultural Crossroads.** Uredili Mija Oter Gorenčič in Barbara Vodopivec. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Opera Instituti artis Historiae).
- Damjan Prelovšek, **Narodna in univerzitetna knjižnica.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Damjan Prelovšek, **Zacherlova hiša na Dunaju.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Umetnine v žepu, 23).
- Katarina Šmid, **Rimska nekropola Šempeter v Savinjski dolini.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Umetnine v žepu, 24).
- Jana Horvat, **Ptujska panorama. Legijski tabor in antično mesto.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Umetnine v žepu, 25).

MEDNARODNO SODELOVANJE

Mednarodno sodelovanje je potekalo s številnimi institucijami, in sicer v okviru skupnih projektov, sodelovanja na simpozijih, (mednarodnih) uredništev, raziskovalnih združenj in skupin, mdr. RIHA (International Association of Research Institutes in the History of Art), ASEES (Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies) idr.

Med drugim so raziskovalci inštituta v letu 2022 raziskovalno sodelovali z naslednjimi tujimi institucijami:

- Albertina, Dunaj, Avstrija.
- Alpen-Adria-Universität Klagenfurt, Celovec, Avstrija.
- Arhiv Jugoslavije, Beograd, Srbija.
- Arhiv Republike Srpske, Banjaluka, Bosna in Hercegovina.
- Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies (ASEES), University of Pittsburgh, Pittsburgh, Združene države Amerike.
- Bizkaikoa-Diputación Foral de Bizkaia, Bilbao, Španija.
- Bundesdenkmalamt, Dunaj, Avstrija.
- Helsingin yliopiston (University of Helsinki), Helsinki, Finska.
- Hrvatska Akademija znanosti i umjetnosti (Strossmayerova galerija starih majstora), Zagreb, Hrvaška.
- ICM – Istituto per gli Incontri Culturali Mitteleuropei di Gorizia, Gorica, Italija.
- IESA – Institut d'études supérieures des arts, Pariz, Francija.
- Institut für Geschichte, Südosteuropäische Geschichte und Anthropologie, Universität Graz, Gradec, Avstrija.
- Institut za savremenu istoriju, Beograd, Srbija.
- Masarykova univerzita Brno, Češka.
- Muzej Slavonije, Osijek, Hrvaška.
- Österreichisches Staatsarchiv, Dunaj, Avstrija.
- Politecnico di Torino (UNOVI), Torino, Italija.
- RIHA (International Association of Research Institutes in the History of Art), Pariz, Francija.
- Schloss Eggenberg, Universalmuseum Joanneum, Gradec, Avstrija.
- Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet u Rijeci, Reka, Hrvaška.
- Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvaška.
- Steiermärkisches Landesarchiv, Gradec, Avstrija.
- The Society for the History of Collecting.
- Universidad de La Laguna, La Laguna, Španija.
- Università Ca' Foscari di Venezia, Dipartimento di Filosofia e Beni Culturali, Benetke, Italija.
- Università degli Studi di Udine, Dipartimento di Storia e Tutela dei Beni Culturali, Videm, Italija.
- Universität Graz, Gradec, Avstrija.
- Universität Wien, Dunaj, Avstrija.
- Université Paul-Valéry Montpellier 3, Montpellier, Francija.
- Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznan, Poljska.
- Uniwersytet opolski, Opole, Poljska.
- Uniwersytet Wrocławski, Wrocław, Poljska.
- Univerzitet u Banjoj Luci, Banjaluka, Bosna in Hercegovina.
- Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, Bosna in Hercegovina.
- Ústav dějin umění Akademie věd České republiky, Praga, Češka.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Dr. Andreas Golob, Universität Graz, Gradec, Avstrija, 20.-21. 3.: bilateralno sodelovanje, predavanje v Historičnem seminarju.

PREDAVANJA IN REFERATI

Gorazd Bence:

- *Zur trinitarischen Ikonographie des Paternitas Typus*. Predavanje na mednarodni znanstveni delavnici *Medieval Murals in Virtual Space*, spletni dogodek, 22. 2.
- *Wall paintings in the Church of St Jodocus, Rovt pod Menino*. Referat na mednarodni znanstveni konferenci *Corpus picturarum muralium medii aevi*, spletni dogodek, 2. 9.

Nejc Bernik:

- *Challenges and problems in preparing schematic drawings of wall paintings*. Predavanje na mednarodni znanstveni delavnici *Medieval Murals in Virtual Space*, spletni dogodek, 25. 2.
- *The process of preparation of schematic drawings and its implementation in digital corpus of medieval wall paintings*. Predavanje na mednarodni znanstveni konferenci *Corpus picturarum muralium medii aevi*, spletni dogodek, 1. 9.
- *Vizualizacija neuresničenih načrtov Jožeta Plečnika v Ljubljani*. Predavanje iz cikla *Raziskujmo preteklost Ljubljane*, Ljubljana, 9. 11.

Tina Bratuša:

- *Ikonografija opreme Marijine romarske cerkve v Rušah*. Referat na 8. Glazerjevem posvetu *Naša dediščina. Dediščina na Ruškem*, Selnica ob Dravi, 20. 5. (soavtorica S. Kostanjšek Brglez).
- *Marijina romarska cerkev v Rušah in njena umetnostna dediščina*. Predavanje in vodstvo v okviru prireditve *Ruška dediščina*, Ruše, 23. 6. (soavtorica S. Kostanjšek Brglez).

Anja Iskra

Od 5 znanstvenih in 1 strokovnega predavanja izpostavljam:

- *Onkraj slovenskega umetnostnozgodovinskega kanona. Umetniki nemške manjšine in nacifikacija nemštva pred drugo svetovno vojno na slovenskem Štajerskem*. Predavanje na mednarodnem simpoziju *Likovna umetnost v Kraljevini Jugoslaviji med obema vojnama*, Ljubljana, 17. 5.
- *Behind the scenes of creating a digital corpus of medieval mural paintings in Slovenia*. Predavanje na mednarodni znanstveni konferenci *Corpus picturarum muralium medii aevi*, spletni dogodek, 1. 9.
- *Nazi instrumentalization of medieval art in the occupied territory of present-day Slovenia*. Predavanje na mednarodni znanstveni konferenci *Corpus picturarum muralium medii aevi*, spletni dogodek, 2. 9.

Renata Komić Marn

Od 5 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Fatal crossing of the border. Translocation of paintings from the Palais Attems in Graz to Yugoslavia*. Predavanje na mednarodni znanstveni konferenci *Collections in Early Modern Era*, Olomouc, Češka, 15. 6.
- *Sequestered, sold, confiscated. Artefacts from the Szapary Collection in the Pomurje Museum in Murska Sobota*. Referat na mednarodnem znanstvenem simpoziju *Artistic and Architectural Heritage of the Nobility Between Old and New Regimes: Transformations, Reinterpretations and New Uses/Umetnostna in arhitekturna dediščina plemstva med starimi in novimi režimi: transformacije, reinterpretacije in nove namembnosti*, Ljubljana, 24. 6.
- *Lost in a museum: cultural heritage originating from WWII collecting points in Slovenia*. Referat na mednarodnem posvetu *The museum as a place of tension, arena of conflict and space of dialogue in Central Europe: objects – actors – spaces*, Szczecin, Poljska, 29. 9.

Tina Košak:

- *Tracing imperial visits of the Counts of Cobenzl's castles and manors from Ljubljana to Gorizia. The imperial inaugural route as a historical source for a sustainable travel experience*. Predavanje na mednarodni konferenci v organizaciji univerze Cà Foscari *Raccontare il patrimonio culturale per un turismo sostenibile*, Salzano, Italija, 27. 6. (soavtorica H. Seražin).
- *Plemiški gostitelji cesarja Karla VI. med njegovim potovanjem po notranjeavstrijskih deželah kot umetnosti naročniki. Primer Janeza Gašperja grofa Cobenzla*. Predavanje na mednarodnem simpoziju *Studium et ardor: znanstveni skup povodom stote obletnice rođenja Radmile Matejčić*, Reka, Hrvaška, 24. 11. (soavtorica H. Seražin).
- *Taste and demand of aristocratic collectors in Carniola and Styria in the later 17th and early 18th century: between quantitative and qualitative research*. Vabljen predavanje na Masarykova univerzita, Brno v okviru serije predavanj *R'n'B Fasety vkusu*, Brno, Češka, 7. 12.

Vesna Krmelj:

- *Vloga Ljubljanskega velesejma v razvoju razstavne dejavnosti na Slovenskem v obdobju med obema svetovnim vojnama/The role of the Ljubljana Grand Fair in the development of exhibition activity in Slovenia between the two world wars.* Referat na znanstvenem simpoziju *Exhibiting in Slovenia II. Symposium on exhibiting of art, architecture, and design, and exhibition institutions in Slovenia*, Ljubljana, 21. 4.
- *Oris umetnosti pri Slovencih v dvajsetih letih 20. stoletja in začetki Ljubljanskega velesejma.* Predavanje v okviru projektne delavnice *Meščanstvo kot umetnostni naročnik na Kranjskem in Štajerskem v 19. in prvi polovici 20. stoletja*, Maribor, 10. 6.

Franci Lazarini:

- *The Mayor Juro Adlešič and Architecture of Ljubljana in the Late 1930s.* Predavanje v okviru mednarodne konference *Acting Institutions. Agents, Actors, and Authorities in Modern Architecture (between the 1890s and 1930s)*, Dunaj, Avstrija, 11. 11.

Katarina Mohar:

- *Yugoslav exhibitions of medieval art.* Referat na znanstveni konferenci *Corpus picturarum muralium medii aevi*, spletni dogodek, 2. 9.

Mija Oter Gorenčič

Od 5 znanstvenih in 1 strokovnega predavanja izpostavljam:

- *Inscriptions on medieval architecture in Slovenia.* Predavanje na znanstvenem posvetovanju *Communication in Politics and Knowledge: Letters – Languages – Scripts and Cyphers*, Dunaj, Avstrija, 1. 7.
- *Corpus picturarum muralium medii aevi: building a digital corpus of medieval wall paintings.* Predavanje na mednarodni znanstveni konferenci *Corpus picturarum muralium medii aevi*, spletni dogodek, 1. 9.
- *Das Epitaph von Jurij Slatkonja im Stephansdom zu Wien.* Predavanje ob 500-letnici smrti Jurija Slatkonje, Dunaj, Avstrija, 30. 11.

Helena Seražin

Od 2 znanstvenih in 2 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Tracing imperial visits of the Counts of Cobenzl's castles and manors from Ljubljana to Gorizia. The imperial inaugural route as a historical source for a sustainable travel experience.* Referat na znanstveni konferenci *Raccontare il patrimonio culturale per un turismo sostenibile/Zgodbe kulturne dediščine za potrebe trajnostnega turizma*, Salzano, Italija, 27. 5. (soavtorica T. Košak).
- *Helena Vurnik's decoration of Ljubljana's most iconic Art Nouveau building.* Predavanje v seriji *Women on stage*, spletni dogodek, 27. 10.
- *Plemiški gostitelji cesarja Karla VI. med njegovim potovanjem po notranjeavstrijskih deželah kot umetnostni naročniki. Primer Janeza Gašperja grofa Cobenzla.* Referat na znanstveni konferenci *Studium et ardor: znanstveni skup povodom stote obljetnice rođenja Radmile Matejčić*, Reka, Hrvaška, 24. 11. (soavtorica T. Košak).

Polonca Vidmar

Od 5 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Sveta Marjeta Škotska v hagiografiji in genealogiji grofov Lesliejev.* Referat na 5. mednarodni znanstveni konferenci *Slavistični znanstveni premisleki*, Maribor, 18. 5.
- *The images of kneeling donors of the Liechtenstein family in Murau.* Referat na mednarodni znanstveni konferenci *Corpus picturarum muralium medii aevi*, spletni dogodek, 2. 9. (soavtor Boris Hajdinjak).
- *Dominik Franz Calin: Historiograph, Genealogue und Maler in der Zeit Kaiser Leopolds I.* Dunaj, Avstrija, 12. 10.

Barbara Vodopivec

Od 3 znanstvenih in 1 strokovnega predavanja izpostavljam:

- *The restitution of artworks from Austria to Yugoslavia after 1945 in the new Central and Eastern European post-war reality.* Referat na znanstveni konferenci *The return of looted artefacts since 1945: Post-fascist and post-colonial restitution in comparative perspective*, Rim, Italija, 16. 5.
- *Od historizma do modernizma: preobrazba meščanske vile na Tomšičevi 12 v Ljubljani.* Predavanje v okviru projektne delavnice *Meščanstvo kot umetnostni naročnik na Kranjskem in Štajerskem v 19. in prvi polovici 20. stoletja*, Maribor, 10. 6.
- *Ljubljanske pionirke gradbeništva in njihov prispevek k podobi mesta: Sonja Lapajne Oblak, Carmen Jež Gala in Darinka Battelino.* Predavanje iz cikla *Raziskujemo preteklost Ljubljane*, Ljubljana, 27. 10.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

Anja Iskra:

- Österreichische Nationalbibliothek in Universität Wien, Dunaj, Avstrija, 20.–26. 11.: raziskovalno delo v knjižnicah.

Mija Oter Gorenčič:

- Österreichische Nationalbibliothek, Dunaj, Avstrija, 7.–12. 6.: raziskovalno delo v knjižnicah.
- Österreichische Nationalbibliothek in Universität Wien, 22. 6. – 2. 7.: raziskovalno delo v knjižnicah, udeležba z referatom na mednarodnem simpoziju.
- Steiermärkisches Landesarchiv, Gradec, Avstrija, 26.–28. 7.: raziskovalno delo v arhivu.
- Österreichische Nationalbibliothek, Dunaj, Avstrija, 25.–31. 8.: raziskovalno delo v knjižnicah.
- Österreichische Nationalbibliothek, Slovenski inštitut na Dunaju (Slowenisches Institut in Wien) in Inštitut za avstrijske vede (Institut für Österreichkunde), Dunaj, Avstrija, 29. 11. – 5. 12.: raziskovalno delo v knjižnicah in izvedba predavanja o epitaflu Jurija Slatkonje (30. 11.).

Helena Seražin:

- Österreichische Nationalbibliothek in Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Wien, Dunaj, Avstrija, 7.–21. 8.: raziskovalno delo v knjižnicah in arhivih.
- Helsingin yliopiston (University of Helsinki), Helsinki, Finska, 21.–25. 8.: bilateralno sodelovanje.

Barbara Vodopivec:

- Helsingin yliopiston (University of Helsinki), Helsinki, Finska, 16.–25. 8.: bilateralno sodelovanje.
- Arhiv Republike Srpske, Banjaluka, Bosna in Hercegovina, 5.–8. 9.: raziskovalno delo v okviru projekta Konte Oblak Legacy.
- Univerzitet u Banjoj Luci, Banjaluka, Bosna in Hercegovina, 5.–8. 9.: raziskovalno in terensko delo v okviru projekta Konte Oblak Legacy.
- Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, Bosna in Hercegovina, 8.–11. 9.: raziskovalno in terensko delo v okviru projekta Konte Oblak Legacy.
- Universität Graz, Gradec, Avstrija, 30. 11. – 4. 12.: raziskovalno in terensko delo v okviru projekta *Meščanstvo kot umetnostni naročnik na Kranjskem in Štajerskem v 19. in prvi polovici 20. stoletja*.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA

Jure Donša je na Filozofski fakulteti Univerze v Mariboru prejel Miklošičevo priznanje za magistrsko nalogo s področja umetnostne zgodovine v letu 2022.

Mija Oter Gorenčič je prejela nagrado odlični v znanosti za objavo: *Seeing God in the image of Mary: cross readings of a Medieval Benedictine convent seal*. V: ZNOROVSKY, Andrea-Bianka (ur.), JARITZ, Gerhard (ur.). *Marian devotion in the late Middle Ages: image and performance*, (Studies in medieval history and culture). London; New York: Routledge. 2022, str. 31–51, ilustr.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

In 2022, the researches were conducted within two research programmes *Art in Slovenia at a Cultural Crossroads* and *IMAGE – WORD – KNOWLEDGE. The Transmission and Transformation of Ideas on the Territory between the Eastern Alps and the North Adriatic 1400–1800*. Individual research activities were performed within the following research projects: *Artwork as Reflection of Knowledge and Networking. The Role of Education and Social Connectedness of Artists and Patrons in the Late Middle-Ages and Early-Modern Times*; *Art and the Nobility in Times of Decline: Transformations, Translocations and Reinterpretations*; *Transformations – from Material to Virtual. Digital Corpus of Mural Painting – New Dimensions of Medieval Art Research in Slovenia*; *Bourgeois Art Commissions in Carniola and Styria in the 19th and the First Half of the 20th Century*; *Exhibiting of Art and Architecture between Artistic and Ideological Concepts. Case Study of Slovenia, 1947–1979*; *Heritage for Inclusive Sustainable Transformation: HEI-TRANSFORM*; *Art Patronage of the Counts of Cilli. Field Studies of Artworks and Archival Sources; “Women Power”. Establishment of women in natural and cultural heritage preservation in Finland and Slovenia since 1918*; *Art for Tourism. Art Historical Themes as a Foundation for the Development of Sustainable Tourism of Eastern Slovenia*; *The Legacy of the Oblak-Dobovišek-Konte family* as well as the international project *European Women’s Remembrance – REWOMEN*.

Edited and printed were two issues of the *Acta historiae artis Slovenica* journal, 27/1 and 27/2, the quarterly *Umetnostna kronika* [Art Chronicle], nos. 74–77, three books from the series *Art in the Pocket*, i.e. *Zacherlova hiša na Dunaju* [The Zacherl’s House in Vienna] by Damjan Prelovšek, *Rimska nekropola Šempeter v Savinjski dolini* [Šempeter Roman necropolis in Savinjska dolina] by Katarina Šmid and *Ptujska panorama. Legijski tabor in antično mesto* [Ptuj panorama. Legian camp and antique city] by Jana Horvat, three scientific monographs *Jewish-Slavic Cultural Horizons. Essays on Jewish History and Art in Slavic Lands*, *Art in Slovenia at a Cultural Crossroads* and *Narodna in univerzitetna knjižnica* [National and university library] by Damjan Prelovšek and project report *Art for Tourism. Presentation of the Project, Its Results and Guidelines for Tourist Product Design* by Simona Kostanjšek Brglez.

The researchers participated in several symposia and study programmes at the Faculty of Arts, University of Maribor.

International cooperation continued with numerous institutions, including the International Association of Research Institutes in the History of Art (RIHA), Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies (ASEEES) etc.

Three international workshops and conferences were organised, including *Medieval Murals in Virtual Space* (25 February), *Artistic and Architectural Heritage of the Nobility Between Old and New Regimes: Transformations, Reinterpretations and New Uses* (22–24 June) and *Corpus picturarum muralium medii aevi* (1–2 September).

Several exhibitions have been launched, including *V ospredje V: pionirke slovenske arhitekture, gradbeništva in oblikovanja* [To the Fore V: Female Pioneers in Slovene Architecture and Design] (Ljubljana, 14 March–19 May); *Eva Petrič: Game of Thorns & Roses* (Ljubljana, 22 April–19 May); *Kuge, lakote in vojske reši nas, o Gospod! Varašanci, cehovski obrtniki in sakralna znamenja* [Lord, deliver us from plague, famine and war!] (Turnišče, 24 June–31 August); *Tanja Verlak: Via Fotografia* (Ljubljana, 20 September–21 October).

Muzikološki inštitut ZRC SAZU je edina samostojna raziskovalna skupina s področja muzikologije v Sloveniji, specializirana predvsem za preučevanje starejše glasbene dediščine geografskega prostora današnje Republike Slovenije. Temeljno delo raziskovalcev predstavlja sistematično popisovanje glasbenih virov iz slovenskih arhivov in knjižnic ter znanstveno raziskovanje glasbeno-zgodovinskih obdobj, fenomenov in najpomembnejših glasbenih stvaritev, ki predstavljajo del nacionalne kulturne dediščine.

O kralj slave, Gospod nad vojskami,
ki si se danes kot zmagovalc nad vsemi vzpel v nebo,
ne zapusti nas sirot, temveč pošlji v nas
od Očeta obljubljenega duha resnice, aleluja.

MUZIKOLOŠKI INŠTITUT

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<http://mi.zrc-sazu.si>

ZNANSTVENI SVET:

akad. Janez Matičič (podpredsednik), izr. član SAZU prof. ddr. Janez Höfler, dr. Klemen Grabnar, doc. dr. Metoda Kokole, doc. dr. Katarina Šter (predsednica).

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: doc. dr. Metoda Kokole.

Znanstvena svetnica: doc. dr. Metoda Kokole.

Znanstveni sodelavci: dr. Klemen Grabnar, dr. Marko Motnik, doc. dr. Katarina Šter, dr. Maruša Zupančič.

Asistentki, mladi raziskovalki: Jana Erjavec, Ivana Maričič.

Višja strokovna sodelavka: Tonja Čakš.

Projektna sodelavka: Lucija Bizant.

RAZISKOVALNI PROGRAM IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Raziskave glasbene preteklosti na Slovenskem

Oznaka: P6-0004.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Metoda Kokole.

Sodelavci: L. Bizant, K. Grabnar, M. Kokole, M. Motnik, K. Šter, M. Zupančič.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2027.

Nadaljevale so se raziskave posameznih segmentov glasbenega življenja na Slovenskem do prvih desetletij 20. stoletja in analize gradiva iz nacionalne glasbene dediščine. V okviru najstarejše dediščine so potekale raziskave fragmenta kartuzijskega graduala iz 12. stoletja iz Bistre in zvrsti *cantus fractus* kot dela frančiškanskih glasbenih tradicij na Slovenskem. Osvežene in predstavljene so bile raziskave o vlogi Jurija Slatkonje, glasbenih okoliščinah njegovega časa na Kranjskem in historiografiji. Za spletno objavo z novim uvodom je bilo pripravljenih 12 zvezkov Gallusovega dela *Opus musicum*. Predmet poglobljenih analiz so bile glasbene konrafakture s konca 18. in iz prve polovice 19. stoletja iz štajerskih arhivov ter njihovi operni viri. Opravljene so bile glasbeno-biografske raziskave s slovenskim prostorom povezanih glasbenikov 19. stoletja (S. Linhart, A. Hüttenbrenner in J. Benesch).

Pritok glasbenikov na Slovensko v dolgem 19. stoletju – njihov vpliv in integracija

Oznaka: J6-9386.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Maruša Zupančič.

Sodelavci: M. Zupančič.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2018 – 30. 9. 2022.

Spletna stran: <https://inmus.zrc-sazu.si>.

Vsebina in program dela raziskovalnega projekta sta se osredotočala na raziskavo o prитоку priseljenih glasbenikov na Slovensko v dolgem 19. stoletju, njihovem pomenu na razvoj različnih glasbenih zvrsti in na delovanje posameznih glasbenih inštitucij na Slovenskem. Osrednja cilja projekta sta bila izdelava relacijske podatkovne zbirke in preučitev različnih vidikov glasbenih migracij na Slovenskem na podlagi predhodno zbranega nabora podatkov. Rezultati so bili predstavljeni v obliki znanstvenih razprav, referatov, predavanj, notne izdaje, podatkovne zbirke in virtualne razstave.

Stare tradicije v novih oblačilih: glasbene in besedilne predelave v izvajalski praksi liturgične glasbe

Oznaka: J6-1809.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Katarina Šter.

Sodelavci: L. Bizant, K. Grabnar, M. Kokole, M. Motnik, K. Šter.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2019 – 30. 6. 2023.

Opravljene so bile raziskave novoveških koralnih rokopisov novomeških in primorskih frančiškanov (predvsem v tradiciji *cantus fractus*), radeljskih dominikank in slovenske različice koral *Discubuit Jesus*. Narejene so bile študije o opernih konrafakturah iz celjskih in ptujskih cerkvenih arhivov.

Digitalna demonstracija cerkvene glasbe dolgega 16. stoletja, povezane s Kranjsko

Oznaka: J6-2586.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Klemen Grabnar.

Sodelavci: L. Bizant, T. Čakš, K. Grabnar, M. Kokole, M. Motnik, K. Šter (Muzikološki inštitut); M. Kovačič (Glasbenonarodopisni inštitut).

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2023.

Opravljene so bile transformacije notnih zapisov za prvo digitalno edicijo v MEI ter transkripcije in začetne analize repertoarja za drugo edicijo. Nastale so tudi raziskave glasbenega delovanja Jurija Slatkonje in konteksta njegovega delovanja. Rezultati so bili predstavljeni v obliki referatov.

A new ecosystem of early music studies [Novi ekosistem preučevanj stare glasbe]

Oznaka: EarlyMuse.

Vrsta projekta: drugi mednarodni projekt – COST.

Sofinancer: COST Association.

Vodja: Metoda Kokole.

Sodelavci: K. Grabnar, M. Kokole, K. Šter.

Obdobje trajanja: 21. 9. 2022 – 20. 9. 2026.

COST EarlyMuse je namenjen ustvarjanju novih ter inovativnih strategij za širšo prepoznavnost in uveljavitev stare glasbe. Slovenska skupina je bila aktivna v delovni skupini za publiciranje stare glasbe (M. Kokole je bila izvoljena za sovodjo) in skupini za pripravo razpisov štipendij.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Jana Erjavec

Oznaka: MR-53501.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mladi raziskovalki: Klemen Grabnar.

Drugi mentor: Aleš Nagode (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Mlada raziskovalka je nadaljevala z zbiranjem, urejanjem, katalogiziranjem in analizo arhivskega gradiva ter študijem relevantne znanstvene literature. Rezultate je oblikovala v poglavja doktorske disertacije in predavanje v okviru cikla predavanj Slovenskega društva za preučevanje 18. stoletja.

Ivana Maričić

Oznaka: MR-55886.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Katarina Šter.

Drugi mentor: Gregor Pompe (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Mlada raziskovalka je nadaljevala z raziskavo zgodovine in epistemologije muzikološke prakse na območju današnje Republike Slovenije v obdobju od sredine 19. stoletja do institucionalizacije muzikologije na Filozofski fakulteti leta 1960.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **L. Bizant** je tehnična urednica revije *De musica disserenda* in drugih publikacij Muzikološkega inštituta.
- **T. Čakš** je vodja nacionalne delovne skupine *RILM* za Slovenijo.
- **K. Grabnar** je vodja nacionalne delovne skupine *RISM* za Slovenijo in član nacionalnega odbora *RILM* za Slovenijo. Je tudi član Znanstvenega sveta Muzikološkega inštituta in programskega odbora cikla koncertov stare glasbe na ustreznih zgodovinskih glasbilih HARMONIA CONCERTANS – Stara glasba na Novem trgu. Prav tako je član uredniških odborov spletne knjižne zbirke *Slovenska glasbena dediščina* in notne zbirke *Monumenta artis musicae Sloveniae* s podzbirko *Supplementa* ter glavni in odgovorni urednik revije *De musica disserenda*. Poleg tega je terminološki svetovalec za muzikologijo pri *eSSKJ* in portalu *Franček*.
- **M. Kokole** je glavna in odgovorna urednica notne zbirke *Monumenta artis musicae Sloveniae* s podzbirko *Supplementa* in spletne zbirke *Slovenska glasbena dediščina*. Je tudi članica uredniškega odbora revije *De musica disserenda* in nacionalnega odbora *RILM* za Slovenijo, članica mednarodnega znanstvenega sveta za izdajo zbranih del Giuseppeja Tartinija s sedežem na Univerzi v Padovi ter podpredsednica Slovenskega društva za preučevanje 18. stoletja in članica zgodovinske sekcije Slovenske matice. V letu 2022 je bila soorganizatorica znanstvenega posveta *Jurij Slatkonja (21. 3. 1456–26. 4. 1522): od Kranjske do Dunaja*.
- **I. Maričić** je članica uredniškega odbora Simpozija mladih raziskovalk in raziskovalcev ZRC SAZU. Je tudi skrbnica družbenih omrežjih Muzikološkega inštituta.
- **M. Motnik** je član uredniškega odbora revije *De musica disserenda*.
- **K. Šter** je glavna in odgovorna urednica mednarodne muzikološke revije *Muzikološki zbornik*, članica uredniških odborov revije *De musica disserenda* in zbirke spletnih monografij *Slovenska glasbena dediščina* ter članica koordinacijskega in uredniškega odbora *Historičnega seminarja*. Je tudi članica Znanstvenega sveta Muzikološkega inštituta (predsednica do 19. 12.). Je tudi podpredsednica

Slovenskega muzikološkega društva, članica Slovenskega društva za preučevanje 18. stoletja in članica uredniškega odbora spletne strokovne revije *Naši zbori*. Poleg tega je terminološka svetovalka za muzikologijo pri eSSKJ.

- **M. Zupančič** je članica uredniškega odbora znanstvene revije *Baščinski glasi*. Je skrbnica spletnih strani Muzikološkega inštituta.

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **Jurij Slatkonja (21. 3. 1456–26. 4. 1522): od Kranjske do Dunaja**. Znanstveni posvet. S soorganizatorjem: Slovenska matica, Ljubljana, 15. 9.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Vodja: T. Čakš.

Knjižni fond inštituta se je povečal za 569 enot gradiva, od tega za 536 monografij in 33 serijskih publikacij. Od tega je bil večji del gradiva pridobljen kot donacija dr. Janeza Höflerja (249 enot). Knjižnica je namenjena predvsem sodelavcem inštituta, a je odprta tudi za zunanje obiskovalce. Muzikološki inštitut je izdal 110 kopij petih licenčnih izvodov posameznih skladb iz zbirke *Monumenta artis musicae Sloveniae* za pet naročnikov iz Slovenije.

Evidentiranje in katalogiziranje virov

V sodelovanju s centralno redakcijo *RISM* (Mednarodni elektronski katalog glasbenih virov; vodja K. Grabnar) v Frankfurtu se je nadaljevala katalogizacija starejših muzikalij s pomočjo računalniškega programa Muscat. V letu 2022 je bilo na novo popisanih 9 enot glasbenih rokopisov in 49 enot glasbenih tiskov iz zbirke SI-Co ter enota glasbenih rokopisov in enota tiskov iz zbirke SI-Nf, nekatere že obstoječe in objavljene enote pa so bile popravljene in/ali dopolnjene. Skupno število vnosov iz zbirke v Sloveniji (novih in dopoljenih) se je v letu 2022 povečalo s 6062 na 6161.

V okviru projekta *RILM* (Mednarodni popis glasbene oziroma muzikološke literature; vodja T. Čakš) je bil opravljen izbor in vpis glasbene literature za leto 2021 ter deloma 2022.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- **De musica disserenda XVIII/1–2**. Uredila Maruša Zupančič. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Oskar Rieding, **Štiri koncertne miniature za violino in klavir**. Uredila Maruša Zupančič. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- Národní knihovna České republiky, Praga, Češka: raziskovalno sodelovanje.
- Kabinet hudební historie, Etnologický ústav Akademie věd České republiky, Praga, Češka: raziskovalno sodelovanje.
- Filozofická fakulta Univerzity Komenského v Bratislavi, Slovaška: medsebojno obveščanje o raziskovalnem sodelovanju.
- Magdalen College, University of Oxford, Združeno kraljestvo: znanstveno sodelovanje pri izdajanju publikacij.
- *RILM* (Répertoire International de Littérature Musicale), New York, Združene države Amerike: znanstveno sodelovanje v mednarodnih spletnih bazah.
- *RISM* (Répertoire International des Sources Musicales), Frankfurt, Nemčija: znanstveno sodelovanje v mednarodnih spletnih bazah.
- Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk, Varšava, Poljska: raziskovalno sodelovanje.
- Università degli Studi di Padova, Italija: znanstveno sodelovanje pri izdajanju publikacij.
- Università degli Studi di Palermo, Italija: znanstveno sodelovanje pri izdajanju publikacij.
- Université Jean Monnet, Saint-Étienne, Francija: znanstveno sodelovanje pri izdajanju publikacij.
- Odsjek za povijest hrvatske glazbe, HAZU, Zagreb, Hrvaška: znanstveno sodelovanje pri izdajanju publikacij.
- University of Liverpool, Združeno kraljestvo: znanstveno sodelovanje pri izdajanju publikacij.
- Sveučilište u Zagrebu, Hrvaška: znanstveno sodelovanje pri izdajanju publikacij.
- Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog, Muzički informativni centar, Zagreb, Hrvaška: znanstveno sodelovanje pri izdajanju publikacij.
- Universität für Musik und darstellende Kunst Graz, Gradec, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- CNRS – Université de Tours – MCC, Tours, Francija: projektno sodelovanje.

- Gustav Mahler Privatuniversität für Musik, Celovec, Avstrija: spletni dogodki in redna delovna srečanja.
- Basilica di San Petronio, Bologna, Italija: projektno sodelovanje.
- Trinity College, Trinity Medieval History Research Centre, Dublin, Irska: projektno sodelovanje.
- Schola cantorum Basiliensis, Basel, Švica: raziskovalno sodelovanje.
- Institut für Alte Musik und Aufführungspraxis, Kunstuniversität Graz, Gradec, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Dr. Andrea Puentes Blanco, Agencia Estatal Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Institución Milá y Fontanals of Research in Humanities, Barcelona, Španija, 11.–14. 12.: COST EarlyMuse, vsebinska priprava delavnice.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Jana Erjavec:

- *Šolske kronike kot viri (cerkvene) glasbene dejavnosti v Celju v zadnjih treh desetletjih 18. stoletja*. Predavanje v okviru cikla predavanj Slovenskega društva za preučevanje 18. stoletja, Ljubljana, 29. 9.

Klemen Grabnar:

- *Jurij Slatkonja v slovenskem glasbenem zgodovinopisju*. Referat na znanstvenem posvetu *Jurij Slatkonja (21. 3. 1456–26. 4. 1522): od Kranjske do Dunaja*, Ljubljana, 15. 9.

Metoda Kokole:

- *La Vendemmia di Bertati-Gazzaniga on Its Way Across the Alps (1778–1784)*. Referat na znanstveni konferenci *L'opera italiana nei territori boemi durante il Settecento*, Český Krumlov, Češka, 18. 9.
- *Musikleben im Ljubljana der 1830er Jahre in den Berichten von Franz Franz*. Referat na znanstveni delavnici *Musikalische Praxis im langen 19. Jahrhundert: unbekannte Ego-Dokumente aus Zentraleuropa/Musical practice in the long nineteenth century: unknown ego-documents from Central Europe*, Dunaj, Avstrija, 20. 9. (soavtor Marko Motnik).

Marko Motnik:

- *»Weilet die Muse mit dir, ihrem Lieblich«: die Freundschaft zwischen der Sängerin Sophie Linhart und Anselm Hüttenbrenner*. Predavanje na znanstvenem posvetu *Beiträge zum Musiktransfer zwischen Graz und Wien im 19. Jahrhundert*, Gradec, Avstrija, 28. 4.
- *Med miti, legendami in dejstvi: »Dunajska« dvorna kapela v času Jurija Slatkonje*. Referat na znanstvenem posvetu *Jurij Slatkonja (21. 3. 1456–26. 4. 1522): od Kranjske do Dunaja*, Ljubljana, 15. 9.
- *Musikleben im Ljubljana der 1830er Jahre in den Berichten von Franz Franz*. Referat na znanstveni delavnici *Musikalische Praxis im langen 19. Jahrhundert: unbekannte Ego-Dokumente aus Zentraleuropa/Musical practice in the long nineteenth century: unknown ego-documents from Central Europe*, Dunaj, Avstrija, 20. 9. (soavtorica Metoda Kokole).

Katarina Šter:

- *A refuge for »disillusioned academics«: The flight of university students and professors to Carthusian monasteries and their experience of chant in the 15th century*. Predavanje v okviru cikla *Music@AlpeAdria*, Celovec, Avstrija, 25. 5.
- *Koralna glasba na Slovenskem v času Jurija Slatkonje*. Referat na znanstvenem posvetu *Jurij Slatkonja (21. 3. 1456–26. 4. 1522): od Kranjske do Dunaja*, Ljubljana, 15. 9.

Maruša Zupančič:

- *Vloga in prispevek priseljenih glasbenikov v glasbenih društvih na Slovenskem do razpada Avstro-Ogrske = The Role and Contribution of Foreign Musicians to the Music Societies in the Slovene lands until the dissolution of Austria-Hungary*. Referat na mednarodni muzikološki konferenci *Glasbena društva v dolgem 19. stoletju: med ljubiteljsko in profesionalno kulturo (Slovenski glasbeni dnevi)*, Ljubljana, 22. 4.
- *Institutionalization of modern bourgeois musical culture in 19th century Ljubljana = Institucionalizacija moderne građanske kulture u 19. stoljeću*. Referat na delavnici *Institutionalization of modern bourgeois culture in the 19th century*, Zagreb, Hrvaška, 7. 10.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

Klemen Grabnar:

- Villa I Tatti, The Harvard University Center for Italian Renaissance Studies, Firenze, Italija, 30. 10.–5. 11.: raziskovalno delo.

Metoda Kokole:

- Biblioteca Civica, Trst, Italija, 24. 1.: raziskovalno delo.
- Österreichische Nationalbibliothek, Dunaj, Avstrija, in Országos Széchényi Könyvtár, Budimpešta, Madžarska, 6.–10. 6.: raziskovalno delo.

Marko Motnik:

- Archiv der Gesellschaft der Musikfreunde, Archiv der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Archiv der Universität Wien, Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Österreichische Nationalbibliothek, Stadt- und Landesarchiv Wien, Wienbibliothek im Rathaus, Dunaj, Avstrija, 20. 3. – 3. 4. in 18. 9. – 1. 10.: raziskovalno delo.

Katarina Šter:

- Österreichische Nationalbibliothek in Universität Wien, Dunaj, Avstrija, 2.–9. 10.: raziskovalno delo.
- Schola cantorum Basiliensis in Universität Basel, Basel, Švica, 28. 11. – 7. 12.: raziskovalno delo, dogovori o raziskovalnem sodelovanju.

Maruša Zupančič:

- Lab1100, Haag, Nizozemska, 11.–16. 9.: dodatno izobraževanje – digitalna humanistika.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA

Ivana Maričič:

- Dekanjinja nagrada Filozofske fakultete za delo *Kriki in šepetanja: vloga glasu v sodobni gledališki praksi* na Oddelku za muzikologijo pri mentorju prof. dr. Gregorju Pompetu in somentorju prof. dr. Mladenu Dolarju.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

The Institute of Musicology is the only independent research group in the field of musicology in Slovenia involved in basic research of the musical heritage of the geographical area of today's Republic of Slovenia from the Middle Ages to the mid-20th century. The basic research was performed within the scope of the research program *Research in the History of Music in Slovenian Lands* (led by M. Kokole); performed were various studies covering the recently detected gaps in knowledge or 'grey areas' of national musicological research. Written were various scholarly texts and published was one double volume of the journal *De musica disserenda*. The research programme hosts two PhD students working as research assistants and researching the music fund of St Daniel's church in Celje and early music historiography in Slovenia. Other research work was performed within three basic research projects financed by the Slovenian Research Agency: the *Influx of Musicians to the Slovene Lands during the long 19th Century – their Impact and Integration* (led by M. Zupančič; the database has been enriched by numerous new or revised entries, a number of scholarly texts were published in the double thematic volume of *De musica disserenda* and elsewhere); *Old Traditions in New Vestments: Musical and Textual Reworkings in the Performing Practices of Liturgical Music* (led by K. Šter; reworkings of liturgical chant and its later traditions as well as reworkings of non-liturgical music into sacred pieces have been further examined in the sources from the musical archives of Koper, Maribor, Celje, and Ptuj, and several workshops and concerts have been organized), and *Digital Presentation of the Long-Sixteenth-Century Church Music Connected to Carniola* (led by K. Grabnar; prepared were music materials – transcriptions of selected early music pieces which were also transformed into MusicXML format for the planned digital edition).

The institute publishing comprised a double thematic volume XVIII of the journal *De musica disserenda* and an edition of four O. Rieding's concert miniatures for violin and piano, both edited by M. Zupančič.

The institute collaborated with the Slovenian Ministry of Culture, City of Ljubljana, Harmonia Antiqua Labacensis, Town Parish Cathedral and Abbey Church of St Daniel in Celje, Society of Slovenian Composers, University of Ljubljana, National and University Library, and Slovenian Musicological Society. The international collaboration with *RISM* (Frankfurt am Main) and *RILM* (New York) continued.

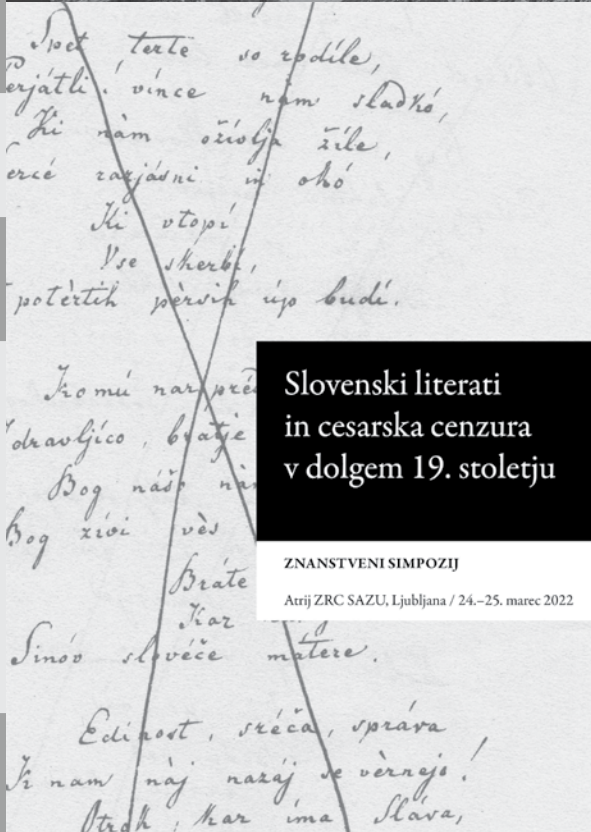
Temeljno poslanstvo preučevanja slovenske književnosti udejanjamo v dveh sekcijah inštituta z dopolnjujočimi se težišči: ena je usmerjena zlasti k slovenski literarni zgodovini, njenim virom, edicijam in analizam, druga odpira komplementarne pristope s primerjalnimi, teoretskimi in metodološkimi zasnovi. Naše študije slovenskega slovstva, svetovne književnosti, form in zvrsti segajo kronološko od srednjega veka do novejših dob z moderno ter postmoderno; naši pristopi premostijo širok razpon od znanstvenega članka do digitalnih izdaj in besedilnih korpusov.

Razstava
11. 2. 2022
8. 5. 2022

HIMALAJSKI PLEZALCI PIŠEJO BREZ ROKAVIC

Osemtisočaki v knjigah
slovenskih alpinistov

Slovenski literati in cesarska cenzura v dolgem 19. stoletju

ZNANSTVENI SIMPOZIJ
Atrij ZRC SAZU, Ljubljana / 24.–25. marec 2022

Zgodovina jezuitskega kolegija v Ljubljani

Arhiv Republike Slovenije,
Župnija Ljubljana – sv. Jakob in ZRC SAZU
Vas vljudno vabijo na odprtje razstave

Ko so nam zvezde naklonjene ... Zgodovina jezuitskega kolegija v Ljubljani

v petek, 9. decembra 2022, ob 12. uri
v Arhivu Republike Slovenije, Zvezdarska 1, Ljubljana.

V programu odprtja razstave bodo sodelovali: dr. Bojan Cvefar, direktor Arhiva Republike Slovenije, p. dr. Silvo Sinkovec, župnik Župnije Ljubljana – sv. Jakob, dr. Monika Deželak Trojar, soavtorica razstave, ZRC SAZU, in gospod Alojz Kovšca, predsednik Državnega sveta Republike Slovenije.

Kitajska bo Ljubljani podarila kopijo astronomske naprave (obročaste krogle), ki jo je v Pekingi izdelal jezuit p. Ferdinand Avguštin Hallerstein, doma iz Mengša. P. Hallerstein, dijak in profesor jezuitskega kolegija pri sv. Jakobu v Ljubljani, je bil sredi 18. stoletja priznan astronom, znanstvenik, matematik, kartograf, misijonar in diplomat na Kitajskem. Razstava želi nakazati, iz kakšnega humusa je zrasel ta veliki znanstvenik, zato predstavlja 176-letno delovanje kolegija v Ljubljani, ki so ga vodili patri jezuiti. Iz njega so izšli mnogi pomembni slovenski znanstveniki, humanisti, kulturniki.

Arhiv Republike Slovenije domuje v palači, ki jo je zgradil jezuit Gabrijel Gruber, inženir, matematik, hidrotehnik in arhitekt ter profesor jezuitskega kolegija. Na katedri za mehaniko je poučeval risanje, geometrijo, hidravliko in inženirske predmete, namenjene obrtnikom.

Razstava bo v parku pred Arhivom Republike Slovenije na ogled predvidoma do konca aprila 2023.

INŠTITUT ZA SLOVENSKO LITERATURO IN LITERARNE VEDE

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<https://isllv.zrc-sazu.si>

ZNANSTVENI SVET:

**akad. prof. dr. Janko Kos, izr. članica SAZU prof. dr. Andreja Žele, doc. dr. Luka Vidmar (predsednik),
doc. dr. Monika Deželak Trojar (namestnica predsednika), doc. dr. Jernej Habjan, doc. dr. Matija Ogrin,
doc. dr. Andrejka Žejn.**

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: doc. dr. Matija Ogrin.

Znanstveni svetnik: prof. dr. Marko Juvan.

Višji znanstveni sodelavci: izr. prof. dr. Marijan Dovič, doc. dr. Matija Ogrin, doc. dr. Luka Vidmar.

Znanstveni sodelavci: doc. dr. Monika Deželak Trojar, doc. dr. Jernej Habjan, doc. dr. Andraž Jež, doc. dr. Andrejka Žejn.

Asistentki z doktoratom: ddr. Nina Ditmajer, dr. Mojca Šorli.

Asistenta, mlada raziskovalca: Lucija Mandič, Sergej Valijev.

Samostojna strokovna sodelavka specialistka v humanistiki: doc. dr. Alenka Koron.

ORGANIZACIJSKI ENOTI:

Sekcija za slovensko literarno zgodovino

Sekcija za literarno teorijo in primerjalno književnost

RAZISKOVALNI PROGRAM IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Literarnozgodovinske, literarnoteoretične in metodološke raziskave

Oznaka: P6-0024.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Marko Juvan.

Sodelavci: M. Deželak Trojar, M. Dovič, J. Habjan, A. Jež, M. Juvan, A. Koron, M. Ogrin, M. Šorli, L. Vidmar, A. Žejn.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2027.

V znanstvenih člankih so bili obravnavani začetki duhovne dramatike v zgodnjem novem veku na Slovenskem, usoda izvodov Bohoričeve slovnice, rokopisi in knjižnice v 17. ter 18. stoletju. Obdelani so bili še začetki slovenske pripovedne proze, hagiografija, esej, alpinistična avtobiografija, teoretski in literarnozgodovinski vidiki razmerij med glasbo, tekstom in podobo ter označevanje in kvantitativne analize literarnega korpusa. V mednarodnih znanstvenih publikacijah so izšli članki o sekularni koncepciji svetovne literature, njenih svetovih in procesu svetovljenja perifernih literatur. Napisani so bili prispevki za zbornik o slovenskem literarnem prevajanju in gesla za *Novi slovenski biografski leksikon*. Potekala je prenovitev digitalnega *Registra rokopisov slovenskega slovstva* in portala o prostoru slovenskega slovstva. V program sodijo še knjižne in digitalne znanstvenokritične izdaje inštituta.

Maj 68 v literaturi in teoriji: zadnja sezona modernizma v Franciji, Sloveniji in svetu

Oznaka: J6-9384.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Marko Juvan.

Sodelavci: M. Dovič, J. Habjan, A. Jež, M. Juvan, A. Koron, M. Šorli, A. Žejn.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2018 – 30. 6. 2022.

Na primeru prenovljenega korpusa slovenske literature iz študentskega gibanja ok. 1968 je bilo v obliki znanstvenega članka in referata na mednarodni konferenci predstavljeno označevanje imenskih entitet, s čimer sta članici projektne skupine prispevali k diseminaciji rezultatov projekta v jezikovnotehnološki strokovni skupnosti. O tem obdobju so izšli še znanstveni prispevki o gledališču, slovenskem in češkem študentskem tisku ter slovenski vizualni poeziji.

Alpinistična literatura: Slovenija in onkraj. Intertekstualnost, intersubjektivnost, internacionalnost

Oznaka: J6-1808.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Jernej Habjan.

Sodelavci: M. Dovič, J. Habjan, A. Jež, A. Koron.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2019 – 30. 6. 2022.

Na podlagi rezultatov projekta sta v znanstvenih revijah izšla posebna številka in tematski sklop. Organizirana sta bila projektna simpozija. Postavljena je bila projektna razstava. Član projektne skupine je izdal znanstveno monografijo, ki je rezultat projekta. Člani projektne skupine so objavljali znanstvene članke in sodelovali pri medijski diseminaciji rezultatov projekta.

Slovenski literati in cesarska cenzura v dolgem 19. stoletju

Oznaka: J6-2583.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Marijan Dovič.

Sodelavci: M. Deželak Trojar, M. Dovič, J. Habjan, M. Juvan, M. Ogrin, S. Valijev, L. Vidmar, A. Žejn.

Obdobje trajanja: 1. 9. 202 – 31. 8. 2023.

Izvedena sta bila slovenski simpozij *Slovenski literati in cesarska cenzura v dolgem 19. stoletju* (Ljubljana, 24.–25. 3.) in mednarodni panel *Censorship, Print, and Nations in the Habsburg Monarchy (ca. 1789–1914)* v okviru 9. kongresa ESCL (Rim, Italija, 6. 9.). Posnet je bil film *Slovinci in habsburška cenzura* (RTV SLO).

Recepcija starejšega pesništva v panonskem jezikovnem prostoru

Oznaka: Z6-3227.

Vrsta projekta: podoktorski raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Nina Ditmajer.

Sodelavci: N. Ditmajer.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Na mednarodnih simpozijih v Gradcu (Avstrija) in Zagrebu (Hrvaška) sta bila predstavljena referata o *Nebeškem pastirju* Gregorja Kapucina ter o večjezikovnih in hibridnih pesmaricah v panonskem jezikovnem prostoru. V znanstveni monografiji je bil objavljen prispevek o pesniških žanrih v slovenskih protestantskih pesmaricah. Za spletni portal *Register rokopisov slovenskega slovstva* je bilo izdelanih 10 opisov prekmurskih pesmaric, prav tako je bilo dokončanih pet diplomatičnih prepisov prekmurskih in vzhodnoštajerskih pesmaric.

Freising in Slovani pod škofom Abrahamom. Tekstološki pristop k misijonski in pastoralni dejavnosti med Karantanci v 10. stoletju

Oznaka: N6-0193.

Vrsta projekta: bilateralni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Matija Ogrin.

Sodelavci: M. Deželak Trojar, M. Ogrin, S. Valijev.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2021 – 31. 12. 2024.

Potekali so nekateri novi vidiki raziskav o *Brižinskih spomenikih*, zlasti o retoričnih značilnostih drugega spomenika in njegovih povezavah s karolinško homiletiko.

Podoba in tekst kot sredstvo čezkulturnega transferja

Oznaka: C6-6411.

Vrsta projekta: bilateralni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Partner: Institut za literatura, Bălgarska akademija na naukite, Bolgarija.

Vodja na ZRC SAZU: Alenka Koron.

Sodelavci: M. Deželak Trojar, N. Ditmajer, M. Dovič, J. Habjan, A. Jež, M. Juvan, A. Koron, M. Ogrin, M. Šorli, L. Vidmar, A. Žejn.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2020 – 31. 12. 2022.

Na temo projekta je bila v angleščini objavljena tematska številka bolgarske revije *Literarna misl* z 11 članki, od katerih so jih 5 prispevali sodelavci inštituta. Stekla je tudi mednarodna izmenjava raziskovalcev: inštitut je obiskal Georgi Iliev, v Sofijo pa je odpotovala Lucija Mandič.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI ZRC SAZU

Latinske in nemške kronike na Slovenskem

Oznaka: J7-2604.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Zgodovinski inštitut Milka Kosa.

Trans-making – Art / culture / economy to democratize society. Research in placemaking for alternative narratives discourses

Oznaka: Trans-making.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za kulturne in spominske študije.

In/tangible European Heritage – Visual analysis, Curation and Communication

Oznaka: InTaVia.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za kulturno zgodovino.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Lucija Mandić

Oznaka: MR-54766.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Jernej Habjan.

Drugi mentorji: Andrejka Žejn, Monika Deželak Trojar (pedagoški mentorici na Podiplomski šoli ZRC SAZU).

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

Digitalizirano in tehnično pripravljeno je bilo gradivo za korpus daljše slovenske proze v 19. stoletju. Predstavljeni so bili referati o slovenski digitalni literarni vedi, izgradnji korpusa ter uporabi metode modeliranja tem na primeru korpusov slovenskih in čeških romanov v 19. stoletju.

Sergej Valijev

Oznaka: MR-56652.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Monika Deželak Trojar.

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Sergej Valijev je preučeval strokovno literaturo s področja doktorske disertacije, ukvarjal se je s fenomenologijo literarnega dela in posameznimi grškimi tragedijami. Opravil je nekaj preliminarnih raziskav recepcije antične tragedije v slovenski književnosti, objavil je dva znanstvena članka.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **M. Deželak Trojar** je članica uredniškega odbora zbirke *Dela starejšega slovenskega slovstva*. Je pedagoška somentorica eni podiplomski študentki in raziskovalna mentorica enemu mlademu raziskovalcu.
- **N. Ditmajer** je članica uredništva revije *Tretji dan* in članica uredniškega odbora revije *Edinost in dialog*.
- **M. Dovič** je glavni in odgovorni urednik *Primerjalne književnosti* in član uredništva zbirk *Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev* ter *Studia litteraria*. Je član izvršilnega odbora in odbora za nagrade pri European Society of Comparative Literature (ESCL/SELC), član raziskovalne skupine Beyond ERNIE Research Team (BERT) pri Vrije Universiteit Amsterdam (Nizozemska) in član upravnega odbora Cankarjeve nagrade.
- **J. Habjan** je član uredništva znanstvenih založb Sophia in *Studia humanitatis* ter zbirke *Studia litteraria*. V letu 2022 je bil tudi član Raziskovalnega odbora za literarno teorijo pri Mednarodni zvezi za primerjalno književnost (ICLA/AILC) in član Založniškega sveta Založbe ZRC.
- **A. Jež** je član uredniškega odbora revije *Borec*. Bil je eden od recenzentov *Platforme: 3: zbornika študentk in študentov Podiplomske šole ZRC SAZU*.
- **M. Juvan** je član uredništev mednarodnih revij *Arcadia*, *CLCWeb*, *Colloquia Comparativa Litterarum*, *Kontekst*, *Literaturna misal*, *Primerjalna književnost* in *Slavica Litteraria* ter zbirke *Studia litteraria* pri Založbi ZRC. Je član Znanstvenega sveta ZRC SAZU ter deluje v vodstvenih organih domačih in mednarodnih znanstvenih združenj: Izvršilnega odbora Mednarodne zveze za primerjalno književnost (ICLA/AILC) in Svetovalnega odbora Inštituta za svetovno literaturo Univerze Harvard. Bil je somentor pri eni doktorski disertaciji.
- **A. Koron** je članica uredništva revij *Primerjalna književnost* in *Slavica Tergestina*.
- **L. Mandić** je članica uredniškega odbora zbornika študentk in študentov Podiplomske šole ZRC SAZU *Platforma 5*.
- **M. Ogrin** je glavni urednik zbirk *Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev* ter *Dela starejšega slovenskega slovstva*, urednik zbirke *Sidra* (Družina), član strokovne komisije za književnost v Prešernovem skladu RS, Komisije za knjigo pri Ministrstvu za kulturo RS in odbora Slovenskega društva za preučevanje 18. stoletja. Ureja elektronske znanstvenokritične izdaje inštituta, vodil je prenovo *Registra rokopisov slovenskega slovstva*.
- **L. Vidmar** je koordinator Historičnega seminarja ZRC SAZU, urednik zbirke *Apes academicae*, področni urednik za literaturo pri *Novem Slovskem biografskem leksikonu* ter član uredniških odborov *Zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev*, *Del starejšega slovenskega slovstva*, *Loških razgledov* in revije *SLO – časi, kraji, ljudje*. Je član izvršilnega odbora Slovenskega društva za preučevanje 18. stoletja, komisije za podeljevanje Trubarjevih priznanj (NUK), strokovne komisije za področje premične kulturne dediščine in strokovne komisije za področje knjige (Ministrstvo za kulturo). Je pedagoški mentor dveh podiplomskih študentov.
- **A. Žejn** je pedagoška mentorica eni podiplomski študentki.

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **Pot Nejca Zaplotnika: prvih 40 let.** Znanstveni simpozij. S soorganizatorjem: Slovenski planinski muzej. Spletni dogodek, 10. 2.
- **Mountaineers as Writers: The Himalaya and Beyond/Alpinisti kot pisci: Himalaja in onkraj nje.** Znanstveni simpozij. Spletni dogodek, 17.–18. 3.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Vodji: N. Ditmajer, A. Koron.

Knjižnični fond se je povečal za 247 knjig in 39 zvezkov serijskih publikacij, večinoma z nakupi.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- Miran Jarc, **Zbrano delo 6.** Uredil Drago Bajt. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev).
- Edvard Kocbek, **Zbrano delo 17.** Uredil Mihael Glavan. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev).
- Primož Kozak, **Zbrano delo 6.** Uredil Dušan Voglar. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev).
- **Slovenski literati in cesarska cenzura v dolgem 19. stoletju: program simpozija in povzetki referatov.** Uredil Marijan Dovič. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- Raziskovalni odbor za literarno teorijo, Izvršni odbor in Odbor za razvoj raziskav pri Mednarodni zvezi za primerjalno književnost (ICLA/AILC), Pariz, Francija: raziskovalno sodelovanje in članstvo.
- Vrije Universiteit Amsterdam, Nizozemska: ustanovno članstvo v raziskovalni skupini BERT (Beyond ERNIE Research Team).
- European Society of Comparative Literature (ESCL/SELCL): članstvo v izvršilnem odboru in odboru za nagrade evropskega komparativističnega društva.
- Universität Regensburg Bohemicum (Center za češke študije Univerze v Regensburgu) in Akademie věd České republiky/Ústav pro českou literaturu (Inštitut za češko literaturo Češke akademije znanosti): raziskovalno sodelovanje v Regensburgu.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Mag. Sylvia Stegbauer, Österreichische Akademie der Wissenschaften, Institut für die Erforschung der Habsburgermonarchie und des Balkanraumes, 2.–8. 10.: predavanje v angleščini v okviru Historičnega seminarja ZRC SAZU (»Jezuiti v Gradcu: zgodovina zgradb in njihove funkcionalnosti«, 4. 10.), raziskovalno delo v Arhivu Republike Slovenije ter konzultacije s slovenskimi strokovnjaki za zgodovino jezuitskega reda in jezuitske umetnosti v Ljubljani.

PREDAVANJA IN REFERATI (IZBOR)

Monika Deželak Trojar

Od 5 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Linhartovo soočanje s cenzuro na zgodovinopisnem in dramskem področju.* Predavanje na simpoziju *Slovenski literati in cesarska cenzura v dolgem 19. stoletju*, Ljubljana, 24. 3.
- *Prisotnost dram s hagiografsko tematiko na jezuitskih odrih (s poudarkom na jezuitskem kolegiju v Ljubljani).* Plenarno predavanje na simpoziju *Hagiografija v luči sodobnih raziskav: 5. mednarodna znanstvena konferenca Slavistični znanstveni premisleki*, Maribor, 19. 5.
- *Die Rolle des Theaters im Jesuitenschulsystem und in ihrer pastoralen Arbeit am Beispiel des Jesuitenkollegs in Ljubljana.* Predavanje na mednarodnem znanstvenem simpoziju *Katholische Erfahrungsräume und Bildungswirklichkeiten. Jesuitische Studentenkulturen und akademischer Alltag in Mittel- und Ostmitteleuropa vom 16. bis 18. Jahrhundert / Catholic Experiences and Educational Realities. Jesuit Student Cultures and Academic Routines in Central and East-Central Europe from the 16th to the 18th Century*, Praga, Češka, 30. 11.

Nina Ditmajer:

- *Cenzura Kremplovih Dogodivšin štajerske zemle v Gradcu in Zagrebu*. Predavanje na simpoziju *Slovenski literati in cesarska cenzura v dolgem 19. stoletju*, Ljubljana, 24. 3.
- *Multilingual and hybrid manuscript hymnals in the Pannonian Language Area*. Predavanje na simpoziju *18. Tagung des Jungen Forums Slavistische Literaturwissenschaft*, Gradec, Avstrija, 30. 9.
- *Prizadevanje Mihaela Lendovška za ponovno izdajo Nebeškega pastirja Gregorja Kapucina*. Predavanje na simpoziju *Gregur Kapucin i njegovo djelo*. Zagreb, Hrvaška, 28. 10.

Marijan Dović

Od 10 znanstvenih in 2 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Slovenian mountains: the birth of a mythical site from the spirit of poetry*. Predavanje na spletni konferenci *ZRC SAZU Mountaineers as writers: the Himalaya and beyond*, spletni dogodek, 17. 3.
- *Imperial Censorship and the Press in Carniola during the Pre-March Period*. Predavanje na 9. kongresu ESCL, Rim, Italija, 6. 9.
- *Ivan Cankar i cenzura: od dekadentne Erotike do socijalističkih Sluga*. Predavanje na konferenci *Književnost i revolucije*, Zagreb, Hrvaška, 30. 11.

Jernej Habjan

Od 4 znanstvenih referatov izpostavljam:

- *Slovenian mountaineering literature: a network/Slovenska alpinistična literatura: omrežje*. Predavanje na znanstveni konferenci *Mountaineers as Writers: The Himalaya and Beyond/Alpinisti kot pisci: Himalaja in onkraj nje*, spletni dogodek, 17. 3.
- *World Literature as War Literature: Debating Weltliteratur to End War, from the Age of Goethe On*. Vabljeno predavanje na Tampereen yliopiston tutkijakollegium, Tampere, Finska, 30. 11.

Andraž Jež:

- »Vladna cenzura, ki mi je osumila celih – 62 mest!«: Avstro-ogrška cenzura slovenskih socialistov. Predavanje na znanstvenem simpoziju *Slovenski literati in cesarska cenzura v dolgem 19. stoletju*, Ljubljana, 24. 3.

Marko Juvan:

- *How to think world literature from its edge?* Vabljeno plenarno predavanje na mednarodni konferenci *XXIII Congress of the ICLA: Re-Imagining Literatures of the World: Global and Local, Mainstreams and Margins*, Tbilisi, Gruzija, 25. 5.
- *Censor's Paradox: the Habsburg Empire and the Literary Field*. Predavanje na *9th Congress of the ESCL/SELC: Imagining inclusive communities in European culture*, Rim, Italija, 6. 9.

Alenka Koron:

- *Vertical trials in three narrative texts of slovenian mountaineering literature*. Predavanje na znanstveni konferenci *Mountaineers as Writers: The Himalaya and Beyond/Alpinisti kot pisci: Himalaja in onkraj nje*, spletni dogodek, 17. 3.

Lucija Mandić:

- *Small Literature vs. 'Big Data': Computational Methods in Slovene Literary Studies*. Predavanje na konferenci *18. Tagung des Jungen Forums Slavistische Literaturwissenschaft*, Gradec, Avstrija, 30. 9.
- *Dlouhé 19. století ve slovinské a české literatuře: komputační perspektiva*. Predavanje na okrogli mizi štipendistov Češke akademije znanosti, Institut za češko literaturo, Češka akademija znanosti, Praga, Češka, 25. 10.

Matija Ogrin:

- *Hagiografske zasnove in primeri slovenskih rokopisov o svetnikih*. Plenarno predavanje na simpoziju *Hagiografija v luči sodobnih raziskav: 5. mednarodna znanstvena konferenca Slavistični znanstveni premisleki*, Maribor, 18. 5.
- *Nebeski pastir pogubljen ovcu išče: poskus reforme pasijonske tradicije pri Gregorju Kapucinu*. Prispevek na konferenci *Gregur Kapucin i njegovo djelo*, Zagreb, Hrvaška, 28. 10.
- *Rokopisne objave prepovedanih besedil: primer slovenskih rokopisov o Antikristu*. Predavanje na simpoziju *Slovenski literati in cesarska cenzura v dolgem 19. stoletju*, Ljubljana, 24. 3.

Mojca Šorli:

- *Annotation of Named Entities in the May68 Corpus: NEs in modernist literary texts*. Predavanje na mednarodni znanstveni konferenci *Jezikovne tehnologije in digitalna humanistika*, Ljubljana, 16. 9. (soavtorica A. Žejn).
- *Scholarliness vs. activism in the debate on gender categories of language: the battle of the sexes*. Predavanje na mednarodni znanstveni konferenci *Language, Identity and Social Differentiation*, Ljubljana, 27. 9.

Luka Vidmar

Od 3 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Secularization of Censorship in the Habsburg Monarchy in the Second Half of the Eighteenth Century*. Predavanje na 9. kongresu ESCL/SELC *Imagining Inclusive Communities in European Culture*, Rim, Italija, 6. 9.
- *Prepovedano v Valvasorjevi knjižnici*. Predavanje na mednarodnem simpoziju *Janez Vajkard Valvasor: Kranjec po domovini, Evropejec po duhu*, Bogenšperk, 29. 9.

Andrejka Žejn

Od 4 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *V kali zatrti slovenski časopis: primer cenzure Slavine*. Predavanje na mednarodni znanstveni konferenci *Slovenski literati in cesarska cenzura v dolgem 19. stoletju*, Ljubljana, 25. 3.
- *Annotation of Named Entities in the May68 Corpus: NEs in modernist literary texts*. Predavanje na mednarodni znanstveni konferenci *Jezikovne tehnologije in digitalna humanistika*, Ljubljana, 16. 9. (soavtorica M. Šorli).
- *Koroška knjižna različica v rokopisu s svetniškimi legendami iz 18. stoletja*. Predavanje na mednarodni znanstveni konferenci *4. Slovenski dialektološki posvet: Ramovšev teden*, Ljubljana, 23. 9.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

Monika Deželak Trojar:

- Österreichisches Staatsarchiv (Allgemeines Verwaltungsarchiv; Haus-, Hof- und Staatsarchiv) in Österreichische Nationalbibliothek (Sammlung von Handschriften und alten Drucken), Dunaj, Avstrija, 9.–15. 1.: raziskovalno delo v okviru projekta *Slovenski literati in cesarska cenzura v dolgem 19. stoletju*.
- Österreichisches Staatsarchiv (Haus-, Hof- und Staatsarchiv), Dunaj, Avstrija, 18.–21. 4.: raziskovalno delo v okviru projekta *Slovenski literati in cesarska cenzura v dolgem 19. stoletju* in vabljeno predavanje (*Johann Ludwig Schönleben (1618–1681): Barockgelehrter von europäischem Rang*), Institut für Österreichkunde (20. 4. 2022).
- Österreichische Nationalbibliothek (Sammlung von Handschriften und alten Drucken), Dunaj, Avstrija, 7.–12. 8.: raziskovalno delo v okviru inštitutskega raziskovalnega programa *Literarnozgodovinske, literarnoteoretične in metodološke raziskave*.

Marijan Dovič:

- Univerzitat Pompeu Fabra, Barcelona, Španija, 8.–10. 6.: gostujoče predavanje *National poets, cultural saints*.

Lucija Mandić:

- Univerza v Beogradu, Beograd, Srbija, 22.–24. 3.: udeležba na delavnici *Distant Reading COST Action Belgrade Training School* v organizaciji Akcije COST Distant Reading for European Literary History.
- Ústav pro českou literaturu, Akademie věd České republiky, 9.–29. 10.: raziskovalno delo v okviru Štipendije Josefa Dobrovskega.
- Institut za literatura, Bălgarska akademija na naukite, Sofija, Bolgarija, 27. 11. – 3. 12.: raziskovalno delo v okviru bilateralnega projekta.

Matija Ogrin:

- Fakultet hrvatskih studija, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb, Hrvaška, 1.–30. 7.: raziskovalno delo v okviru fakultetnega mednarodnega sodelovanja.

Andrejka Žejn:

- Österreichisches Staatsarchiv (Haus-, Hof- und Staatsarchiv), Dunaj, Avstrija, 9.–11. 2. in 16.–18. 10.: raziskovalno delo v okviru projekta *Slovenski literati in cesarska cenzura v dolgem 19. stoletju*.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA

Andrejka Žejn:

- Priznanje Antona Ocvirka za najboljšo izvirno komparativistično monografijo zadnjih dveh let (2021 in 2022) za monografijo *Izhodišča slovenske pripovedne proze: dvestoletna tradicija slovenske pripovedne proze: od sredine 17. do sredine 19. stoletja*.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

In 2022, the twelve researchers of the Institute published 17 scientific articles and 6 chapters in monographs. They edited several volumes and scholarly editions and published articles in Slovenian and international publications as results of the research programme, basic and postdoctoral projects and in cooperation with other research institutions.

Studies on early modern Slovenian literature continued with contributions on Latin Jesuit drama, early modern Slovenian theatre, and research on manuscripts of various genres, ranging from sermons and hagiographic prose to songbooks and hymnals of the Prekmurje region. A thematic symposium in Ljubljana and a panel at an international conference in Rome were devoted to Habsburg censorship and literature in the Slovenian lands. A monograph by A. Žejn on early 19th century Slovenian prose narrative was awarded the biennial prize of the Slovenian Society for Comparative Literature.

The studies on the long 19th century include analyses of the national poets, F. Prešeren, J. Bleiweis, the self-taught folk writer A. Šuster Drabosnjak, mountaineering literature, socialism in I. Cankar and avant-garde movements. Theoretical and comparative approaches include phenomenological approaches to tragedy and Sophocles, corpus-based literary analysis, multilingualism in literature, various aspects of world literature, and the theme of mimesis.

The student movements of the 1960s and the resulting changes in the world, literature, and theory up to 1989 are analysed on the basis of a richly annotated corpus of Slovenian texts of the 1968 movement, which is used for empirical analyses.

A thematic issue of a scientific journal, two conferences and an exhibition were prepared on Slovenian and world mountaineering literature as an intertextual literary genre. Several biographies were written for the New Slovenian Biographical Dictionary. Three volumes (E. Kocbek, M. Jarc, P. Kozak) were published in the scholarly editions series *Collected Works of Slovenian Poets and Writers* (ed. M. Ogrin). The Institute's electronic collections and editions are being updated. Members of the Institute sit on editorial boards of publishing houses and scholarly journals (e.g. *Studia humanitatis*, *Arcadia*, *Primerjalna književnost*, and *Slavica Tergestina*). Staff members of the Institute have taught at the Postgraduate School ZRC SAZU and at the Universities of Ljubljana and Nova Gorica, and have served on the boards of academic associations such as ICLA/AILC.

Inštitut za slovensko narodopisje je raziskovalno središče za področje etnologije, folkloristike in kulturne antropologije. V dveh raziskovalnih programih, nacionalnih in mednarodnih temeljnih in aplikativnih projektih razvija raziskave o kulturnih praksah ter vsakdanjiku v preteklosti in sodobnosti, pri čemer se opira na raziskovalno tradicijo in sodobne raziskovalne usmeritve. Ima bogato knjižnico, dokumentacijski arhiv in Avdiovizualni laboratorij.

INŠTITUT ZA SLOVENSKO NARODOPIJSJE

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

isn2.zrc-sazu.si.

ZNANSTVENI SVET:

izr. član SAZU prof. dr. Marko Jesenšek, akad. prof. ddr. Marija Stanonik, doc. dr. Saša Poljak Istenič (predsednica), doc. dr. Saša Babič, doc. dr. Tatiana Bajuk Senčar, izr. prof. dr. Dan Podjed (podpredsednik), dr. Ingrid Slavec Gradišnik (predstojnica).

PERSONALNA SESTAVA:

Predstojnica: dr. Ingrid Slavec Gradišnik.

Znanstveni svetniki: izr. prof. dr. Jurij Fikfak, prof. dr. Maja Godina Golija, dr. Monika Krojež Telban, dr. Ingrid Slavec Gradišnik.

Višji znanstveni sodelavec: izr. prof. dr. Dan Podjed.

Znanstveni sodelavci: doc. dr. Saša Babič, doc. dr. Tatiana Bajuk Senčar, doc. dr. Barbara Ivančič Kutin, izr. prof. dr. Miha Kozorog, doc. dr. Špela Ledinek Lozej, doc. dr. Saša Poljak Istenič, dr. Katarina Šrmpf Vendramin.

Asistentki z doktoratom: doc. dr. Daša Ličen, dr. Barbara Turk Niskač (do 31. 3.).

Asistenti, mladi raziskovalci: Manca Filak, Rok Mrvič, Jaro Veselinovič.

Strokovni sodelavci: Stanka Drnovšek, dr. Vanja Huzjan, Miha Peče.

Samostojni tehnik: Aleksander Kuharič.

RAZISKOVALNA PROGRAMA IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Dediščina na obrobjih: Novi pogledi na dediščino in identiteto znotraj in onkraj nacionalnega

Oznaka: P5-0408.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Špela Ledinek Lozej.

Sodelavci: Š. Ledinek Lozej (Inštitut za slovensko narodopisje); M. Bofulin, N. Rogelja Caf (Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije); T. Jakop, J. Ježovnik (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša); P. Pipan, M. Topole (Geografski inštitut Antona Melika); M. Pisk (Glasbenonarodopisni inštitut).

Obdobje trajanja: 1. 1. 2019 – 31. 12. 2024.

Spletna stran: <https://dediscina.zrc-sazu.si/sl/home>.

Sodelavci interdisciplinarne programske skupine se posvečajo premisleku o razmerjih moči v dediščinskih procesih, o razpiranju in presejanju nacionalnega pri ustvarjanju dediščine ter vrednotenju in analizi manjšinskih dediščin. Raziskovalno problematiko obravnavajo v petih tematskih sklopih: 1. Dediščina na dinamičnih mejnih območjih, 2. Dediščina v mobilnem svetu, 3. Jezik v rabi – raba jezika, 4. Živeti z dediščino in 5. Dediščinenje prostora. Izsledke so objavili v izvirnih znanstvenih, strokovnih in poljudnih člankih, prispevkih na konferencah, na predavanjih ter drugih nastopih v medijih. Organizirali so dva hodinarja (Nova Gorica, 2. 6.; Benečija, 11.–12. 9.) in izdali tretjo številko strokovne revije *Heriskop*.

Etnološke, antropološke in folkloristične raziskave vsakdanjika

Oznaka: P6-0088.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Dan Podjed.

Sodelavci: S. Babič, T. Bajuk Senčar, S. Drnovšek, J. Fikfak, M. Godina Golija, V. Huzjan, B. Ivančič Kutin, M. Kozorog, M. Kropej Telban, A. Kuharič, M. Peče, D. Podjed, S. Poljak Istenič, I. Slavec Gradišnik, K. Šrmpf Vendramin (Inštitut za slovensko narodopisje); M. Ratej (Inštitut za kulturno zgodovino).

Obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2027.

Skupina preučuje in predstavlja vsakdanje življenje v preteklosti in sedanjosti, hkrati pa kritično vrednoti osrednje etnološke, antropološke in folkloristične koncepte. Raziskave potekajo v vsebinskih sklopih: 1. Vsakdanjik med normalnostjo in negotovostjo,

2. Narativna kultura: Diskurzi, spomini in zapisi, 3. Snovanje prihodnosti, 4. Digitalizacija in interpretacija avdiovizualnega gradiva. Prostorski fokusi so fizični in digitalni prostori. Osrednje področje raziskav je slovenski etnični prostor, vendar je raziskovanje teoretično-metodološko in empirično usmerjeno primerjalno, inter- in transdisciplinarno. Skupina izdaja in ureja mednarodni znanstveni reviji *Traditiones* in *Studia mythologica Slavica* ter več knjižnih zbirk.

V letu 2022 so raziskovalce posebej zanimali vsakdanji odzivi različnih skupin v kriznih razmerah pandemije covid-19, ki je vplivala na številne elemente vsakdanjika (prehrano, druženje itn.).

Mladi podjetniki v času negotovosti in spodbujenega optimizma: Etnološka študija podjetništva in etike mladih v sodobni Sloveniji

Oznaka: J6-1804.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Miha Kozorog.

Sodelavci: T. Bajuk Senčar, J. Fikfak, M. Kozorog, D. Podjed, S. Poljak Istenič (Inštitut za slovensko narodopisje); M. Petrovič-Šteger (Inštitut za antropološke in prostorske študije).

Obdobje trajanja: 1. 7. 2019 – 30. 6. 2023.

Projektna skupina je organizirala mednarodni simpozij *Young and Entrepreneurial? Anthropological Perspectives on the Livelihoods and Ethics of Contemporary Youth*. Na simpoziju o mladih kot subjektih sodobnih tržno usmerjenih politik in prožne ekonomije je sodelovalo 18 vabljenih raziskovalk in raziskovalcev.

Tradicionalne paremiološke enote v dialogu s sodobno rabo

Oznaka: J6-2579.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Saša Babič.

Sodelavci: S. Babič, V. Huzjan, B. Ivančič Kutin, M. Kropelj Telban, M. Peče, K. Šrimpf Vendramin (Inštitut za slovensko narodopisje); N. Jakop, M. Meterc (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša).

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2023.

Spletna stran: <https://tradparen-isn.zrc-sazu.si>.

Organizirana je bila okrogla miza *Sodobne raziskave v paremiologiji* s prispevki o digitalizaciji in paremioloških obravnavah. O tem je bil objavljen tematski sklop v *Slavistični reviji*. Na repozitoriju Clarin.si je bila objavljena zbirka slovenskih paremioloških izrazov.

Urbane prihodnosti: Zamišljanje in spodbujanje možnosti v nemirnih časih

Oznaka: J6-2578.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Saša Poljak Istenič.

Sodelavci: T. Bajuk Senčar, M. Kozorog, S. Poljak Istenič, J. Veselinovič.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2020 – 31. 10. 2023.

Spletna stran: <https://www.citymaking.eu>.

Izdan je bil tematski zvezek znanstvenih prispevkov v *Traditiones* (51/3). Rezultati so bili predstavljeni na treh konferencah in vključeni v predavanja na univerzah. Druge aktivnosti: cikel petih mednarodnih razprav *Urban Futures Talk*, okrogla miza *Sodobna etnografija mest*, mednarodna študentska delavnica *Pasts and Futures of Public Spaces* v Kopru in terensko delo za študente na Reki.

Izolirani ljudje in skupnosti v Sloveniji in na Hrvaškem

Oznaka: J6-4610.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Dan Podjed.

Sodelavci: T. Bajuk Senčar, M. Kozorog, Š. Ledinek Lozej, D. Podjed (Inštitut za slovensko narodopisje); K. Polajnar Horvat (Geografski inštitut Antona Melika).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Projektna skupina se je posvetila pregledu dozdajšnjih spoznanj o problematiki in povezovanju metodoloških izhodišč. Identificirala je relevantne posameznike in skupnosti, ki sodelujejo v raziskavi o izolaciji, in izvedla sondažne terenske raziskave na izbranih mikrolokacijah.

Nevidno življenje odpadkov: Razvoj etnografsko utemeljene rešitve za upravljanje z odpadki v gospodinjstvih

Oznaka: L6-9364.

Vrsta projekta: aplikativni raziskovalni projekt.

Sofinancerja: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, CVS MOBILE, informacijske rešitve, d. d.

Vodja: Dan Podjed.

Sodelavci: S. Babič, T. Bajuk Senčar, J. Fikfak, V. Huzjan, D. Podjed, K. Šrimpf Vendramin (Inštitut za slovensko narodopisje); A. Smrekar, K. Polajnar Horvat (Geografski inštitut Antona Melika).

Obdobje trajanja: 1. 11. 2018 – 31. 10. 2022.

Spletna stran: <https://zivljenjeodpadkov.si>.

Izvedene so bile načrtovane terenske raziskave o ravnanju z odpadki v gospodinjstvih in opravljeno je bilo testiranje tehnoloških ter netehnoloških rešitev, ki so bile razvite v projektu. Osrednji znanstveni rezultat projekta je monografija *Nevidno življenje odpadkov*.

Družabni pomen delovnih opravil: Kako misliti delo v otroštvu

Oznaka: Z6-1881.

Vrsta projekta: podoktorski raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Barbara Turk Niskač.

Sodelavci: B. Turk Niskač.

Obdobje trajanja: 1. 8. 2019 – 31. 3. 2022.

Spletna stran: <https://antropologijaotrostva.zrc-sazu.si>.

Projektne aktivnosti so bile namenjene diseminaciji projektne raziskave: objave v znanstvenih publikacijah (izvirni in pregledni znanstveni članek), predavanja in priprava razstave.

Za zveri, proti divjakom: K dolgi zgodovini gibanja za pravice živali

Oznaka: Z6-4613.

Vrsta projekta: podoktorski raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Daša Ličen.

Sodelavci: D. Ličen.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2022 – 31. 10. 2024.

Raziskovalka se je osredinila na aktivistke in aktiviste za zaščito živali v poznem habsburškem Trstu ter podatke primerjala s podobnimi društvi v bližnjih mestih. Doslej raziskani viri nakazujejo, da je bilo gibanje za pravice živali ambicija družbene elite.

Hraniti zmago: Preskrba s hrano in postimperialna tranzicija v čeških deželah in Sloveniji, 1918–1923

Oznaka: N6-0190.

Vrsta projekta: bilateralni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Rok Stergar (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Maja Godina Golija.

Sodelavci: M. Godina Golija, D. Ličen.

Obdobje trajanja: 1. 3. 2021 – 29. 2. 2024.

Tekle so raziskave arhivskega gradiva in sekundarnih virov o preskrbi s hrano ter preživetvenih strategijah civilnega prebivalstva v Mariboru. Raziskovalka se je udeležila znanstvenega srečanja *Provisioning Crisis and Transformation of East-Central Europe, 1918-1923* v Pragi, Češka, kjer je vodila delo panela.

REIMAGINE ADM: Reimagining public values in algorithmic futures [Novo zamišljanje javnih vrednot v algoritemskih prihodnostih]

Oznaka: H6-8292.

Vrsta projekta: mednarodni ARRS projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Rajko Muršič (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Dan Podjed.

Sodelavci: D. Podjed.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Stekle so raziskave vpliva algoritmov na vsakdanjik in priprave za terensko delo. Na uvodnih sestankih se je skupina posvetila vrednotam, ki so povezane z algoritmi, vključno z učinkovitostjo, avtonomijo, solidarnostjo in odprtostjo ter njihovimi nasprotji, tj. neučinkovitostjo, odvisnostjo, razdorom in zaprtostjo.

Slovenska in estonska sodobna šolska folklor

Oznaka: BI-EE/20-22-009.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Saša Babič.

Sodelavci: S. Babič, S. Poljak Istenič, K. Šrimpf Vendramin.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2020 – 31. 10. 2022.

Raziskovalki sta se udeležili projektne seminarja *Estonian and Slovenian School Lore* in okrogle mize o sodelovanju pri sestavi vprašalnika za zbiranje šolske folklor v obeh državah. Delo zanj se je nadaljevalo ob obisku raziskovalk iz Estonije v Sloveniji. O tematiki projekta je bil objavljen tematski zvezek znanstvene revije *Folklore*.

Sodobna folklor in sledovi njenih transformacij

Oznaka: BI-ME/21-22-021.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Saša Babič.

Sodelavci: S. Babič, J. Fikfak, I. Slavec Gradišnik.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2021 – 31. 12. 2022.

Gostujoči raziskovalki iz Črne gore sta imeli na Podiplomski šoli ZRC SAZU predavanji o pomenu besede in vloge konteksta v kolektivnih imenih tipa ‚Crnogorac‘ ter o družbeno-kulturnem kontekstu črnogorske družbe, kakor se razkriva v tradicionalnih poročnih obredih. Drugo predavanje je predelano v znanstveni članek treh avtoric, ki je objavljen v *Traditiones* (51/1).

Create to Connect -> Create to Impact [Ustvarjaj za povezave]

Oznaka: CTC -> CTI.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Ustvarjalna Evropa.

Sofinancerja: European Union, European Commission, Education Audiovisual and Culture Executive Agency, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja: Dan Podjed.

Sodelavci: S. Babič, D. Ličen, D. Podjed (Inštitut za slovensko narodopisje); A. Hofman, T. Komel Klepec, I. Kosmos, M. Pogačar (Inštitut za kulturne in spominske študije); R. Kunej, U. Šivic, A. Verderber (Glasbenonarodopisni inštitut).

Obdobje trajanja: 1. 9. 2018 – 31. 8. 2022.

V projektu so sklenili raziskavo o družbenih učinkih umetnosti, pri čemer so se posebej posvetili vprašanju, kako je te učinke mogoče doseči, ovrednotiti in tudi problematizirati. O tej temi so pri Založbi ZRC v sodelovanju z Zavodom Bunker izdali zbornik *Social Impact in Arts and Culture*.

Supporting Community Development Through Urban Arts Education [Podpiranje razvoja skupnosti preko izobraževanja v okvirih urbane umetnosti]

Oznaka: URB_ART.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Erasmus+.

Sofinancer: European Union, European Commission, Education Audiovisual and Culture Executive Agency.

Vodja: Katarina Šrimpf Vendramin.

Sodelavci: D. Ličen, K. Šrimpf Vendramin (Inštitut za slovensko narodopisje); M. Kovačič, M. Pisk, A. Tomazin (Glasbenonarodopisni inštitut).

Obdobje trajanja: 1. 3. 2021 – 28. 2. 2023.

Pripravljen je bil program usposabljanja, posneti so bili trije kratki filmi, ki predstavljajo dobre prakse vključevanja marginaliziranih skupnosti v urbane umetnostne programe in pobude v Sloveniji. Izvedena sta bila delavnica in sklepní dogodek z okroglo mizo.

Oral Traditions and Intangible Heritage [Ustno izročilo in nesnovna dediščina]

Oznaka: ORALHERITAGE.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Erasmus+.

Sofinancer: European Union, European Commission, Education Audiovisual and Culture Executive Agency.

Vodja: Barbara Ivančič Kutin.

Sodelavci: B. Ivančič Kutin, Š. Ledinek Lozej.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2021 – 1. 11. 2024.

Opravljeno je bilo terensko delo za pripravo strategije prenosa znanja o ustnem izročilu v lokalnem okolju. Zaradi nepričakovanih dogodkov pri vodilnem partnerju je bil projekt od oktobra 2022 za nedoločen čas zamrznjen.

The image of Alpine Products: A common resource for pan-Alpine territorial brand cooperation [Podoba alpskih izdelkov kot skupni vir teritorialnega sodelovanja pri znamčenju na območju Alp]

Oznaka: MadelnTheAlps.

Vrsta projekta: drugi mednarodni projekt – ARPAF.

Sofinancerja: Land of Salzburg, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodji: Špela Ledinek Lozej (do 31. 8.); Katarina Šrimpf Vendramin (od 1. 9.).

Sodelavci: Š. Ledinek Lozej, K. Šrimpf Vendramin (Inštitut za slovensko narodopisje); E. Logar (Geografski inštitut Antona Melika).

Obdobje trajanja: 1. 6. 2022 – 30. 11. 2023.

Raziskave so bile namenjene vprašanju, kje in kako se podoba Alp v Sloveniji in po svetu uporablja v znamčenju različnih produktov in marketinških prodajnih strategijah. S projektnimi partnerji je bila zasnovana eksperimentalna kvantitativna raziskava o dojetanju in odnosu porabnikov do produktov, narejenih v Alpah.

Collaborative solutions for a heritage & consumer sensitive relocalization of sustainable, circular, and innovative Alpine textile value chains [Skupne rešitve za relokalizacijo trajnostnih, krožnih vrednostnih verig alpskega tekstila, dovzetne za dediščino in potrošnike]

Oznaka: AlpTextyles.

Vrsta projekta: EU decentralizirani projekt – Interreg Alpski prostor.

Sofinancerja: Land of Salzburg, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja: Katarina Šrimpf Vendramin.

Sodelavci: V. Huzjan, Š. Ledinek Lozej, S. Poljak Istenič, I. Slavec Gradišnik, K. Šrimpf Vendramin (Inštitut za slovensko narodopisje); P. Kolenc (Zgodovinski inštitut Milka Kosa); E. Logar (Geografski inštitut Antona Melika); N. Juvan Mastnak (Uprava ZRC).

Obdobje trajanja: 1. 11. 2022 – 31. 10. 2025.

V prvih dveh mesecih začetka projekta so potekale usklajevalne aktivnosti, priprave na zagonsko srečanje in prve raziskovalne dejavnosti (pregled literature za pripravo raziskave o tekstilni dediščini na alpskem območju).

Dairying practices in Slovenia [Predelava mleka v Sloveniji]

Oznaka: Dairying practices.

Vrsta projekta: mednarodni tržni projekt.

Naročnik: Ecomuseo delle Acque Gemonese.

Vodja: Špela Ledinek Lozej.

Sodelavci: Š. Ledinek Lozej.

Obdobje trajanja: 22. 4. 2022 – 31. 12. 2022.

Raziskovalka je sodelovala pri dokumentaciji skupnega sirarstva v Posočju, na okrogli mizi o planinskih sirih na mednarodni konferenci in letni skupščini Evropske mreže kmečkih in obrtnih sirarjev ter pri pripravi besedil za fotografsko razstavo *Naše mleko* (Bohinjska Bistrica, 1.–4. 10.).

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI ZRC SAZU

Pesemski odsevi medkulturnega sobivanja

Oznaka: J6-9369.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Glasbenonarodopisni inštitut.

Migracije in družbene spremembe v primerjalni perspektivi: Primer zahodne Slovenije po drugi svetovni vojni

Oznaka: J5-2571.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije.

Spremembe v kmetijstvu skozi oči in telesa kmetov

Oznaka: J6-2577.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Družbenomedicinski inštitut.

Misliti živali: Transformativni vidiki raziskav živali v folklori, literaturi in kulturi

Oznaka: J6-3129.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Glasbenonarodopisni inštitut.

Biografije poti: Hoja in pisanje kot metodi raziskovanja obmejnih prostorov

Oznaka: J6-4611.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije.

Dostopni slovarji, dostopni posnetki, dostopna slovenščina

Oznaka: Dostopni slovarji.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Manca Filak

Oznaka: MR-52011.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mlademu raziskovalcu: Tatiana Bajuk Senčar.

Drugi mentorici: Špela Ledinek Lozej, Sarah Lunaček (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Za raziskavo *Vizualna etnografija vsakdanjega življenja gospodinj v Sloveniji* so bili opravljeni poglobljeni intervjuji, etnografsko terensko delo in vizualna etnografija. Spoznanja so bila predstavljena na mednarodnih znanstvenih konferencah in etnografskih filmskih festivalih ter objavljena v znanstvenih publikacijah.

Rok Mrvič

Oznaka: MR-54763.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mlademu raziskovalcu: Barbara Ivančič Kutin.

Druga mentorica: Saša Babič.

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

Mladi raziskovalec je uspešno zaključil 2. letnik doktorskega študija na Podiplomski šoli ZRC SAZU in opravil vse obveznosti pri obveznih in izbirnih študijskih predmetih. Na Oddelku za semiotiko Univerze v Tartuju (Estonija) se je tri mesece dodatno izobraževal o semiotiki in teorijah kulture.

Jaro Veselinovič

Oznaka: MR-55881.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mlademu raziskovalcu: Saša Poljak Istenič.

Drugi mentor: Miha Kozorog.

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Opravil je daljše terensko delo v Novem Sadu v Srbiji in nekaj krajših terenskih raziskav v Novi Gorici ter na Reki na Hrvaškem. Sodeloval je na mednarodni konferenci doktorskih študentov v Ljubljani ter delavnici o evropeizaciji in urbanih transformacijah v jugovzhodni Evropi v Gradcu (Avstrija).

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **S. Babič** je glavna urednica znanstvene revije *Studia mythologica Slavica* (s Katjo Hrobat Virloget, Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem), sourednica knjižne zbirke *Studia mythologica Slavica – Supplementa* (z M. Kropelj Telban) in članica uredniških odborov zbirk *Ethnologica – Dissertationes* in *Efka: Dela etnologije, folkloristike in antropologije*. Bila je gostujoča urednica pri *Folklore.ee*. Je urednica participativnega spletnega bloga *Vsakdanjik* (s S. Poljak Istenič). Na portalu Estonskega literarnega muzeja ureja spletno zbirko slovenskih folklornih ugank *Slovenian Riddles*. Včlanjena je v International Society for Folk Narrative Research (ISFNR), International Association of Paremiology (AIP-IAP), Komisijo za folkloristiko Mednarodnega komiteja slavistov (MKS) in Slovensko etnološko društvo (SED). Bila je pedagoška somentorica enemu podiplomskemu študentu.
- **T. Bajuk Senčar** je članica uredniškega odbora znanstvene revije *Traditiones*. Včlanjena je v European Association of Social Anthropologists (EASA), Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore (SIEF) ter njihovo delovno skupino za migracije in mobilnost, v American Anthropological Association (AAA) in European Network for Multilocality Studies (ENMS).
- **J. Fikfak** je glavni urednik znanstvene revije *Traditiones* (z I. Slavec Gradišnik) – souredil je zvezek 51/1 – in knjižnih zbirk *Opera ethnologica Slovenica*, *Ethnologica – Dissertationes* (z I. Slavec Gradišnik) in *Efka: Dela etnologije, folkloristike in kulturne antropologije*. Je član mednarodnega uredniškega odbora znanstvenih revij *Studia ethnologica Croatica* (Hrvaška), *Folklore* (Estonija) in *International Yearbook for Balkan and Baltic Studies* (Latvija in Bolgarija), član izvršnega odbora International Association for Semiotic Studies (IASS), član Deutsche Gesellschaft für Volkskunde, Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore (SIEF), International Society for Folk Narrative Research (ISFNR), ISA in European Association of Social Anthropologists (EASA).
- **M. Filak** je soorganizirala mednarodni filmski festival *Dnevi etnografskega filma* in *Poletno šolo vizualne etnografije*. Je članica European Association of Social Anthropologists (EASA), Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore (SIEF), Nordic Anthropological Film Association (NAFA), International Union of Anthropological and Ethnological Sciences (IUAES), The International Visual Sociology Association (IVSA), International Association for Southeast European Anthropology (InASEA) in Slovenskega etnološkega društva (SED).
- **M. Godina Golija** je članica uredniškega odbora znanstvene revije *Etnolog* in zastopnica za področje etnologije v Znanstvenoraziskovalnem svetu za humanistiko ARRS. Je članica Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore (SIEF) in podpredsednica njegove delovne skupine za raziskovanje hrane. Je stalna korespondentka znanstvene revije *Food&History*, članica Kommission für Geschichte und Kultur der Deutschen in Südosteuropa (KGKDS), International Commission for Research into European Food History (ICREFH) in Slovenskega etnološkega društva (SED). Je tuja častna članica Magyar Néprajzi Társaság (Madžarskega etnografskega društva). Z Ministrstvom za kulturo RS in Koordinatorjem Registra nesnovne kulturne dediščine sodeluje pri pripravi vpisov za Unescov Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva. Bila je pedagoška mentorica dvema dodiplomskima študentkama.
- **B. Ivančič Kutin** je bila članica delovne skupine *Koordinatorja nesnovne dediščine v Slovenskem etnografskem muzeju* (do septembra 2022), uredniškega odbora knjižne zbirke *Ethnologica – Dissertationes* in zbornika *Domači kraji*. Pripravila je vzorčni učbenik za poučevanje pripovednega izročila in situ z naslovom *Bovške pripovedi na licu mesta*. Vodila je delavnico na mednarodni poletni jezikovni šoli v Bovcu, delavnice in predavanja o izročilu v lokalnih skupnostih v Posočju in slovenskih skupnostih v Italiji. Je članica International Society for Folk Narrative Research (ISFNR) in Slovenskega etnološkega društva (SED). Bila je pedagoška mentorica enemu diplomskemu in somentorica enemu podiplomskemu študentu.
- **M. Kozorog** je član uredniškega odbora *Glasnika Slovenskega etnološkega društva*, knjižne zbirke *Zupaničeva knjižnica* (Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani) in mednarodnega uredniškega odbora revije *Lidé města/Urban People* ter glavni urednik knjižne zbirke *Kulturna dediščina* (Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani). Je član izvršnega odbora Slovenskega etnološkega društva (SED) in predsednik Slovenskega glasbenoinformacijskega centra (SIGIC). Bil je pedagoški mentor dvema dodiplomskima in 13 podiplomskim študentom.
- **M. Kropelj Telban** je sourednica knjižnih zbirk *Studia mythologica Slavica – Supplementa* (s S. Babič) in *Slovenski pravljicarji* (z I. Slavec Gradišnik) ter poljudne zbirke *Zakladnica slovenskih pripovedi* (z Robertom Dapitom, Univerza v Vidmu). Uredila je knjigo Božidarja Premrla *Nesmrtni kamen in njegovi mojstri v gornji Vipavski dolini in okolici* (z I. Slavec Gradišnik). Je članica Odbora za Štrekljevo nagrado,

Znanstvenega sosveta Slovenskega narodopisnega inštituta Urban Jarnik v Celovcu in uredniških svetov litovske etnološke revije *Tautosakos darbai* in mednarodne revije *Studia mythologica Slavica*. Včlanjena je v mednarodna združenja International Society for Folk Narrative Research (ISFNR), International Society for Contemporary Legend Research (ISCLR), Komisijo za folkloristiko Mednarodnega komiteja slavistov (MKS) in International Association for Comparative Mythology (IACM) ter v Slovensko etnološko društvo (SED).

- **Š. Ledinek Lozej** je članica uredništev *Goriškega letnika*, *Heriskopa* in *Izvestij Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*. Souredila je (z M. Bofulin in N. Rogelja Caf) *Heriskop* 3. Ob 90-letnici rojstva T. Cevca je pripravila razstavo *Ukovške planine* (z M. Pečetom), predstavljene v Ljubljani, Naborjetu in Ukvah. Je članica Znanstvenega sveta Odseka za zgodovino in etnografijo Narodne in študijske knjižnice v Trstu, Akcijske skupine 6 Strategije EU za alpsko regijo, Delovne skupine Koordinatorja varstva nesnovne kulturne dediščine in komisije za podeljevanje Murkove nagrade. Včlanjena je v Slovensko etnološko društvo (SED), Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore (SIEF) in Association of Critical Heritage Studies (ACHS). Vodila je pripravo *Episkopa* (vsebine ZRC SAZU za Evropsko prestolnico kulture 2025). Sodeluje z Ministrstvom za kulturo RS in Koordinatorjem Registra nesnovne kulturne dediščine pri pripravi vpisov za Unescov Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva ter z ICOMOS pri recenziranju vlog na Unescove sezname. Bila je pedagoška mentorica eni dodiplomski in eni podiplomski študentki.
- **D. Ličen** je urednica *Glasnika Slovenskega etnološkega društva* (s S. Poljak Istenič), predsednica sekcije za kulturno dediščino Zveze zgodovinskih društev Slovenije, članica European Association of Social Anthropologists (EASA), Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore (SIEF), Food Study Centre (SOAS), Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies (ASEEES) in Slovenskega etnološkega društva (SED). Je urednica zbornika o habsburških državnih uradnikih pri Berghahn Books.
- **R. Mrvič** je član uredniških odborov znanstvenih revij *Traditiones* in *Slavistična revija*. Včlanjen je v Slovensko etnološko društvo (SED) in Slavistično društvo Slovenije (ZDSDS), v Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore (SIEF), International Association for Semiotic Studies (AISS-IAS), International Society for Folk Narrative Research (ISFNR) in Associação Internacional de Paremiologia (AIP-IAP).
- **M. Peče** je sodeloval pri organizaciji prireditve *Dnevi etnografskega filma 2022* in *Poletne šole vizualne etnografije*. Pripravil je razstavi *Fotografije 2020/2021* (z Nadjo Gnamuš in Naškorn Križnarjem) in *Ukovške planine* (s Š. Ledinek Lozej), predstavljene v Ljubljani, Naborjetu in Ukvah. Je član delovne skupine za digitalno humanistiko ZRC SAZU. Včlanjen je v Slovensko etnološko društvo (SED).
- **D. Podjed** je član uredniškega odbora znanstvene revije *Traditiones* in knjižne zbirke *Ethnologica – Dissertationes*. Uredil je zbornik *Nevidno življenje odpadkov* (s K. Poljarn Horvat). Soorganiziral je 3. simpozij *Zelena in zabavna mesta prihodnosti* ter sodeloval pri organizaciji mednarodne prireditve *Why the World Needs Anthropologists* (Berlin, Nemčija). Včlanjen je v European Association of Social Anthropologists (EASA), kjer je izvršni svetnik Mreže za aplikativno antropologijo. Je član mednarodnega društva Society for Applied Anthropology (SfAA). Je član posvetovalne skupine za digitalni razvoj Mestne občine Ljubljana, strateške skupine za družbene vidike digitalizacije Slovenske digitalne koalicije v procesu priprave strategije Digitalna Slovenija 2030 in kohezijske politike do leta 2027, član nacionalne posvetovalne skupine za spremljanje gibanja virusa SARS-CoV-2 in član porote za nagrade ČUVAJ/WATCHDOG, ki jih podeljuje Društvo novinarjev Slovenije. Bil je pedagoški mentor eni dodiplomski in enemu podiplomskemu študentu.
- **S. Poljak Istenič** je glavna urednica *Glasnika Slovenskega etnološkega društva* (z D. Ličen) in spletnega participativnega bloga *Vsakdanjik* (s S. Babič). Je članica uredniškega odbora knjižne zbirke *Ethnologica – Dissertationes*. Je članica Strokovne komisije za nesnovno kulturno dediščino pri Ministrstvu za kulturo, Strokovnega sveta Slovenskega etnografskega muzeja, Izvršnega odbora Slovenskega etnološkega društva (SED) ter mednarodnih združenj Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore (SIEF) in European Association of Social Anthropologists (EASA). Bila je pedagoška mentorica trem dodiplomskim in trem podiplomskim študentom ter somentorica enemu podiplomskemu študentu.
- **I. Slavec Gradišnik** je glavna urednica znanstvene revije *Traditiones* (z J. Fikfakom) – souredila je zvezek 51/1 – in knjižnih zbirk *Ethnologica – Dissertationes* (z J. Fikfakom) in *Slovenski pravljničarji* (z M. Kroje Telban) ter članica uredniškega odbora knjižne zbirke *Ejka: Dela etnologije, folkloristike in kulturne antropologije*. Je področna urednica *Novega Slovenskega biografskega leksikona*. Uredila je knjigo Božidarja Premrla *Nesmrtni kamen in njegovi mojstri v gornji Vipavski dolini in okolici* (z M. Kroje Telban). Soorganizirala je mednarodni posvet *Borovo gostüvanje, Blochziehen, Rönkhúzás*. Je članica mednarodnih uredniških odborov znanstvenih revij *Studia Ethnologica Croatica* (Zagreb, Hrvaška), *Glasnik El SANU* in *Zbornik El SANU* (Beograd, Srbija), *Acta Ethnographica Hungarica* (Budimpešta, Madžarska), *Slovenský národopis* (Bratislava, Slovaška) in *Český lid* (Praga, Češka), Mednarodnega sveta Inštituta za etnologijo Češke akademije znanosti in tuja častna članica Magyar Néprajzi Társaság (Madžarsko etnografsko društvo). Včlanjena je v Slovensko etnološko društvo (SED), Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore (SIEF), Society for Slovene Studies (SSS) in American Association for the Advancement of Slavic Studies (AAASS).
- **K. Šrmpf Vendramin** je članica Slovenskega etnološkega društva (SED), International Society for Folk Narrative Research (ISFNR) in Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore (SIEF). Je članica uredniškega odbora revije *Folkloristik* in posvetovalnega telesa za folklorno dejavnost pri Javnem skladu za kulturne dejavnosti (JSKD). Bila je somentorica eni podiplomski študentki.
- **B. Turk Niskač** je članica European Association of Social Anthropologists (EASA), International Union of Anthropological and Ethnological Sciences (IUAES), mreže Children & Work Network (<https://www.childrenandwork.net/>) in Slovenskega etnološkega društva (SED).

DEF – Dnevi etnografskega filma

Sodelujejo: M. Filak, M. Peče, A. Kuharič.

Avdiovizualni laboratorij je sodeloval pri organizaciji mednarodnega festivala *Dnevi etnografskega filma* (soorganizator Slovensko etnološko društvo) (8. 3., Dvorana Slovenske kinoteke). Festival je včlanjen v združenje Coordinating Anthropological Film Festivals of Europe (CAFFE). Tokrat je bil festival tematsko omejen, posvečen Lisbet Holtedahl, zaslužni profesorici vizualne antropologije z Univerze v Tromsøju (Norveška).

Poletna šola vizualne etnografije

Sodelujejo: M. Peče, A. Kuharič, M. Filak.

Šola je potekala med 11. in 18. 7. v Ljubljani. Delavnico je vodila Jana Richter, avtorica odmevnih dokumentarnih filmov in predavateljica na Univerzi Otto-von-Guericke v Magdeburgu (Nemčija). Kot predavatelja in mentorja sta sodelovala M. Peče in Sarah Lunaček Brumen (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani). Šole se je udeležilo šest slušateljic in slušateljev, ki so naredili tri kratke etnografske filme.

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **Sodobne raziskave v paremiologiji.** Znanstveni simpozij, spletni dogodek, 14. 1., <https://tradparen-isn.zrc-sazu.si/konferenca-sodobne-raziskave-v-paremiologiji/>.
- **Habsburški državni uradniki: Onkraj državnega aparata (Habsburg Civil Servants: Beyond the State Apparatus).** Mednarodna znanstvena konferenca. S soorganizatorjem: University of Victoria (Wellington, Nova Zelandija), spletni dogodek, 28.–30. 1., <https://isn2.zrc-sazu.si/sl/dogodki/habsburški-državni-uradniki-onkraj-državnega-aparata>.
- **Dnevi etnografskega filma 2022.** S soorganizatorjem: Slovensko etnološko društvo, Ljubljana, 8. 3., <http://www.def.si/program-2022/>.
- **Urban Futures Talk.** Serija predavanj. S soorganizatorjem: Institut za etnologijo i folkloristiku Zagreb. Cikel spletnih dogodkov, 23. 3., 5. 5., 10. 5., 23. 9., 16. 11., <https://www.citymaking.eu/aktivnosti/>.
- **Young and Entrepreneurial? Anthropological Perspectives on the Livelihoods and Ethics of Contemporary Youth.** Mednarodni znanstveni simpozij, Ljubljana, 21. 4., https://isn2.zrc-sazu.si/sites/default/files/Young%20and%20Entrepreneurial_Book%20of%20abstracts.pdf.
- **Zelena in zabavna mesta prihodnosti.** 3. mednarodni simpozij. S soorganizatorji: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta in Fakulteta za arhitekturo; Inovacijsko-razvojni inštitut Univerze v Ljubljani; Inštitut za družbene raziskave v Zagrebu, Hrvaška, Ljubljana, 11. 5., <https://isn2.zrc-sazu.si/sites/default/files/PROGRAM.pdf>.
- **Dostopnosti urbane umetnosti.** Projekt URB_ART. Ljubljana, 31. 5.
- **Pasts and Futures of Public Spaces.** Mednarodna študentska delavnica. S soorganizatorjema: Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem, Inštitut za etnologijo i folkloristiku Zagreb. Koper, 21.–26. 9.
- **Borovo gostüvanje, Blochziehen, Rönkhúzás: Med izviri in prihodnostjo šege, A szokás eredete és jövöje, Between the Origins and the Future of the Ritual.** Mednarodni simpozij. S soorganizatorjema: Slovensko etnološko društvo, Slovenski etnografski muzej, Szentgotthárd/Monošter (Madžarska), 26.–27. 9.
- **Sodobna etnografija mest.** Okrogla miza. S soorganizatorjem: Slovensko etnološko društvo. Ljubljana, 23. 11.
- **URB_ART.** Sklepní dogodek projekta URB_ART. Ljubljana, 13. 12.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižnica

Vodja: V. Huzjan.

V letu 2022 je knjižnica z nakupom, zameno ali darovi pridobila 244 monografskih in 84 serijskih publikacij. Bibliotekarka je skrbela za nemoteno delovanje knjižnice (nakupi, hranjenje in urejanje gradiva ter izposoja). Primarne uporabnike je obveščala o knjižnih novostih in stanju gradiva ter skrbela za različne evidence. Rednim in izrednim študentom Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani je predstavila inštitutsko knjižnico. Uporabnikom je pomagala pri pripravi bibliografij ter pri iskanju in uporabi elektronskih informacijskih virov.

Dokumentacija

Arhiv ISN

Vodja: S. Drnovšek.

Dokumentalistka je sodelovala pri zasnovi metapodatkovne tabele za *Zbirko pripovednega izročila (1952–1972)*. Digitalizirala je 233 tipkopisov folklornih pripovedi, pri čemer je nastalo 614 skenogramov (tiff, 600 dpi). Skenirala je 594 diapozitivov Toneta Cevca s področja stavbne kulture, planšarstva in raziskovanja stare poselitve planin ter za 1686 diapozitivov dopolnila metapodatke. S slikovnim materialom je sodelovala pri dogodkih ob 90. obletnici rojstva dr. Toneta Cevca v Atriju ZRC in Medobčinskem muzeju Kamnik. Iz Göthove topografije je digitalizirala 280 rokopisnih listov za tri kraje. Za tekoče potrebe sodelavk in sodelavcev je skenirala 124 enot slikovnega ter tekstovnega gradiva. Nastalo je 294 digitalnih posnetkov. Pri projektu digitalizacije tipkopisnih kartonov, nastalih v 70. letih 20. stoletja, kot rezultat ankete ženitovanjskih šeg iz Slovenije in zamejstva, je nastalo 20.977 slikovnih skenogramov in 236 tekstovnih datotek.

Dokumentalistka je urednica inštitutske spletne strani in strani Facebook. Inštitutsko dejavnost in arhiv je predstavila študentom Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Slikovni arhiv inštituta je predstavila na 10. simpoziju raziskovalk in raziskovalcev ZRC SAZU na začetku znanstvene poti.

Zbirka vizualne dokumentacije (Avdiovizualni laboratorij)

Vodja: M. Peče.

Spletna stran: http://isn3.zrc-sazu.si/avl_arhiv/index.php.

V zbirki so etnografski filmi in druga avdiovizualna dokumentacija. Večina enot je nastala v lastni produkciji, nekaj filmov je bilo pridobljenih od zunanjih producentov. V filmih prevladuje etnološka tematika, dokumentacijske enote pa se nanašajo tudi na kroniko, zgodovinske in arheološke dogodke. V arhivu je 1656 enot. V letu 2022 je bilo pridobljenih osem enot novega gradiva, tri enote so bile montažno urejene. Metapodatkovna zbirka je digitalizirana in dostopna v omrežju ZRC SAZU.

Digitalna fototeka ISN

Skrbnik: M. Peče.

Spletna stran: <http://isn3.zrc-sazu.si/fototeka/index.php>.

Digitalni arhiv fotografij dopolnjuje fototeko ISN, ki hrani negative, diapozitive in fotografije v fizični obliki. V arhivu je 219 zbirk (4558 fotografij). Digitalni arhiv je z geslom dostopen v omrežju ZRC SAZU ().

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- **Studia mythologica Slavica 25.** ZRC SAZU, Inštitut za slovensko narodopisje in Università degli Studi di Udine, Dipartimento di Lingue e Letterature, Comunicazione, Formazione e Società, Udine/Videm, Italija. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- **Traditiones 51/1, 2, 3.** Zbornik Inštituta za slovensko narodopisje in Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU in SAZU.
- **Heriskop: Razprave o dediščinjenju na obrobjih 2022/3.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Barbara Ivančič Kutin, Monika Kropelj Telban in Rok Mrvič (ur.), **Folklorno gradivo iz Tera – 1940: Terenski zapiski Milka Matičetovega.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Slovenski pravljničarji; 3).
- Miha Kozorog, Tatiana Bajuk Senčar, Katalin Munda Hirnök in Ingrid Slavec Gradišnik, **Meje: Antropološki uvidi.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (efka; 4).
- Dan Podjed in Katarina Polajnar Horvat (ur.), **Nevidno življenje odpadkov.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Saša Babič in Mateja Belak (ur.), **Staroverstvo v Sloveniji med religijo in znanostjo.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Studia mythologica Slavica – Supplementa; 17).
- Božidar Premrl, **Nesmrtni kamen in njegovi mojstri v Vipavski dolini.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Monika Kropelj Telban, Roberto Dapit in Zmago Šmitek, **A Treasury of Slovenian Folklore 2.** Radovljica: Didakta; Ljubljana: ZRC SAZU, Inštitut za slovensko narodopisje (Zakladnica slovenskih pripovedi).
- Miha Kozorog (ur.), **Young and Entrepreneurial? Anthropological Perspectives on the Livelihoods and Ethics of Contemporary Youth: [Book of Abstracts].** Ljubljana: ZRC SAZU, Inštitut za slovensko narodopisje.

- Ingrid Slavec Gradišnik in Marija Kozar-Mukič (ur.), *Borovo gostüvanje, Blochziehen, rönkhúzás: Med izviri in prihodnostjo šege/a szokás eredete és jövöje/Between the Origins and the Future of the Ritual: Mednarodni simpozij. Szentgotthárd/Monošter, Madžarska, 26. in 27. september 2022: [Spored in povzetki]*. Ljubljana: Slovensko etnološko društvo, Slovenski etnografski muzej, ZRC SAZU, Inštitut za slovensko narodopisje.
- *Naško Križnar, Fotografije 2020/2021* [razstava]. Ljubljana: ZRC SAZU, Inštitut za slovensko narodopisje.
- France Stele, *Ukovške planine: V spomin Tonetu Cevcu* [razstavní katalog]. Ljubljana: ZRC SAZU, Inštitut za slovensko narodopisje.
- France Stele, *Ukovške planine* [razstavní katalog]. Ukve: Slovensko kulturno središče Planika Kanalska Dolina; Ljubljana: ZRC SAZU, Inštitut za slovensko narodopisje in Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša.
- *Pregovorni spomin 2* [namizna igra]. Izbrala Saša Babič in Matej Meterc. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Podgorica, Črna gora: sodelovanje pri izdaji *Leksikona etnologije Črne gore*.
- Durham University, Durham, Združeno kraljestvo: projektno sodelovanje.
- EASA – European Association of Social Anthropologists: sodelovanje z mednarodnim strokovnim združenjem, udeležbe na konferencah.
- Ecomuseo delle Acque Gemonese, Gumin, Italija: projektno sodelovanje.
- Eesti Kirjandusmuuseum, Tartu, Estonija: raziskovalno in projektno sodelovanje.
- Emlyon Business School, Lyon, Francija: projektno sodelovanje.
- Etnografski muzej Istre, Pazin, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Etnologický ústav Akademie věd České republiky, v. v. i., Praga, Češka: raziskovalno in svetovalno sodelovanje.
- Eurac Research, Istituto per lo Sviluppo Regionale, Italija: projektno in raziskovalno sodelovanje.
- Friedrich-Alexander-Universität Erlangen-Nürnberg, Erlangen, Nemčija: projektno sodelovanje.
- Helsingin Yliopisto, Helsinki, Finska: raziskovalno sodelovanje.
- ICREFH – International Commission for Research into European Food History: sodelovanje z mednarodnim strokovnim združenjem, udeležbe na konferencah.
- IEHCA – Institut Européen d'Histoire et des Cultures de l'Alimentation: sodelovanje z mednarodnim strokovnim združenjem, udeležbe na konferencah.
- Institut društvenih nauka Ivo Pilar, Zagreb, Hrvaška: raziskovalno in projektno sodelovanje.
- Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb, Hrvaška: raziskovalno in projektno sodelovanje.
- Inštitut za slovensko kulturo/Istituto per la cultura slovena, Špeter/San Pietro al Natisone, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- ISCLR – International Society for Contemporary Legend Research: sodelovanje z mednarodnim strokovnim združenjem, udeležbe na konferencah.
- ISEK – Institut für Sozialanthropologie und Empirische Kulturwissenschaft, Universität Zürich, Zürich, Švica: raziskovalno sodelovanje.
- ISFNR – International Society for Folk Narrative Research: sodelovanje z mednarodnim strokovnim združenjem, udeležbe na konferencah.
- Istituto Marangoni srl, Milano, Italija: projektno sodelovanje.
- IUAES – International Union of Anthropological and Ethnological Sciences: sodelovanje z mednarodnim strokovnim združenjem, udeležbe na konferencah.
- Karl-Franzens-Universität, Institut für Geschichte, Gradec, Avstrija: raziskovalno sodelovanje, priprava projekta.
- Karl-Franzens-Universität, Institut für Kulturanthropologie und Europäische Ethnologie, Gradec, Avstrija: raziskovalno sodelovanje, priprava projektov.
- Karl-Franzens-Universität, Gradec, Institut für Slawistik, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Kommission für Geschichte und Kultur der Deutschen in Südosteuropa: raziskovalno in svetovalno sodelovanje.
- Leibniz-Institut für Ost- und Südost-Europaforschung, Regensburg, Nemčija: gostovanje raziskovalcev.
- Masarykův ústav a Archiv Akademie věd České republiky, v. v. i., Praga, Češka: projektno sodelovanje.
- Museo della gente della Val Resia, Stolvizza/Solbica, Italija: raziskovalno in publicistično sodelovanje.
- Néprajztudományi Intézet, MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Budimpešta, Madžarska: raziskovalno sodelovanje.
- Odelenje za etnologiju i antropologiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu, Beograd, Srbija: raziskovalno sodelovanje.
- Odsek za zgodovino in etnografijo, Narodna in študijska knjižnica, Trst, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb, Hrvaška: raziskovalno in projektno sodelovanje.
- Polo Poschiavo, Švica: projektno sodelovanje.
- Regione Lombardia, Milano, Italija: projektno sodelovanje.
- Rossijskaja akademija nauk, Institut etnologii i antropologii, Moskva, Ruska federacija: raziskovalno sodelovanje.
- Rossijskaja akademija nauk, Institut slavj'anovedenja, Moskva, Ruska federacija: raziskovalno sodelovanje.

- SfAA – Society for Applied Anthropology: sodelovanje z mednarodnim strokovnim združenjem, udeležbe na konferencah.
- SIEF – Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore: sodelovanje z mednarodnim strokovnim združenjem, udeležbe na konferencah.
- Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik, Celovec, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Sosialantropologisk institutt, Universitetet i Oslo, Oslo, Norveška: raziskovalno sodelovanje, gostovanja raziskovalcev.
- Srpska akademija nauka i umetnosti, Balkanološki institut, Beograd, Srbija: raziskovalno sodelovanje.
- Srpska akademija nauka i umetnosti, Etnografski institut, Beograd, Srbija: raziskovalno sodelovanje.
- Srpska akademija nauka i umetnosti, Institut za književnost i umetnost, Beograd, Srbija: raziskovalno sodelovanje.
- Stand Montafon, Montafon Museen, Montafon, Avstrija: projektno sodelovanje.
- Szegedi Tudományegyetem, Néprajzi és kulturális antropológiai tanszék, Szeged, Madžarska: raziskovalno sodelovanje.
- Tartu Ülikool, Tartu, Estonija: raziskovalno sodelovanje.
- The Artic University of Norway (UiT), Department of Social Sciences, Tromsø, Norveška: raziskovalno sodelovanje.
- Universidad de Buenos Aires, Facultad de Filosofía y Letras, Instituto de Filología y Literaturas Hispánicas „Amado Alonso“, Buenos Aires, Argentina: raziskovalno sodelovanje.
- Università della Svizzera Italiana, Lugano, Švica: raziskovalno sodelovanje.
- Università degli Studi di Udine, Dipartimento di Lingue e Letterature, Comunicazione, Formazione e Società, Videm, Italija: raziskovalno in publicistično sodelovanje.
- Università di Padova, Dipartimento di Studi Linguistici e Letterari, Padova, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Universität Basel, Fachbereich Soziologie, Gesellschaftswissenschaften, Švica: sodelovanje z mednarodnim strokovnim združenjem, udeležbe na konferencah.
- Universität Klagenfurt, Institut für Kulturanalyse, Celovec, Avstrija: raziskovalno in projektno sodelovanje.
- Universität Wien, Institut für Europäische Ethnologie, Dunaj, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Universität Wien, Institut für Wirtschafts- und Sozialgeschichte, Dunaj, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Université de Lausanne, Life Course and Social Inequality Research Center, Lausanne, Švica: projektno sodelovanje.
- University of Delaware, Newark, Delaware, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- University of Minnesota, Institute for Global Studies, Minneapolis-St. Paul, MN, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- University of Victoria, School of History, Philosophy, Political Science and International Relations, Wellington, Nova Zelandija: raziskovalno sodelovanje.
- Univerzita Karlova, Praga, Češka: projektno sodelovanje.
- Univerzitet Crne Gore, Podgorica, Črna gora: projektno sodelovanje.
- Uniwersytet Warszawski, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej, Varšava, Poljska: raziskovalno in projektno sodelovanje.
- Ústav etnológie a sociálnej antropológie Slovenskej akadémie vied, Bratislava, Slovaška: raziskovalno sodelovanje.
- Ústav slavistiky, Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, Brno, Češka: raziskovalno sodelovanje.
- Verba Alpina, Ludwig-Maximilians-Universität, München, Nemčija: projektno sodelovanje.
- Vrije Universiteit (VU), Amsterdam, Nizozemska: projektno sodelovanje.
- Westfälische Wilhelms Universität, Münster, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Zentrum für Südosteuropastudien, Karl-Franzens-Universität Graz, Gradec, Avstrija: raziskovalno gostovanje.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Dr. Tihana Rubić, Odsjek za etnologiju i kulturno antropologiju, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvaška, 21. 4.: moderiranje simpozija.
- Dr. Sanja Potkonjak, Odsjek za etnologiju i kulturno antropologiju, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvaška, 21. 4.: predavanje.
- Dr. Marina Blagaić Bergman, Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb, Hrvaška, 21. 4.: moderiranje simpozija.
- Dr. Richard Pfeilstetter, Universidad de Sevilla, Sevilla, Španija, 21. 4.: predavanje.
- Dr. Jaro Stacul, Memorial University, Newfoundland, Kanada, 21. 4.: predavanje.
- Izr. prof. dr. Valentina Gulin Zrnić, Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb, Hrvaška, 16.–20. 5.: raziskovalno sodelovanje in študijsko izpopolnjevanje.
- Prof. dr. Jasna Čapo, Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb, Hrvaška, 17.–20. 5.: raziskovalno sodelovanje.
- Dr. Maria Ines Palleiro, Instituto de Filología y Literaturas Hispánicas „Dr. Amado Alonso“, Buenos Aires, Argentina, 23.–24. 5.: raziskovalno sodelovanje.
- Doc. dr. Sanja Šubarić, Univerzitet Crne Gore, Podgorica, Črna gora, 23.–27. 5.: projektno sodelovanje.
- Prof. dr. Ljiljana Pajović Dujović, Univerzitet Crne Gore, Podgorica, Črna gora, 23.–27. 5.: projektno sodelovanje.
- Pia Todorović, Lugano, Švica, 26.–29. 5.: strokovni obisk in dogovori o objavi slovenskih ljudskih pravljic v nemščini.
- Dr. Smiljana Đorđević Belić, Institut za književnost i umetnost, Beograd, Srbija, 24.–31. 7. 2022: raziskovalno sodelovanje.

- Dr. Piret Voolaid, Eesti Kirjandmuuseum, Tartu, Estonija, 21.–26. 8.: raziskovalno in projektno sodelovanje.
- Dr. Jana Richter, Otto-von-Guericke-Universität, Magdeburg, Nemčija, 11.–18. 7.: sodelovanje na Poletni šoli vizualne etnografije.
- Prof. Alexandra Schwell, Institut für Kulturanalyse, Alpe-Adria Universität, Celovec, Avstrija: 7.–10. 10.: raziskovalno in projektno sodelovanje.
- Prof. dr. Dragana Radojičić, Etnografski institut SANU, Beograd, Srbija, 13. 10.: raziskovalno sodelovanje.
- Dr. Reet Hiiemae, Eesti Kirjandmuuseum, Tartu, Estonija, 20.–25. 10.: projektno sodelovanje.
- Izr. prof. dr. Anna Horolets, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej, Uniwersytet Warszawski, Varšava, Poljska; 7.–10., 14.–16., 19.–21. 10., 8.–9. 11.: raziskovalno in projektno sodelovanje.

PREDAVANJA IN REFERATI (IZBOR)

Saša Babič

Od 7 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Historiat nastanka in obravnave zbirke pregovorov na ISN ZRC SAZU: Sodobne raziskave v paremiologiji*. Referat na konferenci *Sodobne raziskave v paremiologiji*, spletni dogodek, 14. 1., <https://tradparen-isn.zrc-sazu.si/konferenca-sodobne-raziskave-v-paremiolgiji/>.
- *Cartoons and memes: Images from childhood used as expressions in adulthood = Kreskówki i memy: obrazy z dzieciństwa użyte jako formy wyrazu w dorosłym życiu*. Referat na mednarodni konferenci *Język na pograniczach komunikacji: język trzeciego tysiąclecia XII*, Krakov, Poljska, 23.–25. 3.
- *Lobo não ataca outro lobo; cão não morde outro cão: predadores como elemento caraterístico nos provérbios = Wolf doesn't attack other wolf; dog doesn't bite other dog: predators as a characterizing element in proverbs*. Referat na kolokviju *3º Colóquio Interdisciplinar sobre Provérbios-Online [e] 16º Colóquio Interdisciplinar sobre Provérbios = 3rd Interdisciplinary Colloquium on Proverbs-Online [and] 16th Interdisciplinary Colloquium on Proverbs*, Tavira, Portugalska, 22. 11.

Tatiana Bajuk Senčar:

- *Mapping European understandings of youth entrepreneurship*. Referat na *Young and entrepreneurial?: Anthropological perspectives on the livelihoods and ethics of contemporary youth*, Ljubljana, 21. 4.
- *Researching Sustainable Multilocality: The Case of Secondary Home Ownership in Slovenia*. Referat na *Multi-local living and sustainability: Social, spatial and cultural implications. 6th meeting of the European Network for Multi-locality Studies*, Lausanne, Švica, spletni dogodek, 4. 11.

Manca Filak

Od 6 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Mothering and homeschooling as a way of life: A Slovenian case-study*. Referat na znanstveni konferenci *17th EASA Biennial Conference*, Belfast, VB, hibridni dogodek, 26. 7., <https://www.easaonline.org/conferences/easa2022/programme#11882>.
- *Representation of Gender in Ethnographic Films: A Slovenian Example*. Referat na znanstveni konferenci *10th InASEA Congress: Visual Cultures in Southeast Europe: Globalisation, Gender, Power, and Resistance*, Gradec, Avstrija, 16. 9., nagrada za mlade raziskovalce in raziskovalke (Junior Scholar Award), https://static.uni-graz.at/fileadmin/gewi-institute/Geschichte/Bilder/News/10th_InASEA_Congress_Program_September_15-18__2022_Graz.pdf?fbclid=IwAR3OrAjuembHRRJ_Msj-9_7bebYmHJCW9XpUosiqD64lYCG4amLoldCEKKY.
- *Visualizing motherhood in a time of uncertainties: A Slovenian homeschooling mother*. Referat na znanstveni konferenci *The International Visual Sociology Association (IVSA)*, spletni dogodek, 17. 9., https://visualsociology.org/?page_id=936.

Maja Godina Golija:

- *Identifikacija in dokumentacija alpske prehranske dediščine na Slovenskem*. Referat na *6. delu 8. Glazerjevega posveta Naša dediščina: dediščina na Ruškem – tako smo živeli nekoč*, Selnica ob Dravi, 22. 4.
- *Prehrana civilnega prebivalstva v Mariboru med 1. svetovno vojno*. Referat na *16. Hrvatsko - slovenske pararele: Hrana i piće u kriznim vremenima – prakse proizvodnje, distribucije i konzumacije*, Bistra, Hrvaška, 10. 6., https://hrvatskoetnologodrustvo.hr/wp-content/uploads/knjizica_2022.pdf.
- *To feed a town – one hundred years of the Maribor food market*. Referat na *Food, people and the city – comparative perspectives, 23rd SIEF Food Research Conference*, Antwerpen, Belgija, 21. 9., <https://www.siefhome.org/downloads/wg/fr/bof-fr23.pdf>.

Vanja Huzjan:

- *Prepoznavanje otrokovega sveta prek njegovega likovnega izdelka*. Predavanje za vzgojno osebje v Vrtcu Jesenice pri Mali modri akademiji, Jesenice, 7. 11., <https://www.modra-akademija.si/izobrazevanje/prepoznavanje-otrokovega-sveta-prek-njegovega-likovnega-izdelka-2/>.

Barbara Ivančič Kutin

Od 5 znanstvenih in 4 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Paremiološko gradivo, dokumentirano na Bovškem*. Referat na konferenci *Sodobne raziskave v paremiologiji*, spletni dogodek, 14. 1., <https://tradparen-isn.zrc-sazu.si/konferenca-sodobne-raziskave-v-paremiologiji/>.
- *Ljudske zgodbe: Nevtralni prostor kolektivnega spominjanja?* Delavnica na mednarodni poletni šoli Bovec, 22. 7.
- *Lo sviluppo degli studi sulla letteratura di tradizione orale in Slovenia*. Vabljen predavanje na Oddelku za jezike in književnosti ter komunikacijske, izobraževalne in družbene vede Univerze v Vidmu, Videm, Italija, 6. 12.

Miha Kozorog

Od 5 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Divjad, meja in razred na Goričkem*. Referat na znanstvenem simpoziju *Večvrstna družba: Antropologija o sobivanju ljudi in živali*, Ljubljana 13. 4.
- *The Borderwork of Fencing at the Slovenian-Hungarian Border*. Predavanje na znanstveni delavnici *Fencing and Biosecurity*, Sandbjerg, Danska, 20. 5.
- *A Gap in the More-Than-Human Border Studies?: Thoughts on Wildlife on the Slovenian-Hungarian Border*. Referat na znanstvenem simpoziju *More-Than-Human Borderlands and Mobilities in Central and Eastern Europe*, Leipzig, Nemčija, 1. 12.

Monika Kropelj Telban:

- *Pregovori v slovenskih folklorih na primeru treh pravljčnih tipov*. Referat na konferenci *Sodobne raziskave v paremiologiji*, spletni dogodek, 14. 1., <https://tradparen-isn.zrc-sazu.si/konferenca-sodobne-raziskave-v-paremiologiji/>.
- *Istrian narrative folklore in the light of the studies of Maja Bošković-Stulli and Milko Matičetov*. Predavanje na konferenci *O pričama i pričanju: Znanstveni skup u povodu 100 godina rođenja Maje Bošković-Stulli*, Zagreb, Hrvaška, 8. 10.

Špela Ledinek Lozej

Od 4 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Reflections on the „Caminoization“ in Slovenia*. Predavanje na konferenci *Religion, Cultural Heritage, and Social Change in Central-Eastern Europe*, Varšava, Poljska, 5. 7. (soavtorica N. Rogelja Caf).
- *Heritage on the Margins*. Predavanje na konferenci *Critical Heritage Studies: Central European Perspectives*, Praga, Češka, 6. 10. (soavtorica N. Rogelja Caf).
- *The Walk of Peace: Interculturality and Scalarity of the Transborder Cultural Route*. Predavanje na *6th ACHS International Conference of Critical Heritage Studies Interculturalities*, Santiago, Čile, 5. 12. (soavtorica M. Pisk).

Daša Ličen

Od 10 znanstvenih in 4 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *State Administrators as the Essence of Change? The Case of Late Habsburg Trieste*. Referat na mednarodni znanstveni konferenci *Habsburg Civil Servants Beyond the State Apparatus*, spletni dogodek, 29. 1.
- *Class in the Shade of National Belongings: The Case of Late Habsburg Trieste*. Vabljen predavanje za raziskovalce in raziskovalke School of History, Philosophy, Political Science and International Relations, Wellington, Nova Zelandija, spletni dogodek, 5. 9.
- *Državni uradniki kot kolesca cesarjevega stroja? Primer habsburške monarhije*. Vabljen predavanje za dodiplomske študentke in študente predmeta *Zgodovina javne uprave* na Fakulteti za upravo Univerze v Ljubljani, Ljubljana, 17. 11.

Rok Mrvič:

- *Paremiologija in slovenske pravnozgodovinske razprave 20. stoletja v folkloristični luči*. Referat na konferenci *Sodobne raziskave v paremiologiji*, spletni dogodek, 14. 1., <https://tradparen-isn.zrc-sazu.si/konferenca-sodobne-raziskave-v-paremiologiji/>.
- *“May the black eagles pluck out your eyes”: Taboo in metaphors of the Slovenian 19th century swearing*. Referat na konferenci *Young Folklorists*, Helsinki, Finska, 28. 10., <https://www.helsinki.fi/assets/drupal/2022-10/yof22-abstracts.pdf>.
- *Sodobni prisežni obrasci med folkloristiko in frazeologijo*. Referat na *Dvostranskem frazeološkem delovnem srečanju*, Ljubljana, Slovenija, 16. 12., https://slov.ff.uni-lj.si/sites/default/files/documents/230501_Program%20sre%C4%8Danja.pdf.

Dan Podjed

Od 6 znanstvenih in 6 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *A New Anthropology for Understanding the Post-Covid human*. Uvodno predavanje na konferenci *Anthropology of/in the Future*. Viminacium, Srbija, 8. 9.
- *Staying Human in the Time of Digital Transformation*. Uvodno predavanje na 35. konferenci *eConference Bled, Digital Restructuring and Human (Re)Action*. Bled, 26. 6.
- *Empatija med analognim in digitalnim*. Vabljen predavanje na 22. simpoziju *Empatija v procesu zdravstvene obravnave*. Ljubljana, 25. 11.

Saša Poljak Istenič

Od 5 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Creativity in schools: From de Bono methods to artistic workshops*. Predavanje na seminarju *Slovenian and Estonian school lore: From the material collecting to research methodologies*, Tartu, Estonija, 14. 4.
- *Teaching students how to „tycoonise“ what is not yet „tycoonised“? Ethical dilemmas of entrepreneurship education*. Predavanje na mednarodnem znanstvenem simpoziju *Young and entrepreneurial? Anthropological perspectives on the livelihoods and ethics of contemporary youth*, Ljubljana, 21. 4.
- *The future of my city? Young people's imaginations and activations of the future*. Predavanje na znanstveni konferenci *RE:22 – Nordic ethnology and folklore conference*, Reykjavik, Islandija, 16. 6. (soavtorica Valentina Gulin Zrnič).

Katarina Šrimpf Vendramin:

- *(Po)ustvarjanje oblačilne kulture v folklornih skupinah*. Strokovno predavanje na seminarju JSKD, Ljubljana, 26. 11.

Jaro Veselinovič:

- *How to conduct Ethnography in the City: Notes from the field*. Predavanje na 1. mednarodni konferenci doktorskih študentov *Ethnography today, knowledge production and digital futures*, Ljubljana, 3. 6.
- *European Capital of Culture Title as a Driving Force of Urban Transformation: The Case of Novi Sad*. Predavanje na delavnici *Europeanization and urban transformation in Southeast Europe*, Gradec, Avstrija, 24. 11.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

Manca Filak:

- CRVENA, Association for Culture and Art, Sarajevo, Bosna in Hercegovina, 14. 3. – 12. 4.: Secondment projekta *Trans-making – Art / culture / economy to democratize society: Research in placemaking for alternative narratives discourses*.

Maja Godina Golija:

- Masarykův ústav a Archiv Akademie věd České republiky, Praga, Češka, 15.–16. 9.: udeležba na mednarodni delavnici in projektne sestanku.

Barbara Ivančič Kutin:

- Università degli Studi di Udine, Dipartimento di Lingue e Letterature, Comunicazione, Formazione e Società, Videm, Italija, 19. 9. – 21. 12.: gostujoča raziskovalka.
- Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Praga, Češka, 1. 12.: vabljeni predavanji.

Monika Kropelj Telban:

- Università degli Studi di Udine, Dipartimento di Lingue e Letterature, Comunicazione, Formazione e Società, Videm, Italija, 10. 6., 13. 10.: priprave za publikacijo *Rezijanske pravljice Tine Vajtove na tonskih posnetkih Milka Matičetovega* z dr. Robertom Dapitom, B. Ivančič Kutin in Luigio Negro.

Špela Ledinek Lozej:

- Raziskovalni pohod/Hodinar v Benečiji, Italija, 11.–12. 9.: raziskovalno delo za program *Dediščina na obrobjih*.

Rok Mrvič:

- Tartu Ülikoolis, Humanitaarteaduste ja kunstide valdkond, Filosoofia ja semiootika instituut, Semiootika osakond, Tartu, Estonija, 3. 10. – 18. 12.: študijski obisk v okviru programa Erasmus+.

Saša Poljak Istenič:

- Institut za etnologiju i folkloristiku Zagreb, Hrvaška, 10.–12. 5.: študijski obisk zaradi projektnega sodelovanja.
- Odsjek za kulturologiju, Filozofski fakultet, Sveučilište u Rijeci, Reka, Hrvaška, 17.–21. 10.: terensko delo s študenti.

Jaro Veselinovič:

- Novi Sad, Srbija, 9. 4. – 17. 6., 11.–18. 11.: terensko delo.
- Reka, Hrvaška, 17.–21. 10.: terensko delo.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA:

- **Inštitut za slovensko narodopisje** je prejemnik zahvale Slovenskega kulturnega središča Planika za raziskovalno delo, posvečeno Kanalski dolini in njenim ljudem.
- **Manca Filak** je prejemnica nagrade za mlade raziskovalce *Junior Scholar Award* na znanstveni konferenci *10th InASEA Congress: Visual Cultures in Southeast Europe: Globalisation, Gender, Power, and Resistance* (Gradec, Avstrija) in nagrade *Ethnologist Behind the Camera Award* na mednarodnem festivalu etnografskega filma *ETHNOFILM* (Čadca, Slovaška) za etnografski film *Tobacco Memories* (Tobačni spomini).
- **Barbara Ivančič Kutin** je prejemnica plakete Občine Bovec za ohranjanje in promocijo nesnovne dediščine, Bovec, 4. 7.
- **Špela Ledinek Lozej** je prejemnica zahvale Slovenskega kulturnega središča Planika za raziskovalno delo, posvečeno Kanalski dolini in njenim ljudem.
- **Daša Ličen** je prejemnica nagrade Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani za najboljšo doktorsko disertacijo na področju humanistike in družboslovja za leto 2020/2021.
- **Miha Peče** je prejemnik Modrega znaka ZRC SAZU in zahvale Slovenskega kulturnega središča Planika za raziskovalno delo, posvečeno Kanalski dolini in njenim ljudem.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

The Institute of Slovenian Ethnology conducts ethnological, folkloristic, and anthropological research on everyday culture's past and present phenomena and processes. The research interests are implemented through the Institute's core research program *Ethnological, anthropological and folklore studies research on everyday life* (2022–2027) and the interdisciplinary research program *Heritage on the Margins: New Perspectives on Heritage and Identity within and beyond National* (2019–2024), and through basic and applied research projects (*The Invisible Life of Waist: Development of an Ethnography-Based Solution for Waste Management in Households; Young Entrepreneurs in Times of Uncertainty and Accelerated Optimism: An Ethnological Study of Entrepreneurship and Ethics of Young People in Modern-Day Slovenia, Traditional Paremiological Units in Dialogue with Contemporary Use; Urban Futures: Imagining and Activating Possibilities in Unsettled Times; Nourishing Victory: Food Supply and Post-Imperial Transition in the Czech Lands and Slovenia, 1918–1923; Isolated People and Communities in Slovenia and Croatia*), two postdoctoral projects (*The Social Life of Chores: Rethinking Work in Childhood; For Beasts, Against Savages: Towards the Long History of the Animal Rights Movement*), and six international research projects (*CTI: Create to Connect >Create to Impact; URB_ART: Supporting Community Development Through Urban Arts Education; OralHeritage: Oral Traditions and Intangible Heritage; MadInTheAlps: The image of Alpine Products: A Common Resource for Pan-Alpine Territorial Brand Cooperation; REIMAGINE ADM: Reimagining Public Values in Algorithmic Futures; AlpTextyles: Collaborative Solutions for a Heritage & Consumer Sensitive Relocalization of Sustainable, Circular, and Innovative Alpine Textile Value Chains*). In addition, members of the Institute collaborate in the bilateral research project on contemporary school folklore in Estonia and Slovenia (with Estonia) and on recent transformations of folklore (with Montenegro). Furthermore, the activities of the Institute are integrated into the ZRC SAZU infrastructure projects (Natural and Cultural Heritage of the Slovenian Nation; DARIAH).

The Institute has a library, an archive, and the Audiovisual laboratory, which works as a research and production unit for visual research and audiovisual documentation. The Institute's prominent publications are the journals *Traditiones* and *Studia mythologica Slavica*, and the book series *Opera ethnologica Slovenica, Slovenski pravljicarji* (Slovenian Storytellers), *Ethnologica - Dissertationes, Studia mythologica Slavica - Supplementa, Eŕka: Dela etnologije, folkloristike in antropologije* (Works in Ethnology, Folklore Studies, and Anthropology), *Glasovi* (Voices) and *Zakladnica slovenskih pripovedi* (A Treasury of Slovenian Folklore).

Institute's researchers cooperate with ethnological institutions, museums, and cultural heritage institutions in Slovenia, Italy, Austria, Hungary, Slovakia, the Czech Republic, Serbia, Croatia, Bulgaria, Germany, Switzerland, Italy, France, the Netherlands, the UK, Norway, Finland, Estonia, USA, Argentina, etc. In addition, they disseminate and promote their research expertise among professionals and the general public (interviews, commentaries, lectures, *The Everyday Blog*, <https://vsakdanjik.zrc-sazu.si/blog/>).

In 2022, the Audiovisual laboratory organized the international film festival *Days of Ethnographic Film 2022* (in honor of Lisbeth Hotedahl) and the *Summer School of Visual Ethnography*. In addition, the Institute was active as an organizer or partner of national and international conferences, meetings, and workshops.

Several researchers teach undergraduate and postgraduate courses at Slovenian universities and the ZRC Postgraduate School and serve as research advisors and mentors to young researchers (currently three at the Institute). They are also active in international networks of related institutions and scholarly associations, participate in international conferences, and are members of international editorial boards.

Na Glasbenonarodopisnem inštitutu sodelavci in sodelavke s kontinuiranimi temeljnimi ter specializiranimi raziskavami osvetljujejo vprašanja spreminjanja ljudskih pesmi, glasbe in plesa, načine prezentacij in njihovo recepcijo. Raziskave teh vprašanj umeščajo v sodobne premisleke o dediščinskih procesih, tako z vidika procesov instrumentalizacije kot prostorov identifikacije. Poleg rednega raziskovalnega dela in objavljanja rezultatov raziskav skrbijo tudi za izpopolnjevanje, hranjenje in objavljanje arhivskega gradiva v digitalnih oblikah, pripravljajo koncerte in delavnice v povezavi z ljudsko glasbo in plesom ter strokovno sodelujejo s pedagoškimi in kulturnopolitičnimi inštitucijami.

GLASBENONARODOPISNI INŠTITUT

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<https://gni.zrc-sazu.si/sl>

ZNANSTVENI SVET:

akad. Lojze Lebič, akad.izr. prof. dr. Milček Komelj, doc. dr. Marija Klobčar (predsednica), dr. Mojca Kovačič, doc. dr. Drago Kunej, dr. Marjeta Pisk, dr. Urša Šivic (podpredsednica).

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: dr. Mojca Kovačič.

Znanstvena svetnica: prof. dr. Marjetka Golež Kaučič.

Višja znanstvena sodelavca: doc. dr. Marija Klobčar, doc. dr. Drago Kunej.

Znanstveni sodelavci: dr. Mojca Kovačič, doc. dr. Rebeka Kunej, doc. dr. Anja Moric, doc. dr. Marjeta Pisk, doc. dr. Gregor Strle, dr. Urša Šivic.
Asistentki, mladi raziskovalki: Teja Turk, Anja Verderber (do 11. 8.).

Višja strokovna sodelavca: mag. Anja Serec Hodžar, Andrej Tomazin.

Strokovni sodelavec: Peter Vendramin.

RAZISKOVALNI PROGRAM IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Folkloristične in etnološke raziskave slovenske ljudske duhovne kulture

Oznaka: P6-0111.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Marjetka Golež Kaučič.

Sodelavci: M. Golež Kaučič, M. Klobčar, M. Kovačič, D. Kunej, R. Kunej, A. Serec Hodžar, U. Šivic, G. Strle, A. Verderber.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2019 – 31. 12. 2024.

Leto 2022 je bilo četrto leto novega šestletnega obdobja raziskovalnega programa, ki predstavlja mozaični kompleks folklorističnih in etnoloških raziskav ljudske duhovne kulture, te pa se ukvarjajo z vprašanji ustvarjalne in funkcionalne komunikacije ljudskega pesemskega, glasbenega ter plesnega izročila. Nadaljevale so se aktivnosti v šestih sklopih raziskav, ki so obsegale raziskave na področju animalistike, pesmi, glasbe, plesa. Najpomembnejši rezultati: *A multi-species world in the poetry of Alenka Jovanovski and Vesna Liponik* (M. Golež Kaučič); *Poslušajte štimo mojo: Potujoči pevci na Slovenskem* (M. Klobčar); *Ritualism and music as elements in the use of a minority language* (U. Šivic); *Zakaj, zakaj, warum, or why?: Multilingualism in Austrian Carinthian popular music* (M. Kovačič); *Dance transmissions across the ocean* (R. Kunej); *Sound recordings and Karel Štrekelj* (D. Kunej).

Pesemski odsevi medkulturnega sobivanja

Oznaka: J6-9369.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Marija Klobčar.

Sodelavci: M. Golež Kaučič, M. Klobčar, M. Kovačič, A. Moric, M. Pisk, A. Serec Hodžar, U. Šivic, P. Vendramin (Glasbenonarodopisni inštitut); K. Šrimpf Vendramin (Inštitut za slovensko narodopisje).

Obdobje trajanja: 1. 7. 2018 – 30. 6. 2022.

Opravljeno je bilo terensko delo na Koroškem, projektna spletna stran pa je bila dopolnjena s tipološko urejenimi dvojezičnimi pesmimi. Za *Traditiones* 51/2 so bili pripravljene prispevki o dvojezičnosti v pesmih in glasbi, osredinjeni na avstrijsko Koroško (M. Kovačič, U. Šivic, M. Klobčar) in Primorsko (M. Pisk), uvodni prispevek (M. Klobčar) pa jih je umestil v širši družbeni in raziskovalski kontekst.

Misliti folkloro: folkloristične, etnološke in računske perspektive in pristopi k narečju

Oznaka: J7-9426.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Marjetka Golež Kaučič.

Sodelavci: M. Golež Kaučič, M. Klobčar, G. Strle, U. Šivic, P. Vendramin.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2018 – 30. 6. 2022.

Projekt je obravnaval pojmovanje narečja z vidika folklorističnih, etnoloških, semantičnih in tehnoloških raziskav. Raziskave so se osredotočale na prehajanje med tremi tipi in nivoji jezikovnih kodov – narečjem, knjižnim jezikom in nadnarečnostjo kot vmesnim nivojem. Rezultati: *Singing other: Singing in two languages or code-switching/stitching; Jezik govora, jezik pesmi: Med narečjem, nadnarečjem in standardnim jezikom* (M. Golež Kaučič); *The perception of bilingual songs in Slovenia and the cultural dimensions of language selection; Poslušajte štimo mojo: Potujoči pevci na Slovenskem* (M. Klobčar); *German "linguistic island" or a linguistically mixed region?: Multilingual practices in the Kočevska area* (A. Moric); *Realist and cognitive perspectives on meaning and semantics* (G. Strle).

Glasba mladih po 1945 in Glasbena mladina Slovenije

Oznaka: J6-3135.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Leon Stefanija (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Urša Šivic.

Sodelavci: M. Kovačič, D. Kunej, R. Kunej, U. Šivic (Glasbenonarodopisni inštitut); A. Hofman (Inštitut za kulturne in spominske študije).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Sodelavci so z različnih vidikov pristopili k projektni temi: od potenciala operne glasbe pri načrtnem vključevanju mladih v svet glasbe (M. Kovačič), razumevanja ljudske glasbe skozi prispevke *Glasbene mladine* (U. Šivic), sicer pa so potekale preliminarnе raziskave arhivskega gradiva s področja delovanja mladih v folklornih in preporodnih skupinah (R. Kunej, D. Kunej).

Misliti živali: transformativni vidiki raziskav živali v folklori, literaturi in kulturi

Oznaka: J6-3129.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Marjetka Golež Kaučič.

Sodelavke: M. Golež Kaučič, A. Moric, A. Serec Hodžar (Glasbenonarodopisni inštitut); S. Babič (Inštitut za slovensko narodopisje).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Projekt se ukvarja s transformativnimi pogledi na živali v folklori, literaturi in kulturi, odpira vprašanja preseganja binarnosti človek – žival ter uveljavlja nove smeri raziskovanj živali v humanistiki. Ob tem vključuje tudi spoznanja varstvene biologije. Izvedli smo teren, predavanja na simpozijih (S. Babič, M. Golež Kaučič, A. Moric), objavili članek: *A multi-species world in the poetry of Alenka Jovanovski and Vesna Liponik* (M. Golež Kaučič).

Teža preteklosti. Dediščina večkulturnega območja: primer Kočevske

Oznaka: J6-4612.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Anja Moric.

Sodelavke: M. Golež Kaučič, M. Klobčar, A. Moric, A. Serec Hodžar.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Raziskava na primeru pokrajine Kočevske, nekdanjega večjezičnega območja na jugovzhodu Slovenije, preučuje spremembe v odnosu in rabah kulturne dediščine, pri čemer se osredotoča na tri politično-zgodovinske prelomnice. Izvedeni so bili skupinski in individualni sestanki sodelavcev pri projektu in izdano je bilo poglavje v znanstveni monografiji: *Dehumanizing and rehumanizing the countryside: A comparative study of a Hungarian and a Slovenian region (Baranya, Kočevska, 1945–2022)* (Gábor Máté, A. Moric).

Digitalizacija zapuščine Franceta Marolta in razumevanje njegovega znanstvenega in umetniškega dela

Oznaka: L6-4621.

Vrsta projekta: aplikativni raziskovalni projekt.

Sofinancerja: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Vodja: Urša Šivic.

Sodelavci: M. Klobčar, M. Kovačič, D. Kunej, M. Pisk, A. Serec Hodžar, G. Strle, U. Šivic.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Ob začetku projekta je bila izdelana zasnova klasifikacije gradiva glede na vrsto in vsebino ter zastavljeni parametri za njegovo digitalizacijo glede na uveljavljene standarde in merila v arhivistiki. Začela se je tudi priprava gradiva na digitalizacijo in nabava ustreznih aparatov.

V novi preobleki: spremembe v ljudskoglasbeni in plesni kulturi na Madžarskem, v Sloveniji in drugod

Oznaka: N6-0231.

Vrsta projekta: bilateralni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Drago Kunej.

Sodelavci: M. Kovačič, D. Kunej, R. Kunej, A. Verderber.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2024.

V prvi fazi projekta je bilo delo osredotočeno na pridobivanje in študij relevantne literature in različnih virov ter pripravo tega gradiva za nadaljnje raziskave. Opravljena so bila prva terenska raziskovanja, posneti in analizirani intervjuji z deležniki ter organizirano dvodnevno delovno srečanje v Ljubljani, na katerem je bilo podrobno predstavljeno gibanje Táncház na Madžarskem ter glasbena in plesna dejavnost preporodnih skupin na Slovenskem.

Folklorna dejavnost v postsocialističnih državah: politike, spomin, dediščinjenje in trajnost

Oznaka: N6-0259.

Vrsta projekta: bilateralni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Rebeka Kunej.

Sodelavci: M. Kovačič, D. Kunej, R. Kunej, M. Pisk, A. Tomazin, A. Verderber.

Obdobje trajanja: 1. 3. 2022 – 28. 2. 2025.

V okviru raziskave, ki preučuje politike, dediščinske procese in trajnost folklornega izročila v postsocialističnem obdobju, so bili izvedeni skupinski in individualni sestanki sodelavcev mednarodnega projekta, s tujimi partnerji je bilo opravljeno skupno terensko delo (Strážnice, Jihlava, Praga; vse Češka). Projektni rezultat je tudi organizacija mednarodnega simpozija v Brežicah in udeležba z referati na njem (M. Kovačič, D. Kunej, R. Kunej, A. Verderber).

Izzivi in perspektive informatizacije, digitalizacije in diseminacije arhivskih zbirk slovenskih in bosanskohercegovskih raziskovalcev

Oznaka: BI-BA/19-20-023.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Drago Kunej.

Sodelavci: M. Kovačič, D. Kunej, R. Kunej, U. Šivic.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2019 – 31. 12. 2022.

Projekt je bil podaljšan za eno leto in konec leta zaključen. Zaradi že porabljenih sredstev za gostovanja, ki so bila izvedena v preteklih letih, je bilo delo osredinjeno predvsem na elektronsko korespondenco in pripravo članka *Forgotten Treasure: Field Recordings from Bjelašnica in 1955*, ki je bil v soavtorstvu sodelavcev projekta D. Kuneja in Jasmine Talam objavljen v znanstveni reviji *Muzika* (XXVI/2).

Odras (nekdanje) večkulturnosti in sobivanja v folklornih in dediščinskih praksah slovenskih in kočevarskih izseljenskih skupnosti v ZDA

Oznaka: BI-US/22-24-010.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Anja Moric.

Sodelavka: A. Moric.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 30. 6. 2024.

Junija je A. Moric izvedla terensko delo v New Yorku, Chicagu in Clevelandu ter se v San Antoniu (vse Združene države Amerike) udeležila konference v organizaciji Gottscheer Heritage and Genealogy Association, kjer je izvedla predavanje z naslovom *Gottscheer Cultural Heritage Preservation – Presentation of some of the Good Practices*.

Etno-identitetni ples in glasba slovenskih in drugih priseljencev v ZDA

Oznaka: BI-US/22-24-060.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Rebeka Kunej.

Sodelavci: R. Kunej, D. Kunej.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 30. 6. 2024.

V okviru projekta je potekal študijski obisk prof. Nene Couch (28. 7. – 7. 8.) in sodelovanje na ustanovnem sestanku študijske skupine Ples in diaspora pri etnokoreološki skupini ICTM.

Rekreativni ljudski plesi – viri in prakse

Oznaka: BI-US/22-24-132.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Drago Kunej.

Sodelavca: R. Kunej, D. Kunej.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 30. 6. 2024.

Nena Couch, vodja oddelka Specialnih zbirk in oddelka Prostorske študije Univerzitetne knjižnice Državne univerze Ohio, ZDA, je oktobra študijsko gostovala na GNI ZRC SAZU. Za pripravo skupne študije je v sodelovanju z Rebeko Kunej preučevala arhivsko gradivo inštituta, opravila terenske raziskave in pridobivala novo dokumentarno gradivo za arhiv inštituta.

Koncert izvirne slovenske ljudske glasbe Zajuckaj in zapoj v letu 2022

Oznaka: Zajuckaj in zapoj.

Vrsta projekta: nacionalni aplikativni projekt.

Sofinancer: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport – Urad za UNESCO.

Vodja: Marija Klobčar.

Sodelavke: M. Klobčar, A. Serec Hodžar, U. Šivic.

Obdobje trajanja: 18. 9. 2022 – 31. 12. 2022.

Koncert *Zajuckaj in zapoj: Pabi pod lipo rajajo* je predstavil pevsko izročilo pevk in pevcev iz avstrijske Koroške (Gaitaler Wildsänger iz Blač v Ziljski dolini, skupina Ljudski pevci iz Ziljske doline in družina Oraže iz Sel), Atrij ZRC, 7. 10.

Dance as ICH: New models of facilitating participatory dance events [Ples kot nesnovna kulturna dediščina: Novi modeli omogočanja participativnih plesnih dogodkov]

Oznaka: Dance - ICH.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Ustvarjalna Evropa.

Sofinancerja: European Union, European commission, Education Audiovisual and Culture Executive Agency, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja: Rebeka Kunej.

Sodelavci: A. Serec Hodžar, D. Kunej, R. Kunej.

Obdobje trajanja: 1. 6. 2022 – 30. 11. 2025.

V prvi fazi je potekalo upravljanje in detaljno načrtovanje projektnih aktivnosti za naslednja tri leta.

Zaščita zvočnega gradiva Slovenskega gledališkega inštituta

Oznaka: Zvočno gradivo SloGI.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Slovenski gledališki inštitut.

Vodja: Drago Kunej.

Sodelavca: D. Kunej, P. Vendramin.

Obdobje trajanja: 2. 7. 2015 – 31. 12. 2022.

V skladu z aneksom k dogovoru o sodelovanju se je nadaljevalo s pregledom, zaščito in presnemavanjem zvočnih zbirk magnetofonskih trakov SloGI po dogovorjeni prioritetni listi: pregledanih je bilo 41 trakov, presnetih in digitaliziranih 41 trakov (2110 minut gradiva). V arhiv je bilo vnesenih, pregledanih in popisanih 12 magnetofonskih trakov.

Obdelava zvočnega arhiva ljudskih pesmi Notranjske

Oznaka: Pesmi Notranjske.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročniki: Občina Cerknica, Občina Bloke, Občina Loška dolina.

Vodja: Drago Kunej.

Sodelavci: D. Kunej, A. Tomazin, P. Vendramin.

Obdobje trajanja: 4. 12. 2019 – 31. 12. 2022.

Na podlagi dogovora je bilo obdelano, zaščiteno, digitalizirano in arhivirano etnomuzikološko ter folkloristično zvočno gradivo na 20 DAT kasetah in vsi pripadajoči spremni podatki. V elektronski in tiskani različici je bila izdelana podrobna dokumentacija v obliki zapisnikov, ki vsebujejo metapodatke o posnetkih, kronološki popis in opis zvočnega gradiva ter dokumentiran celoten postopek digitalizacije.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI ZRC SAZU

Dediščina na obrobjih. Novi pogledi na dediščino in identiteto znotraj in onkraj nacionalnega

Oznaka: P5-0408.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko narodopisje.

Glasba in politika v post-jugoslovanskem prostoru: k novi paradigmi političnosti glasbe na prelomu stoletij

Oznaka: J6-9365.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za kulturne in spominske študije.

Digitalna demonstracija cerkvene glasbe dolgega 16. stoletja, povezane s Kranjsko

Oznaka: J6-2586.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Muzikološki inštitut.

Biografije poti: hoja in pisanje kot metodi raziskovanja obmejnih prostorov

Oznaka: J6-4611.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije.

Dostopni slovarji, dostopni posnetki, dostopna slovenščina

Oznaka: Dostopni slovarji.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša.

Create to Connect -> Create to Impact

Oznaka: CTC -> CTI.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko narodopisje.

Supporting Community Development Through Urban Arts Education

Oznaka: URB_ART.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko narodopisje.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Teja Turk

Oznaka: MR-50580.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Urša Šivic.

Druga mentorja: Drago Kunej, Mojca Kovačič (somentorica) (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Mlada raziskovalka je bila odsotna zaradi bolezni.

Anja Verderber

Oznaka: MR-54764.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Rebeka Kunej.

Drugi mentorici: Alenka Bartulović, Rebeka Kunej (somentorica) (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

V sklopu zunanjega izbirnega predmeta *Dance analysis* je bil opravljen študijski obisk Norwegian University of Science and Technology in Norsk senter for folkemusikk og folkedans v Trondheimu na Norveškem ter predstavljen referat na 32. Simpoziju ICTM Študijske skupine za etnokoreologijo v Brežicah.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **M. Golež Kaučič** je predsednica mednarodnega združenja raziskovalcev balad Kommission für Volksdichtung, članica uredniškega odbora za elektronske publikacije Kommission für Volksdichtung, članica Société International d'Ethnologie et de Folklore in Senata Podiplomske šole ZRC SAZU. Je predsednica komisije za študijske zadeve Podiplomske šole ZRC SAZU, koordinatorica modula Slovenske študije – Tradicija in sodobnost ter članica Slovenskega etnološkega društva in Slovenske matice. Pri Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo je registrirana kot mednarodna ocenjevalka znanstvenih projektov in programov. Je glavna urednica zbirke znanstvenih monografskih publikacij *Folkloristični zvezki* in članica uredniškega odbora zbirke *Folkloristika*.
- **M. Klobčar** je članica mednarodnega združenja raziskovalcev balad Kommission für Volksdichtung, Société International d'Ethnologie et de Folklore (Working Group on the Ritual Year) in Slovenskega etnološkega društva. Je članica uredniških odborov revije *Traditiones*, zbirke spletnih zvočnih objav *Etnofon* in *Knjižnice Glasnika SED*.
- **M. Kovačič** je članica International Council for Traditional Music, predstavnica nacionalnega odbora pri ICTM, podpredsednica in članica upravnega odbora Kulturnega in etnomuzikološkega društva Folk Slovenija ter članica Slovenskega etnološkega društva. Je članica uredniških odborov znanstvenih revij *Musicologist* in *Traditiones*, glavna urednica zbirke spletnih zvočnih objav *Etnofon* ter zbirke znanstvenih monografskih publikacij *Folkloristični zvezki* in *Glasba na Slovenskem po 1918*. Je pedagoška mentorica podiplomski študentki.
- **D. Kunej** je član International Council for Traditional Music, International Association of Sound and Audiovisual Archives, Audio Engineering Society, Slovenskega društva za akustiko, Društva restavradorjev Slovenije ter Kulturnega in etnomuzikološkega društva Folk Slovenija. Je glavni urednik spletne publikacije *Digitalna zbirka gramofonskih plošč*, član uredniških odborov zbirke spletnih zvočnih objav *Etnofon* in zbirke *Glasba na Slovenskem po 1918* ter predsednik komisije slovenskega dela Slovenske raziskovalne iniciative (v partnerstvu s Centrom za slavistične in vzhodnoevropske študije Državne univerze v Ohio). Je pedagoški mentor petim podiplomskim študentom.
- **R. Kunej** je članica International Council for Traditional Music, Executive Committee ICTM Study Group on Ethnochoreology, Slovenskega etnološkega društva ter Kulturnega in etnomuzikološkega društva Folk Slovenija. Je članica uredniških odborov znanstvenih revij *Traditiones* in *Glasnik Slovenskega etnološkega društva*, spletne publikacije *Digitalna zbirka gramofonskih plošč* ter zbirke znanstvenih monografskih publikacij *Folkloristični zvezki*. Je članica delovne skupine Koordinatorja varstva nesovne kulturne dediščine, Komisije za odprto znanost ZRC SAZU, podpredsednica strokovne komisije za področje ljubiteljske kulturne dejavnosti Ministrstva za kulturo (do 30. 10.) in članica založniškega sveta Založbe ZRC (od 8. 11.). Je pedagoška mentorica doktorski študentki.
- **A. Moric** je članica Slovenskega etnološkega društva in njegovega izvršnega odbora, kjer vodi tudi Delovno skupino za Slovence izven meja Republike Slovenije, članica Razvojnega sveta regije JV Slovenija in sveta Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti Območne izpostave Kočevje. Je direktorica Zavoda Putschlerle, centra za raziskovanje, kulturo in ohranjanje kulturne dediščine ter urednica spletne platforme *Kočevski b(r)log*.

- **M. Pisk** je ustanovna članica Central and Eastern European Chapter of Association of Critical Heritage Studies, Société International d'Ethnologie et de Folklore, članica mednarodnega združenja raziskovalcev balad Kommission für Volksdichtung in Slovenskega etnološkega društva. Je urednica zbirke *Folkloristika*, članica uredniškega odbora digitalnih objav gradiva *DigGNI* in sourednica spletne platforme *Heriskop*.
- **A. Serec Hodžar** je članica izvršnega odbora Slovenskega etnološkega društva, uredniškega odbora znanstvene revije *Etnolog* in glavna urednica zbirke *Knjižnica Glasnika SED*. Kot ocenjevalka za področje etnologije je sodelovala na 57. srečanju mladih raziskovalcev Slovenije 2022, ki ga je organizirala Zveza za tehnično kulturo Slovenije. Je članica uredniškega odbora digitalnih objav gradiva *DigGNI* in urednica *Poročila o delu ZRC SAZU*.
- **G. Strle** je član Swedish Cognitive Science Society, študijskega programa MEI: CogSci Cognitive Science, in profesionalnega združenja Interaction Design Foundation. Je član uredniškega odbora digitalnih objav gradiva *DigGNI*.
- **U. Šivic** je članica International Council for Traditional Music, Slovenskega etnološkega društva in Glasbene matice ter predsednica Društva za promocijo in raziskovanje kultur Kvali. Je selektorica na revijah poustvarjalcev glasbenega izročila v organizaciji Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti (JSKD). Je članica Založniškega sveta Založbe ZRC, urednica digitalnih objav gradiva *DigGNI*, članica uredniškega odbora zbirke spletnih zvočnih objav *Etnofon*, zbirke *Glasba na Slovenskem po 1918* ter revije *Traditiones*. Je članica komisije za podelitev Štrekljeve nagrade in komisije za ocenjevanje vlog na Razpisu za izbor kulturnih projektov na področju različnih manjšinskih etničnih skupnosti in priseljencev v RS pri JSKD.
- **T. Turk** je članica International Council for Traditional Music, Slovenskega muzikološkega društva in uredniškega odbora zbirke spletnih zvočnih objav *Etnofon*.
- **A. Verderber** je članica Slovenskega etnološkega društva in International Council for Traditional Music, Slovenskega etnološkega društva in Železničarsko kulturno umetniškega društva Tineta Rožanca ter predsednica Društva za podporo in razvoj kulturno-umetniških dejavnosti Umeti. Z JSKD sodeluje kot strokovna spremljevalka srečanj odraslih folklornih skupin Slovenije in kot mentorica na izobraževanjih s področja folklorne dejavnosti. Je predsednica strokovno-programske komisije pozivov JSKD za razvoj ljubiteljske in nevladne kulture, članica komisije za področje folklorne dejavnosti JSKD in komisije za izbor kulturnih projektov na področju različnih manjšinskih skupnosti in priseljencev v RS ter komisije za podelitev nagrad Zveze kulturnih društev Ljubljana. Je članica uredniškega odbora digitalnih objav gradiva *DigGNI*.

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **32. Simpozij ICTM Študijske skupine za etnokoreologijo/32nd Symposium of the ICTM Study Group on Ethnochoreology.** Mednarodni večdisciplinarni simpozij. S soorganizatorjema: Posavski muzej Brežice, Slovensko etnološko društvo, Brežice, 29. 7. – 5. 8., dogodek v živo in na spletu, <https://ictm-ethnochor2022.zrc-sazu.si/>.
- **Glasba mladih v slovenski preteklosti in sedanjosti I/International musicological symposium Youth Music in The Slovenian Past and Present I. Mednarodni muzikološki simpozij.** S soorganizatorji: Oddelkom za muzikologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Imago Sloveniae, Kulturnim in etnomuzikološkim društvom Folk Slovenija, Ljubljana, 26.–27. 8., dogodek v živo in na spletu, <https://gni.zrc-sazu.si/sl/dogodki/mednarodni-muzikoloski-simpozij-glasba-mladih-v-slovenski-preteklosti-in-sedanjosti-i>.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Za knjižnico je bilo na novo pridobljenih 88 monografij in 30 enot serijskih publikacij. V Cobiss je bilo vpisanih 322 enot iz starega fonda. Knjižnica je priložna, namenjena predvsem potrebam sodelavcev, vendar je omogočena avtomatizirana izposoja tudi zunanjim obiskovalcem. Preko Biblioteke SAZU poteka domača in mednarodna medknjižnična izposoja.

Terenska snemanja: Ljubljana, Prepolje, Markovci, Celovec (A), Radiše (A), Verovce (A), Galicija (A), Dunaj (A), Žvabek (A), Sv. Lenart pri Sedmih studencih (A), Špital ob Dravi (A), Sele (A), Kamnik, Šentjur na Polju pri Zidanem Mostu, Rovišče pri Studencu, Tržišče, Škofja Loka, Istanbul (Turčija), Križe, Ribnica na Pohorju, Žalec, Sveti Gregor, Strážnice (CZ), Blače (A), Velenje, Brežice, Šentjur, Solčava, Gornja Radgona, Izola, Draga, Jihlava (CZ), Globoko, Graben, Artiče, Rateče. Posnetih je bilo 141 zvočnih enot v skupnem trajanju 2602 minut, 1249 minut video posnetkov in 2389 fotografij.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- **Traditiones 51/1, 51/2, 51/3.** Zbornik Inštituta za slovensko narodopisje in Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU. Glavna urednika Jurij Fikfak in Ingrid Slavec Gradišnik, urednici drugega zvezka (51/2) Marija Klobčar in Urša Šivic. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU in SAZU.
- **32nd Symposium of the ICTM Study Group on Ethnochoreology: Programme and abstracts = 32. Simpozij ICTM Študijske skupine za etnokoreologijo: Program in povzetki.** Uredila Rebeka Kunej. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- Akademie věd České republiky, Praga, Češka: strokovno sodelovanje.
- Alpen-Adria-Universität, Celovec, Avstrija: projektno sodelovanje.
- Audio Engineering Society (AES), New York, ZDA: strokovno sodelovanje.
- CEMPER, Centrum voor Muziek- en Podiumerfgoed (CEMPER, Centre for Music and Performing Arts Heritage in Flanders), Mechelen, Belgija: projektno sodelovanje.
- Center for Slavic and East European Studies (CSEES) pri Ohio State University, Columbus, Ohio, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- Complexul national muzeal ASTRA (ASTRA Museum), Sibiu, Romunija: projektno sodelovanje.
- Department of Folklore, Institute of Albanology, Priština, Kosovo: raziskovalno sodelovanje.
- Deutsches Volksliedarchiv, Zentrum für Populäre Kultur und Musik, Freiburg, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Educult, Dunaj, Avstrija: projektno sodelovanje.
- Ethniko kai Kapodistriako panepistimio Athinon (National and Kapodistrian University of Athens), Atene, Grčija: projektno sodelovanje.
- Etnologický ústav Akademie věd České republiky, Praga, Češka: raziskovalno in projektno sodelovanje.
- Executive Board of Kommission für Volksdichtung, spletni dogodki: redna delovna srečanja.
- FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw, Bruselj, Belgija: raziskovalno sodelovanje.
- FilmWorkTrust, London, Združeno kraljestvo: projektno delo.
- Gustav Mahler Privatuniversität für Musik, Celovec, Avstrija: raziskovalno in pedagoško sodelovanje.
- Herriot-Watt University, Edinburgh, Škotska, Združeno kraljestvo: raziskovalno sodelovanje.
- Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Institut de Recherche et d'Information sur le Volontariat, Pariz, Francija: projektno sodelovanje.
- Institut für Ethnomusikologie der Universität für Musik und darstellende Kunst, Gradec, Avstrija: raziskovalno in projektno sodelovanje.
- Institut ruskoj literatury (Puškinskij dom), Rossijskaja akademija nauk, Sankt Peterburg, Ruska federacija: raziskovalno sodelovanje.
- Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Institut za muzikologiju, Muzička akademija, Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, Bosna in Hercegovina: raziskovalno sodelovanje.
- Instituto para el Fomento del Desarrollo y la Formación, Valladolid, Španija: projektno sodelovanje.
- Institutul de Etnografie si Folclor „Constantin Brailoiu”, Academia Română, Bukarešta, Romunija: raziskovalno sodelovanje.
- International Association of Sound and Audiovisual Archives (IASA), London, Združeno kraljestvo: strokovno sodelovanje.
- International Council for Traditional Music (ICTM), Dunaj, Avstrija: strokovno sodelovanje.
- Kentron erevnis tis Ellinikis laografias (Hellenic Folklore Research Centre of the Academy of Athens), Atene, Grčija: projektno sodelovanje.
- Kommission für Volksdichtung (KfV), Aberdeen, Škotska, Združeno kraljestvo: strokovno sodelovanje.
- Literatūras, folkloras un mākslas institūts, Latvijas universitāte, Riga, Latvija: raziskovalno sodelovanje.
- Lunds Universitet, Lund, Švedska: raziskovalno sodelovanje.
- Magyar Tudományos Akadémia, Budimpešta, Madžarska: raziskovalno sodelovanje.
- Meertens Instituut, KNAW, Amsterdam, Nizozemska: raziskovalno sodelovanje.
- Museene i Sør-Trøndelag AS (Museums of Southern Trøndelag), Trondheim, Norveška: projektno sodelovanje.
- Muzička akademija, Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, Bosna in Hercegovina: raziskovalno sodelovanje.
- Muzikološki institut Srpske akademije nauka i umetnosti, Beograd, Srbija: raziskovalno in projektno sodelovanje.
- National Cleveland-Style Polka Hall of Fame and Museum, Cleveland, Ohio, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- Network meeting Music@AlpeAdria: strokovno sodelovanje.
- Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Trondheim, Norveška (Norwegian University of Science and Technology): raziskovalno in pedagoško sodelovanje.
- Norsk senter for folkemusikk og folkedans (Norwegian Center for Traditional Music and Dance), Trondheim, Norveška: projektno sodelovanje.
- Norsk senter for folkemusikk og folkedans, Trondheim, Norveška: raziskovalno in projektno sodelovanje.
- Österreichisches Volksliedwerk, Dunaj, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Philosophisch-historische Fakultät, Bern, Švica: raziskovalno in projektno sodelovanje.
- Phonogrammarchiv, Ethnologisches Museum, Staatliche Museen zu Berlin, Berlin, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Phonogrammarchiv, Österreichische Akademie der Wissenschaften, Dunaj, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Proportional Message, Lizbona, Portugalska: projektno sodelovanje.
- Reykjavík Ensemble, Reykjavík, Islandija: projektno sodelovanje.
- Ritsumaiken University, Kjoto, Japonska: raziskovalno in pedagoško sodelovanje.
- Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik, Celovec, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Société International d'Ethnologie et de Folklore (SIEF), Amsterdam, Nizozemska: strokovno sodelovanje.

- Szabadtéri Néprajzi Múzeum (Hungarian Open Air Museum), Szentendre, Madžarska: projektno sodelovanje.
- Szegedi Tudományegyetem, Szeged, Madžarska: strokovno in pedagoško sodelovanje.
- Université Clermont Auvergne, Clermont-Ferrand, Francija: strokovno in pedagoško sodelovanje.
- University Libraries pri Ohio State University, Columbus, Ohio, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- University of Edinburgh, Edinburgh, Škotska, Združeno kraljestvo: raziskovalno sodelovanje.
- University of Glasgow, Glasgow, Škotska, Združeno kraljestvo: raziskovalno sodelovanje.
- University of Roehampton, London, Združeno kraljestvo: strokovno in pedagoško sodelovanje.
- Zenetudományi Intézet, Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Magyar Tudományos Akadémia, Budimpešta, Madžarska: raziskovalno in projektno sodelovanje.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Gonzalo Alfredo Sentana, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (Norwegian University of Science and Technology), Trondheim, Norveška, 2. 7. – 14. 8.: raziskovalni obisk v okviru programa Erasmus+.
- Prof. Nena Couch, University Libraries, Ohio State University, Columbus, ZDA, 28. 7. – 7. 8.: bilateralno sodelovanje.
- Mayka María Reina Jacob, Instituto de Arte Folclórico, Río Grande, Argentina, 26. 7. – 19. 9.: študijsko izpopolnjevanje v okviru ASEF – American Slovenian Education Foundation.
- Prof. Nena Couch, University Libraries, Ohio State University, Columbus, ZDA, 8.–23. 10.: bilateralno sodelovanje.

PREDAVANJA IN REFERATI (IZBOR)

Marjetka Golež Kaučič:

- *Človek in žival v čustvenih srečanjih: Ljudske, literarne in osebne zgodbe o živalih in njihovih pripovedalcih/kah*. Predavanje na *Veganske večerjice*, spletni dogodek, 19. 5., <https://www.youtube.com/watch?v=NkM5YiTQsYs>.
- *Zoo/eco/poetic world in Slovenian poetry*. Referat na mednarodni konferenci *Non-western approaches in enviromental humanities*, spletni dogodek, 13. 7., <https://nonanthro.uw.edu.pl/en/conferences/other-conferences/non-western-approaches-in-environmental-humanities-2/>.
- *Performer, audience and Slovenian ballads: From participation to observation*. Referat na mednarodni konferenci *Ballad and the Audience in Time and Space: 50th International Conference of International Ballad Commission*, dogodek v živo in na spletu, Tirana, Albanija, 2. 9.

Marija Klobčar:

- *Slovenske ljudske legendne pesmi v raznolikosti kontekstov njihovega nastanka in prenosa*. Referat na 5. mednarodni znanstveni konferenci *Slavistični znanstveni premisleki „Hagiografija v luči sodobnih raziskav“*, Maribor, 18. 5., <https://izzivislavistike.wixsite.com/website-1/povzetki>.
- *Slovenes between Herder's ideas and the idea of the unity of the South Slavic nations*. Referat na konferenci *Länderschwerpunkt „Titos Erben“*, Rudolstadt, Nemčija, 8. 7.
- *Performative stories of Two unlucky Italians in different historical contexts and the question of audience*. Referat na mednarodni konferenci *Ballads and the audience in time and space: 50th International Conference of International Ballad Commission*, Gjirokastra, Albanija, 3. 9.

Mojca Kovačič

Od 5 znanstvenih in 1 strokovnega predavanja izpostavljam:

- *„Classy Trubači“: Economies of othering, corporate listening and Balkan brass bands in Slovenia*. Referat na *Gender, virtual communications, legacies of empires: Eighth Symposium of the ICTM Study Group on Music and Dance in Southeastern Europe*, Istanbul, Turčija, dogodek v živo in na spletu, 11. 5. (soavtorica Ana Hofman).
- *Representations of minority folk dance ensembles: Official discourses vs. individual needs and everyday realities [Predstavitev manjšinskih folklornih skupin: uradni diskurzi nasproti potrebam posameznikov in resničnosti vsakdana]*. Referat na *32nd Symposium of the ICTM Study Group on Ethnochoreology*, Brežice, dogodek v živo in na spletu, 4. 8.
- *Inclusion as a tool to overcome prejudices of young people towards music: the case of opera and Glasbena matica Ljubljana [Vključevanje kot orodje za premagovanje predsodkov mladih do glasbe: primer opere in Glasbene matice Ljubljana]*. Referat na mednarodnem muzikološkem simpoziju *Glasba mladih v slovenski preteklosti in sedanjosti I*, Ljubljana, dogodek v živo in na spletu, 26. 8.

Drago Kunej:

- *Slovenska ljudska glasba na komercialnih gramofonskih ploščah*, predavanje na Oddelku za muzikologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Ljubljana, 14. 4.
- *Musicians in folk dance ensembles: included or excluded participants [Glasbeniki v folklornih skupinah: njihova vključenost ali izključenost]*. Referat na 32nd Symposium of the ICTM Study Group on Ethnochoreology, Brežice, dogodek v živo in na spletu, 4. 8.
- *The challenges of the digital collection of gramophone records*. Referat na 24th Meeting of the Study Group on Historical Sources, Bruselj, Belgija, dogodek v živo in na spletu, 18. 10.

Rebeka Kunej

Od 5 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Analysis of štajeriš dance forms in Slovenia*. Gostujoče predavanje v okviru Erasmus+ Erasmus Mundus Joint Master Degree (EMJMD), Choreomundus – International Master in Dance Knowledge, Practice and Heritage, intensive course Dance Analysis, Trondheim, Norveška, 18. 1.
- *Folk dance ensemble: Between cultural society and dance community [Folklorna skupina: med kulturnim društvom in plesno skupnostjo]*. Referat na 32nd Symposium of the ICTM Study Group on Ethnochoreology, Brežice, dogodek v živo in na spletu, 4. 8.
- *Ivan Umek's Dance books*. Prispevek na mednarodnem posvetu Sub-Study Group on 19th Century Round Dances, Praga, Češka, 4. 12.

Anja Moric

Od 4 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Peasants, countryside and the language island ideology: Case study of the Kočevska region*. Predavanje na simpoziju *Rethinking the urban-rural relations/migrations in Europe*, Ljubljana, 26. 5.
- *Nationalistic „battles“ about Gottscheer folk songs*. Referat na mednarodnem posvetu *Ballads and the audience in time and space: 50th International Conference of International Ballad Commission*, Gjirokastra, Albanija, 5. 9.
- *Identifikacije Kočevsarjev: med izseljenstvom in (skrito) manjšino*; predavanje pri predmetu *Etnologija Slovenije 1* na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Ljubljana, 28. 11.

Marjeta Pisk

Od 4 znanstvenih predavanj in 1 strokovnega izpostavljam:

- *„Magdalena vžgana od plamena“ v slovenski nabožni pesmi*. Referat na 5. mednarodni znanstveni konferenci *Slavistični znanstveni premisleki Hagiografija v luči sodobnih raziskav*, Maribor, 18. 5.
- *Rokopisne pesmarice iz zapuščine Ivana Kokošarja*. 58. predavanje *Slovenskega društva za preučevanje 18. stoletja*, Ljubljana, 17. 11.
- *Singing out the strange days*. Referat na mednarodni konferenci *From desperation to hope: the meanings and effect of group singing*, Tartu, Estonija, 1. 12.

Gregor Strle

Od 4 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Filozofija umetne inteligence: kognitivni modeli in reprezentacije*. Nastopno predavanje na Podiplomski šoli ZRC SAZU, spletni dogodek, 24. 11., <https://ps-zrc-sazu.org/novice/nastopno-predavanje-dr-gregorja-strleta/>.
- *Predicting User Engagement in Video Advertisement: Insights from Pupillary Response and Heart Rate*. Predavanje na mednarodni konferenci *HCI SI 2022: 7th Human-Computer Interaction Slovenia Conference 2022*, Ljubljana, 29. 11., <https://ceur-ws.org/Vol-3300/>.
- *Estimation of Mathematical Anxiety Using Psycho-Physiological Data*. Predavanje na mednarodni konferenci *HCI SI 2022: 7th Human-Computer Interaction Slovenia Conference 2022*, Ljubljana, 29. 11., <https://ceur-ws.org/Vol-3300/>.

Urša Šivic:

- *Music in the bilingual/multilingual environment of Austrian Carinthia: Examples from the field of folk and popular music*. Predavanje v okviru mreže *Music@AlpeAdria*, Celovec, Avstrija, 23. 3.
- *Music in rituals as a transmitter of minority language*. Referat na mednarodni konferenci *Un/Learning: Norms and Routines in Cultural Practice*, Reichenau, Avstrija, 3. 4.
- *The understanding of popular and traditional music in the texts of the magazine Glasbena mladina [Razumevanje popularne in ljudske glasbe v prispevkih revije Glasbena mladina]*. Referat na mednarodnem muzikološkem simpoziju *Glasba mladih v slovenski preteklosti in sedanosti I*, Ljubljana, dogodek v živo in na spletu, 26. 8.

Anja Verderber:

- *Kinetografija*. Predavanje v 3 delih na *Seminarju za vodje folklornih skupin, plesne pedagogice in koreografe (1. stopnja)* JSKD, Ljubljana, 12. 1., 22. 2. in 19. 3., https://www.jskd.si/folklor-na-dejavnost/izobrazevanje/seminarji/sezona_21_22/seminar_1_stopnja_22.htm.
- *Od terena do odra – 5 stopenj preoblikovanja terenskega gradiva in priprava koreografije za vodje odraslih folklornih skupin*. Predavanje za vodje odraslih folklornih skupin, JSKD, Območna izpostava Lenart, spletni dogodek, 7. 5.
- *The public's polyvalent relationship with the polka in Slovenia: The identity of a community through stereotypes*. Študentska predstavitev na *32nd Symposium of the ICTM Study Group on Ethnochoreology*, Brežice, dogodek v živo in na spletu, 3. 8.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

Marija Klobčar:

- Bischöfliches Diözesanarchiv Aachen, Aachen, Nemčija, 11.–14. 7.: raziskovalno delo.

Mojca Kovačič:

- Gustav Mahler Privatuniversität für Musik, Celovec, Avstrija, 24. 2. – 25. 3.: raziskovalno in pedagoško delo.

Drago Kunej:

- Etnologický ústav Akademie věd České republiky, Strážnice, Češka, 24.–27. 6.: raziskovalno delo.

Rebeka Kunej:

- Etnologický ústav Akademie věd České republiky, Strážnice, Češka, 24.–27. 6.:
- raziskovalno delo.
- Etnologický ústav Akademie věd České republiky, Praga in Jihlava, Češka, 14.–17. 10.: raziskovalno delo.
- Etnologický ústav Akademie věd České republiky, Praga, Češka, 1.–5. 12.: raziskovalno delo.

Anja Moric:

- Univerza v Pécsu, Oddelek za evropsko etnologijo in kulturno antropologijo, Pécs, Madžarska, 17.–19. 10.: raziskovalno delo.

Marjeta Pisk:

- Raziskovalni pohod/Hodinar v Benečiji, Italija, 11.–12. 9.: raziskovalno delo za program *Dediščina na obrobjih*.
- Etnologický ústav Akademie věd České republiky, Strážnice, Češka, 24.–27. 6.: raziskovalno delo.

Gregor Strle:

- Univerza v Lundu, Oddelek za filozofijo in kognitivno znanost, Lund, Švedska, 1. 1. – 31. 12.: raziskovalno delo.

Urša Šivic:

- Gustav Mahler Privatuniversität für Musik, Celovec, Avstrija, 24. 2. – 25. 3.: raziskovalno in pedagoško delo.

Andrej Tomazin:

- Etnologický ústav Akademie věd České republiky, Praga in Strážnice, Češka, 24.–27. 6.: raziskovalno delo.

Anja Verderber:

- Norwegian University of Science and Technology (NTNU), Faculty of Humanities, Department of Music, Choreomundus International Master Course in Dance Knowledge, Practice and Heritage, Trondheim, Norveška, 12. 1. – 11. 2.: študijski obisk.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

The Institute of Ethnomusicology studies the issues related to changes, presentations and reception of folk song, music and dance. The research team consists of 9 researchers, 2 junior researchers and 3 assistants.

In 2022 research was carried out within research program *Folklore and Ethnological Research on Slovenian Folk Culture* and various national research and applicative projects (*Song Reflections on Intercultural Coexistence*; *Thinking Folklore: Approaching Dialect from Folkloristic, Ethnological, and Computational Perspectives*; *Thinking Animals: Transformative Aspects in Research of Animals in Folklore, Literature and Culture*; *Jeunesses Musicales Slovenia and Youth Music 1945–1991*; *The Weight of the past. Heritage of the Multicultural Area: Case Study of Gottschee*; *France Marolt: Digitization of his Legacy and Understanding of his Scholarly and Art Work*; *Music and politics in the post-Yugoslav space: toward a new paradigm of politics of music in the 21st century*; *Route biographies: walking and writing as methods for researching border regions*; *Processing and Storage of Sound Material of the Slovenian Theatre Institute*; *Processing of Sound Material of the Notranjska Region*; *The Evening of Slovenian Traditional Music*; *Accessible dictionaries, accessible recordings, accessible Slovenian*) and international projects (*In New Disguise: Folklore revival in post-socialist countries: politics, memory, heritization and sustainability*; *Changes in Traditional Music and Dance Culture in Hungary, Slovenia and Around*; *Dance as ICH: New models of facilitating participatory dance events*; *Challenges and perspectives of informatization, digitization and dissemination of archival collections of Slovenian and Bosnian-Herzegovinian researchers*; *Ethno-identity Dance and Music by Slovenian and Other Immigrants in the US*; *Recreational Folk Dancing – Sources and Practices*; *A reflection of (former) multiculturalism and coexistence in the folklore and heritage practices of Slovene and Gottscheer immigrant communities in the United States of America*; *Supporting Community Development Through Urban Arts Education*; *Create to Connect → Create to Impact*). The Institute has a library, manuscript, photo and video archive, and a special sound archive with studio for preservation, digitization and documentation of sound material.

The Institute publishes two monograph series *Folkloristics* and *Folkloristic notebooks*, sound series *From the archive of the Institute of Ethnomusicology* and co-publish scientific journal *Traditiones* (edition of the thematic volume 51/2).

The Institute cooperates internationally with many scientific institutions in Europe and around the world. The researchers are active members of international ethnology, folklore, ethnomusicological and archive associations (e.g. International Council for Traditional Music, Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore, International Association of Sound and Audiovisual Archives, Kommission für Volksdichtung).

Researchers from the institute regularly cooperate with other institutions in Slovenia, such as cultural heritage and cultural politics institutions, various university departments, national commissions, schools, local associations and others. They take part in undergraduate and postgraduate teaching programmes at the University of Ljubljana, Postgraduate School ZRC SAZU, Faculty of Slovenian and International Studies – New University.

Inštitut se ukvarja z interdisciplinarnim poljem raziskovanja migracijskih procesov v Sloveniji in mednarodnem okolju. Raziskovalci se osredotočajo na študije izseljenstva in priseljenstva, povratništva, etničnosti, begunstva, migracijskih ter integracijskih politik.

INŠTITUT ZA SLOVENSKO IZSELJENSTVO IN MIGRACIJE

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<http://isim.zrc-sazu.si>

ZNANSTVENI SVET:

akad. prof. dr. Jože Pirjevec, izr. članica SAZU prof. ddr. Marija Stanonik, prof. dr. Aleksej Kalc, prof. dr. Marina Lukšič Hacin, dr. Jernej Mlekuž (predsednik), dr. Martina Bofulin (podpredsednica), dr. Nataša Rogelja Caf.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: prof. dr. Marina Lukšič Hacin.

Znanstveni svetniki: prof. dr. Aleksej Kalc, prof. dr. Marina Lukšič Hacin, izr. prof. dr. Mirjam Milharčič Hladnik.

Višji znanstveni sodelavec: izr. prof. dr. Jure Gombač.

Znanstveni sodelavci: doc. dr. Martina Bofulin, dr. Jernej Mlekuž, dr. Nataša Rogelja Caf, doc. dr. Kristina Toplak, doc. dr. Mojca Vah Jevšnik, pridr. prof. dr. Marijanca Ajša Vižintin, dr. Klara Kožar Rosulnik.

Asistenta z doktoratom: dr. Barbara Beznec, dr. Miha Zobec.

Asistentki: Špela Kastelic, Asja Pehar Senekovič.

Mlade raziskovalke: Maja Gostič, Manca Koren, Lucija Klun, Ana Reberc.

Strokovni sodelavki: Deja Gliha, Mateja Gliha.

RAZISKOVALNI PROGRAM IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Narodna in kulturna identiteta slovenskega izseljenstva v kontekstu raziskovanja migracij

Oznaka: P5-0070.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Aleksej Kalc.

Sodelavci: D. Gliha, M. Gliha, J. Gombač, M. Gostič, A. Kalc, K. Kožar Rosulnik, L. Klun, M. Lukšič Hacin, M. Milharčič Hladnik, J. Mlekuž, K. Toplak, M. Vah Jevšnik, M. Vižintin, M. Zobec.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2017 – 31. 12. 2022.

Raziskovanje je potekalo v skladu z začetnimi smernicami in cilji programa ter tematskimi nadgradnjami, vnesenimi v teku leta v povezavi z raznimi temeljnimi in aplikativnimi projekti. Rdečo nit je predstavljalo preučevanje migracijskih gibanj v vseh njihovih oblikah ter kulturnega, političnega in socialno-ekonomskega položaja slovenskih izseljencev in priseljencev v Slovenijo nekoč in danes. Obsegalo je tudi teoretske, metodološke, epistemološke in terminološke vidike preučevanja migracij, migracijske ter integracijske

teorije, politike in upravne prakse, povezane z migracijami. Poudarki so bili na delovnih in prisilnih migracijah, migracijah z vidika spola in ranljivejših skupin, izobraževanjih, integracijah, narodnih vprašanjih, medkulturnih odnosih in konfliktih, vojnih in zdravstvenih krizah; migracijah z vidika gospodarske iniciative, kulturno-umetniške produkcije, repatriacije, vloge države in nevladnih organizacij. Rezultati so bili znanstvena monografija, znanstvene razprave, organizacija in referati na mednarodnih konferencah, strokovna srečanja, predavanja, ekspertize, pedagoško delo.

Migracije in družbene spremembe v primerjalni perspektivi: primer zahodne Slovenije po drugi svetovni vojni

Oznaka: J5-2571.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Aleksej Kalc.

Sodelavci: M. Gliha, A. Kalc, M. Lukšič Hacin, M. Milharčič Hladnik (Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije); Š. Ledinek Lozej (Inštitut za slovensko narodopisje).

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2023.

Delo je potekalo po zastavljenem načrtu za drugo in tretje leto izvajanja. Zbrano je bilo kvantitativno in kvalitativno arhivsko gradivo za rekonstrukcijo migracijskih procesov kot osrednjih dejavnikov preobrazbe družbenega tkiva preučevanih urbanih stvarnosti. Nadaljevalo se je terensko zbiranje in preučevanje življenjskih zgodb ter pričevanj za analizo družbenih odnosov in čutenj starega in novega mestnega prebivalstva.

Slovenska zgodovina v malem: kontinuitete in spremembe v vaški skupnosti v dolgoročni perspektivi

Oznaka: J6-3143.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Aleksander Panjek (Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije).

Vodja na ZRC SAZU: Marina Lukšič Hacin.

Sodelavci: A. Kalc, M. Vižintin, M. Zobec.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Izvedena je bila digitalizacija župnijskih matrik in vzpostavitev elektronske baze s poimenskimi podatki o rojstvih, porokah ter smrtih v Tomaju. Pregledano je bilo zgodovinsko gradivo župnijskega in drugih arhivov, zbrano je bilo gradivo o izbranih družinah. Opravljene so bile prve analize demografskih podatkov.

Biografije istrskih poti: hoja in pisanje kot metodi raziskovanja obmejnih prostorov

Oznaka: J6-4611.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Nataša Rogelja Caf.

Sodelavci: M. Bofulin, M. Gliha, L. Klun, J. Mlekuž, N. Rogelja Caf (Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije); N. Gregorič Bon, A. Jeltnikar (Inštitut za antropološke in prostorske študije); Š. Ledinek Lozej (Inštitut za slovensko narodopisje); P. Pipan (Geografski inštitut Antona Melika); M. Pisk (Glasbenonarodopisni inštitut).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

V letu 2022 smo na projektu realizirali več sestankov: zagonski sestanek projekta (oktober 2022), prvo bralno srečanje (december), kot tudi več manjših delovnih srečanj z ožjo projektno skupino (oktober–december), z namenom predpriprave konferenčnih prispevkov za znanstveno srečanje v marcu 2023, kot tudi z namenom organizacije terenskega dela v marcu 2023. Opravljen je bil pregled literature na temo hoje in pisanja kot dveh metod v antropologiji, na podlagi katerega je bil konec decembra dokončan rokopis dveh uvodnih poglavij za knjigo z naslovom »Hodopisi. Zbirka etnografskih esejev z metodološkimi premisleki o hoji in pisanju« avtoric Nataše Rogelja Caf in Špele Ledinek Lozej. V prvi polovici decembra je bil s predsednico društva Camino Istra opravljen intervju na temo turističnih poti po Istri.

Prenos znanja v kontekstu migracij

Oznaka: Z5-1877.

Vrsta projekta: podoktorski raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Klara Kožar Rosulnik.

Sodelavci: K. Kožar Rosulnik.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2019 – 28. 2. 2022.

Spletna stran: <https://isim.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/prenos-znanja-v-kontekstu-migracij>.

V preteklem letu je raziskovalka zaključila podoktorski projekt, ki se je posvečal preučevanju prenosa znanja z izseljencev in priseljencev kot potenciala za razvoj države. Cilj projekta je bil ugotoviti, katere strategije učenja migranti uporabljajo pri vključevanju v novo okolje, katere vrste znanja se ob tem formirajo, kakšne so možnosti in ovire pri prenosu znanja z izseljencev ter priseljencev, kakšna je motiviranost priseljencev in izseljencev za sodelovanje z matično državo oz. državo priselitve. Identificirala je tudi najuspešnejše strategije, s katerimi države v mednarodnem kontekstu spodbujajo prenos znanja s priseljencev in iz diaspor. Svoje ugotovitve je raziskovalka predstavila v zaključnem raziskovalnem poročilu.

Manjšine, diaspore in subverzivneži: izventeritorialni nadzor nad slovenskimi izseljenci med svetovnimi vojnami

Oznaka: Z5-1880.

Vrsta projekta: podoktorski raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Miha Zobec.

Sodelavci: M. Zobec.

Obdobje trajanja: 1. 8. 2019 – 31. 3. 2022.

Souredništvo (v sodelovanju z dr. Ulfom Brunnbauerjem) tematske številke revije *Dve domovini/Two Homelands* o zgodovini odnosov med državami in diasporami v kontekstih srednje ter jugovzhodne Evrope (DD št. 55). V letu 2022 sta bila objavljena dva članka, prispevek v zborniku *A Transnational history of Forced Migrants in Europe* in dva referata.

Učinkovita mobilnost za znanstveno odličnost Evropskega raziskovalnega prostora: Primer Slovenije

Oznaka: V5-2282.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerja: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

Vodja: Marina Lukšič Hacin.

Sodelavci: M. Gliha, M. Gostič, K. Kožar Rosulnik, M. Lukšič Hacin, A. Pehar Senekovič, K. Toplak, M. A. Vižintin.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2024.

Projekt se je začel z oktobrom 2022. Sooča se z izzivi, ki jih pred Slovenijo postavlja nov Zakon o raziskovalni in inovacijski dejavnosti v povezavi z nov sprejeto Znanstvenoraziskovalno in inovacijsko strategijo Slovenije (ZRISS 2030). Oba dokumenta se povežeta s cilji novega programa Obzorja Evrope (2021–2027). Omenjeni dokumenti Slovenijo zavezujejo k: znanstveni odličnosti, povezanosti znanosti z mednarodno in med-sektorsko mobilnostjo; večji odprtosti znanosti; družbeno odgovorni znanosti; mednarodni primerljivosti trga raziskovalk in raziskovalcev s pogoji, standardi in merili Evropske unije ter internacionalizaciji v širšem pomenu besede.

Migration and development in the mountain borderlands of Switzerland and Slovenia: a comparative perspective (18th–20th c.)

[Migracije in razvoj na gorskih obmejnih območjih Švice in Slovenije: primerjalna perspektiva (18.–20. stoletje)]

Oznaka: N6-0151.

Vrsta projekta: bilateralni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Žarko Lazarevič (Inštitut za novejšo zgodovino).

Vodja na ZRC SAZU: Aleksej Kalc.

Sodelavci: A. Kalc.

Obdobje trajanja: 1. 6. 2020 – 31. 5. 2023.

Nadaljevale so se zastavljene aktivnosti: terensko in arhivsko raziskovalno delo, priprava referatov za znanstveno delavnico, priprava razprav na temo učinkov denarnih nakazil izseljencev v njihovih izvornih krajih.

Made in YU: kako so neljudje gor spravili Jugoslavijo

Oznaka: N5-0134.

Vrsta projekta: projekt komplementarne sheme ARRS.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Jernej Mlekuž.

Sodelavci: M. Gliha, M. Lukšič Hacin, J. Mlekuž, N. Rogelja Caf, K. Toplak, M. A. Vižintin.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2020 – 31. 12. 2023.

Pri nemški založbi LIT Verlag je izšla knjiga *Kalorien und Nationalstolz. Oder wie die Krainer Wurst zur Entstehung der slowenischen Nation beitrug*. Oddan in s strani revije *Nationalities paper* je bil v objavo sprejet članek o vlogi slivovke v prvi Jugoslaviji. Nadaljevala se je raziskava oz. pisanje monografije o slivovki in jugoslovanski naciji.

Potomci slovenskih izseljencev ter ohranjanje slovenskega jezika v Bosni in Hercegovini

Oznaka: BI-BA/21-23-018.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Marijanca Ajša Vižintin.

Sodelavci: M. Lukšič Hacin, K. Kožar Rosulnik, J. Mlekuž, M. A. Vižintin (Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije); B. Kern (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša).

Obdobje trajanja: 1. 7. 2021 – 30. 6. 2023.

V Bosni in Hercegovini so bili izvedeni polstrukturirani intervjuji v organizacijah, ki skrbijo za ohranjanje in razvoj slovenskega jezika in kulture: v izbranih slovenskih društvih, z učiteljicami dopolnilnega pouka slovenščine, na veleposlaništvu, na univerzah z lektorati slovenskega jezika.

Kitajske migracije v jugovzhodni Evropi: Vključevanje in izključevanje na začetku 21. stoletja

Oznaka: BI-US/22-24-150.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Martina Bofulin.

Sodelavci: M. Bofulin, J. Mlekuž, A. Reberc.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 30. 6. 2024.

V sklopu bilateralnega sodelovanja je mlada raziskovalka Ana Reberc obiskala Združene države Amerike in zbirala terensko gradivo o kitajski četrti v Chicagu, obiskala in fotodokumentirala muzejske zbirke kitajskih artefaktov ter obiskala dogodke, osredotočene na porast protiazijškega nasilja med izbruhom pandemije COVID-19, npr. okrogle mize Stop Asian Hate: Impact of Anti-Asian Hate on Mental Health, Families and our Communities in predavanja Dr. Russella Jeunga, soustanovitelja organizacije Stop AAPI Hate z državne univerze v San Franciscu, z naslovom Be like Water: Combating Anti-Asian Hate during Covid-19.

Coastal transformations and fisher wellbeing – synthesized perspectives from India and Europe [Obalne spremembe in dobrobit ribičev – sinteza perspektiv iz Indije in Evrope]

Oznaka: FisherCoast.

Vrsta projekta: nacionalni aplikativni projekt.

Sofinancer: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

Vodja: Nataša Rogelja Caf.

Sodelavci: M. Bofulin, N. Rogelja Caf.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2019 – 31. 10. 2022.

Spletni strani:

<https://fishercoast.si>,

<https://site.uit.no/fishercoast>.

Realizirana je bila mednarodna virtualna razstava *Coastal Transformations*, objavljenih in realiziranih je bilo več znanstvenih člankov, konferenčnih prispevkov, predavanj, kot tudi medijskih poročanj. Zaključna faza projekta je bila osredotočena predvsem na ažuriranje, promocijo in dopolnjevanje mednarodne spletne razstave *Coastal Transformations*, saj je bila izvedba razstave izključno v domeni ZRC SAZU-ja. V zadnjem projektnem obdobju je bila redno dopolnjvana predvsem študijska soba – ustvarjen je bil Study Guide po spletni razstavi, namenjen predvsem študentom in profesorjem humanističnih ter družboslovnih smeri, kot tudi okoljevarstvenih študijskih smeri, pa tudi krajši animirani film, namenjen upravljalcem ribištva, predvsem vezan na problematiko migracij in ribištva: *CROSSED LINES: migrant fisher experiences in Scotland Animation*.

Dve domovini

Oznaka: Dve domovini.

Vrsta projekta: nacionalni aplikativni projekt.

Sofinancer: Urad vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Vodja: Marina Lukšič Hacin.

Sodelavci: M. Lukšič Hacin, M. Milharčič Hladnik.

Obdobje trajanja: 20. 1. 2021 – 31. 12. 2022.

Izšli sta dve številki: Dve domovini 55 in Dve domovini 56.

China In Europe Research Network

Oznaka: CHERN.

Vrsta projekta: drugi mednarodni projekt – COST.

Sofinancer: COST Association.

Vodja: Martina Bofulin.

Sodelavci: M. Bofulin.

Obdobje trajanja: 8. 11. 2019 – 7. 11. 2023.

Spletna stran: <https://china-in-europe.net>.

V tretjem finančnem obdobju Costove akcije CHERN je skupina izvedla poletno šolo o digitalnih metodah v raziskovanju, več kot 18 delavnic, bodisi v fizični bodisi virtualni obliki, več predavanj uglednih raziskovalcev in razširila mrežo na kar 250 članov iz 40 držav. Martina Bofulin, ki je upravljalnica štipendij znotraj mreže CHERN, je izpeljala postopke za izbiro 12 raziskovalnih misij (t. i. STSM – Short Term Scientific Mission) in njihovo evalvacijo. V oktobru je skupina v Parizu organizirala veliko letno konferenco *China in Europe in Times of Global Disruption* v sodelovanju s priznano francosko institucijo Inalco.

UnionMigrantNet and Cities Together for Integration

Oznaka: UMN.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – AMIF.

Sofinancerja: European Union, European commission, Directorate-General for Migration and Home Affairs, Migration and Security Funds, Union actions, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja: Jure Gombač.

Sodelavci: J. Gombač, M. Lukšič Hacin.

Obdobje trajanja: 1. 12. 2019 – 28. 2. 2023.

V okviru študijskega potovanja v maju smo obiskali projektne partnerje v Milanu, občini Pordenone in Trstu ter se seznanili z njihovimi aktivnostmi pri integraciji migrantov in njihovi zaščiti na trgu dela. Septembra smo v Ljubljani organizirali odmevno mednarodno konferenco s partnerji iz Italije in Belgije ter nastopajočimi iz Nemčije in Hrvaške. Aktivno so na konferenci sodelovali tudi Ministrstvo za notranje zadeve, Urad RS za integracijo in oskrbo migrantov, Zavod RS za zaposlovanje, Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Neodvisni sindikat delavcev Slovenije ter kolegice iz Tajske, Ukrajine in Palestine. Sodelovali smo tudi na zaključni konferenci decembra v Bruslju, kjer smo Evropski komisiji predstavili svoje delo na področju migracij.

Secure Mobility: Uncovering Gaps in Social Protection of Posted Workers [Varna mobilnost: odkrivanje vrzeli v socialni zaščiti napotenih delavcev]

Oznaka: SMUG.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – EaSI Progress.

Sofinancerja: European commission DG Employment, Social Affairs and Inclusion, Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Mojca Vah Jevšnik.

Sodelavci: M. Gliha, K. Toplak, M. Vah Jevšnik (Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije); S. Cukut Krilić (Družbenomedicinski inštitut); S. Koderman (Geografski inštitut Antona Melika).

Obdobje trajanja: 1. 1. 2021 – 31. 7. 2022.

V sklopu projekta smo dokumentirali in analizirali socialna tveganja napotenih delavcev, ki so posledica njihove mobilnosti med državami članicami Evropske unije. Na podlagi empiričnih podatkov in s pomočjo socialnih partnerjev smo pripravili priporočila za oblikovalce politik. Izsledke smo predstavili na mednarodni konferenci v Bruslju.

Enhancing the collection and analysis of national data on intra-EU posting [Izboljšanje zbiranja in analize nacionalnih podatkov o napotitvah v okviru EU]

Oznaka: Posting.Stat.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – EaSI Progress.

Sofinancerja: European commission DG Employment, Social Affairs and Inclusion, Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Mojca Vah Jevšnik.

Sodelavci: M. Gliha, K. Toplak, M. Vah Jevšnik (Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije); S. Cukut Krilič (Družbenomedicinski inštitut); S. Koderman (Geografski inštitut Antona Melika).

Obdobje trajanja: 1. 2. 2021 – 31. 7. 2022.

Identificirali smo nove vire podatkov o napotovanju delavcev in jih uporabili pri analizi obsega, značilnosti in vplivov napotovanja delavcev iz Slovenije. Projekt smo zaključili s predstavitvijo izsledkov raziskave na mednarodni konferenci, ki je potekala na Univerzi v Leuvnu, Belgija.

Development of inclusivE iNteGration pAthS 4 miGrant womEn/ ENGAGE [Razvoj vključujočih poti za integracijo ženskih migrantk – ENGAGE]

Oznaka: ENGAGE.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – AMIF.

Sofinancerja: European Union, European commission, Directorate-General for Migration and Home Affairs, Migration and Security Funds, Union actions, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja: Jure Gombač.

Sodelavci: B. Beznec, J. Gombač, Š. Kastelic, A. Pehar Senekovič.

Obdobje trajanja: 1. 3. 2021 – 28. 2. 2023.

Spletna stran: <https://amif-engage.eu>.

V letu 2022 smo organizirali 30-urna izobraževanja za 15 delodajalcev in 15 delodajalk, posneli dokumentarni film o ženskah iz t. i. tretjih držav (WTCN), organizirali dvomesečni »job shadow« v Mariboru in Ljubljani za 9 žensk iz t. i. tretjih držav, organizirali smo tudi 8 strukturiranih dialogov, 10 umetniških delavnic in 3 prostovoljske aktivnosti za 15 žensk iz t. i. tretjih držav. Poleg tega smo v decembru organizirali tudi Mednarodni festival skupaj s tremi nevladnimi organizacijami (Zavod Apis, Zavod Oloop in Zavod 3), ki se ga je udeležilo preko 100 obiskovalk.

Shadow Game - creating involvement among EU citizens to improve the situation for unaccompanied minor refugees in Europe [Spodbujanje sodelovanja evropskih državljanov pri izboljšanju obravnave mladoletnikov brez spremstva – SHADOW GAME]

Oznaka: SG-inv.

Vrsta projekta: EU decentralizirani projekt – Evropa za državljane.

Sofinancer: European Union, European commission, Education Audiovisual and Culture Executive Agency.

Vodja: Jure Gombač.

Sodelavci: J. Gombač.

Obdobje trajanja: 1. 3. 2021 – 31. 8. 2022.

Na projektu smo nadaljevali z aktivnostjo promocije filma *Shadow game* o poteh mladoletnikov brez spremstva na balkanski poti. Zaključno projekcijo filma smo imeli maja v Atriju ZRC SAZU. Projekt se je v septembru zaključil.

Empowering Migrants to Be Representative Actors in Community Engagement [Opolnomočenje migrantov za aktivno predstavnštvo v skupnosti – EMBRACE]

Oznaka: EMBRACE.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – AMIF.

Sofinancerja: European Union, European commission, Directorate-General for Migration and Home Affairs, Migration and Security Funds, Union actions, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja: Asja Pehar Senekovič.

Sodelavci: B. Beznec, J. Gombač, Š. Kastelic, A. Pehar Senekovič.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2023.

Spletna stran: <https://www.embrace-project.com>.

Sodelavci so organizirali 5 srečanj z odločevalci, migranti in prostovoljci, ki delajo na področju vključevanja. Sodelavki na projektu sta se prav tako udeležili treninga v Grčiji, ki je pripomogel k boljšemu razumevanju politične participacije migrantov.

The impact of climate change on cotton cultivation in Togo [Vpliv podnebnih sprememb na pridelovanje bombaža v Togu]

Oznaka: TRACTS WG3.

Vrsta projekta: drugi mednarodni projekt – COST.

Sofinancer: COST Association.

Vodja: Ana Reberc.

Sodelavci: A. Reberc

Obdobje trajanja: 1. 3. – 31. 3. 2022.

Terensko raziskovalno delo v mestih Lomé, Kara, Atakpamé in Kpalimé v Togu na temo vpliva podnebnih sprememb na pridelovanje bombaža. Pridobivanje informacij od področnih strokovnjakov in snemanje video intervjujev pridelovalcev bombaža ter aktivistk na področju podnebnih sprememb. Rezultati raziskovalnega dela so vključeni v razstavo Slovenskega etnografskega muzeja Belo zlato: zgodbe o bombažu (19. 1. – 30. 6. 2023).

Translation Of Cultural Language for the inclusion of migrants

[Prevajanje kulturnega jezika za vključevanje migrantov – TOCL]

Oznaka: TOCL.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Erasmus+.

Sofinancer: European Union, European commission, Education Audiovisual and Culture Executive Agency.

Vodja: Špela Kastelic.

Sodelavci: M. Gliha, J. Gombač, Š. Kastelic, A. Pehar Senekovič.

Obdobje trajanja: 1. 4. 2022 – 31. 3. 2024.

Spletna stran: <http://tocl.eu>.

Aprila je bila opravljena fokusna in terenska raziskava o vključenosti kulturne vzgoje v tečaje slovenskega jezika za migrante v Sloveniji. Sodelavki na projektu sta opravili 6 intervjujev ter organizirali 2 fokusni skupini z deležniki, strokovnimi delavkami in kulturnimi mediatorji, ki so vključeni v jezikovno izobraževanje priseljencev. Decembra je bilo oddano nacionalno raziskovalno poročilo. Poleg tega so sodelavci iz ISIM kot krovni partner vseskozi vodili komunikacijske in diseminacijske aktivnosti projektne konzorcija.

INFO-POW - Assessment of the channels of information and their use in the posting of workers [Preučevanje dostopnosti in uporabnosti informacij pri napotovanju delavcev]

Oznaka: INFO-POW.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – ESF+.

Sofinancer: European commission DG Employment, Social Affairs and Inclusion, Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Mojca Vah Jevšnik.

Sodelavci: K. Toplak, M. Vah Jevšnik.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2022 – 29. 2. 2024.

Namen mednarodnega projekta je identificirati in analizirati obstoječe in nove izzive ter potrebe podjetij, ki napotujejo delavce znotraj EU, na področju dostopnosti in uporabe relevantnih informacij o procesu napotovanja.

Integrating Refugees in Society and the Labour Market Through Social Innovation [Vključevanje beguncev v družbo in trg dela s pomočjo družbenih inovacij]

Oznaka: SiforREF.

Vrsta projekta: EU decentralizirani projekt – Interreg Srednja Evropa.

Sofinancerja: City of Vienna, Municipal Department 27 European affairs, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja: Jure Gombač.

Sodelavci: B. Beznec, J. Gombač, M. A. Vižintin.

Obdobje trajanja: 1. 4. 2019 – 30. 4. 2022.

Na projektu SiforREF smo zaključili z aktivnostmi ter jih v maju z zaključno konferenco v Bologni in Benetkah (Italija) predstavili zainteresirani javnosti. Pilotni projekt migrantskega podjetništva na spletu, ki ga je projektni partner KD Gmajna vzpostavil v Sloveniji, je bil sprejet z velikim zanimanjem, saj je bil ustvarjen skupaj z osebami z mednarodno zaščito in je zato nagovarjal njihove izzive. Projekt se je konec aprila končal.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI ZRC SAZU

Dediščina na obrobjih. Novi pogledi na dediščino in identiteto znotraj in onkraj nacionalnega

Oznaka: P5-0408.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko narodopisje.

Doživljanje vodnih okolij in okoljskih sprememb: antropološka študija vode v Albaniji, Srbiji in Sloveniji

Oznaka: J6-1803.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za antropološke in prostorske študije.

Težave v duševnem zdravju migrantk_ov: izkušnje prepoznavne in obravnave

Oznaka: L5-3183.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Družbenomedicinski inštitut.

Trans-making – Art / culture / economy to democratize society. Research in placemaking for alternative narratives discourses

Oznaka: Trans-making.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za kulturne in spominske študije.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Maja Gostič

Oznaka: MR-50581.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Jernej Mlekuž.

Drugi mentor: Gregor Žvelc (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Maja Gostič je junija oddala doktorsko disertacijo Komisiji za spremljanje doktorskega študenta Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Oktobra je prejela sklep o manjših dopolnitvah in jo skladno z njimi oddala v ponovno ocenjevanje. Decembra je prejela sklep Senata Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani o sprejetju doktorske naloge in poziv k zagovoru dela.

Lucija Klun

Oznaka: MR-53498.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Jure Gombač.

Druga mentorica: Špela Razpotnik (Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.

Lucija Klun je opravila šestmesečno terensko raziskovalno delo v dveh begunskih taboriščih v centralni Grčiji ter v neformalnih bivališčih beguncev v severozahodni Bosni in Hercegovini. Sodelovala je v projektih *Shadow game*, *Transmaking* in v ERC projektu Univerze v Bologni *TheGAME: Counter-mapping informal refugee mobilities along the Balkan Route*.

Ana Reberc

Oznaka: MR-55880.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Nataša Rogelja Caf.

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

Ana Reberc je marca opravljala terensko raziskavo v okviru projekta COST TRACTS WG3 o vplivu podnebnih sprememb na pridelavo bombaža v Togu in sodelovala pri pripravi razstave *Belo zlato: zgodbe o bombažu* v Slovenskem etnografskem muzeju, v sklopu katere bodo predstavljeni rezultati raziskave. Izvoljena je bila za predsednico Študentskega sveta Podiplomske šole ZRC SAZU in delovala kot članica uredništva monografije Platforma 4, Založba ZRC. Uspešno je opravila prvi letnik doktorskega študija in predstavljala temo doktorske disertacije *Rabe preteklosti v afroameriških skupnostih* na Podiplomski šoli ZRC SAZU ter v okviru raziskovalne skupine Dediščina na obrobjih, katere del je. Junija je oddala prijavo za Fulbrightovo štipendijo za opravljanje daljšega terenskega raziskovanja v Združenih državah Amerike. Novembra je pričela s preliminarnim terenskim raziskovanjem za doktorsko disertacijo v Champaign-Urbana v Združenih državah Amerike.

Manca Koren

Oznaka: MR-56875.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Kristina Toplak.

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

V oktobru je Manca Koren pričela s študijem in delom na inštitutu.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **B. Beznec** je članica uredniškega odbora in recenzentka revije *Časopis za kritiko znanosti, domišljijo in novo antropologijo*.
- **M. Bofulin** je urednica strokovnega glasila *Heriskop/Heriscope*, ki izhaja v angleškem in slovenskem jeziku ter prinaša aktualne prispevke s področja kritičnih dediščinskih študij. Bila je kustosinja mednarodne znanstvene spletne razstave *Coastal transformations*, ki vključuje prispevke strokovnjakov iz Indije, Velike Britanije, Francije, Norveške in Nizozemske.
- **J. Gombač** je član uredniškega odbora revije *Dve domovini/Two Homelands*.
- **M. Gostič** je članica mednarodnega uredniškega odbora strokovno-znanstvene revije *AEMI Journal* združenja Association of European Migration Institutions (Aalborg, Danska) in strokovne delovne skupine za begunce pod okriljem Slovenske krovne zveze za psihoterapijo.
- **A. Kalc** je član uredniškega odbora znanstvenih revij *Acta Histriae*, *Annales*, *Series historia et sociologia*, *Časopis za povijest zapadne Hrvatske* (Reka, Hrvaška), *Dve domovini/Two Homelands* in *Qualestoria* (Trst, Italija); je tudi član Znanstvenega sveta knjižne zbirke *Studi di storia* (Edizioni Università di Trieste) in Upravnega sveta Zgodovinskega društva za južno Primorsko.
- **Š. Kastelic** je članica mednarodnega uredniškega odbora strokovno-znanstvene revije *AEMI Journal* združenja Association of European Migration Institutions (Aalborg, Danska).
- **M. Koren** je asistentka na Fakulteti za uporabne družbene študije pri predmetih *Participacija in pomoč v skupnosti*, *Pomoč in sodelovanje v skupnosti* ter *Družbena odgovornost in trajnostni razvoj* (nosilka predmetov: doc. dr. Janja Mikulan).
- **K. Kožar Rosulnik** je članica mednarodnega uredniškega odbora strokovno-znanstvene revije *AEMI Journal* združenja Association of European Migration Institutions (Aalborg, Danska) ter strokovne komisije XIX. nagradnega natečaja Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu za diplomska, magistrska ter doktorska dela na temo Slovencev v zamejstvu in po svetu. Je pedagoška mentorica eni podiplomski študentki.

- **M. Lukšič Hacin** je odgovorna urednica revije *Dve domovini/Two Homelands*, članica uredniškega odbora revije *Družboslovne razprave* in zbirke *Thought, society, culture* pri založbi Peter Lang, direktorica mednarodnega magistrskega programa *European Master in Migration and Intercultural Relations* (skupnega magistrskega študija *Migracije in medkulturni odnosi*, Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici), članica mednarodnega konzorcija *European Master in Migration and Intercultural Relations* (skupnega magistrskega študija *Migracije in medkulturni odnosi*, Oldenburg, Nemčija), senata Fakultete za humanistiko Univerze v Novi Gorici, Znanstvenega sveta *Humanistika III* na Fakulteti za podiplomski študij Univerze v Novi Gorici, Znanstvenoraziskovalnega sveta za družboslovne vede pri ARRS, Medresorske gospodarske komisije Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, članica Etične komisije Onkološkega inštituta Ljubljana, članica Odbora za preučevanje narodnih manjšin pri SAZU, članica Statističnega sosveta za statistiko prebivalstva pri SURS in članica Razvojnega sveta Republike Slovenije. Je pedagoška mentorica eni magistrandki in dvema doktorandkama.
- **M. Milharčič Hladnik** je glavna urednica revije *Dve domovini/Two Homelands* in članica uredništva revije *Varstvoslovje* ter mednarodnega konzorcija *European Master in Migration and Intercultural Relations* (skupnega magistrskega študija *Migracije in medkulturni odnosi*, Oldenburg, Nemčija). Je pedagoška mentorica enemu podiplomskemu študentu.
- **J. Mlekuž** je član uredniškega odbora revije *Dve domovini/Two Homelands* in urednik knjižne zbirke *Migracije* pri Založbi ZRC. Je pedagoški mentor eni podiplomski študentki.
- **A. Reberc** je predsednica Študentskega sveta Podiplomske šole ZRC SAZU in članica uredniškega odbora monografije *Platforma 4* pri Založbi ZRC.
- **N. Rogelja Caf** je članica mednarodnega svetovalega uredniškega odbora časopisa *Slovenika – časopis za kulturo, nauku i obrazovanje* (Beograd, Srbija) in urednica strokovnega glasila *Heriskop/Heriscope*, ki izhaja v angleškem in slovenskem jeziku ter prinaša aktualne prispevke s področja kritičnih dediščinskih študij. Bila je kustosinja mednarodne znanstvene spletne razstave *Coastal transformations*, ki vključuje prispevke strokovnjakov iz Indije, Velike Britanije, Francije, Norveške in Nizozemske. Je pedagoška mentorica eni mladi raziskovalki in enemu podiplomskemu študentu.
- **K. Toplak** je članica mednarodnega uredniškega odbora revije *Dve domovini/Two Homelands*, odgovorna urednica mednarodne strokovno-znanstvene revije *AEMI Journal* združenja Association of European Migration Institutions (Aalborg, Danska) in področna urednica pri *Novem Slovenskem biografskem leksikonu*. Je pedagoška mentorica eni mladi raziskovalki in eni doktorandki.
- **M. Vah Jevšnik** je zunanja sodelavka pri ERC Starting Grant projektu *MiSoPro – Migration and Transnational Social Protection in (post) crisis Europe* (Migracije in transnacionalna socialna zaščita v Evropi po krizi) in skrbnica mednarodnega Erasmus Mundus magistrskega programa *European Master in Migration and Intercultural Relations* (Migracije in medkulturni odnosi) na Univerzi v Novi Gorici.
- **M. A. Vižintin** je predsednica komisije za podeljevanje nagrade Sončnica na rami za spodbujanje veselja do branja (Sodobnost International) ter članica mednarodnega konzorcija *European Master in Migration and Intercultural Relations* (skupnega magistrskega študija *Migracije in medkulturni odnosi*, Oldenburg, Nemčija). Bila je gostujoča urednica sklopa *Le z drugimi smo* v znanstveni reviji revije *Dve domovini/Two Homelands*.
- **M. Zobec** je član posvetovalnega odbora knjižne zbirke *Migrations in History*, ki jo izdaja založba De Gruyter, in recenzent projektov pri srbski raziskovalni agenciji (Fond za nauku Republike Srbije), oktober 2022 – oktober 2024.

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **Kakšne so posledice omejevanja mobilnosti zaradi pandemije COVID-19?** Okrogla miza, Ljubljana, 20. 1.
- **Salon z deležniki.** Okrogla miza v okviru projekta SlforREF, Ljubljana, 23. 3.
- **Keine Chance/Majhna možnost.** Pogovor ob izidu posebnega časopisa s poročili z balkanske begunske poti, Ljubljana, 1. 4.
- **Predstavitve filma Shadow Game.** Dogodek in okrogla miza v okviru projekta Shadow Game, Ljubljana, 21. 5.
- **Konferenca UnionMigrantNetwork.** Znanstvena konferenca v okviru projekta Union Migrant Network, Ljubljana, 8. 9.
- **Življenje z/brez žice.** Okrogla miza, Ljubljana, 17. 11.
- **ENGAGE Pop-up.** Dogodek in razstava v okviru projekta ENGAGE, Ljubljana, 19. 12.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižnični fond se je povečal za 59 monografij in 147 serijskih publikacij.

Nadaljevalo se je zbiranje dokumentacije in urejanje (arhiviranje) inštitutskega dokumentacijskega gradiva v prostorih Raziskovalne postaje Ig.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- **AEMI Journal, Volume 19–20 (2021–2022)**. Uredile Kristina Toplak, Maja Gostič, Špela Kastelic, Klara Kožar Rosulnik. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- **Dve domovini. Razprave o izseljenstvu / Two Homelands. Migration studies, 55 in 56**. Uredila Mirjam Milharčič Hladnik. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- **Heriskop: Razprave o dediščinjenju na obrobjih, 3**. Uredile Nataša Rogelja Caf, Martina Bofulin, Špela Ledinek Lozej. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Jernej Mlekuž, **Kalorien und Nationalstolz: Oder wie die Krainer Wurst zur Entstehung der slowenischen Nation beitrug**. Dunaj: LIT.
- Marijanca Ajša Vižintin, **The Role of Teachers in the Successful Integration and Intercultural Education of Migrant Children**. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing.

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- Abteilung für Wirtschaftswissenschaften Graz, Gradec, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Ahfad University for Women, Omdurman, Sudan: raziskovalno sodelovanje.
- Association of European Migration Institutions (AEMI): raziskovalno in publicistično sodelovanje.
- Black & Ethnic Minorities Infrastructure, Edinburg, Združeno kraljestvo: raziskovalno sodelovanje.
- Carl von Ossietzky Universität Oldenburg, Oldenburg, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Centar za mirovne studije, Zagreb, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Centro Internazionale sul Plurilinguismo, Università degli Studi di Udine, Videm, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Comune di Bagnoli di Sopra, Bagnoli di Sopra, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Dickinson College, Carlisle, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- Dipartimento di Scienze Umane, Università degli Studi di Udine, Videm, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Društva slovenskih izseljencev po različnih državah sveta: raziskovalno sodelovanje.
- Etnografski institut Srpske akademije nauka i umetnosti, Beograd, Srbija: raziskovalno sodelovanje.
- European Centre for Modern Languages (ECML), Gradec, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- European Centre for Social Welfare Policy and Research, Dunaj, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Filološki fakultet, Univerzitet u Beogradu, Beograd, Srbija: raziskovalno sodelovanje.
- Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Folkuniversitetet Kristianstad, Kristianstad, Švedska: raziskovalno sodelovanje.
- French Institute of Pondicherry, Pondicherry, Indija: raziskovalno sodelovanje.
- Georg-August-Universität Göttingen, Göttingen, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Gottfried Wilhelm Leibniz Universität, Hannover, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Immigrant History Research Center Archives, University of Minnesota, Minneapolis, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- Indian Institute of Technology Bombay, Bombaj, Indija: raziskovalno sodelovanje.
- Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Institut za migracije i narodnosti, Zagreb, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Inštitut za informatiko in statistiko, Bratislava, Slovaška: raziskovalno sodelovanje.
- Inštitut za literarne študije, Filozofska fakulteta, Sombotel, Madžarska: raziskovalno sodelovanje.
- Irecoop Veneto, Padova, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- IRIS – International Institute of Stavanger, Stavanger, Norveška: raziskovalno sodelovanje.
- Jihočeská univerzita, Češke Budějovice, Češka: raziskovalno sodelovanje.
- Josai International University, Tokio, Japonska: raziskovalno sodelovanje.
- Katholieke Universiteit Leuven, Belgija: raziskovalno sodelovanje.
- Koordinacijski odbor slovenskih društev v južni Nemčiji, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- KSH Népegyógyományi Kutatóintézet, Budimpešta, Madžarska: raziskovalno sodelovanje.
- Lancaster University, Lancaster Environment Centre, Lancaster, Združeno kraljestvo: raziskovalno sodelovanje.
- Leibniz-Institut für Ost- und Südosteuropaforschung, Regensburg, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Madras Institute of Development Studies, Čenaj, Indija: raziskovalno sodelovanje.
- Makerere University Kampala, Kampala, Uganda: raziskovalno sodelovanje.
- Masarykova univerzita, Brno, Češka: raziskovalno sodelovanje.
- Mbarara University of Science & Technology, Mbarara, Uganda: raziskovalno sodelovanje.

- Mednarodno združenje Lean Sigma, Budimpešta, Madžarska: raziskovalno sodelovanje.
- Norwegian Fisheries College, Arctic University of Norway, Tromsø, Norveška: raziskovalno sodelovanje.
- Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Ohio State University, Center for Slavic and South European Studies, Columbus, Ohio, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- Osaka University, Osaka, Japonska: raziskovalno sodelovanje.
- Provincia di Parma, Parma, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Provincia di Ravenna, Ravenna, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Schloss St. Martin, St. Martin, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Scola Nationala de Studii Politice si Administrativi, Bukarešta, Romunija: raziskovalno sodelovanje.
- Sdružení občanů zabývajících se emigranty, Praga, Češka: raziskovalno sodelovanje.
- Senter for interkulturell kommunikasjon (SIK), Stavanger, Norveška: raziskovalno sodelovanje.
- Shanghai Academy of Social Sciences, Šanghaj, Kitajska: raziskovalno sodelovanje.
- SLORI – Slovenski raziskovalni inštitut, Trst, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Slovenska kulturna akcija, Buenos Aires, Argentina: raziskovalno sodelovanje.
- Societât Filologjiche Furlane, Videm, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Society for Slovene Studies, Bowling Green, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- Svensk migrationcenter Karlstad, Karlstad, Švedska: raziskovalno sodelovanje.
- Synthesis, Nikozija, Ciper: raziskovalno sodelovanje.
- Universidade de Lisboa, Lizbona, Portugalska: raziskovalno sodelovanje.
- Università Ca' Foscari di Venezia, Benetke, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Università degli Studi di Trento, Trento, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Università degli Studi di Trieste, Trst, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Universität Graz, Gradec, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Universität Wien, Institut für Wirtschafts- und Sozialgeschichte, Dunaj, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Université de Lomé, Lomé, Togo: raziskovalno sodelovanje.
- Universitetet i Stavanger, Stavanger, Norveška: raziskovalno sodelovanje.
- University of East Anglia, Združeno kraljestvo: raziskovalno sodelovanje.
- University of Illinois Urbana-Champaign, Champaign, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- University of Jyväskylä, Finska: raziskovalno sodelovanje.
- University of Nikosija, Nikozija, Ciper: raziskovalno sodelovanje.
- Univerza v Banjaluki, Banjaluka, Bosna in Hercegovina: raziskovalno sodelovanje.
- Uniwersytet Jagielloński, Krakov, Poljska: raziskovalno sodelovanje.
- Universitatea Babeş-Bolyai, Cluj-Napoca, Romunija: raziskovalno sodelovanje.
- US Army War College, Carlisle, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Dr. Octasiano Miguel Valerio Mendoza, IQS School of Management, Univerza Ramon Llull, Barcelona, Španija, 10.–11. 2.: projektno in znanstveno sodelovanje.
- Steven Hai Jaiwei, King's College London, London, Združeno kraljestvo, 16. 5. – 15. 6.: terensko delo.
- Ivana Gegovska, Center za interdisciplinarne študije, Univerza v Sarajevu, Sarajevo, Bosna in Hercegovina, 20. 6. – 29. 7.: terensko delo.
- Joe Valenčič, Polka Hall of Fame, Cleveland, Ohio, ZDA, 1.–17. 10.: raziskovalno delo.
- Biljana Babić, Filološka fakulteta, Univerza v Banja Luki, Banja Luka, Bosna in Hercegovina, 24.–27. 11.: bilateralno sodelovanje.

PREDAVANJA IN REFERATI

B. Beznec

Od 3 znanstvenih in 1 strokovnega predavanja izpostavljam:

- *Izzivi na področju vključevanja prosilcev_k za azil in begunk_cev v družbo in na trg dela*. Uvodno predavanje na okrogli mizi *Local Agreement Elaborated by Key Local Actors* v okviru projekta SifoREF, Ljubljana, 17. 2.
- *Seven years later: old routes and new patterns of contested mobility in South-Eastern Europe*. Prispevek na okrogli mizi v okviru konference *Practices, Discourses and Cultural Formations in Polarized Societies*, sekcija Migration and Borders after 2015, Beograd, Srbija, 28. 6.
- *Balkanska migracijska pot v kontekstu evropskega mejnega režima*. Prispevek na znanstvenem posvetu *Življenje z/brez žice*, Ljubljana, 17. 11.

M. Bofulin

Od 6 znanstvenih in 1 strokovnega predavanja izpostavljam:

- *Translocal spaces between China and Europe: past and present mobilities of Qingtianese entrepreneurs*. Predavanje na mednarodni znanstveni konferenci *Spaces and Locations of Migration*, Dunaj, Avstrija, 13. 5.
- *Locating migration from China to Europe: the case study of Chinese restaurants*. Predavanje na mednarodni znanstveni konferenci *30th Anniversary Conference of the International Society for the Study of Chinese Overseas (ISSCO) „Diasporic Futures: Sinophobia, Techno-Political Strife, and the Politics of Care“* (sekcija: Geopolitics, Migration and the Making of Transnational States), spletni dogodek, 12. 11.
- *The legacy of Chinese restaurants as the contact zones of interculturality*. Predavanje na mednarodni znanstveni konferenci *6th ACHS International Conference of Critical Heritage Studies „Interculturalities“* (sekcija Gastronomy: Heritage and Identities), Santiago de Chile, Čile, 5. 12.

J. Gombač:

- *Kako poučevati begunce/Kako poučevati o beguncih*. Predavanja učiteljem na osnovnih šolah, gimnazijah in srednjih šolah, usposabljanja z Mirovnim inštitutom, Ljubljana, 10 predavanj v obdobju 30. 3. – 21. 4.
- *Role and importance of school for the integration of families with international protection in Slovenian society: children and parents' perspective*. Predavanje na mednarodni znanstveni konferenci *Child Migration and Integration: Trends and Challenges*, Ljubljana, 4. 6. (soavtor Alaa Alali).

A. Kalc:

- *The police in the city and territorio of Trieste as a means of security and socioeconomic integration*. Predavanje na delavnici *Trieste, City of „Empires“*, Bochum, Nemčija, 25. 6.
- *Slovenska „diaspora“ v jugoslovanskem prostoru med svetovnimi vojnami: med slovenstvom, jugoslovanstvom in iredentizmom*. Predavanje na posvetu *Prva, druga in post-Jugoslavija v včerajšnjih in sodobnih slovenskih selitvah*, Novo mesto, 1. 7. (soavtor M. Zobec).

Š. Kastelic:

- *The various shades of integration practices in Slovenia*. Referat na znanstveni konferenci *Refuge and Hosting – Paths towards Inclusion*, Fafe, Portugalska, 30. 9. (soavtorica A. Pehar Senekovič).
- *Podnebna ranljivost: koncept, ki naslavlja globalno periferijo?* Predavanje na znanstveni konferenci *Socio-ekološka transformacija: Slovensko sociološko srečanje*, Ljubljana, 5. 11. (soavtorica S. Zavrtnik).

M. Lukšič Hacin:

- *Migracije*. Predavanje na posvetu *Demografske razmere v Sloveniji: trendi, problemi in politika/e*, Ljubljana, 9. 6.
- *Selitve in odnos do disapor(e) po drugi svetovni vojni*. Predavanje na posvetu *Prva, druga in post-Jugoslavija v včerajšnjih in sodobnih slovenskih selitvah*, Novo mesto, 1. 7.

J. Mlekuž:

- *»Burek politics« in Slovenia*. Vabljen predavanje na Fakulteti za politične vede Univerze v Sarajevu, Bosna in Hercegovina, 23. 4.

A. Pehar Senekovič:

- *The various shades of integration practices in Slovenia*. Referat na znanstveni konferenci *Refuge and Hosting – Paths towards Inclusion*, Fafe, Portugalska, 30. 9. (soavtorica Š. Kastelic).

A. Reberc:

- *To je psihologija: naproti pozitivnemu projektu kritične psihologije*. Referat na Simpoziju *kritične psihologije*, Ljubljana, 10. 5.
- *Brutalna iskrenost nasilja*. Referat na dogodku *Čist bolana teorija #2: iskrenost*, Ljubljana, 12. 10.

N. Rogelja Caf

Od 4 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Heritage on the margins*. Predavanje na mednarodni konferenci *Critical heritage studies: Central European perspectives*, Praga, Češka, 6. 10.
- *Three walks and a ZOOM: researching, imagining and walking with Rižana River in NE Adriatic*. Predavanje na mednarodni konferenci *Experiencing climate and environmental changes in and beyond Europe*, Ljubljana, 5. 5.
- *Complicated (hi)story of migration and fishing: the case of North Adriatic*. Referat na znanstveni konferenci *Refuge and Hosting – Paths towards Inclusion*, Fafe, Portugalska, 30. 9.

K. Toplak:

- *Seeking refuge, staying forever. Settlement and Integration of Slovenian Emigrants in Buenos Aires after the Second World War.* Referat na znanstveni konferenci *Refuge and Hosting – Paths towards Inclusion*, Fafe, Portugalska, 30. 9.

M. Vah Jevšnik:

- *Posted workers from Slovenia.* Predavanje na znanstveni konferenci *POSTING.STAT*, Leuven, Belgija, 20. 5.

M. A. Vižintin

Od 5 znanstvenih in 9 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Mother tongue lessons.* Predavanje na mednarodni znanstveni konferenci *Child Migration and Integration: Trends and Challenges*, MiCreate, Ljubljana, 4. 6.
- *Our emigrants and our immigrants.* Predavanje slušateljem mednarodnega magistrskega študijskega programa EMMIR - European Master in Migration and Intercultural Relations, Oldenburg, Nemčija, 22. 9.
- *Priseljeni sami o sebi v sodobnih slovenskih književnih besedilih.* Predavanje na mednarodni znanstveni konferenci *Sqsiedzi, sqsiedztwa, przestrzenie spotkania i konfliktu*, Kraków, Poljska, 13. 10.

M. Zobec:

- *(Dis)continuities in managing migrations in the Second Yugoslavia.* Gostujoče predavanje v okviru izmenjave CEEPUS, Cluj-Napoca, Romunija, 13. 12.
- *Migration policies and nation-building in the First Yugoslavia.* Gostujoče predavanje v okviru izmenjave CEEPUS, Cluj-Napoca, Romunija, 13. 12.
- *Yugoslav diaspora activists in Brazil from the Habsburgs to Karađorđević.* Predavanje na 54. letni konvenciji Združenja za slovanske, vzhodnoevropske & evrazijske študije: *Prearity*, tematski sklop *Global Exile: Paths Toward Retaining Agency*, Chicago, Združene države Amerike, 12. 11.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

M. Bofulin:

- Univerza v Texasu, Austin, Združene države Amerike, 28. 2. – 6. 3.: priprava bilateralnega sodelovanja, izvedba vabljenega predavanja na Center for Russian, East European and Eurasian Studies.
- Raziskovalni pohod/Hodinar po Nadiški in Terski Beneški Sloveniji, Italija, 12.–13. 9.: raziskovalno delo za program Dediščina na obrobjih.

L. Klun:

- Oddelek za zgodovino in kulturo, Univerza v Bologni, Italija, 1.–30. 11.: sodelovanje pri projektu *TheGAME: Counter-mapping informal refugee mobilities along the Balkan Route (Igra: Kontra-mapiranje neformalnih begunskih mobilnosti na balkanski poti)*.
- Združenje za kulturo in umetnost Crvena, Sarajevo, Bosna in Hercegovina, 1.–30. 6.: terensko raziskovalno delo.
- Organizacija Elea, Atene, Grčija, 1. 1. – 30. 4.: terensko raziskovalno delo.

K. Kožar Rosulnik:

- US Army War College, Carlisle, Združene države Amerike, od 1. 8.: gostujoča raziskovalka, pedagoško in raziskovalno delo.

M. Milharčič Hladnik:

- New York University, New York, Združene države Amerike, 6.–21. 8.: raziskovalna dejavnost v okviru Erasmus+; raziskovanje organiziranosti slovenskih izseljenk po pandemiji COVID-19.

J. Mlekuž:

- Fakulteta za politične vede, Univerza v Sarajevu, Sarajevo, Bosna in Hercegovina, 1.–30. 4.: gostovanje in izvedba dveh predavanj.

A. Reberc:

- Université de Lomé, Lomé, Togo, 1.–30. 3.: Terenska raziskava vpliva podnebnih sprememb na pridelovanje bombaža v Togu.
- University of Illinois Urbana-Champaign, Združene države Amerike, 27. 10. – 30. 11.: preliminarna terenska raziskava in mreženje v okviru doktorske disertacije o rabah afroameriške preteklosti.

N. Rogelja Caf:

- Raziskovalni pohod/Hodinar po Nadiški in Terski Beneški Sloveniji, Italija, 12.–13. 9.: raziskovalno delo za program Dediščina na obrobjih.

M. A. Vižintin:

- Univerza v Oldenburgu, Nemčija, 11.–23. 9.: EMMIR - European Master in Migration and Intercultural Relations, mednarodni magistrski študijski program, prvi semester, intenzivna faza dela s študentkami in študenti 10. kohorte.
- Univerza v Banjaluki, Bosna in Hercegovina, 28. 11. – 10. 12.: znanstvenoraziskovalno sodelovanje, terensko delo v okviru projekta *Potomci slovenskih izseljencev ter ohranjanje slovenskega jezika v Bosni in Hercegovini*.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

The Slovenian Migration Institute employs 20 researchers and 2 technical assistants. In 2022 we continued with the work on: the *National and Cultural Identity of Slovenian Emigration in the Context of the Migration Studies* and *Heritage on the Margins: New Perspectives on Heritage and Identity within and beyond the National* research programmes, 9 national, 11 European/International research projects and 4 bilateral projects. In the same year, we published two issues of *Dve domovini / Two Homelands* academic journal (issues 55 and 56), a double issue of *AEMI Journal* international journal (Volume 19–20), an issue of *Heriskop / Heriscope* online bulletin (issue 3), and issued two scientific monographs: *Kalorien und Nationalstolz: Oder wie die Krainer Wurst zur Entstehung der slowenischen Nation beitrug* (J. Mlekuž) and *The Role of Teachers in the Successful Integration and Intercultural Education of Migrant Children* (M. A. Vižintin).

IMPORTANT EVENTS

- Round table *Kakšne so posledice omejevanja mobilnosti zaradi pandemije COVID-19?* [What are the consequences of mobility restrictions due to the COVID-19 pandemic?], Atrij ZRC, January 1.
- Scientific conference *UnionMigrantNetwork*, Atrij ZRC, Ljubljana, September 8.
- Round table *Življenje z/brez žice* [Life with/without wires], Atrij ZRC, November 11.

Filozofski inštitut sodi med osrednje nacionalne ustanove s področja filozofije. Zaznamuje ga močna vpetost v mednarodni prostor, vključevanje v sodobne družbene in teoretske razprave ter širok razpon raziskovalnih področij, od etike, estetike, filozofije znanosti in politične filozofije do srednjeveške filozofije, nemške klasične filozofije, psihoanalize in okoljske filozofije.

FILOZOFSKI INŠTITUT

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<http://fi2.zrc-sazu.si/sl#v>

ZNANSTVENI SVET:

akad. prof. dr. Tine Hribar (predsednik), akad. prof. dr. Janko Kos, akad. prof. dr. Renata Salecl, doc. dr. Rok Benčin, izr. prof. dr. Peter Klepec, doc. dr. Tadej Troha (podpredsednik), izr. prof. dr. Matjaž Vesel.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: doc. dr. Tadej Troha.

Znanstveni svetniki: prof. dr. Marina Gržinič Mauhler, izr. prof. dr. Peter Klepec, prof. dr. Jelica Šumič Riha, izr. prof. dr. Matjaž Vesel, prof. dr. Alenka Zupančič Žerdin.

Znanstveni sodelavci: doc. dr. Rok Benčin, doc. dr. Aleš Bunta, doc. dr. Boštjan Nedoh, doc. dr. Tadej Troha.

Mladi raziskovalki: mag. Marisa Žele, Vesna Liponik.

Višji asistent: mag. Matej Ažman.

RAZISKOVALNI PROGRAM IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Pogoji in problemi sodobne filozofije

Oznaka: P6-0014.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Alenka Zupančič Žerdin.

Sodelavci: R. Benčin, A. Bunta, M. Gržinič Mauhler, P. Klepec, B. Nedoh, J. Šumič Riha, T. Troha, M. Vesel, M. Žele, A. Zupančič Žerdin.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2020 – 31. 12. 2025.

Delo na programu se je nadaljevalo po predvidenem načrtu. Uspešni smo bili pri predstavitvi dosedanjih rezultatov, kar je rezultiralo v več domačih in mednarodnih objavah. Na podlagi – med drugim – dela na programu je pri Edinburgh University Press izšel zbornik *Objective fictions*, katerega sourednika sta B. Nedoh in A. Zupančič, v njem pa so prispevke objavili tudi A. Bunta, P. Klepec in T. Troha. Z delom na programu povezane dodatne objave so zabeležili tudi preostali člani programske skupine.

Struktura in genealogija perverzije v sodobni filozofiji, politiki in umetnosti

Oznaka: J6-2589.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Boštjan Nedoh.

Sodelavci: R. Benčin, A. Bunta, M. Gržinič Mauhler, P. Klepec, B. Nedoh, J. Šumič Riha, T. Troha, A. Zupančič Žerdin.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2023.

Nadaljevalo se je raziskovanje epistemičnega in diagnostičnega pristopa k strukturi perverzije ter raziskovanje strukture in logike perverzije v politiki, umetnosti in kulturi. Raziskavo smo razširili tudi na analizo nekaterih aktualnih fenomenov, kot sta pandemija in vojna.

Rekonfiguracija meja v filozofiji, politiki in psihoanalizi

Oznaka: J6-3139.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Jelica Šumič Riha.

Sodelavci: R. Benčin, A. Bunta, M. Gržinič Mauhler, P. Klepec, B. Nedoh, J. Šumič Riha, T. Troha, M. Vesel, A. Zupančič Žerdin.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Preučevali smo svetove kot transcendentalne strukture ter razmejitev med filozofijo in sofistiko; preučevali smo paradokšno sovpadanje življenja in smrti v pojmu gona; analizirali smo Sadov politični projekt institucionalizacije pravice do užitka na ravni družbe.

Konceptualizacija konca: njegova temporalnost, dialektika in afektivna dimenzija

Oznaka: J6-4623.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Alenka Zupančič Žerdin.

Sodelavci: R. Benčin, A. Bunta, M. Gržinič Mauhler, P. Klepec, B. Nedoh, J. Šumič Riha, T. Troha, M. Vesel, A. Zupančič Žerdin.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Uspešno smo začeli z izvajanjem projekta in objavili prve s tem povezane rezultate v članku *Perverzni obrat utajitve* (A. Zupančič Žerdin), ki afektivno dimenzijo konca in travmatičnih dogodkov povezuje s psihoanalitičnim konceptom utajitve.

Realnost, iluzija, fikcija, resnica: preliminarna študija

Oznaka: N6-0286.

Vrsta projekta: projekt komplementarne sheme ARRS.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Alenka Zupančič Žerdin.

Sodelavci: P. Klepec, T. Troha, A. Zupančič Žerdin.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Uspešno smo začeli z delom na projektu, kjer je bilo v prvih mesecih izvajanja v ospredju predvsem raziskovanje vloge fikcije (nekaterih umetniških del) v našem razumevanju realnosti in odzivanju nanjo.

Mutacije (bio)politike in resnice v (post-)kriznih časih

Oznaka: BI-FI/20-22-002.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Boštjan Nedoh.

Sodelavci: B. Nedoh.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2020 – 31. 10. 2022.

Izvedeno je bilo gostovanje na Univerzi v Helsinkih, Finska, ki je vključevalo javno predavanje *Superego and the enjoyment of transgression: Systemic perversion from Hank Voight to Capital's bison*.

Religija, ateizem in perverzija: med filozofijo in psihoanalizo

Oznaka: BI-US/22-24-033.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Boštjan Nedoh.

Sodelavci: B. Nedoh.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 30. 6. 2024.

Izvedeno je bilo gostovanje profesorja Adriana Johnstona z oddelka za filozofijo Univerze Nove Mehike, ZDA. V okviru gostovanja je bilo organizirano javno predavanje z naslovom *Communism and Ambivalence: Freud, Marxism and Agression*.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI

Etika, integriteta in enakost spolov v raziskovalnem prostoru Slovenije: med politikami in njihovo implementacijo

Oznaka: V5-2144.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za kulturne in spominske študije.

Trans-making – Art / culture / economy to democratize society. Research in placemaking for alternative narratives discourses

Oznaka: Trans-making.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za kulturne in spominske študije.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Marisa Žele

Oznaka: MR-53500.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Alenka Zupančič Žerdin.

Drugi mentor: A. Bunta (pedagoški mentor).

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

Marisa Žele se je udeležila dveh študijskih in raziskovalnih obiskov v ZDA (program Fulbright) in na Siciliji (projekt Trans-making), objavila prispevke v tujini (Klett-Cotta, Nemčija), se udeležila mednarodne konference (CEEHW, Praga) ter zaključila s študijskimi obveznostmi na doktorskem študiju.

Vesna Liponik

Oznaka: MR-56876.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Marina Gržinič Mauhler.

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

Vesna Liponik se je udeležila konference *Galeb nije tica: 4. Dani kulturne animalISTike* in v *Filozofskem vestniku* objavila recenzijo dela *Being and Swine: The End of Nature (As We Knew It)* Fahima Amirja. V dogovoru z mentorico je začela pripravljati dispozicijo teme doktorske disertacije.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **M. Ažman** je področni urednik za filozofijo pri *Novem Slovenskem biografskem leksikonu*.
- **R. Benčin** je član uredniškega odbora revije *Filozofski vestnik*, član AILC/ICLA Research Committee on Literary Theory, International Association for Aesthetics in član Association for Philosophy and Literature.
- **A. Bunta** je član uredniškega odbora revije *Filozofski vestnik*.
- **M. Gržinič Mauhler** je članica uredniškega odbora revije *Filozofski vestnik* in časopisa *IDENTITIES: Journal for Politics, Gender and Culture* (Skopje, Severna Makedonija) ter uredniškega odbora za filozofijo pri *Cambridge Scholars Publishing* (Newcastle upon Tyne, Združeno kraljestvo). Bila je mentorica podiplomski študentki.
- **P. Klepec** je član Upravnega odbora ZRC SAZU, član uredniškega odbora in odgovorni urednik revije *Filozofski vestnik* ter član uredništva revije *Problemi*.
- **B. Nedoh** je član uredniškega odbora revije *Filozofski vestnik* ter član združenja Northern Theory School (Lancaster, Združeno kraljestvo) in Association for Philosophy and Literature.
- **J. Šumič Riha** je članica uredniškega odbora in glavna urednica revije *Filozofski vestnik*, članica uredniškega odbora revij *Continental thought & theory* (University of Canterbury, Nova Zelandija), *Debates y combates* (Buenos Aires, Argentina), *S: Journal of the Circle for Lacanian Ideology Critique in Politica Comun* (Mexico City, Mehika); je urednica serij *Moderna* in *Prizma* v okviru zbirke *Philosophica* pri Založbi ZRC. Bila je mentorica trem podiplomskim študentom.
- **T. Troha** je član uredništva revije *Problemi* in uredniškega odbora revije *Filozofski vestnik*.
- **M. Vesel** je član uredniškega odbora revij *Filozofski vestnik* in *Pro-Fil* (Brno, Češka), urednik zbirke *Historia Scientiae* pri Založbi ZRC ter občasni recenzent pri znanstvenih revijah *Centaurus* in *Teorie Vědy/Theory of Science*.
- **A. Zupančič Žerdin** je sourednica zbirke *Sic!* pri založbi MIT Press, glavna urednica revije *Problemi*, sourednica knjižne zbirke *Analecta* (DTP), članica uredniškega odbora revij *Filozofski vestnik* in *Crisis and Critique* ter članica sveta revij *International Journal of Badiou Studies*, *International Journal of Žižek Studies* in *CLCWeb: Comparative Literature and Culture*. Bila je mentorica šestim podiplomskim študentom (doma in v tujini).

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **Re-Activating Critical Thinking in the Midst of Necropolitical Realities: For Radical Change.** Pogovor ob izidu knjige, spletni dogodek, 16. 5., <https://www.youtube.com/watch?v=6de5jB0Uuog>.
- **Re-Activating Critical Thinking in the Midst of Necropolitical Realities: For Radical Change.** Mednarodni znanstveni sestanek, spletni dogodek, 17. 6.
- **Institutions: Heterodox and Critical Perspectives.** Mednarodna konferenca v sodelovanju z univerzo v Yorku in Podiplomsko šolo ZRC SAZU, Ljubljana, 25.–26. 8., <https://institutionsandsociety.com/highlights/rethinking-institutions-heterodox-and-critical-perspectives/>.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

V letu 2021 je bilo v knjižnico vpisanih 599 knjižnih enot in 37 zvezkov periodike.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- **Filozofski vestnik XLIII/1, 2, 3.** Uredila Jelica Šumič Riha in Peter Klepec. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- European Graduate School, Saas Fee, Švica: raziskovalno in pedagoško sodelovanje.
- L'Istituto di Formazione Politica »Pedro Arrupe«, Palermo, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Universität für angewandte Kunst, Dunaj, Avstrija: raziskovalno in pedagoško sodelovanje.
- University of New Mexico at Albuquerque, Združene države Amerike: raziskovalno in pedagoško sodelovanje.
- Univerza v Helsinkih, Finska: raziskovalno in pedagoško sodelovanje.
- Yale University, New Haven, Združene države Amerike: raziskovalno in pedagoško sodelovanje.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Adrian Johnston, University of New Mexico at Albuquerque, Združene države Amerike, 4.–18. 5.: raziskovalno in pedagoško sodelovanje.
- Florian Czesla, Universität Potsdam, Nemčija, 1. 11. 2022 – 31. 10. 2023: štipendist DAAD (Deutscher Akademischer Austauschdienst).

PREDAVANJA IN REFERATI (IZBOR)

Rok Benčin

Od 4 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Art between Fetishism and Melancholia in Adorno's Aesthetic Theory.* Predavanje na Universität für angewandte Kunst, Dunaj, Avstrija, 25. 5.
- *Equality between Forces and Worlds.* Prispevek na mednarodnem posvetu *Teze o radikalnoj jednakosti v okviru 15. Subversive Festival*, Zagreb, Hrvaška, 3. 6.
- *Fiction and the Conflict of Worlds.* Predavanje na mednarodnem kongresu *XXIII Congress of the International Comparative Literature Association*, Tbilisi, Gruzija, 27. 7.

Marina Gržinić Mauhler

Od 5 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *The long durée of feminist performance.* Predavanje na simpoziju *Bodies Perform Resistance*, New Haven, Združene države Amerike, 6. 5.
- *On a bicycle with a flag during protests in Ljubljana every Friday in 2020 and 2021.* Predavanje na konferenci *People on Streets, Critical phenomenologies of embodied resistance*, Paderborn, Nemčija, 14. 5.
- *Neo-avant-garde, revolution, capitalism, socialism: black American revolution, punk and LGBT poetry and literature in socialism, rap in post-socialism, trans in the global capitalist world.* Plenarno vabljeno predavanje na mednarodnem znanstvenem srečanju *Književnost i revolucije*, Zagreb, Hrvaška, 1. 12.

Peter Klepec

Od 5 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *On Democracy Through the Logics of Nightmare*. Vabljen predavanje na posvetovanju *Democracy Pavilion for Europe*, Ljubljana, 9. 3.
- *Ridiculous Master(s)*. Predavanje na mednarodni konferenci *The Master/s: On the Contemporary Structures of Power*, Ljubljana, 22. 9.
- *How to Do Things With Swearing*. Prispevek na konferenci *Language, Ideology and Social Differentiation*, Ljubljana, 27. 9.

Vesna Liponik:

- *"O blithe new-comer!": Detela's reading of Wordsworth's poem "To the cuckoo"*. Prispevek na mednarodni konferenci *Galeb nije tica: 4. Dani kulturne animalISTike*, Split, Hrvaška, 19. 10.

Boštjan Nedoh:

- *Superego and the enjoyment of transgression: Systemic perversion from Hank Voight to Capitol's bison*. Predavanje v okviru bilateralnega projekta Mutacije (bio)politike in resnice v (post-)kriznih časih, Helsinki, Finska, 20. 10.

Jelica Šumič Riha:

- *Sade or the institution of the right to enjoyment*. Prispevek na mednarodni konferenci *Rethinking institutions – heterodox or critical perspectives*, Ljubljana, 26. 8.

Tadej Troha:

- *O vlogi arhitektov v sodobnih krizah*. Prispevek na okrogli mizi, Ljubljana, 9. 11.

Alenka Zupančič Žerdin

Od 13 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Dead Ends*. Vabljen predavanje v okviru *Gauss Seminars in Criticism*, Princeton, Združene države Amerike, 19. 4.
- *Father, Don't You See I'm Burning?* Vabljen osrednje predavanje na konferenci *In the Wake of the Plague: Eros and Mourning*, Hanover, Združene države Amerike, 22. 4.
- *The Real and the Contemporary Forms of its Disavowal*. Vabljen predavanje v okviru *Distinguished Lecture Series*, New Delhi, Indija, spletni dogodek, 30. 9.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Rok Benčin:

- Universität für angewandte Kunst, Dunaj, Avstrija, 7.–10. 11.: pedagoško delo in znanstveno sodelovanje.

Marisa Žele:

- Yale University, The Department of Germanic Languages and Literatures, New Haven, Združene države Amerike, 1. 10. 2021 – 28. 2. 2022: gostovanje pod pokroviteljstvom programa Fulbright (Veleposlaništvo Združenih držav Amerike v Sloveniji).
- L'Istituto di Formazione Politica »Pedro Arrupe«, Palermo, Italija, 18. 5. – 18. 6.: gostovanje v okviru projekta TRANS-MAKING.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA

Vesna Liponik

Nahtigalova nagrada za zaključno magistrsko delo.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

Since its foundation, the Institute of Philosophy has been one of the leading national institutions in the field. It is distinguished by its strong international presence, participation in contemporary social and theoretical debates, and wide range of research areas, from ethics, aesthetics, philosophy of science, and political philosophy to mediaeval philosophy, German idealism, psychoanalysis, and environmental philosophy.

In 2022, the Institute's research was conducted within the framework of the research programme *Conditions and Problems of Contemporary Philosophy* (programme leader: Dr Alenka Zupančič Žerdin) and its basic research projects. The main features of the research are defined by the study of the destiny and mutations undergone by the traditional philosophical categories in contemporary philosophical thought, as well as by investigation of the new categories introduced by contemporary philosophy.

The Institute published three issues of its journal *Filozofski vestnik* (the journal is included in the A&HCI and Scopus). All issues of *Filozofski vestnik* contain original scientific papers by Slovenian and international authors. The second issue, i.e. the special issue *Emergency* (ed. Tadej Troha), and the third issue were published in English and German.

The central characteristics of the research remain its interdisciplinary orientation and strong engagement in international philosophical discourse. In 2022, research members of the Institute participated in conferences in Slovenia and abroad.

The members of the Institute continued their teaching activities in 2022. Members of the Institute participated in the postgraduate programme *Comparative Studies of Ideas and Cultures* of the Postgraduate School ZRC SAZU. One member of the Institute is a professor at the Academy of Fine Arts Vienna, Austria, one member of the Institute is a professor at the European Graduate School, Saas Fee, Switzerland, and one member is an associate professor at the Faculty of Arts, University of Ljubljana.

Inštitut je leta 1946 ustanovil SAZU, od leta 1981 je sestavni del ZRC SAZU. Ima oddelke za fizično geografijo, humano geografijo, regionalno geografijo, naravne nesreče, varstvo okolja, GIS in tematsko kartografijo ter fizičnogeografski laboratorij, zemljepisno knjižnico in zemljepisni muzej. Na inštitutu je sedež Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije. Izdaja znanstveno revijo *Acta geographica Slovenica*.

GEOGRAFSKI INŠTITUT ANTONA MELIKA

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<http://giam.zrc-sazu.si>

ZNANSTVENI SVET:

akad. prof. dr. Andrej Kranjc, izr. član SAZU pridr. prof. dr. Franci Gabrovšek, doc. dr. David Bole, doc. dr. Matej Gabrovec (predsednik), doc. dr. Blaž Komac (podpredsednik), doc. dr. Nika Razpotnik Visković, izr. prof. dr. Matija Zorn.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: izr. prof. dr. Matija Zorn.

Pomočniki predstojnika: dr. Matjaž Geršič, doc. dr. Janez Nared, doc. dr. Nika Razpotnik Visković (do 16. 10.).

Znanstveni svetniki: doc. dr. Matej Gabrovec, doc. dr. Blaž Komac, dr. Drago Perko, doc. dr. Aleš Smrekar (od 23. 3.), izr. prof. dr. Matija Zorn.

Višji znanstveni sodelavci: doc. dr. David Bole, doc. dr. Janez Nared, dr. Mimi Urbanc.

Znanstveni sodelavci: doc. dr. Mateja Breg Valjavec, doc. dr. Rok Ciglič, doc. dr. Mateja Ferk, dr. Jerneja Fridl, dr. Primož Gašperič, dr. Matjaž Geršič, dr. Mauro Hrvatina, doc. dr. Jani Kozina, dr. Matej Lipar, dr. Primož Pipan, doc. dr. Katarina Polajnar Horvat, doc. dr. Nika Razpotnik Visković, doc. dr. Daniela Alexandra Teixeira da Costa Ribeiro, doc. dr. Mateja Šmid Hribar, dr. Jernej Tiran, dr. Maja Topole.

Strokovnoraziskovalni sodelavki: dr. Petra Rus, dr. Manca Volk Bahun.

Višja strokovnoraziskovalna asistenta: mag. Miha Pavšek, Peter Repolusk (do 30. 4.).

Asistenta z doktoratom: dr. Maruša Goluža (od 22. 6.), dr. Jure Tičar.

Asistenti, mladi raziskovalci: Špela Čonč, Erik Logar, Marko Senčar Mrdaković, Lenart Štut (od 1. 10.), Anja Trobec.

Samostojni strokovni sodelavki: Meta Ferjan (do 31. 3.), Staša Koderman (od 1. 4.).

ORGANIZACIJSKE ENOTE

Oddelek za fizično geografijo

Vodji: Matija Zorn (do 13. 6.), Matej Lipar (od 14. 6.).

Oddelek za humano geografijo

Vodja: David Bole.

Oddelek za regionalno geografijo

Vodja: Drago Perko.

Oddelek za naravne nesreče

Vodja: Blaž Komac.

Oddelek za varstvo okolja

Vodja: Aleš Smrekar.

Oddelek za geografski informacijski sistem

Vodja: Mateja Breg Valjavec.

Oddelek za tematsko kartografijo

Vodja: Jerneja Fridl.

Fizičnogeografski laboratorij

Vodja: Mateja Ferk.

Zemljepisni muzej

Vodja: Primož Gašperič.

Zemljepisna knjižnica

Vodja: Maja Topole.

NA INŠTITUTU DELUJE TUDI

Komisija za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije.

Predsednik: Matjaž Geršič.

RAZISKOVALNI PROGRAMI IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Geografija Slovenije

Oznaka: P6-0101.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Blaž Komac.

Sodelavci: D. Bole, M. Breg Valjavec, R. Ciglič, Š. Čonč, M. Ferjan, M. Ferk, M. Gabrovec, M. Geršič, M. Hrvatin, S. Koderman, B. Komac, J. Kozina, M. Lipar, E. Logar, J. Nared, D. Perko, K. Polajnar Horvat, N. Razpotnik Visković, P. Rus, M. Senčar Mrdaković, A. Smrekar, M. Šmid Hribar, L. Štut, J. Tičar, J. Tiran, A. Trobec, M. Urbanc, M. Volk Bahun, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2027.

Raziskovalni program obsega temeljna analitska in sintezna geografska preučevanja Slovenije. Pri fizični geografiji so preučevali ledeniške in kraške sedimente ter raziskovali gozdne požare. Pri humani geografiji so obravnavali industrijsko kulturo malih mest, še posebej kot dejavnik družbenih inovacij. Pri regionalni geografiji so raziskali razvoj obmejnih problemskih območij v Sloveniji, območja okupacijskih mej, standardizirana zemljepisna imena v slovenskem jeziku ter endonime in eksonime. Pri varstvu okolja so preučili povezanost onesnaževanja in odpadkov ter pomen zelenih zemljišč v mestih. Pri geografskih informacijskih sistemih in tematski kartografiji so obravnavali zgodovinsko kartografijo na Slovenskem ter vpliv detekcijskih metod na kartiranje kraških kotanj. Objavili so monografije o kartografiji, geografskih informacijskih sistemih in prostorskem razvoju ter tri številke revije *Acta geographica Slovenica*.

Novi indikatorji klimatskih sprememb v stalagmitih v Sloveniji

Oznaka: J1-2478.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Sonja Lojen (Institut „Jožef Stefan“).

Vodja na ZRC SAZU: Matej Lipar.

Sodelavci: M. Ferk, M. Hrvatin, B. Komac, M. Lipar, J. Tičar, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2023.

Osredotočili so se na dogodke pred 8200, 4200 in 2800 leti, ki so na slovenskem ozemlju slabo dokumentirani. Dejavnosti so obsegale vsakomesečno vzorčenje vode v Jami v Dovčku na Gorjancih, analize stabilnih izotopov kisika in ogljika ter modeliranje starosti stalagmitov iz Jame v Dovčku.

Ustvarjanje, vzdrževanje, ponovna uporaba: mejne komisije kot ključ za razumevanje sodobnih mej

Oznaka: J6-2574.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Marko Zajc (Inštitut za novejšo zgodovino).

Vodja na ZRC SAZU: Matija Zorn.

Sodelavci: M. Breg Valjavec, R. Ciglič, P. Gašperič, M. Geršič, M. Hrvatin, D. Perko, M. Volk Bahun, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2023.

Pomemben ključ za podrobno razumevanje specifične meje so mejne komisije, ki so mejo ustvarile in/ali vzdrževale. Razumevanje sedanjih meja tako ni mogoče brez poznavanja dela mejnih komisij, zgolj poznavanje kompleksne dediščine posameznih meja pa omogoča uspešno in humano upravljanje z njimi.

Upravljanje lavinske nevarnosti s pomočjo klasifikacije reliefa

Oznaka: J6-2591.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Blaž Komac.

Sodelavci: R. Ciglič, M. Ferk, M. Hrvatin, B. Komac, M. Lipar, M. Pavšek, J. Tičar, M. Volk Bahun, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2023.

Preučili so vpliv plazjenja na izbrane pokrajine, izdelali digitalni atlas naravnih nesreč, raziskali vpliv snežnih plazov na gozdne pokrajine ter pripravljali smernice in drugo gradivo za objave.

Koncept soodvisnosti v krasu: povezanost vrtač in jam z vidika antropogenih vplivov

Oznaka: J6-2592.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Mateja Breg Valjavec.

Sodelavci: M. Breg Valjavec, R. Ciglič, Š. Čonč, M. Ferk, M. Geršič, M. Hrvatin, B. Komac, M. Lipar, K. Polajnar Horvat, A. Smrekar, J. Tičar, M. Zorn; A. Čarni (Biološki inštitut Jovana Hadžija); S. Šebela (Inštitut za raziskovanje krasa).

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2023.

Na območju jame Polina peč so opravili meritve električne upornosti tal in namestili merilna sistema za spremljanje vodne bilance. Divaško jamo in Jamo v Ukmarjevem dolu so 3D lasersko skenirali. Izdelali so podatkovno bazo delanih vrtač in apnenic v vrtačah.

Rapalska meja: četrto stoletje obstoja in stoletje dediščine ter spomina

Oznaka: J6-3124.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Božo Repe (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Matija Zorn.

Sodelavci: R. Ciglič, P. Gašperič, M. Geršič, M. Hrvatin, B. Komac, D. Perko, M. Volk Bahun, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Z neinvazivnimi metodami daljinskega zaznavanja ter zgodovinskimi kartografskimi in slikovnimi viri so evidentirali materialne ostanke meje, ki so v pokrajini težje prepoznavni. Zanimale so jih tudi pokrajinske spremembe, nastale zaradi umestitve meje, kot tudi druge družbene posledice njene postavitve.

Podledeniški karbonatni sedimenti – nov vir za preučevanje obstoja ledenikov v glaciokraškem okolju

Oznaka: J6-3141.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Matija Zorn.

Sodelavci: M. Breg Valjavec, R. Ciglič, M. Ferk, M. Hrvatin, B. Komac, M. Lipar, M. Pavšek, J. Tičar, M. Volk Bahun, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

V slovenskem in črnogorskem visokogorju so ob ledenikih evidentirali podledeniške karbonatne sedimente, za nadaljnje laboratorijske analize pa so sedimente na terenu tudi vzorčili.

Korozijske cevi kot novi indikator preteklih podnebnih sprememb

Oznaka: J6-3142.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Matej Lipar.

Sodelavci: R. Ciglič, M. Ferk, M. Hrvatin, B. Komac, M. Lipar, J. Tičar, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2021 – 31. 10. 2024.

Cilj je definirati usmerjen vodni tok v apnencih z matrično poroznostjo kot novega paleoekološkega indikatorja z izdelavo kombiniranega geo-numeričnega modela nastanka korozijskih cevi. Dejavnosti so zajemale terensko delo, in sicer v Italiji (Apulija), na Bermudih in v Avstraliji.

Vpliv novih podnebnih razmer na snežne plazove v Sloveniji

Oznaka: J6-4627.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Blaž Komac.

Sodelavci: R. Ciglič, M. Hrvatin, B. Komac, M. Pavšek, J. Tičar, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

V prvem trimesečju projekta so analizirali dostopne podatke za ugotavljanje odvisnosti značilnosti snežne odeje in plazenja od podnebnih dejavnikov.

Preučevanje slovenskih ledenikov

Oznaka: Triglavski ledenik in Ledenik pod Skuto.

Vrsta projekta: aplikativni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: M. Lipar.

Sodelavci: R. Ciglič, M. Hrvatin, M. Lipar, M. Pavšek, J. Tičar, M. Zorn.

Obdobje trajanja: od 1. 9. 1946.

Meritve na Triglavskem ledeniku so potekale 17.–18. 8. in 22.–25. 8., na Ledeniku pod Skuto pa 29.–31. 8. Poleg izmere površine (0,7 in 1,2 ha) in prostornine (2455 in 58.678 m³) ter debeline (povprečna/največja: 1,4/5,5 in 4,9/9,5 m) so ju posneli tudi z brezpilotnim letalnikom.

Trajnostno upravljanje pokrajin: od teorije k praksi

Oznaka: Z7-1885.

Vrsta projekta: podoktorski raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Daniela Alexandra Teixeira Da Costa Ribeiro.

Sodelavka: D. Teixeira Da Costa Ribeiro.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2019 – 31. 3. 2023.

Preučila je spremembe rabe zemljišč na izbranih pokrajinah ter ocenila intenzivnost upravljanja procesov preoblikovanja pokrajin, kategorije in ravni prehoda. Rezultati so bili predstavljeni na mednarodni konferenci IGU Pariz 2022 z naslovom *Trajnostno upravljanje pokrajine: dinamične spremembe in družbeni procesi*.

Standardizacija hidronimov v Registru zemljepisnih imen

Oznaka: V6-2108.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerja: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Geodetska uprava Republike Slovenije.

Vodja: Drago Perko.

Sodelavci: M. Geršič, M. Hrvatini, D. Perko, J. Tičar, M. Zorn (Geografski inštitut Antona Melika); H. Dobrovoljc, M. Furlan (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša).

Obdobje trajanja: 1. 9. 2021 – 31. 8. 2024.

Preverili so zemljepisno in pravopisno ustreznost hidronimov ter uredili bazo hidronimov iz REZI-ja za vsa štiri merila, v katero so dodali opombe pri spornih hidronimih, opisali problem in nakazali rešitev poimenovanja zemljepisnih imen.

Mikrotoponimi v Porabju

Oznaka: V6-2110.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerja: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Vodja: Matjaž Geršič.

Sodelavci: M. Geršič, D. Perko, P. Pipan, N. Razpotnik Visković (Geografski inštitut Antona Melika); M. Kumin Horvat (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša).

Obdobje trajanja: 1. 9. 2021 – 31. 8. 2023.

V juniju so izvedli prvi terenski obisk obravnavanega območja, kjer so projektne načrte predstavili predstavnikom slovenske manjšine in obiskali tudi Sombotel ter se srečali z akademikinja Marijo Kozar Mukič. V začetku septembra so izvedli terensko delo v vseh uradno dvojezičnih naseljih v Porabju.

Celotni pristop k razvoju ob prometnih koridorjih in vozliščih

Oznaka: V6-2143.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerja: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za infrastrukturo.

Vodja: Janez Nared.

Sodelavci: D. Bole, M. Gabrovec, M. Goluža, M. Hrvatini, J. Kozina, J. Nared, N. Razpotnik Visković, P. Rus, J. Tiran, A. Trobec.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2021 – 31. 8. 2024.

V prvem letu izvajanja projekta so pripravili predlog modela razvoja ob prometnih koridorjih in opredelili merila za izbor vozlišč. Pripravili so prvo vmesno poročilo in ga predstavili na Ministrstvu za infrastrukturo.

Podnebno pogojene naravne nesreče in odziv sistema ZRP v Republiki Sloveniji

Oznaka: V5-2150.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerja: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za obrambo.

Vodja: Miro Haček (Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede).

Vodja na ZRC SAZU: Blaž Komac.

Sodelavec: B. Komac.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 31. 3. 2023.

Pripravili so pregled učinkov podnebno pogojenih naravnih nesreč v Sloveniji in Evropski uniji, analizirali financiranje preventive ter raziskali geografske vidike gozdnih požarov v Sloveniji.

Raziskave za opredelitev onesnaženosti podzemnih jam na ravni Slovenije, njihovo prednostno sanacijo ter monitoring stanja jam

Oznaka: V1-2140.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerja: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za okolje in prostor.

Vodja: Jure Tičar.

Sodelavca: J. Tičar (Geografski inštitut Antona Melika); M. Blatnik (Inštitut za raziskovanje krasa).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 31. 3. 2024.

V okviru ciljnega raziskovalnega programa je bil opravljen popis stanja jam na podlagi vzpostavitve enotne metodologije za vrednotenje podatkov iz arhiva Katastra jam. Opravljene so bile predstavitve na zborovanjih in pripravljene strokovni prispevki.

Identifikacija, ovrednotenje in kartiranje ekosistemskih storitev naravovarstveno pomembnejših območij v Sloveniji – NatGuidES

Oznaka: V1-2141.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerja: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za okolje in prostor.

Vodja: Mateja Šmid Hribar.

Sodelavca: M. Šmid Hribar (Geografski inštitut Antona Melika); A. Čarni (Biološki inštitut Jovana Hadžija).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2023.

Za identifikacijo ekosistemskih storitev z vidika zaloge, rabe in povpraševanja smo v Krajinskem parku Logarska dolina izvedli terensko delo, intervjuje z lastniki zemljišč, posvetovalno vrednotenje s strokovnjaki, ankete z obiskovalci in participativno delavnico z deležniki.

Dopolnitev evidence prikritih vojnih grobišč in Registra vojnih grobišč s podatki o prikritih vojnih grobiščih v podzemnih jamah

Oznaka: V6-2281.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerja: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za obrambo.

Vodja: Peter Mikša (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Jure Tičar.

Sodelavca: J. Tičar, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2024.

V okviru ciljnega raziskovalnega programa so bili opravljeni uvodni sestanki raziskovalne skupine in pripravljena metodologija za zajem podatkov o prikritih vojnih grobiščih v arhivu Katastra jam.

Mobilnostna revščina v Republiki Sloveniji

Oznaka: V6-2251.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerji: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za infrastrukturo.

Vodja: Matej Gabrovec.

Sodelavci: D. Bole, M. Gabrovec, M. Goluža, J. Nared, J. Tiran.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 31. 5. 2024.

Mobilnostna revščina je razmeroma neuveljavljen pojem, v ospredje je stopila v aktualni energetski in podnebni krizi, ki tveganje za mobilnostno revščino povečujeta. V prvem delovnem sklopu sta bili na podlagi pregleda obstoječih raziskav pripravljene definiciji mobilnostne in prevozne revščine.

Vrednotenje ukrepov regionalne politike v Sloveniji v programskem obdobju 2014–2020

Oznaka: V6-2287.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerja: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo.

Vodja: Janez Nared.

Sodelavci: J. Kozina, E. Logar, J. Nared, P. Rus, M. Senčar Mrdaković, A. Trobec.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Z naročnikom so uskladili program dela in pripravili matriko za pregled tujih sistemov spodbujanja regionalnega razvoja. Posebno matriko so pripravili tudi za strateške in programske dokumente na državni ravni, ki bodo pomagali pri opredelitvi vsebinskega okvirja vrednotenja regionalne politike.

The Indian film industry as a driver of new socio-economic connections between India and Europe [Indijska filmska industrija kot gonilo novih družbeno-gospodarskih povezav med Indijo in Evropo]

Oznaka: FilmInd.

Vrsta projekta: mednarodni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

Vodja: Jani Kozina.

Sodelavci: P. Gašperič, J. Kozina, M. Urbanc (Geografski inštitut Antona Melika); A. Jelnikar (Inštitut za antropološke in prostorske študije).

Obdobje trajanja: 1. 3. 2019 – 31. 10. 2022.

V projektu so zbrali in analizirali podatke o evropskih snemalnih lokacijah indijskih producentov, analizirali družbene, gospodarske in kulturne vplive indijske filmske industrije v Evropi in Indiji ter pripravili priporočila za spodbujanje in podpiranje lokalnega ter regionalnega razvoja v Evropi in Indiji prek indijske filmske industrije.

Mesta brez vrednosti? Družbeno-gospodarska preobrazba industrijskih mest v Švici in Sloveniji

Oznaka: N6-0157.

Vrsta projekta: bilateralni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: David Bole.

Sodelavci: D. Bole, P. Gašperič, M. Goluža, J. Kozina, J. Nared, P. Pipan, N. Razpotnik Visković, M. Senčar Mrdaković, J. Tiran, A. Trobec.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2020 – 31. 10. 2023.

Izvedeno je bilo intervjuvanje deležnikov v Kočevju, Idriji in Trbovljah, skupno 40 intervjujev pa kodiranih in analiziranih. Sodelavci so organizirali sestanek s švicarskimi partnerji in skupaj obiskali Trbovlje, kjer so se srečali z lokalnimi deležniki. S partnerji so izvedli tudi raziskovalno izmenjavo.

Geomorfološke posebnosti krasa na eolskih kalkarenitih in njihova pomembnost za preučevanje paleoklime

Oznaka: N1-0162.

Vrsta projekta: projekt komplementarne sheme ARRS.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Matej Lipar.

Sodelavci: M. Ferk, M. Lipar, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2022.

Cilj projekta je okrepiti vlogo eolskih kalkarenitov v kombinaciji s kraško geomorfologijo kot zanesljivim paleopodnebnim arhivom z razjasnitvijo trenutnih znanstvenih vrzeli. Dejavnosti so obsegale intenzivna terenska dela na Bermudih, na polotoku Cornwall (Združeno kraljestvo) in Mavriciju (na glavnem otoku in otoku Rodrigues) ter U/Th datacije skorjic korozijskih cevi.

TuneOurBlock; Preobrazba mestnih četrti po meri človeka: uporaba koncepta superbloka v različnih urbanih strukturah

Oznaka: H6-8290.

Vrsta projekta: mednarodni ARRS projekt.

Sofinancerja: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, JPI Urban Europe Management Board c/o Austrian Research Promotion Agency (FFG).

Vodja: Jernej Tiran.

Sodelavci: D. Bole, M. Goluža, J. Nared, J. Tiran.

Obdobje trajanja: 1. 5. 2021 – 30. 4. 2024.

Sodelavci so izpeljali proces e-delfi, v katerem so s trikožnim spletnim anketiranjem izbranih mednarodnih strokovnjakov preverjali pomen posameznih prvin superbloka in oblikovali definicijo koncepta superblokov. Izvedli so tudi obisk dveh pilotnih območij na Dunaju.

Geokemija ledu: Slovenija in ZDA: Pretekli in recentni podnebni signali ledeniškega in jamskega ledu v Sloveniji in v ZDA

Oznaka: BI-US/22-24-023.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Matija Zorn.

Sodelavci: M. Ferk, M. Lipar, J. Tičar, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 30. 6. 2024.

Sodelavci preučujejo kemijske parametre, ki so se v zadnjih nekaj sto tisoč letih shranili v ledeniškem in jamskem ledu. To omogoča pridobivanje podatkov o sestavi ozračja in njegovi naravni spremenljivosti v preteklosti.

Razporeditev vrtač v tropskem klimatskem pasu obalno-otoškega okolja (Gvam, ZDA) in zmernem klimatskem pasu kontinentalnega okolja (Slovenija)

Oznaka: BI-US/22-24-089.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Matej Lipar.

Sodelavci: M. Ferk, M. Lipar, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 30. 6. 2024.

Projekt se osredotoča na geološke, morfološke in genetske značilnosti kraških posebnosti v tropskih otoških okoljih Gvama (Združene države Amerike) ter zmernih celinskih okoljih v Sloveniji s posebno pozornostjo na vrtačah. Sodelavci so prvič obiskali Univerzo na Gvamu, kjer so predstavili svoje delo in raziskali kraško površje otoka.

Perspektiva remediacija onesnaženih kraških območij

Oznaka: BI-US/22-24-108.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Jure Tičar.

Sodelavci: M. Lipar, J. Tičar, M. Zorn (Geografski inštitut Antona Melika); A. Švara (Inštitut za raziskovanje krasa).

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 30. 6. 2024.

Opravljen je bilo skupno načrtovanje študijsko-raziskovalnega obiska v National Cave and Karst Research Institute, Carlsbad (Združene države Amerike) v aprilu 2023.

**Social sciences & Humanities for Achieving a Responsible, Equitable and Desirable GREEN DEAL
[Družbene in humanistične vede za doseganje odgovornega, pravičnega in zelenega Zelenega dogovora]**

Oznaka: SHARED GREEN DEAL.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje 2020.

Sofinancer: Evropska unija, Evropska komisija, Research Executive Agency (REA).

Vodja: Mateja Šmid Hribar.

Sodelavke: N. Razpotnik Visković, D. Ribeiro, M. Šmid Hribar.

Obdobje trajanja: 1. 2. 2022 – 31. 1. 2027.

V prvem letu projekta so sodelavke pripravile načrt za izvedbo socialnih eksperimentov s področja biodiverzitete in načrt analize rezultatov. Pri tem so se posvetovale z domačimi in mednarodnimi svetovalci. S projektnimi partnerji so pripravile javni razpis za izbor izvajalcev socialnih eksperimentov.

**Science for Evidence-based and sustainable decisions about NATURAL capital
[Znanost za na dokazih temelječe in trajnostne odločitve o naravnem kapitalu]**

Oznaka: SELINA.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje Evropa.

Sofinancer: Evropska unija, Evropska komisija, Research Executive Agency (REA).

Vodja: Mateja Šmid Hribar.

Sodelavki: M. Šmid Hribar, D. Ribeiro.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 30. 6. 2027.

Opravljen je bil pregled literature z različnih področij ekosistemskih storitev (tipologija ekosistemov, modeliranje za identifikacijo stanja ekosistemov, okoljsko računovodstvo, integracija ekosistemskih storitev). Identificirani so bili deležniki, ki v Sloveniji preučujejo ekosistem-ske storitve.

Boosting greenhouse gas emissions reduction by 2020 with a view to 2030 – promoting sustainable transport, energy efficiency, renewable energies and sustainable, climate protecting land use in the transition to low carbon society

[Spodbujanje zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 s pogledom na 2030 – promocija trajnostne mobilnosti, učinkovite rabe energije, obnovljivih virov energije in v blaženje podnebnih sprememb usmerjene rabe tal z namenom prehoda v nizkoogljico družbo]

Oznaka: CARE4CLIMATE.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Life+.

Sofinancerji: Evropska unija, Evropska komisija, Executive Agency for Small and Medium-sized enterprise, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Ministrstvo za okolje in prostor.

Vodja: Nives Nared (Ministrstvo za okolje in prostor).

Vodja na ZRC SAZU: Matej Gabrovec.

Sodelavci: D. Bole, M. Gabrovec, M. Goluža, P. Rus, J. Tiran.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2019 – 31. 12. 2026.

Pripravljen je bil izroček *Zasnova mobilnosti kot storitve v Sloveniji*, ki je izhodišče za delo v drugi fazi projekta. V okviru priprav smernic za organizacijo javnega prevoza na zavarovanih območjih je bilo vzpostavljeno sodelovanje s Planinsko zvezo Slovenije.

**The Soil Science & Archaeo-Geophysics Alliance: going beyond prospection
[Znanosti o prsteh in arheološko-geofizikalno zaveznitvo: širjenje zmožnosti]**

Oznaka: SAGA.

Vrsta projekta: drugi mednarodni projekt – COST.

Sofinancer: COST Association.

Vodja: Mateja Ferk.

Sodelavci: M. Ferk, M. Lipar, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 26. 10. 2018 – 31. 3. 2023.

V okviru hibridnih sestankov so se sodelavci srečevali z uporabniki geofizikalnih metod in predstavljali lastne izkušnje uporabe metod v praksi, z namenom vzpostavitve mednarodne mreže uporabnikov teh metod.

Fire in the Earth System: Science & Society **[Požari v okoljskem sistemu Zemlje: znanost in družba]**

Oznaka: FIRElinks.

Vrsta projekta: drugi mednarodni projekt – COST.

Sofinancer: COST Association.

Vodja na ZRC SAZU: Matija Zorn.

Sodelavci: M. Ferk, J. Tičar, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 24. 4. 2019 – 23. 4. 2023.

Projekt povezuje raziskovalne ustanove in raziskovalce, ki se ukvarjajo s problematiko gozdnih požarov, upravljanjem zemljišč z visoko požarno ogroženostjo, preučevanjem požarnih vplivov na rastlinstvo, živalstvo, prst in vodo ter s socialno-ekonomskim, zgodovinskim, geografskim in političnim dojemanjem požarov.

MapPIng Cultural HERitage, Geosciences Value in Higher education **[Mapiranje kulturne dediščine – pomen geoznanosti v visokošolskem izobraževanju]**

Oznaka: MINERVA.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Erasmus+.

Sofinancer: Evropska unija, Evropska komisija, Education Audiovisual and Culture Executive Agency.

Vodja: Jani Kozina.

Sodelavci: R. Ciglič, J. Kozina, E. Logar.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 12. 2022.

Projekt MINERVA je promoviral in razvijal inovativne metode ter orodja za poučevanje, učenje in uporabo geotehnologij na področju kulturne dediščine v visokošolskem okolju. Projekt je še posebej pomemben v aktualnih razmerah, kjer so nujna orodja za učinkovito učenje in delo na daljavo.

Sustainable measures for achieving resilient transportation in metropolitan regions **[Trajnostni ukrepi za učinkovitejši promet v metropolitanskih regijah]**

Oznaka: SMART-MR.

Vrsta projekta: EU decentralizirani projekt – Interreg Europa.

Sofinancerja: Region Nord Pas de Calais-Picardie, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja: Janez Nared.

Sodelavca: J. Nared, P. Rus.

Obdobje trajanja: 1. 4. 2016 – 31. 3. 2023.

Izvedenih je bilo šest spletnih delavnic za celotno partnerstvo, dve delavnici za domače deležnike, septembra pa je bila organizirana še sklepna delavnica v Barceloni.

Integration of sustainability labels into Mediterranean tourism policies **[Vključevanje trajnostnega certificiranja v turistične politike Sredozemlja]**

Oznaka: LABELSCAPE.

Vrsta projekta: EU decentralizirani projekt – Interreg Mediteran.

Sofinancerja: La Region Provence-Alpes_Cote dAzur, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja: Nika Razpotnik Visković.

Sodelavci: M. Ferjan, P. Gašperič, M. Geršič, M. Goluža, S. Koderman, M. Pavšek, D. Perko, N. Razpotnik Visković, P. Rus, M. Šmid Hribar, M. Topole.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2019 – 30. 6. 2022.

V projektu so se ukvarjali s certifikati in znamkami na področju trajnostnega turizma ter s partnerji preučili možnosti za njihovo vključevanje v obstoječe turistične politike v Sredozemlju. Projekt je temeljil na obstoječih standardih trajnostnega turizma in pobudah za certificiranje. Projektna spoznanja so zbrana v *Priporočilih za vključevanje trajnostnega certificiranja v turistične politike*, ki so namenjena javnim organom, odgovornim za ustvarjanje učinkovitih podpornih sistemov turizma na različnih prostorskih ravneh (evropski, nacionalni, regionalni in lokalni).

Promoting multilevel governance for tuning up biodiversity protection in marine areas [Spodbujanje večnivojskega upravljanja za uravnavanje ohranjanja biotske raznovrstnosti na morskih območjih]

Oznaka: TUNE UP.

Vrsta projekta: EU decentralizirani projekt – Interreg Mediteran.

Sofinancerja: La Region Provence-Alpes_Cote dAzur, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja: Aleš Smrekar.

Sodelavci: M. Breg Valjavec, M. Ferjan, P. Gašperič, S. Koderman, K. Polajnar Horvat, A. Smrekar, J. Tičar.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2019 – 30. 6. 2022.

Projekt je izboljšal učinkovitost upravljanja morskih zavarovanih območij na slovenski obali z vključevanjem različnih orodij upravljanja na več ravneh v instrumente politike. Poglobljeno je bilo nadnacionalno sodelovanje in povezovanje različnih vrst deležnikov med morskimi zavarovanimi območji v Sredozemlju.

ECological VINEyards GOVERNance Activities for Landscape's Strategies [Upravljanje in dejavnosti v ekoloških vinogradih kot podlaga za pripravo pokrajinskih strategij]

Oznaka: ECOVINEGOALS.

Vrsta projekta: EU decentralizirani projekt – Interreg Adrion.

Sofinancerja: GAL Venezia Orientale, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja: Primož Pipan.

Sodelavci: P. Pipan, M. Šmid Hribar, M. Topole.

Obdobje trajanja: 1. 3. 2020 – 28. 2. 2023.

Sodelavci so organizirali delavnico za pripravo lokalnega akcijskega načrta za razvoj vinogradništva v Vipavski dolini, se udeležili dveh sestankov projektnega partnerstva in srečanja programa ADRION. Pripravili so tri akcijske načrte, transnacionalno strategijo in izdali publikacijo *Vinogradništvo v Vipavskem gričevju*.

Evaluating groundwater resources and groundwater-surface-water interactions in the context of adapting to climate change [Vrednotenje virov podzemne vode ter interakcij med podzemno in površinsko vodo v okviru prilagajanja podnebnim spremembam]

Oznaka: IAEA.

Vrsta projekta: mednarodni raziskovalni projekt.

Sofinancerja: International Atomic Energy Agency, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja na ZRC SAZU: Matija Zorn.

Sodelavci: M. Lipar, M. Pavšek, J. Tičar, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 22. 8. – 2. 9. 2022.

Za geokemične analize ledu so bili narejeni izvrtki ledu na Triglavskem ledeniku in Ledeniku pod Skuto. Na Triglavskem ledeniku je bil najgloblji izvrtak globok 4,4 m, na Ledeniku pod Skuto pa 6,4 m. Izvrtani led je bil poslan v analize v domače (Institut „Jožef Stefan“) in tuje laboratorije (Madžarska, Poljska in Avstrija).

Mladi v industrijskih regijah – Krepitev institucionalnih zmogljivosti za preprečevanje izseljevanja mladih iz industrijskih mest

Oznaka: YOUIND.

Vrsta projekta: EU decentralizirani projekt – Interreg Slovenija-Avstrija.

Sofinancerja: Služba vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja: Jani Kozina.

Sodelavci: D. Bole, J. Kozina, M. Senčar Mrdaković, J. Tiran.

Obdobje trajanja: 1. 4. 2020 – 30. 6. 2022.

Projekt YOUIND je obravnaval problem izseljevanja mladih iz perifernih industrijskih mest in regij z vidika industrijske kulture. Cilj projekta je bil spodbujati družbene inovacije in izboljšati institucionalne zmogljivosti s pilotnimi akcijami ter dolgoročnim akcijskim načrtovanjem.

TranStat - Transitions to Sustainable Ski Tourism in the Alps of Tomorrow [Trajnostna preobrazba smučarskih središč v Alpah]

Oznaka: TranStat.

Vrsta projekta: EU decentralizirani projekt – Interreg Alpski prostor.

Sofinancerja: Land of Salzburg, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja: Maruša Goluža.

Sodelavci: M. Goluža, J. Nared, P. Pipan, K. Polajnar Horvat, P. Rus, A. Smrekar.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2022 – 31. 10. 2025.

Sodelavci so sodelovali pri pripravi zagonskega sestanka in v ta namen pripravili predstavitev tretjega delovnega paketa. Zbirali so tudi fotografije Kranjske Gore in Rogle, ki ponazarjajo problematiko podnebnih sprememb.

ESPON Transnational Outreach Support 2019–2022 [Diseminacija programa ESPON za obdobje 2019–2022]

Oznaka: ESPON.

Vrsta projekta: mednarodni tržni projekt.

Naročnik: Ghent University.

Vodja: Janez Nared.

Sodelavec: J. Nared.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2020 – 30. 6. 2022.

Pripravljeno je bilo poročilo z delavnice na temo vpliva pandemije COVID-19 na naselbinski sistem na Švedskem.

Organizacija Slovenskih regionalnih dni

Oznaka: SRD.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Slovenski regionalno razvojni sklad.

Vodja: Janez Nared.

Sodelavci: J. Nared, K. Polajnar Horvat, A. Trobec.

Obdobje trajanja: od 1. 1. 2007.

Dne 13. in 14. 10. so na Ptuj organizirali Slovenske regionalne dneve 2022 z naslovom *Spremembe kot priložnost za regionalni razvoj*.

Ex-ante in ex-post raziskave stanja na področju vrzeli med kreativnim potencialom slovenskega gospodarstva in servisnimi zmožnostmi kreativnega sektorja

Oznaka: M. C. Ruk.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Kulturno izobraževalno društvo PiNA.

Vodja: Jani Kozina.

Sodelavca: J. Kozina, M. Senčar Mrdaković.

Obdobje trajanja: 30. 1. 2020 – 15. 6. 2022.

Projekt je vrednotil tematske ustvarjalne laboratorije na treh lokacijah partnerjev DDT, PiNA in KIBLA na povezovalni slovenski geografski osi Koper, Trbovlje in Maribor.

Priprava dokumentacije za sklenitev pogodb za izvajanje gospodarske javne službe avtobusnega linijskega prevoza potnikov

Oznaka: JLPP.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Ministrstvo za infrastrukturo.

Vodja: Marjan Lep (Univerza v Mariboru, Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo).

Vodja na ZRC SAZU: Matej Gabrovec.

Sodelavec: M. Gabrovec.

Obdobje trajanja: 11. 6. 2020 – 10. 6. 2022.

Inštitut je sodeloval kot podizvajalec Agencije za promet, predvsem pri vprašanih povezav medkrajevnega linijskega prevoza potnikov z mestnimi in drugimi lokalnimi linijskimi prevozi.

Predlog optimizacije mestnega prometa v Mestni občini Nova Gorica

Oznaka: Optimizacija prometa.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Mestna občina Nova Gorica.

Vodja: Dušan Fajfar (IGEA, d. o. o.).

Vodja na ZRC SAZU: Matej Gabrovec.

Sodelavec: M. Gabrovec.

Obdobje trajanja: 1. 7. – 25. 9. 2022.

Inštitut je sodeloval pri pripravi predloga sprememb linij in izhodišč za integracijo mestnega ter medkrajevnega javnega linijskega prometa.

Komisija za standardizacijo zemljepisnih imen

Oznaka: KSZI.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Geodetska uprava Republike Slovenije.

Vodja: Drago Perko.

Sodelavca: M. Geršič, D. Perko.

Obdobje trajanja: od 14. 9. 1995.

Komisija je skladno z nalogami, ki ji jih je podelila Vlada Republike Slovenije, na nacionalni ravni potrdila imenovanja in preimenovanja desetih uličnih imen ter standardizirala dve zemljepisni imeni na območju Občine Tržič. Na regionalni ravni je sodelovala s sorodnimi komisijami sosednjih držav, na mednarodni ravni pa je delovala v imenoslovnih organih OZN (organizirala zasedanje Delovne skupine za eksonime in Delovne skupine za toponimsko terminologijo) in zastopala interese Slovenije v matičnem jezikovno-zemljepisnem oddelku Skupine izvedencev Združenih narodov za zemljepisna imena (UNGEGN).

Zemljevidi za učbenik slovenščine

Oznaka: Slovenščina zemljevidi.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Založba Rokus Klett.

Vodja: Matija Zorn.

Sodelavci: R. Ciglič, M. Volk Bahun, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 1. 12. 2020 – 31. 12. 2022.

Za učbenike in delovne zvezke za slovenščino ter geografijo je bilo izdelanih in prirejenih več zemljevidov.

Šolski zemljevidi za založbo Modrijan izobraževanje

Oznaka: Modrijan zemljevidi.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Založba Modrijan izobraževanje.

Vodja: Matija Zorn.

Sodelavca: M. Volk Bahun, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 7. 4. 2021 – 31. 12. 2022.

Za učbenike geografije je bilo prirejenih več zemljevidov.

Elaborat o varnosti pred snežnimi plazovi za smučišče Jezersko

Oznaka: Lavinski elaborat Jezersko.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Park Jezersko, d. o. o.

Vodja: Miha Pavšek.

Sodelavci: M. Hrvatina, B. Komac, M. Pavšek, M. Volk Bahun.

Obdobje trajanja: 1.–11. 2. 2022.

Za naročnika, ki je hkrati tudi upravljavec smučišča in žičnice, so skladno z določili Zakona o varnosti na smučiščih izdelali elaborat o zagotavljanju varnosti pred snežnimi plazovi. Snežni plazovi ogrožajo le manjši del smučišča in smučarskih naprav, potencialno le stoletni plazovi.

Mnenje o razširitvi ukrepov za zagotavljanje varnosti pred snežnimi plazovi na območju smučarskih prog in naprav smučišča Kanin z namernim proženjem snežnih plazov s pomočjo helikopterja (sistem Daisy bell)

Oznaka: Lavinski elaborat Kanin.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Sončni Kanin, d. o. o.

Vodja: Miha Pavšek.

Sodelavci: M. Hrvatin, B. Komac, M. Pavšek, M. Volk Bahun.

Obdobje trajanja: 1.–31. 3. 2022.

Za naročnika, ki je hkrati tudi upravljavec smučišč in žičnic, so skladno z določili Zakona o varnosti na smučiščih izdelali izvedensko mnenje o zagotavljanju varnosti pred snežnimi plazovi za helikoptersko proženje kot dopolnilni ukrep varstva in zaščite. Snežni plazovi na območju Kanina so precej bolj problematični kot na ostalih slovenskih smučiščih, zato so predlagali čimprejšnjo izdelavo celovitega lavinskega elaborata.

Mnenje o zagotavljanju varnosti pred snežnimi plazovi za smučišče Kope

Oznaka: Lavinski elaborat Kope.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Vabo, d. o. o.

Vodja: Miha Pavšek.

Sodelavci: M. Hrvatin, B. Komac, M. Pavšek, M. Volk Bahun.

Obdobje trajanja: 1.–22. 4. 2022.

Za naročnika, ki je hkrati tudi upravljavec smučišč in žičnic, so skladno z določili Zakona o varnosti na smučiščih izdelali izvedensko mnenje o zagotavljanju varnosti pred snežnimi plazovi. Snežni plazovi trenutno ne ogrožajo smučišča, bi jih pa lahko na nekaj mestih, kjer so smučarske proge in naprave na vpadnici strmejših, z gozdom poraščenih pobočij, v primeru odstranitve ali uničenja tamkajšnjih dreves.

Terestrično lidarsko skeniranje požarišča na Krasu

Oznaka: Kras – požarišče.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Gozdarski inštitut Slovenije.

Vodja: Mateja Breg Valjavec.

Sodelavci: Š. Čonč, M. Breg Valjavec, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 22. 11. 2022 – 31. 12. 2023.

V okolici Brestovice pri Komnu so s pomočjo terestričnega lidarja začeli z monitoringom erozije prsti po gozdnem požaru.

Misija: Triglavski ledenik v Peking

Oznaka: TLP.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Pivovarna Laško Union.

Vodja: Miha Pavšek.

Sodelavci: R. Ciglič, M. Geršič, M. Hrvatin, M. Lipar, M. Pavšek, J. Tičar, M. Volk Bahun, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 24. 9. 2021 – 30. 6. 2023.

V okviru ozaveščevalne kampanje so sodelovali pri promocijskih aktivnostih in komunikacijskih vsebinah naročnika ter nekaterih partnerjev kampanje. Finančna podpora je omogočila izvedbo do sedaj najboljšežnejših meritev površine, debeline in prostornine obeh ledenikov ter vzorčenje ledeniške vode, ledu in podledeniških karbonatnih sedimentov.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI

Dediščina na obrobjih. Novi pogledi na dediščino in identiteto znotraj in onkraj nacionalnega

Oznaka: P5-0408.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko narodopisje.

Interpretacija biotske raznovrstnosti in dediščine kolišč na Ljubljanskem barju

Oznaka: Na-kolih.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za arheologijo.

The image of Alpine Products: A common resource for pan-Alpine territorial brand cooperation

Oznaka: MadelnTheAlps.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko narodopisje.

Collaborative solutions for a heritage & consumer sensitive relocalization of sustainable, circular, and innovative Alpine textile value chains

Oznaka: AlpTextyles.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko narodopisje.

Raziskave ogroženih narečij v slovenskem jezikovnem prostoru (Radgonski kot, Gradiščanska, Hum na Sotli z okolico, Dubravica z okolico)

Oznaka: V6-2109.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša.

Biografije istrskih poti: hoja in pisanje kot metodi raziskovanja obmejnih prostorov

Oznaka: J6-4611.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Anja Trobec

Oznaka: MR-37557.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mladi raziskovalki: Janez Nared.

Drugi mentorici: Katja Vintar Mally, Barbara Lampič (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Mlada raziskovalka je v okviru raziskovalnega dela opravila statistično in prostorsko analizo obstoječih podatkov s področja oskrbe s hrano v Sloveniji, v reviji *European Countryside* objavila članek s področja oskrbe s hrano, na območjih preučevanja izvedla intervjuje in jih analizirala.

Erik Logar

Oznaka: MR-52012.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mlademu raziskovalcu: Nika Razpotnik Visković.

Druga mentorica: Irma Potočnik Slavič (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Mladi raziskovalec je v preteklem letu zaključil s pisanjem doktorske naloge in jo predložil v ocenjevanje Komisiji za spremljanje doktorskega študija na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani.

Špela Čonč

Oznaka: MR-54767.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Mateja Breg Valjavec.

Drugi mentor: Miha Krofel (Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta.

Mlada raziskovalka je nadaljevala z analizami podatkov ter zaznavanjem reliefnih oblik v Sloveniji in tujini z uporabo geografskih informacijskih sistemov za doktorsko disertacijo. Terensko delo se je nanašalo na preverjanje metod za zaznavanje reliefnih oblik in zimsko sledenje risov ter divjih mačk. Sodelovala je pri projektne delu, pisanju znanstvenih člankov in se udeležila konferenc ter simpozijev.

Marko Mrdaković Senčar

Oznaka: MR-55882.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Jani Kozina.

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

Mladi raziskovalec je določil zasnovo doktorske disertacije in opravil preliminarno terensko delo v starem mestnem jedru Kopra. Sodeloval je pri raziskovalnih projektih, udeležil se je raziskovalnih delavnic in simpozijev, mesec dni se je usposabljal na jugovzhodu Toskane v mestu Cetona (Italija).

Lenart Štut

Oznaka: MR-56874.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Rok Ciglič.

Drugi mentor: Blaž Repe (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Oktober 2022 je začel delo mladega raziskovalca. Ukvarjal se je s pridobivanjem literature ter iskanjem manka v znanju na temo kulturnih teras v Sloveniji in njihovega daljinskega zaznavanja. Za inštitut je pridobil arhivske letalske posnetke za izbrana območja.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **D. Bole** je član strokovnega odbora simpozija *Slovenski regionalni dnevi* in organizacijskega odbora konference *Rethinking the economic geography of smaller urban places: Transformation and well-being in small and medium-sized towns* (International Geographical Union). Je član uredniških odborov knjižnih zbir *Geografija Slovenije*, *Georitem* in *Regionalni razvoj*, član uredniškega odbora ter področni sourednik za regionalno planiranje pri znanstveni reviji *Acta geographica Slovenica* in član uredniškega sveta znanstvene revije *Journal of Urban and Regional Analysis*. Je član ocenjevalnega panela evropskega raziskovalnega programa *HERA* za razpis *Public Spaces: Culture and Integration in Europe*, državni predstavnik raziskovalne mreže *EURA* (European Urban Research Association) in član *RSA* (Regional Studies Association) ter Ljubljanskega geografskega društva.
- **M. Breg Valjavec** je članica Izvršilnega odbora Geomorfološkega društva Slovenije, nadomestna članica Sosveta za statistiko naravnih virov in okolja pri Statističnem uradu Republike Slovenije ter članica organizacijskega odbora bienalnega simpozija *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji*, organizacijskega in znanstvenega odbora *European SCGIS conference*, znanstvenega odbora *Natural Hazards International Conference* ter uredniških odborov knjižnih zbir *Geografija Slovenije*, *Georitem* in *GIS v Sloveniji*. Je tudi članica uredniškega odbora in področna sourednica za varstvo okolja znanstvene revije *Acta geographica Slovenica*. Je somentorica podiplomskima študentkama.
- **R. Ciglič** je član uredniškega odbora in glavni sourednik znanstvene revije *Acta geographica Slovenica*, član uredniških odborov knjižnih zbir *Geografija Slovenije* in *Georitem*, član uredniških odborov in sourednik knjižnih zbir *GIS v Sloveniji* in *Naravne nesreče* ter član uredniškega odbora revije *Acta Geobalcanica*. Je tudi član organizacijskega in znanstvenega odbora triennialnega znanstvenega posveta *Naravne nesreče v Sloveniji* in bienalnega simpozija *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji* ter član znanstvenega odbora mednarodne konference *Geobalcanica*. Je predsednik Komisije za uporabo geografskih informacijskih sistemov pri varovanju okolja Zveze geografov Slovenije in koordinator štipendijskega programa *SCGIS* (Society for Conservation GIS) za Slovenijo. Do 30. 9. je bil tudi član Komisije za informacijske in komunikacijske tehnologije na ZRC SAZU. Je mentor oziroma somentor podiplomskima študentoma.

- **Š. Čonč** je članica uredniškega odbora knjižne zbirke *GIS v Sloveniji*. Je članica Izvršnega odbora in referentka za kratke ekskurzije v Ljubljanskem geografskem društvu, članica Upravnega odbora društva Dinaricum, organizacijskega odbora *Simpozija raziskovalcev in raziskovalcev ZRC SAZU na začetku znanstvene poti* ter bionalnega simpozija *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji*. Je urednica spletne strani in spletnega zemljevida ekskurzij Ljubljanskega geografskega društva.
- **M. Ferk** je podpredsednica Komisije za priznanja in nagrade ZRC SAZU, članica uredniškega odbora ter področna sourednica za fizično geografijo znanstvene revije *Acta geographica Slovenica*. Je članica uredniških odborov knjižnih zbirk *Geografija Slovenije*, *Georitem* in *Naravne nesreče* ter organizacijskega odbora triennialnega znanstvenega posveta *Naravne nesreče v Sloveniji*. Je članica Geomorfološkega društva Slovenije in Avstralske speleološke zveze – interesne skupine Nullarbor (Australian Speleological Federation – Nullarbor Special Interest Group). Bila je vodja znanstvenega organizacijskega odbora tematske sekcije *Geomorfologija krasa* v okviru *10. mednarodne geomorfološke konference IAG*, Coimbra, Portugalska. Je mentorica trem magistrskim študentom in enemu podiplomskemu študentu na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani.
- **J. Fridl** je pomočnica direktorja ZRC SAZU, zadolžena za prijave in spremljanje projektov, dobljenih na razpisih in javnih naročilih, ki jih razpisujejo ministrstva, agencije, občine, uradi in drugi naročniki. Vodi infrastrukturni program ZRC SAZU z naslovom *Naravna in kulturna dediščina*. Je nacionalna predstavnica evropske mreže DARIAH (Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities). Odgovorna je tudi za implementacijo poslovnoinformacijskega sistema ZRC SAZU.
- **M. Gabrovec** je član uredniških odborov knjižnih zbirk *Geografija Slovenije* in *Georitem*, znanstvenih revij *Acta geographica Slovenica*, kjer je tudi področni sourednik za regionalno geografijo, *Geografski vestnik* in *eco.mont* ter znanstveno-izobraževalnega časopisa *Acta Triglavensia*. Je član disciplinske komisije Ljubljanskega geografskega društva, nadzornih odborov Zveze geografov Slovenije in Geomorfološkega društva Slovenije in Stokovnega sveta Triglavskega narodnega parka, član komisije za Belarjeva priznanja ter skupne delovne skupine Mednarodnega znanstvenega komiteja za preučevanje Alp in Mreže zavarovanih območij v Alpah ISCAR-P. Je tudi član Nacionalne delovne skupine za celostne prometne strategije. Je član Znanstvenega sveta ZRC SAZU. Je mentor podiplomskemu študentu.
- **P. Gašperič** je upravnik in član uredniškega odbora revije *Geografski obzornik*, član uredniških odborov knjižnih zbirk *Geografija Slovenije* in *Georitem* ter Ljubljanskega geografskega društva.
- **M. Geršič** je sourednik in član uredniških odborov knjižnih zbirk *Geografija Slovenije*, *Georitem* in *GIS v Sloveniji*. Je področni sourednik za regionalno geografijo pri znanstveni reviji *Acta geographica Slovenica* in član organizacijskega odbora bionalnega simpozija *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji*. Je član Izvršnega odbora Zveze geografov Slovenije, član Gorenjskega geografskega društva, Društva učiteljev geografije Slovenije, Delovne skupine za eksonime (Working Group on Exonyms) ter Vzhodnosrednjeevropskega in jugovzhodnoevropskega oddelka (East Central and South-East Europe Division) pri UNGEGN-u (United Nations Group of Experts on Geographical Names). Ureja spletno strani Delovne skupine za eksonime, Vzhodnosrednjeevropskega in jugovzhodnoevropskega oddelka pri UNGEGN-u, Komisije za preučevanje sprememb rabe in pokrovnosti tal (Commission on Land Use and Land Cover Change) pri Mednarodni geografski zvezi in inštitutski Facebook profil. Je tudi član delovne skupine za pripravo geslovnika za področje geografije pri *Novem Slovenskem biografskem leksikonu*, delovne skupine Državnega sveta za pripravo koncepta in zakonodajnih podlag za vzpostavitev prihodnje pokrajinske delitve Republike Slovenije ter Založniškega sveta Založbe ZRC.
- **M. Goluža** je članica Ljubljanskega geografskega društva ter Komisije za regionalno in prostorsko planiranje pri Zvezi geografov Slovenije. Je uredniška pomočnica in članica uredniškega odbora znanstvene revije *Acta geographica Slovenica* ter članica organizacijskih odborov simpozija *Slovenski regionalni dnevi*, bionalnega simpozija *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji* in triennialnega znanstvenega posveta *Naravne nesreče v Sloveniji*. Je članica Zveze mladih akademikov (Young academics network), ki deluje pod okriljem Evropske zveze prostorskoarhitekturnih šol (Association of European Schools of Planning).
- **M. Hrvatinić** je član uredniških odborov knjižnih zbirk *Geografija Slovenije* in *Georitem* ter član uredniškega odbora in področni sourednik za regionalno geografijo znanstvene revije *Acta geographica Slovenica*.
- **B. Komac** je glavni sourednik znanstvene revije *Acta geographica Slovenica*, glavni in odgovorni urednik strokovne revije za vprašanja naravnih nesreč *Ujma*, član uredniških odborov knjižnih zbirk *Geografija Slovenije* in *Georitem* ter revij *International Journal of Disaster Risk Management* in *Földrajzi közlemények: a Magyar Földrajzi Társaság tudományos folyóirata*, sourednik in član uredniškega odbora knjižne zbirke *Naravne nesreče* ter član organizacijskega odbora triennialnega znanstvenega posveta *Naravne nesreče v Sloveniji*. Je terminološki svetovalec za področje geografije pri pripravi novega *Slovarja slovenskega knjižnega jezika* in član delovne skupine za pripravo geslovnika za področje geografije pri *Novem Slovenskem biografskem leksikonu*.
- **J. Kozina** je član uredniškega odbora in področni sourednik znanstvene revije *Acta geographica Slovenica*, član uredniških odborov knjižnih zbirk *Geografija Slovenije*, *Georitem* in *Regionalni razvoj* ter sourednik zbirke *CAPACities*. Je član RSA (The Regional Studies Association), svetovalnega odbora EUSDR PA 10 Danube Local Actors Platform, raziskovalnega odbora 21 (RC21) za sociologijo urbanega in regionalnega razvoja Mednarodnega sociološkega združenja, Ljubljanskega geografskega društva, strokovnega odbora simpozija *Slovenski regionalni dnevi* in medobčinske pobude Čezmejno e-sodelovanje v Podonavski eRegiji ter član Sosveta za statistiko prebivalstva pri Statističnem uradu Republike Slovenije in zunanji član šolske maturitetne komisije za splošno maturo na Gimnaziji Šiška. Je koordinator modula Humana geografija na doktorskem programu Primerjalni študij idej in kultur na Podiplomski šoli ZRC SAZU (od 19. 10.). Je mentor podiplomskemu študentu.

- **M. Lipar** je član uredniškega odbora in področni sourednik za fizično geografijo pri znanstveni reviji *Acta geographica Slovenica* ter področni sourednik pri znanstveni reviji *Geosciences*. Je član Avstralske speleološke zveze – interesne skupine Nullarbor (Australian Speleological Federation – Nullarbor Special Interest Group), Avstralske in novozelandske geomorfološke zveze (The Australian and New Zealand Geomorphology Group) in Evropskega geoznanstvenega združenja (European Geosciences Union). Prav tako je mentor dodiplomskemu in podiplomskemu študentu.
- **E. Logar** je član organizacijskega odbora simpozija *Slovenski regionalni dnevi* in *Simpozija raziskovalcev in raziskovalcev ZRC SAZU na začetku znanstvene poti*. Je urednik inštitutskih spletnih strani in inštitutskega Twitter profila.
- **J. Nared** je član uredniških odborov knjižnih zbirk *Geografija Slovenije* in *Georitem* ter sourednik in član uredniškega odbora knjižne zbirke *Regionalni razvoj* ter knjige *Notranjski listi IV*. Je predsednik strokovnega odbora simpozija *Slovenski regionalni dnevi* in ambasador RSA (The Regional Studies Association) za Slovenijo ter član strokovnega odbora konference Regional Studies Association (RSA) z naslovom *Transforming Regions: Policies and Planning for People and Places*. Je član Odbora za gospodarstvo pri Regionalnem razvojnem svetu Ljubljanske urbane regije in član uredniškega odbora ter področni sourednik za regionalno planiranje pri znanstveni reviji *Acta geographica Slovenica*. Je tudi član delovne skupine Državnega sveta za pripravo koncepta in zakonodajnih podlag za vzpostavitev prihodnje pokrajinske delitve Republike Slovenije in delegat SAZU v odboru ISCAR (International Scientific Committee on Research in the Alps). Na Podiplomski šoli ZRC SAZU je koordinator modula Regionalne študije na doktorskem programu Okoljske in regionalne študije.
- **M. Pavšek** je sourednik in član uredniškega odbora knjižne zbirke *Naravne nesreče* ter član uredniškega odbora revije *Geografski obzornik*. Soureja inštitutski Facebook profil. Je član odbora Gore in varnost pri Planinski zvezi Slovenije ter Gorski reševalni zvezi Slovenije, član Komisije za ocenjevanje nevarnosti snežnih plazov in Komisije za zaključno preverjanje znanja tečajnikov v programu uvajalnega in temeljnega usposabljanja minerjev snežnih plazov Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje ter zunanji sodelavec Katedre za gorništvu, športno plezanje in aktivnosti v naravi na Fakulteti za šport Univerze v Ljubljani. Je tudi poveljnik Civilne zaščite Občine Trzin.
- **D. Perko** je predsednik Upravnega odbora ZRC SAZU. Je odgovorni urednik znanstvene revije *Acta geographica Slovenica* ter sourednik in član uredniških odborov knjižnih zbirk *Geografija Slovenije*, *Georitem* in *GIS v Sloveniji*. Je član uredniških odborov knjižnih zbirk *Regionalni razvoj* in *Exploring Cultural Spaces of Europe* pri mednarodni založbi Peter Lang, znanstvenih revij *Acta geographica Slovenica*, *Geografski vestnik* in *Acta Geobalcanica* in revije *National Geographic Slovenija* ter član znanstvenih odborov simpozijev *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji*, *Naravne nesreče v Sloveniji* in *Slovenski regionalni dnevi*. Je član Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije in njene Podkomisije za imena držav ter Komisije za informacijske in komunikacijske tehnologije ZRC SAZU, Komisije za register tveganj ZRC SAZU in Prostorske komisije ZRC SAZU. Je član Pravopisne komisije SAZU in ZRC SAZU. Je tudi član disciplinske komisije Zveze geografov Slovenije.
- **P. Pipan** je član uredniških odborov knjižnih zbirk *Geografija Slovenije* in *Georitem* ter publikacije *Heriskop*, podpredsednik Ljubljanskega geografskega društva in član Mednarodnega združenja za preučevanje skupnega (International Association for the Study of the Commons – IASC) ter izvršnega odbora Zveze geografov Slovenije.
- **K. Polajnar Horvat** je članica uredniških odborov knjižnih zbirk *Geografija Slovenije* in *Georitem* ter sourednica in članica uredniškega odbora knjižne zbirke *Regionalni razvoj*. Je predsednica organizacijskega odbora in članica strokovnega odbora simpozija *Slovenski regionalni dnevi*.
- **N. Razpotnik Visković** je članica uredniških odborov knjižnih zbirk *Geografija Slovenije* in *Georitem* ter sourednica in članica uredniškega odbora knjižne zbirke *Regionalni razvoj*, članica strokovnega in organizacijskega odbora simpozija *Slovenski regionalni dnevi* ter Odbora za podeželje pri Regionalnem razvojnem svetu Ljubljanske urbane regije. Je članica Nadzornega sveta Slovenskega regionalno razvojnega sklada ter področna sourednica za regionalno planiranje in gostujoča urednica posebne izdaje znanstvene revije *Acta geographica Slovenica* (naziv posebne izdaje: *Branding, labelling and certification*). Je koordinatorka modula Humana geografija na doktorskem programu Primerjalni študij idej in kultur na Podiplomski šoli ZRC SAZU (do 16. 10.). Je mentorica podiplomskemu študentu.
- **P. Repolusk** je član Sosveta za statistiko prebivalstva pri Statističnem uradu Republike Slovenije.
- **D. Ribeiro** je članica Vzhodnoalpsko-dinarskega društva za preučevanje vegetacije (Eastern Alpine and Dinaric Society for Vegetation Ecology – EADSVE), usklajevalnega organa za izdajanje dovoljenj za poklic inženirja na Portugalskem (Ordem dos Engenheiros – OE), Interdisciplinarne skupine za ekosistemske storitve (INTERECOS ZRC SAZU), Skupine za ekosistemske storitve (SOES), Mednarodne zveze za pokrajinsko ekologijo (International Association for Landscape Ecology – IALE) ter Partnerstva za ekosistemske storitve (Ecosystem Services Partnership – ESP). Je članica organizacijskega odbora bienalnega simpozija *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji*. Je članica Izvršnega odbora Komisije za preučevanje sprememb rabe in pokrovnosti zemljišč (Commission on Land Use and Land Cover Change) pri Mednarodni geografski zvezi (IGU).
- **M. Senčar Mrdaković** je član Izvršnega odbora in referent za ekskurzije v Ljubljanskem geografskem društvu, član organizacijskega odbora *Simpozija raziskovalcev in raziskovalcev ZRC SAZU na začetku znanstvene poti* ter bienalnega simpozija *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji*. Je sourednik zbornika študentk in študentov Podiplomske šole ZRC SAZU *Platforma* ter spletne strani ekskurzij Ljubljanskega geografskega društva.
- **P. Rus** je članica organizacijskega odbora simpozija *Slovenski regionalni dnevi*.

- **A. Smrekar** je član uredniških odborov knjižnih zbirk *Geografija Slovenije*, *Georitem* in *Regionalni razvoj*, član uredniškega odbora in področni sourednik za varstvo okolja pri znanstveni reviji *Acta geographica Slovenica*, predsednik Komisije za ekologijo in varstvo okolja na državnem srečanju mladih raziskovalcev Slovenije pod okriljem Zveze za tehnično kulturo Slovenije ter član strokovnega odbora bionalnega simpozija *Slovenski regionalni dnevi*. Je predsednik Zveze geografov Slovenije, član Upravnega odbora Podiplomske šole ZRC SAZU ter Odbora za infrastrukturo, okolje in prostor pri Regionalnem razvojnem svetu Ljubljanske urbane regije.
- **M. Šmid Hribar** je članica Partnerstva za ekosistemske storitve (Ecosystem Services Partnership – ESP) in predstavnica Slovenske nacionalne mreže ESP. Je članica Skupine za ekosistemske storitve – SOES, Interdisciplinarne skupine za ekosistemske storitve (INTERECOS ZRC SAZU), Mednarodnega združenja za preučevanje skupnega (International Association for the Study of the Commons – IASC), mreže in odbora EUCALAND (European Cultural and Agricultural Landscapes), Partnerstva za ohranitev in popularizacijo kraške suhozidne gradnje ter Ljubljanskega geografskega društva. Je tudi članica uredniškega odbora in področna sourednica za varstvo okolja pri znanstveni reviji *Acta geographica Slovenica* ter članica uredniških odborov knjižnih zbirk *Geografija Slovenije* in *Georitem*.
- **J. Tičar** je odgovorni urednik revije *Naše jame*, član uredniških odborov revij *Acta geographica Slovenica*, *Geografski vestnik* in *Jamar* ter član uredniškega odbora in sourednik knjižne zbirke *Naravne nesreče*, član predsedstva Jamarske zveze Slovenije, vodja Službe za varstvo jam pri Jamarski zvezi Slovenije, član Komisije za zaščito jam pri Evropski speleološki zvezi, namestnik predstavnika Slovenije v Mednarodni speleološki zvezi, član Geomorfološkega društva Slovenije ter organizacijskih odborov triennialnega znanstvenega posveta *Naravne nesreče v Sloveniji*, simpozija *Slovenski regionalni dnevi* in bionalnega simpozija *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji*. Je ustanovni član Jamarskega kluba Brežice, član Jamarskega kluba Novo mesto, član operativne sestave Jamarske reševalne službe, evropske enote za hitra mednarodna posredovanja Cave Search and Rescue Slovenia, inštruktor jamarstva pri Jamarski zvezi Slovenije, organizator in vodja jamarske odprave Skalarjevo brezno ter član organizacijskega odbora prireditve *Dolenjski jamarski tabori*. Soureja inštitutski Facebook profil.
- **J. Tiran** je član uredniškega odbora, področni sourednik za varstvo okolja znanstvene revije *Acta geographica Slovenica* in uredniških odborov knjižnih zbirk *Geografija Slovenije* in *Georitem* ter sourednik knjižne zbirke *CAPACities*. Je tudi član Nacionalne delovne skupine za celostne prometne strategije in predstavnik organizacij civilne družbe v Medresorski delovni skupini za spremljanje in izvajanje Resolucije o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za obdobje 2013–2022. Je predsednik Ljubljanskega geografskega društva in urednik njegovih spletnih strani.
- **M. Topole** je članica uredniških odborov knjižnih zbirk *Geografija Slovenije* in *Georitem*.
- **A. Trobec** je članica organizacijskih odborov simpozija *Slovenski regionalni dnevi*, *Simpozija raziskovalk in raziskovalcev ZRC SAZU na začetku znanstvene poti* in bionalnega simpozija *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji*. Ureja spletne strani Zveze geografov Slovenije.
- **M. Urbanc** je namestnica direktorja ZRC SAZU v Raziskovalni pisarni, članica uredniških odborov knjižnih zbirk *Geografija Slovenije* in *Georitem* ter znanstvene revije *Acta geographica Slovenica*, kjer je tudi področna sourednica za humano geografijo. Je članica združenja EARMA (European Association of Research Managers and Administrators), mrež EUCALAND (European Cultural and Agricultural Landscapes) in La Rete Montagna ter znanstvenega odbora mednarodne konference *Alpine landscape meets culture, cultural heritage and landscape for a new Alpine tourism*. Je v finančnem odboru mreže LifeWatch Eric in Delovni skupini ZZRID, ki je pripravljala dokumente za implementacijo Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti na ZRC SAZU.
- **M. Volk Bahun** je članica organizacijskega odbora triennialnega znanstvenega posveta *Naravne nesreče v Sloveniji*, uredniškega odbora knjižne zbirke *Naravne nesreče*, štaba Civilne zaščite za Gorenjsko in Zavoda za varstvo pred snežnimi plazovi. Soureja inštitutski Facebook profil.
- **M. Zorn** je glavni urednik znanstvene revije *Geografski vestnik*, član uredniškega odbora knjižnih zbirk *Geografija Slovenije* in *Georitem* ter znanstvenih revij *Acta geographica Slovenica*, v kateri je tudi področni sourednik za fizično geografijo, in *Retrospektive*. Je član uredniških odborov tujih znanstvenih revij: *The Environment – Journal of Environmental Sciences* (Beograd, Srbija), *Geografski pregled* (Sarajevo, BiH), *Hrvatski geografski glasnik* (Zagreb, Hrvaška), *Acta Geobalcanica* (Skopje, Severna Makedonija), *Problemi na geografiji* (Sofija, Bolgarija), *Studia Geomorphologica Carpatho-Balcanica* (Krakov, Poljska), *Environmental & Socio-economic Studies* (Katovice, Poljska), *Studia Geomorphologica Carpatho-Balcanica* (Varšava, Poljska), *Ekonomika i ekohistorija* (Zagreb, Hrvaška) in *Modern Geográfia* (Pécs, Madžarska). Je član Izvršnega odbora Zveze geografov Slovenije, član Raziskovalne skupine Planinske zveze Slovenije, Geomorfološkega društva Slovenije, organizacijskega odbora bionalnega simpozija *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji* in triennialnega simpozija *Naravne nesreče v Sloveniji* ter sourednik knjižnih zbirk *GIS v Sloveniji* in *Naravne nesreče*. Je predsednik COMLAND, Komisije za degradacijo zemljišč in dezertifikacijo (Commission on Land Degradation and Desertification) pri Mednarodni geografski zvezi (IGU). Bil je član znanstvenega odbora mednarodnih konferenc *Geobalcanica 2022* (Beograd, Srbija) in *IGU Thematic Conference: »Sustainability, Future Earth and Humanities: Opportunities and Challenges«* (Mahendragarh, Indija). Je mentor doktorskemu študentu.

MUZEJ, LABORATORIJ, KNJIŽNICA IN ZBIRKE

Zemljepisni muzej

Vodja: P. Gašperič.

V dvorani Zemljepisnega muzeja se je zvrstilo 177 prireditev, srečanj, posvetov in predstavitev. Zdravstvene razmere (covid-19) so tudi v tem letu vplivale na manjše število rezervacij in srečanj v živo.

Nadaljujeta se signiranje ter vpisovanje starih knjig in atlasov v sistem COBISS. V sklopu digitalizacije gradiva ZRC SAZU se je Geografski inštitut Antona Melika odločil digitalizirati kartografsko zbirko (zemljevidi in atlasi), ki je pretežno del Zemljepisnega muzeja. V ta namen smo digitalizirali približno 20.000 strani samostojnih zemljevidov in atlasov ter približno 4500 strani knjig, elaboratov in slik. Kljub nepredvidljivim zdravstvenim razmeram si je muzej in zbirke ogledalo 167 obiskovalcev iz Francije, Nizozemske, Španije, Italije, Srbije in Slovenije, med katerimi so prevladovali dijaki in študenti.

Fizičnogeografski laboratorij

Vodja: M. Ferk.

Sodelavci: M. Hrvatin, B. Komac, M. Lipar, J. Tičar, M. Zorn.

Laboratorij ves čas nadgrajujemo z osnovnimi laboratorijskimi pripomočki, merilnimi napravami in varovalno opremo. Nadgradili so namizni energijsko disperzni rentgenski fluorescenčni spektrometer (ED XRF – JEOL JSX 1000S) z opremo za pripravo standardnih tablet za kemijske analize. Oprema obsega Planetarni mono mlinček z vključenimi dodatki za mletje sedimenta in ročno 25-tonsko hidravlično prešo Atlas. V okviru programa *Geografija Slovenije* so bili v laboratoriju obravnavani in granulometrično analizirani vzorci sedimentov z več območij Slovenije ter kraške planote Nullarbor v Avstraliji. V okviru projekta *Geomorfološke posebnosti krasa na eolskih kalkarenitih in njihova pomembnost za preučevanje paleoklime* so bile izvedene kemijske in granulometrične analize sedimentov z Bermudov, Mavricija, iz Italije in Velike Britanije. V okviru projekta *Novi indikatorji klimatskih sprememb v stalagmitih v Sloveniji* so bile izvedene kemijske in granulometrične analize sedimentov s površja in iz jam ter obravnavanih vzorcev kamnin z izbranih območij na Gorjancih. Potekalo je tudi sistematično vrtnanje kapnikov za odvzem praškovnih vzorcev za izotopske in datacijske analize.

Zemljepisna knjižnica

Vodja: M. Topole.

Knjižnica je bila dostopna notranjim in po dogovoru tudi zunanjim uporabnikom. Možna je bila tudi medknjižnična izposoja prek Biblioteke SAZU. Dotok in obdelava publikacij sta bila nemotena. Za knjižnico je bilo na novo signiranih 322 knjižničnih enot, od tega 237 monografskih in 85 serijskih izdaj. Veliko večino knjig (163) je knjižnica dobila kot darilo, 57 enot je izšlo pri Založbi ZRC, 68 tujih in domačih geografskih ter sorodnih publikacij je pridobila z zamenjavo, 32 z nakupom, dve enoti pa sta del starega fonda.

Na avtomatski način je bilo izposojenih 60, na klasični pa 52 enot knjižnega gradiva, skupaj torej 112 enot.

Tudi letos se je nadaljevalo opremljanje starejših publikacij Zemljepisne knjižnice z ustreznimi kodami, saj razvid v COBISS-u olajša njihovo dosegljivost.

Knjižnica se nenehno sooča s pomanjkanjem prostora, kar se rešuje z notranjim prerazporejanjem oziroma predstavitvijo posameznih paketov knjig.

Izpopolnjevala se je interna Accessova datoteka, ki zajema celotno zalogo serijskega gradiva v knjižnici. Zaradi pomanjkanja kadra poteka vnašanje starega fonda v sistem COBISS postopoma.

Tematska kartografska zbirka

Vodja: M. Ferjan (do 31. 3.), M. Volk Bahun (od 1. 4.).

Zbirka vsebuje vse temeljne topografske zemljevide Slovenije v merilih 1 : 5000 oziroma 1 : 10.000 in 1 : 25.000 (ti so bili preseljeni na Raziškovalno postajo Barje) ter množico tematskih zemljevidov, ki se stalno dopolnjujejo in so osnova za izgradnjo inštitutskih geografskih informacijskih sistemov ter zbirk. Je najobsežnejša zbirka tematskih zemljevidov v Sloveniji. V tem letu je bilo na inštitutu izdelanih 310 novih digitalnih tematskih zemljevidov. Sodelavci inštituta zemljevide iz zbirke redno uporabljajo za raziskovalno delo, zunanji obiskovalci pa so si jih izposodili oziroma so jih pregledovali v inštitutski čitalnici.

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **Sustainability and certification standards.** Mednarodna delavnica v okviru projekta LABELSCAPE, spletni dogodek, 18. 1.
- **Tourism value chain and certification.** Mednarodna delavnica v okviru projekta LABELSCAPE, spletni dogodek, 20. 1.
- **Prva delavnica projekta Identifikacija, ovrednotenje in kartiranje ekosistemskih storitev naravovarstveno pomembnejših območij v Sloveniji – NatGuidES.** Uvodna delavnica za strokovno javnost s področja ekosistemskih storitev. Soorganizatorji: Gozdarski inštitut Slovenije, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, spletni dogodek, 8. 3.
- **Regionalna konferenca o sodelovanju pri ohranjanju slovenskih morskih in obalnih zavarovanih območij.** Participativna delavnica v okviru projekta TUNE UP, spletni dogodek, 11. 3.
- **Sustainable product development.** Mednarodna delavnica v okviru projekta LABELSCAPE, spletni dogodek, 15. 3.
- **Tourism value chain and certification.** Mednarodna delavnica v okviru projekta LABELSCAPE, spletni dogodek, 18. 3.
- **Dostopni turizem v teoriji in praksi.** Delavnica v okviru projekta LABELSCAPE. Soorganizator: Konzorcij Slovenia Green, Štanjel, 7. 4.
- **Priprava lokalnega akcijskega načrta za razvoj vinogradništva v Vipavski dolini.** Delavnica in posvet v okviru projekta ECOVINEGOALS, Ajdovščina, 21. 4.
- **The role of certification in developing sustainable tourism destination.** Mednarodni dogodek mreženja v okviru projekta LABELSCAPE, Bruselj, Belgija, 11. 5.
- **FilmInd ideation workshop.** Mednarodna delavnica v okviru projekta FilmInd, Ljubljana, 19. 5.
- **Druga delavnica projekta Identifikacija, ovrednotenje in kartiranje ekosistemskih storitev naravovarstveno pomembnejših območij v Sloveniji – NatGuidES.** Delavnica s predstavniki izbranih zavarovanih območij v Sloveniji. Soorganizatorji: Gozdarski inštitut Slovenije, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, Logarska dolina, 16. 6.
- **23rd meeting of the Working Group on Exonyms / Terminology Working Group.** Zasedanje delovnih skupin, Ljubljana, Kočevje, 31. 8. – 3. 9.
- **Preobrazba industrijskih mest.** Sestanek s projektnimi partnerji iz Švice v okviru projekta Mesta brez vrednosti? Družbeno-gospodarska preobrazba industrijskih mest v Švici in Sloveniji. Ljubljana, 7. 9., in Trbovlje, 8. 9.
- **COVID-19 related processes and responses in metropolitan regions.** Mednarodna delavnica v okviru projekta SMART-MR. S soorganizatorjem: Àrea Metropolitana de Barcelona, Barcelona, Španija, 13.–14. 9.
- **16. bionalni simpozij Geografski informacijski sistemi v Sloveniji: Sedanjost in prihodnost.** Simpozij. Soorganizatorji: Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani, Zveza geografov Slovenije in Zveza geodetov Slovenije, Ljubljana, 27. 9.
- **Revealing the contribution of protected areas to human well-being through the lens of the ecosystem services concept.** Sekcija v okviru mednarodne delavnice ESP 2022. Soorganizatorji: Gozdarski inštitut Slovenije, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, Univerza v Wageningnu, Heraklion, Grčija, 11. 10.
- **Spremembe kot priložnost za regionalni razvoj: Slovenski regionalni dnevi 2022.** Simpozij. Soorganizatorji: Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Slovenski regionalno razvojni sklad, Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, Združenje regionalnih razvojnih agencij, Ptuj, 13.–14. 10.
- **Tretja delavnica projekta Identifikacija, ovrednotenje in kartiranje ekosistemskih storitev naravovarstveno pomembnejših območij v Sloveniji – NatGuidES.** Participativna delavnica z lokalnimi deležniki. Soorganizatorji: Gozdarski inštitut Slovenije, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, Solčava, 27. 10.
- **10. simpozij raziskovalk in raziskovalcev ZRC SAZU na začetku znanstvene poti: Meje znanosti.** Simpozij. Soorganizator: Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana, 10. 11.
- **1st Advisory Board Meeting of the Preserving Biodiversity Social Experiment Stream.** Sestanek s člani svetovalnega odbora v okviru projekta Shared Green Deal, spletni dogodek, 17. 11.
- **Zaključni sestanek projekta MINERVA.** Dvodnevni sestanek s projektnimi partnerji v okviru projekta MINERVA, Ljubljana, 5. in 6. 12.
- Četrta delavnica projekta Identifikacija, ovrednotenje in kartiranje ekosistemskih storitev naravovarstveno pomembnejših območij v Sloveniji – NatGuidES. Delavnica s predstavniki izbranih zavarovanih območij v Sloveniji. Soorganizatorji: Gozdarski inštitut Slovenije, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, Ljubljana, 14. 12.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- **Acta geographica Slovenica 62/1, 2 in 3.** Uredila Rok Ciglič in Blaž Komac. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Primož Gašperič, **Zgodovinska kartografija ozemlja Slovenije.** Uredila Drago Perko in Matjaž Geršič. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Geografija Slovenije, 37).
- Janez Nared, Peter Repolusk, Damjan Kavaš, Alma Zavodnik Lamovšek, Gregor Čok, Gašper Mrak, **Spodbujanje razvoja obmejnih problemskih območij v Sloveniji.** Uredila Drago Perko in Jernej Tiran. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Geografija Slovenije, 38).
- **Preteklost in prihodnost.** Uredili Mateja Breg Valjavec, Rok Ciglič, Špela Čonč, Matjaž Geršič, Drago Perko, Matija Zorn. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (GIS v Sloveniji, 16).
- Maja Topole, Mateja Šmid Hribar, Primož Pipan, **Vinogradništvo v Vipavskem gričevju.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Maja Topole, Mateja Šmid Hribar, Primož Pipan, **Viticulture in the Vipava Hills.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- **Meje znanosti: 10. simpozij raziskovalk in raziskovalcev ZRC SAZU na začetku znanstvene poti: zbornik izvlečkov.** Uredili Špela Čonč, Adam Gabrič, Erik Logar, Lucija Mandič, Ivana Maričić, Marko Senčar Mrdaković, Dragan Petrevski in Anja Trobec. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Jörn Harfst, Carmen Kern, Jani Kozina, Jasmin Sandrierster, Marko Senčar Mrdaković, Jernej Tiran, **Vključevanje mladih v industrijskih mestih: katalog dobrih praks.** Uredila Jani Kozina in Jörn Harfst. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Jörn Harfst, Carmen Kern, Jani Kozina, Jasmin Sandrierster, Marko Senčar Mrdaković, Jernej Tiran, **Einbindung junger Menschen in Industriestädten: good practice Katalog.** Uredila Jani Kozina in Jörn Harfst. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Jörn Harfst, Jani Kozina, Jasmin Sandrierster, Jernej Tiran, David Bole, Judith Pizzera, **Youth Outmigration and Industrial Culture: Cross-border Strategy.** Uredila Jörn Harfst in Jani Kozina. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- Aalborg Universitet, Aalborg, Danska: projektno sodelovanje.
- Acentoline Comunicacion Editora Sl, Granada, Španija: projektno sodelovanje.
- Agencija za ruralni razvoj Istre, Pazin, Hrvaška: projektno sodelovanje.
- AIT Austrian Institute of Technology GmbH, Center for Mobility Systems, Dunaj, Avstrija: projektno sodelovanje.
- Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, Fakultät für Umwelt und Natürliche Ressourcen, Freiburg, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- alpS GMBH, Innsbruck, Avstrija: projektno sodelovanje.
- Anaptiksiaki Anonimi Etereia O. T. A. Anatoliki Thessalonikis, Kentro Anaptiksis, Anthropinu Dinamiku Kai Enisixisis Tis Topikis Ekonomias, Solun, Grčija: projektno sodelovanje.
- Anglia Ruskin University Higher Education Corporation, Cambridge, Združeno kraljestvo: projektno sodelovanje.
- Aquaprogram, Vicenza, Italija: projektno sodelovanje.
- Àrea Metropolitana de Barcelona, Barcelona, Španija: projektno sodelovanje.
- Área Metropolitana do Porto, Porto, Portugalska: projektno sodelovanje.
- Aristotéleio Panepistímio Thessaloníkis, Solun, Grčija: raziskovalno sodelovanje.
- Asplan Viak As, Sandvika, Norveška: projektno sodelovanje.
- Associaçao Biopolis, Porto, Portugalska: projektno sodelovanje.
- Associação RCDI – Rede de Competências para o Desenvolvimento e a Inovação, Grândola, Portugalska: projektno sodelovanje.
- Association des Agences de la Democratie Locale, Strasbourg, Francija: projektno sodelovanje.
- Baltijas Vides Forums, Riga, Latvija: projektno sodelovanje.
- Budapesti Közlekedési Központ, Budimpešta, Madžarska: projektno sodelovanje.
- Cee Bankwatch Network, Praga, Češka: projektno sodelovanje.
- Changing Cities e.V., Berlin, Nemčija: projektno sodelovanje.
- Circular Economy Alliance, Nikozija, Ciper: projektno sodelovanje.
- Città Metropolitana di Roma Capitale, Rim, Italija: projektno sodelovanje.
- Cohab Initiative Secretariat, Dublin, Irska: projektno sodelovanje.
- Communauté de Communes des Aspres, Thuir, Francija: projektno sodelovanje.
- Comune di Trento, Trento, Italija: projektno sodelovanje.
- Conseil Régional Auvergne-Rhône-Alpes, Lyon, Francija: projektno sodelovanje.
- Cooperative Wolfs Company U.A., Bonaire, Nizozemski Karibi: projektno sodelovanje.
- Curtin University, Perth, Avstralija: raziskovalno sodelovanje.
- Denkstatt Bulgaria Ood, Sofija, Bolgarija: projektno sodelovanje.

- Deutsches Institut für Urbanistik GMBH, Forschungsbereich Mobilität, Berlin, Nemčija: projektno sodelovanje.
- Dipylon Society, Atene, Grčija: projektno sodelovanje.
- Dutch Research Institute For Transitions bv, Rotterdam, Nizozemska: projektno sodelovanje.
- Ecole d'Ingénieurs de PURPAN, Toulouse, Francija: projektno sodelovanje.
- Ecole des Ponts Business School, Pariz, Francija: projektno sodelovanje.
- ecoplus Alpin, Pölten, Avstrija: projektno sodelovanje.
- Ecostack Innovations Limited, Paola, Malta: projektno sodelovanje.
- Eesti Maaülikool, Tartu, Estonija: projektno sodelovanje.
- Energie-Cities Association, Besancon, Francija, Bruselj, Belgija: projektno sodelovanje.
- ETH Zürich, Zürich, Švica: projektno sodelovanje.
- Fachhochschule Graubünden, Chur, Švica: projektno sodelovanje.
- Fachhochschule Kärnten – gemeinnützige Privatstiftung, Beljak, Avstrija: projektno sodelovanje.
- Federación Andaluza de Municipios y provincia, Sevilla, Španija: projektno sodelovanje.
- Fondacija Biznis start centar Bar, Bar, Črna gora: projektno sodelovanje.
- Foreas Diaxisis Amnvrakiku Kolpu – Lefkadas, Arta, Grčija: projektno sodelovanje.
- Fraunhofer Gesellschaft zur Foerderung der Angewandten Forschung E.V, Karlsruhe, Nemčija: projektno sodelovanje.
- Fundacao Gaspar Frutuoso, Ponta Delgada, Portugalska: projektno sodelovanje.
- Gal Venezia Orientale, Italija: projektno sodelovanje.
- Göteborgsregionens kommunalförbund, Göteborg, Švedska: projektno sodelovanje.
- Government of Bermuda, Department of Environment and Natural Resources, Bermuda, Združeno kraljestvo: raziskovalno sodelovanje.
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut – kuntayhtymä, Helsinki, Finska: projektno sodelovanje.
- Hrvatski Šumarski Institut, Jaska, Hrvaška: projektno sodelovanje.
- ICLEI – European Secretariat GmbH, Freiburg, Nemčija: projektno sodelovanje.
- Institut national de recherche en sciences et technologies pour l'environnement et l'agriculture, Montpellier, Francija: projektno sodelovanje.
- Institut National de Recherche pour l'Agriculture, l'Alimentation et l'Environnement, Grenoble, Francija: projektno sodelovanje.
- Institut za društvena istraživanja u Zagrebu, Zagreb, Hrvaška, znanstveno sodelovanje.
- Institute for Advanced Sustainability Studies e.V., Berlin, Nemčija: projektno sodelovanje.
- Institute for European Environmental Policy Aisbl, Bruselj, Belgija: projektno sodelovanje.
- Instituto Tecnológico de Aragón, Zaragoza, Španija: projektno sodelovanje.
- International Scientific Committee on Research in the Alps (ISCAR), Bern, Švica: raziskovalno sodelovanje.
- Jāmiā al-Malik Saūd, Rijad, Saudova Arabija: raziskovalno sodelovanje.
- Javna ustanova RERA S. D. za koordinaciju i razvoj Splitsko-dalmatinske županije, Split, Hrvaška: projektno sodelovanje.
- Jawaharlal Nehru University, New Delhi, Indija: projektno sodelovanje.
- Joint Research Centre, Bruselj, Belgija: projektno sodelovanje.
- Københavns Universitet, København, Danska: projektno sodelovanje.
- Kungliga Tekniska Högskolan, Stockholm, Švedska: projektno sodelovanje.
- La Tour du Valat, Arles, Francija: projektno sodelovanje.
- La Trobe University, Bundoora, Melbourne, Avstralija: raziskovalno sodelovanje.
- Leibniz Universität, Hannover, Nemčija: projektno sodelovanje.
- Lietuvos Respublikos Aplinkos Ministerija, Vilna, Litva: projektno sodelovanje.
- L'Initiative pour les zones humides méditerranéennes, pour les zones humides, Arles, Francija: projektno sodelovanje.
- l'Université Jean Monnet Saint-Étienne, Saint-Étienne, Francija: projektno sodelovanje.
- Macroplan Ltd., Sofija, Bolgarija: projektno sodelovanje.
- Mediterranean Agronomic Institute of Chania, CIHEAM – MAICh, Hania, Grčija: projektno sodelovanje.
- Mediterranean Information Office for Environment, Culture and Sustainable Development Association, Atene, Grčija: projektno sodelovanje.
- Mediterranean Sea and Coast Foundation (MEDSEA), Cagliari, Italija: projektno sodelovanje.
- Ministerio Para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico, Madrid, Španija: projektno sodelovanje.
- Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Bratislava, Slovaška: projektno sodelovanje.
- Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, Tirana, Albanija: projektno sodelovanje.
- Mykolo Romerio universitetas, Vilna, Litva: projektno sodelovanje.
- Nacionalen institut po Geofizika, Geodezija i Geografija, Sofija, Bolgarija: projektno sodelovanje.
- National Cave and Karst Research Institute, Carlsbad, Združene države Amerike: projektno sodelovanje.
- Nationalpark Bayerischer Wald, Grafenau, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Norsk institutt for bioøkonomi NIBIO, Ås, Norveška: raziskovalno sodelovanje.

- Norsk Institutt For Naturforskning NINA, Trondheim, Norveška: projektno sodelovanje.
- Nova University of Applied Sciences, Vaasa, Finska: projektno sodelovanje.
- Ohio State University, School of Earth Sciences, Columbus, Združene države Amerike: projektno sodelovanje.
- Okologiai Kutatokozpont, Budimpešta, Madžarska: projektno sodelovanje.
- Ollscoil na Gaillimhe, Galway, Irska: projektno sodelovanje.
- Opština Bar, Bar, Črna gora: projektno sodelovanje.
- Österreichische Akademie der Wissenschaften, Dunaj, Avstrija: projektno sodelovanje.
- Panepistímio Patrón, Patras, Grčija: projektno sodelovanje.
- Paris Lodron Universität Salzburg, Salzburg, Avstrija: projektno sodelovanje.
- Pensoft publishers, Sofija, Bolgarija: projektno sodelovanje.
- Provincia di Trento, Trento, Italija: projektno sodelovanje.
- Razvojni biznis centar Kragujevac, Kragujevac, Srbija: projektno sodelovanje.
- Regione Lombardia, Milano, Italija: projektno sodelovanje.
- Roma Tre Università degli studi, Dipartimento di Architettura, Rim, Italija: projektno sodelovanje.
- Sarvision Bv, Wageningen, Nizozemska: projektno sodelovanje.
- SEAcoop STP, Torino, Italija: projektno sodelovanje.
- Senate Department for Urban Development and Housing, Unit Urban Development Planning, Berlin, Nemčija: projektno sodelovanje.
- Slovenská akadémia vied, Ústav krajinske ekoloģie, Bratislava, Slovaška: raziskovalno sodelovanje.
- Smarter Than Car, Dunaj, Avstrija: projektno sodelovanje.
- Sociedad Española de Ornitología, Madrid, Španija: projektno sodelovanje.
- South Atlantic Environmental Research Institute, London, Združeno kraljestvo: projektno sodelovanje.
- Space4environment Sarl, Luxemburg, Luksemburg: projektno sodelovanje.
- Spatial Services GMBH, Salzburg, Avstrija: projektno sodelovanje.
- Stadt Wien Magistratsabteilung 18 – Stadtentwicklung und Stadtplanung, Dunaj, Avstrija: projektno sodelovanje.
- Stichting Capitals Coalition, Gravenhage, Nizozemska: projektno sodelovanje.
- Stichting Slow Food Youth Network, Enschede, Nizozemska: projektno sodelovanje.
- Stichting Voor Duurzame Ontwikkeling, Ede, Nizozemska: projektno sodelovanje.
- Studio LAUT, Dunaj, Avstrija: projektno sodelovanje.
- Suomen Tiedeseura, Helsinki, Finska: raziskovalno sodelovanje.
- Suomen ympäristökeskus, Helsinki, Finska: projektno sodelovanje.
- Sveučilište u Zadru, Zadar, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Sveučilište u Zagrebu, Fakultet šumarstva i drvene tehnologije, Zagreb, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Sviluppo Basilicata Spa, Tito, Italija: projektno sodelovanje.
- Szent István University, Godollo, Madžarska: raziskovalno sodelovanje.
- Šumarski fakultet Univerziteta u Banjoj Luci, Banjaluka, Bosna in Hercegovina: raziskovalno sodelovanje.
- Tampereen yliopisto, Tampere, Finska: raziskovalno sodelovanje.
- Technická Univerzita vo Zvolene – TUZVO, Zvolen, Slovaška: raziskovalno sodelovanje.
- Technische Universität Wien, Dunaj, Avstrija: projektno sodelovanje.
- The Cyprus Institute, Nikozija, Ciper: projektno sodelovanje.
- The Institute for Global Environmental Strategies, Hayama, Japonska: projektno sodelovanje.
- Udruga za poticanje zapošljavanja, stručnog usavršavanja i obrazovanja – INFORMO, Vodnjan, Hrvaška: projektno sodelovanje.
- United Nations Environment World Conservation Monitoring Centre, Cambridge, Združeno kraljestvo: projektno sodelovanje.
- Universidad de Castilla-La Mancha, Ciudad Real, Španija: projektno sodelovanje.
- Universidad Rey Juan Carlos, Madrid, Španija: projektno sodelovanje.
- Universidade de Lisboa, Lizbona, Portugalska: projektno sodelovanje.
- Università degli Studi di Firenze, Firenze, Italija: projektno sodelovanje.
- Università degli Studi di Milano, Milano, Italija: projektno sodelovanje.
- Università di Trento, Trento, Italija: projektno sodelovanje.
- Universität Basel, Basel, Švica: projektno sodelovanje.
- Universität Bern, Geographisches Institut, Bern, Švica: projektno sodelovanje.
- Universität Graz, Gradec, Avstrija: projektno sodelovanje.
- Universität Haifa, Haifa, Izrael: projektno sodelovanje.
- Universitatea din București, Bukarešta, Romunija: projektno sodelovanje.
- Universite de la Reunion, Saint Denis Cedex, Francija: projektno sodelovanje.

- Université Grenoble Alpes, Grenoble, Francija: projektno sodelovanje.
- Universiteit Antwerpen, Antwerpen, Belgija: raziskovalno sodelovanje.
- University of Bari Aldo Moro, Bari, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- University of Florida, Gainesville, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- University of Guam, Gvam, Združene države Amerike: projektno sodelovanje.
- University of Western Australia, Avstralija: raziskovalno sodelovanje.
- Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Praga, Češka: raziskovalno sodelovanje.
- Univerzitet Crne Gore, Institut za biologiju mora, Kotor, Črna gora: projektno sodelovanje.
- Univerzitet u Nišu, Niš, Srbija: projektno sodelovanje.
- Univerzitet u Novom Sadu, Prirodno-matematički fakultet, Departman za biologiju i ekologiju, Novi Sad, Srbija: raziskovalno sodelovanje.
- Univerzitet u Novom Sadu, Prirodno-matematički fakultet, Departman za geografiju, turizam i hotelijerstvo, Novi Sad, Srbija: raziskovalno sodelovanje.
- Univerzitet u Prištini Kosovska Mitrovica, Prirodno-matematički fakultet, Kosovska Mitrovica, Kosovo: raziskovalno sodelovanje.
- Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznan, Poljska: projektno sodelovanje.
- Uniwersytet Warszawski, Varšava, Poljska: projektno sodelovanje.
- Ústav výzkumu globální změny AV ČR, Brno, Češka: projektno sodelovanje.
- Varoskutatas Kft, Budimpešta, Madžarska: projektno sodelovanje.
- Verein Steirische Eisenstrasse, Eisenerz, Avstrija: projektno sodelovanje.
- Vides Aizsardzibas un Regionalas Attistibas Ministrija, Riga, Latvija: projektno sodelovanje.
- Vlaamse Gewest, Bruselj, Belgija: projektno sodelovanje.
- Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek, Mol, Belgija: projektno sodelovanje.
- Wageningen University, Wageningen, Nizozemska: projektno sodelovanje.
- Women Engage for a Common Future EV, München, Nemčija: projektno sodelovanje.
- York St John University, York, Združeno kraljestvo: raziskovalno sodelovanje.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Jessica Balling, Katholische Universität Eichstätt-Ingolstadt, Ingolstadt, Nemčija, 12.–19. 8.: študijski obisk.
- Christoph Henrich, International Atomic Energy Agency, Dunaj, Avstrija, 22.–25. 8.: znanstveno sodelovanje s terenskim delom.
- Dr. Palcsu László, Atommagkutató Intézet, Izotópklimatológai Laboratórium, Debrecen, Madžarska, 21. 8. – 2. 9.: znanstveno sodelovanje s terenskim delom.
- Matteo Nigro, Università di Pisa, Dipartimento di Scienze della Terra, Pisa, Italija, 21. 8. – 2. 9.: znanstveno sodelovanje s terenskim delom.
- Dr. Marjan Temovski, Atommagkutató Intézet, Izotópklimatológai Laboratórium, Debrecen, Madžarska, 21. 8. – 2. 9.: znanstveno sodelovanje.
- Dr. Arnault Morisson, Geographisches Institut, Universität Bern, Bern, Švica, 22. 8. – 30. 9.: študijski obisk v okviru projekta *Mesta brez vrednosti? Družbeno-gospodarska preobrazba industrijskih mest v Švici in Sloveniji*.
- Dr. Heike Mayer, Center for Regional Economic Development (CRED), Universität Bern, Bern, Švica, 7. 9.: znanstveno sodelovanje s strokovnim predavanjem.
- Dr. Olga Pelcer Vujačić, Istorijski institut, Univerzitet Crne Gore, Podgorica, Črna gora, 23.–24. 10.: bilateralno sodelovanje.

PREDAVANJA IN REFERATI (IZBOR)

David Bole

Od 5 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *The role of sociocultural assets in the industrial revival of industrial towns*. Predavanje na konferenci *The 6th Global Conference on Economic Geography*, Dublin, Irska 8. 6.
- *An asset or an obstacle: investigating the role of intangible sociocultural (pre-)conditions in the transformation of older industrial regions*. Predavanje na konferenci *Bridging old and new divides – global dynamics and regional transformations: 2022 Central and Eastern European Conference (Regional Studies Association)*, Leipzig, Nemčija, 15. 9. (soavtorica M. Goluža).
- *Small industrial towns in Slovenia – the background and selection of case studies*. Predavanje na srečanju raziskovalcev Univerze v Neuchâtelu in Univerze v Bernu, Bern, Švica, 26. 10.

Mateja Breg Valjavec

Od 4 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *3D mapping of connectivity between solution dolines and near-surface caves: case study Polina peč Cave/3D kartiranje povezanosti med vrtačami in jamami plitvo pod površjem: primer jame Polina peč.* Predavanje na konferenci 29th International Karstological School „Classical Karst“/29. mednarodna krasoslovna šola „Klasični kras“, Postojna, 13. 6.
- *3D characterisation of doline-cave coupling zone by using 3D laser scanning and electrical resistivity tomography.* Predavanje na konferenci *Geomorphology and global change: 10th IAG International conference on geomorphology*, Coimbra, Portugalska, 15. 9.
- *Določanje geomorfoloških in hidrogeoloških povezav med vrtačami in jamo Polina peč s 3D laserskim skeniranjem.* Predavanje na simpoziju 16. bialni simpozij Geografski informacijski sistemi v Sloveniji: Sedanjost in prihodnost, Ljubljana, 27. 9.

Špela Čonč

Od 4 znanstvenih in 1 strokovnega predavanja izpostavljam:

- *Dolines as microhabitat relief feature and their importance for Eurasian lynx (Lynx lynx) ecology.* Predavanje na konferenci *Geomorphology and global change: 10th IAG International conference on geomorphology*, Coimbra, Portugalska, 15. 9.
- *Plenjenje evrazijskega risa (Lynx lynx) in mikrohabitatne reliefne značilnosti: primer analize morfometrije in morfologije vrtač kot lokacij uplenitev parkljarjev.* Predavanje na simpoziju 16. bialni simpozij Geografski informacijski sistemi v Sloveniji: Sedanjost in prihodnost, Ljubljana, 27. 9.
- *Importance of dolines and other karst depressions for Eurasian lynx (Lynx lynx) ecology.* Predstavitev posterja na srečanju 5th Eurolynx Meeting, Eisenach, Nemčija, 10. 10.

Mateja Ferk:

- *Denuded caves on the Nullarbor Plain, Australia.* Predavanje na konferenci *Geomorphology and global change: 10th IAG International conference on geomorphology*, Coimbra, Portugalska, 15. 9.
- *The link between “deep caves” and possible denuded caves on the Nullarbor Plain.* Predavanje na *Australian and New Zealand Geomorphology Group: 19th Biennial Conference*, Alice Springs, Avstralija, 29. 9.
- *Caves, collapse dolines, and denuded caves in eogenetic limestones: linking surface and subsurface processes in a karst landscape.* Vabljeno predavanje na *University of Guam, Water and Environmental Research Institute of the Western Pacific*, Mangilao, Gvam, Združene države Amerike, 13. 12.

Matej Gabrovec:

- *Vloga trajnostne mobilnosti pri pravičnem prehodu.* Panelist na okrogli mizi v okviru mednarodne poletne šole politične ekologije *Novi koncepti za pravične tranzicije: K dobremu življenju znotraj planetarnih omejitev*, Ljubljana, 28. 6.
- *Pregled in predstavitev zaključkov projekta SMART-MR.* Predavanje na delavnici *Ukrepi in predlogi »COVID-19« dopolnitve Celostne prometne strategije Ljubljanske urbane regije*, Ljubljana, 27. 9.
- *Mobilnostna revščina.* Predavanje na 33. Sedlarjevem srečanju, Ljubljana, 7. 10.

Matjaž Geršič:

- *O imenu, mejah in identiteti Koroške.* Predavanje na konferenci *Koroška – od preteklosti do perspektiv: 23. zborovanje slovenskih geografov*, Slovenj Gradec, 8. 4.
- *National report of Slovene governmental commission for standardization of geographical names.* Predavanje na zasedanju *East Central and South-East Europe Division*, Praga, Češka, 18. 5.
- *Standardization of geographical names through research projects – two examples from Slovenia.* Predavanje na izrednem kongresu Svetovne geografske zveze, Paris, Francija, 20. 7.

Maruša Goluža:

- *An asset or an obstacle: investigating the role of intangible sociocultural (pre-)conditions in the transformation of older industrial regions.* Predavanje na konferenci *Bridging old and new divides – global dynamics and regional transformations: 2022 Central and Eastern European Conference (Regional Studies Association)*, Leipzig, Nemčija, 15. 9. (soavtor D. Bole).
- *Regionalni razvoj kot argument za načrtovanje državne prometne infrastrukture: vzroki za konflikte na primeru severnega dela tretje razvojne osi.* Predavanje v okviru *Meseca prostora na Oddelku za geografijo FF UL: Konflikti na podeželju. Kako konflikti na podeželju spodbujajo iskanje rešitev in razvoj?* Ljubljana, 19. 10.

Mauro Hrvatini:

- *Odziv slovenskih vodotokov na podnebne spremembe*. Predavanje iz cikla *Geografske podobe podnebnih sprememb*, Ljubljana, 16. 3.
- *Preliminary results of water tracing from the Triglav Glacier, NW Slovenia*. Predavanje na mednarodni konferenci *Kras – vekovna naučna inspiracija*, Beograd, Srbija, 23. 9.

Blaž Komac:

- *Kaj lahko občine naredijo za zmanjšanje učinkov naravnih nesreč?* Predavanje na konferenci *Zlati kamen 2022*, spletni dogodek, 28. 2.
- *Lokalni učinki globalnih procesov: postmoderno upravljanje vodnih virov*. Predavanje na 11. konferenci *komunalnega gospodarstva*, Podčetrtek, 23. 9.

Jani Kozina

Od 4 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Central and Eastern Europe as an emerging market for Indian film shooting: experience from Slovenia*. Predavanje na mednarodni spletni delavnici *Film and Place in an Intercultural Perspective: India-Europe Film Connections*, spletni dogodek, 13. 1.
- *Use of geographic information systems in cultural heritage*. Predavanje na letni konferenci združenja EUROGEO *Re-visioning geography for sustainability in the post COVID era*, Mytilene, Grčija, 6. 5.
- *Putting YOUIND in context: academic findings on youth outmigration from industrial regions*. Predavanje na sklepni konferenci projekta *YOUIND Youth in industrial regions*, Leoben, Avstrija, 12. 5.

Matej Lipar

Od 5 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Challenges in characterisation and mapping of solution pipes*. Predavanje na *EGU General Assembly 2022*, Dunaj, Avstrija, dogodek v živo in na spletu, 23. 5.
- *Quaternary coastal dune limestone karst*. Predavanje na konferenci *Geomorphology and global change: 10th IAG International conference on geomorphology*, Coimbra, Portugalska, 15. 9.
- *Enigmatic annular landform on the Nullarbor Plain, Australia*. Predavanje na *Australian and New Zealand Geomorphology Group: 19th Biennial Conference*, Alice Springs, Avstralija, 29. 9.

Erik Logar:

- *Predstavitve rezultatov raziskave o lokalnih tržnih znamkah hrane v Sloveniji*. Predavanje na simpoziju *Prispevek lokalnih tržnih znamk k razvoju podeželja*, Brdo pri Kranju, 27. 5.
- *Place branding as an approach to development of rural tourist area: the case study of the Bohinjsko – from Bohinj brand, Slovenia*. Predavanje na 6. konferenci *Mednarodne zveze za znamčenje prostora IPBA*, Aix-en-Provence, Francija, 13. 10.
- *Kvalitativna analiza besedil s programom Atlas.ti kot metoda v raziskavah humane geografije*. Predavanje na simpoziju *Meje znanosti/ Limits of science: 10. simpozij raziskovalk in raziskovalcev ZRC SAZU na začetku znanstvene poti*, Ljubljana, 10. 11.

Janez Nared

Od 3 znanstvenih in 1 strokovnega predavanja izpostavljam:

- *Spatial justice and the quality of life: access to public transport and public services in Slovenia*. Predavanje na konferenci *UGI-IGU Paris 2022: le temps des géographes / Time for geographers*, Pariz, Francija, 21. 7.
- *Podatkovno podprto načrtovanje in odločanje na regionalni ravni*. Predavanje na konferenci *Spremembe kot priložnost za regionalni razvoj*, Ptuj, 13. 10.
- *Izzivi mladih v kontekstu regionalnega razvoja*. Predavanje na konferenci *Spremembe kot priložnost za regionalni razvoj*, Ptuj, 14. 10.

Miha Pavšek

Od 2 znanstvenih in 4 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *75 years of continual measurements and observations of the Triglav Glacier*. Predavanje v okviru dogodka *China – Slovenia Climate Change and Snow and Ice Culture Forum*, spletni dogodek, 12. 2.
- *Sledenje vodam na območju Triglavskega ledenika jeseni 2021*. Predavanje na mednarodni konferenci *Kras. Voda. Človek*, Postojna, 3. 6.
- *Triglavski ledenik in njegov pomen za vodni krog na območju TNP – pomembnejši izsledki ledeniških raziskav v letih 2021–22*. Predavanje na posvetu *Raziskave s področja voda v Triglavskem narodnem parku 2022*, Bled, 1. 12.

Primož Pipan:

- *Viticultural Landscapes in the Adrion region – first insights*. Referat na dogodku *COLLABORATION/NETWORKING – ECOVINEGOALS approach in the Adrion Area*, spletni dogodek, 19. 5.

Katarina Polajnar Horvat

Od 4 znanstvenih in 2 strokovnih predavanj izpostavljam:

- »Wetland Memorandum« as a Tool for Successful wetland governance. Predavanje na letni konferenci združenja EUROGEO *Re-visioning geography for sustainability in the post COVID era*, Mytilene, Grčija, 5. 5. (soavtor A. Smrekar).
- *How to preserve wetlands through a participatory process? (Case study from the Slovenian Coast)*. Predavanje na letni konferenci združenja EUROGEO *Re-visioning geography for sustainability in the post COVID era*, Mytilene, Grčija, 5. 5. (soavtor A. Smrekar).
- *Development of smart waste bin: people centered intervention for behavioral change*. Predstavitev na konferenci *UGI-IGU Paris 2022: le temps des géographes / Time for geographers*, Pariz, Francija, 20. 7.

Nika Razpotnik Visković:

- *Trajnostni model razvoja slovenskega turizma*. Predavanje za sodelavce in sodelavke Javnega sklada Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja, spletni dogodek, 27. 1.
- *Tools for the sustainability of the tourism industry*. Predavanje in okrogla miza v okviru konference *II MED Sustainable Tourism Convention*, Barcelona, Španija, 9. 6.
- *Sustainable tourism certification and destination resilience: the case of Slovenia*. Predavanje na konferenci *UGI-IGU Paris 2022: le temps des géographes / Time for geographers*, Pariz, Francija, dogodek v živo in na spletu, 19. 7.

Daniela Ribeiro:

- *Kulturne pokrajine, skupni viri, skupnosti in ekosistemske storitve*. Predstavitev na sestanku Oddelka za humano geografijo, Ljubljana, 23. 6. (soavtorici M. Šmid Hribar in M. Urbanc).
- *Sustainable landscape management: dynamic changes and societal processes*. Predavanje na konferenci *UGI-IGU Paris 2022: le temps des géographes / Time for geographers*, Pariz, Francija, 21. 7.

Marko Senčar Mrdaković:

- *Etnografsko raziskovanje javnega prostora: primer iz starega mestnega jedra Kopra*. Predavanje na simpoziju *Meje znanosti/Limits of science: 10. simpozij raziskovalk in raziskovalcev ZRC SAZU na začetku znanstvene poti*, Ljubljana, 10. 11.

Aleš Smrekar

Od 3 znanstvenih in 2 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *How to preserve wetlands through a participatory process? (Case study from the Slovenian Coast)*. Predavanje na letni konferenci združenja EUROGEO *Re-visioning geography for sustainability in the post COVID era*, Mytilene, Grčija, 5. 5. (soavtorica K. Polajnar Horvat).
- »Wetland Memorandum« as a Tool for Successful wetland governance. Predavanje na letni konferenci združenja EUROGEO *Re-visioning geography for sustainability in the post COVID era*, Mytilene, Grčija, 5. 5. (soavtorica Katarina Polajnar Horvat).
- *What value is the green area in the city? Case study of Ljubljana*. Predstavitev na konferenci *UGI-IGU Paris 2022: le temps des géographes / Time for geographers*, Pariz, Francija, 20. 7. (soavtorica K. Polajnar Horvat).

Mateja Šmid Hribar

Od 1 znanstvenega in 6 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Kulturne pokrajine, skupni viri, skupnosti in ekosistemske storitve*. Predstavitev na sestanku Oddelka za humano geografijo, Ljubljana, 23. 6. (soavtorici D. Ribeiro in M. Urbanc).
- *Festival RETHINKABLE*. Sovodenje okrogle mize *Skupna lastnina kot priložnost za prihodnost*, Nova Gorica, 21. 10.
- *Tretja delavnica projekta NatGuidES – posvetovalno kartiranje in izbor relevantnih ekosistemskih storitev v Logarski dolini*. Predstavitev na participativni delavnici z lokalnimi deležniki, Solčava, 27. 10. (soavtorja A. Japelj in I. Rac).

Jure Tičar

Od 4 znanstvenih in 3 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Cave pollution – can we predict and solve it?: experience gained by the big data approach from Slovenia.* Predavanje na konferenci *18th International Congress of Speleology, Savoie-Mont Blanc, Francija, 26. 7.*
- *The geological setting of the Jama v Dovčku cave, eastern Slovenia, and its significance in the context of paleoclimate research: preliminary research results.* Predavanje na mednarodni konferenci *Kras – vekovna naučna inspiracija, Beograd, Srbija, 23. 9.*
- *Speleološki objekti u Sloveniji: zaštita i vrednovanje geobaštine.* Predavanje na konferenci *Skup speleologa Hrvatske, Samobor, Hrvaška, 4. 11.*

Jernej Tiran:

- *Geografski vidiki volitev na Koroškem.* Referat na konferenci *Koroška – od preteklosti do perspektiv: 23. zborovanje slovenskih geografov, Slovenj Gradec, 8. 4.*

Maja Topole:

- *Ekoregija.* Predstavitev na delavnici z deležniki v okviru mednarodnega projekta *ECOVINEGOALS, Ajdovščina, 21. 4.*

Anja Trobec:

- *Izzivi pri ocenjevanju stopnje samooskrbe s hrano na primeru slovenskih razvojnih regij.* Predavanje na simpoziju *Meje znanosti/Limits of science: 10. simpozij raziskovalk in raziskovalcev ZRC SAZU na začetku znanstvene poti, Ljubljana, 10. 11.*

Mimi Urbanc:

- *Kulturne pokrajine, skupni viri, skupnosti in ekosistemske storitve.* Predstavitev na sestanku Oddelka za humano geografijo, Ljubljana, 23. 6. (soavtorici D. Ribeiro in M. Šmid Hribar).

Manca Volk Bahun:

- *Sneg in plazovi.* Predavanje učencem v Osnovni šoli Križe, Križe, 11. 1.
- *Snežni plazovi v Sloveniji.* Predavanje na Alpinističnem odseku Tržič, Tržič, 6. 1.

Matija Zorn

Od 4 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Subglacial carbonate deposits – a new source for studying the presence of glaciers in a glaciokarstic environment.* Predavanje na konferenci *Geomorphology and global change: 10th IAG International conference on geomorphology, Coimbra, Portugalska, 15. 9.*
- *Preliminary results of the frost weathering rate of subglacial carbonate deposits.* Predavanje na znanstveni konferenci *Kras – vekovna naučna inspiracija, Beograd, Srbija, 23. 9.*
- *Karst on small islands in the south-western Indian Ocean: the example of Mauritius and Rodrigues islands.* Vabljen predavanje na *University of Guam, Water and Environmental Research Institute of the Western Pacific, Mangilao, Gvao, Združene države Amerike, 13. 12.*

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

David Bole:

- Universität Bern, Geographisches Institut, Bern, Švica: 10. 10. – 11. 11.: študijski obisk v okviru projekta *Mesta brez vrednosti? Družbeno-gospodarska preobrazba industrijskih mest v Švici in Sloveniji.*

Mateja Breg Valjavec:

- Sveučilište u Zagrebu, Fakultet šumarstva i drvne tehnologije, Zagreb, Hrvaška, 10. 10. 2022 – 15. 1. 2023: trimesečno raziskovalno delo v tujini.
- Univerzitet u Novom Sadu, Novi Sad, Srbija, 11.–16. 11.: terensko delo v okolici Leliča za projekt *Koncept soodvisnosti v krasu: povezanost vrtač in jam z vidika antropogenih vplivov.*

Rok Ciglič:

- Università degli Studi di Bari Aldo Moro, Bari, Italija, 16.–22. 4.: študijski obisk in terensko delo za projekt *Geomorfološke posebnosti krasa na eolskih kalkarenitih in njihova pomembnost za preučevanje paleoklime*.
- Université Jean Monnet, Saint Étienne, Francija, 22.–24. 6.: sestanek projekta MINERVA.
- Victoria in Western Australia, Avstralija, 1. 10. – 2. 11.: terensko delo za projekt *Geomorfološke posebnosti krasa na eolskih kalkarenitih in njihova pomembnost za preučevanje paleoklime*.

Špela Čonč:

- Nationalpark Bayerischer Wald, Grafenau, Nemčija, 10.–16. 4.: študijski obisk in terensko delo za doktorsko disertacijo.

Mateja Ferk:

- Government of Bermuda, Department of Environment and Natural Resources, Bermudi, Združeno kraljestvo, 31. 1. – 6. 2.: študijski obisk in terensko delo za projekt *Geomorfološke posebnosti krasa na eolskih kalkarenitih in njihova pomembnost za preučevanje paleoklime*.
- Università degli Studi di Bari Aldo Moro, Bari, Italija, 16.–22. 4.: študijski obisk in terensko delo za projekt *Geomorfološke posebnosti krasa na eolskih kalkarenitih in njihova pomembnost za preučevanje paleoklime*.
- Mavricij in Rodrigues, Mavricij, 4.–13. 5.: terensko delo za projekt *Geomorfološke posebnosti krasa na eolskih kalkarenitih in njihova pomembnost za preučevanje paleoklime*.
- University of Western Australia, Perth, Avstralija, 19. 9. – 20. 12.: gostovanje na tuji univerzi v okviru vsebine *Karst development in the Nullarbor*.
- University of Guam, Water and Environmental Research Institute of the Western Pacific, Mangilao, Gvam, Združene države Amerike, 5.–17. 12.: študijski obisk in terensko delo za projekt *Razporeditev vrtač v tropskem klimatskem pasu obalno-otoškega okolja (Guam, ZDA) in zmernem klimatskem pasu kontinentalnega okolja (Slovenija)*.

Matjaž Geršič:

- Český úřad zeměměřický a katastrální, Praga, Češka, 18. 5.: sestanek Vzhodnosrednjeevropskega in jugovzhodnoevropskega oddelka Skupine izvedencev Združenih narodov za zemljepisna imena.
- Marivaux Hotel, Bruselj, Belgija, 11. 5.: The role of certification in developing sustainable tourism destination, projektni dogodek projekta LABELSCAPE.
- Hotel Alimara, Barcelona, Španija, 8.–9. 6.: II MED Sustainable Tourism Convention, horizontalni dogodek pri projektu LABELSCAPE.
- Geopark Viški Arhipelag, Komiža, 13.–15. 6.: sklepni dogodek pri projektu LABELSCAPE.
- Jāmi'a al-Malik Sa'ūd, Rijad, Saudova Arabija, 20. 10. – 31. 12.: trimesečno študijsko gostovanje z raziskovalnim delom.

Mauro Hrvatin:

- Đavolja Varoš, 25. 9.: terensko delo za projekt *Podledeniški karbonatni sedimenti – nov vir za preučevanje obstoja ledenikov v glaciokraškem okolju*.
- Durmitor in Lovčen, Črna gora, 26.–28. 9.: terensko delo za projekt *Podledeniški karbonatni sedimenti – nov vir za preučevanje obstoja ledenikov v glaciokraškem okolju*.

Jani Kozina:

- Université Jean Monnet Saint-Étienne, Saint-Étienne, Francija, 23.–24. 6.: sestanek projekta MINERVA.
- Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznanj, Poljska, 28.–29. 6.: sestanek projekta FilmInd.

Matej Lipar:

- Government of Bermuda, Department of Environment and Natural Resources, Bermudi, Združeno kraljestvo, 31. 1. – 6. 2.: študijski obisk in terensko delo za projekt *Geomorfološke posebnosti krasa na eolskih kalkarenitih in njihova pomembnost za preučevanje paleoklime*.
- Università degli Studi di Bari Aldo Moro, Bari, Italija, 16.–22. 4.: študijski obisk in terensko delo za projekt *Geomorfološke posebnosti krasa na eolskih kalkarenitih in njihova pomembnost za preučevanje paleoklime*.
- Mavricij in Rodrigues, Mavricij, 4.–13. 5.: terensko delo za projekt *Geomorfološke posebnosti krasa na eolskih kalkarenitih in njihova pomembnost za preučevanje paleoklime*.
- Government of Bermuda, Department of Environment and Natural Resources, Bermudi, Združeno kraljestvo, 26.–31. 5.: študijski obisk in terensko delo za projekt *Korozijske cevi kot novi indikator preteklih podnebnih sprememb*.
- Curtin University, Perth, Avstralija, 18. 9. – 31. 12.: gostovanje na tuji univerzi v okviru vsebine *Geomorfologija Nullarborja*.
- University of Guam, Water and Environmental Research Institute of the Western Pacific, Mangilao, Gvam, Združene države Amerike, 5.–17. 12.: študijski obisk in terensko delo za projekt *Razporeditev vrtač v tropskem klimatskem pasu obalno-otoškega okolja (Gvam, ZDA) in zmernem klimatskem pasu kontinentalnega okolja (Slovenija)*.

Janez Nared:

- Área Metropolitana do Porto, Porto, Portugalska, 12.–13. 4.: usmerjevalni sestanek projekta *SMART-MR*.
- University of Florence, School of Humanities and Education, Firence, Italija, 16.–19. 5.: usposabljanje v okviru projekta *MINERVA*.
- Àrea Metropolitana de Barcelona, Barcelona, Španija, 13.–14. 9.: zaključna delavnica projekta *SMART-MR*.

Primož Pipan:

- Študijski obisk agroekoloških dobrih praks v vinogradništvu, Bar, Črna gora, 25.–27. 5.: raziskovalno delo v okviru mednarodnega projekta *ECOVINEGOALS*.
- Študijski obisk agroekoloških dobrih praks v vinogradništvu, Vodnjan, Hrvaška, 12.–13. 10.: raziskovalno delo v okviru mednarodnega projekta *ECOVINEGOALS*.
- Raziskovalni pohod/Hodinar po Nadiški in Terski Beneški Sloveniji, Italija, 12.–13. 9.: raziskovalno delo za program *Dediščina na obrobjih*.

Katarina Polajnar Horvat:

- ANATOLIKI, Anaptyxiakós Organismós OTA Anatolikís Thessaloníkis, Solun, Grčija, 13. 5.: sestanek projekta *TUNE UP*. Platforma Zoom.
- ANATOLIKI, Anaptyxiakós Organismós OTA Anatolikís Thessaloníkis, Solun, Grčija, 8.–10. 6.: sestanek projekta *TUNE UP*.

Nika Razpotnik Visković:

- Marivau Hotel, Bruselj, Belgija, 11. 5.: The role of certification in developing sustainable tourism destination, projektni dogodek projekta *LABELSCAPE*.
- Hotel Alimara, Barcelona, Španija, 8.–9. 6.: II MED Sustainable Tourism Convention, horizontalni dogodek pri projektu *LABELSCAPE*.
- Geopark Viški arhipelag, Komiža, Hrvaška, 13.–15. 6.: sestanek projekta *LABELSCAPE*.

Daniela Ribeiro:

- Leibniz Universität Hannover, Hannover, Nemčija, 14.–16. 9.: zagonski sestanek projekta *SELINA*.
- BIP Meeting Centre, Bruselj, Belgija, 5.–6. 10.: sestanek projekta *SHARED GREEN DEAL*.

Petra Rus:

- Área Metropolitana do Porto, Porto, Portugalska, 12.–13. 4.: usmerjevalni sestanek projekta *SMART-MR*.
- Marivau Hotel, Bruselj, Belgija, 11. 5.: The role of certification in developing sustainable tourism destination, projektni dogodek projekta *LABELSCAPE*.
- Àrea Metropolitana de Barcelona, Barcelona, Španija, 13.–14. 9.: zaključna delavnica projekta *SMART-MR*.

Marko Senčar Mrdaković:

- CITEMA, Cetona, Italija, 20. 3. – 19. 4.: študijski obisk in terensko delo v okviru projekta *Trans-making – Art / culture / economy to democratize society. Research in placemaking for alternative narratives discourses*.
- Kulturquartier Leoben, Leoben, Avstrija, 12.–13. 5.: zaključna konferenca, sestanek in delavnica projekta *YOUIND*.
- Università degli Studi di Firenze, Firence, Italija, 15.–20. 5.: delavnice projekta *MINERVA*.

Aleš Smrekar:

- ANATOLIKI, Anaptyxiakós Organismós OTA Anatolikís Thessaloníkis, Solun, Grčija, 13. 5.: sestanek projekta *TUNE UP*. Platforma Zoom.
- ANATOLIKI, Anaptyxiakós Organismós OTA Anatolikís Thessaloníkis, Solun, Grčija, 8.–10. 6.: sestanek projekta *TUNE UP*.

Mateja Šmid Hribar:

- Leibniz Universität, Hannover, Nemčija, 14.–16. 9.: sestanek projekta *SELINA*.
- BIP Meeting Centre, Bruselj, Belgija, 5.–6. 10.: sestanek projekta *SHARED GREEN DEAL*.

Jure Tičar:

- Università degli Studi di Bari Aldo Moro, Bari, Italija, 16.–23. 4.: študijski obisk in terensko delo za projekt *Geomorfološke posebnosti krasa na eolskih kalkarenitih in njihova pomembnost za preučevanje paleoklime*.
- Đavolja Varoš, 25. 9.: terensko delo v za projekt *Podledeniški karbonatni sedimenti – nov vir za preučevanje obstoja ledenikov v glaciokraškem okolju*.
- Durmitor in Lovčen, Črna gora, 26.–28. 9.: terensko delo za projekt *Podledeniški karbonatni sedimenti – nov vir za preučevanje obstoja ledenikov v glaciokraškem okolju*.
- Curtin University, Perth, Avstralija, 1.–30. 10.: gostovanje na tuji univerzi v okviru vsebine *Geomorfologija Nullarborja*.

Jernej Tiran:

- Technische Universität Wien, Dunaj, Avstrija, 6. 4.: konzorcijski sestanek projekta *TuneOurBlock*, spletni dogodek.
- Kulturquartier Leoben, Leoben, Avstrija, 12.–13. 5.: zaključna konferenca, sestanek in delavnica projekta *YOUIND*.
- Technische Universität Wien, Dunaj, Avstrija, 30. 6. – 1. 7.: konzorcijski sestanek in študijski obisk projekta *TuneOurBlock*.

Maja Topole:

- Raziskovalni pohod/Hodinar po Nadiški in Terski Beneški Sloveniji, Italija, 12.–13. 9.: raziskovalno delo za program *Dediščina na obrobjih*.

Matija Zorn:

- Università degli Studi di Bari Aldo Moro, Bari, Italija, 16.–22. 4.: študijski obisk in terensko delo za projekt *Geomorfološke posebnosti krasa na eolskih kalkarenitih in njihova pomembnost za preučevanje paleoklime*.
- Mavricij in Rodrigues, Mavricij, 4.–13. 5.: terensko delo za projekt *Geomorfološke posebnosti krasa na eolskih kalkarenitih in njihova pomembnost za preučevanje paleoklime*.
- Đavolja Varoš, 25. 9.: terensko delo za projekt *Podledeniški karbonatni sedimenti – nov vir za preučevanje obstoja ledenikov v glaciokraškem okolju*.
- Durmitor in Lovčen, Črna gora, 26.–28. 9.: terensko delo za projekt *Podledeniški karbonatni sedimenti – nov vir za preučevanje obstoja ledenikov v glaciokraškem okolju*.
- Univerzitet u Novom Sadu, Novi Sad, Srbija, 11.–16. 11.: terensko delo v okolici Lelića za projekt *Koncept soodvisnosti v krasu: povezanost vrtač in jam z vidika antropogenih vplivov*.
- University of Guam, Water and Environmental Research Institute of the Western Pacific, Mangilao, Gvam, Združene države Amerike, 5.–17. 12.: študijski obisk in terensko delo za projekt *Razporeditev vrtač v tropskem klimatskem pasu obalno-otoškega okolja (Gvam, ZDA) in zmernem klimatskem pasu kontinentalnega okolja (Slovenija)*.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA:

- **David Bole, Jani Kozina in Jernej Tiran** so za znanstveni članek *Forgotten values of industrial city still alive: What can the creative city learn from its industrial counterpart?* prejeli uvrstitev Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije med izbor dosežkov odlični v znanosti 2022 na področju humanistike.
- **Rok Ciglič** je prejel bronasto plaketo Zveze geografov Slovenije (8. 4.).
- **Špela Čonč** je za raziskovalno delo v tujini za sodelovanje s Fakulteto za okolje in naravne vire Univerze v Freiburgu ter Narodnim parkom Bavarski gozd prejela štipendijo dr. Bojana Erhartiča ZRC SAZU (10. 3.).
- **Matej Gabrovec** je prejel zlato plaketo Zveze geografov Slovenije (8. 4.) in nagrado zlati znak ZRC SAZU za vrhunske znanstvenoraziskovalne rezultate (25. 5.).
- **Primož Gašperič** je prejel bronasto plaketo Zveze geografov Slovenije (8. 4.).
- **Maruša Goluža** je prejela pohvalo Zveze geografov Slovenije (8. 4.).
- **Erik Logar** je prejel pohvalo Zveze geografov Slovenije (8. 4.).
- **Drago Perko** je prejel zlato plaketo Zveze geografov Slovenije (8. 4.) in za več kot tridesetletno delo na področju geografskih informacijskih sistemov nagrado zlati kompas Organizacijskega odbora simpozija *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji* (27. 9.).
- **Primož Pipan** je prejel srebrno plaketo Zveze geografov Slovenije (8. 4.).
- **Aleš Smrekar** je prejel srebrno plaketo Zveze geografov Slovenije (8. 4.).
- **Jure Tičar** prejel je pohvalo Zveze geografov Slovenije (8. 4.) in srebrni znak ZRC SAZU za vrhunski doktorat s področja humanističnih ved (25. 5.).
- **Anja Trobec** je prejela pohvalo Zveze geografov Slovenije (8. 4.).
- **Manca Volk Bahun** je prejela pohvalo Zveze geografov Slovenije (8. 4.).
- **Matija Zorn** je prejel srebrno plaketo Zveze geografov Slovenije (8. 4.).

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

The Geographical Institute was founded in 1946 by the Slovenian Academy of Sciences and Arts. In 1976 it was named after Slovenia's greatest geographer, academy member Anton Melik (1890–1966), who served as the institute's first director. Since 1981, the institute has been one of the members of the Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts. In 2002 the Institute for Geography (established in 1962) and the Geographical Museum of Slovenia (established in 1946) were joined to the institute.

From the very beginning, the institute's main task has been to conduct basic and applied geographical research on Slovenia and its landscapes and to prepare basic geographical texts on Slovenia as a country and as a part of the world. The institute participates in numerous projects in Slovenia and abroad, organizes academic conferences, trains junior researchers, and participates in professional exchanges.

The institute has ten organizational units: the Department of Physical Geography, the Department of Human Geography, the Department of Regional Geography, the Department of Natural Disasters, the Department of Environmental Protection, the Department of Geographic Information Systems, the Department of Thematic Cartography, the Geographical Museum, the Physical Geography Laboratory, and the Geographical Library. The institute also houses the Commission for the Standardization of Geographical Names of the Government of the Republic of Slovenia (*Komisija za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije*).

Most of the Institute research work derives from the Institute's long-term research program *Geografija Slovenije* (Geography of Slovenia) and research program *Dediščina na obrobjih: novi pogledi na dediščino in identiteto znotraj in onkraj nacionalnega* (Heritage on the margins: new perspectives on heritage and identity within and beyond national). In 2022, the research work supplemented 10 basic, 1 applied, and 10 target national projects, mainly funded by the Slovenian Research Agency, as well as 1 postdoctoral project, 19 international European projects, 1 bilateral research project, 3 bilateral cooperation project and 12 other projects.

The institute issues seven scholarly publications. *Geografija Slovenije* (Geography of Slovenia) and *Georitem* (Georhythm) are series of volumes in Slovenian that appear several times a year. *Acta geographica Slovenica* is a journal published three times a year in English language. Volumes in the series *GIS v Sloveniji* (GIS in Slovenia) are published in even years, volumes in the series *Regionalni razvoj* (Regional Development) in odd years, volumes in the series *Naravne nesreče* (Natural hazards) every third year, and volumes in the series *CAPACities* occasionally.

Altogether in 2022, 35 institute staff published two scientific monographs, 25 scientific chapters in monographs, and 32 scientific papers, gave 91 lectures and reports, made 64 research trips abroad, and hosted 8 foreign researchers.

Krasoslovci se v državi matičnega Krasa in krasoslovno klasičnega krasa trudijo razvijati Inštitut kot eno vodilnih mednarodnih raziskovalnih ter študijskih krasoslovnih središč. Skoraj polovica Slovenije je kraške in več kot polovica voda za oskrbo je iz kraških vodonosnikov. Razvijajo celotno krasoslovje z vsemi njegovimi najbolj pomembnimi področji. Prirejajo največje vsakoletno krasoslovno srečanje Mednarodno krasoslovno šolo. Pod okriljem Univerze v Novi Gorici izvajajo študij krasoslovja, ki je edini tovrsten v svetu in je tudi Krasoslovno študijsko središče Unesca. Izdajajo eno v svetu vodilnih krasoslovnih znanstvenih revij (*Acta carsologica*) in urejajo krasoslovno knjižno zbirko (*Carsologica*). Pri njih je sedež Mednarodne speleološke zveze. So nacionalno središče treh evropskih raziskovalnih infrastruktur: LifeWatch ERIC, eLTER ESFRI in EPOS ERIC.

INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE KRASA

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<http://izrk.zrc-sazu.si>

ZNANSTVENI SVET:

izr. članica SAZU prof. dr. Hojka Kraigher, izr. član SAZU pridr. prof. dr. Franci Gabrovšek, akad. prof. dr. Tatjana Avšič - Županc, pridr. prof. dr. Metka Petrič, prof. dr. Tanja Pipan, prof. dr. Tadej Slabe, izr. prof. dr. Nataša Ravbar (predsednica).

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: prof. dr. Tadej Slabe.

Znanstveni svetniki: izr. član SAZU pridr. prof. dr. Franci Gabrovšek, izr. prof. dr. Martin Knez, pridr. prof. dr. Metka Petrič, prof. dr. Tanja Pipan, prof. dr. Tadej Slabe, pridr. prof. dr. Stanka Šebela, izr. prof. dr. Nadja Zupan Hajna.

Višji znanstveni sodelavci: izr. prof. dr. Janez Mulec, dr. Bojan Otoničar, izr. prof. dr. Nataša Ravbar.

Znanstveni sodelavci: dr. Matej Blatnik (od 22. 6.), doc. dr. Magdalena Năpăruș-Aljančič, dr. Vanessa Elizabeth Johnston (od 22. 6.), doc. dr. Peter Kozel, dr. Cyril Claude Alexis Mayaud, dr. Mitja Prelovšek.

Asistenti, mladi raziskovalci: dr. Lovel Kukuljan, Uroš Novak, Filip Šarc, Sara Skok, Astrid Švara, Lara Valentić.

Strokovna sodelavka: Jasmina Čeligoj Biščak.

Tehnični sodelavci: Leon Drame, Franjo Drole, Mateja Zadel.

Tajnica: Sonja Stamenkovič.

Snažilka: Slavuljka Šušak.

unesco
Katedra

Krasoslovno študijsko središče Unesca
Univerza v Novi Gorici v sodelovanju z
ZRC SAZU Inštitutom za raziskovanje krasa

RAZISKOVALNI PROGRAM IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Raziskovanje krasa

Oznaka: P6-0119.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Nataša Ravbar.

Sodelavci: M. Năpăruș-Aljančič, M. Blatnik, F. Gabrovšek, M. Knez, P. Kozel, C. Mayaud, J. Mulec, B. Otoničar, M. Petrič, T. Pipan, M. Prelovšek, S. Šebela, T. Slabe, S. Stamenković, A. Švara, L. Valentić, N. Ravbar, N. Zupan Hajna.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2027.

Izvajale so se interdisciplinarne raziskave razvoja krasa, ki so vključevale preučevanje skalnega reliefa vadijev v Egiptu in zakrasevanje Keopsove piramide v Gizi. Nadaljevale so se analize jamskih sedimentov ter izgradnja novih kronostratigrafskih in paleoklimatskih profilov na podlagi magnetostratigrafije, različnih metod datiranja, paleontologije in stratigrafije stabilnih izotopov (npr. Slavinski kras, Kras). Izvedeno je bilo geološko kartiranje izbranih kraških jam, preučevalo se je vpliv aktivne tektonike in analiziralo rezultate mikropremikov s tenziometri. Z lastnim numeričnim modelom se je raziskovalo povezavo med zunanjo temperaturo, obliko jamskih rovin in tokom zraka. Recentno zakrasevanje in analizo potenciala za raztapljanje se je spremljalo s kemičnimi analizami vzorcev podzemne vode. S spremljanjem naravnih in umetnih sledil ter z modeliranjem se je raziskovalo dinamiko toka vode in prenosa snovi. Opravljene so bile meritve in analize variabilnosti okoljskih dejavnikov v različnih podzemeljskih habitatih. Spremljalo se je stanje populacij izbranih podzemeljskih organizmov. Preučevalo se je mikroorganizme v različnih ekoloških nišah kraškega podzemlja in spremljalo izbrane mikrobne indikatorje za ugotavljanje antropogenega vpliva. Opravljene so bile tudi aplikativne študije, pri katerih je poznavanje in razumevanje krasa izhodišče za preudarno načrtovanje življenja na krasu, rabe naravnih virov ter trajnostni razvoj.

Procesi infiltracije v gozdnatih kraških vodonosnikih ob spremenljivih okoljskih pogojih

Oznaka: J2-1743.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Nataša Ravbar.

Sodelavci: M. Năpăruș-Aljančič, F. Drole, F. Gabrovšek, C. Mayaud, J. Mulec, M. Petrič, T. Pipan, S. Šebela, N. Ravbar, L. Valentić, N. Zupan Hajna.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2019 – 30. 6. 2023.

V izbranih ožjih območjih je bila kvantificirana vloga prsti in vegetacijskega pokrova pri infiltracijskih procesih ter s sledilnim poskusom simuliran prenos onesnaževal skozi nezasičeni del vodonosnika. Procesni so bili modelirani z združevanjem vegetacijskih in hidroloških modelov. S pomočjo orodij daljinskega zaznavanja so bile razmere napajanja, ki so bile ugotovljene v lokalnem merilu, prenesene na območje celotnega zaledja.

Dinamika in porazdelitev CO₂ v kraški vadozni in epifreatični coni (CARDIKARST)

Oznaka: J7-4630.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Franci Gabrovšek.

Sodelavci: M. Blatnik, F. Gabrovšek, V. Johnston, M. Prelovšek, M. Zadel.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Pripravljen je bil izbor opreme in načrt merilnega sistema, ki se bo vzpostavil v letu 2023. Numerični model zračnega toka v kanalih se je nadgradil tako, da bo omogočal tudi simulacijo prenosa in izmenjave CO₂ v kraški vadozni coni.

Razumeti krioturbacijo – do boljših napovedi usode ogljika iz talečega permafrosta s pomočjo kraških jam (CryoKarst)

Oznaka: J6-4634.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Jaroslav Obu.

Sodelavci: M. Blatnik, F. Gabrovšek, J. Obu.

Obdobje trajanja: 1. 12. 2022 – 30. 11. 2025.

Takoj po začetku projekta je bil v jami Barka nameščen sistem za samodejno zajemanje fotografij za izdelavo 3D fotogrametričnih modelov. Vzpostavljene so bile tudi samodejne meritve temperature zraka in sedimenta na več globinah. Med prvimi obiski so bili pridobljeni prvi podatki, ki se bodo uporabili za razvoj metod za sledenje delcev v 3D prostoru, ki jih bosta razvila Geodetski inštitut Slovenije in Univerza v Oslu.

Metodologija za nadzor trajnostne rabe turističnih jam z avtomatskimi meritvami – primer Postojnska jama

Oznaka: L6-9397.

Vrsta projekta: aplikativni raziskovalni projekt.

Sofinancerji: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Postojnska jama, d. d., REODOM rešitve za odložljiva omrežja, d. o. o.

Vodja: Franci Gabrovšek.

Sodelavci: F. Gabrovšek.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2018 – 30. 3. 2022.

V letu 2022 je bil projekt zaključen z načrtovanimi publikacijami in predstavitvami rezultatov na znanstvenih konferencah.

Karakterizacija kraških vodonosnikov v regionalnem in lokalnem merilu: primer zaledja vodnega vira Malni

Oznaka: L7-2630.

Vrsta projekta: aplikativni raziskovalni projekt.

Sofinancerja: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Javno podjetje Kovod Postojna, vodovod, kanalizacija, d. o. o.

Vodja: Franci Gabrovšek.

Sodelavci: M. Blatnik, F. Drole, F. Gabrovšek, C. Mayaud, J. Mulec, B. Otoničar, M. Petrič, T. Pipan, M. Prelovšek, N. Ravbar, L. Valentič, M. Zadel, N. Zupan Hajna.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2023.

Vzdrževane so bile meritve značilnosti podzemne vode na več kot dvajsetih lokacijah. S pomočjo potapljačev se je raziskovalo rove za sifonom v Matijevi jami. Izdelan je bil konceptualni in numerični model dinamike toka v kanalih, povezanih s Skrivnostnim jezerom v Planinski jami. Zasnovani so bili novi pristopi analize tveganja vodnih virov za onesnaženje in strategijo zgodnjega opozarjanja na onesnaženje.

Opredelitev ekohidrološke dinamike Cerknškega jezera z interdisciplinarnim pristopom raziskave

Oznaka: Z6-2667.

Vrsta projekta: doktorski raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Matej Blatnik.

Sodelavci: M. Blatnik.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 30. 4. 2023.

Nadaljevalo se je z zveznimi meritvami vodostajev, terenskimi meritvami lastnosti vode, vzorčenji vode in analizami njene kemijske sestave. V okviru strokovnega sveta Notranjskega regijskega parka se je aktivno sodelovalo pri načrtovanju prihodnjega delovanja. Na znanstvenih konferencah se je sodelovalo v okviru predavanj in objav znanstvenih člankov.

Raziskave za opredelitev in preprečevanje obremenjevanja vodozbirnega zaledja Jelševnišnice in Otovca, s posebnim ozirom na habitat človeške ribice (HaČloRi)

Oznaka: V1-2139.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerji: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Vodja: Metka Petrič.

Sodelavci: J. Mulec, M. Petrič, M. Prelovšek, A. Švara, M. Zadel.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2023.

Nadaljevalo se je z mesečnim vzorčenjem vode na več kot deset izvirov na zahodnem robu Bele krajine, z zveznimi avtomatskimi meritvami vodostaja in temperature na osrednjih dveh ter z občasnimi meritvami pretoka. Na ta način se je karakteriziralo izvire ter pripravilo podlago za določitev njihovega napajalnega zaledja, vira in stopnje obremenitev ter predlog ukrepov za zmanjšanje obremenitev in tveganja na sprejemljivo raven.

Ekohidrološka študija prostorsko-časovne dinamike v kraških kritičnih conah v različnih podnebnih razmerah

Oznaka: NK-0002.

Vrsta projekta: bilateralni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Nataša Ravbar.

Sodelavci: J. Mulec, M. Petrič, T. Pipan, M. Prelovšek, T. Slabe, N. Ravbar.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2021 – 31. 12. 2023.

Preučevalo in primerjalo se je prostorsko-časovno hidrodinamiko različnih kraških sistemov. Poseben poudarek je bil na procesih infiltracije skozi vertikalni profil med ozračjem – epikrasom – nezasičeno cono – zasičeno cono – izvirov.

Večplastne (multi-proksi) raziskave dedolomitizacije in z njo povezane speleogeneze v osrednji Sloveniji ter njen pomen za razumevanje začetnih faz mineralizacije sulfidov v južni Poljski

Oznaka: N1-0226.

Vrsta projekta: bilateralni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Bojan Otoničar.

Sodelavci: M. Blatnik, F. Gabrovšek, V. Johnston, J. Mulec, B. Otoničar, T. Slabe, M. Zadel (Inštitut za raziskovanje krasa); A. Košir, A. Martín Pérez (Paleontološki inštitut Ivana Rakovca).

Obdobje trajanja: 1. 12. 2021 – 30. 11. 2024.

V rednih dvotedenskih intervalih se je vzorčilo vodo za kemijske in izotopske analize ter opravilo meritve osnovnih fizikalno-kemijskih parametrov izbranih izvirov, globokih vrtin, površinskih vodnih tokov in padavin na širšem območju Vrha Svetih Treh kraljev in Hleviš. V jami Mravljetovo brezno v Gošarjevih rupah se je postavilo sedem samodejnih merilcev temperature in vlažnosti za preučevanje jamske klime ter anemometer, prve podatke pridobljene iz meritev pa se je deloma tudi že ovrednotilo. Geološko in geomorfološko se je kartiralo površje ter umetni rov na območju Vrha Svetih Treh kraljev in Hleviš, med jamami pa predvsem Mravljetovo brezno v Gošarjevih rupah. Na podlagi podatkov kartiranja je bila dopolnjena litostratigrafska karta. Vzoredno s kartiranjem se je vzorčilo kamnine in sedimente za nadaljnje petrografske, mineraloške in geokemijske analize. Izdelanih in preučenih je bilo okoli deset petrografskih zbruskov, ki se jih je preiskalo s presevnim mikroskopom in katodoluminiscenčno tehniko. Okoli stotim vzorcem je bila z metodo rentgenske praškovne difrakcije določena mineraloška sestava. Več desetim vzorcem dolomita in dedolomita so bile določene vrednosti stabilnih izotopov kisika in ogljika, štirim kamnitim vzorcem (sadra, dedolomit, žveplo) in trem vzorcem sulfatov, raztopljenih v vodi, pa so bile določene tudi vrednosti stabilnih izotopov žvepla. Prvič je bil v jamskem okolju odkrit in opisan cattitiite, tudi sicer v naravi izredno redek mineral.

Mikro-klimatski monitoring v turističnih jamah, primerjava Grand Canyon Caverns s slovenskimi jamami

Oznaka: BI-US/22-24-074.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Stanka Šebela.

Sodelavci: M. Năpăruș-Aljančič, U. Novak, S. Šebela.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 30. 6. 2024.

Narejen je bil izbor lokacij, kjer se izvajajo meritve mikroklimatskih parametrov iz Postojnske jame in Predjame, ki se jih bo primerjalo z merilnimi mesti v jami Grand Canyon Caverns v Arizoni. Gre za primerjavo mikroklimata v turističnih jamah, ki so različnega nastanka.

Dinamika in pomen ogljikovega dioksida v vadozni in epifreatični coni krasa

Oznaka: BI-US/22-24-136.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Franci Gabrovšek.

Sodelavci: F. Gabrovšek.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 30. 6. 2024.

S sodelavcem iz ZDA se je vzdolž toka reke Pivke izvedlo prve sočasne meritve CO₂ v vodi in zraku ter zasnovalo pristope za vzpostavitev dolgotrajnih meritev. Raziskalo se je možnosti nadgrajevanja numeričnih modelov, ki se jih razvija v obeh skupinah.

Sofinanciranje dejavnosti v okviru programa IGGP v letu 2022

Oznaka: IGGP.

Vrsta projekta: nacionalni aplikativni projekt.

Sofinancer: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport – Urad za UNESCO.

Vodja: Martin Knez.

Sodelavci: M. Knez.

Obdobje trajanja: 31. 1. 2020 – 31. 12. 2022.

Delo se je v preteklem letu uspešno nadaljevalo. Sodelavci so pripravljali znanstvene zapise o zaključenih raziskavah, med drugim so opravili raziskovalna dela v Egiptu in na Portugalskem ter se udeležili več znanstvenih srečanj. UNESCO IGCP in IUGS sta se odločila, da v preteklem letu zaradi velikega števila aktivnih projektov in zaostankov zaradi pandemije COVID-19 ne sprejemata novih predlogov projektov. Novo prijavo načrtujejo za leto 2023.

Mednarodna krasoslovna šola

Oznaka: Krasoslovna šola JS.

Vrsta projekta: nacionalni aplikativni projekt.

Sofinancer: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport – Urad za UNESCO.

Vodji: Astrid Švara, Nadja Zupan Hajna.

Sodelavci: M. Năpăruș-Aljančič, M. Blatnik, J. Čeligoj Biščak, F. Drole, F. Gabrovšek, M. Knez, V. Johnston, P. Kozel, C. Mayaud, J. Mulec, U. Novak, B. Otoničar, M. Petrič, T. Pipan, M. Prelovšek, T. Slabe, S. Skok, S. Stamenković, F. Šarc, S. Šebela, S. Šušak, A. Švara, L. Valentič, N. Ravbar, M. Zadel, N. Zupan Hajna.

Obdobje trajanja: 13.–17. 6. 2022.

29. mednarodna krasoslovna šola »Klasični kras« (v nadaljevanju MKŠ) je ponovno potekala v živo, v prostorih Kulturnega doma Postojna ter Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU med 13. in 17. 6. Skupno število udeležencev je bilo 92. Organizacija je potekala s strani IZRK, pod okriljem Slovenske nacionalne komisije za UNESCO ter ob podpori Jamarske zveze Slovenije in Mednarodne speleološke zveze – UIS. Glavna tema šole je bila speleologija, ki je bila v obliki predavanj, posterjev in ekskurzij predstavljena skozi različne tematike preiskovanja jam ter jamskega okolja. Tako so bila predstavljena naslednja področja znotraj speleologije: speleologija kot proces razvoja jam in modeliranje jamskih sistemov, geomorfologija in geologija jamskega okolja, jamski sedimenti, klima, speleohidrologija, speleobiologija, mikrobiologija jamskega okolja ipd. Skupno je bilo predstavljenih 6 vabljenih predavanj, 16 predavanj udeležencev šole, 22 posterjev, izvedeni sta bili 2 popoldanski in 2 celodnevni ekskurziji. Izdali smo zbornik z naslovom *29th International Karstological School "Classical Karst" – Speleology: abstracts & guide book (29. mednarodna krasoslovna šola »Klasični kras« – Speleologija: povzetki & vodnik)*.

Zbiranje, obdelava in preverjanje podatkov o jamah ter njihovo sporočanje

Oznaka: Kataster jam.

Vrsta projekta: javno pooblastilo.

Sofinancer: Ministrstvo za okolje in prostor.

Vodja: Nadja Zupan Hajna.

Sodelavci: F. Drole, M. Knez, M. Prelovšek, N. Zupan Hajna.

Obdobje trajanja: 1. 3. – 30. 6. 2022.

V Katastru jam je bilo obdelanih 3500 zapisnikov o delu v letu 2021, ki so jih oddala jamarska društva glede na Zakon o jamah. V letu 2021 se je število novo registriranih jam povečalo za 503. V bazo so bili poleg dodanih novih katastrskih enot vneseni tudi novi podatki o že prej znanih jamah (dodatno odkriti rovi, druge spremembe, novi podatki in popravki napak). Digitalna baza podatkov je tako dosegla zbirko zapisov o 14.695 podzemnih jamah.

Javno pooblastilo za pripravo strokovnih geoloških podlag in analiz kot dela monitoringa geoloških pojavov in monitoringa stanja podzemnih voda

Oznaka: Geološke podlage.

Vrsta projekta: javno pooblastilo.

Sofinancer: Ministrstvo za okolje in prostor – Agencija RS za okolje.

Vodja: Metka Petrič.

Sodelavci: F. Drole, F. Gabrovšek, J. Mulec, M. Petrič, M. Prelovšek, N. Ravbar, M. Zadel.

Obdobje trajanja: 15. 4. – 30. 11. 2022.

V okviru pridobljenega javnega pooblastila sta bila izvedena dva projekta: *Hidrološke analize na krasu v letu 2022 za podporo ukrepom NUV2: OS3.2b2, OS6a, OPZ2b* in *Hidrogeološke analize za potrebe razvoja konceptualnega modela na območju meddržavnega podzemnega toka vode na Krasu – aktivnosti v letu 2022*.

ENVironmental Research Infrastructures building Fair services Accessible for society, innovation and research

[Okoljske raziskovalne infrastrukture z načeli FAIR o upravljanju z raziskovalnimi podatki]

Oznaka: ENVRI-FAIR.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje 2020.

Sofinancer: European Union, European commission, Directorate General for Research & Innovation, Innovation Union and European Research Area, Administration and finance, Pascale CID.

Vodja: Tanja Pipan.

Sodelavci: M. Năpăruș-Aljančič, J. Čeligoj Biščak, F. Drole, M. Knez, J. Mulec, T. Pipan, M. Prelovšek, M. Zadel.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2020 – 30. 6. 2023.

V okviru izbranih delovnih sklopov se je pripravil katalog tkivnih vzorcev in DNK-vzorcev želatinoznega planktona s pripadajočimi metapodatki. Vzpostavilo se je podatkovno spletišče, skladno z načeli FAIR in nizom podatkov, vezanih na evropsko raziskovalno infrastrukturo LifeWatch.

European long-term ecosystem, critical zone and socio-ecological systems PLUS research infrastructure [Dolgoročna ekosistemska in družbenoekološka raziskovalna infrastruktura PLUS]

Oznaka: eLTER PLUS.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje 2020.

Sofinancer: European Union, European commission, Directorate General for Research & Innovation, Innovation Union and European Research Area, Administration and finance, Pascale CID.

Vodja: Tanja Pipan.

Sodelavci: M. Năpăruș-Aljančič, F. Drole, T. Pipan, N. Ravbar.

Obdobje trajanja: 1. 2. 2020 – 31. 1. 2025.

V okviru projekta poteka vrednotenje inovativnih metod za opazovanje in analitiko izbranih območij ter platform eLTER, razvijajo se podrobne specifikacije eLTER RI glede na potrebe skupnosti. Opravljeno je bilo vzorčenje vode in prsti na izbranih mestih za vseevropsko shemo eDNA.

eLTER Preparatory Phase Project [eLTER projekt pripravljalne faze]

Oznaka: eLTER PPP.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje 2020.

Sofinancer: European Union, European commission, Directorate General for Research & Innovation, Innovation Union and European Research Area, Administration and finance, Pascale CID.

Vodja: Tanja Pipan.

Sodelavci: M. Năpăruș-Aljančič, F. Drole, T. Pipan, N. Ravbar, M. Zadel.

Obdobje trajanja: 1. 2. 2020 – 31. 1. 2025.

V preteklem obdobju je bila ovrednotena prva ocena finančne analize, vezane na nacionalna mesta eLTER, nadaljevala so se usklajevanja k dokumentu Host Selection Process in dokumentu eLTER Standard Observations. Na nacionalni ravni je bil pripravljen video posnetek, ki predstavlja izbrana mesta eLTER.

European Plate Observing System Sustainability Phase [Trajnostna faza Evropskega sistema opazovanja plošč]

Oznaka: EPOS SP.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje 2020.

Sofinancer: European Union, European commission, Directorate General for Research & Innovation, Innovation Union and European Research Area, Administration and finance, Pascale CID.

Vodja: Stanka Šebela.

Sodelavci: M. Năpăruș-Aljančič, J. Čeligoj Biščak, F. Drole, M. Knez, S. Šebela, S. Stamenković, N. Ravbar.

Obdobje trajanja: 1. 2. 2020 – 30. 4. 2023.

Slovenski predstavniki so bili aktivni pri vključevanju držav Balkanskega polotoka v mednarodno skupnost EPOS. Sodelovali so na več hibridnih srečanjih in bili glavni organizator mednarodnega srečanja v Postojni. Bili so aktivni v TCS NFO, kjer so pridruženi partner in se pripravljajo za polnopravnega člana.

Internal Joint and Colaborative Initiative (IJI) LifeWatch ERIC [Notranja skupna in sodelovalna iniciativa LifeWatch ERIC]

Oznaka: IJI.

Vrsta projekta: mednarodni tržni projekt.

Naročnik: LifeWatch ERIC (Statutory Seat).

Vodja: Tanja Pipan.

Sodelavci: T. Pipan.

Obdobje trajanja: 1. 3. 2020 – 15. 3. 2022.

Vzpostavljen je bil metapodatkovni portal s pomočjo platforme GeoNetwork za izgradnjo upravljaljskega sistema in uporabniškega vmesnika za multidisciplinarno rudarjenje z okoljskimi podatki. Portal je zasnovan tako, da zagotavlja časovno in prostorsko povezavo med določenimi mesti ter njihovimi podatki v okviru infrastrukture EU LifeWatch ERIC.

Krasoslovni nadzor pri gradnji drugega tira železniške proge Divača–Koper

Oznaka: Krasoslovni nadzor.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: 2TDK, Družba za razvoj projekta, d. o. o.

Vodja: Martin Knez.

Sodelavci: M. Blatnik, F. Drole, F. Gabrovšek, M. Knez, J. Mulec, B. Otoničar, M. Petrič, T. Pipan, M. Prelovšek, S. Šebela, T. Slabe, N. Ravbar, N. Zupan Hajna.

Obdobje trajanja: 4. 10. 2018 – 3. 10. 2025.

Na območju delovišč drugega tira železniške proge Divača–Koper se je izvajal stalen krasoslovni nadzor gradnje na delu odprte proge med Divačo in Lokvijo ter v predorih T1 in T2.

Klimatski in biološki monitoring jamskih sistemov

Oznaka: Biološki monitoring.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Postojnska jama, d. d.

Vodja: Stanka Šebela.

Sodelavci: F. Gabrovšek, J. Mulec, T. Pipan, S. Šebela.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2019 – 31. 12. 2023.

Nadaljevalo se je z biološkim in mikroklimatskim monitoringom Postojnskega ter Predjamskega sistema. Zvezne meritve različnih mikroklimatskih parametrov se opravljajo že od leta 2009. Z vidika antropogenega vpliva na jame je bila pomembna primerjava med obdobjem visokega obiska pred pandemijo covid-19 in med njo, ko so bile jame zaprte. Sodelovalo se je pri tehničnih rešitvah vzdrževanja jamske infrastrukture.

Izdelava okoljske, investicijske in ostale dokumentacije v postopku državnega prostorskega načrtovanja za dvotirnost nove železniške proge Divača–Koper

Oznaka: Dvotirnost Divača–Koper.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: ELEA IC projektiranje in svetovanje, d. o. o.

Vodja: Martin Knez.

Sodelavci: M. Knez.

Obdobje trajanja: 29. 10. 2020 – 18. 10. 2024.

Na podlagi naših osrednjih poglavij Vrednotenje leve cevi nove dvotirne proge Divača–Črni Kal in Študija obstoječe proge Divača–Hrastovlje–Koper se je sodelovalo pri še ne zaključenih sorodnih poglavjih.

Izdelava strokovnih podlag, študije variant/predinvesticijske zasnove in okoljskega poročila za avtocesto na odseku Postojna–Jelšane

Oznaka: AC Postojna–Jelšane.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Ljubljanski urbanistični zavod, d. d.

Vodja: Mitja Prelovšek.

Sodelavci: M. Prelovšek.

Obdobje trajanja: 1. 12. 2020 – 30. 11. 2023.

Preverjalo se je vpliv umestitve novih različic v prostor na kras in z optimizacijami iskalo potek končne trase, ki bi v najmanjši možni meri vplivala na kraško okolje Zgornje Pivške kotline in nižje ležeče Košanske doline.

Hidrološki vpliv zadrževalnika na Suhorici na Škocjanske jame po področjih/ciljih iz smernic ZRSVN

Oznaka: Zadrževalnik Suhorica.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Geodetski inštitut Slovenije.

Vodja: Mitja Prelovšek.

Sodelavci: F. Drole, M. Prelovšek.

Obdobje trajanja: 20. 4. 2021 – 31. 3. 2022.

Izvedlo se je sklepane terenske meritve (pretoki, vodostaji), spoznanja pa povzelo v poročilu. V tem se je osredotočilo predvsem na izračune sprememb hidrodinamike Reke, oceno vpliva na njeno kemijsko stanje, oceno vpliva na geomorfna procesa raztapljanja in odlaganja sige ter izračun posledic vpliva porušitve pregrade na Škocjanske jame.

Vzpostavitev čezmejnega geoparka na Krasu

Oznaka: GeoKarst.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Občina Sežana.

Vodja: Bojan Otoničar.

Sodelavci: F. Gabrovšek, B. Otoničar, N. Zupan Hajna.

Obdobje trajanja: 10. 8. 2021 – 31. 8. 2022.

V okviru priprave predloga za uvrstitev območja Krasa v mrežo UNESCO globalnih geoparkov se je sodelovalo na več sestankih različnih deležnikov. Dokončno je bilo določeno območje in točke predlaganega geoparka ter opredeljen njihov pomen in vrednost v lokalnem, regionalnem in svetovnem merilu. Sodelovalo se je pri pripravi osnutka vloge za vključitev čezmejnega geoparka Kras – Carso v UNESCO globalno mrežo geoparkov in pri izdelavi osnutka upravljalškega načrta bodočega geoparka. Kot predavatelji in vodiči so sodelovali na več delavnicah, izobraževanjih ter ekskurzijah za različne deležnike. Pripravili so materiale in napisali več poglavij strokovno poljudne knjige o bodočem geoparku Kras/Carso. Udeležili so se strokovne ekskurzije v UNESCO globalni geopark v Lumignanu pri Vincenci, Italija.

Geofizikalne preiskave za zaznavanje kraških pojavov pri gradnji drugega tira železniške proge Divača–Koper

Oznaka: Geofizikalne preiskave.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: 2TDK, Družba za razvoj projekta, d. o. o.

Vodja: Martin Knez.

Sodelavci: M. Knez, M. Prelovšek.

Obdobje trajanja: 1. 3. 2022 – 31. 1. 2025.

Za potrebe izgradnje drugega tira železniške proge med Divačo in Koprom se je ob sodelovanju partnerskih institucij sodelovalo pri interpretaciji geofizikalnih meritev za zaznavanje kraških pojavov pred čeli izkopa ter neposredno pod predorom.

Strokovne podlage za določitev vpliva načrtovanih variant obvozne ceste Ribnica na kraške jame

Oznaka: Obvozna cesta Ribnica.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Ministrstvo za infrastrukturo, Direkcija RS za infrastrukturo.

Vodja: Mitja Prelovšek.

Sodelavci: M. Blatnik, F. Drole, M. Prelovšek.

Obdobje trajanja: 14. 7. 2022 – 13. 7. 2024.

Opredelilo se je s predlaganim posegom potencialno vplivane jame, preverilo se je lege njihovih vhodov in podzemnih rogov ter ocenilo vpliv na potencialno vplivane jame z vidika več predlaganih tras in priključkov na obstoječo cesto. Poseben poudarek je bil tudi na oceni vpliva izgradnje obvoznice na pretakanje podzemnih voda in poplavljanje Ribniškega polja.

Kritje stroškov sodelujočih raziskovalcev pri projektu „Mobility Plus Project SAZU-22-08“ za leto 2022

Oznaka: Češka akademija.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Vodja: Nadja Zupan Hajna.

Sodelavci: A. Švara, N. Zupan Hajna.

Obdobje trajanja: 21. 9. – 30. 11. 2022.

Vzorčevanje za paleomagnetne in kozmogene datacijske analize profila naplavin v Dimnicah, reinterpretacije že obstoječih paleomagnetnih rezultatov in priprava skupnih objav (člankov in referatov) ter skupno delo na Inštitutu za geologijo v Pragi in v Paleomagnetnem laboratoriju v Pruhonicah.

Hidrogeološki monitoring za potrebe gradnje drugega tira Divača–Koper, ničelno stanje

Oznaka: Hidrogeološki monitoring.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: ELEA IC projektiranje in svetovanje, d. o. o.

Vodja: Martin Knez.

Sodelavci: M. Knez.

Obdobje trajanja: 3. 11. – 31. 12. 2022.

Za potrebe gradnje drugega tira železniške proge Divača–Koper se je opredeljevalo ničelno stanje hidrogeoloških razmer vzdolž predorov T1 in T2.

Odstranitev odpadkov v Matijevi jami ter zavarovanje na terenu in izvedba izobraževanja za širšo javnost iz območja parka na temo onesnaževanja in odlaganja odpadkov

Oznaka: Matijeva jama.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Občina Pivka.

Vodja: Mitja Prelovšek.

Sodelavci: M. Prelovšek.

Obdobje trajanja: 16. 11. 2022 – 30. 6. 2023.

Spremljalo se je vodostaj v Matijevi jami in pripravljalo podlago za odstranitev odpadkov. Opredelilo se je termin predavanja v letu 2023.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI

Kopenski karbonati: mineralni produkti geobioloških procesov v kritični coni

Oznaka: J1-9185.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Paleontološki inštitut Ivana Rakovca.

Koncept soodvisnosti v krasu: povezanost vrtač in jam z vidika antropogenih vplivov

Oznaka: J6-2592.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Geografski inštitut Antona Melika.

Raziskave za opredelitev onesnaženosti podzemnih jam na ravni Slovenije, njihovo prednostno sanacijo ter monitoring stanja jam

Oznaka: V1-2140.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Geografski inštitut Antona Melika.

DOKTORSKI ŠTUDIJ KRASOSLOVJA

Krasoslovno študijsko središče Unesca – UNESCO Chair on Karst Education

V sodelovanju z Univerzo v Novi Gorici se na Fakulteti za podiplomski študij izvaja doktorski študijski program *Krasoslovje*, ki je edini tovrsten v svetu. Od leta 2012 se imenuje Krasoslovno študijsko središče Unesca – UNESCO Chair on Karst Education.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Lovel Kukuljan

Oznaka: MR-50576.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Franci Gabrovšek.

Izobraževalna ustanova: Fakulteta za podiplomski študij Univerze v Novi Gorici.

Mladi raziskovalec je v juniju 2022 uspešno zagovarjal doktorsko nalogo in bil v novembru promoviran v doktorja krasoslovja.

Astrid Švara

Oznaka: MR-52013.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Nadja Zupan Hajna.

Izobraževalna ustanova: Fakulteta za podiplomski študij Univerze v Novi Gorici.

Mlada raziskovalka je preučevala geomorfološki razvoj kraškega obrobja spodnje Pivške kotline, in sicer morfogenezo in speleogenezo izbranih območij s pomočjo geomorfološkega kartiranja ter interdisciplinarnih študij jamskih sedimentov. Konec oktobra je zaključila svoje usposabljanje. Aktivno se je vključila v naloge in dela Inštituta ter sodelovala pri terenskem in laboratorijskem delu, ki se je navezovalo na njeno disertacijo in druge Inštitutske projekte. Soorganizirala in vodila je 29. mednarodno krasoslovno šolo »Klasični kras«. Med letom se je s predavanji aktivno udeležila številnih konferenc s svojega raziskovalnega področja in opravila več internetnih izobraževanj.

Lara Valentić

Oznaka: MR-52015.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Tanja Pipan.

Drugi mentor: Oliver Bajt (Nacionalni inštitut za biologijo, Morska biološka postaja Piran).

Izobraževalna ustanova: Fakulteta za podiplomski študij Univerze v Novi Gorici.

Mlada raziskovalka je preučevala mikroplastiko v različnih kraških ekosistemih in njen vpliv na kakovost pitne vode. V doktorski disertaciji je določila vire onesnaženja in transportne poti onesnaženja v kraških ekosistemih z namenom preprečevanja ali zmanjšanja onesnaževanja okolja, saj so kraški vodonosniki pogosto edini in najpomembnejši viri pitne vode za lokalno prebivalstvo.

Uroš Novak

Oznaka: MR-54770.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mlademu raziskovalcu: Stanka Šebela.

Izobraževalna ustanova: Fakulteta za podiplomski študij Univerze v Novi Gorici.

Mladi raziskovalec se je posvetil doktorskemu raziskovalnemu delu. Raziskuje geološko strukturo Planinske jame in njene okolice ter seizmotektonske lastnosti širše Pivške kotline. Udeležil se je domačih in mednarodnih konferenc. Sodeluje tudi z mednarodnimi raziskovalci.

Filip Šarc

Oznaka: MR-55884.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Bojan Otoničar.

Izobraževalna ustanova: Fakulteta za podiplomski študij Univerze v Novi Gorici.

Mladi raziskovalec se je ukvarjal z zbiranjem in branjem literature, povezane s temo doktorske disertacije dedolomitizacije in z njo povezane speleogeneze. Poleg tega je opravljal terensko delo v obliki preučevanja geoloških in geomorfoloških pojavov v jami Mravljetovo brezno v Gošarjevih rupah z vzorčenjem kamnin in sedimentov. V okviru njegovega dela so bile opravljene tudi geološke raziskave in kartiranje območja, ki je vključeno v temo doktorata. Sodeloval je tudi pri vzorčenju, merjenju parametrov vode in merjenju pretoka na izbranih vrtinah ter izviri na področju, ki se navezuje na doktorski študij. Udeležil se je tudi številnih domačih in mednarodnih konferenc, simpozijev ter izobraževanj.

Sara Skok

Oznaka: MR-56873.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Janez Mulec.

Izobraževalna ustanova: Fakulteta za podiplomski študij Univerze v Novi Gorici.

Mlada raziskovalka se je posvetila branju literature za doktorsko nalogo in terenskemu delu, pri katerem se je osredotočila na iskanje primernih vzorčnih mest v Postojnski jami. Udeležila se je spletnega izobraževanja Paper Writing Academy.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **M. Blatnik** je član Mednarodnega združenja hidrogeologov IAH in Slovenskega komiteja IAH, član strokovnega sveta Notranjskega regijskega parka in več jamarskih društev. Je tudi področni urednik revije *Acta carsologica*.
- **F. Gabrovšek** je glavni urednik revije *Acta carsologica*, član uredništva revije *International Journal of Speleology*, predsednik strokovnega sveta Parka Škocjanske jame in član nacionalne komisije za UNESCO. Je izredni član SAZU, kjer je član Sveta za okolje in predstavnik SAZU v EASAC. Je tudi član Društva za raziskovanje jam Ljubljana.
- **M. Knez** je direktor doktorskega študijskega programa *Krasoslovje* na Fakulteti za podiplomski študij Univerze v Novi Gorici, predstojnik Krasoslovnega študijskega središča Unesca (UNESCO Chair on Karst Education), član Slovenskega nacionalnega odbora Mednarodnega programa za vede o Zemlji UNESCO IGCP ter izvršnega odbora in znanstvenosvetovalnega odbora Mednarodnega središča za raziskovanje krasa na Junanskem inštitutu za geografijo Junanske univerze (Kunming, Kitajska). Je član Komisije za kras Mednarodne geografske zveze, Komisije za kras, hidrogeologijo in speleogenezo Mednarodne speleološke zveze ter član uredniškega odbora revij *Karst development in Geologia Croatica*. Sodeluje pri pripravi in izvedbi mednarodnih krasoslovnih srečanj *Man and Karst* (Sicilija, Italija) in *Living with Landscape* (Egipt).
- **P. Kozel** je član uredniškega odbora revije *Acta carsologica*, član mednarodnega združenja za biologijo podzemlja (Société Internationale de Biospéologie – SIBIOS), mednarodnega združenja arahnologov (International Society of Arachnology), Slovenskega entomološkega društva Štefana Michielija in Društva za raziskovanje jam Ljubljana.
- **L. Kukuljan** je blagajnik in zastopnik jamarskega društva Estavela (Hrvaška).
- **C. Mayaud** je član Društva za raziskovanje jam Ljubljana.
- **J. Mulec** je član uredniškega odbora revije *Acta Carsologica*, mednarodnega združenja za biologijo podzemlja (Société Internationale de Biospéologie – SIBIOS) in Regijskega štaba Civilne zaščite za Notranjsko. Opravil je evalvacijo habilitacije za Ruđer Bošković Institute, Hrvaška. Je pedagoški mentor enemu podiplomskemu študentu.
- **M. Năpăruș-Aljančič** je pomočnica uredništva revije *Acta carsologica*, ustanoviteljica Zavoda Tular (2021), članica Društva za jamsko biologijo (Jamski laboratorij Tular) in Jamarskega društva Carnium Kranj. Z Gregorjem Aljančičem sta ustanovitelja in organizatorja mednarodne bienalne konference *SOS Proteus*. Je tudi članica LifeWatch ERIC za In-Kind komisije, članica treh delovnih skupin: LifeWatch Communicator, LifeWatch Training, LifeWatch Biodiversity Modelling in eLTER Communications. Julija je postala docentka na Podiplomski šoli ZRC SAZU. Skupaj s skupino za raziskovalne infrastrukture koordinira razvoj metapodatkovnega portala IZRK. (Spletna stran: <https://metadata.izrk-zrc-sazu.si>)
- **M. Petrič** je članica Komisije za hidrogeologijo krasa pri Mednarodnem združenju hidrogeologov IAH, nadzorna odbora Slovenskega komiteja IAH, Nacionalnega odbora mednarodnega hidrološkega programa IHP in strokovne skupine geoparka Idrija ter področna urednica za kraško hidrologijo pri reviji *Acta carsologica*.
- **T. Pipan** je področna urednica znanstvene revije *International Journal of Speleology* in gostujoča vabljena urednica posebne izdaje revije *Diversity* ter članica uredniškega odbora pri reviji *Diversity*. Je članica mednarodnega združenja za biologijo podzemlja (International Society for Subterranean Biology – ISSB). Je predsednica komisije za priznanja in nagrade ZRC SAZU, imenovana slovenska predstavnica v Evropski strateški forum za raziskovalne infrastrukture (ESFR) in v strateško delovno skupino za področje okolja (ENV SWG). Na Fakulteti za znanosti o okolju Univerze v Novi Gorici je predsednica komisije za zagovor magistrskih nalog in predsednica komisije za študijske zadeve ter članica senata. Je pomočnica direktorja doktorskega študijskega programa *Krasoslovje* na Fakulteti za podiplomski študij Univerze v Novi Gorici in nacionalna koordinatorica dveh raziskovalnih infrastruktur: *LifeWatch* in *eLTER*. Trenutno je pedagoška mentorica dvema doktorskima študentkama.
- **M. Prelovšek** je predsednik Geomorfološkega društva Slovenije, član Odbora za spremljanje koncesije za rabo naravnih vrednot Postojnski jamski sistem in Predjamski jamski sistem (Ministrstvo za okolje in prostor RS, Direktorat za okolje, Sektor za ohranjanje narave) ter koordinator modula *Krasoslovje* v okviru študija *Vede o Zemlji*, ki poteka pod okriljem Podiplomske šole ZRC SAZU.
- **N. Ravbar** je sourednica revije *Acta carsologica* in članica uredniškega odbora mednarodnih revij *Acta carsologica*, *Acta Geobalcanica*, *International Journal of Speleology*, *Research in Tourism and Karst Areas in Urbani izziv*. Je tudi članica Komisije za hidrogeologijo krasa pri Mednarodnem združenju hidrogeologov IAH. Sodelovala je v komisiji za izdelavo svetovne baze kraških izvirov WOKAS in pri vsakoletni organizaciji sekcij na kongresih EGU.
- **S. Skok** je članica tehničnega uredništva revije *Acta carsologica*. Je članica mikrobiološkega društva Applied Microbiology International.
- **T. Slabe** je član uredniškega odbora znanstvenih revij *Acta carsologica*, *Karst development* in *Pesquisas em Turismo e Paisagens Cársticas*. Je v vodstvu Mednarodnega središča za raziskovanje krasa v Kunmingu (Kitajska) in član Znanstvenega sveta Mednarodnega raziskovalnega centra za kras pod pokroviteljstvom Unesca v Guilinu (Kitajska). Je član organizacijskega odbora *Mednarodne krasoslovne šole*, član Komisije za kras pri Mednarodni geografski zvezi ter Komisije za kras, hidrogeologijo in speleogenezo pri Mednarodni speleološki zvezi. Sodeluje pri pripravi in izvedbi mednarodnih krasoslovnih srečanj *Man and Karst* (Custonaci, Italija) in *Living with Landscape* (Luksor, Egipt).

- **S. Šebela** je članica PC (Project Council) projekta *EPOS SP*, nacionalna predstavnikinja projekta *EPOS*, članica konzorcija *EPOS NFO*, članica nadzornega odbora pri Slovenskem združenju za geodezijo in geofiziko, članica *IUGG* ter področna urednica pri reviji *Acta carsologica*.
- **A. Švara** je predsednica Slovenskega geološkega društva in regionalna korespondentka pri Mednarodnem združenju sedimentologov IAS. Je tajnica Jamarskega društva Danilo Remškar Ajdovščina in članica Geomorfološkega društva Slovenije. Je članica organizacijskega odbora *Mednarodne krasoslovne šole*.
- **N. Zupan Hajna** je področna urednica pri reviji *Acta carsologica*. Je predsednica Mednarodne speleološke zveze (UIS) in zakonita zastopnica zveze v Sloveniji ter predstavnikinja UIS v International Science Council (ISC). Sodelovala je v organizacijskem odboru UIS za *Mednarodno leto jam in krasa 2021 (International Year of Caves and karst 2021)*, katerega aktivnosti so bile podaljšane v leto 2022. Vodila je organizacijo UIS za predstavitev kraških vodonosnikov na sedežu Unesca v Parizu v organizaciji OZN (UN-Water Summit on Groundwater, Side event 9, Karst Aquifers). Je članica Geomorfološkega društva Slovenije, Slovenskega geološkega društva in SINQUA (Slovenski odbor za INQUA), v okviru Mednarodne zveze za raziskovanje kvartarja (International Union for Quaternary Research – INQUA) pa članica Komisije za stratigrafijo in geokronologijo (Stratigraphy and Geochronology Commission – SACCOM) in Sekcije za evropsko kvartarno stratigrafijo (Section on European Quaternary Stratigraphy – SEQS). Je članica ESA Znanstvene tematske svetovalne skupine za planetarne jame (European Space Agency – Science Topical Team on Planetary Caves). Je članica organizacijskega odbora *Mednarodne krasoslovne šole* in znanstvenega odbora za organizacijo *18. speleološkega kongresa (18. ICS/2022)*.
- **U. Novak** je član Slovenskega združenja za geodezijo in geofiziko (SZZG), Mednarodne zveze za geodezijo in geofiziko (IUGG) ter Društva za raziskovanje jam Ljubljana (DZRJL).
- **F. Šarc** je član Društva za raziskovanje jam Ljubljana, Speleološkega kluba Ozren Lukić (Zagreb, Hrvaška), Hrvatske gorske službe spašavanja (Hrvaška).

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **29th International Karstological School "Classical Karst": Speleology/29. mednarodna krasoslovna šola »Klasični kras«:** *Speleologija*. Postojna, 13.–17. 6.
- **EPOS SP Project Workshop – Integration of EPOS ERIC new members.** Soorganizatorji: Istituto Nazionale di Oceanografia e di Geofisica Sperimentale (OGS), Trst, Italija, Hrvatski geološki institut, Zagreb, Hrvaška, in EPOS ERIC, Postojna, 8. 6.
- **Field-work of researchers and lectures about Postojna Cave.** Prireditve ob dogodku Evropska noč raziskovalcev. Postojna, 30. 9.
- **6. Slovenski geološki kongres »Videti (ne)vidno – vloga geologije v naši družbi«.** Soorganizatorja: Slovensko geološko društvo in Društvo SKIAH, Rogaška Slatina, 3.–5. 10.
- **The 5th International Symposium of Living with Climate Change.** S soorganizatorjem: The Egyptian Society of Environmental Changes (ESEC), Luksor, Egipt, 8.–11. 11.
- **Man and Karst 2022.** Soorganizatorji: Krasoslovno študijsko središče Unesco (UNESCO Chair on Karst Education), Vipava, Municipality of Custonaci, Italija, C.I.R.S. – Hyblean Center of Speleo-Hydrogeological Research, Ragusa, Italija, Department of Biological, Geological and Environmental Sciences, University of Catania, Italija, TETIDE APS, Italija, University of Bari, Italija, University of Messina, Italija, University of Trieste, Italija, Custonaci, Italija, 12.–17. 9.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižnica

V knjižnico je bilo vpisanih 117 monografij in 98 zvezkov periodike ter izposojenih skupaj 146 enot gradiva. Gradivo, ki je bilo potrebno sprotne zaščitne oziroma manjšega restavriranja, je bilo ustrezno obdelano. Popis vseh naslovov serijskih publikacij je dostopen v elektronski in natisnjeni različici. Obiskovalcem je bilo brezplačno na voljo izloženo knjižnično gradivo. Izšla je ena številka obvestilnika *Kraška knjižnica*.

Kataster jam

V okviru rednega letnega dela za Kataster jam so bile v sodelovanju z Jamarsko zvezo Slovenije in drugimi jamarji pridobljene in v kataster dodane 503 nove jame ter številne dopolnitve za že znane jame. Skupno število jam v katastru je 14.695.

Kartografska zbirka in ostala dokumentacija

Kartografska zbirka obsega 54 enot, v njej je 6846 tiskanih kart in 5126 risanih kart, načrtov, skic in diagramov. Kataster vodnih objektov – B obsega 869 števil (1 tekoči meter); kataster površinskih oblik – C 525 števil (0,6 tm); kataster umetnih objektov – D (rudnikov, tunelov, vodnjakov in vrtin) 85 števil (0,1 tm); kataster predvojnega Istituto Italiano de Speleologia/Italijanskega speleološkega inštituta – VG pa 3700 števil (4 tm gradiva).

Zapuščinski fondi bivših sodelavcev, ki vsebujejo tipkopise, rokopise, korekture, fotografsko in ostalo gradivo, obsegajo 61 tm, arhiv tajništva inštituta pa 70 tm.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- **Acta carsologica 51/1 in 51/2.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU in SAZU.
- **29th International Karstological School "Classical Karst": Speleology/29. mednarodna krasoslovna šola »Klasični kras«:** **Speleologija: abstracts & guide book.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- **Karst, Höhlen und Menschen.** Nadja Zupan Hajna, 1. deutschsprachige Aufl. [S. L.]: Verband der deutschen Höhlen- und Karstforscher, 173 str.

MEDNARODNO SODELOVANJE IN RAZISKOVANJE:

- Geologický ústav Akademie věd ČR, Češka: raziskovalno sodelovanje na medakademijskih projektih *SLO_CZ: SAZU-19-01 (podaljšan v leto 2022; in na projektu Mobility plus SLO_CZ: SAZU-22-08).*

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Elena Tadić, Educons univerzitet, Sremska Kamenica, Srbija, 31. 1. – 31. 3.: študentska izmenjava Erasmus+ Traineeship Programme.
- Margot Emmanuelle Laurette Vivier, University of Savoie Mont-Blanc, Francija, 21. 2. – 21. 3.: študentka Podiplomske šole ZRC SAZU.
- Dr. David C. Culver, American University, Washington D.C., Združene države Amerike, 28. 3. – 4. 4. in 23.–30. 10.: terensko delo, laboratorijsko delo, analiza podatkov, pisanje članka in priprava znanstvene publikacije.
- Justyna Małgorzata Ciesielczuk, University of Silesia in Katowice, Sosnowiec, Poljska, 9.–14. 4.: sodelovanje na projektu N1-0226.
- Krzysztof Gaidzik, University of Silesia in Katowice, Sosnowiec, Poljska, 9.–14. 4.: sodelovanje na projektu N1-0226.
- Andrzej Tyc, University of Silesia in Katowice, Sosnowiec, Poljska, 9.–14. 4. in 13.–19. 11.: sodelovanje na projektu N1-0226.
- Mauro Gomes, Instituto Chico Mendes de Conservacao da Biodiversidade, Centro Nacional de Pesquisa e Conservacao de Cavernas, Nova Lima, Brazilija, 16.–24. 4.: skupno raziskovalno delo, obisk na Inštitutu in dogovori o nadaljnjem sodelovanju.
- Dr. Luiz Eduardo Panisset Travassos, Pontificia Universidade Catolica de Minas Gerais – PUC Minas, Programa de Pos-Graduacao em Geografia, Belo Horizonte, Brazilija, 16.–24. 4.: skupno raziskovalno delo, obisk na Inštitutu in dogovori o nadaljnjem sodelovanju.
- Darcy Jose dos Santos, Instituto Chico Mendes de Conservacao da Biodiversidade, Centro Nacional de Pesquisa e Conservacao de Cavernas, Nova Lima, Brazilija, 16.–24. 4.: skupno raziskovalno delo, obisk na Inštitutu in dogovori o nadaljnjem sodelovanju.
- Celine Ortega, Toulouse, Francija, 27. 4. – 6. 5.: študentka Podiplomskega študijskega programa Krasoslovje.
- Dr. Jaroslav Obu, Universitetet i Oslo, Institutt for geofag, Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, Oslo, Norveška, 8.–20. 5. in 4.–30. 11.: skupno terensko raziskovalno delo.
- Justyna Czekirda, Universitetet i Oslo, Institutt for geofag, Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, Oslo, Norveška, 8.–20. 5., 7.–30. 11. in 14. 12. 2022 – 30. 8. 2023: skupno terensko raziskovalno delo.
- Marjan Temovski, Isotope Climatology and Environmental Research Centre, Institute for Nuclear Research, Debrecen, Madžarska, 1.–21. 6.: udeležba na 29. Mednarodni krasoslovni šoli.
- Paul Griffiths, Campbell River, Britanska Kolumbija, Kanada, 9.–23. 6.: udeležba na 29. Mednarodni krasoslovni šoli.
- Carolyn Lee Ramsey, Campbell River, Britanska Kolumbija, Kanada, 9.–23. 6.: udeležba na 29. Mednarodni krasoslovni šoli.
- Philippe Audra, Université Côte d'Azur, École Polytech'Nice, Nice, Francija, 11.–21. 6.: vabljeni predavatelj na 29. Mednarodni krasoslovni šoli.
- Dr. Matthew D. Covington, University of Arkansas, Department of Geosciences, Fayetteville, Združene države Amerike, 11.–21. 6.: vabljeni predavatelj na 29. Mednarodni krasoslovni šoli.
- Sanja Gottstein, Prirodoslovno-matematični fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Biološki odsjek, Zagreb, Hrvaška, 11.–21. 6.: vabljeni predavatelj na 29. Mednarodni krasoslovni šoli.
- Carole Nehme, Université de Rouen, Département de Géographie, Mont-Saint-Aignan, Francija, 11.–21. 6.: vabljeni predavatelj na 29. Mednarodni krasoslovni šoli.
- Lukas Plan, Naturhistorisches Museum Wien, Dunaj, Avstrija, 11.–21. 6.: vabljeni predavatelj na 29. Mednarodni krasoslovni šoli.

- Pavel Bosák, Inštitut za geologijo Češke akademije znanosti, Praga, Češka, 12.–18. 6. in 16.–22. 10.: vabljeni predavatelj na 29. *Mednarodni krasoslovni šoli* ter sodelovanje na projektih Mobility SAZU-19-01 in Mobility Plus SAZU-22-08.
- Petr Pruner, Inštitut za geologijo Češke akademije znanosti, Praga, Češka, 12.–18. 6.: sodelovanje na projektu Mobility SAZU-19-01.
- Dr. Miloš Briestensky in Zdenek Fučík, Ústav struktury a mechaniky hornin, Akademie věd ČR, Praga, Češka, 13.–15. 6. in 22.–25. 11.: terensko raziskovalno delo v okviru infrastrukturnega programa *EPOS*.
- Mohamed Magdy Moustafa Torab, Damanhour University, Damanhour, Egipt, 27. 6. – 25. 7.: skupno raziskovalno delo.
- Noura Hamdy Ismail Foda Fayad, Damanhour University, Damanhour, Egipt, 27. 6. – 25. 7.: skupno raziskovalno delo.
- Dr. Johanna E. Kowalko, Department of Biological Sciences, Lehigh University, Bethlehem, Združene države Amerike, 23.–30. 10.: terensko delo, kabinetno delo, pisanje članka in priprava znanstvene publikacije.
- Shirin Bahadorinia, Jamarska in speleološka zveza, Shiraz, Iran, 1. 10. 2022 – 30. 9. 2023: skupno raziskovalno delo v okviru projekta *Comparison of Iranian and Slovenian karst*.
- Dr. Roger Bilham, Cooperative Institute for Research in Environmental Sciences (CIRES), University of Colorado Boulder, Boulder, Colorado, ZDA, 3.–11. 10.: terensko raziskovalno delo v okviru infrastrukturnega programa *EPOS*.
- Šimon Kdýr, Inštitut za geologijo Češke akademije znanosti, Praga, Češka, 16.–22. 10.: sodelovanje na projektu Mobility Plus SAZU-22-08.
- Dr. Mladen Garašić, blagajnik Mednarodne speleološke zveze – UIS, Hrvaška, 16.–17. 10.: obisk v arhivu UIS in sestanek glede delovanja Mednarodne speleološke zveze.
- Dr. Johannes Mattes, tajnik Mednarodne speleološke zveze – UIS, Avstrija, 17. 10.: sestanek glede delovanja Mednarodne speleološke zveze.
- Zdenek Motyčka, podpredsednik Mednarodne speleološke zveze – UIS, Češka, 16.–17. 6. in 17.–18. 10.: sestanek glede delovanja UIS in delo v arhivu Mednarodne speleološke zveze.
- Beata Gebus-Czupyt, Polish Academy of Sciences, Varšava, Poljska, 13.–19. 11.: sodelovanje na projektu N1-0226.
- Andrea Molero Monsonis, Univerza Complutense v Madridu, 20. 9. – 28. 12.: doktorska študentka na študijski izmenjavi.
- Matt Covington, Univerza v Arkansasu, Združene države Amerike, 12. 6. – 11. 8.: bilateralno sodelovanje v okviru projekta BI-US/22-24-136.

PREDAVANJA IN REFERATI (IZBOR)

Magdalena Aljančič:

- *e-Science and open science to address challenges in conservation of Proteus*. Predstavnica okrogle mize na mednarodnem srečanju *SOS Proteus*, Trst, Italija, 22. 5., <https://www.lifewatching.tv/?video=sos-proteus-round-table-session-live>.
- *NFO site*. Predavanje na mednarodni spletni konferenci *The 12th International Conference of the International Society for the INTEGRATED DISASTER RISK MANAGEMENT (IDRiM2022)*, v *Special session: Disaster Mitigation and Earth Observations: The European Plate Observation System (EPOS) perspective*, spletni dogodek, 21. 9. (s soavtorji), <https://drive.google.com/drive/folders/1EmX03M-hHfAqwKxy8ojc7RaXmVUrD7WM>.

Matej Blatnik:

- *Use of terrestrial LiDAR scanner for monitoring of ice thickness in ice caves; examples from Slovenia*. Predavanje na *The European Conference on Karst Hydrogeology and Carbonate Reservoirs Eurokarst 2022*, Malaga, Španija, 22. 6. (s soavtorji).
- *Ecological characteristics of the Cerknjško Polje (Slovenia) as a result of flooding pattern changes and human activities*, Predavanje na *The European Conference on Karst Hydrogeology and Carbonate Reservoirs Eurokarst 2022*, Malaga, Španija, 22. 6. (s soavtorji).
- *Sorted patterned ground in karst caves – indicator of similarities between caves and periglacial environment*. Predavanje na *18th International Congress of Speleology*, Le Bourget du Lac, Francija, 29. 7. (s soavtorji).

Franci Gabrovšek:

- *Airflow in karst vadose zone: patterns, drivers and consequences*. Predavanje na konferenci *Eurokarst 2022 – The European Conference on Karst Hydrogeology and Carbonate Reservoirs*, Malaga, Španija, 22. 6. (s soavtorji).
- *Instabilities in the early development of karst systems*. Predavanje na konferenci *Eurokarst 2022 – The European Conference on Karst Hydrogeology and Carbonate Reservoirs*, Malaga, Španija, 24. 6. (s soavtorji).
- *On Kras & karst*. Gostujoče predavanje na konferenci *Mediterranean Thematic Workshop in Advanced Molecular Imaging*, Lipica, 6. 9.

Vanessa Johnston:

- *Understanding regional hydrogeology, topography and vegetation assemblages as the key to interpretation of speleothem paleoclimate proxy records from mountainous regions; Trentino, Italian Alps = Razumevanje regionalne hidrogeologije, topografije in vegetacijskih združb kot ključ do interpretacije paleoklimatskih proksi-zapisov v kapnikih iz gorskih področij; Trentino, Italijanske Alpe*. Predavanje na 29. *Mednarodni krasoslovni šoli "Klasični kras"*, Postojna, 13. 6. (s soavtorji), https://iks.zrc-sazu.si/wp-content/uploads/2022/06/29IKS-SPELEOLOGY_book_cmyk.pdf.

Martin Knez:

- *Unroofed cave: an underground form on the karst surface*. Predstavitev na konferenci *EuroKarst 2022 – Advances in the hydrogeology of karst and carbonate reservoirs*, Malaga, Španija, 12. 9. (soavtor T. Slabe).
- *Planning and karstological monitoring of construction of the railway line crossing Classical Karst (Slovenia)*. Predstavitev na konferenci *Geomorphology and global change – 10th IAG International conference on geomorphology*, Coimbra, Portugalska, 16. 9. (soavtorja M. Prelovšek, T. Slabe).
- *Karstology and the construction of highways and railways on karst*. Predavanje na *5th International Symposium and Field Workshop: Living with Climate Change: Consequences and Adaptation*, Luksor, Egipt, 8. 11. (soavtor T. Slabe).

Cyril Mayaud:

- *Assessment of the water balance of a Dinaric karst polje (Planinsko Polje, Slovenia)*. Predavanje na mednarodni geološki konferenci *European Geosciences Union – EGU General Assembly 2022*, Dunaj, Avstrija, 23. 5. (s soavtorji).
- *New insights on the water balance of Planinsko Polje (Slovenia)*. Predavanje na *29. Mednarodni krasoslovni šoli "Klasični kras"*, Postojna, 14. 6. (s soavtorji).
- *Hydrogeology of the shallow karst aquifer of the Pivka Valley (Slovenia)*. Predavanje na konferenci *The Nordic Hydrological Conference 2022: Hydrology and Water-related Ecosystems*, Talin, Estonija, 17. 8. (s soavtorji).

Janez Mulec

Od 4 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Mikroorganizmi, kras in jame*. Predavanje v okviru dogodka *Mikrobiološka družina*, Ljubljana, 17. 3.
- *Environmental health and karst*. Predavanje na *14th International training course on security and development of karst areas »Water, geohazards and big data« I*, Guilin, Kitajska, spletni dogodek, 21. 11.

Bojan Otoničar

Od 4 znanstvenih in 3 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Speleogenesis vs. dedolomitization (cave „Mravljetovo brezno v Gošarjevih Rupah“; Rovte Hills, central Slovenia)*. Vabljen predavanje na *27th Meeting of the Petrology Group of the Mineralogical Society of Poland: gangue rocks: insights from nature, anthropogene, laboratory and solar system*, Rudy, Poljska, 22. 10.
- *Geomorphology and hydrogeology of Classical Karst; Geopark Kras/Carso*. Predavanje predstavnikom Kanadskih UNESCO globalnih geoparkov, Tumbler Ridge, Kanada, dogodek v živo in na spletu, 24. 8.
- *Geomorfologija in hidrogeologija Krasa*. Tri predavanja na delavnicah in izobraževanjih, organiziranih v okviru projekta *Vzpostavitev čezmejnega geoparka na Krasu*, Štanjel, 9. 4.; Sežana, 16. 5.; Lipica, 31. 5.

Metka Petrič:

- *Podzemna voda in kras*. Predavanje na strokovni konferenci *Podzemna voda: Skrito naj postane vidno* ob svetovnem dnevu vode, spletni dogodek, 17. 3.
- *Examples of good practices of cooperation between administrative bodies and research institutions in the process of protecting karst water resources*. Predavanje na znanstveni konferenci *Man and Karst*, Custonaci, Italija, 13. 9. (s soavtorji).

Tanja Pipan:

- *Epikarst ecosystem*. Predavanje študentom pri predmetu *Cave Biology*, American University, Washington, Združene države Amerike, spletni dogodek, 4. 2.

Mitja Prelovšek:

- *Hidrogeološke raziskave za potrebe varovanja črne in bele človeške ribice na Z robu Bele krajine*. Predavanje na *6. slovenskem geološkem kongresu "Videti (ne)vidno – vloga geologije v naši družbi"*, Rogaška Slatina, 4. 10. (s soavtorji), https://www.geo-zs.si/6SGK2022/wp-content/uploads/2022/12/01-KnjigaPovzetkov_SGK-21x26cm-Final-v2.pdf.
- *Aktualne raziskave krasa in jam na podzemni trasi 2TDK*. Predavanje na *6. slovenskem geološkem kongresu "Videti (ne)vidno – vloga geologije v naši družbi"*, Rogaška Slatina, 4. 10., https://www.geo-zs.si/6SGK2022/wp-content/uploads/2022/12/01-KnjigaPovzetkov_SGK-21x26cm-Final-v2.pdf.

Nataša Ravbar:

- *Karst geomorphology and caves related to hydrogeology*. Predavanje na konferenci *Eurokarst 2022 – The European Conference on Karst Hydrogeology and Carbonate Reservoirs*, Malaga, Španija, 24. 6.
- *Karst aquifers: globally and in the Mediterranean: an overview of novel water resources management tools*. Predavanje na spletnem mestu *Webex, Groundwater, Mediterranean and semi-arid regions: a series of webinars about the current challenges of groundwater*, Bejrut, Libanon, spletni dogodek, 26. 4.
- *Hydrogeology of the Classical karst in Slovenia*. Predavanje na *Environmental Engineering Seminars (IRL)*, Dublin, Irska, 12. 12.

Tadej Slabe:

- *Unroofed cave: an underground form on the karst surface*. Predstavitev na *EuroKarst 2022*, Malaga, Španija, 12. 9. (soavtor Martin Knez).
- *Planning and karstological monitoring of construction of the railway line crossing Classical Karst (Slovenia)*. Predstavitev na *Geomorphology and global change: 10th IAG International conference on geomorphology*, Coimbra, Portugalska, 16. 9. (soavtorja M. Knez, M. Prelovšek).
- *Karstology and the construction of highways and railways on karst*. Predavanje na *5th International Symposium and Field Workshop: Living with Climate Change: „Consequences and Adaptation“*: West bank, Luksor, Egipt: 8. 11. (soavtor Martin Knez).

Stanka Šebela:

- *Koncentracija metana in ogljikovega dioksida v Lepih jamah, Postojnska jama*. Predavanje na telekonferenci Slovenskega združenja za geodezijo in geofiziko, Ljubljana, spletni dogodek, 27. 1., http://fgg-web.fgg.uni-lj.si/SUGG/referati/2022/SZGG_2022_Sebela.pdf.
- *EPOS activities in Slovenia*. Predavanje na mednarodni delavnici *Integration of EPOS ERIC new members*, Postojna, dogodek v živo in na spletu, 8. 6.,
- <https://www.youtube.com/watch?v=pRGHu4o0FEM> (s soavtorji).
- *Škocjan Caves: Inside karst of the Dinaric Carbonate Platform*. Terensko predavanje na konferenci *15th Emile Argand Conference on Alpine Geological Studies (Alpine Workshop)*, Škocjan, 11. 9.

Astrid Švara:

- *Contact karst of the Postojna Basin, SW Slovenia – what can we learn from the interaction of karst and fluvial geomorphic processes*. Vabljen predavanje na *International Geomorphology Week*, spletni dogodek, 28. 2., http://www.geomorph.org/wp-content/uploads/2022/02/IAGWebinar2022_CEEurope.pdf.
- *Aktivne in reliktno kontaktno-kraške morfološke oblike na Slavinskem ravniku (JZ Slovenija)*. Predavanje na kongresu *6. Slovenski geološki kongres "Videti (ne)vidno – vloga geologije v naši družbi"*, Rogaška Slatina, 4. 10., https://www.geo-zs.si/6SGK2022/wp-content/uploads/2022/12/01-KnjigaPovzetkov_SGK-21x26cm-Final-v2.pdf (soavtorja A. Mihevc in N. Zupan Hajna).
- *Preliminary results on the sedimentation and speleogenesis of the cave Šimčev spodmol (Slavinski ravnik corrosional plain, SW Slovenia)*. Predavanje na *29. Mednarodni krasoslovni šoli "Klasični kras" – Speleologija/29th International Karstological School "Classical Karst" – Speleology*, Postojna, 14. 6., https://iks.zrc-sazu.si/wp-content/uploads/2022/06/29IKS-SPELEOLOGY_book_cmyk.pdf (s soavtorji).

Lara Valentić:

- *Presence of microplastics in two karst springs for drinking water in Slovenia*. Predavanje na konferenci *7th IAHR Europe Congress*, Atene, Grčija, 7. 9., <https://www.erasmus.gr/microsites/1227/book-of-abstracts> (soavtorja O. Bajt, T. Pipan).
- *Microplastic pollution in two karst subalpine lakes, Slovenia*. Predavanje na konferenci *Man and Kars t2022*, Custonaci, Italija, 14. 9.

Nadja Zupan Hajna

Od 8 znanstvenih in 3 strokovnih predavanj izpostavljamo:

- *Karst, Caves and People*. Uvodno vabljen predavanje na *UN-Water Summit on Groundwater 2022: Side Event 9: Karst Aquifers: the Most Prolific, Vulnerable, and Misunderstood*, UNESCO, Pariz, Francija, dogodek v živo in na spletu, 6. 12., <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000383819>.
- *Updates on Račiška pečina sedimentary sequence studies (SW Slovenia)*. Predavanje na *18th International Congress of Speleology*, Le Bourget du Lac, Francija, 26. 7. (s soavtorji).
- *Netipični jamski sedimenti iz Grofove jame na Krasu kot informacija o izbruhu Smrekovškega stratovulkana*. Predavanje na *6. Slovenski geološki kongres "Videti (ne)vidno – vloga geologije v naši družbi"*, Rogaška Slatina, 4. 10. (s soavtorji).

Uroš Novak:

- *The application of new technologies for karst surface and cave geological mapping.* Predavanje na telekonferenci Slovenskega združenja za geodezijo in geofiziko, Ljubljana, spletni dogodek, 27. 1., http://fgg-web.fgg.uni-lj.si/SUGG/referati/2022/SZGG_2022_Novak.pdf.
- *Effects of air temperature on extensometer micro-displacement measurements in caves = Vpliv zračne temperature na ekstenziometriške meritve mikro-premikov v jamah.* Predavanje na 29. Mednarodni krasoslovni šoli "Klasični kras" – Speleologija/29th International Karstological School "Classical Karst" – Speleology, Postojna, 15. 6., https://iks.zrc-sazu.si/wp-content/uploads/2022/06/29IKS-SPELEOLOGY_book_cmyk.pdf.

Filip Šarc:

- *The first occurrence of the mineral cattiite in cave environment.* Predavanje na 18th International Congress of Speleology, Le Bourget du Lac, Francija, 26. 7., (soavtorja A. Martín-Pérez, B. Otoničar).

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Magdalena Aljančič:

- *eLTER PLUS & eLTER PPP integrated progress meeting,* Palma de Mallorca, Španija, 16.–20. 5.: udeležba na sestanku infrastrukturnega projekta eLTER.
- *International meeting SOS Proteus: Conservation of proteus and its habitat facing climate change challenges. Research and conservation of Proteus and protection of karst water resources in climate change perspective.* 21.–22. 5., Trieste Natural History Museum, Trst, Italija: soorganizatorica in tri predavanja na mednarodni konferenci.

Matej Blatnik:

- Swedish University of Agricultural Sciences, Uppsala, Švedska, 28. 2. – 1. 3.: udeležba na sestanku infrastrukturnega projekta eLTER.
- Center of Hydrogeology of University of Malaga, Malaga, Španija, 22.–25. 6.: udeležba in dve predavanji na mednarodni konferenci *The European Conference on Karst Hydrogeology and Carbonate Reservoirs Eurokarst 2022.*
- Savoie Technolac, Le Bourget du Lac, Francija, 25.–30. 7.: udeležba in predavanje na mednarodni konferenci *18th International Congress of Speleology.*

Franci Gabrovšek:

- Univerza v Splitu, Oddelek za Gradbeništvo, Hrvaška, 16.–17. 3.: vabljeno predavanje in terensko delo na Imotskih jezerih.
- Center of Hydrogeology of University of Malaga, Malaga, Španija, 22.–25. 6.: udeležba in dve predavanji na mednarodni konferenci *The European Conference on Karst Hydrogeology and Carbonate Reservoirs Eurokarst 2022.*
- Britanska Kolumbija in Alberta, Kanada, 16. 8. – 3. 9.: študijsko potovanje in terensko delo na vabilo uprave UGG Tumbler ridge parka.

Vanessa Johnston:

- Dunaj, Avstrija, 10.–13. 11.: udeležba na simpoziju *Highlights of geoscientific cave research.*

Martin Knez:

- Zahodna puščava, oaza Gara, Egipt, 6.–13. 3.: geološke raziskave skalnega reliefa vadijev.
- Dorgali, Sardinija, 29. 6. – 5. 7.: geološke raziskave skalnega reliefa dolmenov.
- Cascais, Algarve, Peniche, Portugalska, 6.–17. 9.: geološke raziskave izbranih kraških področij.
- Bela puščava, Luksor, Kairo, Egipt, 7.–16. 11.: geološke raziskave vetrnega skalnega reliefa in skalnega reliefa Keopsove piramide.

Cyril Mayaud:

- Dunaj, Avstrija, 22.–25. 5.: udeležba na mednarodni geološki konferenci *European Geosciences Union – EGU General Assembly 2022.*
- Tallinn, Estonija, 13.–21. 8.: udeležba na mednarodni hidrološki konferenci *The Nordic Hydrological Conference 2022.*

Uroš Novak:

- The Abdus Salam International Centre for Theoretical Physics (ICTP), Trst, Italija, 10. 5., 10. 9. – 17. 9.: študijski obiski.

Bojan Otoničar:

- Moravski kras, Češka, 19.–25. 4.: študijski obisk in terensko delo v okviru medakademijske izmenjave *Mobility SLO-CZ No. SAZU-19-01*.
- Lumignano, Italija, UNESCO globalni geopark, 19. 5.: študijsko potovanje v okviru projekta za vzpostavitev čezmejnega geoparka na Krasu.
- Savoie Technolac, Le Bourget du Lac, Francija, 25.–30. 7.: aktivna udeležba na mednarodni konferenci *18th International Congress of Speleology*.
- Britanska Kolumbija in Alberta, Kanada, 16. 8. – 3. 9.: študijsko potovanje in terensko delo na vabilo uprave UNESCO globalnega geoparka Tumbler Ridge.
- Rudy, Poljska, 20.–24. 10.: vabljen predavatelj na *27th Meeting of the Petrology Group of the Mineralogical Society of Poland: gangue rocks: insights from nature, anthropogene, laboratory and solar system*.
- Dunaj, Avstrija, 10.–13. 11.: udeležba na simpoziju *Highlights of geoscientific cave research* in študijski obisk jame Güntherhöhle pri Bad Deutsch-Altenburgu v okviru projekta N1-0226.

Metka Petrič:

- Custonaci, Italija, 12.–16. 9.: udeležba in predavanje na mednarodni konferenci *Man and Karst 2022*.

Nataša Ravbar:

- Dublin, Irsko, 10.–13. 12.: dogovarjanje za prijavo EU projektov, vabljeni predavatelj.
- Rim, Italija, 16.–21. 10.: udeležba na projektu Karma in terensko delo.
- Center of Hydrogeology of University of Malaga, Malaga, Španija, 22.–25. 6.: udeležba in dve predavanji na mednarodni konferenci *The European Conference on Karst Hydrogeology and Carbonate Reservoirs Eurokarst 2022*.

Tadej Slabe:

- Zahodna puščava, oaza Gara, Egipt, 6.–13. 3.: raziskave skalnega reliefa vadijev.
- Sardinija, Italija, 29. 6. – 5. 7.: raziskave skalnega reliefa dolmenov.
- Sicilija, Italija, 7.–13. 9.: raziskave skalnega reliefa otoka Favignana.
- Bela puščava, Luksor, Kairo, Egipt, 7.–16. 11.: raziskave vetrnega skalnega reliefa in skalnega reliefa Keopsove piramide.

Stanka Šebela:

- The Abdus Salam International Centre for Theoretical Physics (ICTP), Trst, Italija, 10. 5.: študijski obisk.

Astrid Švara:

- Moravski kras, Češka, 19. 4. – 25. 4.: študijski obisk in terensko delo v okviru medakademijske izmenjave *Mobility SLO-CZ No. SAZU-19-01*.
- Geologický ústav AV ČR, Praga, Češka, 13.–19. 11.: študijski obisk in raziskovalno delo v okviru medakademijske izmenjave *Mobility SLO-CZ Mobility Plus No SAZU-22-08*.

Nadja Zupan Hajna:

- Moravski Kras, Češka, 19.–25. 4.: študijski obisk in terensko delo v okviru medakademijske izmenjave *Mobility SLO-CZ No. SAZU-19-01*.
- Le Bourget du Lac, Francija, 22.–31. 7.: sodelovanje in vodenje dveh generalnih skupščin UIS in sestanki predsedstva UIS.
- Britanska Kolumbija in Alberta, Kanada, 16. 8. – 3. 9.: študijsko potovanje in terensko delo na vabilo uprave UGG Tumbler ridge parka.
- Pariz, Francija, 9. 11.: vabljeni udeležba na *Deep-time Digital EARTH DDE open Science Forum at UNESCO*.
- Geologický ústav AV ČR, Praga, Češka, 13.–19. 11.: študijski obisk in raziskovalno delo v okviru medakademijske izmenjave *Mobility SLO-CZ Mobility Plus No SAZU-22-08*.
- UNESCO, Pariz, Francija, 12. in 14. 9.: sodelovanje na *UN-Water Summit on Groundwater 2022: Side Event 9: Karst Aquifers: the Most Prolific, Vulnerable, and Misunderstood*.

Filip Šarc:

- Innsbruck, Avstrija, 9.–26. 3.: uvod v pripravo dvojno poliranih petrografskih preparatov, petrografijo in mikrotermometrično analizo fluidnih inkluzij pri skupini *Innsbruck Quaternary Research Group*, UIBK.
- Moravski Kras, Češka, 19.–25. 4.: študijski obisk in terensko delo v okviru medakademijske izmenjave *Mobility SLO-CZ No. SAZU-19-01*.
- Innsbruck, Avstrija, 14.–17. 7.: udeležba na predavanjih, delavnicah in ogled laboratorija za fluidne inkluzije ter predstavitev dela na dogodku *Mini S4 (Summer School on Speleothem Science)*.
- Savoie Technolac, Le Bourget du Lac, Francija, 25.–30. 7.: aktivna udeležba in predavanje na mednarodni konferenci *18th International Congress of Speleology*.
- Dunaj, Avstrija, 10.–13. 11.: udeležba na simpoziju *Highlights of geoscientific cave research* in študijski obisk jame Güntherhöhle pri Bad Deutsch-Altenburgu v okviru projekta N1-0226.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

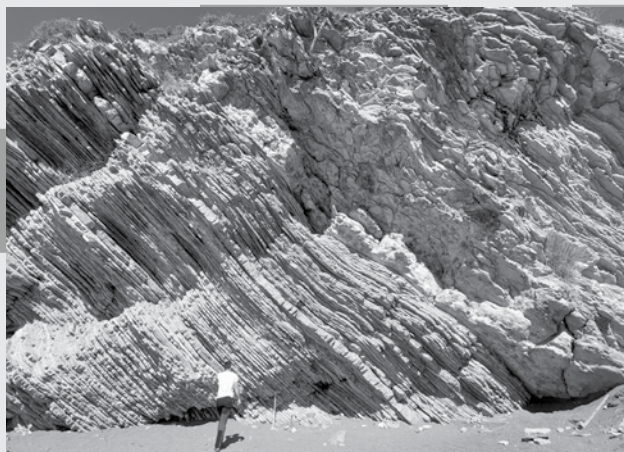
The institute is a leading international karstological research and study centre. The researchers have collaborated with karstologists from all over the world. They have organized the largest karstological meeting, the International Karstological School, held in Postojna. They have developed the unique Doctoral study programme Karstology, which is a UNESCO Chair on Karst Education, and collaborated on the study programmes of several Slovenian universities. They have published one of the world's leading karstological scientific journals (*Acta Carsologica*) and edited the karstological book collection (*Carsologica*). The institute hosts the headquarters of the International Union of Speleology (UIS). The prestigious position of UIS president is held by a researcher from the institute. They led the Slovenian nodes of the international projects LifeWatch, eLTER, EPOS and UNESCO IGCP.

In 2022, interdisciplinary research on the development of karst was carried out, covering a broad range of topics that reflect the diverse expertise and creativity of the researchers at the institute. The researchers carried out a study of wadi rock relief in the Western Desert and wind rock relief in the White Desert in Egypt, and the karstification of the Pyramid of Cheops in Giza. More locally, analyzes of cave sediments and construction of new chronostratigraphic and paleoclimatic profiles on the basis of magnetostratigraphy, various dating methods, paleontology and stable isotope stratigraphy (e.g., Slavinski karst, Karst) were investigated. Geological mapping of selected karst caves was carried out, the influence of active tectonics was studied, and the results of micro-movements were analyzed with tensiometers. Tectonic micro-displacements in the caves indicate periods of high and low tectonic activity. Using their own numerical model, the connection between the external temperature, the shape of the cave passages and the air flow was investigated. Recent sampling and analysis of dissolution potential was monitored by chemical analyzes of groundwater samples. By monitoring natural and artificial tracers combined with numerical modeling, the dynamics of water flow and transport of substances were investigated. Measurements and analyzes of the variability of environmental factors in various subterranean habitats were carried out. Biological and ecological processes in the subterranean environment were investigated and the impacts on the biodiversity and habitats of the subterranean ecosystem were determined. The state of the populations of selected subterranean organisms was monitored. Microorganisms in various ecological niches of the karst subterranean environment were studied and selected microbial indicators were monitored to determine anthropogenic influences. Applied studies were also carried out, where knowledge and understanding of the karst is the starting point for prudent planning of life on the karst, use of natural resources, and sustainable development.

Paleontološki inštitut Ivana Rakovca je specializiran za 4 temeljna področja geologije – paleontologijo, paleoekologijo, stratigrafijo in sedimentologijo. Raziskave obsegajo paleontologijo izbranih skupin organizmov, sedimentarno geologijo mezozojskih in kenozojskih karbonatnih platform in bazenov ter geobiologijo terestričnih karbonatov. Inštitut se v glavnem posveča temeljnim raziskavam.

PALEONTOLOŠKI INŠTITUT IVANA RAKOVCA

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<http://piir.zrc-sazu.si/>

ZNANSTVENI SVET:

akad. dr. Andrej Kranjc, izr. član SAZU pridr. prof. dr. Franci Gabrovšek, dr. Irena Debeljak (predsednica), izr. prof. dr. Aleksander Horvat, prof. dr. Nina Zupančič.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: izr. prof. dr. Aleksander Horvat.

Znanstvena svetnica: doc. dr. Špela Goričan.

Višja znanstvena sodelavca: izr. prof. dr. Aleksander Horvat, prof. dr. Nina Zupančič.

Znanstvena sodelavka: doc. dr. Andrea Martín Pérez.

Strokovnoraziskovalna sodelavka: dr. Irena Debeljak.

Asistent z doktoratom: dr. Tim Cifer.

Višji strokovnoraziskovalni asistent: dr. Adrijan Košir.

Asistentki, mladi raziskovalki: Urša Kovačič Kastelic, Anja Kocjančič.

Strokovni sodelavec: Filip Litera.

Upokojena sodelavka: znanstvena svetnica dr. Katica Drobne.

RAZISKOVALNI PROGRAM IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Paleontologija in sedimentarna geologija

Oznaka: P1-0008.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Špela Goričan.

Sodelavci: T. Cifer, I. Debeljak, Š. Goričan, A. Horvat, F. Litera, A. Martín Pérez, N. Zupančič.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2018 – 31. 12. 2023.

Program je razdeljen na več nalog, ki obsegajo paleontološke, stratigrafske in sedimentološke raziskave mezozoika ter kenozoika. Obravnavane so bile naslednje teme: Biostratigrafske in sedimentološke raziskave krednih globomorskih sedimentov v Julijskih Alpah in v Črni gori; Radiolarijske datacije mezozojskih globokomorskih sedimentov v Sloveniji, Avstriji, Črni gori; Miocenska stratigrafija in paleoekologija zahodnega dela Centralne Paratetide; Geneza kapnikov v kraških jamah v Sloveniji in Španiji; Tvorba kriogenih karbonatov v jamah v Sloveniji: vpogled v zgodnjo diagenozo; Kemijska karakterizacija arheoloških predmetov z vrstičnim elektronskim mikroskopom; Mortalitetna dinamika jamskega medveda; Ugotavljanje prehrane jamskega medveda s stabilnimi izotopi N in C; Mineralogija in geokemija campanijskih bentonitov pri Lomnem; Okoljska geokemija – nosilci in dinamika prenosa potencialno strupenih prvin v potočnem mulju iz območja kompleksnega železovega rudišča Savske jame; Nastanek in razvoj izpranih tal na krasu; Sodelovanje pri raziskavah o razvoju in optimizaciji nekemičnih načinov zatiranja rastlinskih škodljivcev. Rezultati raziskav so bili objavljeni v 6 člankih in predstavljeni na 7 znanstvenih konferencah.

Kopenski karbonati: mineralni produkti geobioloških procesov v kritični coni

Oznaka: J1-9185.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Andrea Martín Pérez.

Sodelavci: A. Košir, A. Martín Pérez (Paleontološki inštitut Ivana Rakovca); V. Johnston, J. Mulec (Inštitut za raziskovane krasa).

Obdobje trajanja: 1. 7. 2018 – 30. 6. 2022.

Namen projekta je rekonstrukcija mehanizmov tvorbe vlaknatega mikrokristalnega kalcita v kopenskih okoljih in biološki vpliv na procese mineralizacije. Dokončali smo vzorčenje in meritve v Košelevki in Snežni jami, analizirali izotopsko sestavo ogljika in kisika v karbonatih ter kisika v vzorcih vode, opravili radiokarbonsko datacijo jamskega mleka in oddali zaključno poročilo. Del rezultatov projektnega sklopa o mikromorfologiji mikrokristalnih oblik karbonata v rizosferi in rizogenih kalkretah je vsebovan v doktorski nalogi A. Koširja na Univerzi v Cardiffu.

Mezozojska stratigrafija in tektonska evolucija Južnih Alp v Sloveniji

Oznaka: J1-1714.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Špela Goričan.

Sodelavci: I. Debeljak, Š. Goričan, A. Horvat, A. Košir, F. Litera.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2019 – 30. 6. 2023.

Namen projekta je bil izdelati sodobno tektonsko karto Julijskih Alp in rekonstruirati večfazno zgodovino deformacij v paleogenu in neogenu. V letu 2022 je bila na podlagi obstoječih podatkov o mezozojski stratigrafiji in novih strukturno-geoloških podatkov rekonstruirana pokrovnost zgradba po prvi fazi narivanja v paleogenu. Objavljena je bila pregledna geološka karta, na kateri so Julijske Alpe razdeljene na štiri pokrove. Kontakti med njimi so označeni tako, da se narivi prve in druge faze jasno ločijo.

Razvoj in optimizacija nekemičnih načinov zatiranja rastlinskih škodljivcev z namenom njihove implementacije v sisteme trajnostnega kmetijstva

Oznaka: L4-3178.

Vrsta projekta: aplikativni raziskovalni projekt.

Sofinancerja: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Vodja: Stanislav Trdan (Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Aleksander Horvat.

Sodelavci: A. Horvat (Paleontološki inštitut Ivana Rakovca); F. Küzmič, U. Šilc (Biološki inštitut Jovana Hadžija).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Zaključili smo s terenskim delom pridobitve geogenih materialov za laboratorijske in poljske poskuse uporabe inertnih prahov: diatomejske zemlje, silicoseca, kremenovega peska, zeolitov in pepela smreke. Opravili smo kemijske in granulometrične analize prahov. Osredotočili smo se na raziskave delovanja inertnih prahov na krompirju, koruzi in žitu.

Biostratigrafija triasnih amonitov in radiolarijev v Črni gori in Sloveniji

Oznaka: BI-ME/21-22-010.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Špela Goričan.

Sodelavci: T. Cifer, Š. Goričan, A. Horvat, A. Kocjančič.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2021 – 31. 12. 2022.

Namen projekta je združiti raziskave amonitov in radiolarijev, da bi prišli do bolj natančne stratigrafske razčlenitve globljemorskih zaporedij v Sloveniji in Črni gori ter omogočili njihovo korelacijo čez Dinaride. S črnogorskimi partnerji smo organizirali ekskurzijo od Budve do Pljevelj (Črna gora) v okviru mednarodnega kongresa 16. InterRad. Projekt je bil zaradi pandemičnih razmer podaljšan za eno leto.

Sofinanciranje dejavnosti v okviru programa IGGP v letu 2022 – IGCP 710 Western Tethys meets Eastern Tethys – geodynamical, paleoceanographical and paleobiogeographical events

Vrsta projekta: projektno financiranje javnih ustanov – Urad za UNESCO.

Vodja: Š. Goričan.

Sodelavki: K. Drobne (upokojena sodelavka), Š. Goričan.

Obdobje trajanja: 27. 1. – 5. 11.

Raziskave obsegajo kredno–paleogensko zaporedje plitvovodnih apnencev, globljevodnih prehodnih plasti in baze fliša. Glavni namen naloge je s foraminiferami določiti starost litoloških mej na čim več lokalitetah in s tem natančneje datirati stopnje v razvoju Dinarskega predgornega bazena. Rezultate je Katica Drobne predstavila na tečaju *Tectonics and Sedimentary Basins Dynamics* v Trstu in na kongresu *15th Emile Argand Conference on Alpine Geological Studies* v Ljubljani.

Geološki nadzor pri gradnji drugega tira železniške proge Divača–Koper

Oznaka: Geološki nadzor.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: 2TDK, Družba za razvoj projekta, d. o. o.

Vodja: Adrijan Košir.

Sodelavci: A. Košir.

Obdobje trajanja: 19. 2. 2019 – 19. 2. 2026.

Geološki nadzor poteka tedensko v 8 predorih ter na površinskem delu trase in na gradbiščih viaduktov. Terenske raziskave na področju stratigrafije, paleontologije in sedimentologije so obsegale kartiranje in vzorčevanje čel v glavnih in servisnih ceveh predorov ter usekov na trasi železnice. Sprotne laboratorijske preiskave, ki so usmerjene v reševanje stratigrafskih in sedimentoloških vprašanj, so obsegale faciesno, petrografsko in elementno analizo vzorcev Lipiške, Liburnijske ter Trsteljske formacije, alveolinsko–numulitnega apnenca, prehodnih plasti, fliša in sekundarnih karbonatnih tvorbo iz recentnih tal. Projekt, ki ga partnersko izvajata Geološki zavod Slovenije in ZRC SAZU, je sofinanciran s pomočjo Instrumenta za povezovanje Evropske unije.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI

5000 let paše in rudarjenja v Julijskih Alpah: proučevanje jezerskih sedimentov, antropogeno preoblikovane krajine in arheoloških najdb ter rekonstrukcija vpliva klime in človeka na okolje

Oznaka: J7-1817.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za arheologijo.

Večplastne (multi-proksi) raziskave dedolomitizacije in z njo povezane speleogeneze v osrednji Sloveniji ter njen pomen za razumevanje začetnih faz mineralizacije sulfidov v južni Poljski

Oznaka: N1-0226.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za raziskovanje krasa.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Urša Kastelic Kovačič

Oznaka: MR-54760.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Nina Zupančič.

Drugi mentorji: Nina Zupančič (Univerza v Ljubljani, Naravoslovnotehniška fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo.

Uspešno opravljene študijske obveznosti, potrditev teme doktorske disertacije. Popis, fotografiranje, RTG-snemanje vzorcev. Izvedba analiz: mikrotomografija, Ramanska in FTIR-spektroskopija, izotopska analiza Sr z lasersko ablacijo, izotopske analize C in O iz sklenine ter C in N na kolagenu. Sodelovanje s predavanjema na dveh mednarodnih kongresih. Predavanje za študente NTF v okviru predmeta Geokemija. Udeležba na delavnici Sinhrotron v Elettra Sincrotrone Trieste ter na delavnici 3D in 4D analize materialov s sinhrotronskimi analitikami na ZAG. Sodelovanje pri organizaciji 16. konference InterRad.

Anja Kocjančič

Oznaka: MR-54761.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mladi raziskovalki: Aleksander Horvat.

Drugi mentor: Luka Gale (Univerza v Ljubljani, Naravoslovnotehniška fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo.

Uspešno opravljene študijske obveznosti 2. letnika doktorskega študija. Uspešno opravljen zagovor dispozicije in potrditev teme doktorske disertacije. V sklopu doktorata trimesečno raziskovalno izpopolnjevanje na Oddelku za geologijo Univerze v Milanu. V sklopu izdelave disertacije opravljena večina terenskega dela. Sodelovanje pri organizaciji 16. konference InterRad. Z objavljenimi predavanji sodelovanje na dveh mednarodnih kongresih. V soavtorstvu objavila en izvirni znanstveni članek.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **T. Cifer** je sourednik 51. številke Newsletter of the International Association of Radiolarists.
- **Š. Goričan** je članica uredniškega odbora znanstvenih revij *Folia biologica et geologica*, *Bulletin de la Société géologique de France* in *Revue de Micropaléontologie*, sourednica 51. številke Newsletter of the International Association of Radiolarists ter slovenske izdaje revije *National Geographic*. Je poročevalka o usposobljenosti kandidata za izvolitev v znanstveni naziv na Geološkem zavodu Slovenije.
- **A. Horvat** je področni urednik *Novega Slovenskega biografskega leksikona* in sourednik 51. številke Newsletter of the International Association of Radiolarists. Je pedagoški somentor eni podiplomski študentki in poročevalec o usposobljenosti kandidata v nazive visokošolskih učiteljev na Naravoslovnotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani.
- **A. Košir** je bil do julija 2022 regionalni korespondent IAS – International Association of Sedimentologists.
- **A. Martín Pérez** je članica uredniškega odbora znanstvene revije *Sedimentology*.
- **N. Zupančič** je članica uredniškega odbora znanstvene revije *RMZ – materials and geoenvironment* in biltena *Mineralne surovine v letu 2022*. Je pedagoška mentorica eni podiplomski študentki.

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **16th International Conference on Fossil and Living Radiolaria.** Mednarodna znanstvena konferenca. Ljubljana, 11.–15. 9., dogodek v živo, <https://interrad2020.zrc-sazu.si/>.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižni fond se je povečal za 14 knjig in 40 enot periodike.

Izdelanih in inventariziranih je bilo 257 standardnih ter poliranih zbruskov in 46 izpirkov za mikropaleontološke raziskave. Vrstični elektronski mikroskop JEOL JSM-IT100 je obratoval 86 dni. Analiziranih je bilo okrog 150 vzorcev in posnetih okrog 3500 digitalnih fotografij. Na petrografskih mikroskopih, opremljenih z digitalno kamero, je bilo posnetih in računalniško obdelanih okrog 2500 fotografij.

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- Departamento Biología y Geología, Física y Química Inorgánica, ESCET, Universidad Rey Juan Carlos, Madrid, Španija: raziskovalno sodelovanje.
- Departamento de Geología, Escuela Politécnica Superior de Ávila, Universidad de Salamanca, Salamanka, Španija: raziskovalno sodelovanje.
- Departamento de Petrología y Geoquímica, Universidad Complutense de Madrid, Madrid, Španija: raziskovalno sodelovanje.
- Dipartimento di Scienze della Terra „Ardito Desio“, Università degli Studi di Milano, Milano, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Dipartimento di Scienze Geologiche, Ambientali e Marine, Università degli Studi di Trieste, Trst, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Department of Sediment and Isotope Geology, Ruhr-Universität Bochum, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Facultad de Ciencias del Mar, Universidad de Cádiz, Cádiz, Španija: raziskovalno sodelovanje.
- Hrvatski geološki institut, Zagreb, Hrvaška: raziskovalni projekt *GOST – Revealing Middle Triassic Paleotethyan Geodynamics Recorded in the Volcano-Sedimentary Successions of NW Croatia*.
- Institut für Paläontologie, Universität Wien, Dunaj, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Montanuniversität Leoben, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Muséum National d'Histoire Naturelle, Pariz, Francija: raziskovalno sodelovanje.
- Research Centre for Astronomy and Earth Sciences ELKH, Budimpešta, Madžarska: raziskovalno sodelovanje.
- Technische Universität Clausthal, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Zavod za geološka istraživanja Crne Gore, Črna gora: raziskovalno sodelovanje.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Dr. Duje Kukoč, Hrvatski geološki institut, Zagreb, Hrvaška, 23.–30. 1.: raziskovalni projekt *GOST – Revealing Middle Triassic Paleotethyan Geodynamics Recorded in the Volcano-Sedimentary Successions of NW Croatia*.
- Diego Torromé Sanz, Department of Earth Sciences, Zaragoza University, Zaragoza, Španija, 5. 9. – 6. 12.: izpopolnjevanje na področju sedimentologije kopenskih karbonatov.

PREDAVANJA IN REFERATI

Tim Cifer:

- *Radiolarian paleoecology across the Sinemurian-Pliensbachian transition at Mt. Rettenstein (Northern Calcareous Alps, Austria)*. Referat na 16th Meeting of the International Association of Radiolarists, Ljubljana, 13. 9. (s soavtorji).

Urša Kastelic Kovačič:

- *Isotopic insights into the diet of a cave bear from cub to adult*. Referat na 27th International Cave Bear Symposium, Golling an der Salzach, Avstrija, 2. 9. (s soavtorji).
- *Izotopski vpogled v prehrano jamskega medveda od mladiča do odraslega osebka*. Referat na 6. Slovenskem geološkem kongresu, Rogaška Slatina, 3. 10. (s soavtorji).

Anja Kocjančič:

- *Facies analysis of Ladinian and Carnian beds in the area Rute Plateau (External Dinarides, Central Slovenia)*. Referat na 15th Emile Argand Conference on Alpine Geological Studies, Ljubljana, 12. 9. (s soavtorji).
- *Pregled zgornjekrednih pelagičnih sedimentov na območju Krnskega pogorja*. Referat na 6. Slovenskem geološkem kongresu, Rogaška Slatina, 3. 10. (s soavtorji).

Adrijan Košir:

- *Age constrain on the Jurassic oolite Trnovski gozd, SW Slovenia: Strontium isotope dating of brachiopods and belemnites*. Referat na 6. Slovenskem geološkem kongresu, Rogaška Slatina, 3. 10. (soavtor Dominik Božič).
- *Zapis paleocensko-eocenskega toplotnega viška v vrtini T1-7 na Krasu: v spomin Bogomirju Celarcu*. Referat na 6. Slovenskem geološkem kongresu, Rogaška Slatina, 3. 10. (soavtorica Giovanna Della Porta).

Andrea Martín Pérez:

- *Dissolution-precipitation experiments in Postojna cave (Slovenia) using limestone tablets and SEM technique*. Referat na 29th International Karstological School „Classical Karst“, Postojna, 15. 6. (s soavtorji).

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

Tim Cifer:

- Črna gora, 16.–26. 9.: organizacija ekskurzije v okviru 16. konference Interrad in terensko delo v okviru bilateralnega projekta BI-ME/21-22-010.

Špela Goričan:

- Črna gora, 16.–26. 9.: organizacija ekskurzije v okviru 16. konference Interrad in terensko delo v okviru bilateralnega projekta BI-ME/21-22-010.

Anja Kocjančič:

- Università degli Studi di Milano, Dipartimento di Scienze della Terra „Ardito Desio“, Milano, Italija, 22. 1. – 17. 4.: raziskovalno delo v okviru izdelave doktorske disertacije.
- Črna gora, 16.–26. 9.: organizacija ekskurzije v okviru 16. konference Interrad in terensko delo v okviru izdelave doktorske naloge.

Adrijan Košir:

- Španija, 24. 4. – 10. 5.: študijski obisk na Univerzi Complutense v Madridu in na Univerzi v Zaragozi; raziskave krednih kontinentalnih karbonatov v Iberskem bazenu in kvartarnih kalkret v dolini reke Ebro.
- Università degli Studi di Milano, Dipartimento di Scienze della Terra „Ardito Desio“, Milano, Italija, 23.–26. 10.: udeležba na delavnici prof. S. Frisia (University of Newcastle, Australija) z naslovom: *Cave and subglacial carbonates: The dark record of Earth's climate history*.

Andrea Martín Pérez

- Španija, 24. 4. – 10. 5.: študijski obisk na Univerzi Complutense v Madridu in na Univerzi v Zaragozi; raziskave krednih kontinentalnih karbonatov v Iberskem bazenu in kvartarnih kalkret v dolini reke Ebro.
- Università degli Studi di Milano, Dipartimento di Scienze della Terra „Ardito Desio“, Milano, Italija, 23.–26. 10.: udeležba na delavnici prof. S. Frisia (University of Newcastle, Australija) z naslovom: *Cave and subglacial carbonates: The dark record of Earth's climate history*.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

The research programme covers palaeontology of selected groups of organisms (diatoms, silicoflagellates, radiolarians, molluscs, foraminifers, echinoderms, corals, and vertebrates), sedimentary geology of Mesozoic and Cenozoic carbonate platforms and basins, and geobiology of Tertiary and Recent terrestrial carbonates. Basic research, representing the major part of activities, has been carried out in the frame of the national research programme *Palaeontology and Sedimentary Geology*, and five research projects *Terrestrial carbonates: mineral products of geobiological processes in the critical zone*, *Mesozoic stratigraphy and tectonic evolution of the Southern Alps in Slovenia*, *5000 years of grazing and mining activities in the Julian Alps (Slovenia)*, *Development and optimization of nonchemical methods of plant pest control with a view toward their implementation in sustainable agriculture systems*, and *The multi-proxy studies of dedolomitization processes and related speleogenesis in central Slovenia with implications for understanding of incipient stages of sulphide mineralizations in southern Poland* (all funded by the Slovenian Research Agency). Geological field research has been performed in the framework off geological monitoring of the second railway track construction between Divača and Koper (funded by 2TDK d.o.o.).

In 2022 the following topics were studied: Radiolarian dating of Mesozoic deep-water sediments in Slovenia, Austria, and Montenegro; Mesozoic stratigraphy and geological mapping of the Julian Alps; Biostratigraphy and sedimentology of deep-water sediments in the Julian Alps and Budva Zone (Montenegro); Stratigraphy and paleoecology of Miocene sequences of the western edge of Central Paratethys; Speleothem formation in caves in Slovenia and Spain; Formation of cryogenic carbonates in Slovenian caves: insights into early diagenesis; SEM chemical characterization of archaeological objects; Calcification products of plant roots in Palaeogene calcretes and present-day calcareous soils; Mortality dynamics of cave bear; Assessment of diagenetic changes in cave bear teeth; Determination of cave bear diet by stable N and C isotopes; Mineralogy and geochemistry of Campanian bentonites near Lomno; Environmental geochemistry - carriers and dynamics of transfer of potentially toxic elements in stream sediments from complex iron ore mineralization of Savske jame; Formation and development of illuvial soils on karst, and participation on research on the development and optimization of non-chemical methods of plant pest control. In 2022 the results were presented at 7 scientific meetings and are published in 6 papers.

The institute closely collaborates with other institutes in Slovenia (Department of Geology at Faculty of Natural Sciences and Engineering, Geological Survey of Slovenia, Biotechnical Faculty, Slovenian National Building and Civil Engineering Institute, Laboratory for Environmental and Life Sciences at University of Nova Gorica, Jožef Stefan Institute) and also has a well established cooperation with several foreign institutes from Austria, Croatia, Germany, Italy, France, Hungary, Montenegro, Spain, USA and Switzerland. One researcher is a full time teacher at the Faculty of Natural Sciences and Engineering, University of Ljubljana, and four researchers are lectures at the Postgraduate School ZRC SAZU.

S 70-letnim delovanjem sodi Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU med vodilne biološke raziskovalne skupine v Sloveniji. Njegovi sodelavci se ukvarjajo s temeljnimi in aplikativnimi raziskavami rastlinstva ter živalstva na regionalni in globalni ravni. Raziskovalci inštituta so vpeti v mednarodne povezave, njihove regionalne aplikativne raziskave pa dajejo smernice glede posegov v okolje mnogim naročnikom. Sodelavci inštituta sodelujejo pri pedagoškem procesu ter so mentorji študentom na univerzah doma in v tujini.

BIOLOŠKI INŠTITUT JOVANA HADŽIJA

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<http://bijh.zrc-sazu.si/>

ZNANSTVENI SVET:

akad. prof. dr. Matija Gogala, akad. prof. dr. Boris Sket, akad. dr. Mitja Zupančič, prof. dr. Andraž Čarni (predsednik), dr. Tatjana Čelik, izr. prof. dr. Urban Šilc, izr. prof. dr. Simona Kralj - Fišer.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: izr. prof. dr. Urban Šilc.

Znanstveni svetniki: zun. član MANU9 prof. dr. Andraž Čarni, izr. prof. dr. Matjaž Kuntner, izr. prof. dr. Urban Šilc.

Višja znanstvena sodelavca: dr. Igor Dakskobler, izr. prof. dr. Simona Kralj - Fišer.

Strokovnoraziskovalni svetnik: dr. Branko Vreš.

Znanstveni sodelavci: dr. Tatjana Čelik, doc. dr. Matjaž Gregorič.

Asistent z doktoratom: dr. Filip Kuzmič.

Asistenti, mladi raziskovalci: Aljaž Jakob, Eva Turk, Janko Šet.

Višja strokovna sodelavka: Tjaša Lokovšek.

Strokovna sodelavca: Sanja Behrič, Rok Golobinek.

Višji področni referent: Iztok Sajko.

RAZISKOVALNI PROGRAM IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Biodiverzitet: vzorci, procesi, predikcije in ohranjanje

Oznaka: P1-0236.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Simona Kralj - Fišer.

Sodelavci: S. Behrič, A. Čarni, T. Čelik, I. Dakskobler, R. Golobinek, M. Gregorič, F. Küzmič, T. Lokovšek, U. Šilc, B. Vreš (Biološki inštitut Jovana Hadžija); O. Kardoš (Uprava ZRC).

Obdobje trajanja: 1. 1. 2018 – 31. 12. 2023.

Delo na temeljnem raziskovalnem programu je potekalo v skladu s smernicami in cilji. S sodobnimi pristopi smo raziskovali vzorce biotske raznolikosti – od genske do ekosistemske ravni – ter preučevali procese, ki spreminjajo pestrost živega. Poznavanje vzorcev in procesov nam je omogočilo postavljanje predikcij o spreminjanju biodiverzitet v odgovor na antropogene spremembe. Pridobljena znanja so bila osnova raziskavam na področju varstvene biologije, s katerimi smo prispevali k ohranjanju biodiverzitet. Bili smo avtorji 30 izvirnih znanstvenih člankov, 3 kratkih znanstvenih prispevkov in 7 strokovnih člankov. Sodelovali smo pri 7 samostojnih strokovnih poglavjih v monografski publikaciji. Udeležili smo se kongresov, bili smo aktivni v uredniškem delu številnih domačih in mednarodnih znanstvenih ter strokovnih revijah. Vključeni smo bili v pedagoško delo in aktivni v medijih.

Evolucijske slepe ulice: Pasti ekstremnih fenotipov

Oznaka: J1-9163.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Matjaž Kuntner (Nacionalni inštitut za biologijo).

Vodja na ZRC SAZU: Simona Kralj - Fišer.

Sodelavci: T. Lokovšek.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2018 – 30. 6. 2022.

Evolucijske slepe ulice napovedujejo zaustavitev evolucijskega razvoja in diverzifikacije, ali pa celo izumrtje, zaradi specifične lastnosti organizma. V seriji študij smo potrdili soodvisnost evolucije gigantizma telesnih velikosti in lovlnih mrež pajkov, pa tudi serijo prilagoditev samcev na spolni konflikt. S filogenetskimi in primerjalnimi testi smo ugotavljali soodvisnosti med vrstno pestrostjo in fenotipsko „ekstremnostjo“. Naše evolucijske študije na družini Nephilidae niso podale nedvoumne podpore za napovedi hipoteze evolucijske slepe ulice ekstremnih fenotipov, razen v tem, da je linija pajkov z najbolj ekstremnimi velikostmi samic (*Nephila*) podvržena pospešenemu izumiranju.

Razvoj delujočih protokolov za uporabo eDNA iz mrež pajkov

Oznaka: J1-1703.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Matjaž Gregorič.

Sodelavci: T. Čelik, M. Gregorič, S. Kralj - Fišer, T. Lokovšek, U. Šilc.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2019 – 30. 6. 2023.

Zaključili smo s terenskim delom in večino laboratorijskega dela. Prešli smo v zadnjo fazo izvedbe projekta, v kateri bioinformatično obdelujemo pridobljene surove raziskovalne podatke.

fDNAqua – Zbiranje okoljske DNA s pomočjo filtratorskih organizmov: orodje za spremljanje biotske raznovrstnosti vod

Oznaka: J1-3015.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: David Stanković (Nacionalni inštitut za biologijo).

Vodja na ZRC SAZU: Matjaž Gregorič.

Sodelavci: M. Gregorič.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Izvedli smo znaten del terenskega dela in pričeli z laboratorijskim delom projekta.

Preučevanje sinergizma med različnimi okoljsko sprejemljivimi načini zatiranja škodljivcev

Oznaka: L4-4554.

Vrsta projekta: aplikativni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Stanislav Trdan (Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Urban Šilc.

Sodelavci: F. Kuzmič, U. Šilc.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Projektne partnerji so izvedli uvodni sestanek, kjer so dorekli časovnico aktivnosti in terenskega dela.

Zasnova monitoringa divjih oprasovalcev v Sloveniji

Oznaka: V1-1938.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerji: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Vodja: Al Vrezec (Nacionalni inštitut za biologijo).

Vodja na ZRC SAZU: Matjaž Gregorič.

Sodelavci: M. Gregorič.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2019 – 31. 10. 2022.

Končali smo z morfološko določitvijo vseh ulovljenih čebel, za določene vrste smo pridobili črtne kode DNK. Smo v zaključni fazi evalvacije uporabe okoljske DNK in priprave priporočila za vzpostavitev trajnega monitoringa divjih oprasovalcev v Sloveniji.

Trajnostni modeli kmetovanja na območjih Natura 2000

Oznaka: V4-2019.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerja: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Vodja: Urban Šilc.

Sodelavci: T. Čelik, U. Šilc, B. Vreš.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2020 – 30. 4. 2023.

Izvedli smo aktivnosti na projektnem območju Kras. V sodelovanju z Biotehniško fakulteto ter Društvom za proučevanje in opazovanje ptic Slovenije smo izvedli posvet Znamčenje ohranjanja narave: nova priložnost za agroživilstvo na območjih Natura 2000 v Sloveniji.

Biotska raznovrstnost podgorskih bukovih gozdov vzdolž klimatskega gradienta na južnem obrobju Panonske nižine

Oznaka: BI-BA/19-20-024.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Andraž Čarni.

Sodelavci: M. Breg Valjavec, A. Jakob.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2019 – 31. 12. 2022.

Nadaljevali smo z vzorčenjem ter analizo bukovih gozdov v zahodnem delu Bosne in Hercegovine. Analizirali smo 10 vrtač v bukovih gozdovih, in sicer smo jih posneli z LiDAR-jem, in popisali vegetacijo v vrtači.

Floristical and ecological characteristics of Robinia pseudoacacia and Acer negundo dominated communities on the southern edge of the Pannonian basin

Oznaka: BI-RS/20-21-035.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Andraž Čarni.

Sodelavci: M. Breg Valjavec, A. Jakob.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2020 – 31. 12. 2022.

Zaradi kovida je bil projekt podaljšan do konca leta 2022. V letošnjem letu smo nadaljevali z vzorčenjem in analizo gozdov, kjer se pojavlja robinija. Analizirali smo 10 vrtač v gozdovih sladuna ter cera, in sicer smo jih posneli z LiDAR-jem, in popisali vegetacijo v vrtači.

Izmenjava znanja in izkušenj v procesu identifikacije NATURA 2000 območij (habitatni tipi in vrste) v Črni gori in Sloveniji ter implementacija metodologij za vzorčenje, obdelavo, analizo, shranjevanje in interpretacijo podatkov

Oznaka: BI-ME/21-22-011.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Branko Vreš.

Sodelavci: T. Čelik.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2021 – 31. 12. 2022.

Z raziskovalkami iz Črne gore smo v območjih Natura 2000: v Julijskih Alpah (Jelovica), na Ljubljanskem barju in Snežniku, opravili terensko popisovanje vegetacije in flore, vzorčenje izbranih vrst mahov, alg in gliv ter popis gnezd vrste *Euphrydas aurinia* v dolini Strajanov breg v KPLB.

Vključevanje ekosistemskih storitev v trajnostno kmetijstvo na primeru zagotavljanja vrstne pestrosti cvetočih travnikov

Oznaka: Cvetoči travniki.

Vrsta projekta: kohezijski decentralizirani projekt – EKSRP.

Sofinancerja: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja: Filip Küzmič.

Sodelavci: F. Küzmič.

Obdobje trajanja: 29. 6. 2021 – 29. 6. 2024.

Sodelovali smo pri izboru tarčnih površin, pripravi smernic za ustrezno izvajanje ukrepov, izvajanju vegetacijskih popisov na tarčnih površinah in ročnem nabiranju semenskih mešanic, ki so bile skupaj z drugimi viri posejane na površinah partnerskih kmetijskih gospodarstev.

Ohranjanje skrivališč in bivališč podpornih organizmov za zagotavljanje vrstne pestrosti, ekosistemskih storitev, varovanja naravnih virov in izboljšanja potenciala kmetijskih zemljišč, v luči prilagajanja prihajajočih podnebnih sprememb

Oznaka: Podporni organizmi.

Vrsta projekta: kohezijski decentralizirani projekt – EKSRP.

Sofinancer: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja: Filip Küzmič.

Sodelavci: F. Küzmič.

Obdobje trajanja: 18. 5. 2022 – 17. 5. 2025.

Sodelovali smo pri identifikaciji obstoječih bivališč podpornih organizmov na partnerskih kmetijskih gospodarstvih ter pri izboru in umestitvi v prostor novih.

Obnovitev in ohranjanje mokrotnih habitatov na območju Ljubljanskega barja – PoLJUBA; Povečanje velikosti populacije in izboljšanje stanja ohranjenosti vrste barjanski okarček (*Coenonympha oedippus*) na Ljubljanskem barju s suplementacijo osebkov

Oznaka: Suplementacija okarčka.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: JZ Krajinski park Ljubljansko barje.

Vodja: Tatjana Čelik.

Sodelavci: S. Behrič, T. Čelik, R. Golobinek, F. Kuzmič, U. Šilc, B. Vreš.

Obdobje trajanja: 15. 1. 2021 – 30. 10. 2022.

Zaključili smo tretje ex situ gojenje osebkov barjanskega okarčka (od stadija jajčeca do stadija bube) v gojilnici RP Barje, izvedli suplementacijo gojenih osebkov v reintroducirano in izvorno populacijo ter spremljali dinamiko in uspešnost izleganja metuljev na obeh lokacijah. Opravili smo monitoring razširjenosti in velikosti izvorne in reintroducirane populacije ter izdelali zaključno projektno poročilo.

Izvedba popisov vegetacije v okviru projekta LIFE for Seeds

Oznaka: LIFE for Seeds_vegetacija.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije.

Vodja: Branko Vreš.

Sodelavci: S. Behrič, I. Dakskobler, F. Kuzmič, I. Sajko, U. Šilc, B. Vreš.

Obdobje trajanja: 19. 11. 2021 – 15. 11. 2023.

Izvedli smo popis vegetacije in flore na izbranih vzorčnih ploskvah in popisnih kvadratih v štirih projektnih območjih: Krajinskem parku Goričko, Notranjskem regijskem parku, NR Ormoške lagune in Triglavskem narodnem parku, ter izdelali prvo projektno poročilo.

Monitoring, morebitno odstranjevanje ter preprečevanje razraščanja invazivnih, tujerodnih rastlin vzdolž celotne trase in deviacij

Oznaka: Obvoznica Vodice.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: KPL, družba za gradnjo in vzdrževanje cest, zelenih površin ter inženiring, d. o. o.

Vodja: Filip Kuzmič.

Sodelavci: S. Behrič, F. Kuzmič, U. Šilc.

Obdobje trajanja: 22. 2. 2022 – 31. 3. 2023.

Območje gradnje obvoznice v Vodichah smo na mesečnih obiskih pregledali in zabeležili lokacije, kjer so bile prisotne invazivne tujerodne vrste. Pripravili smo tudi seznam priporočenih ukrepov za ravnanje z njimi (odstranjevanje, preprečevanje širjenja). Nekatere smo tudi sami odstranili.

Izvedba monitoringa uspešnosti vzpostavitve habitatnih tipov na območju zadrževalnika Brdnikova

Oznaka: Zadrževalnik Brdnikova.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Javno podjetje vodovod kanalizacija snaga, d. o. o.

Vodja: Filip Kuzmič.

Sodelavci: S. Behrič, F. Kuzmič, U. Šilc.

Obdobje trajanja: 8. 3. 2022 – 15. 10. 2023.

Vzpostavili smo stalne popisne ploskve in na njih izvedli vegetacijske popise v treh različnih obdobjih v vegetacijski sezoni. V letnem poročilu smo predlagali nekaj ukrepov, kako povečati vrstno pestrost na projektnem območju.

Izvedba popisov metuljev v okviru projekta LIFE for Seeds

Oznaka: LIFE for Seeds_metulji.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije.

Vodja: Tatjana Čelik.

Sodelavka: T. Čelik.

Obdobje trajanja: 20. 4. 2022 – 15. 10. 2026.

Izvedli smo transektne popise dnevnih metuljev na donorskih in recipientskih površinah v območjih Natura 2000: v Julijskih Alpah, na Goričkem, Dravi in v Notranjskem trikotniku. Terenske podatke smo digitalizirali in na podlagi opravljenih statističnih analiz pestrosti favne dnevnih metuljev ovrednotili izhodiščno stanje projektnih površin ter izdelali prvo projektno poročilo.

Obnovitev in ohranjanje mokrotnih habitatov na območju Ljubljanskega barja – PoLJUBA; Popis vegetacije na NRIM za spremljanje učinkovitosti zatiranja zlate rozge

Oznaka: Zlata rozga.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije.

Vodja: Urban Šilc.

Sodelavci: F. Kuzmič, U. Šilc, B. Vreš.

Obdobje trajanja: 14. 6. – 20. 12.

Na območju naravnega rezervata lški morost so raziskovalci izvedli četrti popis vegetacije na stalnih popisnih ploskvah, ocenili njihovo stanje po različnih načinih odstranjevanja zlate rozge in izdelali predloge ukrepov ter rabe za izboljšanje njihovega stanja.

Odkrivanje prisotnosti invazivnih tujerodnih vrst kopenskih rastlin, ki zadevajo unijo, in stanja drugih izbranih vrst na določenih lokacijah v letu 2022

Oznaka: ITV.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Zavod Symbiosis, so. p.

Vodja: Andraž Čarni.

Sodelavci: A. Čarni, I. Dakskobler, A. Jakob.

Obdobje trajanja: 2. 8. – 30. 11.

Vključili smo se v projekt, ki ga je vodil Zavod Symbiosis. V okviru projekta smo na 5 izbranih lokalitetah na Primorskem popisali invazivne vrste in ocenili njihovo invazivnost.

Botanični pregled tras načrtovanih cest Masore in Mačkove laze

Vrsta projekta: tržni projekt.

Naročnik: družba Slovenski državni gozdovi (SiDG).

Vodja projekta: Igor Dakskobler.

Sodelavec: I. Dakskobler.

Obdobje trajanja: 1. 8. – 31. 10.

Naredili smo botanični popis ob trasah načrtovanih gozdnih cest v Masorah (Idrijsko hribovje) in v Mačkovih lazah (Vojsko in Dolenja Trebuša) ter napisali ločeni poročili za vsako traso posebej.

Zavarovane rastline Krajinskega parka Zgornja Idrija

Vrsta projekta: tržni projekt.

Naročnik: Muzejsko društvo Idrija.

Vodja projekta: Igor Dakskobler.

Sodelavec: I. Dakskober.

Obdobje trajanja: 1. 1. – 30. 11.

Na podlagi inštitutske podatkovne baze FloVegSi in treh terenskih ogledov v jeseni 2022 smo za Krajinski park Zgornja Idrija izdelali seznam zavarovanih praprotnic ter semenk s koordinatami nahajališč in napisali poročilo.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI

Koncept soodvisnosti v krasu: povezanost vrtač in jam z vidika antropogenih vplivov

Oznaka: J6-2592.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Geografski inštitut Antona Melika.

Razvoj in optimizacija nekemičnih načinov zatiranja rastlinskih škodljivcev z namenom njihove implementacije v sisteme trajnostnega kmetijstva

Oznaka: L4-3178.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Paleontološki inštitut Ivana Rakovca.

Identifikacija, ovrednotenje in kartiranje ekosistemskih storitev naravovarstveno pomembnejših območij v Sloveniji – NatGuidES

Oznaka: V1-2141.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Geografski inštitut Antona Melika.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Eva Turk

Oznaka: MR-50578.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Simona Kralj - Fišer.

Drugi mentor: Matjaž Kuntner (Nacionalni inštitut za biologijo).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta.

Eva Turk je v februarju 2022 zagovarjala doktorsko disertacijo, za katero je prejela nagrado L'Oréal-UNESCO »Za ženske v znanosti« in nagrado Nacionalnega inštituta za biologijo za izjemno doktorsko delo na področju raziskovalne dejavnosti.

Janko Šet

Oznaka: MR-53571.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Matjaž Gregorič.

Drugi mentor: dr. Denis Kutnjak (Nacionalni inštitut za biologijo).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta.

Izdelava filogenetskega drevesa čebel na podlagi sekvenc iz spletnih baz in naših vzorcev. Izdelava specifičnih začetnih oligonukleotidov za pomnoževanje prve podenote gena za sintezo citokrom oksidaze čebel. Priprava knjižnic za metabarkodiranje na podlagi prve podenote gena za sintezo citokrom oksidaze in 18S jedrne DNK.

Aljaž Jakob

Oznaka: MR-55879.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Andraž Čarni.

Druga mentorica: Mateja Breg Valjavec.

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta.

V letošnjem letu smo nadaljevali usposabljanje po predvidenem programu. Na izbranih lokalitetah na Krasu (Živi muzej Krasa), Kočevskem, Grmeču, Papuku, v okolici Drniša in okolici Valjeva (Lelič) smo obdelovali vrtače. Posneli smo jih s terestričnim LiDAR-jem, popisali pritalno vegetacijo v obliki transektov in mapirali položaj drevesnih vrst v vrtačah. Z delom bomo nadaljevali v prihodnjem letu.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **A. Čarni** je član uredniškega odbora revij *Hacquetia*, *Hladnikia*, *Biologia* (Bratislava, Slovaška), *Biologia Macedonica*, *Drypis*, *Fitosociologia*, *Vegetation of Russia*, *Prilozi MANU*, *Acta Botanica Croatica*, *Tuexenia* in *Plant Biosystems* ter podpredsednik Vzhodnoalpsko-dinarskega društva za preučevanje vegetacije. Je član svetovalnega odbora komisije za pregled vegetacije Evrope in nomenklaturne komisije Mednarodne zveze za preučevanje vegetacije.
- **T. Čelik** je podpredsednica Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije – Birdlife Slovenia – in članica njegovega upravnega odbora.
- **I. Dakskobler** je član uredniškega odbora revij *Hacquetia*, *Proteus*, *Scopolia* in *Wulfenia*.
- **M. Gregorič** je področni urednik revij *The Science of Nature* in *Frontiers in Arachnid Science*, predsednik Društva za popularizacijo znanosti Metamorfoza ter član uredniškega odbora mednarodnega društva European Society of Arachnology.
- **S. Kralj – Fišer** je članica uredniškega odbora revije *Hacquetia*.
- **M. Kuntner** je v letu 2022 prevzel vodenje nove mednarodne revije v odprtem dostopu *Frontiers in Arachnid Science*, je tudi redni član uredniškega odbora pri reviji *Diversity* in recenzentskih odborov pri revijah *Journal of Biogeography* ter *Frontiers in Genetics*. Kot pridružen profesor občasno predava na Univerzi Hubei (Wuhan, Kitajska), kot znanstveni sodelavec pa gostuje na inštituciji Smithsonian (Washington, ZDA).
- **F. Küzmič** je član izvršnega odbora Botaničnega društva Slovenije in uredniškega odbora revije *Hladnikia* ter področni urednik pri reviji *Hacquetia*. Je član upravnega odbora skupine za mlade raziskovalce pri Mednarodni zvezi za preučevanje vegetacije (IAVS).
- **U. Šilc** je glavni urednik revije *Hacquetia*, urednik pri reviji *Phyton* in član uredniškega odbora revij *Tuexenia* ter *Vegetation Classification and Survey*. Je član sveta pri European Vegetation Archive (EVA).
- **B. Vreš** je podpredsednik mednarodne raziskovalne družbe CLUSIUS v Güssingu (Avstrija), področni urednik za biologijo pri *Novem Slovenskem biografskem leksikonu* ter član uredniškega odbora revij *Acta biologica Slovenica* in *Folia biologica et geologica*.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižnica

Vodja: F. Küzmič.

Knjižnični fond se je povečal za 242 monografij in 124 enot serijskih publikacij. Prevladujejo publikacije, ki jih je knjižnica pridobila z vpisom zapuščin, nekaj z izmenjavo, manjši del pa z nakupom ali prejemom v dar. Zaključili smo z vpisom zapuščine Ernesta Mayerja. Uporabniki knjižnice so bili večinoma sodelavci inštituta ter obiskovalci inštituta iz Slovenije in tujine.

Podatkovna zbirka popisov plevelne vegetacije Evrope

Vodja: F. Küzmič.

Podatkovna zbirka z imenom *European Weed Vegetation Database* nastaja od leta 2015 in je bila v letu 2020 vključena v svetovno podatkovno bazo vegetacijskih popisov *sPlot*. Vključena je tudi v *Global Index of Vegetation Databases (GIVD)* in *European Vegetation Archive (EVA)*. S tem so podatki v bazi postali dostopni širšemu krogu zainteresiranih raziskovalcev. V bazi so zbrani vegetacijski popisi z obdelovalnih površin in ruderalnih rastišč z območja cele Evrope, večji del podatkov je iz južne Evrope. Zbirka vsebuje skoraj 25.000 popisov.

Podatkovna zbirka vegetacijskih popisov

Vodja: U. Šilc.

Vegetacija Slovenije – podatkovna zbirka vegetacijskih popisov v programu *Turboveg* – nastaja od leta 2003. V njej so zbrani vsi vegetacijski popisi z ozemlja Slovenije od leta 1932, večinoma narejeni po standardni srednjeevropski metodi (Braun-Blanquet), pokriva pa vse vegetacijske tipe od makrofitskih vodnih združb do gozda. Popisi so iz objavljene literature, sive literature (disertacije, elaborati, poročila), delno tudi iz neobjavljenega popisnega gradiva. Zbirka obsega 21.715 vegetacijskih popisov. Podatkovna baza se uporablja za shranjevanje vegetacijskih popisov, za klasifikacijo vegetacije in drugih analiz vegetacije v Sloveniji ter sosednjih državah. Geokodirano je bilo popisno gradivo. Podatkovna baza se aktivno povezuje z bazami na Balkanu (Zagreb, Beograd, Podgorica). Zbirka je del *European Vegetation Archive (EVA)* in *S-Plot*.

Digitalna podatkovna zbirka *FloVegSi* (Favna, flora, vegetacija in paleovegetacija Slovenije)

Vodja: B. Vreš.

Vodje sklopov: T. Čelik – favna metuljev, I. Dakskobler – vegetacija, B. Vreš – flora.

Med izvajanjem projektov in raziskovalnega programa spadata tudi vnašanje ter obdelovanje zbranih terenskih podatkov: vnesenih je bilo skupno 4250 popisov oz. 98.730 digitalnih zapisov s florističnimi, fitocenološkimi in favnističnimi (metulji, hrošči idr.) podatki.

Herbarijska zbirka LJS

Vodja: B. Vreš.

Med letom je bilo zbranih okrog 300 polherbarijskih rastlin, od tega je bilo 210 poldokumentiranih (digitaliziranih in etiketiranih). Posamezni podatki iz herbarijske zbirke, vodeni v podatkovni zbirki *FloVegSi*, so predstavljeni na spletnem naslovu <http://bijh.zrc-sazu.si/BISER/FloVegSi/Flo/HerbZRC/herbZRC.htm>.

Zbirka pajkov

Vodja: M. Gregorič.

Zbirka vsebuje primerke v etanolu, tkiva za ekstrakcijo DNK in globoko zamrznjeno izolirano genomsko DNK. Primerki so z vseh celin. V letu 2022 smo s pridobljenimi infrastrukturnimi sredstvi za urejanje zbirke na novo uredili in digitalizirali dobršen del zbirke.

Lepidopteroška zbirka

Vodja: T. Čelik.

Zbirka prepariranih dnevnih in nočnih metuljev (predvsem iz Slovenije, držav nekdanje Jugoslavije in z ostalega ozemlja Balkanskega polotoka) obsega okrog 152.000 osebkov. Je delno urejena. Od leta 2018 je hranjena v prostoru za suhe zbirke Raziskovalne postaje Barje ZRC SAZU na Igu.

Palinološka zbirka

Vodja: dr. Metka Culiberg (zunanja sodelavka).

Zbirka vsebuje fizikalno in kemično obdelane vzorce peloda, shranjene v glicerinu in tako primerno pripravljene za pelodno analizo. Celotna zbirka vsebuje 8911 vzorcev. Rezultati mikroskopsko analiziranih vzorcev so zabeleženi na kartotečnih lističih oz. v podatkovni bazi in so osnova za izdelavo pelodnih diagramov ter tabel.

Karpološka zbirka

Vodja: dr. Metka Culiberg (zunanja sodelavka).

Zbirka vsebuje podatke na kartotečnih listkih o rastlinskih makro ostankih (lesnega oglja, semen in plodov) z arheoloških najdišč od paleolitika do srednjega veka. Del zbirke predstavljajo tudi rastlinski makro ostanki in zbirka semen recentnega rastlinstva.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- *Hacquetia* 21/1 in 2. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- Batı Akdeniz Ormancılık Araştırma Müdürlüğü, Antalya, Turčija: raziskovalno sodelovanje.
- Behavioural Ecology Group, Department of Systematic Zoology and Ecology, Eötvös Loránd University, Budimpešta, Madžarska: raziskovalno sodelovanje.
- Botanical Museum, Luonnontieteellinen museo, Helsingin yliopisto, Helsinki, Finska: raziskovalno sodelovanje.
- Department of Fish Biology and Aquaculture, Hólar University, Islandija: raziskovalno sodelovanje.
- JU Prirodnjački muzej Crne Gore, Podgorica, Črna gora: raziskovalno sodelovanje.
- Masarykova univerzita, Přírodovědecká fakulta, Brno, Češka: raziskovalno sodelovanje.

- National Chung Hsing University, Taichung, Tajvan: raziskovalno sodelovanje.
- Poljoprivredni fakultet, Univerzitet u Beogradu, Srbija: raziskovalno sodelovanje.
- Prirodno-matematični fakultet, Univerzitet Crne Gore, Podgorica, Črna gora: raziskovalno sodelovanje in mentorstvo.
- Prirodno-matematični fakultet, Univerzitet Sv. Kiril i Metodij, Skopje, Severna Makedonija: raziskovalno sodelovanje.
- Smithsonian National Museum of Natural History, Washington DC, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- Természettudományi Kar, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budimpešta, Madžarska: raziskovalno sodelovanje.
- Università degli Studi di Torino, Scienze della Vita e Biologia dei Sistemi, Torino, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Universität für Bodenkultur Wien, Department für Integrative Biologie und Biodiversitätsforschung, Dunaj, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Universität Hamburg, Institut für Zoologie, Department für Biologie, Hamburg, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Universität Rostock, Agrar- und Umweltwissenschaftliche Fakultät, Rostock, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Universität Wien, Fakultät für Lebenswissenschaften, Department für Botanik und Biodiversitätsforschung, Dunaj, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Université de Rennes, Rennes, Francija: raziskovalno sodelovanje.
- Université Joseph Fourier, Laboratoire d'Ecologie Alpine, Grenoble, Francija: raziskovalno sodelovanje.
- University of Akron, Akron, Ohio, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- University of California Davis, Davis, Kalifornija, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- University of Iceland, Islandija: raziskovalno sodelovanje.
- University of Massachusetts-Lowell, Lowell, Massachusetts, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- University of the Free State, Bloemfontein, Južnoafriška republika: raziskovalno sodelovanje.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Dr. Snežana Dragičević, mag. Ilinka Četković in mag. Suzana Malidžan, JU Prirodnjački muzej Crne Gore, Podgorica, Črna gora, 10.–15. 10.: raziskovalno delo in pregled materiala v bioloških zbirkah.
- Milica Stanišić, Univerzitet Crne Gore, Podgorica, Črna gora, 18. 3. – 11. 4.: obdelava podatkov.
- Doc. dr. Svetlana Ačić, Poljoprivredni fakultet, Univerzitet u Beogradu, Srbija, 7.–13. 9.: obdelava podatkov.
- Prof. dr. Ali Kavgaci, Karabük University, Karabük, Turčija, 1.–10. 12.: študij gozdne vegetacije Turčije.
- Dragan Koljanin, Šumarski fakultet, Univerzitet u Banjoj Luci, Banjaluka, Bosna in Hercegovina, 3.–10. 8.: poplavni gozdovi Ilirske florne province.
- Dr. Irene Piccini, Università degli Studi di Torino, Scienze della Vita e Biologia dei Sistemi, Torino, Italija, 4.–9. 4.: metode populacijske ekologije.
- Dr. Mirko Đorđević, Institute for Biological Research „Siniša Stanković“, Beograd, Srbija, 11.–14. 5.: eksperimentalna evolucija.
- Dr. Massimo Domenico Novellino, Dep. of Geosciences, University of Padova, Padova, Italija, 30.–31. 8.: vegetacija Istre.
- Prof. dr. Željko Škvorc, Šumarski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb, Hrvaška, 4. 2.: sinteza sestojev robinije.

PREDAVANJA IN REFERATI (IZBOR)

Andraž Čarni:

- *Formal classification of riparian forest and scrub communities in Western Balkans.* 30th European Vegetation Survey Conference, Bratislava, Slovaška, 9. 5. (s soavtorji).
- *Landform-vegetation units in karstic depressions (dolines) evaluated by indicator plant species and Ellenberg indicator values.* Predavanje na 64th Annual Symposium of International Association for Vegetation Science, Madrid, Španija, 30. 6. (soavtorji M. Breg Valjavec, Š. Čonč, A. Jakob).
- *Diversity of wet and mesic grasslands on the southern edge of the Pannonian plain.* Predavanje na 39th EADSVE Meeting, Dubrovnik, Hrvaška, 5. 5. (s soavtorji).

Rok Golobinek:

- *Body size, not personality, explains both male mating success and sexual cannibalism in a widow spider.* Predavanje na 33. mednarodni konferenci Evropskega arahnološkega društva, Greifswald, Nemčija, 4. 9. (soavtorja M. Gregorič, S. Kralj - Fišer).

Matjaž Gregorič:

- *Body size, not personality, explains both male mating success and sexual cannibalism in a widow spider.* Predavanje na 33. mednarodni konferenci Evropskega arahnološkega društva, Greifswald, Nemčija, 4. 9. (soavtorja R. Golobinek, S. Kralj - Fišer).
- *Spider web eDNA as a tool for web ecology research.* Predavanje na 33. mednarodni konferenci Evropskega arahnološkega društva, Greifswald, Nemčija, 9. 9. (s soavtorji).
- *Composite nature of spider silks yields superior performance.* Predavanje na mednarodnem kongresu Ameriškega arahnološkega društva, Davis, Združene države Amerike, 29. 6. (s soavtorji).

Simona Kralj - Fišer:

- *Sexual-size dimorphism has evolved via sex-specific trait architecture.* Predstavitel posterja na Congress of the European Society for Evolutionary Biology, ESEB 2022, Praga, Češka, 18. 8. (soavtorja M. Kuntner, P. V. Debes).
- *Sex-specific body size architecture explains the evolution of sexual-size dimorphism.* Predavanje na 33. mednarodni konferenci Evropskega arahnološkega društva, Greifswald, Nemčija, 5. 9. (s soavtorji).
- *Body size, not personality, explains both male mating success and sexual cannibalism in a widow spider.* Predavanje na 33. mednarodni konferenci Evropskega arahnološkega društva, Greifswald, Nemčija, 4. 9. (soavtorja R. Golobinek, M. Gregorič).

Matjaž Kuntner:

- *Next Generation Biogeography: towards a better estimation of dispersal probabilities.* Predavanje na 2. mednarodni konferenci o biološki diverziteti, ekologiji in evoluciji, spletni dogodek, 16. 3.

Filip Küzmič:

- *Management type and biogeography shape neophyte richness in European annual weed and ruderal vegetation.* Predavanje na znanstveni konferenci 30th Conference of the European Vegetation Survey, Bratislava, 12. 5. (s soavtorji).

Urban Šilc:

- *Nagovor in predstavitev projekta.* Posvet v sklopu Ciljnega raziskovalnega projekta (CRP) V4-2019 *Trajnostni modeli kmetovanja na območjih Natura 2000*, Ljubljana, spletni dogodek, 22. 11., <https://bijh.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/trajnostni-modeli-kmetovanja-na-območjih-natura-2000>.
- *Long-term impact on weed vegetation changes (1994-2019) in two altitudinal zones.* 30th European Vegetation Survey Conference, Bratislava, 9. 5. (soavtorja S. Vrbničanin, S. Ačić).

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

Andraž Čarni:

- Šumarski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb, Hrvaška, 8.–12. 3., 31. 3., 17.–21. 5., 5.–7. 6., 12. 12.: vzorčenje vrtač.
- Univerzitet u Novom Sadu, Novi Sad, Srbija, 14.–18. 3., 24.–27. 4., 11.–16. 11., 12. 12.: preučevanje vrtač.
- Prirodoslovno-matematički fakultet, Univerzitet Sv. Kiril i Metodij, Skopje, Severna Makedonija, 13.–26. 2., 26.–31. 10.: sinteza alpskih pašnikov.
- Šumarski fakultet, Univerzitet u Banjoj Luci, Banjaluka, Bosna in Hercegovina, 10.–14. 4., 19.–22. 6., 27.–28. 11.: preučevanje vrtač.

Filip Küzmič:

- Masarykova univerzita, Brno, Češka, 4. 4. – 8. 5.: analiza tujerodnih vrst v plevelni vegetaciji.

Urban Šilc:

- Univerzitet Crne Gore, Podgorica, Črna gora, 27. 4. – 6. 5.: preučevanje gozdov.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA:

- Nagrada *odlični v znanosti*, veda naravoslovje, Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije: *Pajčje mreže kot vzorčevalci eDNA: monitoring biodiverzitete po celotnem drevesu življenja*, avtorji Gregorič Matjaž, Kutnjak Denis, Bačnik Katarina, Gostinčar Cene, Pecman Anja, Ravnikar Maja, Kuntner Matjaž.
- Nagrada L'Oréal-UNESCO »Za ženske v znanosti«: *Biogeografija, makroevolucijski vzorci in populacijska genetika pri pajkih zlatih mrežarjih (Nephilidae): doktorska disertacija*, avtorica Eva Turk.
- Nagrada Nacionalnega inštituta za biologijo za izjemno doktorsko delo na področju raziskovalne dejavnosti: *Biogeografija, makroevolucijski vzorci in populacijska genetika pri pajkih zlatih mrežarjih (Nephilidae): doktorska disertacija*, avtorica Eva Turk.
- Nagrada za najboljše predavanje na *2. mednarodni konferenci o biološki diverziteti, ekologiji in evoluciji*, iecd2022.sciforum.net, 16. 3.: avtorja Matjaž Kuntner in Eva Turk.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

The research at the Jovan Hadži Institute of Biology comprises basic and applied, plant and animal research, on both regional and global scales. The Institute has two subgroups, one for basic botany, the other for basic zoology. Botanists research the ecology, structure, systematics, distribution, conservation, maintenance, and reconstruction of vegetation; this research contributes to sustainable development and conservation of biodiversity. Zoological research delves into taxonomy, systematics, evolutionary biology, biogeography, ethology, ecology, genetics, and genomics; and mainly focuses on spiders and butterflies. The research in 2022 was performed in the framework of the research programme *Biodiversity: patterns, processes, predictions and conservation* and numerous national projects funded by ARRS or other institutions (MKGP, MOP, ZRSVN, DOPPS). The institute also publishes its own scientific journal, *Hacquetia*. The institute collaborates with many Slovenian institutions, national authorities, and non-governmental organizations. Several researchers are involved in pedagogical processes at universities in Ljubljana, Maribor, Nova Gorica, Koper., and abroad (Hubei University, China, Belgrade, Serbia, Podgorica, Montenegro).

Inštitut izvaja interdisciplinaren pristop obravnave duševnih stisk in dobrega počutja. Praktikira kontrastne epistemologije in metodologije psihologije, sociologije ter antropologije. Osredotoča se na stiske odraslih v delovnih okoljih, zlasti družbeno prikrajšanih skupin (migrantov) in poklicnih skupin s stalno zdravstveno ogroženostjo (kmetov). Zanje snuje programe krepitve duševnega zdravja.

epidemijo in prizadevanji za dvig pismenosti o duševnem zdravju

dr. Lilijana Sprah, univ. dipl. psih.,
ZRC SAZU - Druženomedicinski inštitut

Partnerji programa:

Sofinancer programa:

DRUŽBENOMEDICINSKI INŠTITUT

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<http://dmi.zrc-sazu.si/>

ZNANSTVENI SVET:

**akad. prof. dr. Marjan Kordaš, akad. prof. dr. Zdravko Mlinar, dr. Sanja Cukut Krilič (predsednica),
izr. prof. dr. Majda Černič Istenič (podpredsednica), dr. Lilijana Šprah.**

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: dr. Lilijana Šprah.

Višje znanstvene sodelavke: izr. prof. dr. Majda Černič Istenič, izr. prof. dr. Duška Knežević Hočevar, dr. Lilijana Šprah.

Znanstvena sodelavka: dr. Sanja Cukut Krilič.

Višja strokovna sodelavka: Anela Klemenc Bešo.

Mlada raziskovalka: Mateja Slovenc Grasselli (odsotna 10 mesecev).

Asistent: Dino Manzoni.

RAZISKOVALNI PROJEKTI

Dolgotrajna oskrba ljudi z demenco v teoriji in praksi socialnega dela

Oznaka: J5-2567.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Jana Mali (Univerza v Ljubljani, Fakulteta za socialno delo).

Vodja na ZRC SAZU: Duška Knežević Hočevar.

Sodelavci: D. Knežević Hočevar.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2023.

Pregledana (vsebinska analiza) je znanstvena literatura, ki presoja demenco z antropološke perspektive, in predstavitev soavtorskega prispevka na 8. kongresu socialnega dela.

Spremembe v kmetijstvu skozi oči in telesa kmetov

Oznaka: J6-2577.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Duška Knežević Hočevar.

Sodelavci: M. Črnič Istenič, A. Klemenc Bešo, D. Knežević Hočevar, M. Slovinc Grasselli, L. Šprah (Družbenomedicinski inštitut); S. Poljak Istenič (Inštitut za slovensko narodopisje).

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2023.

Spletna stran: <https://dmi.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/spremembe-v-kmetijstvu-skozi-oci-in-telesa-kmetov>.

Opravljen je antropološko terensko delo v Pomurju in trimesečno gostovanje na Iowa's Center for Agricultural Safety and Health.

Težave v duševnem zdravju migrantk_ov: izkušnje prepoznavne in obravnave

Oznaka: L5-3183.

Vrsta projekta: aplikativni raziskovalni projekt.

Sofinancerja: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Vodja: Sanja Cukut Krilič.

Sodelavci: S. Cukut Krilič, A. Klemenc Bešo, D. Knežević Hočevar, D. Manzoni, L. Šprah (Družbenomedicinski inštitut);

M. Bofulin, M. Vah Jevšnik (Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Spletna stran: <https://dmi.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/tezave-v-dusevnem-zdravju-migrantkov-izkusnje-prepoznave-in-obravnave>.

Pregledana je znanstvena literatura s področja duševnega zdravja in migracij. Opravljeni so pogovori s strokovnjaki_njami na področju duševnega zdravja in migracij ter migranti_kami. Objavljena sta 2 znanstvena prispevka in izvedenih je 5 javnih predstavitev na temo projekta.

Odzivanje kmečkih družin na posledice delovnih nesreč in poklicnih bolezni

Oznaka: V5-2028.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerja: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Vodja: Majda Črnič Istenič.

Sodelavci: M. Črnič Istenič, S. Cukut Krilič, A. Klemenc Bešo, D. Knežević Hočevar, L. Šprah.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2020 – 31. 10. 2022.

Dokončane so bile vse projektne naloge: izvedba in analiza polstrukturiranih intervjujev s kmeti in kmeticami ter njena predstavitev v fokusni skupini, analizirani so bili statistični podatki o delovnih nesrečah na kmetijskih gospodarstvih. Izdelano je bilo končno vsebinsko poročilo za naročnika.

Upravljanje z družbenimi pritiski in osebnimi stiskami na družinskih kmetijah

Oznaka: BI-US/22-24-134.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Duška Knežević Hočevar.

Sodelavka: D. Knežević Hočevar.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 30. 6. 2024.

Trimesečno gostovanje in terensko delo na Iowa's Center for Agricultural Safety and Health je pokazalo, na kakšne načine se da ublažiti stiske in poškodovana telesa kmetov v obliki programov podpor njihovega počutju, varnosti pri delu in zdravju ter kje so pasti takšnih podpor.

Opismenjevanje o motnjah razpoložnja in osebnostnih motnjah

Oznaka: OMRA2.

Vrsta projekta: nacionalni aplikativni projekt.

Sofinancerja: Ministrstvo za zdravje, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja: Lilijana Šprah.

Sodelavci: S. Cukut Krilić, A. Klemenc Bešo, D. Manzoni, M. Slovinc Grasselli, L. Šprah.

Obdobje trajanja: 14. 1. 2020 – 15. 11. 2022.

V oktobru je bila organizirana zaključna nacionalna konferenca programa OMRA, kjer so bili predstavljeni rezultati programa in aktualne problematike na področju duševnega zdravja. Ob tej priložnosti je izšla tudi znanstvena monografija več avtorjev.

Transnational Family Dynamics in Europe [TraFaDy – Dinamika transnacionalnih družin v Evropi]

Oznaka: TraFaDy.

Vrsta projekta: drugi mednarodni projekt – COST.

Sofinancer: COST Association.

Vodja: Sanja Cukut Krilić.

Sodelavci: S. Cukut Krilić (Družbenomedicinski inštitut); M. Vah Jevšnik (Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije).

Obdobje trajanja: 3. 10. 2022 – 2. 10. 2026.

Izvedeni so bili uvodni spletni sestanki delovnih skupin.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI

Historične interpretacije 20. stoletja

Oznaka: P6-0347.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za kulturne in spominske študije.

Secure Mobility: Uncovering Gaps in Social Protection of Posted Workers

Oznaka: SMUG.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije.

Enhancing the collection and analysis of national data on intra-EU posting

Oznaka: Posting.Stat.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Mateja Slovenc Grasselli

Oznaka: MR-52017.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Duška Knežević Hočevar.

Drugi mentorji: Emil Erjavec, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta.

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta.

Mlada raziskovalka je opravila poglobljeno analizo terenskega gradiva, ki ga je več let zbirala v živo in po spletu, ter literature o sodelovanju in moralni ekonomiji. Sledilo je pisanje disertacije.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **S. Cukut Krilič** je mentorica eni doktorandki.
- **M. Černič Istenič** je članica Sveta za ženske na podeželju pri Ministrstvu za kmetijstvo, prehrano in gozdarstvo ter recenzentka Agencije za raziskave (Research Executive Agency – REA) pri EU v okviru programa Obzorje Evropa 2021–27.
- **D. Knežević Hočevar** je pedagoška mentorica trem doktorandkam.
- **L. Šprah** je vodja interdisciplinarnih delovnih skupin za evalvacijo implementacije *Resolucije o nacionalnem programu duševnega zdravlja 2018–2028* v sklopu programa Mira (Nacionalni inštitut za javno zdravje in Ministrstvo za zdravje); je članica nacionalne strokovne skupine v okviru *Globalnega partnerstva za umetno inteligenco (GPA)* za področje *Prihodnost dela*, ki deluje pod okriljem OECD in Ministrstva za zunanje zadeve. Je mentorica eni doktorandki.

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **Stiske današnjega časa: od strahu k pogumu.** Nacionalna konferenca programa OMRA ob svetovnem dnevu duševnega zdravlja. Ljubljana, dogodek v živo in na spletu, 10. 10., <https://www.omra.si/aktualno/obvestila/svetovni-dan-dusevnega-zdravlja-2022/>.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

V letu 2022 je bilo v knjižnico vpisanih 9 monografij.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- Lilijana Šprah, Mojca Zvezdana Dernovšek. **Kako okrepiti odpornost na stres?: Pet ključnih znanj in veščin za soočanje s stresom.** Ljubljana: Družbenomedicinski inštitut, ZRC SAZU. (Elektronski vir.)
- Anela Klemenc Bešo, Anja Ibrčič, Barbara Vogrinec Švigelj, Dino Manzoni, Lilijana Šprah, Luka Agrež, Mojca Zvezdana Dernovšek. **Osebnostne motnje.** Ljubljana: Družbenomedicinski inštitut, ZRC SAZU. (Elektronski vir.)
- **Od seznanjenosti s težavami v duševnem zdravju do učinkovitega odzivanja z manj stigme: zdaj je čas, da znanje prenesemo v prakso!** Uredila Lilijana Šprah. Ljubljana: Založba ZRC.
- **Javnozdravstveni izzivi demence.** Uredili Barbara Lovrenčič in Mercedes Lovrenčič. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

MEDNARODNO SODELOVANJE:

Iowa's Center for Agricultural Safety and Health (Center za varnost in zdravje v kmetijstvu v Iowi), Iowa, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.

PREDAVANJA IN REFERATI (IZBOR)

Sanja Cukut Krilić

Izpostavljamo eno znanstveno in eno strokovno predavanje:

- *Duševno zdravje migrantov in migrantk – med miti in realnostjo*. Predavanje na konferenci ob svetovnem dnevu duševnega zdravja *Stiske današnjega časa: od strahu k pogumu*, Ljubljana, 10. 10.
- *Migracije in duševne stiske*. Vodenje delavnice v okviru projekta *Aktivni odnosi 2 – opolnomočenje in socialna aktivacija migrantskih žensk*, Ljubljana, 5. 4.

Majda Černič Istenič

Od 3 znanstvenih in 2 strokovnih predavanj izpostavljamo:

- *Podporne socialne mreže in blaginja kmečkih žensk: Materinstvo in starševstvo na kmetiji*. Vabljeni predavanje na posvetu Zveze kmetov Slovenije *Neugodni čas pušča sledi tudi na podeželju*, Gornja Radgona, 24. 8.
- *The household-farm operation interplay in the event of work-related accidents and occupational diseases*. Prispevek na mednarodnem posvetovanju v okviru ESRS 2022 Satellite Events: far apart but still close together *New insights from family farm research through a focus on the farm household-farm operation interface*, Bern, Švica, 22. 6. (soavtorica D. Knežević Hočevar).
- *Response of farming families to the consequences of accidents at work and occupational diseases. Slovenian agriculture after 1991: farmers' suffering finally on the agenda*. Predavanje za raziskovalce na National Farm Medicine Center, Marshfield, Združene države Amerike, spletni dogodek, 7. 12., <https://us06web.zoom.us/j/87812881501?pwd=TW16VTZZWZ5MnEyZEVHNmNQYk5ZZz09>.

Duška Knežević Hočevar

Od 5 znanstvenih in 2 strokovnih predstavitev izpostavljamo:

- *Farming stress through the ordinary ethics: progression, work and body*. Predavanje na mednarodnem simpoziju: *Rethinking the Urban-Rural Relations/Migrations in Europe*, Ljubljana, 26. 5.
- *In pursuit of farmers' wellbeing: „Abolish the welfare state and give us fairer prices!“*. Referat na 17. bienalni mednarodni konferenci *EASA Transformation, Hope and the Commons*, Belfast, Irska, dogodek v živo in na spletu, 28. 7.
- *Whether psychological support or fairer prices?: Fieldwork on family farms in Slovenia*. Predstavitve posterja na Midwest Rural Agricultural Safety and Health Conference (MRASH): *Re-imagining a Safe and Healthy Future for Agriculture*, Združene države Amerike, 16. in 17. 11.

Mateja Slovenc Grasseli:

- *Informal farmer cooperation as a form of rural resistance through farmer values analysis*. Referat na 28. kolokviju *IGU-CSRS Rural on the move; transitions, transformations, mobilities and resistance*, Zagreb, Hrvaška, spletni dogodek, 23. 8., https://www.pmf.unizg.hr/geog/rural/conference_program.
- *Ethnography of moral economies in cooperative relations between farmers*. Referat na letni znanstveni konferenci *RGS-IBG*, London, Združeno kraljestvo, spletni dogodek, 2. 9., <https://www.rgs.org/research/annual-international-conference/>.

Lilijana Šprah:

- *Program OMRA na prepihu med epidemijo in prizadevanji za dvig pismenosti o duševnem zdravju*. Predavanje na konferenci ob svetovnem dnevu duševnega zdravja *Stiske današnjega časa: od strahu k pogumu*, Ljubljana, 10. 10.

Dino Manzoni:

- *Love in the contemporary world*. Predavanje na *Summer School Seminar 2022: Philosophy, Feminism and Psychoanalysis*, Ljubljana, spletni dogodek, 11. 5.
- *Psihologija in njena predzgodovina*. Predavanje na *Simpoziju kritične psihologije* ob izidu strokovne monografije *Kaj je psihologija? Epistemologija in refleksija*, Ljubljana, 10. 5.
- *Patološki narcisizem in sodobna družba*. Predavanje v okviru programa OMRA ob Svetovnem dnevu zavedanja narcistične zlorabe 2022, Bled, 1. 6.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA:

- D. Knežević Hočevar, Iowa's Center for Agricultural Safety and Health (I-CASH), Iowa City, Združene države Amerike, v okviru bilateralnega projekta Upravljanje z družbenimi pritiski in osebnimi stiskami na družinskih kmetijah, 15. 9. – 15. 12.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

Since 2000, the interdisciplinary research group at the Sociomedical Institute ZRC SAZU has focused its research interests on phenomena of well-being and mental health. The Institute combines knowledge and research orientations of sociology, anthropology, medical and health psychology. The broad spectrum of research topics ranges from migration and ageing to family farming to mental health, workplace stress, domestic violence, and mental health literacy. As part of the OMRA National Health Project, staff conducted 9 web workshops (262 participants) on improving mental health literacy related to mood disorders, personality disorders, and stigma, carried out two OMRA public education events during World Health, Occupational Health and Safety, World Narcissistic Abuse Awareness Day, and national conference during World Mental Health Day. In 2022 all planned activities of the basic research project Changes in Agriculture Through the Farmers' Eyes and Bodies were fulfilled - another five months of fieldwork in Pomurje, and additionally, three months of fieldwork in the USA within the bilateral scientific research cooperation Managing Social Pressures and Personal Distress on Family Farms. As part of the applied research project Mental Health Problems in Migrants: Experiences of Recognition and Treatment, scientific literature on mental health and migration was analysed and interviews with experts in the field of mental health and migration and migrants were carried out. In the framework of the targeted research project Response of farming families to the consequences of accidents at work and occupational diseases all work tasks were completed: semi-structured interviews with male and female farmers were conducted and analysed and presented in a focus group, and statistics on occupational accidents on farms were analysed. A comprehensive content final report was prepared for the sponsors.

The institute cooperates with several institutions in Slovenia; among them are: Faculty of Arts, University of Ljubljana, Faculty of Social Sciences, University of Ljubljana, Faculty of Social Work, University of Ljubljana, University of Nova Gorica, Association of Free Trade Unions of Slovenia, Institute Karakter, NGOs: Altra and Project Man, University Medical Centre Ljubljana, Ministry of Labour, Family and Social Affairs, Ministry of Health, Health Insurance Institute of Slovenia, National Institute of Public Health, Ministry of Interior Affairs, Ministry of Agriculture, Forestry and Food. Some of the associates are university professors and invited lecturers who gave lectures and lessons at the University of Ljubljana, the University of Nova Gorica and the Postgraduate School ZRC SAZU.

Inštitut za kulturno zgodovino se posveča preučevanju življenjskih zgodb pomembnih posameznic in posameznikov, ki so s svojim delom zaznamovali življenje v Sloveniji in svetu, biografijam posameznih družbenih skupin ter njihovih kultur in subkultur, izbranim družbenim situacijam in praksam, uporabi sodobnih digitalnih orodij za obdelavo historičnih podatkov ter uporabo slednjih za interdisciplinarno in transdisciplinarno sodelovanje.

INŠTITUT ZA KULTURNO ZGODOVINO

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<http://ikz.zrc-sazu.si/>

ZNANSTVENI SVET:

**akad. prof. dr. Janez Kranjc (predsednik), akad. prof. dr. Igor Maver, akad. dr. Mitja Zupančič,
prof. ddr. Irena Avsenik Nabergoj, izr. prof. dr. Gregor Pobežin.**

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: izr. prof. dr. Gregor Pobežin.

Namestnica predstojnika: dr. Mateja Ratej.

Znanstvena svetnika: prof. ddr. Igor Grdina, prof. ddr. Irena Avsenik Nabergoj.

Višja znanstvena sodelavka: izr. prof. dr. Urška Perenič.

Znanstveni sodelavci: izr. prof. dr. Gregor Pobežin, dr. Mateja Ratej, dr. Petra Testen Koren, dr. Neža Zajc.

Samostojni strokovni sodelavec specialist v humanistiki: Martin Grum.

Višji strokovni sodelavci: Ahac Meden, mag., Rok Kraigher, Živa Borak.

Asistentka, mlada raziskovalka: Vita Zalar.

RAZISKOVALNI PROJEKTI

Koprska Pretorska palača: podoba, pomen in namen

Oznaka: J6-2588.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Renata Novak Klemenčič (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Gregor Pobežin.

Sodelavci: G. Pobežin (Inštitut za kulturno zgodovino), H. Seražin (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta).

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2023.

Gregor Pobežin se je v okviru projektnih aktivnosti udeležil mednarodne konference *Biographical Data in a Digital World 2022* (BD 2022), in sicer s prispevkom na temo oblikovanja spletnih korpusov napisov v formatu XML z naslovom *A special challenge in the Medieval and Early Modern epigraphy: Annotation of Named Entities*. Prispevek je nadgradil tudi z objavo.

917 – Slovenska intelektualna zgodovina v luči sodobnih teorij religije: od ločitve duhov in kulturnega boja do komunistične revolucije

Oznaka: J6-3140.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Bojan Žalec (Univerza v Ljubljani, Teološka fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Irena Avsenik Nabergoj.

Sodelavci: I. Avsenik Nabergoj.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Irena Avsenik Nabergoj je objavila izvorni znanstveni prispevek z naslovom *Vprašanja nazorske usmeritve Ivana Cankarja v prvih ocenah slovenskih literarnih zgodovinarjev* (analiza kritike in esejistike Ivana Grafenauerja, Ivana Prijatelja, Alojza Kraigherja, Izidorja Cankarja in Franceta Koblarja).

Med tradicijo in moderno: slovenski katoliški intelektualci in narodnostno vprašanje v transnacionalni perspektivi (1848–1948)

Oznaka: J5-4595.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Tomaž Ivešič (Študijski center za narodno spravo).

Vodja na ZRC SAZU: Igor Grdina.

Sodelavci: I. Grdina.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Raziskava se posveča mnenjskim voditeljem; Igorju Grdini je bilo zaupano raziskovanje misli in nazorov Antona Mahničarja ter opusa papeževega hišnega prelata Franca Kovačiča. Ker sta oba vplivala tako na somišljenike kot na nasprotnike, je bilo zbrano gradivo iz različnih virov.

Materinstvo in reproduktivna politika v 19. in 20. stoletju

Oznaka: J6-4602.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Ana Cergol Paradiž (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Petra Testen Koren.

Sodelavci: P. Testen Koren (Inštitut za kulturno zgodovino); K. Keber (Zgodovinski inštitut Milka Kosa).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Opravljeni so bili prvi sestanki, individualni pogovori o načrtovanem delu. Razdelilo se je prve zadolžitve; zbiralo in analiziralo se je vire in literaturo (pregled).

Hermenevtični problem razumevanja človeške eksistence in koeksistence v epohi nihilizma

Oznaka: J6-4631.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Dean Komel (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Igor Grdina.

Sodelavci: I. Grdina.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Igor Grdina je kot zgodovinar prevzel nase nalogo tematizirati problematiko projekta s historičnega stališča; pri tem sledi razkoraku med t. i. dogajalno in bitnostno zgodovino; posebno pozornost namenja refleksijam o zgodovinskem položaju in programom razvoja.

Književna republika Borisa Pahorja

Oznaka: J6-4619.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Urška Perenič.

Sodelavci: I. Avsenik Nabergoj, I. Grdina, U. Perenič, G. Pobežin, P. Testen Koren, N. Zajc.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Projekt Književna republika Borisa Pahorja (1913–2022) bo kot prvi na Slovenskem in širše preučil vprašanje tekstne konstrukcije avtobiografskega jaza ob upoštevanju celotnega opusa do nedavnega najstarejšega živečega slovenskega tržaškega pisatelja. Opus enakovredno vključuje tudi celotno predpuščino, ki jo je v zadnjem desetletju pridobivala Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani.

In/tangible European Heritage – Visual analysis, Curation and Communication

Oznaka: InTaVia.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje 2020.

Sofinancer: European Union, European commission, Research Executive Agency (REA).

Vodja: Gregor Pobežin.

Sodelavci: Ž. Borak, A. Meden, G. Pobežin, M. Ratej, P. Testen Koren, N. Zajc (Inštitut za kulturno zgodovino); T. Erjavec (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša); M. Ogrin (Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede).

Obdobje trajanja: 1. 11. 2020 – 31. 10. 2023.

Članice in člani projektne skupine so intenzivno sodelovali pri pripravi vmesnega poročila ter se udeleževali delavnic in konferenc (predvsem *Biographical Data in a Digital World 2022*). Ob koncu leta 2022 so se začeli intenzivno posvečati največjemu organizacijskemu izzivu in enemu od obljubljenih rezultatov projekta, tj. dvema zaključnima mednarodnima konferencama, od katerih bo ena potekala v Gradcu v Avstriji, druga pa v Ljubljani.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI

PODOBA – BESEDA – ZNANJE. Življenje idej v prostoru med vzhodnimi Alpami in Severnim Jadranom 1400–1800

Oznaka: P6-0437.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta.

Slovenski jezik v sinhronem in diahronem razvoju

Oznaka: P6-0038.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša.

Etnološke, antropološke in folkloristične raziskave vsakdanjika

Oznaka: P6-0088.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko narodopisje.

Literarnozgodovinske, literarnoteoretične in metodološke raziskave

Oznaka: P6-0024.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede.

Zgodovinski atlas slovenskih mest

Oznaka: J6-9358.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Zgodovinski inštitut Milka Kosa.

Latinske in nemške kronike na Slovenskem

Oznaka: J7-2604.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Zgodovinski inštitut Milka Kosa.

USPOŠABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Vita Zalar

Oznaka: MR-50579.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mladi raziskovalki: Oto Luthar.

Drugi mentor: Ari Joscowicz (Vanderbilt University, ZDA).

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

Vita Zalar je bila od 1. 4. do 1. 10. doktorska študentka na Leibniz Institute of European History (IEG) v Mainzu v Nemčiji. Na IEG je poleg dela na svojem doktorskem projektu sodelovala na tedenskih raziskovalnih kolokvijih. Sodelovala je na treh raziskovalnih projektih: na bilateralnem projektu *Upravljanje heterogenosti: Primer Habsburške monarhije in ZDA/Managing Heterogeneity: The Case of the Habsburg Empire and the United States*, ki bo potekal od 1. 7. 2022 do 30. 6. 2024, na projektu *J6-2573 Schools and Imperial, National, and Transnational Identifications* in na projektu *Encyclopaedia of the Nazi Genocide of the Sinti and Roma in Europe* (Heidelberg University). Organizirala je okroglo mizo o populizmu v zgodovinoisju, ki je potekala v Atriju ZRC v sodelovanju s Central European University in Review of Democracy. Svoje raziskovalne rezultate je predstavila na letnih konvencijah Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies (ASEEES) in American Society for Legal History (ASLH). Sodelovala je na okrogli mizi o rasizmu v organizaciji Slovenskega etnološkega društva. Rezultate svojega raziskovalnega dela je objavila v recenziranem zborniku pri založbi New Academic Press na Dunaju. Od 1. 4. 2022 ni zaposlena na ZRC SAZU.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **I. Avsenik Nabergoj** je področna urednica za verstva in teologijo pri *Novem Slovenskem biografskem leksikonu*. Bila je članica strokovne komisije za književnost za podelitev Prešernovih nagrad in nagrad Prešernovega sklada. Je področna urednica za književnost in pomočnica glavnega urednika znanstvene revije *Bogoslovni vestnik* ter članica uredniškega odbora znanstvene revije *Romanoslavica* (Bukarešta, Romunija). Deluje kot članica Komisije za znanstvenoraziskovalno delo Teološke fakultete Univerze v Ljubljani. Je redna članica EASA: European Academy of Sciences and Arts; članica IOSOT: International Organization for the Study of the Old Testament; EABS: European Association of Biblical Studies; ISCH: International Society for Cultural History; AATSEEL: American Association of Teachers of Slavic and East European Languages. Bila je poročevalka in predsednica komisije za oceno in zagovor doktorske disertacije na Podiplomski šoli ZRC SAZU ter poročevalka v habilitacijskem postopku na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani. Je mentorica doktorskega študenta na TEOF UL.
- **Ž. Borak** je članica ožjega uredniškega odbora *Novega Slovenskega biografskega leksikona* in sodelavka pri inštitutskem knjižnem programu. Kot urednica in prevajalka sodeluje tudi z različnimi slovenskimi založbami.
- **I. Grdina** je član Upravnega odbora Prešernovega sklada in Senata AMEU-ISH (do septembra 2021). Je tudi član uredništva znanstvenih revij *Dileme*, *Stati inu obstatu* in *Monitor ISH*; prav tako je član strokovne komisije za knjižno in revijalno produkcijo s področij leposlovja ter humanistike na JAK, predsednik produkcijske komisije za umetnost pri JAK; do začetka maja 2022 je bil eden od kuratorjev za častno gostovanje Slovenije na Frankfurtskem knjižnem sejmu 2023.
- **M. Grum** je odgovorna oseba OSIC za humanistiko in član Komisije za preverjanje izpolnjevanja pogoja citiranosti pri ARRS; je tehnični urednik, področni urednik za bibliotekarstvo in leksikografijo v strokovnem uredniškem odboru ter član ožjega uredniškega odbora pri *Novem Slovenskem biografskem leksikonu*; je sodelavec *Slavistične revije*.
- **R. Kraigher** je član ožjega uredniškega odbora *Novega Slovenskega biografskega leksikona* in uredništva spletnega časopisa *Vox alia* Društva ASPI (za pomoč odraslim in mladostnikom z aspergerjevim sindromom).

- **A. Meden** je področni urednik za uprizoritvene umetnosti, film, popularno glasbo in novomedijsko umetnost pri *Novem Slovenskem biografskem leksikonu*, tehnični urednik za spletni portal *Slovenska biografija* in član ožjega uredniškega odbora.
- **U. Perenič** je članica uredniškega odbora *Slavistične revije*, osrednje slovenske znanstvene revije za jezikoslovje in literarne vede z mednarodnim statusom, ki jo izdaja Slavistično društvo Slovenije, članica komisije za Trubarjeva priznanja (Narodna in univerzitetna knjižnica, 2022–2024), predsednica strokovne komisije za literarno nagrado mira (ženski odbor Slovenskega centra PEN), 2022–2023, prav tako članica strokovne komisije za knjižno in revijalno produkcijo s področij leposlovja ter humanistike na Javni agenciji za knjigo RS (od sept. 2021). V letu 2023 predseduje tudi Programskemu odboru vseslovenskega leta Ivana Tavčarja.
- **G. Pobežin** je član uredniškega odbora pri založbi Univerze na Primorskem, uredniškega odbora mednarodne znanstvene revije *Quaestiones oralitatis*, ki jo izdaja Univerza v Vroclavu (Poljska), zbirke *SITULA – DISSERTATIONES MUSEI NATIONALIS SLOVENIAE* in ožjega uredniškega odbora pri *Novem Slovenskem biografskem leksikonu*. Je član Društva za antične in humanistične študije (DAHŠ) in član ISCH: International Society for Cultural History. Je tudi član Nacionalnega sveta za visoko šolstvo. Je pedagoški mentor več študentom na podiplomskem študiju in trem študentom na doktorskem študiju.
- **M. Ratej** je sourednica zbirke Življenja in dela oz. urednica podzbirke *Biografske študije* in področna urednica pri *Novem Slovenskem biografskem leksikonu*. Je članica Založniškega sveta Založbe ZRC. Od decembra 2022 je članica Komisije za etiko, integriteto in enake možnosti v raziskovanju ZRC SAZU.
- **P. Testen Koren** je članica ožjega uredniškega odbora pri *Novem Slovenskem biografskem leksikonu* (od oktobra) in koordinatorka za balet. Je sourednica inštitutske zbirke Življenja in dela oz. urednica podzbirke *Kulturnozgodovinske študije*. Je članica uredniškega odbora pri znanstveni reviji *Retrospektive* (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani).
- **N. Zajc** je področna urednica za znanstvene prispevke *Fundacije in spletne strani sv. Maksima Greka* v Moskvi, članica uredniškega odbora znanstvene revije *Gumanitarnye nauki v Sibiri* (Humanistične znanosti v Sibiriji) ter članica NASS – Nordic Semiotics Association, EABS – European Association of Biblical Studies in IABS – International Association of Byzantine Studies.
- **V. Zalar** je članica mednarodnih združenj Gypsy Lore Society, History of Concepts Group, American Society for Legal History, Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies (ASEEES) ter raziskovalne mreže Intellectual History in East Central Europe. Sodeluje pri organizaciji mesečnih znanstvenih srečanj *Romani History Workshop* v okviru Češke akademije znanosti.

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **S tržaškega naslova**, znanstveni simpozij, posvečen Borisu Pahorju in Edvardu Kocbeku, soorganizatorja Narodna in univerzitetna knjižnica ter Slovenska matica, Ljubljana, 23. 11.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Skupna knjižnica IKZ in ISLLV ZRC SAZU

Skupna knjižnica Inštituta za slovensko literaturo in literarne vede (ISLLV) in IKZ je v letu 2022 pridobila 317 enot knjižničnih gradiv: 260 monografij in 57 zvezkov serijskih publikacij. Knjižnica je največ gradiva pridobila z nakupi (202 enot) in darovi (83 enot), nekaj tudi z zamenami (17 enot). Lastnih izdaj obeh inštitutov je bilo 15. Od navedenega gradiva nosi signaturo z oznako Lb (IKZ) 19 enot. Obisk knjižnice in izposoja sta bila zaradi epidemije nižja od povprečja zadnjih nekaj let. Vsa dela, povezana s knjižnico in knjižnično-informacijsko dejavnostjo, sta opravljala A. Koron (ISLLV) in M. Grum (IKZ).

Arhiv Slovenskega biografskega leksikona

Urejanje arhivskega gradiva

Sodelavci: R. Kraigher, A. Meden, Martin Grum (do avgusta).

Sodelavci v Arhivu Slovenskega biografskega leksikona smo v tem letu posredovali informacije tako zainteresiranim uporabnikom arhiva, ki so bili pisci člankov za *NSBL*, kakor tudi NUK-u in drugim, precej gradiva smo uporabili pri redakcijah že napisanih člankov za *NSBL*. Osebnih in družinskih map v arhivu je bilo enako število kot v prejšnjem letu (22.000), sprti pa nastajajo nove digitalne osebne in družinske mape, komplementarno k fizičnim ali samostojno. Zbira se tudi še fizično biografsko gradivo, predvsem časopisni izrezki pomembnejših člankov biografskega značaja o posameznih osebnostih, nekrologi, osmrtnice.

Slovenska biografska podatkovna zbirka

Nadaljevalo se je zbiranje in dopolnjevanje informacij o osebnostih, pomembnih za slovenski prostor. Zbirka je do konca leta narasla za okoli 1000 dodatnih zapisov in obsega skupno več kot 63.000 oseb in družin (brez podvajanj oz. variantnih zapisov z vodilkami pod različnimi imenskimi iztočnicami, skupaj z njimi pa približno 64.600). Seznam se neprestano tudi kvalitativno izpopolnjuje z novimi podatki in popravki obstoječih imen in zapisov ter osnovnih osebnih podatkov iz različnih, predvsem spletnih virov, večinoma s (pravilnimi) datumi rojstva in pogosto tudi zabeležbami smrti, ki se dopolnjujejo s sprotnim spremljanjem. Obenem s tem poteka vzajemno usklajevanje in popravljanje podatkov v obstoječih spletnih biografskih virih (poleg Slovenske biografije so v uporabi oz. pod kontinuiranim nadzorom še zlasti regionalni leksikoni, Wikipedija itd.). Biografska zbirka služi tudi kot evidenca (fizičnih) osebnih map z gradivom in s tem kot podlaga za skupno digitalno biografsko platformo. Za zbirko (vsebinsko) skrbi Rok Kraigher.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- Gregory Bateson, **Um in narava: nujna enotnost**. Prevedel Miran Možina, spremno besedo napisal Borut Telban. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2022.
- Gregory Bateson, Mary Catherine Bateson, **Angeli se bojijo: na poti k epistemologiji svetega**. Prevedel Miran Možina. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2022.
- **Novi Slovenski biografski leksikon. Četrti zvezek (C)**. Uredila Barbara Šterbenc Svetina. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2022.
- **Novi Slovenski biografski leksikon. Peti zvezek (Č)**. Uredila Barbara Šterbenc Svetina. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2022.
- **Slovenski biografski almanah XIX. stoletja**. Uredila Mateja Ratej. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2022 (Življenja in dela 28. Biografske študije 20).

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- University of Cambridge, Združeno kraljestvo: I. Avsenik Nabergoj, delovna srečanja, raziskovalno sodelovanje.
- Universität Wien, Dunaj, Avstrija: I. Avsenik Nabergoj, raziskovalno/projektno sodelovanje.
- Univerza v Leedsu, Anglija: I. Avsenik Nabergoj, konferenčno sodelovanje.
- Univerza v Veroni, Italija: I. Avsenik Nabergoj, konferenčno sodelovanje.
- Univerza v Zürichu, Švica: I. Avsenik Nabergoj, konferenčno sodelovanje.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Lucija Balikić, Central European University, Dunaj, Avstrija, 1. 2. – 30. 4.: raziskovalni obisk.

PREDAVANJA IN REFERATI (IZBOR)

Irena Avsenik Nabergoj:

- *Emotions, the senses and faith in Slovenian folk prayers*. Predavanje na mednarodni znanstveni konferenci *Cultures of belief and unbelief: 14th Annual Conference of the International Society for Cultural History*, Verona, Italija, 3. 8.
- *The belonging and the exclusion of Jews in the biblical hermeneutics of Maximus the Confessor*. Predavanje na mednarodni znanstveni konferenci *International Medieval Congress: Borders*, Leeds, Združeno kraljestvo, 5. 7.
- *The force of love and hate in the Story of Joseph (Genesis 37-50)*. Predavanje na mednarodni znanstveni konferenci *International Organization for the Study of the Old Testament*, Zürich, Švica, 9. 8.

Igor Grdina:

- *Živi mrtvec*. Predavanje na posvetu Jože Pučnik v spominu sodobnikov in v zgodovinskem spominu, Ljubljana, 3. 10.
- *Autobiografski labirint Borisa Pahorja*. Predavanje na znanstvenem simpoziju *S tržaškega naslova. Veliki simpozij o Borisu Pahorju*, 23. 11.
- *Dva Kolosa – Šušteršič in Korošec*. Predavanje na mednarodnem znanstvenem simpoziju ob 150. obletnici rojstva dr. Antona Korošca, Sveti Jurij ob Ščavnici, 13. 5.

Urška Perenič:

- *Literarna cenzura in slovensko gledališče v panorami dolgega devetnajstega stoletja (od pribl. 1891. do pribl. 1911.)*: Predavanje v okviru mednarodnega sodelovanja na povabilo Odsjeka za kroatistiko, Univerza v Zagrebu, Filozofska fakulteta, Odsjek za kroatistiko, 5. 4.
- *Začetki slovenskega romanopisja in slovenska pripovedna proza v 2. polovici 19. stoletja*. Predavanje v okviru mednarodnega sodelovanja na povabilo Odsjeka za kroatistiko pri predmetu *Suvremeni slovenski roman*, Univerza v Zagrebu, Filozofska fakulteta, 6. 4.

Gregor Pobežin:

- *Dead men tell no tales? Learning from Roman Historians*. Natales grate numeras? The second international academic conference, University of Zadar, Zadar, 27. 5.
- *Post-truth or pre-truth? Myth and History: a Very Long Engagement*. 14th Annual Conference of the International Society for Cultural History, University of Verona, Italija, 5. 8.
- *Julian and Illyricum*. Bałkany w kulturze Europy. Od starożytności po współczesność“, Instytut Studiów Klasycznych i Sławistyki Uniwersytetu Gdańskiego, Gdansk, Poljska, 14. 11.

Mateja Ratej:

- *Je kolektivna akcija spontan ali organiziran odziv skupnosti na družbeno zaostritev?* Vabljen predavanje za študente psihologije Filozofske fakultete v Mariboru, 19. 5.

Petra Testen Koren:

- *The question of nationality and citizenship after WWI: the case of single female servants in Trieste* (skupaj z Ano Cergol Paradiž). Prispevek na *European social science history conference (ESSHC)*, Leiden, Nizozemska, spletni dogodek, 24. 3., <https://esshc.socialhistory.org/conference/programme/2020>.
- *Il Goriziano tra ricostruzione e transizione (1918-1922)*. Prispevek na panelu *La transizione postbellica nella Venezia Giulia (1918-1922): cambiamenti e aspettative* na konferenci *Cantieri di Storia Sissco 2021*, Cagliari, Italija, spletni dogodek, 17. 9., <https://www.sissco.it/articoli/cantieri-di-storia-sissco-2021/>.

Neža Zajc:

- *St Maximus the Greek and the reflection of the Akathistos hymn in his works*. Predavanje na mednarodni znanstveni konferenci z naslovom: „*Sung, Written and Painted: The Akathistos Hymnos and Intermedial Compositional Processes in Later Byzantium*“, Georg-August-Universität Göttingen (Nemčija), 3. 6..
- *The life of Dante Alighieri and St Maximus the Greek*. Predavanje in delavnica na online konferenci z naslovom „*Biographical Data in a Digital World 2022 (BD 2022) Workshop, Session 3: Use Cases and Advanced Ways of Working with Biographies*“, spletni dogodek, 25. 7..
- *St Maximus the Greek and his personal prayers: the introduction to his personal orthodox theology*. Predavanje na mednarodni konferenci z naslovom „*XIV International Warmian Hagiological Seminar Saints Cyril and Methodius in faith, piety, theology and art – then and today (universal and regional perspective)*“, Olsztyn, Poljska, 4. 11.

Vita Zalar:

- *A Conceptual History of Gypsiness: Habsburg and Post-Habsburg Perspectives, 1860–1940*. Predavanje na *IEG Research Colloquium*. Leibniz Institute of European History (IEG), Mainz, Nemčija, 28. 6.
- *People on the Move in Imperial Borderlands: 'Gypsies' and the Habsburg Criminal Law*. Referat na mednarodni konferenci *2022 Annual Meeting of the American Society for Legal History (ASLH)*. Chicago, Združene države Amerike, 11. 11.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

Irena Avsenik Nabergoj:

- University of Cambridge, Združeno kraljestvo: 7.–10. 7.: študijski obisk in delo v univerzitetni knjižnici.
- Universität Wien, Dunaj, Avstrija, 15. 2. – 4. 3.: spletna delovna srečanja in priprava skupne projektne vloge.

Urška Perenič:

- Univerza v Zagrebu, Filozofska fakulteta, 4.–8. 4.: mednarodno sodelovanje, povabilo.

Vita Zalar:

- Leibniz Institute for European History (IEG), Mainz, Nemčija, 1. 4. – 30. 9.: doktorska štipendistka.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

The Institute of Cultural History has been operating under the current name since 2005. Its predecessors were the Institute of Biography and Bibliography (1999–2005) and the Section for Biography and Documentation of the Institute of Slovenian Literature and Literary Studies of ZRC SAZU before that (1999). In 2022, the institute employed eight researchers (some of them part-time) and three specialized staff members. Four members of the institute participate in the pedagogical work at the University of Ljubljana, University of Nova Gorica and the University of Primorska in Koper.

The institute's central activities include the compilation of the *Novi slovenski biografski leksikon* (*New Slovenian Biographical Lexicon*), participation in the making of the web portal *Slovenska biografija* (*Slovenian Biography*) and studies of Slovenian cultural history, with an emphasis on biographical studies. Individual researchers conduct research also within the frameworks of the programs and projects carried out by other institutes of ZRC SAZU as well as other research institutions. The *Novi slovenski biografski leksikon* is compiled on the level of ZRC SAZU. In 2022 the institute published five scientific monographs and its members collaborated in other scientific monographs as authors or co-authors. Researchers also took part in scientific symposia in Slovenia and abroad. Work continued on extending and editing the *archival collections* of the *Slovenski biografski leksikon* (*Slovenian Biographical Lexicon*) and *Slovenska biografska podatkovna zbirka* (*Slovenian Bio-Bibliographical Database*).

Inštitut združuje antropološke raziskave v najširšem smislu, z razvijanjem in aplikacijami metod ter tehnik geografskih informacijskih sistemov (GIS) in daljinskega zaznavanja. Pri antropoloških raziskavah je naše delo osredotočeno na socialnoantropološke študije na Papui Novi Gvineji, v Albaniji in Srbiji ter na arheologijo in arheoastronomijo Mezoamerike.

INŠTITUT ZA ANTROPOLOŠKE IN PROSTORSKE ŠTUDIJE

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<http://iaps.zrc-sazu.si>

ZNANSTVENI SVET:

**akad. prof. dr. Matija Gogala, akad. dr. Mitja Zupančič, dr. Tatjana Veljanovski (predsednica),
doc. dr. Maja Petrovič-Šteger (podpredsednica), prof. dr. Ivan Šprajc, doc. dr. Nataša Gregorič Bon, dr. Aleš Marsetič.**

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: prof. dr. Ivan Šprajc.

Znanstvena svetnika: prof. dr. Ivan Šprajc, prof. dr. Borut Telban.

Znanstveni sodelavci: doc. dr. Nataša Gregorič Bon, izr. prof. dr. Žiga Kokalj, dr. Aleš Marsetič, doc. dr. Maja Petrovič-Šteger, dr. Tatjana Veljanovski, dr. Ana Jelnikar, dr. Saša Čaval.

Asistenti z doktoratom: dr. Nejc Čož, dr. Urša Kanjir, dr. Liza Stančič.

Asistenta: Maja Somrak, Aleš Grlj.

Asistenti, mladi raziskovalci: Maja Somrak, Adam Gabrič, Nastja Slavec, Luka Škerjanec.

Višji strokovni sodelavec: Peter Pehani.

Strokovna sodelavka: Melita Robič.

ORGANIZACIJSKI ENOTI

Oddelek za antropološke študije

Vodja: prof. dr. Borut Telban.

Oddelek za daljinsko zaznavanje

Vodja: izr. prof. dr. Žiga Kokalj.

RAZISKOVALNA PROGRAMA IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Antropološke in prostorske raziskave

Oznaka: P6-0079.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Ivan Šprajc.

Sodelavci: N. Gregorič Bon, A. Marsetič, P. Pehani, M. Petrovič-Šteger, M. Robič, I. Šprajc, B. Telban, T. Veljanovski.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2027.

V okviru antropoloških raziskav so opravili tematsko različne socialno- in kulturnoantropološke študije, regionalno povezane predvsem z Indijo, Papuo Novo Gvinejo in več evropskimi državami, vendar s poudarkom na komparativnih vidikih. Za posamezna arheološko dokumentirana območja Mezoamerike so bile opravljene analize orientacij v predšpanski arhitekturi in interpretacije njihovega astronomskega pomena. Prostorske študije so bile osredotočene na razvijanje metod obdelave in analize podatkov daljinskega zaznavanja, ki naj bi bile uporabne za različne namene. Posebna pozornost je bila posvečena razvijanju tehnik strojnega učenja, ki bi na lidarskih in drugih podatkih daljinskega zaznavanja omogočili prepoznavanje tako naravnih kot antropogenih prvin pokrajine, vključno z arheološkimi. Rezultati raziskav so bili objavljeni v več znanstvenih publikacijah in predstavljeni na konferencah.

Opazovanje Zemlje in geoinformatika

Oznaka: P2-0406.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Krištof Oštir (Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo).

Vodja na ZRC SAZU: Žiga Kokalj.

Sodelavci: N. Čož, A. Gabrič, Ž. Kokalj, L. Stančič.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2019 – 31. 12. 2024.

Spletna stran: <https://iaps.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/opazovanje-zemlje-in-geoinformatika>.

Sodelavci so posebno pozornost posvečali izdelavi in testiranju nove metode za prikaz podatkov aerolaserskega skeniranja ter nadgraditvi prosto dostopnega, odprtokodnega programskega orodja Relief Visualisation Toolbox, ki omogoča njen izračun. Prav tako so se ukvarjali z naprednimi metodami pridobivanja informacij iz podatkov aerolaserskega skeniranja. Na primeru podatkov o antropogenih modifikacijah pokrajine, zlasti o arhitekturnih naselbinskih ostankih in večjih zadrževalnikih vode, ki so jih zgradili Maji v osrednjem nižavju polotoka Jukatan, so testirali uspešnost metod globokega učenja pri zaznavanju tovrstnih ostalin. Podrobno so preučili tudi uspešnost zaznavanja ob upoštevanju različnih vhodnih podatkov, to je različnih prikazov visokoločljivih modelov višin.

Vizionarske prakse v primerjalni perspektivi: Antropologija imaginarnega

Oznaka: J6-3127.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Maja Petrovič-Šteger.

Sodelavci: N. Gregorič Bon, A. Jelnikar, M. Petrovič-Šteger, B. Telban.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Raziskovalna skupina nadalje razvija projekt in metodologijo dela. Izvajamo redna bralna in raziskovalna srečanja. Pričeli smo z intenzivnim terenskim delom. Vsi člani raziskovalne skupine so predstavljali prve raziskovalne rezultate na različnih konferencah, posvetih in seminarjih.

M3Sat – Metodologija analize časovnih vrst satelitskih posnetkov različnih senzorjev

Oznaka: J2-9251.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Krištof Oštir (Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo).

Vodja na ZRC SAZU: Tatjana Veljanovski.

Sodelavci: A. Marsetič.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2018 – 30. 6. 2022.

Spletne strani: <https://iaps.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/metodologija-analize-casovnih-vrst-satelitskih-posnetkov-razlicnih-senzorjev>,

<https://www.fgg.uni-lj.si/raziskovalna-dejavnost/projekti/j2-9251-m3sat-metodologija-analize-casovnih-vrst-satelitskih-posnetkov-razlicnih-senzorjev/>.

Za ustrezno analizo pojavov na Zemljinem površju je treba zagotoviti umerjene in konsistentne satelitske podatke. V zaključnem letu projekta smo aktivnosti osredotočili na medsenzorsko usklajevanje, oblikovanje časovnih vrst in oceno najbolj kritičnih točk pri prostorsko-časovnih analizah. Pomembni rezultati projekta so:

- najobsežnejša knjižnica satelitskih posnetkov Sentinel-1, Sentinel-2, Landsat in PlanetScope za Slovenijo,
- postopki za pripravo in različne časovne vrste satelitskih podatkov, enosenzorske, večsenzorske, kombinirane,
- knjižnica satimagets – razvili smo metodo in programsko kodo za splošni postopek združevanja ter kalibracijo optičnih podatkov,
- izdelane časovne vrste in algoritme za obdelavo časovnih vrst smo implementirali ter vrednotili na sedmih študijskih primerih.

Opazovanje suše v visoki ločljivosti z modeliranjem talnih in satelitskih podatkov

Oznaka: J6-9395.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Žiga Kokalj.

Sodelavci: Ž. Kokalj, U. Kanjir, P. Pehani, M. Somrak, T. Veljanovski, A. Grlj, L. Stančič.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2018 – 30. 6. 2022.

Spletna stran: <https://iaps.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/opazovanje-suse-v-visoki-locljivosti>.

Projekt se osredotoča na razvoj inovativnega modela za visokoločljivo zaznavanje kmetijske suše na podlagi prosto dostopnih satelitskih posnetkov. V nasprotju z ostalimi sistemi, ki uporabljajo posnetke starejših satelitov, smo uporabili posnetke satelitov Sentinel, ki sodijo v najnovejšo generacijo satelitov. Satelitske podatke smo v modelu integrirali s prosto dostopnimi talnimi meteorološkimi in hidrološkimi meritvami na državni ravni, pri čemer model temelji na prilagoditvi najmodernejših tehnik strojnega učenja. Model je pripravljen za izvedbo natančnega kartiranja kmetijske suše, podatki pa lahko pripomorejo k delu upravljavcev z okoljskimi dobrinami, uslužbencev na področju varstva pred naravnimi nesrečami, odločevalcev in znanstvenikov, ki preučujejo vplive na krajevne ekosisteme.

Doživljanje vodnih okolij in okoljskih sprememb: antropološka študija vode v Albaniji, Srbiji in Sloveniji

Oznaka: J6-1803.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Nataša Gregorič Bon.

Sodelavci: N. Gregorič Bon, A. Grlj, A. Jelnikar, U. Kanjir, M. Petrovič-Šteger, B. Telban; N. Rogelja Caf (Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije).

Obdobje trajanja: 1. 7. 2019 – 31. 12. 2022.

Vodja projekta je skupaj s sodelavci organizirala mednarodni simpozij *Experiencing Climate and Environmental Changes in and beyond Europe* na ZRC SAZU. Kot rezultat simpozija je bila urejena posebna številka revije *Anthropological Notebooks, Changing Environments: Experiences and Knowledges*.

ROVI – Združevanje in obdelava radarskih in optičnih časovnih vrst satelitskih posnetkov za spremljanje naravnega okolja

Oznaka: J2-3055.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Krištof Oštir (Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo).

Vodja na ZRC SAZU: Tatjana Veljanovski.

Sodelavci: N. Čož, U. Kanjir, Ž. Kokalj, A. Marsetič, L. Stančič, T. Veljanovski.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Spletna stran: <https://iaps.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/zdruzevanje-in-obdelava-radarskih-in-opticnih-casovnih-vrst-satelitskih>,

<https://www.fgg.uni-lj.si/raziskovalna-dejavnost/projekti/rovi/>.

V projektu se osredotočamo na satelitsko opazovanje travnišč, mokrišč in gozdov. V 2022 smo zasnovali postopek za spremljanje fenoloških parametrov drevesnih vrst, testirali postopke segmentacije, sodelovali pri oblikovanju nalog v opazovanju mokrišč ter pripravi satelitskih in referenčnih podatkov.

Ekofiziološki, morfološki in rastni odzivi jelke in bukve vzdolž geografskega gradienta – izhodišče za napovedovanje prihodnjih razvojnih trendov

Oznaka: J4-3086.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Matjaž Čater (Gozdarski inštitut Slovenije).

Vodja na ZRC SAZU: Tatjana Veljanovski.

Sodelavci: Ž. Kokalj, T. Veljanovski.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2021 – 31. 10. 2024.

Vzdolž gorskega masiva Karpatov so sodelavci projekta izbrali sedem lokacij v odraslih, optimalno razvitih sestojih jelke in bukve ter opravili terenske meritve. Za te lokacije smo izvedli primerjavo fenoloških parametrov raste sezone na satelitskih podatkih MODIS za leta 2000–2022.

Dežela stečkov: multikulturalna družbena slika srednjeveške Hercegovine

Oznaka: J6-3145.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Saša Čaval.

Sodelavci: S. Čaval, Ž. Kokalj, A. Marsetič, L. Škerjanec, L. Stančič (Inštitut za antropološke in prostorske študije);

L. Grahek, A. Ragolič (Inštitut za arheologijo).

Obdobje trajanja: 1. 11. 2021 – 31. 10. 2024.

Spletna stran: <https://iaps.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/dezela-steckov-multikulturalna-druzbena-slika-srednjeveske-hercegovine>.

Pregledali smo podatke arhiva Zavoda za varstvo dediščine Banja Luka, pridobili stare karte in satelitske posnetke. Terenski pregled žup Dabar, Fatnica, Nevesinje in Rudine je bil izveden v marcu, v septembru pa mednarodna arheološka izkopavanja dveh najdišč.

Samodejna ortorektifikacija in registracija optičnih satelitskih posnetkov z uporabo naprednih metod globokega učenja

Oznaka: J2-4488.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Aleš Marsetič.

Sodelavci: Ž. Kokalj, A. Marsetič, P. Pehani, M. Somrak, L. Stančič, T. Veljanovski.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

V prvi fazi projekta smo se ukvarjali z zbiranjem in preučevanjem literature o uporabi globokega učenja za potrebe detekcije cest ter registracije podatkov daljinskega zaznavanja. Večji del je bil namenjen tudi zbiranju in pripravi satelitskih posnetkov ter pomožnih prostorskih podatkov.

Večjezični slovar za področje geoinformatike

Oznaka: V2-2133.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerja: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za okolje in prostor – Geodetska uprava RS.

Vodja: Anka Lisec (Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo).

Vodja na ZRC SAZU: Žiga Kokalj.

Sodelavci: Ž. Kokalj, T. Veljanovski (Inštitut za antropološke in prostorske študije); N. Ledinek, M. Žagar Karer (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša).

Obdobje trajanja: 1. 9. 2021 – 28. 2. 2023.

Spletna stran: <https://iaps.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/vecjezicni-slovar-za-podrocje-geoinformatike>.

Vzpostavili smo zasnovo in terminološki e-slovar z več kot 200 gesli in pripadajočimi definicijami ter angleškimi in nemškimi ustrezniki. Spletni slovar je pripravljen na način, da ga lahko uporabljajo strokovnjaki z različnih področij.

Prenova Regionalne razdelitve krajinskih tipov in izjemnih krajin v Sloveniji ter njihova digitalizacija

Oznaka: V5-2135.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerji: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Vodja: Mojca Golobič (Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Žiga Kokalj.

Sodelavci: Ž. Kokalj, A. Gabrič, L. Stančič.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

V okviru projekta sodelujemo z razvojem metod prepoznavanja krajinskih prvin (npr. mejic, obvodne vegetacije, posameznih dreves) s podatki daljinskega zaznavanja. Opredeljujemo prosto dostopne tipe podatkov in samodejne metode, ki so najprimernejši za prepoznavanje posameznih tipov krajinskih prvin.

Prostorska in okoljska rekonstrukcija srednjeveške pokrajine: primer Hercegovine

Oznaka: N6-0284.

Vrsta projekta: projekt komplementarne sheme ARRS.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Saša Čaval.

Sodelavci: Ž. Kokalj, A. Marsetič, L. Stančič, L. Škerjanec, T. Veljanovski (Inštitut za antropološke in prostorske študije); M. Andrič (Inštitut za arheologijo).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2024.

Spletna stran: <https://iaps.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/prostorska-in-okoljska-rekonstrukcija-srednjeveske-pokrajine-primer>.

Projekt prispeva k razumevanju kompleksnega srednjeveškega sveta, povezanega s fenomenom nagrobnikov – stečkov: od pokrajine, posameznikov in skupnosti, njihovih individualnih in skupnih identitet do družbenega spomina, ki je ohranjal elemente srednjeveške in tudi starejše kulture vse do danes.

Satelitsko opazovanje kmetijske suše

Oznaka: BI-BA/19-20-018.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Ivan Šprajc.

Sodelavci: U. Kanjir, Ž. Kokalj, L. Stančič.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2019 – 31. 12. 2022.

V okviru projekta smo obiskali Gradbeno fakulteto Univerze v Sarajevu, kjer smo s tamkajšnjimi kolegi izmenjali izkušnje pri uporabi prosto dostopnih optičnih satelitskih posnetkov ter odprtokodnih orodij za njihovo obdelavo na primeru opazovanja suše.

Ugotavljanje poselitvenega vzorca Majev

Oznaka: BI-US/22-24-037.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Ivan Šprajc.

Sodelavci: Ž. Kokalj, A. Marsetič.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 30. 6. 2024.

Obiskali smo Middle American Research Institute na Tulane University. Ameriški partnerji so predstavili uporabo lidarja pri preučevanju poselitvenih značilnosti Majev. Žiga Kokalj je predstavil nova spoznanja na področju prikazov reliefa za vizualno in samodejno prepoznavanje ruševin stavb.

Contextualization of EO data for river environment changes in Southeast Europe [Kontekstualizacija podatkov za opazovanje Zemlje za poglobljeno razumevanje sprememb rečnih okolij v jugovzhodni Evropi]

Oznaka: EOContext.

Vrsta projekta: mednarodni tržni projekt.

Naročnik: European Space Agency.

Vodja: Urška Kanjir.

Sodelavci: N. Gregorič Bon, U. Kanjir.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 29. 4. 2022.

Spletna stran: <https://riverchange.zrc-sazu.si/>.

V projektu smo preučevali spremembe ob reki Muri in Vjosi (južna Albanija) ter na njiju na osnovi inovativnega združevanja metod daljinskega zaznavanja, antropologije in geografije. Analiza fizično-geografsko primerljivih rek, ki se razlikujeta le v intenzivnosti hidroelektrične infrastrukture, je pomagala razumeti, kako lahko posegi na doslej sorazmerno zajezeni reki Muri spremenijo rečno okolje na divji reki Vjosi. Z interpretacijo podatkov o opazovanju Zemlje ter družbenokulturnim razumevanjem in doživljanjem rečnih okolij smo poskušali ovrednotiti in pojasniti soodnosnost med ljudmi ter njihovimi (rečnimi) okolji. Pri tem se je projekt osredinil na spremembe rabe tal in prodišč ter pojasnil doživljanja tovrstnih sprememb s strani lokalnih prebivalcev ob omenjenih obmejnih rekah v Sloveniji in Albaniji.

AL ars longa

Oznaka: AL ars longa.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Akademsko potovalna agencija AL ars longa, d. o. o.

Vodja: Ivan Šprajc.

Sodelavci: I. Šprajc.

Obdobje trajanja: 12. 11. 2019 – 31. 12. 2022.

Oktober 2022 je bilo v sklopu turističnega potovanja opravljeno strokovno vodstvo po arheoloških najdiščih jugovzhodne Mehike.

Improvement, Adaptation and Implementation of previously developed Customised Earth Observation Services for Improving Water Supply Management in Uganda [Izboljšava prilagojenih informacijskih storitev iz podatkov opazovanja Zemlje za izboljšanje upravljanja oskrbe z vodo v Ugandi]

Oznaka: CE0IS2.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: GeoCodis, d. o. o.

Vodja: Žiga Kokalj.

Sodelavci: T. Veljanovski, N. Čož, Ž. Kokalj.

Obdobje trajanja: 1. 6. 2021 – 28. 2. 2022.

Razvili smo novi metodi za izboljšavo prepoznavanja poseljenih območij iz satelitskih posnetkov Sentinel-2, ki temeljita na modelih strojnega učenja. Metodi sta bili vključeni v orodje za upravljanje z vodnimi viri v Ugandi za približno 1000 naselij.

Vzpostavitev sistema za obdelavo podatkov opazovanja Zemlje na primeru spremljanja kmetijskih zemljišč

Oznaka: SURS GEOS.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Statistični urad Republike Slovenije.

Vodja: Tatjana Veljanovski.

Sodelavci: A. Grlj, A. Marsetič, P. Pehani, L. Stančič, T. Veljanovski.

Obdobje trajanja: 6. 8. 2021 – 5. 2. 2023.

Spletna stran: <https://iaps.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/vzpostavitev-sistema-za-obdelavo-podatkov-opazovanja-zemlje-s-studijo>.

Za oceno uporabnosti podatkov opazovanja Zemlje za državno uradno statistiko smo določevali attribute trajnega travinja (prisotnost košnje, gnojenja itn.) ter prisotnost namakanja na oljkah, hmelju, sadovnjakih in njivah. Razvili smo postopke strojnega učenja na časovnih vrstah satelitskih posnetkov.

Automatic detection of archaeological features from LiDAR data using machine learning techniques [Samodejno prepoznavanje arheoloških ostalin iz podatkov aerolaserskega skeniranja]

Oznaka: TII ADAF.

Vrsta projekta: mednarodni tržni projekt.

Naročnik: Transport Infrastructure Ireland.

Vodja: Žiga Kokalj.

Sodelavca: N. Čož, Ž. Kokalj.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2021 – 31. 10. 2023.

V projektu razvijamo uporabniku prijazno programsko orodje za samodejno prepoznavanje arheoloških znakov iz podatkov aerolaserskega skeniranja z uporabo algoritmov globokega učenja. Preizkušamo različne metode in vpliv različnih prikazov reliefa na natančnost napovedi modela.

IDMP Integrated Drought Management Programme for Drin Basin (Noaa Funds) [Program integriranega upravljanja s sušo za porečje Drine]

Oznaka: Drin Basin.

Vrsta projekta: mednarodni tržni projekt.

Naročnik: Global Water Partnership Central and Eastern Europe.

Vodja: Žiga Kokalj.

Sodelavci: Ž. Kokalj.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 30. 6. 2022.

Preučili smo možnosti za nadaljnji razvoj sušnega uporabniškega servisa (DroughtWatch). Sodelovali smo z uporabniki servisa, jim predstavili način priprave in obdelave podatkov ter na podlagi njihovih izkušenj prilagodili servis za lažje raziskovanje s podatki njihovih nacionalnih baz.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI

Mladi podjetniki v času negotovosti in spodbujenega optimizma. Etnološka študija podjetništva in etike mladih v sodobni Sloveniji

Oznaka: J6-1804.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko narodopisje.

Biografije poti: hoja in pisanje kot metodi raziskovanja obmejnih prostorov

Oznaka: J6-4611.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije.

Metodološka zrelost zračnega laserskega skeniranja v arheologiji – pilotni projekt

Oznaka: N6-0132.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za arheologijo.

Coastal transformations and fisher wellbeing – synthesized perspectives from India and Europe

Oznaka: FisherCoast.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije.

The Indian film industry as a driver of new socio-economic connections between India and Europe

Oznaka: FilmInd.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Geografski inštitut Antona Melika.

Population medicine and sustainable development: European opportunities in collaborating with China to improving global health

Oznaka: HORIZON-MSCA-SE-2021.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Liza Stančič

Oznaka: MR-50575.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mladi raziskovalki: Žiga Kokalj.

Drugi mentor: Krištof Oštir (Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo.

Mlada raziskovalka je oktobra 2022 zaključila usposabljanje z zagovorom doktorske disertacije. Ugotovitve doktorske raziskave je predstavila na številnih tujih in domačih znanstvenih ter strokovnih srečanjih. Delo na ZRC SAZU nadaljuje v okviru različnih raziskovalnih projektov.

Nastja Slavec

Oznaka: MR-54762.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Nataša Gregorič Bon.

Somentorica: Maja Petrovič-Šteger.

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

Mlada raziskovalka se je v letu 2022 posvetila etnografskemu terenskemu delu v mestu Pamplona-Iruña v Španiji. Obenem je uspešno zaključila drugi letnik doktorskega študija in prijavila temo doktorske disertacije. Opravila je tudi intenzivni tečaj baskovščine, ki jo uporablja pri raziskovanju.

Adam Gabrič

Oznaka: MR-55889.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Žiga Kokalj.

Drugi mentor: Krištof Oštir (Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo.

Mladi raziskovalec je zaključil prvi letnik doktorskega študija in raziskoval možnosti zaznave krajinskih prvin s podatki daljinskega zaznavanja. Udeležil se je poletne šole v Kočevju, ki jo je organiziral Gozdarski inštitut Slovenije.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **N. Gregorič Bon** je urednica za knjižne recenzije pri reviji *Anthropological Notebooks*, gostujoča urednica posebne številke *Anthropological Notebooks, Changing Environments: Experiences and Knowledge* in sourednica inštitutske knjižne zbirke *Prostor, kraj, čas*.
- **S. Čaval** je članica znanstvenega uredniškega odbora za knjižno serijo *The Slovenian Scientific Series in Humanities (SSSH)*, Univerza na Primorskem, Koper, in revije *Balcanoslavica*, Inštitut za Staroslovansko kulturo, Prilep, Makedonija.
- Je znanstvena ocenjevalka za Evropsko komisijo pri programu MSCA Doctoral networks, urednica Knjižnih prikazov za *H-Net: Slavery* in članica upravnega odbora društva *Medieval Europe Research Community (MERC)*.
- **Ž. Kokalj** je sourednik inštitutske zbirke monografij *Prostor, kraj, čas, član uredniškega odbora revije Geodetski vestnik* in sourednik posebne izdaje revije *Electronics*. Je član znanstvenega odbora bienalnega simpozija *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji in mednarodnega srečanja Training and Research in the Archaeological Interpretation of Lidar (TRAIL)*. Je tudi član *Aerial Archaeology Research Group (AARG)* in *European Geosciences Union (EGU)*. Je pedagoški mentor tuji dodiplomski študentki in štirim podiplomskim študentom.
- **M. Petrovič-Šteger** je članica mednarodnih uredniških odborov revij *Social Analysis Berghahn* (Oxford, Združeno kraljestvo) in *Medicine, Anthropology Theory* (Edinburg, Združeno kraljestvo). Je članica upravnega odbora *Cambridge Rivers Group* na Univerzi v Cambridgeu (2013–) in članica *Society for Ethnographic Theory (HAU, Združeno kraljestvo, 2019–)*. Prav tako redno deluje kot recenzentka za *Journal of Royal Anthropological Theory* ter kot ocenjevalka raziskovalnih projektov za tuje znanstvene ustanove: *Independent Social Research Foundation* (London) in *Christ College* (Univerza v Cambridgeu, obe Združeno kraljestvo). Organizira in vodi redna mesečna srečanja bralnega krožka *Sodobna antropologija* (2011–).
- **I. Šprajc** je član uredniških odborov pri revijah *Anthropological Notebooks*, *Arqueología Mexicana*, *Journal of Skyscape Archaeology* in *National Geographic Slovenija*. Bil je pedagoški mentor dvema dodiplomskima študentoma.
- **B. Telban** je koordinator antropološkega modula na Podiplomski šoli ZRC SAZU, podpredsednik Društva antropologov Slovenije, glavni urednik *Anthropological Notebooks*, član mednarodnih uredniških odborov pri revijah *Suomen Antropologi*, *Journal of the Finnish Anthropological Society*, *Ethnos*, *The Asia Pacific Journal of Anthropology*, *Mitteilungen der Anthropologischen Gesellschaft in Wien* in knjižni zbirki *Studies of the European Society for Oceanists*, *Berghahn Books*, *Združeno kraljestvo*. Je je član upravnega odbora *European Society for Oceanists* za obdobje 2022–2025.
- **T. Veljanovski** je področna urednica (področje geodezije) pri *Novem Slovenskem biografskem leksikonu*.
- **A. Gabrič** je tajnik Ljubljanskega geografskega društva.

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **TRAIL 2022 – Training and Research in the Archaeological Interpretation of Lidar [Izobraževanje in raziskave v arheološki interpretaciji lidarja]**. Soorganizatorji: CNRS (Francija), Free University Amsterdam (Nizozemska), University of Glasgow (Velika Britanija). Postojna, 27.–29. 4.

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- Center for Cultural Heritage Technology, Italian Institute of Technology, Benetke, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Center for Geospatial Research, Department of Geography, University of Georgia, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- Columbia University, New York, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- Department of Geography, University of Georgia, Athens, Georgia, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- Deutsches Zentrum für Luft- und Raumfahrt (DLR), Oberpfaffenhofen, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Discovery Programme, Dublin, Irska: raziskovalno sodelovanje.
- European University Institute, Firence, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Global Change Research Institute of the Czech Academy of Sciences, CzechGlobe, Češka: raziskovalno sodelovanje.
- Gradbena fakulteta, Univerza v Sarajevu, Sarajevo, Bosna in Hercegovina: raziskovalno sodelovanje.
- Historic Environment Scotland, Edinburg, Združeno kraljestvo: raziskovalno sodelovanje.
- Institute for East and Southeast Studies, Regensburg, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Instituto Nacional de Antropología e Historia, Ciudad de México, Mehika: raziskovalno sodelovanje.
- Karlsruher Institut für Technologie, Karlsruhe, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Leiden University, Leiden, Nizozemska: raziskovalno sodelovanje.
- Maison des Sciences de l'Homme, Université Clermont Auvergne, Clermont-Ferrand, Francija: raziskovalno sodelovanje.
- Middle American Research Institute, Tulane University, New Orleans, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- Ohio University, Athens, Ohio, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- Stanford University, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- Sveučilište u Zadru, Zadar, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Transport Infrastructure Ireland, Dublin, Irska: raziskovalno sodelovanje.
- Universidad del País Vasco, San Sebastián-Donostia, Španija: raziskovalno sodelovanje.
- Università Ca' Foscari Venezia, Benetke, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Université de Franche-Comté, Besançon, Francija: raziskovalno sodelovanje.
- University of Amsterdam, Nizozemska: raziskovalno sodelovanje.
- University of Kent, Bruselj, Belgija: raziskovalno sodelovanje.
- University of Reading, Združeno kraljestvo: raziskovalno sodelovanje.
- Univerza Bologna, Bologna, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Univerza v Beogradu, Srbija: raziskovalno sodelovanje.
- Univerza v Helsinkih, Helsinki, Finska: raziskovalno sodelovanje.
- Univerza v Osaki, Osaka, Japonska: projektno, bilateralno sodelovanje.
- Univerza v Tirani, Tirana, Albanija: raziskovalno sodelovanje.
- Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, Bosna in Hercegovina: raziskovalno sodelovanje.
- Zavod za varstvo istorijske, kulturne in prirodne baštine, Banja Luka, Bosna in Hercegovina: raziskovalno sodelovanje.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Brynne Rebele-Henry, Združene države Amerike, svobodna pisateljica, štipendija Fulbright generacije 2021, 1. 10. 2021 – 20. 6. 2022: vključena v program Antropološke in prostorske raziskave (P6-0079), mentor Borut Telban.
- Lucy Alanna Killoran, University of Glasgow, Glasgow, Združeno kraljestvo, 26. 4. – 20. 7.: študijsko izpopolnjevanje.
- Maxime Bonnet, École Nationale des Sciences Géographiques, Marne la Vallée, Francija, 23. 5. – 12. 8.: študijsko izpopolnjevanje.

PREDAVANJA IN REFERATI (IZBOR)

Saša Čaval

Od 5 znanstvenih in 2 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Cross-cultural exchange and the medieval stones of memory*. Referat na mednarodni delavnici *Conference Identity, culture and language in the pre-modern world (c. 500–1700): interactions and exchanges*. Southampton, Združeno kraljestvo, spletni dogodek, 31. 5., <https://www.southampton.ac.uk/cmrc/news/events/2022/05/31-identity-culture-language-pre-modern-world.page>.
- *Materials crossing borders: objects between history and archaeology*. Referat na mednarodni konferenci *International Medieval Congress*, Leeds, Združeno kraljestvo, 6. 7. (soavtor Radmilo Pekić).
- *Stećci and cultural changes in the late medieval Western Balkans*. Vabljeni prispevek na letnem srečanju Evropskih arheologov (EAA), Budimpešta, Madžarska, 2. 9.

Nataša Gregorič Bon:

- *Continuity and change in Vjosa River valley, Southern Albania*. Predavanje na mednarodnem simpoziju *Experiencing climate and environmental changes in and beyond Europe*, Ljubljana, 5. 5. (soavtorici U. Kanjir in L. Stančič).
- *Remitting, restoring, and rebuilding contemporary Albania*. Vabljena predstavitev knjige na Inštitutu za kulturno antropologijo in študije umetnosti v okviru seminarja *Anthropologija*, Tirana, Albanija, 7. 7. (soavtorica Smoki Musaraj).
- *Intersecting big and thick data – some approaches to the study of riverine environments*. Predavanje na mednarodni konferenci *Vienna Anthropology Days*, Dunaj, Avstrija, 29. 9. (soavtorici U. Kanjir in L. Stančič).

Ana Jelnikar:

- *'Can a Woman Act?': Autobiographical Fiction of Missionary Marija Sreš in Tribal India*. Vabljeni prispevek na mednarodni konferenci *Women religious: Lives and life stories*, Dublin, Irska, 2. 6.

Urša Kanjir:

- *Pridobivanje fenoloških informacij z uporabo časovnih vrst satelitskih posnetkov*. Vabljeno predavanje pri predmetu Geoinformatika III na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo, Ljubljana, 9. 5.
- *Intersecting big and thick data – some approaches to the study of riverine environments*. Predavanje na konferenci *Vienna Anthropology Days*, Dunaj, Avstrija, 29. 9. (soavtorici N. Gregorič Bon in L. Stančič).

Žiga Kokalj:

- *Machine learning, airborne laser scanning and archaeology*. Vabljeno predavanje na mednarodnem znanstvenem srečanju *Training and research in the archaeological interpretation of lidar*, Postojna, 27. 4.
- *Deep Learning: Workflow*. Vodenje delavnice na mednarodnem znanstvenem srečanju *Training and research in the archaeological interpretation of lidar*, Postojna, 28. in 29. 4.
- *Open source, advanced custom raster functions for DEM analysis and visualization*. Predavanje na Esri User Conference, San Diego, Združene države Amerike, 13. 7.

Aleš Marsetič:

- *Automatic orthorectification service for very high-resolution optical satellite imagery using various free reference data*. Predstavitev posterja na znanstveni konferenci *Living Planet Symposium 2022*, Bonn, Nemčija, 23. 5.
- *Klasifikacija pokrovnosti z uporabo globokega učenja na časovnih vrstah podatkov PlanetScope*. Predavanje na simpoziju *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2022*, Ljubljana, 27. 9.

Maja Petrovič-Šteger:

- *Pollution and its metaphor: climate change in Serbia*. Predavanje na mednarodni konferenci *Experiencing climate and environmental changes in and beyond Europe*, Ljubljana, 6. 5.
- *Waste, value and death in a riparian environment*. Predavanje na mednarodnem simpoziju *Disturbance on the Danube: State, Infrastructure and the Environment*, Bukarešta, Romunija, 29. 9.

Liza Stančič:

- *Uporaba satelitskih posnetkov Sentinel-2 in Landsat za prostorsko-časovne analize*. Predavanje na strokovnem posvetu *50. geodetski dan*, Velenje, 22. 9. (soavtorja Ž. Kokalj in K. Oštir).
- *Razumevanje sprememb v rečnih okoljih s prepletanjem daljinskega zaznavanja in antropoloških raziskav*. Predavanje na simpoziju *Vodni dnevi 2022*, Rimske Toplice, 14. 10. (s soavtorji).
- *Sub-pixel mapping with optical satellite images*. Predavanje na *Univerzitet u Sarajevu*, Sarajevo, Bosna in Hercegovina, 10. 11.

Ivan Šprajc

Od 4 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Arqueoastronomía y religiosidad: los cultos venusinos*. Vabljen predavanje na konferenci *Loca Sacra: II Curso Internacional de Antropología y Arqueología Mediterránea*, Universidad Internacional del Mar, Murcia, spletni dogodek, 27. 5., <https://www.um.es/en/web/unimar/cursos-y-actividades/curso?id=52072&curso=2022>.
- *Significado astronómico de los grupos E en la arquitectura maya: mitos y realidades*. Vabljen predavanje na srečanju *Mesa de análisis: Grupos E en la arquitectura maya*, Centro INAH Campeche, spletni dogodek, 16. 8., <https://www.youtube.com/watch?v=w7REnndHHE>.
- *Relevancia de la arqueoastronomía para la comprensión del diseño arquitectónico, la planeación urbana y la formación del paisaje en Mesoamérica*. Vabljen predavanje na *XXVII Simposio Román Piña Chán*, spletni dogodek, 9. 10., <https://youtu.be/tw6e7-f1HuE>.

Borut Telban:

- *Materiality of religius experience in the Karawari region of Papua New Guinea*. Predavanje na konferenci *European Society for Oceanists*, Ajaccio, Francija, 3. 6.
- *Kunaypa historicity: conceptual specificity of temporal reciprocity in the Sepik, PNG*. Vabljen predavanje na delavnici *Pasts in the Making: An International Workshop on Historical Awareness and Agency*, Aarhus, Danska, 10. 11.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

Saša Čaval:

- Bosna in Hercegovina, 28. 2. – 5. 3.: terenske raziskave v okviru projekta *Dežela stečkov: Multikulturna družbena slika srednjeveške Hercegovine*.
- Mauritius, 10. 6. – 9. 7.: vodenje poletne arheološke šole *Archaeological summer field school in Mauritius* v organizaciji MACH – Mauritius Archaeology and Cultural Heritage project group in Stanford University, Združene države Amerike.
- Mauritius, 12. 7. – 9. 8.: terenske raziskave v okviru projekta *Isolation and Segregation Landscape. Archaeology of quarantine in the Indian Ocean World*, University of Amsterdam, Nizozemska, in MACH – Mauritius Archaeology and Cultural Heritage project group, Stanford University, Združene države Amerike.
- Bosna in Hercegovina, 9. 9. – 1. 10.: terenske raziskave v okviru projektov *Dežela stečkov: Multikulturna družbena slika srednjeveške Hercegovine* ter *Prostorska in naravoslovna rekonstrukcija srednjeveške pokrajine*.

Nataša Gregorič Bon:

- Albanija, Grčija 29. 6. – 12. 7.: terenske raziskave v okviru projektov *Doživljanje vodnih okolij in okoljskih sprememb: Antropološka študija vode v Albaniji, Srbiji in Sloveniji*.

Ana Jelnikar

- London, 3.–10. 6.: terenske raziskave v okviru projekta *Vizionarske prakse v primerjalni perspektivi: Antropologija imaginalnega*.

Urša Kanjir:

- Bosna in Hercegovina, 7.–11. 11.: terenske raziskave v okviru projekta *Dežela stečkov: Multikulturna družbena slika srednjeveške Hercegovine in znanstvenoraziskovalnega sodelovanja med Republiko Slovenijo ter Bosno in Hercegovino*.

Žiga Kokalj:

- Bosna in Hercegovina, 28. 2. – 4. 3.: terenske raziskave.
- Univerza na Dunaju, Dunaj, Avstrija, 19. 5. – 25. 5. in 4.–8. 7.: raziskovalno delo in terenske raziskave.
- Discovery Programme, Dublin, Irska, 21. 7. – 12. 8.: raziskovalno delo.
- Tulane University, New Orleans, Združene države Amerike, 29. 11. – 8. 12.: raziskovalno delo.

Aleš Marsetič:

- Bosna in Hercegovina, 28. 2. – 4. 3.: terenske raziskave in raziskovalno delo v okviru projekta *Dežela stečkov: Multikulturalna družbena slika srednjeveške Hercegovine*.
- Tulane University, Middle American Research Institute (MARI), New Orleans, Združene države Amerike, 28. 11. – 9. 12.: študijski obisk in raziskovalno delo.

Nastja Slavec:

- Pamplona-Iruña, Španija, 2. 3. – 31. 12.: etnografska terenska raziskava za doktorsko disertacijo v okviru štipendije programa Erasmus+.

Liza Stančič:

- Bosna in Hercegovina, 7. – 11. 11.: terenske raziskave v okviru projektov *Dežela stečkov: Multikulturalna družbena slika srednjeveške Hercegovine* in *Prostorska in okoljska rekonstrukcija srednjeveške pokrajine* ter obisk Univerze v Sarajevu v okviru znanstvenoraziskovalnega sodelovanja med Republiko Slovenijo ter Bosno in Hercegovino.

Maja Petrovič-Šteger:

- Švica, 18. 7. – 6. 8.: terenske raziskave v okviru projekta *Vizionarske prakse v primerjalni perspektivi: antropologija imaginarnega*.
- Poljska, 5.–8. 9.: udeležba na vabljenem dvodnevem sestanku ekspertne skupine, ki pripravlja HERA (Humanities in the European Research Area) "Crisis" poziv za 2023–2026.
- Srbija, 16.–21. 9.: terenske raziskave v okviru projekta *Vizionarske prakse v primerjalni perspektivi: antropologija imaginarnega*.
- Oddelek za socialno in kulturno antropologijo, Univerza na Dunaju, Avstrija, 14.–15. 10.: raziskovalni obisk in načrtovanje morebitne prijave na evropski projekt.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA

Žiga Kokalj je bil somentor Žigi Marohu, ki je za svojo magistrsko nalogo prejel priznanje za najboljše Esri zaključno delo.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

The Institute of Anthropological and Spatial Studies, with its Departments for Anthropological Studies and Remote Sensing, combines anthropological research with the development and application of methods and techniques of Geographic Information Systems (GIS) and remote sensing. Our anthropological research has been focused on social anthropology of Papua New Guinea, Albania and Serbia, and on archaeology and archaeoastronomy of Mesoamerica. Developing the methodology of spatial analyses, which have an important role in our interpretations, we take into consideration specific problems under study and the nature of research. Within the remote sensing research, we investigate the problems of automatic satellite imagery registration and its advanced classification, paying particular attention to the development of new techniques of artificial intelligence and modelling, and to the application of remote sensing in various areas.

Our past year anthropological research included analyses, interpretation and publication of formerly acquired data. In the field of spatial studies, we continued with the application of remote sensing and GIS in specific applied projects, both national and international, as well as with the development of novel techniques and methods of data processing, with a special emphasis on laser scanning, object-based satellite image classification and the application of machine learning to remote sensing. Our research activities have been conducted within the programs *Anthropological and Spatial Studies* and *Earth Observation and Geoinformatics*, and in a number of projects covering a wide range of topics, including the applicability of laser scanning in archaeology, high-resolution observations of droughts by modelling satellite and ground data, automatic procedures for the identification of changes in the actual use of agricultural land, comparative anthropological studies of visionary practices and environmental changes related to water, archaeological studies in Herzegovina, and archaeoastronomical and archaeological research in Mesoamerica.

The Institute collaborated with a number of universities and other institutions, both in Slovenia and abroad, including University of Cambridge, UK, Historic Environment Scotland, UK, King's College, UK, Université Franche-Comté, France, University of Kent at Brussels, Belgium, Univerzitet u Sarajevu, Bosnia and Herzegovina, University of Helsinki, Finland, Instituto Nacional de Antropología e Historia, Mexico, Italian Institute of Technology, Italy, Department of Geography, University of Georgia, USA, Columbia University, New York, USA, and Centre de recherche et de documentation sur l'Océanie (CREDO), France.

Na Inštitutu za kulturne in spominske študije raziskujemo raznovrstne oblike spominskih praks, povezanih z dogodki, ki so v Sloveniji in jugovzhodni Evropi pomembno zaznamovali 20. stoletje. Posebno pozornost namenjamo večplastnosti spomina, njegovi družbeni vlogi in politični relevantnosti ter povezanosti s kolektivnimi imaginacijami prihodnosti. Ukvarjamo se tudi s spodbujanjem strukturnih sprememb za zagotavljanje enakosti spolov v znanosti.

INŠTITUT ZA KULTURNE IN SPOMINSKE ŠTUDIJE

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

ikss.zrc-sazu.si.

ZNANSTVENI SVET:

akad. prof. dr. Andrej Kranjc, akad. prof. dr. Renata Salecl, izr. prof. dr. Ana Hofman (predsednica), dr. Martin Pogačar, prof. dr. Tanja Petrovič.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: prof. dr. Tanja Petrovič.

Znanstvena svetnika: prof. dr. Oto Luthar, prof. dr. Tanja Petrovič.

Višja znanstvena sodelavka: izr. prof. dr. Ana Hofman.

Znanstvene_ i sodelavke_ ci: dr. Jasna Fakin Bajec, dr. Martin Pogačar, dr. Jovana Mihajlovič Trbovc, dr. Ksenija Bogetič Pejović, dr. Katja Kobolt.

Asistentka z doktoratom: dr. Iva Kosmos (1. 1. – 31. 3. in 1. 11. – 31. 12.).

Samostojna strokovna sodelavka: Teja Komel Klepec.

RAZISKOVALNI PROGRAM IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Historične interpretacije 20. stoletja

Oznaka: P6-0347.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Oto Luthar.

Sodelavke_ci: J. Fakin Bajec, A. Hofman, T. Komel Klepec, I. Kosmos, J. Mihajlovič Trbovc, T. Petrovič, M. Pogačar (Inštitut za kulturne in spominske študije); D. Knežević Hočevar (Družbenomedicinski inštitut).

Obdobje trajanja: 1. 1. 2017 – 31. 12. 2022.

Spletna stran: <https://ikss.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/historicne-interpretacije-20-stoletja>.

Programska skupina je nadaljevala s kritično analizo znanstvenih diskurzov ter kulturnih in umetniških praks, povezanih z zgodovinenjem dogodkov, ki so zaznamovali 20. stoletje v Sloveniji in Jugovzhodni Evropi. Članice in člani programske skupine so svoje delo predstavili na številnih mednarodnih konferencah in univerzah (v Londonu, na Dunaju, v New Yorku, Mainzu, Zagrebu, Pulju, Beogradu, Krakovu, Montrealu ...). Objavili so dve monografiji: *Užaljeno maščevanje: spomin na italijanska fašistična taborišča* (avtorji Oto Luthar, Marta Verginella in Urška Strle) in *Social impact in arts and culture: the diverse lives of a concept* (urednika Iva Kosmos in Martin Pogačar). Pri založbi Srednja Europa je bil objavljen hrvaški prevod monografije Martina Pogačarja *Fićo, auto za sve: zvezda jugoslavenskog automobilizma između cesta i uspomena*.

Glasba in politika v post-jugoslovanskem prostoru: k novi paradigmi političnosti glasbe na prelomu stoletij

Oznaka: J6-9365.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Ana Hofman.

Sodelavke_ci: A. Hofman, T. Petrovič, M. Pogačar (Inštitut za kulturne in spominske študije); M. Kovačič (Glasbenonarodopisni inštitut).

Obdobje trajanja: 1. 7. 2018 – 30. 6. 2022.

Spletna stran: <https://ikss.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/glasba-in-politika-v-post-jugoslovanskem-prostoru-k-novi-paradigmi-politichnosti>.

V zadnjem letu izvajanja projekta smo izsledke svoje raziskave o vlogi glasbe in zvoka v preoblikovanju idej in praks političnega delovanja v 21. stoletju skozi konceptualni okvir teorije afekta predstavili v obliki publikacij, vabljenih predavanj ter delu na javno dostopnem audio-vizualnem arhivu. Osrednji rezultat raziskave je znanstvena monografija *Socialism, Now! Singing Activism after Yugoslavia*, za katero je vodja projekta podpisala pogodbo z založbo Oxford University Press. Poleg tega je objavljena tematska številka v časopisu *Popular Music and Society* in več znanstvenih člankov v prestižnih revijah (*Ethnomusicology*, *Memory Studies*), opravljenih pa je bilo tudi izjemno število vabljenih predavanj na prestižnih univerzah v tujini, kot so: California Berkeley, King's College London, Bucknell University, univerzi na Dunaju in v Rimu. V okviru projekta je bila organizirana serija predavanj z naslovom *Affect's Talk*, na kateri so sodelovali znani strokovnjaki s področja raziskovanja afekta in glasbe.

Šole in imperialne in transnacionalne identifikacije: Habsburška monarhija, Jugoslavija in Slovenija

Oznaka: J6-2573.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Rok Stergar (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Jovana Mihajlovič Trbovc.

Sodelavka: J. Mihajlovič Trbovc.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2023.

Spletna stran: <https://ikss.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/sole-in-imperialne-nacionalne-in-transnacionalne-identifikacije-habsburska>.

V okviru projekta, ki se ukvarja z razumevanjem vloge šolskih sistemov in ideologij v formiranju nacionalnih identitet, je sodelavka (skupaj s Tamaro Pavasovič Trošt, Univerza v Ljubljani) naredila analizo slovenskih učbenikov zgodovine od 1950 do danes ter sodobnih učbenikov v državah bivše Jugoslavije.

Oblikovanje novega kulturnega polja v Sloveniji v 1980-ih: civilna družba med nacionalističnimi politikami in medkulturnim sodelovanjem

Oznaka: J6-2576.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Oto Luthar.

Sodelavke_ci: J. Mihajlovič Trbovc, T. Petrovič, M. Pogačar, O. Luthar.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2023.

Spletna stran: <https://utopijarevolucije.zrc-sazu.si>.

Projektna skupina se je posvetila raziskavi procesov historizacije in dehistorizacije emancipatornih zapuščin iz 80. let dvajsetega stoletja. Izsledke svojih raziskav je predstavila na konferencah v Pulju (Hrvaška), Ljubljani in New Yorku (Združene države Amerike) ter prispevala k zborniku *100 let Šentjakobskega gledališča Ljubljana*.

Protesti, umetniške prakse in kultura spomina v post-jugoslovanskem kontekstu

Oznaka: J6-3144.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Gal Kirn (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Ana Hofman.

Sodelavka: A. Hofman.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Spletna stran: <https://www.ff.uni-lj.si/protesti-umetniške-prakse-kultura-spomina-v-post-jugoslovanskem-kontekstu>.

Projekt raziskuje umetniške prakse in politike spomina v postjugoslovanskem kontekstu. Projektna skupina je organizirala konceptualno delavnico (v aprilu) in mednarodni simpozij *Memory in flux* (v septembru), na katerem so člani_ce skupine predstavili izsledke svojih raziskav.

Etika, integriteta in enakost spolov v raziskovalnem prostoru Slovenije: med politikami in njihovo implementacijo

Oznaka: V5-2144.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerja: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

Vodja: Jovana Mihajlovič Trbovc.

Sodelavke_ci: A. Hofman, T. Komel Klepec, J. Mihajlovič Trbovc, T. Petrovič (Inštitut za kulturne in spominske študije);

R. Benčin, J. Šumič Riha, T. Troha (Filozofski inštitut); M. Urbanc (Geografski inštitut Antona Melika).

Obdobje trajanja: 1. 9. 2021 – 31. 8. 2023.

Spletna stran: <https://ikss.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/etika-integriteta-enakost-spolov-v-raziskovalnem-prostoru-slovenije-med>.

Pripravljeno je *Poročilo o stanju etike, integritete in enakosti spolov na področju znanosti v Sloveniji*, ki pokriva pregled relevantnih javnih dokumentov in dejavnosti organizacij. Izvedene so bile delavnice o akcijskih načrtih za enakost spolov za raziskovalne organizacije.

Nove imaginacije jezika, naroda in kolektivnih identitet v 21. stoletju: Jezikovne ideologije in nove povezave v post-jugoslovanskih digitalnih medijskih krajinah

Oznaka: N6-0123.

Vrsta projekta: projekt komplementarne sheme ARRS.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Ksenija Bogetić Pejović.

Sodelavka: K. Bogetić Pejović.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2019 – 30. 9. 2022.

Spletna stran: <https://ikss.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/reimaginacije-jezija-naroda-in-kolektivne-identitete-v-21-stoletju-jezikovne>.

Objavljena je tematska številka v časopisu *Gender & Language*, več znanstvenih člankov v revijah (*Journal of Sociolinguistics*, *Gender & Language*, *Suvremena lingvistika*) in 5 jezikovnih korpusov. V zaključnem mesecu projekta (septembru) je bila organizirana konferenca Language, Ideology and Social Differentiation.

Spol v akademski sferi: raziskovanje neenakosti v zgodnjih stopnjah kariere v primerjalni perspektivi

Oznaka: BI-RS/20-21-026.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Ana Hofman.

Sodelavki: A. Hofman, T. Petrović, J. Mihajlović Trbovc.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2020 – 31. 12. 2022.

Spletna stran: <https://ikss.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/spol-v-akademski-sferi-raziskovanje-nee-nakosti-v-zgodnjih-stopnjah-kariere-v>.

Projektna skupina je delala na osnovi in izvajanju ankete o stanju na področju enakosti spolov na obeh institucijah partnericah v projektu. Z anketo smo zbirali podatke in naredili poročilo o spremembah v odnosu med zasebnim in profesionalnim življenjem med pandemijo COVID ter o trpinčenju in nadlegovanju na delovnem mestu.

Konceptualizacija spola v jeziku in kulturi v primerjalni perspektivi: Črna gora in Slovenija

Oznaka: BI-ME/21-22-029.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Tanja Petrović.

Sodelavke: A. Hofman, J. Mihajlović Trbovc, K. Bogetić Pejović, T. Petrović.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2021 – 31. 12. 2022.

Spletna stran: <https://ikss.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/bilateralni-projekt-konceptualizacija-spola-v-jeziku-in-kulturi-v-primerjalni>.

V okviru projekta, ki se osredotoča na vzliščne točke v konceptualizaciji spola v jeziku, jezikovnih spremembah, kulturi, v razmerju med spolom in družbeno (ne)enakostjo, sta na Univerzi Črne gore raziskovalno bivali T. Petrović in A. Hofman.

Trans-making – Art / culture / economy to democratize society. Research in placemaking for alternative narratives discourses

Oznaka: Trans-making.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje 2020.

Sofinancer: European Union, European commission, Research Executive Agency (REA).

Vodja: Jovana Mihajlović Trbovc.

Sodelavke_ci: T. Petrović, I. Kosmos, O. Luthar, J. Mihajlović Trbovc (Inštitut za kulturne in spominske študije); M. A. Vižintin, L. Klun, J. Mlekuž, N. Rogelja, M. Bouflin, N. Razpotnik Viskovič (Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije); M. Žele (Filozofski inštitut); L. Mandić (Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede); M. Filak (Inštitut za slovensko narodopisje); M. Senčar Mrdaković, M. Urbanc, N. Razpotnik Viskovič (Geografski inštitut Antona Melika); A. Tomažič (Uprava ZRC SAZU).

Obdobje trajanja: 1. 1. 2017 – 30. 9. 2022.

Spletna stran: <https://trans-making.eu/>.

V zaključnem letu projekta je bilo omogočeno bivanje v tujini mladim raziskovalkam_cem (5), kar jih je spodbudilo k povezovanju z ustvarjalkami_ci v sektorjih izven znanosti. Projekt sofinancira izid knjige Mance Juvan in Ota Lutharja *Istanbul – Freedom and/of Metropolis* (Založba ZRC in SALT Istanbul).

Pilot experiences for improving gender equality in research organisations

Oznaka: R-I PEERS.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje 2020.

Sofinancer: European Union, European commission, Research Executive Agency (REA).

Vodja: Tanja Petrović.

Sodelavke: J. Fakin Bajec, A. Hofman, T. Komel Klepec, J. Mihajlović Trbovc, T. Petrović (Inštitut za kulturne in spominske študije); T. Mihelič (Uprava ZRC SAZU); M. Urbanc (Geografski inštitut Antona Melika).

Obdobje trajanja: 1. 5. 2018 – 31. 8. 2022.

Spletna stran: <http://ripeers.eu/>.

V zaključnem letu projekta so bili posodobljeni Načrti za enakost spolov ter zagotavljanje trajnostnih mehanizmov, ki bodo omogočili izvajanje ukrepov na tem področju tudi po zaključku projekta. Objavljen je znanstveni članek *Structural positions, hierarchies, and perceptions of gender equality: insight from a Slovenian research organisation, Družboslovne razprave* 38 (99), 103–128 (avtorji: J. Mihajlović Trbovc, M. Černič Istenič, T. Petrović, A. Andreou).

Picturing Modernist Future: Women Illustrators and Childhood Conceptions in Socialist Yugoslavia

Oznaka: SOC-ILL.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje 2020.

Sofinancer: European Union, European commission, Research Executive Agency (REA).

Vodja: Katja Kobolt.

Sodelavki: K. Kobolt.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Spletna stran: <https://ikss.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/ustvarjanje-modernisticne-prihodnosti-ilustratorke-predstave-otrostva-v>.

Primerjalna meddisciplinarna raziskava ilustratorok za otroke in mladino v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji (SFRJ, 1945–1991), katere cilji so načrtovati prakse in prispevati k zgodovinenju ilustratorok ter raziskati in kontekstualno interpretirati predstave otroštva in spola v jugoslovanskem socialističnem založništvu.

Thinking pandemic societies through metaphor: Language, crisis and coronationalism in the post-Yugoslav area

Oznaka: CRISMET.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje 2020.

Sofinancer: European Union, European commission, Research Executive Agency (REA).

Vodja: Ksenija Bogetić Pejović.

Sodelavka: K. Bogetić Pejović.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2024.

Spletna stran: <https://ikss.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/crismet-thinking-pandemic-societies-through-metaphor-language-crisis-and>.

Cilj projekta CRISMET je postaviti osnove za interdisciplinarno, jezikovno usmerjeno preučevanje kriznega diskurza. Prvi rezultati raziskave so objavljeni v znanstvenem članku v reviji *Language. Text. Society*.

European Centre of Excellence on Inclusive Gender Equality in Research & Innovation: Creating Knowledge & Engaging in Collaborative Action

Oznaka: INSPIRE.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje Evropa.

Sofinancer: European Union, European commission, Research Executive Agency (REA).

Vodja: Jovana Mihajlović Trbovc.

Sodelavke_ci: J. Mihajlović Trbovc, J. Fakin Bajec, A. Hofman, T. Komel Klepec, I. Kosmos, T. Petrović, M. Pogačar.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2026.

Spletna stran: <https://www.inspirequality.eu/>.

INSPIRE želi postati trajnostni evropski center odličnosti o vključujoči enakosti spolov v raziskavah in inovacijah. Projekt bo znanstvenicam_kom, strokovnjakinjam_om za vprašanja enakosti ter tistim, ki se ukvarjajo s prakso na tem področju, omogočil povezovanje in izmenjavo izkušenj.

Developing Basic Skills with Participatory Media Production [Razvoj osnovnih veščin medijske pismenosti s pripravo participativnih medijskih izdelkov]

Oznaka: MEDIA4ALL.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Erasmus+.

Sofinancer: European Union, European commission, Education Audiovisual and Culture Executive Agency.

Vodja: Jasna Fakin Bajec.

Sodelavki: J. Fakin Bajec, T. Komel Klepec.

Obdobje trajanja: 1. 3. 2021 – 28. 2. 2023.

Spletna stran: <https://sl.media4all-project.com/>.

Razvita so bila orodja (video filmi, infografike) za ozaveščanje odraslih o medijski pismenosti, trije izobraževalni moduli o inovativnih metodah učenja medijskih in digitalnih veščin ter Priročnik o participativnih metodologijah za vključevanje skupnosti v medijsko krajino.

Sodelovanje pri projektu Ab Initio – Urbana Utopija

Oznaka: Urbana Utopija.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Magistrala, zavod za razvoj kulture.

Vodja: Jasna Fakin Bajec.

Sodelavka: J. Fakin Bajec.

Obdobje trajanja: 29. 11. 2022 – 31. 12. 2022.

Cilj projekta je odkriti modernistično dediščino mesta Nova Gorica z analizo literature in aktivnim vključevanjem domačinov. Izvedenih je bilo 8 intervjujev s prebivalkami mesta in 2 fokusni skupini. Sogovornice so razmišljale, kaj je nesovna dediščina »mladega« in »obmejnega« mesta.

Priprava in izdelava vsebinske dokumentacije za potrebe projekta Skupni prostori – skupna prihodnost

Oznaka: Skupni prostori.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Kreativno središče Center Rog.

Vodja: Tanja Petrovič.

Sodelavka: T. Petrovič.

Obdobje trajanja: 20. 1. 2022 – 31. 12. 2022.

Tanja Petrovič je sodelovala pri oblikovanju načrta za enakost spolov Centra Rog in izvedbi dveh delavnic. Udeležila se je mednarodne konference *Skupni prostori, skupne prihodnosti* (Curkarna, Ljubljana, 16.–17. 6.).

Analiza stanja in potreb medgeneracijskega prenosa znanja – starejše obrtniško znanje

Oznaka: Obrtniška znanja.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Občina Ajdovščina.

Vodja: Jasna Fakin Bajec.

Sodelavka: J. Fakin Bajec.

Obdobje trajanja: 15. 9. 2022 – 30. 11. 2022.

Namen projekta je ohranjanje različnih obrtniških znanj, ki se zaradi tehnološkega razvoja izgublajo, na način medgeneracijskega sodelovanja in učenja. Raziskovalka je izvedla etnografsko študijo o tradicionalnih obrteh v Vipavski dolini, njihovi vključenosti v izobraževalne programe in priporočila o uporabi starih znanj za nove poslovne priložnosti.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI

Glasba mladih po 1945 in Glasbena mladina Slovenije

Oznaka: J6-3135.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Glasbenonarodopisni inštitut.

Dediščina za vključujočo trajnostno preobrazbo – HEI-TRANSFORM

Oznaka: J7-4641.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta.

Made in YU: kako so neljudje gor spravili Jugoslavijo

Oznaka: N5-0134.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije.

Zahodna narodnostna meja v luči sprememb časa

Oznaka: Zahodna meja.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Zgodovinski inštitut Milka Kosa.

Create to Connect -> Create to Impact

Oznaka: CTC -> CTI.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko narodopisje.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **K. Bogetić Pejović** je članica uredniškega odbora mednarodne znanstvene revije *Gender and Language* (Equinox) in revije *Language. Text.Society*. Je stalna članica znanstvenega odbora mednarodnih konferenc *Researching and Applying Metaphor*.
- **J. Fakin Bajec** je članica uredniških odborov *Izvestja Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici* in revije *Andragoška spoznanja* ter članica Sveta za turizem pri Občini Ajdovščina. Aktivno sodeluje z Mednarodnim inštitutom za nova mesta iz Rotterdama (Nizozemska) ter Srednjo Solo Venio Pilon v Ajdovščini pri izvedbi izobraževalnih delavnic o ohranjanju in razvoju kulturne dediščine – novi pogledi, pristopi in razumevanja.

- **A. Hofman** je članica upravnega odbora in izvršilna sekretarka *Seminarja evropskih etnomuzikologov (European Seminar in Ethnomusicology)*. Je članica upravnega odbora Društva za etnomuzikologijo (*Society for Ethnomusicology*) in zunanja sodelavka pri Escola de Música da Universidade Federal do Rio de Janeiro (Brazilija). Je pedagoška mentorica dvema študentkama na doktorskem študiju.
- **K. Kobolt** je članica društva za umetnost, teorijo in aktivizem CRVENA (Sarajevo, Bosna in Hercegovina) ter društev Balkanet e.V. (München, Nemčija), District Berlin (Berlin, Nemčija) in Mesto žensk (Ljubljana). Je redna recenzentka revije *Camera Austria* (Gradec, Avstrija).
- **I. Kosmos** je članica uredništva revije *Literatura*, ki jo izdaja Literarno-umetniško društvo Literatura v Ljubljani.
- **O. Luthar** je član uredništva slovenske izdaje *National Geographic* in knjižne serije *Thought, society, culture: Slovenian and South Eastern European Perspectives*, ki izhaja v sodelovanju med ZRC SAZU, SAZU in založbo Peter Lang, ter član organizacijskega odbora Shoda za znanost.
- **J. Mihajlovič Trbovc** je članica Komisije za enake možnosti na področju znanosti, svetovalnega telesa Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport ter predsednica Ekspertne skupine za usmerjanje reševanja problematike nadlegovanja in trpinčenja v akademskem okolju, ki jo je Komisija ustanovila.
- **T. Petrović** je urednica zbirke *Kulturni spomin*, ki izhaja pri Založbi ZRC. Je članica uredništva znanstvene revije *Etnološka tribina*, uredniškega odbora revije *Communist and Post-Communist Studies* ter svetovalnega odbora Mednarodnega združenja za antropologijo jugovzhodne Evrope (InASEA). Je članica svetovalnega odbora za polje odličnosti Dimenzije evropeizacije na Univerzi v Gradcu (Avstrija). Je tudi častna raziskovalka na Podiplomski šoli za študije vzhodne in jugovzhodne Evrope, Univerza v Regensburgu (Nemčija).
- **M. Pogačar** je glavni urednik zbirke *Thought, society, culture: Slovenian and South Eastern European Perspectives*, ki izhaja v sodelovanju med ZRC SAZU, SAZU in založbo Peter Lang. Poleg tega je tudi član uredniškega odbora revij *Memory Studies* in *Memory, Mind and Media* (od leta 2021 pridružen urednik) ter strokovne spletne revije *Alternator*.

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **Uporaba ankete GEAM (Gender Equality Audit and Monitoring) za zaposlene na akademskih institucijah.** Spletna delavnica. Ljubljana, 10. 3., <https://www.youtube.com/watch?v=c1g2CCQPMCs>.
- **Usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja v načrtih enakosti spolov.** Spletna delavnica. Ljubljana, 20. 4., <https://www.youtube.com/watch?v=PAy7P1nHiFQ&t=1098s>.
- **Ukrepi za preprečevanje nasilja na podlagi spola, vključno s spolnim nadlegovanjem.** Delavnica v živo in na spletu, 3. 6., https://www.youtube.com/watch?v=s7G63-LWMm4&ab_channel=ZRCSAZU.
- **Ukrepi za vključevanje vidika spola v vsebine raziskav in poučevanja.** Delavnica na spletu, 15. 6., https://www.youtube.com/watch?v=_UxcvmbRjSk&ab_channel=ZRCSAZU.
- **»Memory in Flux: from post-Yugoslavia to conceptual problems: post-Yugoslav cultures of memory«.** Mednarodni simpozij. S soorganizatorjem: Oddelek za sociologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 15.–16. 9.
- **Language, Ideology and Social Differentiation.** Mednarodna konferenca. Ljubljana, 26.–28. 9., <https://lisd.zrc-sazu.si/about/>.
- **Pokukajmo v spomine_ žensko delo v Konfekciji Komen.** Etnografske delavnice. V sodelovanju s Kosovelovo knjižnico Sežana, oddelek Komen, 6. 5., 21. 5. in 21. 10.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižnica inštituta je v letu 2022 pridobila 250 novih monografij.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- Goran Duplančić, **Vojna**. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Michael Schafir, **Ilberalizem in antisemitizem v postkomunizmu v primerjalni perspektivi**. Pamflet 7. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- **Social impact in arts and culture: The diverse lives of a concept.** Uredila Iva Kosmos in Martin Pogačar. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Evelyn Steinhäler, Verena Loisel, **Peršmanova domačija. 25. april 1945**. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Martin Pogačar, **Fičo auto za sve: Zvijezda jugoslavenskog socializma između cesta i uspomena**. Zagreb: Srednja Europa.
- Janko Pleterski, **Preklicati revolucijo v slovenski zgodovini?** Pamflet 5. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Jacques Tardí in Jean Vautrin, **Krik ljudstva**. 2. del. Ljubljana: Forum Ljubljana, Založba ZRC.
- Tomaž Mastnak, **Kovidni režim. Kje smo?** Pamflet 6. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

- NON-GRUPA, **Sramota**. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- **Ustava Republike Slovenije. Dvojezična izdaja/Constitution of the Republic of Slovenia**. Bilingual edition. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Leo Koffler, **Leov zapisi. Beg in aliya v poročilu Lea Kofflerja, 1941–1944**. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Grzegorz Kwiatkowski, **Žetev**. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- Abteilung für Südosteuropäische Geschichte, Karl-Franzens-Universität Graz, Gradec, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Centre for Women's Studies, Jawaharlal Nehru University, Delhi, Indija: raziskovalno sodelovanje.
- Das Leibniz-Institut für Ost- und Südosteuropaforschung (IOS) Universität Regensburg, Regensburg, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Fakultet muzičkih umetnosti, Univerzitet umetnosti u Beogradu, Beograd, Srbija: raziskovalno sodelovanje.
- Fakultet političkih nauka, Univerzitet u Beogradu, Beograd, Srbija: pedagoško sodelovanje.
- Fakultet političkih nauka, Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, Bosna in Hercegovina: raziskovalno sodelovanje.
- Fakulteta za komunikacije, Univerza v Havani, Kuba: raziskovalno sodelovanje.
- Filološki fakultet, Univerzitet u Beogradu, Beograd, Srbija: raziskovalno sodelovanje.
- Institut za filozofiju i društvenu teoriju, Univerzitet u Beogradu, Beograd, Srbija: raziskovalno sodelovanje.
- Lancaster University, Lancaster, Združeno kraljestvo: raziskovalno sodelovanje.
- Muzikološki institut SANU, Beograd, Srbija: raziskovalno sodelovanje.
- Odeljenje za etnologiju i antropologiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu, Beograd, Srbija: raziskovalno sodelovanje.
- Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Pulj, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Universität für Musik und darstellende Kunst, Dunaj, Avstrija: pedagoško sodelovanje.
- Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Toruń, Poljska: raziskovalno sodelovanje.
- WIZO College Haifa, Hajfa, Izrael: raziskovalno sodelovanje.
- Yad Vashem Jerusalem, Jeruzalem, Izrael: raziskovalno sodelovanje.
- Zentrum für Südosteuropastudien der Karl-Franzens-Universität Graz, in Abteilung für Südosteuropäische Geschichte, Gradec, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Blaženka Divjak, Sveučilište v Zagrebu, Zagreb, Hrvaška, 10.–12. 2.: raziskovalni obisk.
- Dušanka Perišić, Univerzitet v Novem Sadu, Novi Sad, Srbija, 10.–12. 2.: raziskovalni obisk.
- Aleksandar Ranković, Universität Wien, Dunaj, Avstrija, 14. 3. – 30. 6.: raziskovalni obisk.
- Bojana Videkanić, University of Waterloo, Waterloo, Kanada, 21. 6.: raziskovalni obisk.
- Jelena Čeriman, Institut za filozofiju i društvenu teoriju, Beograd, Srbija, 6.–9. 7. in 16.–19. 11.: bilateralno sodelovanje.
- Andrew Gilbert, Universität Bremen, Bremen, Nemčija, 14.–16. 9.: raziskovalni obisk.
- Boban Arsenijević, Universität Graz, Gradec, Avstrija, 26.–27. 9.: raziskovalni obisk.
- Jillian Ruth Cavanaugh, City University of New York, New York, Združene države Amerike, 15.–29. 9.: raziskovalni obisk.
- Kathryn A. Woolard, UC San Diego, San Diego, Združene države Amerike, 22. 9. – 3. 10.: raziskovalni obisk.
- Rodrigo Borba, Universidade Federal do Rio de Janeiro Brazil, Rio de Janeiro, Brazilija, 24.–30. 9.: raziskovalni obisk.
- Görkem Özdemir, ITU MIAM İstanbul Teknik Üniversitesi Merkezi, Istanbul, Turčija, 1. 10. – 31. 12.: raziskovalno sodelovanje.
- Rimantė Jaugaitė, Università di Bologna, Bologna, Italija, 1. 10. – 31. 12.: štipendistka.

PREDAVANJA IN REFERATI (IZBOR)

Ksenija Bogetić Pejović:

- *Reconstructing nationhood, history and collective belonging: language ideologies in the lens of media and citizen discourses in the post-Yugoslav area*. Predavanje na mednarodni konferenci *Language. Text. Society*, spletni dogodek, 20. 10.
- *Language ideologies in the post-Yugoslav space*. Panel na konferenci *Language, Ideology and Social Differentiation*, Ljubljana, 26. 10.

Jasna Fakin Bajec

Od 3 znanstvenih in 4 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *(Ne)razumevanje vloge civilne družbe pri celostnem upravljanju dediščine: med teorijo in realnostjo na primeru Zadružnega doma v Komnu (Kras)*. Predavanje na *Etnološko konservatorskem posvetu*, Brežice, 13. 5.
- *Kruh – hrana revežev ali osnovno živilsko hranilo?: O odnosu do kruha med mladimi v času revščine in izobilja*. Predavanje na znanstveno-strokovnem srečanju *16. vzporednice slovenske in hrvaške etnologije: hrana in pijača v času krize – prakse predelave, distribucije in uživanja*, Bistra, Hrvaška, 9. 6.
- *Kako mladim približati dediščino na zanimiv, ustvarjalen in vključujoč pristop?* Gostujoče predavanje v okviru seminarja *Etnološke regionalne raziskave Slovenije na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani*, Ljubljana, 8. 11.

Ana Hofman

Od 3 znanstvenih in 1 strokovnega predavanja izpostavljam:

- *Amateurism revisited: singing, activism and the limits of (post)socialist racialization*. Vabljen predavanje na *Universität für Musik und darstellende Kunst*, Dunaj, Avstrija, 6. 4.
- *Aesthetic solidarities in a devastating world: the im/possibilities of communal forms of life after socialism*. Vabljen predavanje na *SOAS*, London, Združeno kraljestvo, 15. 4.
- *Is antifascism enough? Singing and listening to contested histories and possible futures*. Plenarno predavanje na konferenci *Music and antifascism: reflections on the past and possibilities in the present*, McGill University, Montreal, Kanada, 7. 7.

Katja Kobolt

Od 6 znanstvenih in 5 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *No One Belongs Here More Than You: The Ongoing Struggle OF(F)/ON the Island of Feminist Curating*. Gostujoče predavanje na Pomladnem kuratorskem programu *Art Geographies*, Akademija za likovno umetnost, Dunaj, Avstrija, 24. 5.
- *Encountering Precariousness: Postwar Yugoslav Socialist Publishing for Minors and Childhood Conceptions*. Prispevek v sklopu *Precarious Forms, Forms of Precarity* na 54th Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies (ASEEES) Annual Convention, Chicago, Združene države Amerike, 10. 11.

Iva Kosmos:

- *Raziskovalni vidiki Zgodb iz konzerv in etnografskega dela z delavci iz socialističnih tovarn ribjih konzerv*. Gostujoče predavanje na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani, 22. 12.

Oto Luthar:

- *Introduction of the historical contex*. Predavanje na posvetovanju *Democracy Pavilion for Europe*, Ljubljana, 11. 3.
- *Pigs head vs TITO: the symbolic narrative of historical negation and resistance*. Predavanje na posvetovanju *Der historische Vergleich. Erkenntnisgewinn und Kampfzone*, Dunaj, Avstrija, 7. 11.

Jovana Mihajlović Trbovc

Od 4 znanstvenih in 1 strokovnega predavanja izpostavljam:

- *Symbolic nation-building through images in post-Yugoslav history textbooks*. Referat na znanstveni konferenci *Nationalism and media*, Antwerpen, Belgija, 6. 4. (soavtorica Tamara Pavasović Trošt).
- *Constructing Slovene national identity in history textbooks from the 1950s until today*. Referat na znanstveni konferenci *26th Association for the Study of Nationalities Annual World Convention*, spletni dogodek, 7. 5. (soavtorica T. Pavasović Trošt).
- *Koncept tranzicije pravde i njegova relevantnost za države bivše Jugoslavije*. Predavanje v okviru seminarja *Humanitarni forum projekta Mainstreaming humanity in Western Balkans: from education to reconciliation (HUMAIN)*, Beograd, Srbija, 2. 10.

Tanja Petrović

Od 10 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Southeast Europe in the history of Europe: possibilities and opportunities of public scholarship on Southeast Europe in an academic content*. Prispevek na mednarodni delavnici *Unsettling the hegemonic gaze: translation and transfer of knowledge on Southeast Europe*, Regensburg, Nemčija, 29. 4.
- *Feelings in forms: Socialist military service and utopian imagination after Yugoslavia*. Spletno predavanje v okviru Virtual - NYI #5, The NYI Global Institute of Cultural, Cognitive and Linguistic Studies v organizaciji The Herzen State Pedagogical University (Sankt Peterburg, Rusija) in Stony Brook University (New York, ZDA), 4. 7.
- *Vojnici-umetnici: kulturna politika Jugoslovenske narodne armije*. Predavanje na znanstveni konferenci *Mikrosocializam: jugoslovenske usporedbe*, Pulj, Hrvaška, 27. 10.

Martin Pogačar:

- *Oblikovanje novega kulturnega polja v 1980-ih: mediji in popularna kultura*. Gostujoče predavanje na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani, 28. 2.
- *Infrastructure of imagination: trains, media, memory*. Predavanje na zaključni konferenci projekta Victor-e *The reconstruction of post-world-war II Europe through the visual arts*, Pariz, Francija, 22. 4.
- *Some Yugoslav brands: historical and industrial contexts and processes*. Spletno predavanje, Fakulteta za turizem Univerze v Mariboru, 24. 5.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

Ana Hofman:

- Filološki fakultet, Univerzitet Crne Gore, Podgorica, Črna gora, 25. 6. – 2. 7.: obisk v okviru bilateralnega projekta *Konceptualizacija spola v jeziku in kulturi v primerjalni perspektivi: Črna gora in Slovenija*.

Katja Kobolt:

- Univerza Waterloo, Waterloo, Kanada, 8. 11.: gostujoče predavanje *Art and (gendered) reproductive labour: the case of Yugoslav socialist women illustrators*.

Oto Luthar:

- Staatsbibliothek Berlin, Berlin, Nemčija, 24.–25. 5.: delo v knjižnici.

Jovana Mihajlović Trbovc:

- BIS (Body-Procedural Arts) Association, Istanbul, Turčija, 20. 7. – 19. 8.: študijski obisk v okviru projekta *Trans-making*.

Tanja Petrović:

- Filološki fakultet, Univerzitet Crne Gore, Podgorica, Črna gora, 31. 1. – 4. 2.: obisk v okviru bilateralnega projekta *Konceptualizacija spola v jeziku in kulturi v primerjalni perspektivi: Črna gora in Slovenija*.
- Universidad de La Habana, Havana, Kuba, 13.–22. 4.: raziskovalni obisk v okviru projekta *Trans-making*.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je dostopna na spletni strani inštituta.

SUMMARY

The researchers at the Institute of Culture and Memory Studies ZRC SAZU (IKSŠ) focus on the relationship between language, history and politics of representation in Slovenia and in the wider area of Central and South-Eastern Europe. Our research is distinctly marked by interdisciplinary approaches and research methods that result from members' different professional backgrounds (historiography, anthropology, linguistics, ethnomusicology, cultural studies, ethnology, political science) and their specific approaches.

IKSŠ members continue to run a research programme "Historical interpretations of the 20th century" (in collaboration with a colleague from the Socio-medical Institute and colleagues from the University in Nova Gorica). They participate in several basic research and international projects dealing with the issues of cultural heritage, popular music, the memory of 20th century's seminal events and the traumatic experiences of the Second World War, shaping and negotiating ideas of Europe in its south-eastern regions.

Moreover, the institute is a key actor in driving structural changes in the Slovenian scientific sector towards gender equality and equal opportunities for all, engaged in research, training and policy recommendation in this field. It was involved in the creation, implementation and monitoring of the gender equality plan (GEP) for ZRC SAZU.

In 2022, IKSŠ continued its collaboration with the Faculty of Humanities (University of Nova Gorica), Faculty of Arts and the Faculty of Social Sciences (University of Ljubljana), Ministry of Foreign Affairs and Ministry of Education, Science and Sports of the Republic of Slovenia.

Through bilateral projects, invited lectures and joint publications, IKSŠ continues and intensifies fruitful collaboration with numerous research and higher education institutions: University of Vienna, University of Sarajevo (Faculty of Political Sciences), University of Pula (Centre for Cultural and Historical Research of Socialism), St. Kliment Ohridski University of Sofia (Faculty of Arts), University of Belgrade (Faculty of Philosophy), University of Regensburg, Humboldt University in Berlin, University of Graz, University of the Western Cape, Cape Town, University of Havana, and the Jawaharlal Nehru University, New Delhi.

ZRC SAZU